

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíčný list pro lid katolický,
zvlášť pro bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

S povolením duchovní vrchnosti

vydává

P. PLACIDUS J. MATHON,

kněz řádu sv. Benedikta.

S e d m n á c t ý r o č n í k .

V Brně 1883.

Tiskem benediktinské knihtiskárny.

OBSAH.

B á s n ě.

	Strana		Strana
Milosrdenství Boží. Od J. V. K. . .	1	Pomněnka. J. Ježek . . .	153
Ta naše kaplička . . .	31	Jarní píseň . . .	183
Klekání . . .	45	Maria! . . .	191
Chvalozpěvy o sv. Scholastice . .	46	Píseň o křepelce. J. Ježek . .	213
K březnu. J. Macháček . . .	61	Naše vlast . . .	230
O svatém Josefu. J. Macháček . .	69	Matka božské milosti! . . .	243
Požehnaný, jenž se bere — A. Ka- plický . . .	93	Pokora . . .	273
Dědictví. Al. Dostál . . .	121	Otče náš! F. Věrovský . . .	289
K Panně Marii . . .	123	Hvězdné nebe. B. M. Kulda . .	303
Zdravas Maria! . . .	132	Štědrovečerní dárek . . .	333
		Sirotek . . .	344

Čtení ku zbožnosti povzbuzující a poučující o záležitostech křesťanských.

	Strana		Strana
Pout k nejsv. Srdci Páně. Podává Fr. H. 2, 32, 94, 184, 214, 247, 277, 334	334	Františka sv. Otcem Lvem XIII. ustanovená . . .	287
Děvečkám služebným . . .	23	Jubilejní pout do Lúrdy 296, 325, 345	345
Nejslavnější pomník — chudíčkému světci — Serafinskému sv. Fran- tišku postavený. Podává J. H. 47, 80	80	Pomoc duším v očisti — útěcha Srdci Kristovu . . .	304
Měsíc březen zasvěcen účtě svatého Josefa . . .	62	Konstituce Jeho Svatosti papeže Lva XIII. o reguli světského III. řádu svatého Františka . . .	315
Odkaz Pána Krista . . .	106	Všem ctitelům božského Srdce Páně	328
Máj — zasvěcen Marii Panně . .	124	Proč pěli andělé na lůžích Betlém- ských . . .	348
O významu třetího řádu sv. Fran- tiška a jeho předpisech. J. Hejt- mánek . . .	140, 167	Hlavní úmysly měsíční: V lednu za ducha modlitby . . .	29
Měsíc červen zasvěcený nejsv. Srdci Ježíše Krista . . .	154	V únoru za vzbuzování dobrého úmyslu . . .	59
Božské Srdce Páně bdí . . .	164	V březnu za spolky rozšíření kře- stanstva . . .	na obálce.
Slavnost nejčistotnějšího Srdce P. Marie . . .	172	V dubnu za vděčnost . . .	121
Pěťadvacetiletá památka zjevení se P. Marie v Lúrdě . . .	188	V květnu za vděčnost . . .	151
O bližší přípravě do třetího řádu svatého Františka. Pod. J. Hejt- mánek . . .	202, 227, 260	V červnu za srdnatost . . .	181
Proč my, katoličtí křesťané ctíme božské Srdce Pána Ježíše . . .	244, 274	V červenci za trpělivost . . .	211
Význam milostiplného jména Maria	252	V srpnu za tichost a mírnost . .	241
Nová pravidla třetího řádu svatého		V září za nezištnost . . .	272
		V říjnu za ducha katolického . .	301
		V listopadu za odvrácení a vyhla- zení kacířstva . . .	331
		V prosinci za vlastenectví křesťanské	365

Čtení dějepisné.

	Strana		Strana
Dešenská Panna Maria. Píše Alois Dostál	12	O milostivé Máteri Boží v Kojetíně	76
Úcta sv. Josafata, mučeníka, po všem světě. Podává Ant. Rejzek T. J.		Kapla P. Marie na Kopečku u Nové Říše na Moravě. Píše F. Hotový, O. S. N.	108
15, 51, 85, 111, 142, 170, 198, 232, 266, 290, 320,	339	Poutní místo Rokolí. Popisuje Al. Dostál	231
První misionáři v Americe 19, 38, 70, 101, 133, 160, 192, 220, 255, 282, 311	354	Na památku osvobození Vídně od Turků r. 1683. Pastýřský list nejd. p. biskupa brněnského	263
Poutnické místo Klokoty	43		

Různé zprávy a drobnosti. Zájmy katolických bratrstev.

	Strana		Strana
O zavedení apoštolátu modlitby a bratrstva božského Srdce Páně a přijímání členů	7	Z Uh. Brodu	117
Zpráva o stavu a činnosti spolku věčného klanění nejsv. Svátosti oltářní ku podpoře chudých kostelů v diecesi brněnské, zar. 1882	237	Z N. R.	118
Zprávy z Říma	240	Odměny žactvu	205
Apoštolát tisku	294	Africké oznámení	206
Upomínka na mrtvé čili: Spelek pohřební	308	Z Nivnice	207
Zájmy Krista Pána v různých zemích 26, 58, 90, 150, 180, 209	364	Z Lárdu	271
Milodary božského Srdce Páně 25, 57, 88, 119, 149, 177, 208, 239, 299, 330	360	Měsíc zasvěcený nebes Královně	300
Postní řád v diecesi brněnské pro rok církevní 1884	351	Apoštolát modlitby	301
Zprávy:		Nový biskup budějovický	301
Z Roketnice	24	O apoštolátu modlitby	329
Svěcení nových místností knihtisk. bened. v Brně	54	Měsíc říjen v Těšetické farnosti	361
Z Francové Lhoty	55	Volný návrh v příčině pěstování zpráv spolkových ve „Škole B. S. P.“	363
Z Židlochovic	56	Drobnosti:	
Z Dukovan u M. Krumlova	87	Připravujeme se na slavnost sv. Josefa	50
Z Jihlavy	116	Naši zemřelí	120
		Nový spolek	145
		Gunther J. Kalivoda, opat a prelát benedikt. kláštera v Rajhradě	148
		Sebeobrana	176
		Snažná prosba	181
		Podpora katol. tisku	207
		Provolání nekneží k neknežím či laiků k laikům	235
		Památce P. Ant. Suchánka	271
		Modlitba sv. Alžběty Durynské	330

V nastávajícím roce počíněj každý svůj život
trpělivostí a bázní Boží!

Milosrdenství Boží.

Bože všemohoucí
A divný ve své slávě!
Tolik jsi světů stvořil
Tak lehce a tak hravě. —
To všechno slovem jedním
Tvým z něho se stalo —
A jedním slovem zase
By všechno za své vzalo!
A vše to stvořil's proto,
By oslavil jsi sebe,
Však člověka jsi ožil
Ku zdobě svého nebe! —
A Tobě ku radosti
Měl člověk tento žítí, —
V Tvém ráji svatém, klidném,
Měl hlavou všeho býti. —
Však žel! On pýchou klesl...
A teď ho tíží vina —...
A tu jsi milosrdně
Mu poslal svého Syna.
Ejble! Beránek Boží
Všech hříšných nás ujme se —
Již tamo láskou svatou
Kříž na Golgotu nese! —

A pod tím křížem klesá,
A bolest velkou snáší —
Až ducha svého pouští —
I do nebe se vznáší! —
A teď tam na pravici
U svého Otce sedí...
A tu ten člověk k Němu
Se slzou v oku hledí. —
A jest to slza vděku,
I slza vroucí prosby,
By milostivě ráčil
Odvrátit svoje hrozby!...
A tak kdo v Něho doufá
A pomoci v Něm hledá —
Toho On neopouští
A zhytnouti mu nedá! —
On příklad dal nám jistě,
Jak milovat se máme,
Že po životě etnostném
Se v nebi uhlídáme. —
O! doufej tedy duše,
Doufej v Ježíše Krista,
Neb taká ku tvé spáse
Jest cesta pravá, jistá!...

Pout'

k

nejsvětějšímu

Srdci Páně.

Podává František H.

Aniž bych tě musil ubezpečovati, uvěříš mně, že v živé paměti utkvěla mi velikolepá pouť, jížto jsem se loňského roku s tisíci nábožných poutníků ze všech končin Čech i Moravy na sv. Horu u Příbrami účastnil. Necht si mluví svět, co chce, jest přece jen taková pouť, náležitě vykonaná, nábožným duším velikým potěšením a duchovním občerstvením: v mnohém srdci zanechá na dlouho hluboký dojem.

I umínil jsem sobě letošního roku také vás, rozmilí čtenářové „Školy,“ vyzvatí ku společné pouti, ovšem jen duchovním způsobem. A kam? — kam asi chci s vámi putovati?

Jest sice na světě vůbec a v našich česko-slovanských zemích zvláště hojně míst posvátných a památných, kamž do roka na tisíce poutníků přichází a všudy hojná zřídla milosti Božích nalezá: ale víš-li pak, milý čtenáři, které je ze všech

to nejstarší a nejsvětější místo poutnické? Putujíť k němu lidé z celého světa již téměř ode dvou tisíc let, tu vylévají své srdce, své žaly, přednášejí své potřeby a záležitosti duchovní i tělesné bolesti a nikdo, nikdo neodchází odtud s prázdnem. Znáš-li pak to milostné místočko na zemi?

Nuže pojď, ukážu ti je aspoň z daleka. Ve farním chrámu vašem stojí v průčelí velký či „hlavní“ oltář, není-liž pravda? a co trní uprostřed na tomto oltáři? — Jakýsi malý stánek dveřmi pevně uzavřený, skromný to, ba mnohdy až příliš chudičský příbyteček, — a v něm bydlí dnem a nocí, v něm žije a bije to nejsvětější Srdce Ježíšovo u velebné Svátosti oltářní. Sem k tomu Srdci putují každodenně tisícové synů lidských a tak se bude dít po všecky věky, pokud církev katolická trvati bude, povždy budou vyhledávati věřící křesťané svého božského Vykupitele, jako nejstaršího a nejunpřímnějšího přítele celého člově-

čenstva. A když už svět se bude kloniti ku konci a ten poslední katolík bude umíratí, i ten ještě pospíší, ne-li jinak, aspoň v duchu k přelaskavému Srdci a bude je prositi za šťastné skonání, brzké a radostné vzkříšení a za život věčný.

Proto dím, že svatostánek v katolickém chrámu jest bez odporu ta nejmilostnější, nejstarší a nejlépešší svatyně poutnická na celém světě. Neboť tu není jen nějaká relikvie neb zázračný obraz některého svatého, nýbrž zde je přítomen On sám, náš Pán a Spasitel, pravý Bůh i člověk v jedné osobě. Kdo putuje do sv. země a navštíví Jerusálém, Betlém a Nazaret, spatří tam toliko ona místa svatá, kde náš Pán žil a trpěl; chce-li ale Jeho samého naléztí, musí jíti do katolického chrámu a tam ve svatostánku jest přítomen a nejinak, než tímtež způsobem, jako zde ve vašem hlavním chrámu Páně.

Hle, moji milí čtenářové, a to je ono milostné místočko, k němuž vás letos chci vésti. Sem k božskému Srdci Páně budeme — dá-li Bůh — každého měsíce konati společně tichou pouť a rávštěvu. Cestou vám budu vyprávěti o těch nejstarších poutnicích, jež sem putovali a o těch velikých a vzácných milostech, jež zde nalezali. Poutnické hole a řízy není třeba sebou bráti, za to ale vezměte sebou tím více lásky, úcty a důvěry v Srdce Ježísovo, nebo bez této špiže nedošli bychom ani cíle; k tomu pak přiložte trochu laskavé trpělivosti — s vůdcem, jenž se vám k pouti té nabízí. A tak ve jménu Páně vydáme se již dnes na cestu

k první návštěvě božského Srdce Ježísova.

Za mých mladých let stával v mé domovině na osamělé skále omšelý zbytek jakéhosi hradu, o němž lid vypravoval, že tu přebýval rytíř neobyčejným bohatstvím obdařený, že tam ve sklepích

podzemních podnes leží veliký poklad zahrabán, ano že za tmavých nocí je ho viděti „svítit.“

Po mnoha letech navštívil jsem jednou svou otčinu a také onu skálu zmíněnou, a hle, tu nalezl jsem všecko tak, jak jsem v mládí slychával. Na skále vypíná se zase k nebesům hrad, v něm skutečně přebývá mocný a přebohatý rytíř a vede ustavičné boje s nepřátely svými. Také ten pověstný poklad se tam nalezá, viděl jsem jej sám „svítiti.“

Jak? neozývá se v srdci tvém, milý čtenáři, tisíc chuti po tom pokladu? O věř, tentokráté přeu ti trochu té závisti, i přičiním se ji co možná nejvíce rozdmýchatí. Poslyš!

Bohatý ten rytíř jest — náš Kristus Pán, jeho hrad jest chrám, jež na oné skále vystavěli, válku vede ustavičně proti ďáblu a spojencům jeho, nevyčerpatelný poklad všech pokladů chová v nejsvětějším Srdci svém, a ta záře, již v noci svítiti vidají, ta vychází od věčné lampy, zavěšené tam před svatostánkem. Ovšem, kdyby zde bylo stříbro, zlato a drahé kamení k dostání, spěchali by sem lidé v zástupech z daleka široka; takhle ale — že toho tu není — nedbají bohužel přemnozí o duchovní poklady Kristovy.

O zcela jinak počínal sobě jistý setník, kterýž, maje k tomu vhodnou příležitost, otevřel sobě pokladnu božského Srdce a vyzdvihl si ten drahoceenný poklad. Míním tu onoho setníka, kterýž žil za dob Krista Pána a spolu přítomen byl smrti jeho na kříži. Slul Longinus a byl prý, jak jsem se teprv oněhdy ve staré knize (sv. Isidora, biskupa v Salmeroně) dočetl, na jednom oku slepý. Byl dále jsa pohan ve službě císaře římského a vyslán s vojskem na horu Kalvárii, aby bděl nad pořádkem při ukřižování Páně. Tu stoje poblíž kříže viděl Ježíše po tři hodiny snáseti

nevýslovná muka s trpčivostí a tichostí věru beránčí. Slyšel jej také, an se za své katany modlil a poslěze ve smrtelných mdlobach volal: „Dokonáno jest!“ — To vše bylo pohanskému setníkovi nápadno tím více, an slyšel z úst samého Piláta výrok, že na něm viny nenalezá, a není zajisté divu, jestliže v srdci jeho probudil se cit útrpnosti s nevinně odsouzeným a ukřižovaným. Ano, někteří vykladačové pisem miní, že právě z této útrpnosti vzal kopí své a probodnul Kristu Pánu Srdce, aby snad živ jsa netrápil se déle na kříži. A tu, jak staré knihy píšou, vystříkla prý z loku Kristova krůpěj krve na jeho levé oko a — v tu chvíli prohledl Longinus. Buď si tomu jak buď, jisto jest, že alespoň paprsek nebeského světla ze Srdce Ježíšova zasáhl srdce jeho a že ve světě tom pochopil tajemství sv. kříže a sice s takovou jasností, že nemoha se ani přemoci jako u vytržení před celým zástupem zvolal: „V pravdě, Syn Boží jest tento!“

Viz, milý křesťane! takhle pohan Longinus jsa dobré, upřímné vůle, otevřel sobě pokladnici nejsv. Srdce Páně; klíčem bylo mu ostré kopí, a co tu našel — byla, jak jsme viděli, živá víra že Ukřižovaný jest pravý Bůh!

Nadějí se do tebe, milý křesťane, že máš tolik křesťanského ducha, bys to pochopil, že nalezaná víra byla pro setníka daleko větším štěstím, než kdyby se byl stal vládařem celé země židovské neb i samým císařem římským.

A hle, téhož samého, ba ještě většího štěstí může se i tobě u Srdce Páně dostat! Ovšem, ty řekneš, víru v Krista, tu že již máš, že věříš v Ježíše v nejsv. Svátosti přítomného; avšak víra a víra není vždy jedno, nýbrž bývá někdy mezi jednou a druhou takový rozdíl, jako jest mezi člověkem živým a mrtvým. Vždyť i ďáblové věří v božství Krista

Pána a — třesou se před Ním; ale Jemu se klaněti a sloužiti, Jej ctíti a milovati, to nechťejí, a proto i se vši vírou zřítanou na věky v pekle.

Víra, milý příteli, musí se jeviti skutky a celým životem, jak vidíme na př. na sv. Polykarpu, mučeníku Páně. On sloužil celých 60 let věrně a oddaně Ježíši Kristu, a poslěze z veliké lásky k Němu dal se mučiti a usmrtiti na svědectví, že Kristus jest Bůh: proto stkví se nyní na jeho hlavě koruna slávy nebeské.

Ovšem jsou nyní také mnozí křesťané, jenž dosud si z katechismu pamatují a také srdcem věří, že tam ve svatostánku na oltáři pod způsobou chleba přebývá Pán Bůh náš — ale dál jejich víra nesáhá, dále se o Něho ve chrámě nestarají. Hle, od této „víry“ prázdné a plané, až k oné víře, z níž na př. vykvetlo bratrstvo „ustavičného se klanění“ nejsv. Svátosti oltářní — jest tuze daleko! A právě takovou živou víru bys sobě mohl získati i ty i vy všickni čtenářové „Školy,“ jenž ji posud nemáte. A jak? a čím? — častěji a upřímnou návštěvou nejsv. Srdce Ježíšova!

Poslyš, jak to zase míním. Zesnulý farář Vianney, jenž za živa již za svatého ctěn byl, vypravuje o jednom prostém vesničanu, že velmi často a neobyčejně dlouho před velebnou Svátostí ve chrámu klekával. Jedenkrátě otázal se jej farář Vianney, co tam u Krista Pána vlastně tak dlouho děláš? a vesničan odpověděl ve své prostoduchosti: „Nic jiného, než že já patřím na Něho a On na mne, a na tom je dost.“ — Ba ovšem, dosti má na tom ten, kdo to zná, na Ježíše duší, srdcem patřiti; nebo to ostatní: víra, láska, úcta vypuči pak samo sebou v jeho srdci. Či nestává se i tobě, milý čtenáři, že, spatříš-li obraz neobyčejně krásný, nemůžeš se naň ani do sytosti nadívatí a vždy nové a nové

krásy se ti na něm objevují. Podobně vede se lidem, jimž se dostane toho štěstí obcovati s osobami bohumilými, svatými. Pokaždé znamenají na nich novou stránku ctnosti a dobroty a vždy novou úctou a láskou k nim zahoří. — Ale posud, což jsou osoby i ty nejsvětější naproti Bohočlověku, právzoru vši svatosti? — jedva pouhý stín Jeho. A je-li Jeho stín tak půvabný, o považ přiteli, co teprve by to bylo pro tebe, kdybys tomu rozuměl s Ním samým v nejsv. Svátosti důvěrně a upřímně obcovati, patřiti na Něho a nahlížeti do Jeho šlechetného, upřímného, mírného, laskavého a přesvatého Srdce?! O co bys tam viděl, co bys tam našel? — Nalezl bys to nejmilejší, to nejsladší, to nejdražší, co si jen na světě přáteli můžes — že tebe vroucí láskou miluje!!

Všimáš-li sobě svatostánků na oltářích, tu jsi bezpochyby viděl na dvířkách vnitř nebo vně rozličná vyobrazení, na př. dobrého pastýře s ovčskou, nebo pelikána ptáka, an vlastní krví svou krmí mláďata, aneb kalich, poslední večeři Páně, milosrdného Samaritána, beránka, neb alespoň kříž a p. Všecky tyto obrazy jsou jako nápisy na těch dvířkách a mají tobě a všem věřícím na první pohled vyznačiti, kdo zde přebývá, čím ti chce býti a co již vše pro tebe učinil a obětoval. Avšak nade všecky jmenované symboly viděl jsem onelidy ještě trefnější na jednom svatostánku. A sice jest tu ve zlaté půdě překrásně vymalováno — božské Srdce Páně! O jak trefné to pokynutí, že Ten, jenž tu přebývá, jest vlastně celý — jediné srdce — pouhá láska!

A teď pozor, milý čtenáři, přicházíme ku hlavní věci. Podle výslovného svědectví sv. Jana, evangélisty v 1. listu 4. kap.: „Jest Bůh láska.“ — Ale i opačně láska jest výhradní známkou a odznakem Pána Boha. A proto, po-

znáš-li jedenkrát Srdce Ježíšovo co ne-smírné moře pouhé lásky, poznání toto musí srdce tvé přivesti k té pevné a živé víře: „Ano, zde v nejsv. Svátosti — jest Bůh!“ — A to necht jest první zisk z této naší první návštěvy u nejsv. Srdce Páně, abys před oltářem Jeho celý proniknut byl tím poznáním, tou vírou živou: „Ano, zde je Bůh!“

Ne bez příčiny říkává se: „mnoho putování nečiní ještě člověka svatým“; ba mnohý poutník vrací se z pouti s takovým převráceným srdcem, s jakým šel, ba mnohý dokonce odejde s jedním hříchem a navrátí se s celým hejnem hříchů v srdci, zrovna jako by byl býval na trhu hříchů.

Abys se i o tobě, milý čtenáři, něco podobného neřeklo, ukážu ti, s jakou myslí, s jakým srdcem ode dneška půjdeš na návštěvu k božskému Srdci Páně.

Pomyšlení: „Bůh jest zde“ musí nejprve v srdci tvém vzbuditi nejhlubší uctivost před Spasitelem tvým. Vždyť také jindy, kdy se máš dostaviti k panu faráři neb k soudci na úřad, nejdeš tak, jak jsi na poli nebo při práci, nýbrž odložíš prve všední oblek svůj a oblečeš se čistě. Dříve však, než vstoupíš, složíš a uchystáš si všecko v hlavě, co a jak chceš mluvit; pak pozorně a zdvořile zaklepeš na dveře a učiniv svou poklonu, jak se sluší a patří, mluvíš s pány pokorně a uctivě. Tak se chováš k lidem trochu výše nad sebou postaveným — jak teprv bys měl uctivým býti k Bohu svému!? Také bys neměl jen tak z nadání vpadnouti do kostela, nýbrž, jak sv. Ignác radi, měl bys prve trochu své myšlenky dohromady sebrati a aspoň v bráně chrámové na chvíli u sebe rozvážiti, ke komu jdeš a co u něho vlastně chceš; pak teprv vejdi a Pánu svému ve svatostánku učin křesťanskou poklonu, totiž poklekni na kolena. — Dále pomyšlení: „Můj Bůh jest zde!“ vstípi

ti do srdce také patřičnou pokoru a poveďte tě někam hezky do kouta stranou, bude ti mimoděk klóniti hlavu k zemi, až skroušeně v prsa se bije povzdechneš: „Bože! buď milostiv mně hříšnému!“

Jistý mladík navštěvoval s velkým zalíbením v jedné kapli milostný obraz Panny Marie Sněžné. Oči Rodičky Boží pohlížejí s obrazu tohoto na všechny strany, jako by se obracely za tebou. I přiznal se jedenkrát mladík ten, že, kdykoliv sem přijde máje nějaký hřích na srdci, pokaždé Matka Boží přísným a káravým okem naň pohlíží; má-li ale opět svědomí očistěné, tu zdá se naň líbezně se usmívati, jako by mu svou spokojenost na jevo dávala.

Podobně, příteli, bude i na tebe tvůj Spasitel rozdílným okem pohlížeti. Pohled Jeho bude někdy vážný a přísný, jako pohled soudce, když má před sebou viníka, a pohled takový vzbudí v tobě lítost a žel a bude tě nutiti k odprošení Jeho. — Blahosl. Markéta Alakok viděla jedenkrát, když se byla v malicherné věci chyby dopustila, Pána svého. A hle, pohled Spasitelův na ni byl tak hrozný, že blahosl. panna úzkostí do mdlob upadla a dlouho a dlouho nevyzmizel jí z hlavy. — Aneb vzpomeň si na sv. Petra v před-síni nejvyššího kněze. Jeden pohled Ježíšův — a Petrovi puká srdce žalostí a co živ jest, neustávají z očí jeho téci potoky slzí. — Podobně, příteli, — budeš-li míti tu živou viru: „Bůh jest zde!“ — nezůstane dojista před pohledem Kristovým žádný hřích dlouho v srdci tvém, ale roztaje se jako led na jarním slunci a duše tvá rozplyne se v slzách skroušené lítosti.

Dále, věříš-li pevně a živě, že Bůh tvůj zde, musí nutně víra ta roznititi v srdci tvém i oheň svaté lásky, lásky ku tvému Spasiteli zde ve svato-stánku ukrytému. Zpomeň si tu oněch dvou učeníků jdoucích do Emaus. Cestou

neznali ještě Pána, který s nimi kráčel, avšak nicméně byly řeči Jeho tak ohnivé, že napotom sami se přiznávali: „Ne-hořelo srdce naše?“

A ti svatí a svěťice Boží, kde a odkud roznitili v srdci svém plameny lásky svaté, jež častokrátě mocně tišiti a tlumiti musili? Nikde jinde, než tam z ohniště božského Srdce Páně.

Dále pevná víra v božství Ježíše Krista vzbudí v srdci tvém důvěru dětinnou ve Spasitele tvého. — V mé otčině znal jsem před lety stařenu, srdce nábožného a k chudým štědrého. Matrona tato jdouc od stolu Páně nešla nikdy přímou cestou k domovu, ale zašla hezky daleko pěšinou do polí. Otázav se ji, proč tak činí, dostal jsem za odpověď: „Nu víte, velebný pane, polem jdu o samotě, jsem tu jen, já a můj Spasitel a tu s ním mám vždy co vyjednávat.“ — Ovšem, ovšem, pomyslil jsem si, jak mnoho toho má k vypravování syn, smí-li po dlouhém čase navštívit z ciziny otce nebo matku svou! Což teprv duše Spasitele milující, spočívá-li na Srdci Jeho? Ille, příteli, k tomu tedy by tě měla pobádati víra tvá, bys co nejčastěji zašel si na návštěvu k Pánu svému a s Ním mezi čtyřma očima o záležitostech své duše a věčného spasení vyjednával.

Když byl kardinál Belarmin ještě na studiích, bylo mu cestou do školy čtyrykrát denně jíti mimo kostel; avšak nikdy neopomenul aspoň na několik okamžiků vstoupiti. Říkával: „Vždyť by to bylo velmi neslušné jíti mimo dům dobrého přítele a nerici mu aspoň „dobré jitro!““

To platí obzvláště vám, milí čtená-řové v městech, anať i vás vede cesta častokrátě mimo stánek Boží. Než i vy, přátelé, kteří od chrámu Páně daleko jste vzdáleni a většinu dne trávíte snad na polích nebo v dílnách, i vy můžete alespoň v duchu vymyslíti se do vašeho chrámu Páně a ze vzdálí svého Spasitele

navštívit. Tak na př. činil zbožný otec blah. Kateřiny Emerichovy. Pracuje na poli obrátil se začasté směrem k farnímu kostelu a zbožným povzdechem odeslal Spasiteli vroucí pozdrav.

Nuže, pozdrav i ty, milý čtenáři, často a často Pána Boha svého, a věř, že tě žádný tvůj pozdrav nezůstane dlužen, ale dojista laskavě odzdraví tobě!

A tak není ti ani třeba putovati do svatě země, do Nazaretu, Betléma, na Getsemane a Kalvarii, všechno to, máš-li jen živou víru v přítomnost Ježíše Krista u velebně Svátosti, nalezneš v nejbližším chrámu Páně. Zde spatříš pohromadě i Betlém, i Nazaret, i Kalvarii, Boží hrob i vzkříšení Páně. Sem můžeš k Němu spěchat jako pastýřové betlemští, aneb jako svatí tři králové Jemu se klaněti a obětovati. Tím způsobem můžeš vedle Něho a s Ním pracovati, jako sv. Josef v dílně své, můžeš Jej ku stolu svému pozvat jako svatebčané v Káně Galilejské, můžeš s Ním kříž nésti jako Šimon Cyrenský; slovem, den co den a v každou chvíli můžeš putovati k Srdci božskému.

A nyní ještě slovíčko o setniku Longinovi. Od té chvíle, kdy v srdci jeho vzešla víra, že Kristus jest Bůh, stal se Longinus jiným člověkem. Přijal

od apoštolů sv. křest a žil, jak nám legenda vypravuje, delší čas jako poustevník o samotě. Napotom stal se i biskupem a jako biskup položil život na svědectví za božství Kristovo.

Pohled, milý křesťane, kterak v pravdě živá víra přetvoří a přemění celý život člověka. Zajisté, vzácný to poklad z nejsv. Srdce Páně — milost živé víry. O kěz bys již jednou všemožně se přičinil pokladu toho sobě dobytí — a co možná nejvíce vykořistiti!

Jistý slavný učitel církve píše, že s námi katolíky bude zvláště přísný soud držán vzhledem na to, jak jsme využítkovali hřivnu v nejsvětější Svátosti oltární nám svěřenou; co jsme si získali z nevyčerpatelného tohoto pokladu nám otevřeného a vezdy přístupného; neboť komu mnoho dáno, od toho bude také mnoho požadováno.

Protož vyzýváje vás, drazí přátelé, k hojnému putování k božskému Srdci Ježíšovu chci tím mimo jiné i vás někdejší soud tam na věčnosti ulehčiti a zmírniti zodpovídání vaše. Neříkej nikdo, že horlivé uctívání a užívání nejsvětější Svátosti oltární jest toliko pro ženské pohlaví a pro mnichy; nikoliv! Všech, nás všech se to týká, tak jako že všickni bez výminky jistojistě k soudu půjdeme!

(Pokračování.)

O zavedení apoštolátu modlitby a bratrstva božského Srdce Páně a přijímání členů.

(Podle nejnovějších sv. Otcem Lvem XIII. potvrzených stanov, podle hodnověrných římských reskriptů čili odpisů a vyjádření generálního představeného P. H. Ramière, obsažených v nejnovějším vydání „Rukověti apoštolátu modlitby“).

I. O zavedení apoštolátu modlitby.

Čeho třeba šetřiti při zavádění apoštolátu modlitby?

1. Ačkoliv apoštolát modlitby bez všeobecného nebo zvláštního povolení biskupova v jednotlivých diecésích nelze býti zaveden (Stanovy § 7.), nicméně netřeba se vázati na formality, jichž při

zavádění bratrstev se vyžaduje; neboť apoštolát modlitby není bratrstvo, nýbrž jest „zbožným skutkem“. (Stanovy § 1. — Rukověť 2. kap., 3. čl.)

Apoštolát modlitby jest již s dovolením nejdůst. biskupů ve všech těch diecésích zaveden, za něž střední ředitelstvo v Inomosti potřebné společné

záležitosti vyřizuje; jsou následující diecése a apoštolské vikariáty:

Augsburk — Bamberg — Brixeny
Brno — **Budějovice** — vikariát Dráž-
 dany — Budyšín — Eichstädt — Fulda
 — Hildesheim — Chlum — Kolin —
Králové Hradec — Krka — Lublaň
 — Lavant — **Litoměřice** — Limburk —
 Linec — Luxenburg — Mohuč — Mety
 — Mnichov — Frysingy — Monastýr
 — Nancy — **Olomouc** — Osnabruk —
 Paderborn — Pasov — Poznaň —
 Hnězdo — **Praha** — Příbor — Řezno
 — Rottenburg — Solnohrad — Sv.
 Hypolit — Sekava — Špýry — Štras-
 burg — Trident — Trevír — Terst —
 Varmie — **Videň** — Vireburg — **Vratislava**.

2. Máme-li biskupské dovolení při ruce, žádáme diecesáního ředitele apoštolátu modlitby, je-li takový od biskupa již ustanoven a od generálního ředitele apoštolátu modlitby splnomocněn, anebo vůbec středního ředitele pro Rakousko a Německo (nyní P. Fr. Hattler T. J. v Inomosti) o diplom přivtělení. (Dle § 7. stanov.)

Poznámka. Kněží, od svých biskupů v jednotlivých diecesích diecesáními řediteli ustanoveni, mohou diplomy přivtělení jednotlivým farnostem atd. jen tehdy platně uděleti, když oni sami a sice každý nově zvolený a jeho nástupce pro svou osobu od generálního ředitele apoštolátu modlitby plnomoc k tomu dostali. (Stanovy § 7.) Tuto plnomoc obstarává střední ředitelství v Inomosti ochotně a zdarma. Když nejedná pan biskup úřad diecesáního ředitele pro vždy s jiným zůstávajícím, církevním úřadem k. p. s úřadem seminárního ředitele, městského faráře, představeného kláštera atd. spojí, tenkrát plnomoc, kterou generální ředitel prvému v tom úřadě diecesáního ředitele byl udělil, přechází i na jeho nástupce v církevním úřadě, tak že nového potvrzení nepotřebuje. (Písemné vysvětlení generálního ředitele P. Ramière, 12. srpna 1882.)

3. Po obdržení diplomu přivtělení, jenž se zdarma dává, třeba jest založiti si seznam ku zapisování údů. Mohou také přespólní, to jest takoví, kteří ku

přivtělení faře, bratrstvu, spolku, ústavu atd. nepatří, věřící přijati a zapsáni býti. Přivtělení farnosti atd. ku apoštolátu modlitby má svou platnost ode dne obdržení diplomu. (Rukověť 2. kap. 3. čl.)

4. Každému přístupujícímu dá se zdarma přijímací lístek. Než jest dovoleno ku zapravení spolkových výloh dobrovolné dárky přijímati. (Rukověť 2. cap. 3 čl., 4 kap. 2 čl.)

Takové přijímací listky lze dostati u knihkupce Felic. Rauch v Inomosti v Tyrolsku.

5. Jména do apoštolátu modlitby přijmutých třeba jen zapsati do seznamu místního ředitele; posílání těch jmen jinam není potřebno. (Reskript 2. črna. 1880, čímž § 8. nových stanov byl změněn.)

6. Řeholné společnosti, bratrstva atd., které apoštolátu modlitby přivtěleny jsou, musí jako farnosti zaříditi seznam a do něho jména těch členů, kteří do apoštolátu modlitby vstoupiti chtějí, zaznamenati. (Tak podle dříve 1866 potvrzených stanov § 5., 6.) Není nám známo, že by od té doby opak toho se vůbec dovoloval.

7. Jakmile místní ředitelé spolku diplom přivtělení obdrželi, mohou ihned sami horlitele a horlitelky ustanoviti. Toto zařízení, jakož i povinnosti a úloha horlitelů jest v § 5. nových stanov obsažena. Jestli horlitelé po šest měsíců dostatečně podali důkazy o stálosti jich horlení, mohou pro ně místní ředitelé od diecesáního ředitele anebo od středního ředitele pro Rakousko a Německo v Inomosti obstarati diplomy, jimiž mohou horlitelé dosáhnouti od sv. stolice udělených odpuštěk. (Rukověť 2. kap. čl. 3. — 4. kap. čl. 2.)

Kdo může do apoštolátu modlitby přijímati údy?

1. Do apoštolátu modlitby může počasný představený již přivtělené společnosti k. p. duchovní správce, duchovn

představený řádu, v ženských klášterích duchovní ředitel, ode dne, kdy dostal diplom, přijímá. (§ 7. nových stanov.)

2. Duchovní správce, jako vlastní místní ředitel přivtělené farnosti, může řízení a správu apoštolátu modlitby se všemi s tím spojenými výsadami též svému kaplanovi nebo kooperátorovi odevzdati. Když tento pomocný kněz unře anebo farnost tu opustí, padá správa zase na duchovního správce, jenž pak tuto správu opět jinému pomocnému knězi odevzdati může. (Písemné vysvětlení P. Ramière 12. srpna 1882.)

3. Ti, kteří mohou, musí se ku zápisu do apoštolátu modlitby osobně řediteli představit. — Kdo však ku zápisu osobně představit se nemůže, může se buďto písemně anebo prostředníkem svým ústně dáti zapsati. Nikdo nemůže bez vědomí a bez vůle jeho platně přijat býti. (Reskript dne 26. listop. 1880.)

4. Místní ředitelé mohou horlitele splnomocniti, aby jména přístupujících do seznamu zapisovali, v jejich jménu přijímací listek vydávali, to jest: jméno přístupujícího člena jakož i místo a den přijetí na listek napsali. Než horlitel nesmí a nemá nikdy na ten listek své jméno, nýbrž vždycky jméno místního ředitele podepsati. (Rukověť 4. kap. čl. 5.)

II. O zavedení bratrstva božského Srdce Páně.

1. Chceme-li v kostele zavesti bratrstvo božského Srdce Páně, třeba jest nám s prosbou se obrátiti na nejduš. diecesáního biskupa, aby bratrstvo ve

chrámě (pod titulem N.) v N. církevně zaříditi a biskupské povolení ku přivtělení ho k římskému arcibratrstvu dáti ráčil.

Odporoučíme, ku prosbě o zavedení bratrstva, zároveň aby se přidalo,

a) aby dotčený farář (anebo kdo má bratrstvo věsti) a jeho každý nástupce anebo zástupce ředitelem téhož bratrstva jmenován byl, a aby jemu pro všechny budoucí časy plnomoc udělena byla věřící do bratrstva přijímáti;

b) aby počasný ředitel plnomoc měl, jiného kněze splnomocniti ku zapisování.

2. Nejdůstojnější diecesáni biskup dá netoliko povolení ku zařizení bratrstva, nýbrž on je zařídí podle předpisu a právně mocí vlastní plnomoci zvláště k tomu ustanoveným formulářem a přidá k tomu povolení, aby se nově zařizené bratrstvo arcibratrstvu v Římě přivtěliti smělo, aby údové odpustků římského arcibratrstva účastnými se staly. Formuláře

pro žádosti prosební na diecesáního biskupa a o biskupský zařizovací spis naležají se ve knize od P. Schneidra vydané, na str. 324., otisknuty v říjnovém čísle „Sendbote des heiligsten Herzens“ 1882.

3. Biskupský zařizovací spis a povolení ku přivtělení pošle se pak do Říma na tajemníka arcibratrstva (nyní Rmo. Monsignore Borgia à Roma, Seminario Romano) a žádá se o přivtělení kanonicky zařízeného bratrstva. Biskupská zařizovací listina anebo aspoň opis její, jakož i prosebná žádost za přivtělení musí latině napsána býti. I v této žádosti musí se zřetelně udati místo

chrámu, diecése a sv. patrona kostela. K tomu se přiloží taxy pěti frankův.

4. Ze Říma dostaneme pak hned diplom přivtělení ku římskému arcibratrstvu, na jehož odpustcích a duchovních výhodách nově zařízené bratrstvo účast bere. Jména těch, kteří mají býti přijmuti, zapisují se do seznamu a nemusí se již posylati římskému arcibratrstvu. Od ustanovení, že stejnojmenná bratrstva jen při kostelích mohou býti zařízena, které jsou od sebe 1½ hodiny vzdálené, jest bratrstvo nejsv. Srdce od papeže Pia XII. 1805 vyjmuto. Může tedy k. p. v městě ve vícero chrámech a klášterech bratrstvo nejsv. Srdce s dovolením biskupa právně zařízeno býti.

III. O poměru apoštolátu modlitby ku bratrstvu Srdce Pána Ježíše a o přijímání do tohoto posledního.

Až do 7. června roku 1879 byl apoštolát modlitby s bratrstvem nejsv. Srdce tak úzce spojen, že každý, kdo se stal členem apoštolátu modlitby, zároveň též byl již členem bratrstva nejsv. Srdce. Toto úzké spojení jest od onoho dne 7. června 1879 roztrženo a od té doby nestačí již přijmutí do apoštolátu modlitby, aby byl již také členem bratrstva nejsv. Srdce. Třeba jest od té doby, aby se dal do bratrstva nejsv. Srdce zvláště zapsati od toho, kdo ku zapisování splnomocněn jest.

Kdo jest splnomocněn přijímati do bratrstva nejsv. Srdce?

a) Počasný, právní představený kanonicky zařízeného bratrstva nejsv. Srdce. Přijímá zdarma údy a dává jim rovněž zdarma přijímací listy. Jest ale dovoleno ku zapravení výloh bratrstva (k. p. za listy, za služby boží a p.) dobrovolné dárky přijmouti.

b) Všickni před 7. červnem 1879 do apoštolátu modlitby zapsaní jsou i

nyní ještě s arcibratrstvem božského Srdce Páně spojeni a mají podíl na všech jemu udělených milostech a odpustcích. Rovněž jsou také všickni duchovní ředitelé všech do 7. června 1879 apoštolátu modlitby přivtělených družstev jakož i jich nástupci splnomocnění i nyní ještě a budoucně **všecky**, kteří se ku zápisu přihlásí, arcibratrstvu božského Srdce Páně přivtělit. (Reskript 7. června 1879. Vysvětlení představenstva římského arcibratrstva.)

c) Ředitelé takových družstev, která po 7. červnu 1879 apoštolátu modlitby přivtělena jsou, nemají tím, že jsou ředitelé přivtělovací, zároveň již plnomoci, aby mohli do bratrstva nejsv. Srdce přijímati. Než prostřednictvím středního anebo generálního ředitele snadno jim tato plnomoc se vymůže, tak že oni sami jakož i všickni jich nástupci právně a platně do bratrstva nejsv. Srdce přijímati mohou. Stane se to tak, že generálním ředitelem jména nových přivtělení arcibratrstva božského Srdce P. se zašlou, načež tito pak všecky počasně ředitele těchto přivtělení apoštolátu modlitby ku přijmutí (delegující) splnomocňují.

Střední ředitel apoštolátu modlitby pro Rakousko a Německo v Inomošti poslal poslední dobu jména všech aggregací, které ředitelstvu střednímu od 7. června 1879 oznámeny byly, skrze ruce generálního ředitele do Říma arcibratrstvu, aby jich představeným plnomoc ku přijmutí do bratrstva nejsv. Srdce vymohl. Již tato plnomoc pro mnohé těchto aggregací došla a časopis „Sendbote des göttlichen Herzens Jesu“ přináší jména družstev apoštolátu, jichž ředitelům plnomoc ku přijmutí udělena byla. Takovým způsobem totéž střední ředitelstvo i budoucně novým, jemu pak oznámeným aggregacím tutéž plnomoc bude hledět vymoci a dosažení ji oznámí, vždycky časopisem „Sendbote“ a „Školou B. S. P.“

d) Plnomoc, věřící římskému arcibratrstvu přivtělovati, mohou i kněží míti, kteří nejsou řediteli apoštolátu modlitby, kteří nejsou představenými kanonicky zřízeného bratrstva nejsv. Srdce Ježíšova. V té příčině obrátí se na římské arcibratrstvo a žádají o diplom, jenž jim zdarma vydán bude; nieméně prosbě přikládají několik listovních známek, čímž se výlohy posyláním způsobené zapraví. Adresa jako nahoře II. 3.

e) Všickni věřící, kteří pod písmenou b), c) a d) naznačeným splnomocněncem arcibratrstvu nejsv. Ježíšova Srdce přivtělení jsou, netvoří vespolek žádné zvláštní, saino stávající družstvo nejsv. Srdce. Chceme-li tedy při chrámě bratrstvo nejsv. Srdce kanonicky zaříditi, třeba jest nám se držeti nahoře II. udaných pravidel.

f) Písmenou b), c) a d) poznamenaní splnomocněnci zapisují do bratrstva nejsv. Srdce přistupující do zvláštního seznamu a mají tato jména časem (k. př. ročně jednou) buďto arcibratrstvu do Říma anebo jinému kanonicky zřízenému bratrstvu nejsv. Srdce oznámiti. (Vysvětlení představenstva římského arcibratrstva 7. června 1879.)

g) Horlitelé apoštolátu modlitby nemají plnomoci zapisovati do bratrstva nejsv. Srdce, ba ani nemohou býti prostředníky ve příčině těch, kteří nemohou osobně se přihlásiti u splnomocněného ku přijmutí.

Co jest nám činiti, chceme-li býti přijati do bratrstva nejsv. Srdce

Ježíšova?

1. Kdo bydlí tam, kde stává již kanonicky zřízené bratrstvo nejsvět. Srdce, anebo kde písmeny b), c) a d) splnomocněný kněz se nalezá, má se buďto představenému bratrstva anebo splnomocněnému knězi osobně přihlásiti, může-li se tak snadno a bez překážky

státi. Od těch jen zapsáním jména do seznamu bratrstva přivtělen bude i arcibratrstvu.

2. Je-li tu však nějaká překážka, že by někdo nemohl pohodlně ku přijmutí splnomocněnému osobně se přihlásiti, jest dovoleno, též písemně anebo prostřednictvím jiných osob žádati o přijmutí a tedy i jsouce nepřítomni mohou platně zapsáni býti. (Reskript 26. listopadu 1880.)

IV. 0 přijmutí do družstva smiřujícího sv. přijímání.

Do družstva smiřujícího sv. přijímání mohou platně přijímání a zapisovati:

1. Všickni představení kanonicky zřízeného bratrstva nejsv. Srdce.

2. Všickni místní ředitelé apoštolátu modlitby.

3. Tam, kde nestává kanonicky zřízeného bratrstva nejsv. Srdec, může jiný kněz úřad představeného na se vzíti a do družstva přijímati.

4. Každý horlitel (horlitelka) týdenního nebo měsíčního smiřujícího sv. přijímání; leč musí seznam zapsaných představenému družstva smiřujícího přijímání odevzdati. (Ze stanov potvrzeného spolku smiřujícího přijímání.)

5. Představený spolku smiřujícího přijímání nemusí jména přijmutých členů jinam zasýlati, k. p. střednímu ředitelstvu apoštolátu do Inomostí, dostačí, jsou-li jen od něho samého anebo v jeho jménu od jiné osoby do seznamu místního družstva zanesena.

Ku dalšímu ponění duchovních, jakož i ku rozšíření apoštolátu modlitby a pobožnosti k božskému Srdci Páně odporoučíme dvě knížky: 1. Nic. Kneip, Srdce Ježíše, sídlo lásky. V Dülmenách. Má stran 512. Cena 60 kr. 2. P. Gaudentius, ř. sv. Fr. Apoštolát modlitby s modlitební částí ke cti božského Srdce Páně. Inomostí. Stran má 416. Cena 30 kr.

P. Frant. Hattler T. J.

střední ředitel apoštolátu modlitby pro Rakousko a Německo a vydavatel časopisu „Sendbote des hlaut. Herzens Jesu“ v Inomostí. Tyrolsko.

Dešenská Panna Maria..

Píše Alois Dostál.

děde na každém místě pokorná k nebes Královně prosba dochází vyslyšení, jenom celým-li srdcem, celou duší pod mocný její plášť se utíkáme, ji cele se odděvzdáme. Neslýchanož, aby koho byla opustila, zraků svých od tonoucího v strastech života tohoto byla odvrátila. Není křesťanského státu, země, kostela, dědiny, ba ani rodiny právě pobožné, kde by nebyla ctěna matka toho, jenž svět ráčil vykoupiti, od smrti věčné vysvoboditi. Jeť účta k Bohorodičce všeobecná.

Než Maria vyvolila si některá místa, by tam zvláště, především prosby lidu k ní se vinoucího vyslyšela, v potřebách tělesných i duchovních pomáhala. Toť místa Mariánská, poutnická. Ve světě katolickém míst takových množství převeliké, anež Rodička sv. v každém téměř národě vyvolila sobě místěčko anebo více míst, která jsou jako stánky jejího slitování a jako důkaz, že je ona matkou národů a všechny bez rozdílu jazyka a jejich tak zvané osvěty a civilisace do říše své na zemi, do církve své volá.*)

A k těmto tak hojným pramenům milosti Boží jako žízniví k zřídlu studené vody, spěchají poutníci na dráze života tohoto, by načerpajíce hojnost darů Bohem seslaných říše nebeské bezpečně došli.

Loreta, Sevilla, Czestochov, Krakov, Kordova a jiná města jsou vyhlášená místa poutnická, jsou jako majáky, k nimž ctitelé Panny Marie houfně se běrou každý rok, aby tuto vyplakali se ze svých bolů, tisní světa tohoto, by tuto přednesli žádosti své, poděkovali za dary hojně uštědřené. I naše vlast

záhy lnouc k nebes Královně, ji chrámy a kaple zasvěcovala, ba celý máj k její účtě určila a řídíc se vzory patronů svých (sv. Václava, Jana Nepomuc.) Marii za ochranu a záštitu si zvolila.

Starou Boleslav, sv. Horu, Chlumeč, Kájov, Římov, Bechyni a jiná místa v Čechách vyvolila si Maria za stánky své přimlavy, prosby, útěchy a potěšení.

I krajina naše dešenská těší se hojnosti míst poutnických, i tuto Maria své věrné ctitelé ke zřídům své milosti volá. Blíže Hrádku Nového Rokolí, Rumpuše u Liberka a Deštná na hranicích českokladských jsou oblíbená místa poutnická, kam ročně několik právodů, vezdy četně navštívených, pod ochranu Bohorodičce se utíká.

V kotlině, kolkolem holemi obklíčené, na svahu příkré straně, u prostřed polí a luk, mezi domky pohorskými, jako na skály přilepenými, stojí onen „dům zlatý“, ona „věž Davidova“, ono „útocíště naší radosti.“ Pod strání splyvají dva potoky, jichž bělavé vlny zprvu jako by nechtěly se spřáteliti, v jeden proud spojití, čerí se a odpírají; posléze však ladně v jediný spojivše se tok jako bratr s bratrem vesele putují do světa. Na východě tvoří Deštná (1111 m. vysoká) s protější horou černou, lesem porostlou úžlabinu, v levo vypínají se věže kostela, rovněž Deštným nazvaného, na pravo k nebesům pni nízká, sražená cibulovitá věž kostela Jedlovského.

Tu sámota; tamo několik nakupilo se sousedů a narazilo na kraji lesa, v údolí, onde mlýn, pila, myslivna. Než obraťme zraků svých od velikolepého díla tohoto Stvořitele přemoudrého k malé, dřevěné kapličce, sídlu Královny nebeské!

Uprostřed „Kalvarie“, tesaných to pomníků s obrazy oné trnové cesty

*) Mariologie. Dr. Ant. Lenz. str. 256.

Spasitelovy na místo naší spásky, našeho vysvobození — ano na věnci této bolestné dráhy stojí kaplička na pohled chudá, nepatrná a přece takový skrývá v sobě pohled, takový milosti zdroj! „Křížová cesta“ z darů od poutníků věnovaných roků 1870. zřízena a po stráni umístěna. Svatostánek je zbit z prken, nevysokou věží zakončen a pokaždé straně vede do něho tři oken, za nynější doby v zadu sakristii opatřen a půda kolem srovnána pískem posypána. Vchod do kapličky vede od východu. Chudý to vnějšek, chudé přístřeší, ale i pod chatrným, šarlatovým pláštěm skryt Syn Boží, pod špatným oděvem skryto srdce šlechtné, duše čistá, neposkvrněná!

Na pravé straně svatyně je malý sklípek, na jehož dně prýští se křišťálová, jako led studená voda, která přebytečně se skály do trávy odtéká. Tuto onen pramen, jež Maria „pomocnice křesťanů“ oživuje duchem, naplňuje milostmi, činí zdrojem své pomoci, útechy, posily. Každý poutník vstoupí do sklípku, pokřížuje se na čele, ústech, prsou, naběře vody a s dychtivostí, úctou posvátnou požívá několik doušků ochlazující vody. Tuto přednáší vroucnou prosbu, otvírá své srdce, prosí, by Maria, ona mocná Královna, ona spomoenice uzdravila ten či onen úd nemocný, by dala očím zrak, sluch uším, útěchu strápenému srdci nebo vzpomíná na své milé doma, jimž něco vody do nádoby nabírá, by ji zdravým či nemocným domů jako převážnou „pouť“ od Marie přinesl. Místo útechy plné, místo podpory, mocné ochrany!

Malou sílnou vejdemo do kapličky. Až mrazivý chlad ovane nás a přece pod pláštěm matky všech tak útulno, tak milo, tak sladko! Stojí kaplička nad jezem dosti mohutným, jedinou stranou do otevřené krajiny oproti mrazuplné Deštné hledí, odtud tedy ten chlad,

ta zima ve svatostánku. Po stěnách plno obrazů, malá Kalvárie, dva krucifixy na předních lavicích připevněny, strop modře natřen a hvězdami posázen, několik lustrů, kručeta a pozlacený oltář — toť všecken nábytek kostelní. Bylo prý obrazů a křížků, růženců a medailí mnohem více — samé to dary zbožných poutníků — než že stěny a oltář takoruka přepřlňovaly, jsou snaty a nyní dary více na opravu a vykrášení slušné, tak posvátného místa hodné, jsou obráceny.

Na levé straně oltáře přímo nad sklípkem stojí na malém sloupku oltářiček a na něm umístěna „zázračná“ soška Bohorodičky, rukou ovšem neumlou vyřezaná. Tato prý a obrázek na oltáři k veřejnému uctění vystavený jsou původní památky z dob dávnověkosti, kdy stál na místě, kde nyní svatostánek vybudován, strom a pod ním pramének vody křišťálové se prýštil. Obrázek malého čtverce visel na suku na stromě. Co tedy příčinou, že právě k tomuto stromu, jemuž podobných na horách na sta, na tisíce, že právě k tomuto praménku, nad nějž větších a a studenějších prýští se na Deštné co krok, že právě k tomuto obrázku tak malému, nepatrnému, braly se a dosud bōrou lidu houfy, nábožných křesťanů prāvody s vůdcí, se svými duchovními pastýři a často i s hudbou? Co sem lákalo a láká jako magnet, jako světla bludička zbloudivšího poutníka, jako oasa pouští beroucí se karavanu, jako maják tēkající loď v bouři ve vlnách mořských? Spomoenice křesťanů, mocná ochrana Marie Panny to je to světlo, ta oasa, ten maják bloudících a po dráze světa tohoto tēkajících poutníků, jež zčásté příliš hojně nestěští stihá, že hledají podpory, ohlížejí se po pavaze, spěchají ku zřídlu milosti, k Matce Spasitelové.

O původu poutí k Dešenské kapličce dověděl jsem se z úst častého navště-

vovatele místa tohoto (a ne z knížek „kramářských“, v nichž nebývá obvyčejně samá pravda) historiku následující:

„Kdysi ukázal se na smrku u proudu „zázračného“ malý, čtverhranný obrázek a nikdo nevěděl, odkud se vzal. Byl tu a lid přilnul k němu láskou svoji jako k jiným na rozcestích a krajích lesních soškám a obrazům. Stalo se, že jeden pohorský tkadlec měl od narození slepého syna, ježž zbožně vychoval a najmě k Marii ruce spínati a modliti se byl naučil. Jednou zdálo se slepého pacholete otci, by pilně celý týden tkal a co vydělá vezma chlapce s sebou Marii Panně v Deštné na obrázku obětoval. I pracoval pilně, vši silou a vydělal pět zlatých, jak tenkrát říkali „šajná.“ V neděli vzav syna na záda ubíral se k Deštné, by výdělek na oltář nebes Královny položil. Když vystoupili na kopec a místu dotčenému více a více se blížili, zvolal najednou slepý chlapec na bedrách otcových: „Tatínku, tamhle se něco blyští?!“ Otec touto řečí dítěte od narození slepého všechen poděšený popatřil ku předu a hle! příčinu onoho blesku vlastními očima zhlédl, byl to obrázek Marie Panny na stromě nad potokem. Syn nejen obrázek, ale i otec, stromy, slunce, slovem vše dobře rozeznal, úplně ozdravěl a po boku otce k Bohorodičce kráčel. Radost chudého tkalce, chvalořeč přitomného lidu, velebení moci Boží ten den není prý k vypovězení. Pověst o zázraku tointo šířila se dál a dále a od toho dne trvají poutě k Dešenskému nejprv obrázku na stromě a později k malé kapličce nad jezem.“

Jinou ještě slyšel jsem „příhodu“ u kapličky Dešenské: Komusi se zdálo, že Maria velikou zahofela proti němu záští, a aby usmířil Bohorodičku ať vydá se na pouť „na Deštnou.“ I šel. A hle, když se tak se sepjatýma rukama modlí

před oltářem a upřeným zrakem na sochu hledí, div divoucí — pousmála se naň a od té doby byl upokojen maje pevně přesvědčení, že se na něho již Maria nehnevá.

Vůbec koluje mezi lidem zdejším, mnoho pověstí o zázracích, jež v Deštné se udály, a na sta je těch, jimž tuto v srdci se ulehčilo, jimž na rány nalito hojivého balsámu. Jak úzce přirostla ku srdci okolním obyvatelům, viděti z tohoto jediného příkladu. Jeduho roku bylo na všechny Mariánské svátky velmi pršlavo, tak že z městečka S . . . nevedeno žádného průvodu „na Deštnou,“ a hle! jednotlivci ubírali se i ve všední dny na pouť, a když se jich kdo tázal proč? dali za odpověď: „Já v té nemoci, já v jiné nouzi slíbila roční pouť k Marii Dešenské a není-li procesí společného, putuji sama. Neopomenula bych ani neřím zač.“

Majíť poutě „na Deštnou“ také mnoho nepřátel, protivníků, tupičů, pronásledovníků. Co tedy lidem tohoto druhu říci? Pouť v duchu církve sv., v modlitbě, pouť slušně, s myslí čistou, se srdcem k Bohu obráceným konaná, pouť s vroucími chvalozpěvy, v lásce, svornosti, střídmosti odbyvaná, pouť bez obmeškání prací, povinností, pouť, „kdy před celým světem Boha chváliti a vyznávati se nestydíme,“ pouť s výlety a zábavami nezaměňovaná — ano taková a podobná pouť nás posvěcuje, v utrpení posiluje, k Bohu povznáší. Vždyť i pohané putovali do Gallie, Epidaura, Libie, Indie, vždyť předkové naši opouštěli své statky, panstvo tvrze, králové trůny, své přátele, chotě, dítky a putovali na svatá místa — do svaté země, by měčem vydobyli památek křesťanům drahých z rukou nepřátel! Pro poutníky zařizovali špitály, pro ochranu putujících zbožných křesťanů zakládány řády a z poutě nosili si srdce spokojené, útěchu

a na další dráhu života mocnou posilu. Elkana a Anna konali pouť do Silo, komorník královny Kandace do Jerusalema, židé třikrát putovali do chrámu a obětovali Hospodinu. I Spasitel náš, vzor skutků našich, již ve dvanácti letech bral se do chrámu.

Putujme tedy i my na místa posvátná, „nebo tuto Bůh bez počtůkráte otevřel nepřehledný pramen milosti svých,

aby z něho každý přichozí navážil, jak mnoho potřebuje.“*)

Na pouťích necht' umřeme neposlušnosti k rodičům, tam ať setřeme vše, nad čímž anděl nevinnosti oči zahaluje, slzy prolévá, tam ať odmítneme nesvornosti a odtud ať palmu pokory a míru si přineseme, svědomí očistíme a srdce čisté, bohumilé sobě i jiným „pontí“ přinášíme!

Úcta sv. Josařata, mučenika, po všem světě.

Podává Aut. Řežek T. J. (Rokrač.)

II.

Dramálo víme o bojích, jež takměř od pokřesťanění svého měli katoličtí i nekatoličtí bratři naši Slované na Východě. Až posud dávaly se namnoze jeden národ slovanský na druhý lhostejně, mnohdykrátě snad i nepříznivě. A tato nevzájemnost a leckdy i nepřítelň škodila mnoho a nepřátelé naši bedlivě vše pozorovali a snažili se využítkovati vad našich.

Blízcí jsme si Slované všichni jazykem i povahou; a kdo jazyk, jmenovitě rusínský něco málo zná a do zpěvů jich národních třeba povrchně nahlédli, neupře, že nám Českoslovanům jsou právě katoličtí Rusíni ze všech Slovanů východních i co do jazyka i co do povahy nejbližší. Jich boje za nejdrazší poklad, totiž za sv. víru, jsou podobny bojům předků našich. A boje za bytí či nebytí jich po tolik věků, jenž zaznamenány jsou v dějinách národa rusínského, upomínají nás na boje minulé po vlastech našich.

Od té chvíle, co svatý Otec náš Lev XIII. obrací zrak svůj na Východ určitěji, nežli jsme vidali před tím, patrně jest všem katolíkům, ano všemu světu, že úmysly, jakými se zanáší, směřují na

Rus, by miliony Slovanů rozkolných nvedl do lůna církve sv. A kdo si má na prvním téměř místě toho všimati? Nedím příliš, pronášim-li, že my, katolíci českoslovanští, máme dobrým příkladem předcházeti jiné katolíky slovanské i neslovanské. Toť jest vůle Boží, toť jsou úmysly apoštolátu modlitby.

Proto „Škola B. S. P.“, jenž pěstuje apoštolát modlitby, často již nám na srdce kladla a bude klásti, bychom tlumočili v modlitbách svých úmysly sv. Otce, jmenovitě v tomto ohledu. Zajisté obrat Slovanů rozkolných a návrat jich do lůna církve sv. sprovázíž nás v modlitbách našich a při nejdrazších obětech mše sv. a strastech života našeho! Za tou také příčinou zavedl sv. Otec úctu sv. Josařata Kunceviče po všem světě, by, čím více jej ctíme na zemi, tím mocnějším se osvědčil zastancem pro církev sv. na Východě.

K těmto úmyslům nemálo napomůže stručná alespoň znalost života sv. apoštola rusínského a mučenika, Josařata Kunceviče. Ve 12. čísle m. r. slyšeli jsme, kdo byl sv. Josařat v prvních letech svého života: tuto okážeme, kdo byl v prvních letech života řeholního, obzvláště nás zajímáti bude r. 1608.

*) Katolické učení a legendy od Ludv. Mehlera přel. od Fr. Klínkáče. Str. 561.

„Naučený Slovník“ píše pod jménem Kuncovič: „Okolo r. 1604 jsa ve Vilně sblížil se s žiatskými mnichy kláštera Trojického; vstoupiv v tamní klášter oddal se pilnému studiu theologie; po příkladu biskupa Počeje a archimandrity Rutského stal se horlivým přívržencem nedávno vzniklé tehdy Unie, jakož i přítelem jesuitův. Se zápallem šířil ve Vilně a v okolí Unii.“

Sv. Josafat věděl dobře, že pravá zbožnost je ke všemu prospěšna a pro něho nutná. Za tou příčinou pomýšlel nejprve na to, jak by položil základ k duchovnímu životu. Avšak zbožnost mladého řeholníka Basilianského Josafata neostala ani doma v klášteře ani po městě nepovšimnuta. V klášteře nejsv. Trojice jal se přísně žíti, k čemuž jej Bůh povolal; neboť ač ustavičně se střídaly modlitby se studii bohomluvnými a rozjímáním, ač ustavičně posty si ukládal s dovolením zpovědníkovým a na holé zemi spával, mimo to ostrými řetízky opásával bedra svá a zíněný oděv na svém těle nosíval, a jak P. Martinov v životopise sv. Josafata podává, po pět roků jenom vodu pil a po celý život potomní masa neokusil: přece jej Bůh silil a ve zdraví zachoval; což patrným je znamením, že vše, co přísného konal, podle vůle. Boží konal. A právě pro tuto neobyčejnou příkladnost získal si nejednoho přívržence v bratřech svých, již se s ním životu kajenskému oddali.

Brzy pozorovali i lidé světské neobyčejnou dokonalost Josafatovu. Ký div, že se k němu nesli velkou úctou, a nejen úctou, ale i důvěrou. Rádi jej slyšali a v životě zbožném rady jeho přijímali. A sv. Josafat měl příležitost dokázati, že to s dokonalostí svou míní upřímně. Netřeba teprve se zmiňovati, že měl zvláštní úctu k nejsv. Bohorodici Marii Panně; ale dobře podotknouti jest,

že pro tuto úctu k nejsv. Panně snažil se, seč byl, co nejvěrněji panictví si zachovati celý život svůj.

I stalo se, že jednou přiblížila se k němu vystrojená ženština chtě pod záminkou duchovní rozmluvy, ke hříchu jej svěsti; neboť k tomu byla za peníze najata a navedena od nepřátel jeho, kterých se mu již tehdy dráhně dostávalo. Sv. Josafat však, jakmile spozoroval, co obmyslí, odvázal provaz, jímž byl opásán a nemilosrdně tloukl do škaradé ohyzdy nadělav jí hodně modřin, tak že co nejrychleji hledala dvěře a pádila ven s předsevzetím, že se vícekrát nevrátí. Jak na světě bývá, že zřídka cos ostane potají, tak bylo i s pokusem sv. Josafata proti panické čistotě, jež byl rázně přemohl. A rozuměli lidé tomu a od té chvíle vážili si jeho ještě více.

Než při vši jeho skorem bychom řekli samotě, zastesklo se mu po osamělosti ještě větší; vyhledal si tudíž místo v kaple sv. Lukáše při téměř klášteře, by zde touze srdce svého, jež po samotě práhlo, více mohl hovětí. Hlavní asi příčiny, že mu mezi ostatními Basiliany jaksi bylo nevolno, záležely v tom, že viděl a slyšel ledacos, nač se dívati nemohl a což slyšet nesměl; a mimo to nenadál se, že by se nějaká změna v brzce státi mohla, jelikož představený, jistý Samuel Sienčilo, pro kázeň řeholní ani co do sebe ani co do svých bratří smyslu neměl. Rozhodnul se proto, že klášter úplně opustí a odebere se někam na poušť a povede život poustevnický. Avšak právě tu povolal Bůh do řádu Basilianského muže, jemuž nebylo tehdy rovného mezi všemi Basiliany kláštera Trojického. Byl to Josef Velamin Rutski, který dne 6. září 1607 do řádu vstoupil. Nadaný muž tento, rodem Litván jako Josafat, studoval, prve než do řádu vstoupil, na akademii vilenské, kde To-

varyšstvo Ježíšovo vyučovalo, načež se odebral do Prahy a tu rovněž u sv. Klimenta navštěvoval vysoké učení, jež mělo Tovaryšstvo Ježíšovo. Odtud pak r. 1605 cestoval do Říma, by zde dokončil bohoslovné studie. Vráťv se domů vstoupil ihned do řádu Basiliánského a po odbytém noviciátě byl r. 1608 na kněze vysvěcen.

Na Josefu Rutském nalezl Josafat věrného soudruha ve smýšlení a jednání. Josef Rutski byl vskutku mužem, jemuž se Josafat se vším svěřiti mohl. Jsa o 6 let starší než Josafat, ve vědách boho-mluvných a filosofických honěný a vy- broušený, měl řešiti všechny otázky Josafatovy; za to Josafat, v duchovní dokonalosti vzor a učitel, byl od Rutského velmi ctěn a milován. Proto nyní opustil Josafat od svého předsevzetí, že se dá na život poustevnický, docela. I dali se oba spolu do všeobecné obnovy klášterní. Budova sama byla na spadnutí a vyžadovala především obnovy; na to byli přijati jinochové do noviciátu pro řeholní život způsobilejší. Rutski a Josafat pracovali, seč bylo možno, přese vše obtíže na posvátném díle svém. Rutski byl již knězem a pracoval v chrámě na kazatelně, ve zpovědnici a u oltáře; načež vrátiv se domů po pracích v kostele mívá mladým řeholníkům latinské a slovanské přednášky o dokonalosti duchovní. Josafat zase nejša ještě knězem, nýbrž jahnem, měl na starosti nazvíce potřeby časné chrámu i kláštera, při čemž neunavně kázal, učil a svou apoštolskou modlitbou získal mnoho přivrženeců katolické straně.

A za jakou příčinou chtěl Josafat r. 1607 opustiti klášter nejsv. Trojice? Napověděli jsme již svrchu. Nyní obšírněji povíme. Téhož roku 1807 drželi Poláci (Vilno a vojvodství volyňské patřilo tehdy k Polsce) tak zvaný Rokoš proti králi Sigmundovi III. t. j. všeobecné

shromáždění šlechty pod širým nebem proto, aby ukázala nespokojenost svou s vládou a by přednesla tak své stížnosti arci namnoze neoprávněné. Byly to časy bouřlivé, rozkolníkům však nesmírně vítané, jelikož své pikle proti katolíkům všestraněji kouti mohli. Proto nastaly i pro Unii či řeckokatolické Rusíny se strany rozkolných Slovanů boje strašlivé, a střediskem rozkolníků město Vilno. Klášter nejsv. Trojice potkalo neštěstí veliké. Svrchu jmenovaný Samuel Sienčilo odpadl od katolické církve a držel s rozkolníky, z počátku potaji, pak i veřejně; načež jim i pomáhal, by celý klášter na svou stranu dostali. Než 2 muži zde zdáli se býti sloupy celého kláštera, Josafat a Rutski; proto na ně nejdříve zpomenuto jest. S ostatními řeholníky odvážili se již rozkolníci jíti do boje. Na kláštere nejsv. Trojice jim přemnoho záleželo a věděli proč. Avšak na Rutského se neodvážili; věděli napřed, že s ním ničeho neporídí. I radili se a usnesli se na tom, že Rutski musí opustiti stůj co stůj Vilno. A představený jeho, nešťastný Sienčilo, kázal mu v skutku za nějakou záležitost vzdáliti se asi na 20 mil od Vilna. Nyni učiněn jest útok na Josafata, do kterého, vidouce jeho pokoru a mírnost, již měli za slabost, se nadáli, že jim sotva odolá. Ale zklamali se úplně. Raditi a přemlouvati, vyhrožovati a slibovati mohli: více však nemohli. I přesvědčili se, že Josafat umí uvážiti, oč se jedná, a že ochoten jest, třeba-li, život svůj nasaditi, by uchránil Unii a katolickou víru. Zatím se vrátil Rutski z cesty. Uslyšev, co se bylo dalo s bratry jeho v kláštere nejsv. Trojice, neotálel, bázně vši a ohledů lidských jsa prost, na místě se odebrati s Josafatem k metropolitovi do Varšavy, jímž tehdáž byl muž proslavený Hipatius Počej, který poznáv dosah věci a jaké hrozí nebezpečí řeckokato-

lickým Rusínům ve Vilně, pomýšlel tam dáti muže, jenž by dovedl se opřít zlu takovému. Rutski se mu zdál býti nej-příhodnějším; ustanovil jej tudíž za svého náměstníka (Vicarius Generalis) a zástupce v diecési vilenské svěřiv mu veškerou pravomocnost svou nad ducho-venstvem svým jak světským tak řeholním.

Nešťastný Sienčilo, jenž až dosud potají se přiznával k rozkolu, viděl se vyrazena, i odhodil přetvářky a odpadl veřejně od katolické církve a při službách Božích se zřekl vši poslušnosti církevní. Hrozné počaly boje mezi katolíky a rozkolníky, v nichž osvědčili se Josafat Kuncovič i Josef Rutski statečnými bojovníky pro víru Kristovu.

Bylo 10. prosince r. 1608., když se rozkolníci dosti síly v sobě pocitující shlukli na katolíky a se zapřísáhli s nešťastným Sienčilem ve spolku, že dříve nepovolí, dokud by Unii ve Vilně nevyhubili. Dne 15. prosince přepadli klášter nejsv. Trojice, jehož se zmocnivše nutili řeholníky Basiliany k odpadnutí od církve kat. Zdaliž se jim podařilo čili nic, a proč se jim nepodařilo, uslyšíme ihned.

Josafat byl jim trnem v oku a příčinou, že se jim lotrovská jich práce dařiti nechtěla. Nebo ani jednoho z řeholníků Trojických nedostali do svých tenat. Ovšem věděli, že Josafatovo slovo ovládá všechny. Proto přilákali nevim za jakou podmínkou Josafata do domu jednoho váženého měšťana a všemožně jej po dobrém i po zlém nutili, aby se k nim přidal aneb alespoň netečným divákem k jejich rejdmům se stal. Ale i tu obstál Josafat zkoušku, ač perná byla a v na-potomních letech mnohdykrátě říkával o sobě, zpomínaje této chvíle: „Blaho-slavený muž, jenž nechodí po radě bez-božných“. (Žalm. 1.)

Od té chvíle zanevřeli hrozně rozkolníci proti Josafatovi. Haněli jej a

tupili, vymýšleli naň co den proľhané neřesti, jež v hanopisech roztrušovali a si jej tak nabírali; vyhlašovali jej brzy za blbého pitomce a zbabělce, brzy za pokrytce a potměšila atd. navedli luzu, by kdekoliv na ulici jej spatřil, mu na-dávala a kamením po něm házela. Co jen koliv zloba jejich si vynysila, činili mu naschvál žalhu svou si na něm schlazující. Čím dále, tím více rostl rozkol po městě Vilně. Tak daleko to přišlo, že nešťastný Sienčilo se odvážil shromážďiti v kostele duchovenstvo vilenské a jim příslibovati hory a doly, odpadnou-li od metropolitů katolického a půjdou-li za ním. A bohužel šlo mnoho z duchovenstva vilenského za ním. Než z kláštera nejsv. Trojice, kde se nacházel a pracoval sv. Josafat a náměstek metropolitův Josef Rutski, neodpadl ani jeden. Raději vše strpěli, nežli aby se odtrhli od katolické církve. Všichni Basiliani ostali věrní katolické církvi a spolu církevní vrchnosti.

Tu spěchal nešťastný Sienčilo nesa s sebou, jak vypravuje historik Harsasievič, ohromnou sumu peněz až na 200.000 polských zlatých, jež patrně od rozkolných občanů vilenských sehnal, do Varšavy na sněm zemský, chtěje uplatiti sněmovníky a pro rozkol získati. Řeckokatolický metropolita a arcibiskup Kyjevský Hipatius Počej byl rovněž na sněmu varšavském; i vyhledal Sienčila a domlouval mu: ale vida, že vše jest marno, sesadil jej veřejně se stolice představenstva v klášteře nejsv. Trojice, suspendoval a vyobcoval z církve a ohlásil městu Vilnu politování hodné jednání Sienčilovo, jakož i to, že není již správ-cem ani chrámu ani kláštera. Za tím Vilno nebylo tím nijak překvapeno. Ano souhlasili s ním občané vilenští a celé skoro město bylo na jeho straně! I ve Varšavě vypadlo sezení na sněmu pro řecko-katolickou Unii blbě z příčin věru nekalých, a to byla voda na mlýn roz-

kolným měšťanům vilenským, již si nyní teprve ostříli zbraně na ubohou Unii.

Na sněmu varšavském jest ustanoveno, by z obou stran se zachoval mír a kdož by se v čem zkrácen viděl, buď katolíkův buď rozkolník, by se hájil u soudu. Zákony se snadno dělají: ale kdo je nezachovával a jakými výsledky se zákony potkaly, snadno se domyslíme.

Rutski se stal nyní nástupcem nešťastného Sienčila, jenž královským diplomem r. 1609 byl sesazen, archimandritem t. j. představeným kláštera nejsv. Trojice, a ač jej z počátku zemský soud navzdor královskému diplomu uznati nechtěl ujmaje se nešťastného Sienčila, konečně povolil předce a spravedlnosti byly otevřeny dveře a Sienčilo byl nucen opustiti Vilno. Po bouři nastal na krátkou dobu mír. Pro sv. Josafata byla připravena půda srdcí lidských, aby do nich zasel semě víry sv. hojnou žniť přislíbující.

Co se tuto vypravovalo, sběhlo se za jediný skoro rok 1608 a má se k ostatním strastem a bojům o katolictví na Rusi, jako kapka vody k nepřehlednému moři. Hrdinsky si vedl sv. Josafat jakožto bojovník pro řeckokatolickou unii v r. 1608; než mnohem těžší boje a větší protivenství čekaly naň.

Cíťelé božského Srdce Páně! radostí nás naplňuje, když slyšíme o bojech za

víru sv., o bojech bratří našich na Rusi: žalosti však odolati nemůžeme, dávajíce se téměř na tytéž boje, v nichž vidíme, že bratr bojuje proti bratru, bratr rozkolný stojí proti bratru katolickému. A bratr rozkolný, jsa připraven sám o nejdražší poklad, jenž se v pravé církvi nachází, namáhá se, by jej vyrvál též ze srdce bratra svého katolického. Nebudně již lhostejnými diváky všeho toho! Jest-li těžko vytrhnouti jednotlivce z rozkolu, tím těžší jest ovšem převést celé národy do lůna církve sv., jmenovitě jsou-li to národové, již osobně rozkol nezavinili, v němž se narodili, v něm odchováni byli. K tomu připadají všelijaké předsudky a ďábelsky strojené překážky. Kdo tu pomůže odstranit hory a vyplnit propasti, by se urovnaly cesty Páně a přechod se jim usadnil? Milost Boží zmůže vše a vynikne je i z těchto vazeb. Avšak tato milost Boží má na božském Srdci Páně zvláště od nás vyprošena býti. Proto volám opět k vám všem: zasaďte se o návrat Slovanů rozkolných do církve sv. modlitbou, by jim vzešlo světlo rozum jejich osvěcující, aby se rozehrálo srdce jejich pro církev katolickou; pomozte jim, by poznali, co jim slouží ku spáse, a poznavše to, aby se rozhodli bez rozpaků.

(Pokračování.)

První misionáři v Americe.

Pa horním toku řeky sv. Vavřince v Kanadě leží kvetoucí obchodní město, od Francouzů Trois-Rivieres a od Angličanů Three-Rivieres nazvané — což v našem jazyku by znělo „Tři potoky“, kterého názvu přistě také užívati hodláme, — jedna z nejstarších osad severo-amerických; neboť od její založení uplynulo již skoro 250 let. Dne 4. července 1634 přišel pan

de la Violette z Quebecu, hlavního města nové Francie — tak se tehda jmenovala Kanada — s malou tlupou osadníků, nejvíce řemeslníkův a založil tu obchodní stanici, s níž se od toho času kmenové Huronů s Francouzy spřáteleni mnohonásobně stýkali. Toho času bydlelo jižně od sv. Vavřince pět kmenů mocného spolku Irokesů, zaptisáhlých nepřátel Huronů a Athapasků, a čínice Fran-

couzům všemožná příkoří znesnadňovali též u veliké míře práci katol. misionářů, nejvíce francouzských jesuitů. Vydatnou pomoc poskytovali jim v tom protestantští Nizozemčané, zasílající jim všeho druhu zbraně; námětem k tomu nebyla ani tak zášť proti církvi katolické, jako obava, aby francouzští misionáři nerozšířili katolickým učením též nadvládu francouzskou do jejich osad.

Brzo po založení hlavní stanice ve Třech potocích vystavěli tam neunavni bojovníci kříže, jesuité, misionářský dům a z toho rozšiřovali světlo víry Kristovy daleko za Huronské jezero, kdež bylo již několik křesť. franc. osad založeno.

Dne 1. srpna 1642 byl v opevněné osadě Třech potocích neobyčejně cílý život; neboť příštího dne mělo býti vypraveno 12 korových loděk se 36 bojovníky huronskými a jesuitou P. Izákem Joguesem, a proto měli osadníci dost co dělati, aby bojovníky dobře vyzbrojili a na cestu opatřili. P. Izák působil totiž již pět let v zemi Huronův a Petunů s pěti bratry svého řádu velmi zdárně a odcestoval po přání svého představeného P. Hieronyma Lallemanta pod ochranou proslaveného náčelníka Huronů Ahatsistari do Quebecu, opatřit tamnější misionáře nejpotřebnějšími věcmi, jako na př. oděvem, mešními rouchy, nádobami oltářními a knihami a přispět Huronům, kteří od svých sousedů Irokesů velice byli tísněni, francouzskou pomocí.

Všechny tyto úlohy vykonal výborný kněz úplně a nyní se vracel ku svým „červeným dětem“ a věrným bratrům v těžkém úradě. Měl před sebou cestu dlouhou, obtížnou a za tehdejších dob velmi nebezpečnou. Neboť rok před tím byl by býval misionář P. Jan de Brebeuf od Irokesů málem zajat a nyní byl tento kmen nedávnou porážkou tak rozrušen, že každého Francouze, jenž jim do rukou padl, očekával krutý osud. Mimo to i

Mohavkové přerušili mír s Francouzy a vrhli se jednoho dne s takovou zuřivostí na Tři potoky, že museli býti výstřely dělovými zahnáni.

Laskaví kněží v Třech potocích snažili se všemožně, aby P. Izáka k delšímu prodlení přiměli. Ličili mu nebezpečí, která výpravě se strany Irokesů hrozí, jenž na obou březích řeky sv. Vavřince jsou rozloženi; že by mohl aspoň 8 nebo nanejvýše 14 dní počkati, neboť prý každodenně očekávají vyššího důstojníka s oddílem vojáků, jenž prý o něco dále má zříditi pevnůstku a krotiti vždy drzejší nájezdy Mohavků.

„Co je to platno, že se vydáváš v takové nebezpečí, ačkoliv se mu dobře vyhnouti můžeš?“ napomínal ho představený misionářů v Třech potocích. „Ani nám, ani našim bratrům u jezera Ripsinského to neprospěje, padneš-li se svými průvodci do rukou nepřátel, a to jen proto, abys přišel o týden nebo dva dříve do St.-Maria. Rozvaž to dobře a buď přesvědčen, že ani trůj představený Lallement nebude toho schvalovati, neuposlechněš-li naši dobré rady. Cesta i bez nepřátelských kmenů je velmi nebezpečná. Veliké proudy s mohutnými vodopády a víry jsou pro vaše lehké čluny nepřekonatelnou překážkou. Avšak ty sám dobře víš, co tě na cestě čeká a proto rozhodni se sám!“

„Umím si vážiti vaši dobré rady,“ odpověděl jesuita, „a také mi můžete věřiti, že ne z lehkomyšlnosti nedbám nebezpečí, jež mi od Irokesů hrozí: nikoliv; příčiny, které mne k odchodu pobádají, jsou velmi vážné. Vim, jak toužebně mne očekávají v St. Maria. Chce-li mne Pán z rukou nepřátel vytrhnouti, učiní to i bez vojáků, a je-li jeho nejsvětější vůle, aby Irokesové nad námi zvítězili a nás zajali — ano líbí-li se Mu, svému oddanému sluhovi podati korunu mučnickou, budiž jméno jeho

pochváleno na věky! Hle, tu přichází statný Eustach; zavolej ho a poslyšme, co on o cestě soudí!“

Ahatsistari, jenž na křtu sv. dostal jméno Eustach, chtěl právě P. Joguesa vyhledat i spatřit jej u okna misionářského domu spěchal tam a přiblížil se úctyplně k nim.

„Přicházíš jako na zavalanou, bodrý Eustachu,“ oslovil jej představený; „mluvili jsme právě o nebezpečích cesty a já jsem se snažil přemluvit P. Izáka, aby počkal, až přijdou vojáci, kteří vás pak aspoň k ústí řeky Ottavy vyprovodí. Ty jsi zkušený bojovník a víš, že sami nepřátelům do rukou vbíháme, vydáme-li se nepředloženě na cestu. Řekni nám otevřeně, radíš-li k odjezdu nebo k setrvání.“

Náčelník požíval se zpytavě na P. Joguesa a když tento s úsměvem řekl: „Jen řekni, co o tom soudíš, milý synu!“ tu odpověděl špatnou francouzou: „Můj otec Ondesonk *) vi lépe, máme-li zůstatí nebo jeti. Ahatsistari s ním zůstane a s ním pojede. Mohavků se nebojíme. Všechno je hotovo, Ondesonk jen říci, kdy se má jeti!“

„Ano, milý Eustachu, zítra odcestujeme!“ odpověděl misionář.

Když byl náčelník odešel, odebrali se oba kněží do cely představeného, majíce ještě mnoho mluvití a pořádati. Ve tvrzí bylo, jako by bylo blízké neštěstí rozestřelo stín svůj po městě; neboť jakmile misionář určitě prohlásil, že na vojáky čekati nebude, zmizela všechna veselost a obyvatelé hleděli úzkostně budoucnosti vstříci.

Nastalo jitro 2. srpna a P. Jogues sloužil naposled snad na dlouhý čas mši sv. v kapli a potom kázal skrovný a přece drahocenný poklad v loďce ukrýti. Ještě krátké, srdečné rozloučení a zmuzilý bojovník kříže vstoupil s věrnými

*) Tak nazývali Huroni misionáře.

průvodci do loďek, jež pluly nahoru do tisícerych nebezpečí.

Mocně nořili Huroni svá vesla do vody, a lehké čluny pluly rychle proudící řekou, ale pozůstali přátelé odešli tiše a smutně do malého domu Božího a prosili Boha ještě jednou za ochranu cestujícím, kteří ve službě jeho jeli pryč.

Mimo misionáře byli na loďkách ještě dva Francouzi, Vilém Couture a René Goupil. Oba byli oblati, t. j. mužové, kteří se věnovali docela službě Boží, nejsouce v žádném řádu. Couture přišel s P. Joguesem ze St. Maria, kde zhotovoval nějaký čas rozličné potřeby pro kněze a velice byl užitečným jakožto ošetřovatel nemocných, a Goupil, obratný ranhojič, obdržel na nalehavé prosby své od P. Nimonta v Quebecu dovození provázeti misionáře, poněvadž Huronům bylo ranhojiče velice potřebí. Již v Paříži byl několik měsíců v noviciátě jesuitů a poněvadž mu pro nemoc a slabost nebylo dovoleno do jejich řádu vstoupiti, odešel, jakmile se poněkud zotavil, do Kanady, nabídl představenému řádu úplně své služby a vykonával dvě leta všechny práce mu přidělené v nemocnici a klášteře; dnes cestoval radostně do daleké země indiánské. P. Jogues s dvěma oblaty a dvěma Indiány, jimž občas veslovati pomáhali, byl na největším člunu.

Jakmile se ločky dostaly do prostředka proudu, který jest u Tří potoků velmi široký, vytvořili Huroni druhou řadu; válečný člun náčelníkův byl první a člun, na němž byli běloši, v prostředku. Plni radostné naděje do budoucnosti pluli cestující kochajíce se v rozkošném pohledu na okolní krajinu; řeka obklíčena byla s obou stran temným pralesem a vysoké stromy rozmanitého druhu lemovaly modravou hladinu vodní.

Plavba začala býti obtížnější, nelof silný proud řeky sv. Vavřince dal voslařům velmi mnoho práce a vysiloval

je tou měrou, že byli často nuceni odpočívati na některém ostrůvku, jichž tam bylo hojnost. Mimo to bylo jim velmi bedlivý pozor dávat, čímž se stalo, že teprve třetího dne dorazili do tak zv. jezera sv. Petra, vzdáleného asi 30 angl. mil od Tří potoků. Řeka je zde asi 9 mil angl. široká a posetá nesčetnými ostrůvky, které jsou rameny řeky od sebe odděleny a pro nepřátelská přepaduutí velice příhodny. Tu hrozilo největší nebezpečí, a Ahatsistari, jenž již před několika lety měl zde krvavý boj s Mohavky, kázal nedaleko na malém výběžku levého břehu zastaviti a vyslal odtud na západ a sever slidiče ve člunech, kteří měli okolí dobře prohledati a sám se čtyřmi zkušenými bojovníky, mezi nimi s nejlepším přítelem svým Teonderhorem, na křtu sv. Josef nazvaném, jižní a východní břehy zkoumal. Zbytek výpravy zůstal pod velením zkušeného Annaotahy, jenž nazván byl Štěpán, k cehraně Francouzův a loděk.

Jako stíny plížily se hnědé postavy v temnu lesním od jednoho stromu k druhému. Každé šustnutí a zapraskání větví nebo půdy pod nohama bylo rychle zkoumáno, ale po lidské bytosti nebylo ani památky. Jen zvíř k vodě se ženoucí oživovala krajinu, a Ahatsistari, jenž s ostatními bojovníky břeh jezera daleko prohledal, chtěl právě dáti znamení k návratu, když směrem k St. Francis zazněl táhlý zvuk sokola; bylo to výstražné znamení, jež dali slidiči. Ahatsistari nápodobil ihned tento zvuk a chtěl se vrátiti ke slidičům, když tu náhle zavolal na něj Teonderhorem hlasitým „Mah!“ — indiánským výrazem podivu — na břeh jezera.

Rychle přikvapil náčelník za svým druhem, jenž mu mlčky ukazoval tři čerstvé ve vlhkém písku vytisknuté čáry, skoro dvě stopy velké, jež bez odporu byly způsobeny malými čluny, které tu

byly do vody spouštěny, a vedle nich četné stopy lidské, které mohly pocházeti pouze od Moccasínů.

Ahatsistari prozkoumal je dokonale a podotknul hlavou potřásaje: „Tři čluny s 10 bojovníky. Ale červený vlk nenechává po sobě stop, jako tyto, když vychází na lup. Snad jsou to stopy Mahinganů, které vedl jejich velký náčelník Panther pro válečnou kořist. Bledé obličej (běloši) v Atontarege vypravovaly o Mahinganech, že tam byli a dále táhli.“

„Udatný Panther nechodí s 10 bojovníky. Mát velmi mnoho mladých mužů, kteří nežůstávají doma ve vsích, když se zdobí barvami válečnými a bře tomahavk“, *) odvětil Teonderhorem, pochybuje o pravdě slov náčelníkových.

Opět zazněl zvuk sokolů z levé strany a byl hlasitě třikrát opakován, jako by slidiči byli již netrpělivi, nebo jako by hrozilo nebezpečí.

Ahatsistari opakoval znamení, kývl na soudruha a ostatní bojovníky a spěchal s nimi na vzdálené místo, odkud bylo znamení dáno.

V křoví trnitými rostlinami obrostlém a téměř neproniknutelném nalezl oba slidiče před zbytky malého ohně, na kterémž asi před 24 hodinami bylo pečeno maso. Kolkolem byl mech stlačen, jako by na něm byli seděli a na zemi povalovaly se kousky masa.

Náčelník zkoumal místo bedlivě a pak obrátiv se k jednomu ze slidičů pravil: „Viděl silný Zub, odkud bojovníci přišli a kam odešli?“

„Silný Zub viděl chaloupky lovců bobrů. Deset bojovníků a jeden běloch přišli sem se třemi čluny“, odpověděl tázaný, rozhrnul křoví a ukázal na místo, kde byly ještě čerstvé stopy tří člunů, které tani byly položeny.

Ahatsistari kývl usmívaje se hlavou. Viděl zde potvrzení svého mínění, že tu

*) Ruční sekyra.

jel kmen Mahingánů. Nyní pomýšlel jen na to, kam se asi obrátil běloch, jenž byl s nimi, neboť jeho stop mezi stopami Mocassinů v písku neviděl. Hledal tedy dále a tu se okázalo, že běloch jel asi do řeky St. Francis a odtud dále; zda-li po nebo proti proudu, to nebylo lze z mlčenlivých vln poznati.

Zatím přiblížilo se poledne a náčelník vrátil se s ostatními do ležení, kamž se měli i ostatní slídiči v též čas dostaviti.

Když konečně Huroni hledati přestali stopy bělochovy a od náčelníka zpět zavoláni byli, netušili, jak blízko jest jim běloch, jehož stopu umarně hledali, jak bystře je pozoroval a jak dychtivě každé slovo jejich lapal. Skrýval jej mocný kmen prastarého stromu, jehož větve až do vody dosahovaly, a na němž Ahatsistari slídiče očekával. Nepohnutě ležel na tlusté větvi ukryt mezi hustým

listím a poslouchal. Byl oděn na způsob zálesáků (lovců), kteří se tenkrát po jednom v zemi indiánské potloukali, byl oděn kůží a ozbrojen puškou, nožem a tomahavkem. Malé šedé oči svítily pod hustým obočím a kolem rtů pohrával mu škodolibý úsměv, jímž jeho odporový obličej neobyčejně byl znetvořen.

Jakmile se Huroni vzdálili, že již nebylo ničeho slyšeti, seskočil běloch dolů, narovnal si údy, a spěchal pak proti proudu, až přišel na nížinu, která na mnohých místech byla pod vodou a několika rameny souvisela s řekou. Tam přiskočil několik skácených stromův a vytáhl z pod nich svou loďku, již strčil jedním z přirozených kanálů do řeky a vsednuv na loďku vesloval jak jen rychle mohl na druhý břeh, kdež v lese zmizel; tentokrát však si nedal práce, aby nebyl viděn.

(I'okračování.)

Děvečkám služebným.

Notburgo má drahá!

Nový rok — nový rok i v životě Tvém! Nuže buďmež i my noví; nové budiž srdce, nové myšlení, nové myšlenky, nová přání, nové žádosti. Nová budiž naše řeč: nová horlivost v modlitbě, nová opatrnost v hovoru. Nové buďtež skutky naše: skutky lásky k bližnímu, skutky kajicné za hříchy naše. Pán Bůh přebývejž s Tebou, popřejž Ti své milosti, chránič Tě před hříchem těžkým! Jen hříchu těžkého se varuj a pak se ničeho neboj, ničeho se nestrachuj, vše co Tě potká bude Ti k dobrému; pak směle řici můžeš: „Staň se vůle Tvá svatá ve všem a při všem“.

Nic zvláštního nepíšu Ti tentokrát, odkazuji Tě raději na ostatní čtení, zejména na to co útrapách misionářských,

abys tím více si vážila předraženého pokladu sv. víry a jej vždy jistějším sobě činila dobrými skutky. Neopomenu Ti každý měsíc psaní poslati, abys byla ubezpečena, že Tebe jsem pamětliva a vždycky ze Tvého blaha se raduji, kterého veškerou hojnost právě nyní na počátku nového roku občanského ti přeji z plna srdce.

Tvá upřímná kmotra

Josefa.

P. S. Abych nezapomenula: jsou ostatky, nevinné se rozveselení Pán Bůh nezapovídá, ale pamatuj se, aby při každé Tvé zábavě byli přítomni Ježíš a Maria, to jest, abys se před nimi nemusila stydět! Jejich návštěva a účastenství na svatbě v Káně Galilejské budiž Ti v tom ohledu ponaučením.

Zprávy.

Z Raketnice. Ač sv. dětství Ježíšovo v Raketnici zajisté již po více let trvalo, přec nebylo veřejně a slavnostně uvedeno. Stalo se to v pondělí svatodušní právě minulého roku. Co to bylo radování a těšení, když školním dítkám bylo ohlášeno, že budou mít v kostele zvláštní slavnost, aby jen se modlily, hodni byly a do sv. dětství s dovolením svých rodičů přistoupily. Přihlásilo se jich 78, s kterýmiž měl býti počátek učiněn. Dne 29. května v pondělí svatodušní předpoledních službách Božích měla býti první slavnost sv. dětství. — Údové zapsaní byli vyzváni, by v týž den svátečně se nastrojili — děvčátka za družičky — a nejen své rodiče,

nýbrž i všechny domácí a známé na svou slavnost pozvali. Stalo se tak, ač teprv o 1/23. hodině byl začátek ustanoven, přec již hned o 1. hod. scházeli se zvláště družičky ve škole, odkudž měli všickni býti přivedeni do kostela. Ustanovenou dobu vyšel místní p. farář za přísluhy dvou vel. p. jáhnův a dvou bohoslovců slavnostně oblečení s korouhvemi z ko-

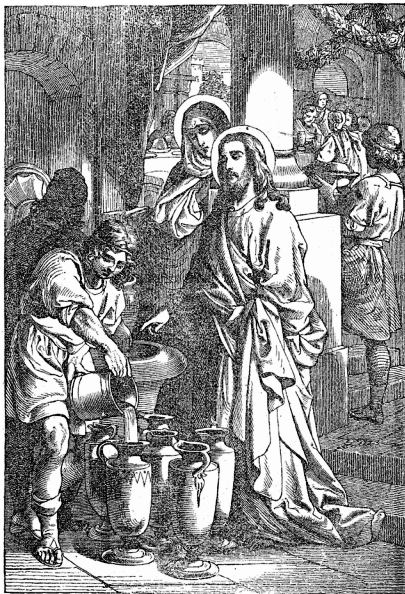
stela do školy pro zapsané mladistvé pomocníky při rozšiřování sv. evangélie. Milý to byl pohled na ty děti, jak si slavně vykračovaly. Vejdouce do chrámu Páně již lidem naplněného, postavily se před boční oltář, kterýž byl po celý

měsíc květen okrášlen mnohými květinami, proto že se u něho odbyvala májová pobožnost; ale v týž den byl ještě slavněji ozdoben. Všickni dívali se na sochu Ježíška, jehož na rukou chová Matička Boží. Mělo zajisté ono přelíbezní Jezulátko na krku zavěšených mnoho spolkových agnůstek na červených stužkách pro děvčátka, kdežto zas na ručince mělo krásný košíček naplněný

obrázky spol-

kovými a agnůstky na menších stužkách s háčky pro pacholata.

Mezi tím vystoupil místní p. farář na kazatelnu a vysvětlil význam a povinnost sv. dětství a povzbudil všech k podpoře. Po kázání rozdával u Mariánského oltáře jednomu každému zapsanému dítěti po obrázku, a za přísluhy vel. pánův asistentů zavěšoval agnůstku na stužce

Ježíš a Maria na svatbě v Káně Galilejské.

jednomu každému údu na prsa. I podobalo se, že ne on, nýbrž že sám Ježíšek rozdává dítkám milným dárky tyto. Celi rozradostnění obdivovali překrásný spolkový obrázek a přivěšenou agnůstku. Při tomto rozdělování zpívala se jedna z překrásných koled, kteréž ve zdejší kostele po čas vánoční se pějí. Po rozdání modlili se všichni před soškou Ježíška litanii o sv. dětství. Na dovršení celé slavnosti uděleno bylo sv. požehnání s nejsv. Svátostí. Aby i ostatní dospělší účast měli na slavnosti, postavily se čtyry družičky u vrat kostelních a vybíraly milodary od vycházejících z kostela, kdež 6 zl. 38 kr. se vybralo.

Tak se zasvětilo sv. dětství v Raketnici a dodávám ještě, že ony spolkové agnůstky se stužkami jak chlapci tak i děvčata mají dobře uschovány a jen ve velké nějaké slavnosti je nosí a zvlášť chlapcům k nemalé ozdobě jsou. Vyznačují se jako hrdinové, jimž nějaký záslužný peníz na prsa jest zavěšen, podobně naši chlapci, jež jsou ve sv. dětství, zavěšují si agnůstku na červené růžičce připevněnou na prsa jen při velkých slavnostech. — Příští slavnost a opětne slavnostně přijímání nových údů bude bohdá po vánocích. Požehnej Bůh!

Milotín.

Milodary božského Srdce Páně.

Zázračné uzdravení v Lúrdu, potvrzené vysvědčením lékařským. Loňský „Pilger“ píše v č. 25.: O zázračném uzdravení, kteréž se událo na Hromnice r. 1882 v Lúrdu na ctp. Burmannovi, horlivém knězi v Antverpách, kteréž hodí se dobře mezi milodary božského Srdce Páně k potěšení věrných ctitelů Marianských a k poučení mnichů nevěřících Tomášů, kteří majíce oči, nevidí. Kněz tento, horlivý ctitel Matky Boží, neunavnou a namahavou činností u vykonávání povinností stavu svého víc než přede dvěma lety své zdraví docela si podkopal. Již dávno cítil nemoc na sobě a přece však neustal od prací na vinici Páně. Na začátku r. 1882 se ale stav jeho tak zhoršil, že ustati musil od všeliké práce. Jeho prsa byla tak připravena, jeho dech tak těžký a nevolný, že takřka ani již mluvit nemohl. Kašel, pro který mnoho nocí nemohl spát, byl čím dál tím silnější a dusivější, tak že ubohý pán ve dne v noci ustavičně kašlati musil, při čemž mu žaludek tak seslábnul, že i sebe lehčejší pokrmy již přijímati nemohl a po tři měsíce nic víc než několik lžic mléčné kávy za den požívat mohl. Vpadlý obličej, vysílené tělo, oteklé nohy, silná zimnice, ustavičné se pocení, tak že se podobal spíše mrtvole

než žijícímu člověku, to všecko zdálo se býti jistým znamením prabližké smrti. Ano i lékařové rozhodně se vyjádřili, že nemocný sotva tři měsíce živ bude. V tomto takofka posledním okamžení svého života odhodlal se p. Burmann podniknouti pouť do Lúrdu. Ačkoli všickni jistili, že se do Antverp již nevrátí, stál pevně na svém předsevzetí, a dva dny před cestou svou tázal se svého lékaře, Dra. Schmitze na následující dvě věci: „Co byste tomu řekl, pane doktore, kdybych já se v Lúrdu tak najednou uzdravil?“ — Lékař: „Že vaše uzdravení zázrakem božské všemohoucnosti jest.“ — Burmann: „Byl byste hotov, něco takového písemně dosvědčiti?“ — „Dojista,“ odpověděl lékař. Pan Burmann uspořádal všecko tak, jako by se již nikdy domů vrátiti neměl, přijal požehnání od nejdůst. p. biskupa, poručil se do modliteb svého lékaře, svých spolubratrův a farníků, a opustil Antverpy dne 30. ledna 1882. Dne 1. února byl již v Lúrdu. Dle všeho se zdálo, že ten nemocný kněz celý čas svůj v Lúrdu bude musiti v posteli trávit. Polomrtev dorazil do Lúrdu. Druhého dne bylo Hromnice. Pan Burmann dal se do poutnilo chrámu více něsti než vésti. Podporován svou velikou dů-

věrou, mohl, ač s velikou obtíží, mši sv. sloužiti. Jsa odevzdán do vůle Boží a pevně odhodlán stejnou myslí buď smrt, buď pozdravení z otcovské ruky Páně přijmouti, odebral se nyní k zázračnému pramenu, kde po vykonané krátké, ale důvěryplné modlitbě, na smrt nemocen třikrát do vody se pohroužiti dal. Při třetím pohroužení však se cítil najednou zdravým: bylo mu lehký, jako před mnoha lety opět volně dýchal, bolesti zmizely a po oteklíně nebyle ani stopy. Vesele a rychle běžel k jeskyni, padl na kolena před obrazem Bohorodičky a vykonal na poděkování vroucí modlitbu. Brzy na to dostal hlad a požil silného pokrmu. Návrat kněze Burmanna v Lúru uzdraveného byl pravou vítězoslávou pro Pannu Marii Lúrdskou. Nedá se vysati, kterak všude, kam přišel anebo kudy šel, pozdravován a za šťastného pokládán byl. Zbožného kněze však netěšilo ani tak jeho uzdravení, jako spíše zvelebení Matky Boží, an tím zbožnost křesťanská se rozmnožila v lidu.

Lékařské vysvědčení zní:

Já níže psaný doktor lékařství atd. vyznávám tímto, že jsem nynější zdravotní stav P. Burmanna prohlédl, a stvrzuji a zjišťuji, že docela rozdílný jest od stavu dne 27. ledna t. r. sledaného, kde

isem P. Burmanna tři dny před jeho odchodem do Lúrdy navštívil. Dech krátký, těžký a nedokonalý, hlas šeplavý a chraptivý, sotva k uslyšení, ustavičné kašláni, neustálé vyhazování, neobyčejné svírání prsou, úplné netrávení žaludku, žaludkové a chřtánové křeče, rychlé tlučení srdce, nápadná hubenost, bolesti na pravé straně, tvrdý život, opuchlé nohy, všeobecná slabost — to vše zmizelo, a na místě toho jest nyní lehký, volný dech bez zakašláni, hlas jasný, pořádná chuť k jídlu, lehké, volné trávení, dobře spořádaný pohyb srdce, sloven — zdravý stav. I opuchlé nohy najednou opadly, a každodenně nabývá bývalý nemocný a nyní docela pozdravený P. Burmann nových sil. Toto úplné a náhlé pozdravení stalo se bez lékařského léčení, ponze následkem tříkrátního pohroužení v zázračném pramenu v Lúrdy, na jevo dané víry v moc blah. Panny Marie. Náhlý způsob, jakým se uzdravení stalo, jakož i úplnost jeho nutí nás uzdravení to vyšší, nadpřirozené moci připsati.

V Antverpách dne 19. března 1882.

Dr. D. Schnitz.

Nuže, kde jest kdo, aby ještě pochyboval a vida viděti nechtěl. I podobal by se člověku, který máje jasné světlo v lucerně, zamazoval by schválně uvnitř skla, aby neviděl a aby poznalé křesť. pravdě odpíral, což jest hříchem proti Duchu sv. My pak si posvěťme ten rok voláním: „María, Vítězná oroDoVniČe na nebl, VysLyš štkání a VoLání sVýCh kLlentů!“

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Několikrát jsme se vyslovili v hlavním úmyslu věřícím, k čemu směřuje všechna snaha božského Srdce Páně v církvi sv., totiž aby se posvětilo jméno Hospodinovo a aby jeho království přišlo k nám, aby se rozhostila jeho svatá nadvláda nade všemi srdci pozemšťanů a by blaženými učinila pro vezdejšek i pro celou věčnost. Kdo bedlivě a okem vírou osvěceným zkoumá dějiny národů, nemůže neuznati, že zásada či cíl, k němuž vše směřovati má, „Posvěť se jméno Tvé, přijď, království Tvé, buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi“ jest jako světlo z bludiště nás vedoucí a že v té míře národové prospívali a šťastnými byli, v jaké k tomu cíli se blížili. Národ židovský byl nejšťastnější, nejváženější a nejmocnější za Davida krále a jeho syna Šalomouna, dokud kráčel cestou příkázání Božích, národ římský byl ve květu své síly, dokud jakous takous (jak to v pohanství jen možným bylo) přesností mravů se vyzna-
menával a obraz Boží na sobě takto ač nevědomky. čtil, a každý jiný národ i ve starověku, tak jako každý jednotlivec cítil se šťastným, dokud zákon přirozený, do srdce každého vepsaný, a podle toho zřízené zákony světské vrchnosti zachovával, — království Boží přicházelo na zemi, když jméno Hospodinovo bylo ctěno. To samo lze pozorovati až podnes v životě jednotlivců i celých říší a nám jest ukázati jen na některé doklady toho.

V Římě pomalu zraje semeno vzpory a neznabožství, které tak horlivě bylo pěstováno pod záštitou sardinského krále „poctivce“ (?) Viktora Emanuele. Před nedávnem, jak známo, zbaven sv. Otec světské vlády nad t. zv. územím sv. Petra, které mu týmným právem přináleželo, jako ku p. tobě, milý čtenáři, domek neb pole po tvých rodičích neb příbuzných zděděné, pro uchlácholení však zlého svědomí zaručili mu všichni evropští mocnáři, či jejich vlády i král italský a jeho vláda, úplnou samostatnost, suverenitu osoby, tak že ve Vatikáně sám jest pánem, žádnému odpovědným, a uzavřeno a svatosvatě slíbeno, že vždy se mu musí prokazovati královská úcta. Tuť však onchdy vláda italská poslala sv. Otci platební rozkaz pro jednoho nájemníka majetnosti jeho v Itálii, který svou daň nemohl zapraviti, a postavila jej na roven s kterýmkoli svým poddaným, nazývajíce jej „občanem Joachimem Pecci!“ Brzo dojde i na krále italského a naloží s ním, jako druhdy s francouzským králem Ludvíkem XVI., — za hříchy svých otců a za vlastní opuštění svých povinností bude mu trpec pykati. Král Humbert byl vloni návštěvou ve Vídni a vláda italská by velice ráda to viděla, by císař pán František Josef I. také jel do Říma jej navzájem navštívit, než to by bylo tiché schválení všech nepravdivostí a nezbedností Italianů a nedá se to ani srovnati s přímým, vznešeným katolickým charakterem našeho zeměpána, aby vzdávaje poctu králi Humbertovi urážel papeže římského, ježž jako svou nejvyšší duchovní vrchnost tak vroucně ctí. Proto se zlobí Italiani, že jejich úmysly záhy jsou prohlednuty a zkartěny. — Všechno do času, Pán Bůh na věky.

Rakousko. „Pokloňte se pod mocnou rukou Páně, ale i uvrtze všecmu starost svou na Něj! Těmito slovy mluví velké ty živelní události a hrozné pohromy, které poslední dobou zastíhly přemnohé kraje a země, blízké i daleké. I země rakouská ušetřena nezůstala a zvláště Tyroly tehda a Korutany neštěstím sklíčeny jsou. Úmysly Boží, proč tak těžké zkoušky ukládá lidem, kdož dovede veskrz odhaliti? Zjistě však odaučuje takové soužení mluvíti o „dobré

matce přírodě,“ a velí uznati raděj žezlo všecbsahující vlády Pána nebes i země. Uznání toto země tyrolská, jež mezi všemi zeměmi rakouskými víře otcův zůstala nejvěrnější, neopomenula zjevně a slavně projádřiti. V sezení sněmu zemského dne 30. listopadu obdývaném přijat mimo hlasy liberálů-nevěřců hlasy jinými všemi návrh hrab. Brandisa, že se země tyrolská, k vyprošení od Boha všemohoucího podobných neštěstí, jakými v posledním podzimku zastižena byla a k vytvoření pomoci a poželání Božího k dílu nápravy takýchle příčinlivost a opatrnost hospodářskou; ale neposlední úmysl Páně bez odporu jest, aby za takovými příležitostmi objevily se poklady útrpnosti a obětivého milosrdenství lidu křesťanského. Škody vzešlé povodněmi měsíce září jediným jen Tyrolanům přibližně ceněny na 15,593.000 zl. Z týchž krajín koncem měsíce října došly zvěsti nad první málem ještě truchlivější — škoda obnášející z dřívějšíka 15 $\frac{1}{2}$ mil. vzrostla nyní málem na 21 milionů, — tím více pak však i dojmající a naléhající, abychom následovali příklad velkého apoštola řkoucího: „Kdo z vás sklíčen jest, abych nebyl sklíčen i já?“ a neodepřeli ruku pomocnou těm, ježž v takové míře soužení jsou. Jeho Veličenství císař pán věru i v té příčině dal svítiti světlo svoje před lidmi, aby viděli jeho dobré skutky a dle hřívný své k následování se naklonili. Po první zprávě o nešťastné pohromě 10.000 zl. na pomoc nešťastníkům věnoval a když se ukázalo, že škody nad první pomýšlení nepoměrně jsou větší, 100.000 zl. ze svého soukromého jmění poskytnul a i odpomoc státní mocí zahajuje, zabezpečuje a řídí. „Bože, císaře našeho žehnej a nám zachovej!“ tím více, když i strážce víry jest věrný a světlo víry své nikterak pod kbelec nestaví, jak vysvitlo z rokování v uherské delegaci v Budapešti. Každý věrný katolík z řecí jak ministra zahraničních záležitostí hr.

Kalnokyho tak i bývalého ministra hr. Jul. Andrássyho zajisté útěchu bral, vida, že nehodlá Jeho apošt. Veličenstvo učiniti nenávistníkem sv. římské stolice tu radost, aby v Římě navštívil navzájem krále Humberta I., jenž i s chotí svou Markétou před měsíci do Vidně návštěvou byl přijel. Přítomnost císaře rakouského v Římě co hosta „italského“ krále nemohla by ujiti tomu výkladu, že člen nejstarší panovnické rodiny evropské právě vládoucí nezdřáhá se potvrditi, schváliti a zpečetiti způsob, jakým zbudován jest vrátký trůn krále „italského“. — Račiz jasnost nejsvětějšího Srdce jen stále milostivě svítiti nad říši císaře a krále apoštolského, račiz slyšeti Pán prosby, které — za zdar též práci dne 5. prosince opět otevřeně říšské rady ve Vidni — v linecké diecesi z nařízení biskupského veřejně, jinde pak bez nařízení podobného zajisté ve skrytě se dějí, a popráti žádoucího zdaru hned prvnímu zákonodárnému dílu, jež tam předsevzato jest, změně totiž živnostenského řádu liberálního z r. 1859, aby živnost řemesla ne sice zrovna hned „zlatého dna,“ přece však záruku ochrany před bídou živobytí znovu nabyla.

Německo. Dokud libiti se bude Bohu, aby vládli lidem i zákonodárcové z voleb pošli, osudným zajisté zůstane, kdykoliv k předůležitě, zodpovědné neméně než čestné úloze poslance sněmovního povolán a zvolen jest. Kdo oči má k vidění, vidí, že zájmy Kristovy, sláva neb pohanění sv. jména jeho, svoboda a rozkvět aneb úpadek a pouta církve jeho tak velmi závisí na většině těch, kterých sborů zákonodárných. Ne bez příčiny vše odporučovali Pánu, a s důvěrou sice, však nikoliv zcela bez obavy očekávali výsledek voleb do sněmu berlinského, jenžto nedávno právě se odbyvaly. I nevydal Pán lidu svého v ruce nepřátel svých i jeho, nýbrž patřil na modlitby a na přičinění svých věrných. Nová ta volba sjednala straně „středu“ i hlas více než měla ve sněmě starém; strana pak tak zvaných konservativcův dospěla k síle o 16 hlasů větší, než měla za dřívějšího tříletí. Tolik pak aspoň lze se nadíti, že po takém výsledku volebním stav věcí církevních, pakli se nezlepší, aspoň se nezhorší. Zajisté však vysoce jest si přáti a se

namáhati, aby obrat žádoucí už nastal, když v jediné diecesi kolínské 260 far jest zcela osiřelých, kdežto diecese trevírská 215 farností bez kněze vykazuje. Bez odporu i ve věcech volebních platí zlaté pravidlo: „Modli se a pracuj!“ „Jedno. čiň a druhé neopust!“ I volba náleží mezi skutky, za které odpoví jeden každý před soudcem věčným a vezme zaň odplatu svou.

Francie. Dieu sauve la France! t. j. chrániž Bože a zachovej Francii! Ty nejsvětější Srdce božské! jenžto jsi právě tuto zemi ráčilo sobě zvoliti, aby zde tajemství nejvěrnější a nejmilostivější lásky tvé světu učiněno bylo zjevno, nedej zahynouti lidu svému tamnějšímu! Vláda francouzská, jenž vítr byla sela, ejhle již sklízí — bouři. Zprávy o činech „anarchistů“, francouzských o nihilistů, zajisté jsou děsné. Dokud anarchisté páslí se na církvi a ústavech a pomnicích jejich; křížích, posvátných sochách, chrámech, klášterích a p. a tyto káceli a zpěvrceli, aneb bořili a dynamitem trhali, vladařové pařížští a nohledové jejich vůbec neměli obrany k zastavení a potrestání takových svato-krádeží, které nikdy ještě, jak dějiny svědčí, bez pomsty nezůstaly; nyní když spřež ta dle zásad svých důsledně ničí, co může, bez rozdílu vše, a v rupy obrací i továrny a paláce matadorův liberálních, tehdá ovšem vojsko volá se do zbraně na obranu majetku a cti národa. Nicméně v nešťastné té zemi lze očekávati události, nad ty, co posud se staly, ještě horších a zkušenosti ještě trpčejších — pakli Pán sám neukráti „dny navštívení svého“. Ve Francii ukazuje se nejjasněji, jaké ceny má i ta nejsvobodomyšlnější a na pohled nejrozmumnější ústava státní, když nemá základu v Bohu. Všeříká vrchnost jest od Boha, a neuznává-li některá Boha, zavrhně ji i Báh a odeberě ji všelikou vážnost.

Kladouce několik slov z programu anarchistického i sem do listu tohoto, máme na paměti zvláště ony činitele božského Srdce Páně, kteří smíru a odprosu nejsvětějšího Srdce Páně se byli zaslíbili, a na ten úmysl i sv. přijímání své častěji obětují, aby zdvojnásobili zajisté pobožnost svou. Dne 13. a 14. srp. t. r. vůdčové anarchistů v Ženevě shro

máždění počtem nad 50 usnesli se na zásadách obsažených ve vyjádření následujícím: Nepřítel náš jest každý, kdož jest pánem. My anarchisté, t. j. lidé bez představeného, brojíme proti všem těm, kteří jakékoli moci se byli domohli aneb takovou opatřiti si hodlají. Nepřítelem naším jest každý majetník, jenž půdou vládne a na poli pro svůj užitek pracovatí dává; nepřitelem naším jest každý majitel závodu, jenž dílnu neb továrnu má, kterou za mzdu svými otroky naplňuje; nepřitelem naším jest stát, bez rozdílu zdali vládne mocnár jeden aneb moc a vládu mají mnozí, buď zvolenci lidu aneb snad i dělníci sami, nepřitelem naším jsou i všeci jeho úředníci, důstojníci, soudcové i všeci jeho jakikoli špehouni. Nepřítelem naším jest cokoliv nazývá autoritou, ať jest jest jméno její ďábel neb Bůh; nepřitelem naším jest každý zákon, zřízený jen k tomu, aby silnější mohl potlačiti slabšího, a aby mohl zločin prohlášen býti za právo a jaksi posvácen. My zavrhuje všechny prostředky zákonné, my odmítáme všeobecné právo hlasovací nechtíce nikterak vzdáti se svrchovanosti naší osobní. My chceme zůstati pány svými vlastními, a každý, který stroji státu se představeným naším, jest zrádce svaté věci naší. My prohlášíme, že bez svržení všech mezi majetku soukromého, majetku i obcí, krajův a národů dílo revoluce by opět a opět zuova začínáno býti muselo. Na nás jest, abychom společnost majetku obhájili s jednocennými silami, jak různých jinak řeči užíváme, a jak různým vládám oproti stojíme, kteréž však všechny zkáže

odevzdány jsou a zahynouti musí...“ Tam dospěje i za XIX. století lidstvo, když bez Boha, ano proti Bohu a Kristu jeho hodlá řídit se a spravovati. Zajisté osudná jest výpověď Páně: „Kdo neshromažďuje se mnou, ten rozptýluje.“

Švýcař. „Chodte opatrní, nebo dnové jsou zlí!“ napomíná apoštol národův. Ano zloba dní přítomných všecku opatrnost a statečnost vymáhá od každého, jenž nehodlá ohnouti kolena svého před Baalem novověké nevěry a bezbožnosti a nechce zrádcem se státi církve své. Nejnovější úklady, které ve Švýcařích strojili víře Kristově tamnější ti Herodesové zahrnuty byly v osnově nového zákona školního. Pro církev katolickou nemá sice rozhodnou a svrchovanou platnost ono heslo: „Kdo školu má, má budoucnost“ Anobř církev žádá netoliko počátky a částky společnosti lidské, nýbrž život lidský celý a bez ujmy lidstvo celé. Pro liberalismus však jest vyhoštění zjeveného náboženství Kristova ze školy ovšem rozhodným prostředkem k vítězství. Proba vřelá, která z tisícera srdcí i úst odevšad byla nesla se vzhůru ku Pánu, aby Ten, který ráčil i dítky kdys k nejsvětějšímu a nejvřelejšímu Srdci svému přivínouti, nevydával jich i v zemi švýcarské na pospas nevěře a hříchu a záhubě jisté, nebyla zajisté oslyšena, neboť při všeobecném hlasování lidu, které ve Švýcařích nejvyšší útočiště zákonodárství tamějšího jest, dne 26. listopadu po veškeré zemi švýcarské konaném svatokrádežný ten zákon školský většinou 316.929 hlasů proti 171.959 zamítnut jest.

V měsíci lednu modleme se za ducha modlitby.

Bastal nám nový rok. Nevíme, přinese-li nám dobré nebo zlé věci. Aby pro nás byl šťastným, záleží na nás, budeme-li vroucně Boha prositi za jeho požehnání a za odvrácení všeho zlého. „Všecko, začkoli budete prositi Otce mého ve jménu mém, dám vám,“ praví Kristus Pán. Nuže tedy, chopme se modlitby hned na počátku roku a setrvejme v ní. Obnovme v sobě ducha vroucné modlitby a hledme ho rozvíti také v těch, jenž na modlitbu zapomínají. V modlitbě spočívá veliká moc. Pravou modlitbou můžeme na Pánu Bohu všecko dosáhnouti. Ale tať právě jest veliká naše chyba, že nemáme pravého ducha modlitby. Pán Bůh chce, abychom ho prosili jakožto původce a dárce všech milostí. On chce, abychom ho prosili, poněvadž my sami jsme povinni spolu pracovati na svém spasení.

Což jednoduššího, což lehčího jest ne-li modlitba? Bez modlitby není nic, s modlitbou všechno. Ničeho není, čeho bychom modlitbou nedosáhli. Proste a dostanete, prostě a bude vám dáno všechno. V modlitbě vyznáváme Hospodina za svého Boha, za Pána, za původce všeho dobrého. Modlitbou cvičíme se ve víře, v naději a v pokorě a proto jsme hodni vyslyšení býti. Moc modlitby spočívá v milosrdenství Božím. Nežádáme Boha za něco, nač bychom snad měli právo, nýbrž obrácíme se na jeho dobrotu a lásku. A pak by nás Bůh nevyslyšel, jehož milosrdenství nemá konce?

Moc modlitby spočívá ve pravdivosti Boha. On nám skrze Ježíše Krista slíbil, že nás vyslyší. Snad by Bůh, jenž věčná pravda jest, slovo své zrušil? Moc modlitby spočívá ve všemohoucnosti Boha. Může býti Bohu něco těžkým? Kde jsou meze jeho všemohoucnosti? A proto modlitba způsobila tisíce zázraků. Písmo sv. a církevní dějiny jsou toho svědky. Dobře dí Tertullian: „Jedinou mocí, kterouž Bůh přemožen bývá, jest modlitba.“

Ježíš Kristus měl pravého ducha modlitby, následujmež slépějí Jeho!

Přistupujíce k Pánu, abychom se modlili, máme bdíti a celým srdcem tak svatého zaměstnání šetřiti, to jest: Modleme se pozorně. Před modlitbou připrav duši svou a nebud jako člověk, který pokouší Boha.

Sv. Augustin dí: Jste před očima božíma jako žebráci, jenž ke dveřím vašim přicházejí. Až velicí jsme, přece, modlíce se, jenom žebráci jsme před Bohem. Stojíme u dveří toho velikého hospodáře, očekáváme na kolenou klečíce a na tváři ležce a hledíme prosbami a lkáním něčeho obdržeti. Budiž modlitba naše pokorná! „Jestliže kdo z vás, dí apoštol, potřebuje moudrosti, žádejž ji od Boha, kterýž dává všem hojně bez odmlouvání, a bude jemu dána. Žádejž pak s důvěrností, nikterak nepochybuje.“ Dle těch slov žádá na nás Bůh při modlitbě velikou důvěru. Amen, pravím vám, všechno, začkoli prositi budete na modlitbě, věrice, vezmete!

Potřebí jest však vždycky se modliti a neustávati, dí Kristus Pán: Strp odkládání božská, napomíná Duch sv., připoj se Bohu a očekávej s trpělivostí, aby rostl v čas poslední život tvůj.

A konečně vznášejme všechny prosby k Otci nebeskému ve jménu Ježíše Krista, spoléhajíce se na slova Páně: „Začkoli prositi budete. Otce ve jménu mém, to učiním, aby oslaven byl Otec v Synu.“

Prosme však o takové věci, které se Boha samého a našeho spasení týkají. Žádná věc, za niž prosíme, nesmí býti proti rádu a ustanovení Božímu a k naší zálibě. Zač Boha prositi máme, to všechno vyjádřil Spasitel náš v modlitbě, již On sám nás naučil. Prosme Boha, aby byl všude poznáván, ctěn a oslavován, aby hříšníci, jichž jest nesmírně mnoho, k Bohu se obrátili, aby kacířstva, bludy a nevěra vzaly za své! Prosme Boha za jelio církev na zemi, aby zkvétala a rozšiřovala se, aby nepřítelé její pokoreni byli, aby do srdce našeho zavítal Duch sv. s milostí svou, abychom jednou do království nebeského se dostali. Prosme Boha, aby vůle jeho převzatá všude zachovávána byla, aby nám dal, co pro tělo i duši potřebujeme, aby nám odpustil hříchy naše, aby odvrátil od nás zlá pokušení, aby nás zbavil zlého minulého, přítomného i budoucího. A všechno ostatní, čeho potřebujeme, bude nám přidáno.

Tak budeme následovati příkladu božského Srdce Páně, jenž celý život pozemský zasvětil modlitbě a nyní vede skrytý život v nejsv. Svátosti oltární po devatenácte set let a sice život modlitby. Tot pravý apoštolát modlitby.

Nuže my jsme žáci „Školy Božského Srdce Páně,“ naučme se tedy od svého nebeského učitele pravě, vroucně modlitb. Spojme duši svou s duší Ježíše Krista, mysl svou s božskou myslí jeho, srdce své s božským Srdcem jeho, úmysly své s úmysly jeho, pak budou modlitby naše vystupovati ke trůnu Otce nebeského a budou vyslyšeny. Takového ducha modlitby vyprosme si na božském Srdci Páně!

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc leden l. P. 1883.

Za ducha modlitby.

O Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují, abys ráčil vlítí ducha modlitby do srdcí všech křesťanů. Dobrý Spasiteli náš, nauč nás s Tebou se modlití, abychom spojujice své modlitby s Tvými, tím spíše vyslyšeni byli.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladrce Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Dne

Obzvláště ale odporučuje se:

1. **Obřezání Páně:** Vyzývání časté nejsvětějšího jména Ježíš po všem světě. Tovaryšstvo Ježíšovo, zvláště mezi Slovany působící. Duše v očistci. Pomoc ve splnění učiněného slibu.
2. *Sv. Makaria, poust. 394:* Horlivost bratrstva Cyrillo-Methodějského. Smíření se nepřátel. Osoba po tři již léta těžce souzená.
3. *Sv. Genovefy, p. 512:* Panny křesťanské a pěstování apoštolátu modlitby. Za dar modlitby rozjímavé. Ústavy výchovné pro ženské pohlaví. Za pevnou důvěru a odevzdanost do vůle Boží.
4. *Sv. Tita, iskp. m. I. stol.:* Biskupové katol., zvláště v krajích s nekatolíky smíšených. Návrat rozkolníků do lůna církve sv. Za rozmnožení ducha apoštolského. Nemocná stařenka. Opilec.
5. *Sv. Simeona, Styl. poust. 459:* Úcta, důvěra a láska Srdce Ježíšova. Všichni horlitelé pro bratrstvo božského Srdce Páně.
6. **Zjevení Páně (sv. tří Králů):** Apoštolát modlitby za návrat rozkolných Slovanů. Rozšíření víry sv. mezi pohany v Asii a Africe. Dary Ducha sv. jistým manželům. Vytřvalost v dobrém.
7. *Sv. Luciana, kn. m. 312:* Rád Basiliánů rusínských a obnova jeho. Přemáhání obtíží v práci nesnadné. Za udělení božské pomoci, útěchy a úlevy v těžké nemoci na přímluvu P. Marie a sv. Josefa.
8. *Sv. Severina, op. 482:* Rodiny zámožné ve víře vychladlé. Dobročinnost jich k chudým a nuzným. Za dar pevného zdraví.
9. *Sv. Juliany a Basilissy, muč. 300:* Studující mládež na vysokých školách a její učitelstvo. Zdar družstvu jinostáskému. Starý otec.
10. *Sv. Pavla, poust. 342:* Duchovenstvo řeholní. Věrnost v povolání k řehole. Kláštery církve východní. Přemožení ohledů lidských.
11. *Sv. Theodosia, op. 529:* Duchovenstvo světské ve správě duchovní účinkující. Za zdar horlivosti apoštolské. Umirající.
12. *Sv. Arnošta, biskp.:* Úcta Bohorodičky po všem světě. Čvičení malíčkůch v úctě a milování Panenky Marie. Matky křesťanské.
13. *Sv. Hilária, biskp. 369:* Časopisy bohomluvné. Semináře bohoslovecké a jich ředitelstvo v zemích koruny svato-Václavské. Horlivost v studiích. Zdar snahám muže apoštolského. Bohoslovce.

Připojiz každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Odpušky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o S. host. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltář v Lardu, Filipodoru, Čustochově, Boleslavi a m. ost.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc leden l. P. 1883.

Za ducha modlitby.

Dne

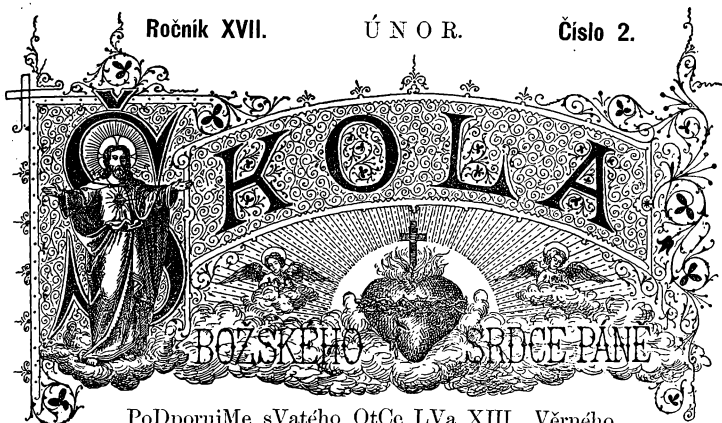
Obzvláště ale odporučuje se:

14. *Nejsv. Jména Ježíš* (sv. *Felixe z Noly, kn. 310*): Obrana proti zneuctění jména Ježíš. Sv. Otec náš se svými rádci a spolupracovníky. Svornost a láska bratrská. Zdar prací převzatých.
15. *Sc. Maura, op. 584*: Císař a král náš. Působení Ducha sv. na muže, jimž vlada rakouská je svěřena. Zatvrzeli a zaslepení u víře. Zdar papežské knihtiskárně. Naším modlitbám se odporučující.
16. *Sv. Marcella*: Matka hroznými pokušeními sevřená. Za pravou zbožnost. Umění odolati hříhům. Dar pilnosti a zbožnosti.
17. *Sv. An'onia, poust. 356*: Katoličtí Rusové a jich úcta Bohorodičky. Kněz spisovatel pro Rus činný. Nemocná sestra.
18. *Nastolení sv. Petra v Římě*: Misie slovanské. Nedůvěra v sebe a důvěra v milost Boží. Misie v Čechách a na Moravě. Vychování dítek ve 4 rodinách. Napravení mladíka pobloudilého.
19. *Sc. Kanuta, kr. muž.*: Císařové a králové křesťanství. Neohrožené podporování jich křesťanství. Dobří rádcové a nedůvěra ve zlé rádce. Obec, v nížto se zmáhá pít kořalky. Kněz.
20. *Sc. Fabiana a Sebastiana, 250 a 288*: Vojsko naše. Nařízení shůry stran svěcení neděli u vojště. Důstojnictvo. † otec a matka a pozůstali sirotci. Za dar pevného zdraví. Dar trpělivosti.
21. *Sv. Anežky, p. m. 304*: Spolky křesťanských panen. Nevinnost mládeže ženské. Ústavy školských sester. Za bezbožnou matku, jež si z vlastních dítek, chodících k správě Boží, posměch dělá.
22. *Sv. Vincence, jítka, m. 303*: Obrácení Bulharů a Černohorců. Misionáři bulharští. Pomoc v časných potřebách. Umírající.
23. *Zasnoubení Panny Marie se sv. Josefem*: Šťastné volení stavu. Zasnoubenci a novomanželé. Horlení pro čest Boží. Úplné polepšení.
24. *Sv. Timothea, biskp. m. 97*: Chrámy a školy kat. u Jihoslovanů. Za hodné kněze pro bratry a sestry tamní. Obětavost křesť. Uzdravení církev. hodnostáře. Odstranění svědců mezi mládeží.
25. *Ohrácení sv. Pavla, 35*: Bratrstvo Srdce Panny Marie na obrácení hříšníků. Za veliké hříšníky nám nejbližší. Dar pravé moudrosti.
26. *Sv. Polykarpa, biskp. m. 165*: Katolická církev na Východě. Jinochové k duch. stavu povolání. Srdnatost v hájení sv. víry.
27. *Sv. Jana Zlatoústce, b. 407*: Kazatelé slovanští, jmenovitě naši. Získání horlivých a moudrých zpovědníků. Za obrácení hříšníků.
28. *Sv. Raimunda, kn.*: Školy střední. Zachování hodných studentů. Získání dobrých příkladů jich. Zemřelý otec jistého kněze. Čeští studující v Římě. Zařízení nového ústavu. Zdar podniků ke cti Boží.
29. *Sv. Františka Sal., biskp., učitele církve 1622*: Biskupové rakouské by ovládal duch sv. Františka Sal. Obětavost na ozdobu chrámů.
30. *Martiny, p. m. v II. století*: Svorná práce v jedné společnosti. Lid pracovní. Spolky na okrasu oltářů. Láska ku pobožnosti.
31. *Sv. Petra Nolasko, kn. 1256*: Mužové učení ve víře chladní. Spolupracovníci a příznivci „Škol Božského Srdce Páně.“ Všichni v tomto měsíci v Pánu zesnuli údově katol. bratrů.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltáři v Lárdu, Filipodorfu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojž každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

PoDporujMe sVatého OtCe LVa XIII., Věrného
obhajCe Církvě naší I CtI Boží!

Ta naše kaplička.

a naše kaplička —

Malá, nízká, skrovná...

Já však si myslím vždy:

Která se jí rovná?!...

V zelení lípovém

Celička je skryta —

V jejích pak prostorách

Milost Boží vryta!...

Tak mi tu připadá

Zelená a čistá —

Jako ta družička,

Když se k máji chystá. —

A což když zvoneček

S věže zahlaholí —

Stareček přibelhá,

Dítko přibatolí...

Tři malé oltáře

Pro oběti svaté —

Varhánky provodí

Zpěvy láskou vzúaté! —

Též se zde věřícím

S kazatelný hlásá:

„Jedině v Kristu je,

Člověče, tvá spása.“

Od věků stojí zde

Stále mladá, svěží —

A její přátelé —

Loučí se s ní s těží! —

Malinká kaplička —

Avšak pro nás stačí —;

Proto ten poklid náš,

Co se v oku zračí!...

Pout' k nejsvětějšímu Srdci Páně.

(Pokračování.)

II.

Stará legenda o sv. Medardu vypravuje, mimo jiné, že mu jedenkrát ukradl jakýsi zloděj krávu z chléva a vedl si ji domů. Ale kráva měla na krku zavěšený zvonec, kterýž při každém kroku zvonil. „Hoj“, pomyslí si zloděj, „ty bys mne mohl prozraditi, počkej, zacpu já ti ústa.“ Řekl a učinil. Utrhl hrst trávy a vecpal pevně do zvonku.

Než, co to? — Zvonec si nedá brániti, nýbrž tím hlasitěji vyzvání. Honem jej odváže zloděj a schová do své kabely, a spěchá s lupem svým dál. — Ale, nastojte! ani to nepomáhá, zvonec nemlčí, ale i z úkrytu svého zvoní a zní, jako by lkal a bědoval. Zloděj celý polekaný nevěda si rady, vykope v zemi jámu, hodí do ní ten prožluklý zvonec, zašype hlinou a udupe.

Než jaké to zděšení — zvonec ani tak nemlčí, neboť příšerný, pronikavý hlas jeho ozývá se vzduchem, až uši zloději zalehají. I myslí jinak, než že tu na blízku nějaký dobrý přítel Medardův, jenž mu výstrahu dává. Proto, by neměl pro krádež žádné opletání, vezme krávu i se zyoncem, a dovede ji sv. Medardu zpět, tam, kde ji vzal, a zvonec utichl. —

V tomto pádu uskutečnilo se do slova přísloví latináře, které dí: „res clamat ad dominum“, t. j. každá věc dovolává se svého pána, či pravého majitele. Ovšem, že tu Bůh sám svatému Medardu k vůli zázračným způsobem zvonec zníti nechal; než celý ten příběh se mi nemálo líbil, anť má i hlubší svůj význam a každému může sloužiti k poučení. —

Že duše lidská od Boha pochází a Bohu jakožto Pánu náleží, to mnozí za

našich časů nevědí, ba věděti nechtějí, ano naprosto to i upírají. Avšak Bůh sám zavěsil každému člověku do srdce jakýsi zvonec, který se v něm i proti vůli člověka ozývá a pravého pána svého, totiž Boha neodbytně se dovolává. Na př. dítě doposud nevinné dopustí se ponejprv lži. Lidé mu sice, jako vždy jindy, uvěřili, avšak je tu někdo, jenž nevěří a dítěti ustavičně vyčítá: „to je lež! ty jsi lhalo!“ — Anebo mnohý zloděj uzme tu a tam cizou věc, a ačkoliv jej nikdo neviděl, nikdo na celém světě o tom neví, nicméně zvoní mu to ustavičně v uších: „zloděj! zloděj jsi ty!“ —

Jiný příklad. Před krátkým časem byly v jistém městě nalezeny paličské listy. Neznámý pisatel zúmyslně v nich nápodobil ruku jistého poctivého muže, tak že soud přes vše jeho zapírání a zapřisáhání, žeť nevinen, na výrok znalcův písmá odsoudil jej do žaláře. Ale mimo nadání přihlásil se brzy u soudu dobrovolně pravý pisatel; — proč? — strážník v jeho srdci nedal mu ve dne v noci pokoje! —

Mnohý teprv po dlouhých letech, mnohý až na stará kolena ucítí nepokoj v sobě ze hříchů, jichž se byl před dávnými léty dopustil a o nichž domníval se, že jsou již dávno v hrobě zapomenutí pohřbeny. Zatím ale jako znovu vzkříšeny staví se tu před něho s přísností hroživou, že nemá chuďas ani hodinu pokoje za dne, ni spánku klidného v noci a jako příšerná stráž obchází to kolem něho. Vymlouvej si to člověče, jak chceš, na př. že je to jen nepatrný poklesek, který ani za řeč nestojí, aneb přemlouvej se, že ti jen od zhustlé krve přichází taková těžká hlava, že ostatně činí to i jiní lidé, a jsou předce všeobecně ctěni a váženi — a nad to doufají i do nebe

přijítí. Anebo přikrývej a zakrývej své nepravosti barvami ctnostnými, nazývej lakotu svou spořivostí, vykládej svou přehlivost za pouhou starost o domácí pořádek a pod. Aneb hleď ten vnitřní zvonek přehlušiti hlukem světským, hýřením, radovánkami a všelikými rozkošemi uprostřed veselých kamarádů, — — snad — snad se ti to na chvíli podaří, avšak bude to jen, jako když onen svrchu dotčený zloděj travou ucpával zvonek Medardův. Dříve neb později, ale jednou dojista ozve se zas ten zvonek v srdci tvém, a — příteli — čím později, tím hrozněji ti bude znít; nejhrozněji pak na smrtelném tvém lůžku! Ó tu teprv nabude svědomí tvé hlasu a bude ti vyzváněti do duše asi tak, jak když obyvatele z nočního spánku burcuje s věze zvon na poplach: hoří! hoří! —

Ukonejšiti tedy a utlumiti tento vnitřní hlas jest člověku velmi těžko, a také docela marno; neboť kdybys i na smrtelné posteli jej utlumil, rozezvučí se tím hrozněji po smrti a bude ti pak vyzváněti stále, věčně v uších tam v pekle, a tam ti teprv způsobí pláč, úzkost, hrůzu, trápení, — „pláč a skřipění zubů“. Nebo to je podle slov našeho Spasitele ten červ, jenž stále hryze a nikdy, nikdy neumírá.

Onen nepokoj v dítěti po první lži a zděšený výkřik starého hříšníka na smrtelném loži: „běda mně! jsem ztracen!“ — a to hrozné zoufání zatracencův v pekle, to je jeden a tentýž hlas — tentýž zvonek dovolávající se svého pána. Jest návladní Boží a obhájce práv Jeho, jehož si postavil v každé duši, který ničím, ani sliby ani penězy uplatiti se nedá. —

O blaze, blaze tomu, v jehož srdci zvonek ten líbezným hlasem zní, asi tak, jako když za letního večera zvon „anděl Páně“ v tichou krajinu vyzvání; ale běda, běda tomu, jemuž zní hlas jeho

stále v uších asi jako hlas umíráčka, ježž ničím na světě ztišiti, od něhož nikde pokoje nalézti nemůže. —

Jak? že nikde na tom světě nelze nalézti pokoje od něho? — Ba že lze. Ano, příteli, znám jedno místočko na zemi, kde dojista utíší a ukonejší se rozbourěný jeho hlas; a kde jest to? Tam k tomu místočku směřuje tato naše druhá pouť. —

Ukážu ti hned zase poutníka, či vlastně poutnici, která se bezpochyby první tou cestou brala. Poslyš!

Před dávnými časy žila v jednom městečku tam ve sv. zemi žena, bohužel — nectnostná. Bůh ji byl obdařil hojností pozemských statků, ale ona je utrácela v rozkoších, v marnostech a v ohavných hříších — proti kterému přikázání, — snadno se domyslíš. Jako se o ženské osobě k vyznačení z jejího hlavního zaměstnání říkává na př. ta jest švadlenou, ona kuchařkou, jiná prادلenou, a t. d., podobně dí historie o zmíněné ženě zkrátka: „byla hříšnicí v městečku“, co mělo asi tolik znamenati, že ze hříchu činila řemeslo.

Zasloužený trest Boží ji neminul. By ji už za živa a to k jejímu dobru nechal okusiti muka pekelná, vydal ji Bůh v moc ďáblovu, kterýž v podobě sedmera nečistých duchů v ní se ubytoval a jako v pekle nešťastnici trápil.

V tétož asi době zazněl hlas ve sv. zemi, ohlas jako večerního zvonku, jenž stísněné a umdlené lidstvo k milému odpočinku zve. Nevycházel však hlas ten z kovového zvonu, nýbrž ze srdce plného lásky a slitování k lidu, ze srdce samého Krista Ježíše, vycházel, a zněl takto: „Pojďte ke mně všickni, kteří obtíženi jste a pracujete — já vás občerstvím!“ — Tento hlas tak mile znějící došel i oné hříšnici ďáblem posedlé k uchu. I vydala se bez meškání na pouť k Srdci Pána Ježíše.

Více než její vroucné prosby vzbudila bída její útrpnost Spasitele. Milosrdenstvím pohnut, přikázal tedy sedmi nečistým duchům, by ihned se odklídili a ubohou ženu na pokoji zůstavili.

Tak ji byl zasloužený trest z části prominut, ale příčina jeho, totiž hřích hnízdl posud v srdci jejím. Aby i ten od sebe zapudila a tak úplně ozdravěla, vydala se Magdalena — neboť ona byla ta žena zmíněná — po druhé na pouť k Srdci Páně.

Zaslechlať jednoho dne, že Kristus Pán jest pozván u jistého farisea ke stolu. Že se neštítí i takovýchto lidí, jenž u židů v nekalé byli pověsti, a s nimi obcuje, to dodávalo Magdaleně myslí, a bez pozvání, bez ohlášení vstoupila do večeradla. Plna lásky a vděčnosti za ten první zázrak, jež byl Pán na ní vykonal, a rozlíceně nad svým pohoršlivým prvním životem vrhla se v skroušenosti na svá kolena k nohám Jeho. Zde se vyplakala v upřímném žalu a litosti a majíc pevný úmysl se polepšiti prosí a žebře za rozhřešení, aby nalezla, co sliboval Pán, poklid, útěchu a občerstvení ubohé duši své.

A tu stal se nový div veliký, větší než vypuzení ďábla, ba skoro takový, jako se každodenně stává při mši sv., když plod přírody a dílo lidské — víno a chléb — skrze Ducha sv. proměňuje se v nejsvětější tělo a krev Páně. Tajemnou tuto proměnu na oltáři zvěstuje lidu zvonku hlas, a podobně zvěstoval libezný hlas z úst Krista Pána i hostiteli i Magdaleně nastalou změnu duše její, a proměnu v chrám Ducha sv. čili vzkříšení duše mrtvé v živé dítko Boží. „Ženo — dí Pán — odpouštějí se tobě hříchy tvé — jdi v pokoj!“ —

Ejhle ta šťastná, požehnaná pouť, kde ubídněná poutnice Maří Magdalena nalezla u božského Srdce Páně odpo-

činutí, občerstvení duše své. Podnes čítá se o této její pouti ve sv. evangelium.

Avšak ty milý čtenáři jsa katolickým křesťanem budeš věděti, že podivná ta proměna hříšných duší až podnes stísckráte se opakuje. Ovšem nelze nám tělesným okem Pána Krista viděti, jako Jej viděla Magdalena, než proto předce nesmíš mysliti, že Ho tu není. Vždyť i ten slepec v evangelium u cesty neviděl Krista Pána, ačkoliv před ním stál, a předce s jakou důvěrou se modlil a prosil a volal k němu: „Synu Davidův! smiluj se nade mnou!“

Podobně jest i to naše oko tělesné, byť sebe zdravější bylo, příliš mdlé a tupé k postihnutí nadpřirozené přítomnosti Kristovy. Však přes to vše můžeš i ty, milý křesťane, dle příkladu Magdaleny před ním pokleknouti a tu jako ona v žalu a litosti nade hříchy svými se vyplakati. Přebýváte s duší i s tělem tam ve svatostánku. A viz, nedaleko svatostánku stojí jiný tichý stánek, tajná to hovorna, a tam tě posílá Spasitel k vyléčení tvé choré duše. Tam sedí na Jeho místě a čeká na tě sluha jeho, kněz; z jeho úst můžeš i tělesným uchem slyšeti tutéž radostnou zvěst, jakou uslyšela Magdalena z úst Kristových — „jdi v pokoj, odpouštějí se ti hříchy tvé!“

Tak i podnes, přičinili-li se člověk, promění se ve z povědníci jeho hříšná, poskvrněná duše v čistou duši dítko Božího. Ano, zázrak ten stává se tak často, že kdyby se mělo po každém vyzváněti, věru měli by zvoníci plno práce, a snad by i ten zvon se roztavil ustavičným zvoněním. Zatím pak jen v nebi zní to radostné, slavné vyzvánění; neboť — jak nás Spasitel ujišťuje — veliká jest radost andělův a svatých nad každým hříšníkem pokání činícím. Ba, nemýlím se, díml-li, že jako při narození Páně propěvují andělé i při každém opravdivém obrácení hříšníka: „Sláva Bohu na vý-

sostech a na zemi lidem dobré vůle — pokoj! — pokoj!¹⁴

Ano pokoj blažený, upokojení duše, ztišení nepokojného hlasu — svědomí, poklid srdce zbouřenému — to, to člověče hříšný hledej, kde chceš na zemi, najdeš nikde, leč jediné, vydáš-li se na pouť k Srdci Pána Ježíše, a necháš-li si od Něho vypuditi hříchy ze srdce svého! O jak rád by tímto tobě i všem hříšníkům posloužil! — A ty, ty snad dosud otálíš? snad je ti i ta cesta k Němu těžká? — Než poslyš, abych ti dodal mysl i chuti, bys nemeškal, ale co nejrychleji k Němu pospíšil, povím ti ještě něco o té Jeho lásce, jakou chová zvláště k bídným, hynoucím hříšníkům. —

Asi před 2 lety žil v městě N... jistý muž. Od rodičů svých byl řádně a po křesťansku vychován, ale v letech, kdy právě otcovské vychování mělo přinést užitek, převzal mladý muž obchod s vínem, a tu oddal se sám nemírnému pití. Jako hostinští vůbec, ne-li všickni, aspoň z větší části bývají lidé na víře zbankrotělí, jimžto Bůh, kostel, svátosti, kněz, slova Boží jsou věci do krámu se nehodící: podobně odcizil se i onen vinárník sv. náboženství, a pustnul ve hříších, den ode dne větších na svou ubohou duši ani nezpomenuv. Byl ale někdo jiný, jenž na ni pamatoval a nad ní se smíloval, a to byl sám Spasitel. Z prvu snažil se zadržeti hříšníka na srážné cestě a nechal jej pocítiti přirozené následky hříchů jeho. Vinárník dohospodařil se svým jménem a upadl ve dluhy, v nouzi, a to mu způsobilo svárů a různic domácích až na zbyt. Nehody tyto zatrhly časem za zvonek jeho svědomí, a to zvonilo mu do duše někdy vážně a přísně, jindy zas dojemně; on však aby neslyšel ten hlas, chytil se kořaly, hledě v ní utopiti bídu svou. Avšak domácí nouze se tím nikterak neumen-

šila, nýbrž naopak stoupala den ode dne, až byla téměř nesnesitelná. Najednou odhodlal se nešťastník rázem se jí zbaviti — samovraždou; ale k tomu byl příliš slab.

Nyní nadešla příhodná doba Spasiteli. I zkouší nešťastníka věcmi, jež zdají se býti jen pouhou náhodou, zatím ale zevnitř jsou hlasem milosti Boží.

Jednoho dne šel vinárník z hospody domů jako obyčejně na mol opilý. Těžké nohy nechtěly mu nikterak sloužiti, vrtkaly se sem a tam, až konečně nemohly z místa. Opilec svalil se bez obrany na zem a zůstal beze vlády ležeti, nevěda sám kde. Spánek omámení připadl naň, až tvrdě usnul. Avšak noc byla velmi studená — bylotě to v březnu — a země deštěm celá rozmočená, tak že při nejmenším smrtelnou nemoc si mohl přitáhnouti na tom ledovém lůžku pod širým nebem. Než, kdeby se tu byla ocitla duše jeho? Na to pomýšlel Ten, jenž za ni krev svou vycedil. I bděl jako anděl strážný u nešťastníka, aby, když vystřízliví, mluvil mu do duše.

Když ráno svítal nový den, tu probudiv se opilec ohlížel se udiven kolem sebe, kde se to octnul? — A co zočil prvním pohledem vzhůru? — Spatřil nad sebou kříž, který tu u cesty stál, a pod nímž právě byl k zemi sklesl. Druhá myšlénka, která mu hlavou projela, byla, že s hrůzou poznal nebezpečí života, v jakém se nalezal leže celou noc na vlhké a studené zemi a tu zakmitla první záře milosti v temnotě jeho srdce. „Jak? — rozvažoval sám u sebe — jak? kdybys zde byl zmrzl, kde by již teď se nacházela duše tvá?“ — a při tomto pomyšlení pozdvihl zrak ku kříži; a tu bylo mu, jakoby Spasitel s kříže mluvil k němu: „Viz ochrannou tu pravici mou! — Kdyby ta tě nebyla zachránila před smrtí —

byl bys nyní již na věky věkův ztracen!“ — Vnitřní tento hlas pronikl jako dvojsečný meč duši jeho — a skutečně také přetáhl v ní něco ve dvě; a co to bylo? /

Muž vystřízlivěv padá na kolena, spiná ruce ku Spasiteli, a chtěl nechtěl počíná slzeti a plakati z celé duše své. Děkuje nejprv za milostivé zachránění od časné a věčné smrti a činí posléze svatosvaté předsevzetí ani kapky kořalky více neokusiti.

Co tu tak v modlitbu pohřížen klečí, zazní ze vzdálí k uchu jeho zvon ranního klekání, jenž slavně a velebně vyzvání nastávající svátek „Zvěstování Panny Marie“. I jest mu, jakoby hlasem tímto sám anděl Páně přinášel mu radostné poselství a — i on přijal od Ducha sv. milost opravdového obrácení svého.

Povstav jako znovu zrozen se země spěchá do města, ne však do krčmy, nýbrž k nemalému udivení všech, jenž ho vidí — po dlouhých letech zas jednou do kostela! — Ó šťastná to pouť, šťastný poutník, neboť tam ve zpovědnici našel opět zubožené duši své poklid, útěchu a sílu k novému životu. —

Milý čtenáři, nedomnívej se, žeš tu četl smyšlenku; není to smyšlenka, nýbrž skutečná událost, kterou dotčený muž sám nejednou, a naposledy krátce před svou smrtí knězi vyprávěl a vypravování takto ukončil: „Za krátko již budu státi před svým Bohem. Ó když jest nyní milostivým Soudcem, jako mi byl tehdy ochranným Spasitelem!“ —

Hle takovýmto způsobem přivedlo nejhlavnější Srdce Ježíšovo onu zbloudilou ovečku k sobě a k Bohu, tisíce jiných přivádí zas podobným a jiným způsobem, všechny ale upřímou a vroucí láskou k němu. Ano, kdyby vlastní duši svou byl ztratil, nemohl by ji Spasitel horlivěji hledati, než vyhledává duši hříšni-

kovu, zdát se nejinak, než jakoby té naší duše ku své blaženosti potřeboval. Vlastně jest na tom něco pravdy; neboť má Spasitel náš nemalou radost ze hříšníka takového, který k Němu putuje a u Něho hledá pokoj a spásu duše své; ano nevýslovnou má radost, jestliže hříšník ten opravdu se nechá vyléčiti. To zajisté musí nejlépe cítiti sám Kristus Pán, a — díky Mu za to — On nám tuto radost svou v obrazech dojemných a v podobenstvích jasných vyličil. Vizmež aspoň některé z nich.

Dejme tomu, milý čtenáři, že bys byl otcem jednoho dítky, které by ti bylo tak drahé a vzácné, jako vlastní život tvůj. Jednoho dne ale odešlo, ztratilo se ti dítě tvé, a ty nevíš kam. Ó rei, kterak asi bude ti u srdce? S bolestí a žalostí velikou, snad s pláčem a nářkem půjdeš hledat dítě své milované. Ó jak se budeš všech sousedů, přátel a známých dotazovati, nevědí-li nic o něm? Ani k jídlu ani k pití nemáš chuti, spánek prchá od očí tvých. Celý zarmoucen stojíš před domem neb u okna a toužebně pozíráš ven, rozhlížíš se na vše strany nepřichází-li odněkud tvé dítě ztracené. Ve skrytých proléváš mnohou hořkou slzu, snad putuješ někam k milostivé Matce Boží, slibíš Ji to a ono, vzýváš sv. Antonína Paduanského o pomoc, uděluješ chudým hojně almužny atd. . . Nenilž pravda, otcé, matko křesťanská, trpká bolest by to byla ztratiti dítě své?! — Avšak, když jednoho dne sedíš zas u okna zahlobán ve svůj zármutek a pohlížíš ven na cestu, ať tu znamená někoho ve vzdálí přicházeti a když se blíží, zdá se ti podoba a chůze známá býti, připomíná ti aspoň ztracené dítě tvé. I napínáš zrak a — dech se tobě tají — srdce ti mocně bije — mocný výkřik vydere se ti z úst: „Pro živého Boha! — mé dítě!! — mé ztracené dítě!!“

— Poznal jsi je; ano, nikdo jiný to není, než ono. Dej pozor jen, ať přílišnou radostí nepadneš do mdlob! Ó jaký to radostný den vzešel pro tebe! Jaká to rozkoš, když nalezené dítě tiskneš opět k srdci svému!“

Hle, to je první obraz Božského Srdce Kristova, jak nám jej sám nakreslil v příběhu o marnotratném synu, v němž sebe vylíčil v osobě statného otce. Avšak i žel i radost otce tohoto jest jen mdlý stín žalosti a radosti, již cítí Srdce Jeho nad ztrátou a opětným nalezení člověka — hříšníka, když ve skroušenosti a pokání zase k Bohu se obrátil. Bez odporu platí i tu ono slovo, „že žádné oko nevidělo, žádné ucho neslyšelo a žádné srdce lidské nepocítilo onu radost a rozkoš, jakoužto plesá Srdce Ježíšovo, podaří-li se Mu naléztí ovci ztracenou!“ —

Druhý podobný obraz nakreslil nám Spasitel v příběhu o chudé vdově, která svůj jediný a k tomu poslední peníz ztratila. Ovšem bohatý člověk ani by se neshýbl k zemi pro takový penízek, kdyby mu i u nohou ležel, ale vdova ona je prachudička, a peníz ztracený, to byla její mzda za těžkou práci, kterou zaň musila konati; ano to bylo celé její jmění, jímž se měla zas nějaký čas živiti, a teď — je peníz ten tam, ztracen!! Nelze jinak, musí vši práce zanechat i hledati peníz a kdyby i měla celý dům na rub obrátiti. Chudás, jak hořce nařiká nad ztrátou svou a žaluje sousedkám svůj zármutek! Však — nastojte! — zde — zde leží před ní ztracený a hledaný peníz! O jakou radostí zableskne se tu její oko, jak vroucně děkuje Pánu Bohu a ihned sdílí radost svou sousedkám a přátelům; jak ráda pracuje zas dál své dílo, a to vše proto, že nalezla svůj těžce vydělaný groš.

Jako v obraze prvním vylíčil nám Spasitel své Srdce „otcovské,“ tak

řekl bych, líčí nám tuto své Srdce „mateřské;“ a ten peníz, ten tak těžce krvavýma rukama a nohama dobytý — ten peníz jsi opět ty, ubohá hříšná duše; na tobě lpí v pravém slova smyslu Jeho pot krvavý, Jeho modlení a namáhání, Jeho práce a utrpení i Jeho přebolestné skonání. Ztratíš-li se Mu ty, jest všecka ta Jeho nevýslovná, přebolestná obět na tobě ztracena a zmařena. O co divu tedy, že tě hledá, a dlouho hledá po všech cestách tvých, že posílá k tobě své lidi, duchovní, misionáře, zbožné a ctnostné duše, dobré knihy, ba snad i tuto „Školu,“ aby tě hledali, kde asi ležíš v hříších hynoucí, a aby tě k Němu zas obrátili!

A abys jen důkladně pochopil a poznal tu lásku, jakou chová to přelaskavé Srdce Páně ke hříšníkům, tu starost a péči, jakou má o zbloudilé duše k Němu se zas vracející, líčí ti ji opět a opět tu v obraze dobrého pastýře, tu zase v příběhu milosrdného Samaritána, jinde zas v obraze kvočny s kuřaty atd.

A co více, tak netoliko o tobě kázal, nýbrž souhlasně s tím i jednal. Snad vši z evangelia, jak rád s ubohými hříšníky obcoval, s nimi i za stolem sedal, jejich vyznání a zpovídání se trpělivě vyslychal, jich rozhřešoval, tak že Mu to závistiví fariseové jako chybu vyčítali!

A změnilo se snad během časů to božské Srdce Ježíšovo? O nikoliv, toho se nestrachuj, nic se v tom ohledu nezměnilo. Jaké bylo tehdy, takové zůstalo a jest až podnes tamto v nejšv. Svátosti oltární ku všem hříšníkům. I podnes po nich touží a toužebně je očekává; a po mém rozumu nebylo by pravdivějšího a zajisté i Kristu Pánu milejšího nápisu na kostel neb svatostánek nad tento: „Zde přebývá přítel hříšníků.“

A protož, vy všickni přátelé, bratři a sestry v Kristu, jímž ten zvonek žalostně — vyčítavě do duše zvoní, ó po-

znejtež volání jeho, neotálejte déle, ať povstaňte vzhůru a vydejte se co nejdříve, ba ještě dnes na pouť k božskému Srdci. O jak radostný bude to pro Něho

den, kdy s nás sejme hříchy naše! A čím více nás půjde k Němu, tím radostněji uvítá nás to oko upřímného přítele hříšníků tam ve svatostánku!

(Pokračování.)

První misionáři v Americe.

2. Přepačnání.

Předyž se všichni bojovníci opět sešli, sdělil Ahatsistari ostatním, co slídiči viděli, a ujišťoval, že nehrozi žádné nebezpečí, poněvadž ani na severu ani na západě nic zvláštního nepozorovali. — Avšak osmdesátiletý Onduterraon, jeden z nejhorlivějších žáků misionářových, jenž mezi svým lidem velice byl ctěn, kýval povážlivě hlavou, a ani Annaotaha a mladý Pavel Ononhoraton, chytrostí a statečností proslulý, nebyl téhož mínění, jako náčelník.

„Nezůstane tu Ahatsistari, až veliké světlo zmizí? Pak vrhají ostrovy dlouhé stíny, které skryjí naše loďky před zraky nepřátel. Malá světla nám ku plavbě úplně dostačí,“ podotkl Onduterraon.

Avšak čelo náčelníkovy přelétl stín nevole a pokynuv záporně rukou pravil rozkazujícím hlasem: „Oko Ahatsistariho je bystré. Spočítá péra křídel letících sokolův, a červený Vlk nenechává takových stop, jaké ono vidělo. Tyto ostrovy jsou již napojeny krví nepřátelskou, a červený Vlk se třese; uslyší-li válečný křik Atignenongaků (tak se nazývali Huroni), neboť nemůže před nimi daleko utéci. Proč má Ahatsistari čekat, až se setmí? Co praví můj bratr Annaotaha?“

„Ať mluví Ondesonk,“ pravil tázaný vyhýbavě, neboť dobře znal neustupnou vůli náčelníkovu, jenž Mohavky velice nenáviděl a boji s nimi nikdy se nevy-

hýbal, měl-li jen dost malou naději na vítězství.

„Můj syn Eustach slíbil, že jen ve případě nutné obrany bude prolévati lidskou krev, a slova svého zajisté nezruší. Je-li přesvědčen, že čluny, které jeho bojovníci našli a jež on sám viděl, nepatří Mohavkům, pojedeme dále, nečekajíce, až velké světlo zapadne; neví-li však toho jistě, ať učiní, jak mu Onduterraon radí.“

Ahatsistari sklopil před zkoumavým pohledem misionářovým oči a potlačuje svou nevoli odpověděl odhodlaně: „Vlci nazývají Ahatsistariho kousavou kočkou. Bojít se jeho zubů a pěstí. On však nenašel jejich stopy. Veliké světlo jde do země Atignenongaků a my musíme jíti za ním.“

Po těch slovech dal rozkaz, aby byly čluny připraveny k odjezdu. Probudil se v něm opět duch indiánský a touha po boji zvítězila nad rozvahou. Nebyl sice ani trochu přesvědčen, že nalezené čluny patří přátelskému kmenu, ale jeho pýcha bránila se tomu, aby se vyhýbal desíti nebo jedenácti nepřítelům, které jeho tlupa počtem i udatností převyšovala. Mimo to podobalo se, že mužové v oněch loďkách byli na lovu, a nestopovali Huronů. Stopa bělochova vzbudila v něm sice na chvíli podezření, jež on však brzy potlačil.

Brzo po poledni vypluly člunky do jezera a za krátkou chvíli zahrnuly místo na širokou hlavní dráhu do chobotu

sotva 200 kroků širokého, kdež sice nebyl tak silný proud, ale za to velké nebezpečí přepadnutí.

Kolem čtvrté hodiny připlula malá výprava do prostředka tohoto chobotu, jenž se tam velmi silně sужuje a jehož oba břehy jsou porostly hustým lesem. Kolem bylo úplné ticho, přerušované pouze veslováním a šploucháním vody.

Najednou zastavil Ahatsistari přední člunek a díval se pátravě na břeh ostrůvku na levé straně ležícího, kde se husté křoví nápadně pohybovalo; ale přese všechno pátrání nemohl nic podezřelého objeviti, a plul opět dále.

Těž Onduterraon, jenž seděl v posledním člunku, pozoroval podezřelé pohybování křoví a uchopil luk, jenž byl v rukou starcových posud smrtící zbraní. Shýbnuv se díval se pozorně na břeh; každá žilka jeho obrovského těla byla napnuta a z očí šlehal mu zvláštní oheň.

Člunky pluly ještě tak daleko, co by z luku dostřelil. Tu zachrastělo náhle křoví na ostrůvku, zazněla rána a Ahatsistari škubnuv sebou sáhl si na prsa, jež byla zasáhnuta kulkou. Sekundu bylo ticho, ale pak zazněl na obou březích ohlušující křik, z křoví vystupoval kouř stříelného prachu, rychle za sebou zaznívaly rány skrytých útočníků a kulky jejich zasahující slabé stěny člunků dělaly v nich četné díry.

Bleskorychle vztýčili se přepadeni. Mnozí skočili do vody a pod vodou plovající hleděli nepřítelům uniknouti. Jiní snažili se střelbitě veslujece dostihnouti severního břehu, jenž soudíc dle střelných ran slabě byl obsazen, a jen malá část následovala pomstou sophtického náčelníka, jenž plul k jižnímu břehu, chtěje na nepřítele počtem silnějšího nožem a tomahavkem útok učiniti, neboť věděl, že Mohavky lze jedině tehdy přemoci, bojuje-li muž proti muži.

A nemýlil se. Nepřítel neodolal útoku malého srdnatého hloučku, nýbrž prchl do lesa, aby pod ochranou vysokých stromů opět nabil.

Zatím dostávali Mohavkové neustále posilu. Ze západní strany připlulo několik nepřátel a chopivše se opuštěných loděk huronských zmizeli s nimi.

Ze všech stran nelostnými nepřátely obklíčen vrhl se Ahatsistari se šestnácti bojovníky, kteří mu ještě zbyli a dvěma oblaty, kteří zmužile bojovali, do malého cedrového lesíka, v němž se mohl velmi dobře brániti.

Takového pohybu Mohavkové neočekávali, a byli jim tak překvapeni, že Huroni dostihli lesíka neztrativše ani jediného muže; a když se ohromeni Mohavkové s pekelným křikem k lesíku hnali, chtějíce přesilou svou slabého nepřítele vytlačiti, byli uvítáni takovým množstvím šípů, že se dali rychle na útěk do svých předešlých posavení.

Zuřivý křik na chvíli utichl a Mohavkové měli válečnou radu. Těž na druhém břehu nepadla ani jedna rána a na místo ohlušujícího hluku nastalo posvátné, ničím nerušené ticho.

Tu přistoupil náhle Onduterraon k Ahatsistarimu a upozornil jej na velký peň bez větvi, za nimž skrývali se Mohavkové, chtějíce se dostat k cedrovému lesíku, a jenž se zvolna pohyboval z hustého lesa ven. Skoro zároveň oznamovali též Teondechoren a Annaotaha, že nepřítel ze dvou jiných stran hledí se týmž způsobem k nim přiblížiti. Náčelník ustanovil se na tom, že nechá nepřítele co nejbližše dojiti a pak v čelo bojovníků na severní stranu prorazí, anebo že tomahavkem v rukou vykoupí draze svůj život.

Několika slovy oznámil soudruhům svůj úmysl. Víc a více blížili se nepřátelé. Chvillemi zahučela zase rána a koule letěla kolem hlav Huronů. Avšak

stísňení bojovníci se nehýbali, až se mocné kmeny na malý dostřel přiblížily k nim. Tu vyhrnuli se hrozně křičíce ze svého obranného stanoviska a nedbajíce deště kulí, kterým je zahrnuli Mohavkové, dosáhli nedalekého pahorku, a po krátkém boji zahnali odtud tlupu nepřátel, která jim chtěla cestu zastoupiti. Vše to stalo se tak rychle, že Mohavkové tímto statečným výpadem překvapení ani ruky nepozdvihli, aby statečným Huronům cestu zatarasili, němě se za nimi dívající. Ale za okamžik zpamatovavše se úprkem se hnali za Hurony, řvouce tak hrozně, jakoby se bylo peklo se všemi zlými duchy vzbouřilo.

Asi půl tuctu Mohavků neúčastníce se pronásledování zaměřili v tu stranu, kde stály ostatní člunky Huronů, holdajíce ukořistiti drahocenný náklad — pušky a nad jiné vzácný náboj. Došedše na místo uzřeli zvláštní skupení: na zemi klečel velký muž v dlouhém černém oděvu vedle bojovníka, jehož prsa prostřelena byla kulí, a modle se ustavičně držel umírajícímu před očima malý křížek. Vedle něho ležel klobouk do polovice vodou naplněný, z něhož umírajícího Hurona pokřtil. Nepřátelských Mohavků si ani nepovšiml, až umírající vypustil duši. Tu povstal a pohlednuv beze strachu na nepřátele pravil řečí huronskou k udiveným nepřátelům: „Já nejsem bojovník, avšak ať jen mě Mohavkové zajmou, já jim neuteku. Jen ať mi nebrání přispěti raněným na pomoc a mírniti jejich bolesti.“

Zvláštní zevnějšek tohoto muže a jeho neohrožená chladnokrevnost neminuly se u Mohavků s účinkem. Chvilí dívali se divoši mlčky na misionáře, jehož za kouzelníka považovali, ale pak vyskočil jeden z nich a vydav ze sebe divoký skřek vrhl se s napraženým to-

mahavkem na misionáře, hotově se ku smrtící ráně. Tomahavk byl by roztrástil misionáři hlavu, kdyby nebyl ku divochu bleskorychle přiskočil mladý náčelník a nezachytil mu pravici ruky: „Černý had neuštkne!“ zvolal, chráně P. Jogues levicí; „proč jej chce Vappatonada zaslápnouti? On se musí svíjeti a péci na rožni, a moji mladí mužové ho pozvolna upálí. Proč . . .“

Rána, jež padla na západním cípu ostrova, přerušila řeč Mohavkovu a když se odtud i válečný řev ozval, s nímž se mísil smrtelný křik Indiánův, chopil se Takuetete — tak se jmenoval náčelník — rychle zbraně a kvapil s houfem svých bojovníků na místo boje.

Nyní mohl misionář snadno uprchnouti, a jeden Huron, jemuž kulka nohu roztráстила, pobízel jej k útěku. „Tam jsou ještě dva člunky; není u nich žádný červený Vlk. Pojď, Ondesonku! Silná ruka bude Ti pomáhati, a veslovati,“ pravil hodný rudoch, chystaje se na břeh. Ale kněz jej zadržel a pravil mu ukazuje k nebi: „Ondesonk musí dělati, co mu jeho velký Duch poručil. Musí zůstat zde u svých rudých bratrů a starati se o ně. Silná ruka může uprchnouti. Snad bude se moci dostati do vesnice bělochů, odkud jsme přišli. Ondesonk zůstane a bude pomáhati, kde může.“

„Silná ruka neuprchne! Velký Duch Ondesonkův praví též k jeho rudému dítěti: „Zůstaň!“ a silná ruka neopustí svých bílých bratrů. A nemůže-li jim pomoci, aspoň s nimi zemře!“ odpověděl bojovník huronský a přikryl se přikrývkou, kterou mu misionář podal, neboť následkem rány v noze nastala prudká horečka.

P. Jogues přistoupil potom k jednomu Mohavku, jenž se v hrozných bolestech na zemi svíjel. Nepřítel probodl mu totiž nožem život, a z otevřené rány

proudila nyní silně krev. Dívčích uviděv přicházeti kněze, veškerou svou silou se vzmužla a hleděl vzdorně a pohrdavě do jeho tváře, považuje ho za úhlavního nepřítele, jenž ho přichází skalpovati.¹⁾ I počal slabým hlasem odříkávati modlitbu umírajících (chvalořeč vlastních činů, opěvování slávy svého kmene a pohanu nepřátel) — avšak tu vidí, že mu kněz podává vína ze své cestovní láhve. A když misionář z nejbližšího křoví několik hustých větví ulomiv umírajícímu pod hlavu je položil, tu patřil dívčích s výrazem podivu na šlechtetného pomocníka a snažil se mu ruku podati. Ale P. Jogues jej předešel; a když hnědá pravice divochova, v níž ještě před chvílí byla smrtící zbraň, spočívala v bílé ruce Božího bojovníka, jenž láskyplně hleděl na umírajícího, zaseptal tento s úsměvem: „Velký Manitu posílá Honochenoka!“²⁾

Zarmoucen odvrátil se misionář od muže, pro něhož již ničeho učiniti nemohl, a kráčel dále, aby na jiných obětích osvědčil křesťanskou lásku svou.

Zatím vrátili se vítězní Mohavkové s radostným křikem na místo, kde leželi ranění Huroni. Neunavný kněz skončil zde své dílo a navhlčoval právě skalpovanému Huronovi žalostně zraněnou hlavu cípem svého oděvu. Nyní stál vysílen podpíraje se o kmen silného jilmu a pozoroval klidně tlupu nepřátel, kteří krvežíznivě na něj pohlíželi. Ale nikdo se neodvážil ruky naň vztáhnouti, neboť s podivem pohlíželi na něj mezi vřavou válečnou, jak přátele i nepřátele stejnou láskou ošetřuje a jejich bolesti zmiňuje a nyní vydává se v ruce nepřátel, ačkoliv již dávno

mohl utéci — námětu k takové občtavosti však ani netušili, neřku-li pochopili.

Ze všech stran byli přiváděni zajatí, a všichni s hrůzou pozorovali, že jejich milovaný Ondesonk upadl též do rukou nemilosrdných nepřátel.

Též René Goupil byl mezi zajatými. Oblat velmi statečně bojoval a teprve po udatném odporu byl přemožen a svázán.

„Můj otče! můj otče! I vy jste v rukou těch ukrutníků!“ zvolal žalostně, spěchaje knězi vstříc. Avšak silná rána jednoho Mohavka, jenž myslel, že snad chce utéci, porazila jej k zemi.

„Pamatujte na utrpení Kristovo a snásejte oddán do nejsv. vůle Jeho vše, co na nás dopouští!“ napomínal a těšil P. Jogues mladého muže, když povstav zakrvácen ze země od jednoho Mohavka za vlasy do zadu tážen byl.

Nyní přivlekli dva bojovníci též staříkého Onduterraona. Právě rámě měl kulí roztrženo. Nebyl svázán, ani mu nebránili jíti ku knězi. „Onduterraon půjde k velkému, dobrému Otcí na nebesích,“ pravil misionářovi. „Ondesonk ať naleje vody na jeho hlavu a učiní jej dítkem jedině pravého velkého Ducha; jeho Syn umřel za všechny jeho děti, i za rudé. Onduterraon přinesl vodu s sebou!“

Kněz vzal kirbisovou nádobu, kterou mu poraněný katechumen podával a křtil jej. Nedůvěřivě dívali se na to Mohavkové a někteří bojovníci reptali, že zajatý běloch smí říkati zaklínací slova — neboť křesťní formulí považovali za kouzelné zařikání — nade starým Huronem, avšak Takuetete, který již jednou kněze před tomahavkem zachránil, upokojil je a ujistil, že Aireskoi*) je silnější a učiní zařikání kouzelníkovy neplatným.

¹⁾ Byl-li některý nepřítel v boji přemožen, stáhl mu protivník s hlavy kříži — skalp — a přivázal si ji na řemen. Čím více jich kdo měl, tím slavnější byl.

²⁾ Dobrý, pomáhající duch.

*) Válečný bůžek Mohavků.

Když byl posvátný úkon skončen, pohledl šedý křtěnc na milovaného učitele zářícím zrakem a jal se mu vypravovati v krátkosti, co věděl o průběhu boje. Při výpadu z křoví roztržila kule jeho rámě a proto nemohl Ahatsitariho, jenž v čele bojovníků na nepřátele vyrazil, dále následovati a padl Mohavkům do zajetí.

Po této krátké zprávě vrátil se stařec dobrovolně ku svým soukmenovcům a soudruhům v utrpení, kteří několik kroků od kněze na zemi leželi a střežení byli několika mladými bojovníky; náčelníci Mohavků měli zatím se staršími bojovníky poradu.

Ještě scházel Orel, nejvyšší náčelník, a pokud nepřišel, nemohl býti osud zajatých rozhodnut. O misionáře se nikdo nestaral, a již chystal se tento ke druhé obchůzce mezi raněnými, když nový díl Mohavků přitáhl od ležení, vlekoucí svázaného bělocha, jehož obličej všecek byl zakrvácen. Nesmírná žalost sevřela srdce P. Joguesovo, když pohleděl na obličej zajatcův několika ranami hrozně zohavený.

„Vilème! Také ty, synu můj! Myslel jsem, že aspoň ty jsi v bezpečí!“ zvolal misionář; „mluv Vilème, jsi nebezpečně poraněn?“

„Nestarejte se tak o mě, milý otče“, odpověděl oblat podpiraje se o rámě misionářovo; „větší bolest mi působí to, že jsme všichni padli do zajetí“, dodal truchlivě, pozoruje, že i René je mezi zajatými.

„Zdá mi se, že Eustachius s několika bojovníky vyvázl. Dej Bůh, aby mě i tato naděje neklamala!“

„Náčelník se s několika soudruhy prosekal, viděl jsem to sám, neboť jsem byl nedaleko jich“, pokračoval oblat. „Náhly výpad, který jsme pod vůdcovstvím Ahatsitariho učinili, vydařil se úplně, a dříve než překvapení Mohav-

kové zvěděli, co se stalo, prorazili jsme již jejich řadu a pádili k vodě, hodlajíce dosáhnouti malého skalnatého ostrůvku, jenž byl velice příhodným k obraně proti přesile a Huronům již dávno byl znám. Jednomu Mohavkovi, jehož Annaotaha skolil, odňal jsem prach, pušku a koule a chtěl jsem přátelům ústup kryti, neboť umím s puškou dobře zacházeti. Zatím zmizeli mi ostatní s očí, a já jsem se upamatoval opět na Vás. Věděl jsem, že jste na tomto ostrůvku, avšak od té doby co boj začal, jsem Vás neviděl aniž o Vás co slyšel. A tu jsem si vzpomněl, že jsem slavně slíbil všechno trpělivě a bez reptání s Vámi snášeti, co Bůh na Vás dopustí. Ihned jsem se vrátil a hledal jsem cestu k vašemu ležení, ale tu mě potkali tři Mohavkové a počali beze všeho na mě střeliti. Já se ovšem bránil: prvnímú projela má kulka hlavou, druhého jsem skolil nožem a byl bych i s třetím hotov býval, — ale střelba a křik těch divochů přilákaly mi ještě dva rudochy na krk. Než jsem je spozoroval, byl jsem již na zem poražen. Divím se jen, že mne hned nekalpovali, neboť ten, jehož jsem zastřelil, byl prý jeden jejich náčelník. Hle! tam přinášejí jeho mrtvolu!“

Mlčky poslouchal P. Jogues vypravování oblatovo. Postup událostí následoval tak rychle za sebou, že misionář nemohl najednou všemu dobře porozuměti a každý statečný skutek náležitě oceniti. Přece však poznal a podívoval se věrně oddanosti tohoto muže, jenž se vydal dobrovolně krvežíznivým nepřátelům, chtěje věren zůstatí svému slibu — ale celou velikost a vznešenost jeho oběti teprve později řádně mohl poznati a náležitě ji oceniti.

Divoši dali se do pekelného křiku, uviděše své soudruhy přinášeti mrtvolu náčelníkovu, a kdyby se nebyl právě vrátil Orel, nejvyšší náčelník, od pro-

následování nepřátel, byli by zajisté Coutura na místě usmrtili. Orel však jej zachránil vysvětliv jim, že bude mnohem větší cti, přivedou-li Francouze živé do vsi, než kdyby jen přinesli jejich skalpy. — „Moji mladí mužové zabili mnoho nepřátel, a jelení Noha, náš udatný bratr, nevejde tedy beze služebníků do krajiny věčného honu. Bledý obličej, jenž jej zastřelil, bude pečen na malém ohni, až přijdeme do vsi; mocný Aireskoi bude pak míti radost z jeho nářku. Moji mladí mužové mohou bledý obličej týrati, ale zabiti ho nesmějí!“

Tak mluvil Orel, a pomstou soptící Mohavkové uposlechli s ďábelskou radostí jeho dovolení: sesypali se na nešťastného Coutura, strhali mu oděv s těla, roz-

kousali mu prsty a na mnohých utrhali mu nehty; pak mu probodli nožem dlaně a zavlekše jej polomrtvého ku křovi nechali jej ležeti.

P. Joguesa, spěchajícího věrnému oblatu na pomoc, stihl podobný osud: divoši utrhali mu všechny nehty, rozkousali oba ukazováčky a povalivše ho šlapali po něm tak dlouho, až zůstal bez pohnutí ležeti. Podobně ztýrali též Goupila, ale zajatých Huronů ušetřili.

Zatím se sveččelo, a Irokesové unaveni katanskou prací, dopřáli konečně svým jedenadvaceti zajatým chvílku pokoje; před tím vyloupili ještě ukořistěné člunky a položivše veškerou kořist na zem přikryli ji zelenými větvemi.

(Pokračování.)

Poutnické místo Klokoty.

Msi čtvrt hodiny na západ od král. města Tábora na vrchu nalezá se poutnické místo Klokoty. Již z dálky viděti lze útlý tento chrám, jak se téměř ku lesu „Pintovka“ řečenému tuli. Věvoditi se zdá v pravdě celé krajíně! Okolí posvátného místa tohoto jest čarokrásné. Na vrchu stojí destivězatý chrám, ambity (sloupením) kolkolem jako nějaký hrad obehnan a zírá dolů, kde malebným údolíčkem, mlýny četnými oživeném, šumivá proudí se Lužnice. S touhou každý v místa tato spěchá, by posílen milostí nejsvětější Panny a zdravým, libovonným vzduchem zapomněl na veškeré trudy a strasti pozemské. Plným právem pravil P. Hynek, kněz v Klokotech: „Jsou v Čechách jenom jedno Klokoty!“

Asi 500 krokův od chrámu Marianského vystupuje pahorek nazvaný „Kalvarie.“ Na něm stojí kříž a pod ním sochy Panny Marie a sv. Jana. Ticho

zde panuje velebné — tak posvátné, že modlicímu se zdá, jako by klečel na hoře opravdu té, ze které spása přišla veškerému světu. Malý kousek odtud stojí malá kaplička, vtaštní to místo Marianských milostí, proto „Dobrá voda“ slove. A jaká krása tu teprve! Příjemný chlad pod četnými zde stromy, tak bujná zde příroda. Kol tebe na zemi množství kvítků „Marie slziček“ (kortouzek) zvaných, o nichž sobě lid vypravuje, že vyrostly ze slz Panny Marie. A postavíš-li se ve směru kapličky, tu na pravo zříš hrdě na vrchu státi král. město Tábor, na levo na jiném pahorku les „Chlum“ zvaný. Pod strání v údolí na protějším břehu řeky Lužnice les Pintovka. K tomu se druží klepání mlýnů „Papírny“ a „Bendeláka.“

Jak povstaly Klokoty? Povstání tohoto místa se dvojím způsobem vypravuje. Na místech těch stály prý kdysi lesy klokočové, a odtud jméno „Klokoty.“

Druhý výklad správnější odvozuje slovo to, že tam zřídlo dobré vody „klokotá“ (prýští).

Kdy Klokoty povstaly, není známo, pověst o založení klade se do šedé dávnověkosti. Rytíř Koten postavil na protějším vrchu, kde hrad „Kotnov“ měl, základ ku hradu novému. Teprve za potomka jeho Chvátalhoje postaveny byly v háji klokočovém chatrče a později malý hrad. Jiných zpráv nemáme. Dle některých soudí se, že Kotnov založen byl za času Boleslava I. (r. 935—967) a klokočský hrad tedy asi za času sv. Vojtěcha povstal. Blížších zpráv máme teprve z XII. století, kdy celé poříčí Lužnice mocným Vítkovcům (později Rožemberkům) náleželo. Připomíná se nějaký Vítek, jenž r. 1169 pánem této krajiny byl. Jistých zpráv zachovalo se nám teprve pro dobu 1220, kdy vyskytá se v dějinách Vítek z Klokot, kterému hrad Kotnov s městem Hradištěm (nyní Tábořem) náležel. Asi v tu dobu spadá založení kapličky u „Dobré vody.“ Jak pověst vypravuje pásávaly zde děti stáda. Úryvek písně, bohužel již úplně zaniklé, praví:

Tam na vršku pásávaly,
Ctné děvčátko vídávaly,
byla to Maria ctná,
Matička Pána Krista.

Mezi pasoucí dítky chodívala prý každodenně dívka překrásná, s nimi si hrávala a různé povídky jim vypravo-

vala. Když děti domů přišly, vyprávěly to svým rodičům. Rodičové chtěli poznati tu dívku a proto šli se též podívat mezi pasoucí dítky, ale nikoho neviděli. Když děti domů přišly, tázali se jich, zda-li opět ta dívka mezi nimi byla — odpověděly, že ano. Rodičům bylo to divné a tušili v tom již cosi nadobyčejného.

Toho času žil v krajině této jakýsi malíř, muž velmi bohabojný. Tyž vzal plátno a barvy a šel na místo, kde opět děti pásly. A jaký div! On zřel ženu překrásnou. V tom okamžení, když chystal se načrtnouti svatě její tahy, povznescela se děva, která byla Panna Maria sama, do výše. Zář neobyčejná ji oslnila, na hlavě její překrásná koruna se stkvěla a po boku jí klečeli dva cherubové. Zjev tento zázračný zobrazil šťastný malíř, a když s prací hotov byl, zmizel již dávno nebeský zjev. Od té doby neobjevila se zde více dívka mezi pasačkami, za to však postavena tu byla

kaplička, do níž obraz slavnostně zavěšen byl. A jaký div! Uprostřed kapličky při stavbě vyprýštěl ze země jasný pramének, jehož vodou již mnozí pozdraveni byli. Z daleka se tu scházeli mužové i ženy — místo stalo se rozhlášeným po krajině veškeré.

V bouřích husitských přišla kaplička k rozboření a v úplné zapomenutí. I pramének zaniknul. Teprve po mnoha letech kopáno bylo na místech těchto — a jaký div! — v zemi hluboko nalezen

byl neporušený obraz Panny Marie, u níž dva cherubové po stranách klečeli. Tot obraz, který onen zbožný malíř zhotovil. Postavena byla zase na místě tom malá kaplička a obraz do ní zavěšen. Úcta P. Marie se opět rozšiřovala po okolí. Zakládaly se nedaleko odtud chaloupky, až povstala vesnice Klokoty. Asi roku 1547 postaven byl větší kostel, kde nyní jest, a obraz do něho přenesen. Zprávu duchovní zde obstarávali Premonstráti, jichž prým administrátorem zde byl Anselm Crasmi a po něm Dominik Urtika, jenž kostel dal rozšířiti. Tělo jeho leží v Klokotech. Po něm následovali: František Vokáč a Felix Corneri. Poslední pak premonstrát na Hoře Klokotské byl Hroznata želivský, jenž zemřel r. 1672 a odpočívá ve hrobce děkanského chrámu v Táboře. Od roku 1672—1679 zpravovány byly Klokoty světským duchovenstvem, až teprve r. 1679 zakoupeny byly od Benediktinů španělských, jichž prelát Didakus na Klokotech sídlil ve dvoře, který až dosud „prelaturou“ slove. Řeholníci tito dleli zde až do roku 1707, kdy obci táboorské správu postoupili, ježto pro vzdálenost s mateřským jejich klášterem spojení bylo velmi nepohodlné. Od doby té zpravovány jsou Klokoty až podnes duchovenstvem světským. Nalezali se velmi četní dobrodinci, kteří je všemožně okrašlovali jako: Slovtný pan Bechyně z Lažan, knížata ze Švarcenberků a

Popelů z Lobkovic, hraběnky z Deymů, a jiných.

Z duchovních zprávců připomenuti hodni jsou: děkanové táborští, P. Trnka z Křovic, Jan Ev. Hanikýř, Kavka, slavný spisovatel český Josef Vlastimil Kamaryt, Jos. Hynek, Jiří Ryba a spisovatel Jan Ev. Hulakovský. Za posledně jmenovaného P. Hulakovského dospěly Klokoty velikých úspěchů. Týž prý sepsal obšírnější: Dějiny Klokot (o 31 str.). V době nejnovější zpravováno bylo místo toto P. P. Kazimírem Neumannem a Janem Nepilem.

Z velmi mnohých míst dochází sem množství poutníků. Tu neopomíne nikdo navštívití pramének u „Dobré vody“, který po třicetileté válce opět se objevil. Voda tato dosud jest léčivou a v láhvích daleko se zasílá.

Původní obraz byl přemalován a ve zlatém rámci na oltář hlavní umístěn. Ozdoben jest mnohými drahocennými penězi. Žádný cizinec do Tábora přišlý neopomíne navštívití Klokoty, vždyť v celé krajině známa jest Panna Maria „svato-Klokotská“.

Nuž zbožný čtenáři pohledni na svrchu položený obraz — a vzdechni vroucně ku Panně Marii klokotské, neboť ona dosud neoslyšela nikoho prosíciho. Navštíví-li někdy Tábor, neopoměň navštívití též Klokoty. O zázracích, které se tu staly, napíšeme v brzku více.

K l o k á n í .

ezero klidné v láně hor
A nad ním šumí temný bor! —
Jest večer! — Slunko zašlo již —
A my jsme o den k hrobu blíž . . .
Tu náhle jasný zvonku hlas
Volá, že modlitby jest čas! . . .
A na běhu tam lípy dvě
Skrývají Máti v polotmě . . .
Tam právě z vísky spěchá lid
Se k nebes Paní pomodlit. —

A sotva vyšla hvězdíčka —
Již skrápla s nebe rosička —
Hvězdíčka tiché zbožnosti —
Rosička Boží milosti . . .
Den umřel — s ním i světa svár —
Aj! anděl seje spánku dar! . . .
O spravedliv, kdo usíná
A „Zdravas Panno“ na rtech má!
I nebohů též duší mou
Měj Panno pod svou ochranou! —

Jezero spí již v láně hor —
Tak usínal ho tmavý bor! . . .

Chvalozpevy o sv. Scholastice.

(10. února.)

K nešporám.

Blahá choti Pána Krista,
Holubičko bělostná,
Nebe tobě chválu chystá,
Scholastiko milostná!
Z našich také srdcí čistá
Píseň zní ti radostná.

Žezly s korunami světa
Pohrdat se's učila.
Učba bratrem v srdce
všetá
Dráhu tobě klestila.
Milostí tvá mysl vzletá;
Po nebi jsi toužila.

Prevelika lásky síla,
Krásná její odměna:
Nebesa by z jasna dštila,
Slza zmohla roněná.
Slova bratra téchu vlila,
Duše tvá jest nadšena.

Spěcháš k nebi bez prodlení,
V záhvězdí se zaskvíáš.
Láskou s Pánem ve sdružení
Milostí též oplýváš;
S chotěm milým ve spojení
Slávy jeho požíváš.

Svěťice ty dobrotivá,
Rozplaš mraky úzkostné.
Srdce naše kormutlivá
Slunce osvíť milostné;
Věčné slávy ať jsou
cťtíva,
Plna touhy radostné.

Pějme Otcí chvalozpevy
A též Synu božskému,
Stejná daň pak ať se jeví
Také Duchu svatému.
Všeho Tvůrci bez oblevy
Sláva Králi věčnému.

Ku jitřním.

Chvalný s anděly zpěv sborně započneme,
Neb noční ticho již přestalo v údolu.
Rajské písně, velí panna Scholastika,
Zbožné ať zanotí duše.

Nursijského pravá jest kmene ozdoba;
Vyšší však spanilým svým spojením
s Bohem
S chotěm svým napořád vůni vydávajíc;
Vroucí láska její k němu.

Bezvinným se pasouc zážchem oblahy,
Vzácnější požitek láska hledá její;
Nadhvězdné aby brat rozkoše roz-
mluvil,

Statná panna vyžádala.

Blahostné noci té chvíle milostivé!
Jež rajskou pochotí srdce opájejí,
Vzájemným hovorem když se pobádají,
Jak vroucněj milovat Boha.

Srdci útěcho všech, Trojnoto přesvatá,
Jež slastí blahuješ všechny nebešťany,
Dej, chválit, tebe mít, sladce požíati
Ať můžem věky veškery.

Ku chválám.

Již stíny noční mizejí,
Den toužený se zrozuje,
Kdy s pannou naší svěťicí
Se věčný ženich spojuje.

Zpět ustupuje zimy děs,
A s mraky deště ubývá;
A květy věčně krásnými
Sad nadhvězdny se odívá.

Jen kynul lásky původce,
Hned panna perut' připnula;
Jsouc touhou k choti puzena
Jak holubice vzletnula.

Hle, sličným chodem vznáší se
Ta milá Bohu svěťice!
Brat opat za ní pozírá
Jsa díkem dojat velice.

Tam s chotěm božským v objetí
Jest věncem zásluh zdobena
A rajskou slastí oplývá
V tok oslavy jsouc vhržena.

Buď Otcí s Duchem vzdána čest
I Kristu, květu údcí;
A po všem světa oboru
Ať Bohu dík vždy hlaholí.

Nejslavnější poraník — chudického světci — serafinskému sv. Františku postavený.

Podává J. H.

Neobyčejná slavnost, jakou m. r. v měsíci říjnu nejen přechetná, po celém světě rozvětvená rodina sv. serafinského Otce, ale i všickni věrní synové církve sv. s tak nevidanou nadšeností a vděčnou radostí byli konali, zanechá i pozdním ještě potomkům přemnohé znamenité památky, jež byla za příčinou oslavení 700letých narozenin svatého Františka z Assisi zbožná a všeobecná účta zbudovala. — Avšak tou největší, nejvýznamnější a nejtrvanlivější památkou, která všechny ostatní převyšuje, jestiž bez odporu onen velepamátný okružní list Jeho Svatosti Lva XIII. ze dne 17. září m. r. za příčinou nadzminěné oslavy vydaný. Díím, tou největší, neboť zde na světě nemůže onen světec ničím více uctěn býti a účta jeho ničím více mezi lidem křesťanským podporována a šířena býti, jako slovem nejvyšší viditelné hlavy církve svaté. Právím dále, tou nejvýznamnější, protože vším právem od ní se dá očekávat, že v pravdě otcovská i prorocká slova Jeho Svatosti na srdce jak přítomných tak i zvláště pak budoucích křesťanů nejmocněji působiti budou. Konečně díím, tou nejtrvanlivější památkou, protože, jako víme, co před 600 lety nástupce sv. Petra byl o našem patriarchu chudých napsal a mluvil, tak i slova nynějšího papeže, který s nadšeností jiného a jasností věstce Božího o působnosti sv. Františka mluví, budou všem potomním skvělým svědectvím, jakou nevšední účtu k němu zvláště hlava církve sv. chovala a s jakou okázalostí vděčnou se ona památka 700letá byla konala. Ba slova vznešeného a všeobecně i od nepřátel ctěného Lva

XIII. budou mít ceny a váhy i tehdaž, když mramor i železo, které nyní o slavnosti odbývané svědčí, zvětší a zřetelí. Ano sám věhlasný p. biskup brněnský dr. Bauer, který nejprvnější, co dávný člen III. řádu, těmi nejvřelejšími a v pravdě oteckými slovy sv. Otcem naň složenou povinnost koná, nazývá tuto encykliku „nejkrásnějším pomníkem lásky, úcty a vděčnosti.“ A to vším právem. Jestliž účelem každého pomníku hrdinu svého nejen uctiti, ale i každého pozorovatele k následování povzbuditi, stejným duchem a smýšlením nadchnouti. A toť činí v plném smyslu slova onen okružní list, jenž jest dle slov vysoce důstojného velepastýře brněnského „i obsahem i mluvou stejně mistrovský.“ Vzbudilať jmenovaná encyklika vším právem v celém světě křesťanském pravý obdiv a neobyčejnou pozornost, byvší ode všech — zvláště od věrných dítek sv. Františka s nevyslovitelnou radostí a blaživým uspokojením přijata. Nebude proto dojista pochybeno, když v celém znění i zde onen okružní list se uveřejní, aby všickni — zvláště synové a dcery sv. Františka uslyšeli láskyplná slova sv. Otce, jaká celému světu o tom serafinském jich Otci byl promluvil. Mámeť i za to, že se tím jen každému čtenáři — zvláště pak terciářům — zavděčíme a snad i k rozšíření úcty sv. Františka něčím přispějeme. Zníť pak následovně:

Ctihodní bratři!

Pozdravení a apoštolské pozhnání!

V šťastnou dobu dopřánoť křesťanskému lidu brzy po sobě oslavovati památku dvou mužů, kteří dávno již k věčné odplatě svatosti do nebe povoláni, velmi

značný počet žáků na zemi zanechali, co téměř stále se zrozující potomstvo svých ctností. — Když totiž nedávno slavnostní památka staletá sv. Benedikta, otce a zákonodárce mnichů na západě, se oslavovala, naskýtá se nyní stejná příležitost sv. Františka z Assisi veřejně poctiti, ano již sedmé století od jeho narození uplynulo. Všim právem věříme, že se tak jediné milostným řízením Boží prozřetelnosti děje. Neboť zdát se, že Bůh právě tím, že dává oslavovati zrozeniny takových otců, chce napomenouti lid, by sobě největších jejich zásluh opět připomenuli, a to zvláště povážili, že ony od nich založené řády mužů zbožných nesmí tak nezasloužené a násilně se tupiti a to obzvláště v oněch zemích, v kterých byli svoji práci, duchem a pilností položili základ vzdělanosti a slávy. — Pevně důvěřujeme, že tyto slavnosti křesťanskému lidu pouze k malému užtku nebudou, který ne bez příčiny uvykl členy řeholní za své přátele považovati, a proto jako ctil jméno Benedikta s velikou zbožností a srdečnou vděčností, tak i nyní bude obnovovati památku sv. Františka slavnou bohoslužbou a rozličnými projevy náklonnosti své. Avšak přechestný tento zápas zbožnosti a uctivosti nebude omezen na krajinu, v níž nejsvětější muž světlo světa spatřil, ani nejbližšími kraji, které se jeho přítomností ctihodnými staly: ale daleko jest rozšířen až do končin veškerých, kamž buď jméno sv. Františka se dostalo, buď kde ústavy jeho kvetou.

2. Tuto duši horlivost pro nejlepší věc schvalujeme. My najisto tak, jako nikdo jiný více, obzvláště, že Jsme od mladosti navykli sv. Františka z Assisi obdivovati a se zvláštní zbožností jej ctíti; i chlubíme se, že k brati františkánské náležíme; že jsme též posvátné Alvernského vrcholy rádi a s veselím ze zbožné vděčnosti nejednou navštívili, kde

obraz tak velikého muže, kamkoli jsme se jen obrátili, před naší duší se objevoval a ta upomínek plná samota ducha našeho v tiché uvažování pohříženého úplně poutala. — Jakkoli chvály hodná tato horlivost, nicméně není jí vykonáno vše. Nebo tak dojista dlužno stanoviti o počtech sv. Františku chystaných, že tenkrát uctěnému budou svrchované příjemny, když ctitelům samým budou prospěšny. Prospěch pak stálý a nikterak vrátký záleží v tom, abychom nějak připodobnili se k tomu, jehož výtečné ctnosti se obdivujeme a následujícíce jeho hleděli se lepšími státi. Stane-li se tak s pomocí Boží snažně a usilovně, věru nalezen bude příhodný lék a velmi vydatný od přítomných strastí. — Chcemeť proto Vás, ctihodní bratři, tímto listem osloviti, a to nejen, bychom naši vděčnou úctu k sv. Františku veřejně projevili, ale též i vaši lásku povzbudili, byste s Nami uvedeným prostředkem na spásu lidí stejně pracovali.

3. Vysvoboditel lidského pokolení Ježíš Kristus jestiž živým a věčným pramenem všech věcí dobrých, ježto od neskonale dobroty Boží na nás splývají a to měrou takovou, že spasiv jednou svět, zůstává mu po všechny věky spásitelem: „neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom mohli spasení býti.“ Staneliž se tedy někdy buď za příčinou porušené porušenosti aneb vinou lidskou, že se člověčenstvo na zlou schyluje stranu a zvláštní pomoci od záhuby vymáhá: tož naprosto nezbyvá nic jiného, než vrátiti se ku Kristu Ježíši a míti za to, že to nejlepším a nejjistějším útlukem. Jeho božská moc jestiž tak veliká a tak působivá, že jí mohou všeliká nebezpečnosti býti zapuzena a všeliké strasti vyléčeny. Vyléčení to pak se tím jistěji stane, navrátí-li se člověčenstvo ku vyznávání křesťanské moudrosti a ku plnění pra-

videl života evangelických. Zakořeňují-li se snad nepravosti, o nichž jsme se zmínili, přichází i doba útěchy Bohem předvídaná a dozrávající, a Bůh takorůzka přikazuje, aby ihned na světě byl muž některý, nikoliv jeden z mnoha, ale muž znamenitý a mimořádný, jehož by v předčinnosti o nápravu obecného blaha postavil. A tak se stalo na sklonku 12. a na počátku 13. století; a díla toho největšího vykonátele byl sv. František.

4. Onen na ctnosti i na vady bohatý věk jesti s dostatek znám. Tehdáž kvetla víra katolická v myslích hlouběji zakotvena, a chvalitebné bylo, že přemnozí tou svatou horlivostí rozdílení do Palestiny odcházeli s úmyslem buď zvítěziti aneb zemřítí. Avšak velmi brzy změnila nevázanost mravy křesťanské a lidem nebylo ničehož tak třeba, jako křesťanského ducha opět přivolati. — Základem křesťanské ctnosti ovšem jest šlechetné duše smýšlení, která i v těžkých a nesnadných věcech trpělivou jest; a téhož jakýs vzor na kříži naznačen, kterýž ti, kteří Krista chtějí následovati, s obtížným ramenoma musí nésti. Smýšlení pak onoho částky jsou: odvracetí ducha svého od věcí pomíjejících, přísně sobě veleti a protiventství trpělivé a lehko nésti. Nad to láska k Bohu a láskou k bližnímu jesti všech ctností panovnice i královna, jejížto moc tak velikou, že všechny obtíže, jaké povinnosti sprovázejí, odstraňuje a práce i sebe větší nejen snesitelnými ale i příjemnými činí.

5. V 12. století jeví se však těchto ctností taký nedostatek, protože příliš mnozí, lidskými věcmi jako jati, buď zúmyslně se za důstojnostmi a bohatstvím hnali aneb žili pouze v přepychu a rozkoši. Velemocnými byli jen někteří, jichžto bohatství téměř úplně na utlačení chudého a zapovrženého lidu se užívalo; a takých neřestí škvrn ani ti se nechránili, kteří z povolání měli býti

vzorem. A že láska povyhasla, následovaly rozličné a obyčejné náklady, závisť, řevnivost i nenávisť; mysle byly tak rozpoutány a rozdvojeny, že nejen pohraničná města pro nejmenší příčinu navzájem se válkami potírala, ale i měšťané proti spoluměšťanům nelidsky meče tasili. —

6. V tento věk připadá život sv. Františka. S obdivuhodnou vytrvalostí odvážil se týž i se stejnou prostností jak slovem tak i skutkem světu stárnuocímu ukazovati pravý obraz křesťanské dokonalosti. A v pravdě, jako sv. Dominik pravost božského učení v těch dobách chránil a bezbožné bludy kacířů světlem křesťanské moudrosti zapuzoval, tak dosáhl sv. František, ježž Bůh k velikým věcem vedl, toho, že k ctnosti povzbudil křesťanský lid a ty mnoho a daleko pobloudilé k následování Krista přivedl. Nestaloť se najisto pouhou náhodou, že k uším mládence dostalo se ono pisma sv. propovědění: „Nezachyťte se zlatem ani stříbrem, ani mědi v opasech svojích, ani možnou na cestě, ani dvěma sukněma, ani obuví ani holí. (Mat. X. 9. a 10.) a „Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš a dej chudým; pojď, a následuj mne.“ Že pak rčení toto, jakoby jemu výslovně platilo si vykládal, odřekl se ihned všech věcí, zaměnil své roucho a zvolil sobě chudobu za družku a právodkyni po celý svůj život, vyhlásiv ona největší ctnosti přikázání, která sám vznešenou i pozdviženou myslí objal, za základ řádu svého. Od té doby chodil uprostřed všeobecné choulostivosti a nejvybranějšího labužnictví světem v rouše hrubém a odpuzujícím, žebral sobě potravu u dveří a co nejtrpčejším se býti zdálo, snašel nejen potupení nerozumného lidu, ale je téměř polykal s obdivuhodnou veselou tvář. Přijal totiž bláznovství kříže Kristova na sebe a poznal v něm nej-

větší moudrost; že pak jeho hluboká tajemství svým rozumem proniknul, viděl a soudil, že nemožno nikde slávu svoji lépe zabezpečiti. S touto láskou ku kříži pronikla i silná láska k společníkům srdce Františkovo, nutkajíc jej, srdnatě hlásati jméno Ježíšovo a odvážiti se proto i dobrovolně v nebezpečí života. Touto láskou objímal všechny

lidi: než milejší mu však byli nuzní a opovrženi, tak že právě měl největší zalíbení v těch, jichž se ostatní štitívali a hrdě jimi opovrhovávali. Tím způsobem vydobyl sobě zásluhu o ono právě bratrství, jež obnoviv a zdokonaliv Kristus Pán z celého pokolení lidského takřka jedinou rodinu učinil, podřízenou moci jednoho Boha Otce všech.

(Dokončení.)

Připravujeme se na slavnost svatého Josefa.

Zveme ctitele sv. Josefa, kteří dovedou i dobré verše skládati, aby na počest tohoto mocného patrona církve sv. napsali básně neb písně přiměřenou obrazu zde vytisknutému. Básně neb písně za nejlepší uznaná bude odměněna 1 dukátem, jména ostatních závodících budou uveřejněna.

Úcta sv. Josafata, mučenika, po všem světě.

Podává *Ant. Rejzek T. J.* (Pokrač.)

III.

Drve ještě nežli uvidíme sv. Josafata jako kněze u oltáře, a sledovati budeme jeho nadobytou činnost apoštolskou: nahledněme zpět do jeho prvních let, bychom poznali, jak Bůh sobě připravoval apoštola svého.

Měli zajisté jakési předtuchy zbožní rodiče jeho, Gabriel a Marina z Kuncevičů, že jejich milovaný syn, jemuž dali jméno Jan, bude též andělem Božím a poslem Páně, jako býval jím sv. Jan Křtitel. A byl jím v pravdě. Jeho pokora byla jako u sv. Jana, veliká jeho náchylnost k modlitbě a samotě, jeho přičinlivost poukazovaly na to, že bude živým obrazem svého sv. ochránce. — Bůh neuzívá k provedení svých zámýslů veždy mužů daleko široko proslulých, ale bývají muži svatí. Mnohdykrát vyhledá si právě ze skrovnějších sil své nástroje a pomocníky. Mocní toho světa, buď si na duchu svým vtípem, svou moudrostí a svými vědomostmi, buď si jinými prostředky jako autoritou neb prostředky hmotnými, nebývají obyčejně Bohem voleni za nástroje jeho pravice. A v skutku činívají tito leckdy plány své bez Boha, ano i proti Bohu a jeho sv. vůli. Ovšem že Bůh pak přihlíží dílu jejich, jak dlouho mu libo, jelikož zakročiti může každý okamžik a porušiti vše. Ale když nadešla chvíle jeho, tuť se vyskytne ze zátíší a úkrytu síla na pohled nepatrná, za kterou jest Bůh. Kuli onino své plány a již za to měli, že zpolou neb docela jsou provedeny, vítězství v boji proti svým domnělým nepřátelům že jim jest již pojištěno: tuť kdesi v koutku nepozorovaně odrůstá dítko na jinocha neb jinoch na muže, jenž má povolání od Boha,

zničiti všechny jejich plány nekalé a poraziti ty, kteří se již honosili býti vítězi. Nejednou se potom stává, že vidí překážky nahodilé, kde si ani rady ani pomoci nevědí. Ale Bůh a jeho svrchovaná prozřetelnost o nich ví. Položit jim na cestu jen dosti skrovný kamínek a jako ti mravenci, nuceni jsou ustoupiti nepřemožitelným překážkám.

Takoví byli nepřátelé církve katolické mezi Rusíny na počátku 17. věku a tím kamínkem skrovným, jenž jich plány na cestách bezbožných zmařil, byl sv. Josafat. Zaujalť místo od Boha mu vykázané a položil jeho Bůh na provedení svých záměrů.

Jako obyčej má u poslů Páně, nečinívají sami velikých nároků, nedůvěřují si mnoho. Nejsouce sobě leckdy ani povědomi, k čemu je volá Bůh, jdou sprovázeni milostí Boží, na dílo jim vytknuté. Přes ohromná skaliska kráčeji jako nepozorovaně, nezdají se jíti: ale jakoby se letmo z místa na místo brali, až v krátké době uzří sami, spatří a diví se svět, že dokázali, čeho na sta jiných sebe mocnějších za celá století nebyli by sobě ani pomyslili, že lze ve skutek uvéstí.

Takovým poslem Páně a nástrojem pravice Boží byl církvi rusinské sv. Josafat Kuncevič.

Napověděli jsme již v čísle I., jak Bůh připravoval jej k poslání apoštolskému od maličkosti; tuto doplníme držíce se pramenů spolehlivých, jak je zaznamenal výtečný životopisec sv. Josafata, Dom Alphonse Guépin.

NB. Saint Josaphat, archevêque de Polock, martyr de l'unité catholique et l'église grecque unie en Pologne par le R. P. Dom Alphonse Guépin, bénédictin de la Congregation de France.

Od kolébky bylo na sv. Josafatu pozorovati, že Oko Páně milostně shlíží naň. Byl pravým Janem t. j. dítkem omilostněným. A věru, červená růže, kterou rodiče jeho, co rodina šlechtická, ve svém erbu měli, znamenala u něho více, totiž lásku mučenicou k víře sv. a katolické církvi.

Jaké měl rodiče, postačí podati, co o nich napsal chvalného přítel Josafatův věrný, P. Gennad Chmelnicki, porovnáváje je s rodiči sv. Jana Křtitele dle sv. Lukáše 1. 6., řkoucího o Zachariášovi a Alžbětě: „Byli oba spravedliví před Bohem, chodíce ve všech příkazích a spravedlnostech Páně bez úhony.“

Jedné události v pravdě neobyčejné nelze nám pomlčeti. Jan Kunecvič byl tehdy útlým chlapečkem. Matka jeho brávala jej ráda s sebou do chrámu. Byl to chrám farní, zasvěcený sv. Praxedě, mučenici. Kdež byl Jan milost sv. křtu obdržel, měl rovněž zasvěcen býti svému apoštolskému povolání. Jak to? Poslyšme, jak nám vypravuje jeden kněz Basiliánský, jenž pilně důvěrné hovory sv. Josafata sbíral, maje jej za muže neobyčejně svatého.

„Slyšel jsem od sluhy Páně samého, kterak jsa ještě maličkým byl jednou s matkou svou v chrámě sv. Praxedy. Kleknul si na stupně před oltářem, na němž byl obraz Ukřižovaného. Tu se zadívaly oči jeho do obrazu ukřižovaného Spasitele; i tázal se matky své, co by to znamenalo. Což nevíš, odvětila mu matka, že to obraz Pána našeho Ježíše Krista, Syna Božího, jenž s nebe sstoupil, člověčenství naše na se vzíti ráčil, za nás trpěl a umřel na kříži, aby za hříchy naše zadosť učinil a nás všechny spasil? A v tom okamžení, pravil mi Josafat, pocítil jsem jako jiskru ohně, která sletěla mi s obrazu do srdce. Právě tu se vznal ve mně

onen oheň lásky k Ježíši Kristu, k obřadům církevním a k chrámům, které jsem si zamiloval. A počal jsem v tu chvíli se obřadům církevním učiti. Jim jsem se věnoval tělem i duší, a nepamatuji se, že bych kdy, třeba i jedenkrát jenom, byl opomenul skorem po 30 let života svého konati tyto posvátné obřady.“

Ano tak prý mu patrně znamení Bůh dal, že i matka jeho sletěti jiskru s obrazu ke chlapečku viděla, a mimoděk šatíčky jeho prohlížela bojíc se, by se na něm snad ohněm nevžňaly, jak dokládá jiný spisovatel P. Szymanski. Proto si povídali lidé, jako o sv. Janu, dle Luk. 1. 66. „Kým medle dítě toto bude; nebo ruka Páně je s ním.“

V maličkém Janu nastala tím veliká změna. Ještě v tentýž den, kdy naň sletěla ona podivná jiskra, vzalo konec jeho dětinství. Neliboval si více ve hře s naličkými, nic jej netěšilo tak, jako když mohl oltářičky stavěti, jako kněží zpívati, na blízku kde u kněží v chrámě klečeti, když se modlili nebo Hodinky zpívali.

A jeden očítý svědek Pavel Radoszynski, měšťan z Vladimíře, o něm dí: „Jeho dětství uplynulo v nejdokonalější bezúhonnosti a zbožnosti. Ustavičně jsme jej viděli na modlitbách schouleného kde v koutku kostela. Rodiče jeho nejednou, starostliví oň, poněvadž se domů nevracel, hledali jej a našli pohříženého v modlitbě buď v chrámě aneb kde na chodbách kostelů. — To se stalo prve než započal choditi do školy. „Ve škole praví tentýž svědek očítý, více pořídil šťastnou svou povahou, či lépe řečeno, vedením Ducha sv., nežli by byl získal sebe větší námahou.“ Ve škole mu neušlo ničeho a pozor dával na každé slovíčko učitelů svých vštěpuje je do paměti své; ale více ještě radoval se z toho, že nadešla

chvíle, kdy se může učit jazyku kněh svatých, jak říkával, t. j. jazyku kněh obřadních církve ruské. Brzy uměl i z paměti hodinky církevní, by je mohl co den zpívat i svou duši po nich práhnoucí obradovati. Sám se přiznal, že neopomenul od té chvíle ani jednoho dne, kdy by byl nevzdal Bohu svému chvály. —

Jak to již bývá, v krátce byla nápadna malého Jana zbožnost a neličená ctnost. „Byl všem, tak zase onen měšťan Vladimírský praví, nejkrásnějším příkladem i pro občany starší. Ještě po 35 letech se naň dobře celá Vladimír pamatovala; mnoho lidí tenkrát již dospělých, ano i v stáří velmi pokročilých, dosvědčovali, jak oněhdy rodiče i učitelé jim stavivali Jana Kuncoviče za vzor v zbožnosti a dobrých mravech.“

Proto již tenkrát byl každý přesvědčen, že ditku tomu jest připravena Bohem jakási zvláštní misie. Jaká asi bude, ve Vladimíři nevěděl nikdo. Sotva ale, že se dostal do hlavního města Vilna, jak se pamatujeme z č. I., tuť se brzy vidělo, co Bůh na něm žádá, k čemu jej připravuje. Z klidného kruhu rodinného vidí se strhnuta do víru hrozně nebezpečného náboženských rozmišek.

Ve Vilně se koncem 16. věku všelijaké útvary bludů a nevěry rozhlásovaly a tvořily. Bylo tu odstěpenců od katolické církve, rozkolných, a luteranů a kalvinianů a jiných více. Každá strana hledala svých stoupenců. Každá strana měla svou modlitebnu, své sluhy, své obhajce. I mohamedáni měli tam mešitu. Proto se mezi sebou ustavičně

svářili. Jediné když se šlo proti katolické církvi, tuť byli, jak obyčej má, všichni sjednoceni proti ní. Kdo nám může alespoň poněkud vylicíti, jaké to byly vřavy a štvánice!

A ze všech stran utiskovaná katolická církev měla tehdy ve Vilně proti tolikerym nepřátelům svým mimo OO. Basiliány na pomoc několik neohrožených bojovníků, tolik totiž, kolik Otců Tovařystva Ježíšova tam právě bylo. Jejich snahám se též podařilo, že se mnozí ze šlechty vrátili k sv. víře předků svých. Jinak ale občanstvo a lid, jenž se tak snadno nevyzná, když začne blouditi a dnes se drží toho a zejtra jiného, jak mu kdo napoví neb se mu čím zalichotí. Jaký asi život tam byl, lze poznati z toho, že v nejedné rodině otec se hlásil k náboženství svému, matka opět k svému, totiž jinému, a děti k třetímu! Nad to se událo, že tamní biskup, kardinal Jiří Radzivill na žádost královu byl přesazen do Krakova 1590, tak že duchovenstvo ostalo bez biskupa, i bez jakéhos náměstka, beze všeho vůdcovství. A bylo by potřebovalo silného ramene ono především, jelikož se začalo též viklati a jíti za stádem cestami nepravými. Zanedbávali na mnoze lid vzdělávati slovem i příkladem. K tomu byl ve Vilně osobou první, vojvoda litvinský co místodržící krále polského Křištof Radzivill, urputný kalvinian a nepřítel katolické církve, jenž svým pohoršlivým životem mnoho zlého způsobil; až konečně sv. Stolicе v Římě zakročila rázně svým apoštolským vyslancem Malaspinou r. 1600 proti hrozným neplechám v křesťanské nauce a v křesťanských mravech. (Pokračování.)

Z p r á v y.

Svěcení nových místností knih tiskárny bened. v Brně.

Ředitelstvo knih tiskárny benediktinské zpravujíc se krásnou přřpovědí: „S Bohem začni každé dílo, podaří se ti až milo“, umínilo si požádati duchovní vrchnost za posvěcení nových místností tiskárenských. Uslyšev o tom nejdůstojnější pan biskup brněnský dr. František Salesius Bauer, sám se ve své milostnosti odhodlal posvátný ten obřad vykonati i ustanovil k tomu svatvečer sv. tří králův. Téhož dne 5. ledna byla o 7 hodinách sloužena mše svatá v dominikánském kostele u sv. Michala, při níž ctihodní pp. bohoslovci čtverhlasnou mši dovedně zpívali. Po 8. hodině přijel nejdůstojnější pan biskup ve průvodu svého p. sekretáře ku tiskárně. Uvítán byv kněžstvem u dveří uveden pak do místnosti administrací v kaplu upravené. Zde byl oděn v roucho obřadní, v němž konal posvátný úkon s četnou asistencí členů řádu sv. Benedikta a ctih. pp. bohoslovců za účastenství všech při této tiskárně zaměstnaných osob a jiných příznivců tohoto podniku. Nejdůstojnější Velepastýř měl předně ku přítomným překrásnou, velmi dojemnou řeč asi těmito slovy: Jest tomu něco přes 400 let, kdy ku velikému prospěchu vynalezen byl tisk. Dříve se knihy s velikým namáháním a velikými útratami opisovaly, a zvláště ve klášterích dělo se opisování s velikou pílí a umělostí. Posud obdivujeme se ve knihovnách a opět klášterských překrásným uměleckou rukou vyvedeným rukopisům. Teď po vynalezení tisku jest to mnohem lehčí. Před několika lety slaveno 400leté jubileum založení první tiskárny v Čechách (1476) a za čtyři léta bude tomu opět 400 let, kdy zřízena první tiskárna v Brně (1486). Umění tiskařské jest všeobecné, tedy katolické. Tomu na-

svědčují také první vytištěné knihy. První, co se tisklo, bylo písmo svaté, byly knihy mešní, knihy obřadní. Žel Bohu během času toto krásné umění se zvrhlo, což zvláště za našich dnů s politováním pozorujeme. Třeba tedy a dlužno, aby umění tiskařské zpět na svou pravou dráhu se vrátilo, aby tisk stal se katolickým. A k tomu zřízena tato tiskárna. S jednotlivými osobami mnohdy odumírají i podniky jejich. Avšak zde jest zabezpečeno trvání podniku, an se ho ujala celá společnost, klášter rajhradský. A proto děkuji veled. panu opatovi rajhradskému, že se nelekal obětí, jaké se zařizováním takového díla spojeny jsou; a jest mi k nemalému potěšení, že tato tiskárna v mé diecési brněnské se nachází. Vyvolil a ustanovil jsem ku svěcení těchto místností svatvečer slavnosti sv. tří králův a nikoliv bez úmyslu. Dnes světi se třikrálová voda obřadem pocházejícím z východní církve, odkud naši věrořestové sv. Cyrill a Method předkům našim a nám přinesli poklad sv. víry. Co svěcení jest a kterak se obřad koná, nemíním rozebírat; toliko podotýkám, že se ku svěcení užívá svěcené vody. Tato pozůstává z vody přirozené a ze soli. Voda občerstvuje a očisťuje; buďtež tedy místnosti tyto čisty a třeba-li i očistěny. Sůl dodává pokrmům chuti a chrání před nákazou a hnilobou; Bohu ke cti a lidem ku blahu budiž tedy pracováno v budově této, stranou ustup všeliká nákaza a hniloba. Zítřa konáme slavnost sv. tří králův. Církev sv. nám tu připomíná trojí tajemství: zjevení Páně, křestu Páně v řece Jordáně a proměny vody ve víno v Káni galilejské. Když sv. tři králové přišli do Betléma, obětováli Kristu Pánu své dary a klaněli se jemu. I my máme pokladu sv. víry, toho dědictví sv. věrořestů

Cyrylla a Methoda sobě vážiti, šířiti, zastávati a hájiti. To budiž úlohou této tiskárny. Když Kristus Pán byl sv. Janem v Jordáně křtěn, slyšán hlas s nebe: „Tentof jest syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil“. Tak budiž i zde pracováno, aby Báh ve všech zdejších pracích zalíbení měl. Kristus Pán proměnil vodu ve víno v Káni galilejské, veliké prokázal dobrodiní těm chudým svatebníkům. Tak budiž i zde pracováno ku blahu našeho lidu. Staré pořekadlo dí: In vino veritas, ve víně pravda. Bez obalu, bez ostychu, beze strachu mluv a šíř se zde vždycky pravda. A jiné pořekadlo zní: Vinum laetificat cor hominis, víno obveseluje srdce člověka; tak budiž pracováno zde k radosti všech dobrých a dobře smýšlejících. Zítřejším dnem započíná se v řádu benediktinském nový rok, jak se vůbec děje 1. ledna. Blahopřeji tedy veledůst. panu opatovi a bratřím rajhradským, aby Báh jim ve všem žehnati ráčil“. — Na to zanotil nejdůstojnější Velepastyř „Asperges me“, v němž sbor ctih. pp. bohoslovců pokračoval. Za zpěvu žalmu 50. „Miserere mei Deus“ konár. průvod místnostmi knihtiskárny, jež nejdůst. pan biskup svěcenou vodou vykropoval. Při návratu skončil Velepastyř u prozatímného oltáře posvátný obřad církevnou modlitbou. Ku konci zapěli ctih. pp. bohoslovci velmi krásně a s nadšením hymnu papežskou na počest sv. Otce, jenž tuto tiskárnu názvem „papežská“ vyznamenati ráčil. Členové řádu sv. Benedikta vzdali pak ve jménu svého pana opata a celého kláštera rajhradského nejdůst. panu biskupovi za jeho ochotu a laskavost, s jakou obřad svěcení vykonal ráčil, nejvroucenější díky. Na to odejel nejdůstojnější Velepastyř do své residence doprovázen přáním, aby významná slova překrásné jeho řeči vyplnila sc. — Ora et labora, modli se a pracuj, zaznívalo vždycky a ozývá se

posud v ohradách klášterních. Mimo modlitbu přičiňují se benediktini, aby předpisům sv. řeholy i „o každodenní ruční práci“ (hl. 48.) učinili zádoš. A tak chceme i my benediktini rajhradští pracovati, seč síly stačí, pro blaho, rozkvět a obranu sv. náboženství, sv. katolické církve a její hlavy sv. Otce, jakož i milé vlasti moravské za heslem benediktinským: „Utin omnibus glorificetur Deus!“ „Aby ve všem veleben byl Báh!“

Z Francové Lhoty. (Obnova sv. misie.*) Po celý rok těšil se lid zdejší a s radostí očekával tu dobu, kdy renovace, čili obnova sv. misie se zde konati měla. Několik týhodnů již před tím vynaložily zdejší horlivé panny — v radostném očekávání obnovy sv. misie — co nejvíce možná vše na to, aby zdejší chrám Páně ke cti a chvále Boží a na oslavu sv. misie co nejkrásněji ozdoben byl. A v skutku okrášlily chrám Páně uvnitř vůkol věnci — a to v zimní době — velmi krásně a vkusně, že ještě nikdy tak okrášlen nebyl, což jim zajisté ke cti sluší. Mládenci pak postavili jedličky ve dvou řadách od kostela pod návrší. Přišel pak již ten radostně čekáný čas a obnova konána od 3. do 8. prosince 1882 veledústoj. OO. misionáři P. Josefem Tomáškem, rektorem, P. Václavem Melicharem a P. Josefem Částkou ze shromáždění nejsv. Vykupitele z Litovle. Přišli veledústoj. OO. misionáři, aby pozřeli, zdalíž to směř slova Božího užitek přináší, neb zdalí snad nechali jej někteří trním hříchův zarůstí a ono pak udušeno jest. Účastenství z blízka a z dál bylo opět přehojné; na šestnáct set přistoupilo za ten krátký čas ke stolu Páně. Krásná byla slavnost v tom čase jubilejním svěcení a přiblížení sochy „Umučení Páně“ na kříž misionární. Socha ta velice krásně

*) Zpráva o misii ve Fr. Lhotě „Škola B. S. P.“ roč. 16. č. 3.

shotovená pochází z uměleckého ústavu v Gröden v Tyrolsku. Dne 7. prosince, ve čtvrték odpol. nesena socha „Umučený Páně“ v slavném průvodu od zdejších mládencův na nosítkách ověncených při zpěvu písně „Již jsem dost pracoval“ ku kříži misionárnímu. Když pak socha přibijena a zazpíváno: „Aj visím na kříži a žalostně volám“ — tu lid hlasitě plakati počal; nebo pohled z kříže a na kříž byl dojemný. Druhá krásná slavnost byla svěcení nového obrazu „Panny Marie Růžencové“ krásně shotoveného od p. Gustava Přechky, malíře ve Šternberku. Obraz nesen na nosítkách okrášlených od zdejších panen, na oltář postaven a posvěcen. Po slavnostním úkonu poděkovala jedna panna vd. OO. misionářům za posvěcení obrazu a za všechno jejich horlivé hlásání slova Božího a druhá místnímu dp. faráři za všechno jeho vynasazení.

S radostí podotýkám, že zdejší nová „jednota Cyrillská“ výborně řízena zdejším velehorlivým p. nadučitelem přispěla k oslavě Boží zpěvem ve chrámu Páně každodenním, měla pak společné sv. přijímání při mši sv., při kterých u oltáře p. nadučitel na harmonium zpěvy doprovázel, kteréž od místního dp. faráře ochotně zapůjčeno bylo. Před sv. přijímáním měl vel. O. Melichar k „jednotě“ krásný proslov. Poslední pak večer zapěla „jednota“ vd. OO. misionářům v domě p. faráře krásné zastaveníčko.

Krásný článek víry katolické „Obcování svatých“ na jevo dán v čas obnovy sv. misie zpíváním rekviem s konduktem za zemřelé farníky s předcházejícím kázáním a přechetným průvodem na hřbitov.

V pátek odpol. na slavnost „Neposkvrněného Početí Panny Marie“ bylo kázání na rozloučenou, kdež lid v naplněném chrámu Páně hlasitě plačíc s veld. OO. misionáři se loučil a srdečně,

bolestně: „Pán Bůh zaplať“ a „s Pánem Bohem“ jim dával.

Papežským požehnáním a „Te Deum laudamus“ ukončeny tyto převzácené hody duševní, kterýchžto čím více člověk s nábožným srdcem požívá, tím více po nich touží a bolestně s nimi se loučí. Všechno světské časem omrzí, jedině slovo Boží a ctnost blaží a cenu svou vždy podrží. Proto praví sv. Augustin: „Srdce člověka nemá pokoje, pokud v Bohu neodpočívá.“ Páni představení poděkovali ve jménu obou obcí vd. OO. misionářům za vše jejich velehorlivé práce duchovní a velikou obětavost. Díky vroucí Tobě Otče nebeský za milost sv. misie, dejž, bychom na ta dobrá předsevzetí nezapomínali, zlého se všemožně varovali a v dobrém prosperovali! Hlasatelům pak slova Tvého ráčiz to odměnit životem věčným!

Ze Židlochovic. (Sv. dětství.)

Dovolte dp. redaktore, abych z naší farnosti o dobročinu sv. dětství aspoň malinkou podal zprávu. Toto svaté a světové dílo P. Ježíše nalezlo a nachází i u nás četných příznivců malých a velkých, kteří přinášejíce peněžné dárky za tím jediným úmyslem se spojují, aby horlivým věrověštům, neunavným misionářům dílo záslužné — pokřesťanění pohan-ských národů — usnadnili a spojitými modlitbami požehnání boží jejich apoštolské práci vyprosili. Pravda jest, že z počátku byla horlivost větší než nyní a že obzvláště u větších žáků a odrostlejších křesťanů katolíků ochabla aneb ochabnouti se zdála, přede však vděčně vyznati musíme, že P. Bůh i v minulém roku žehnal dílu sv., které toliko k jeho cti a slávě a k našemu spasení zařízeno jest. Neb roku minulého obětováno bylo úhrnem 112 zl. a do Brna důst. ředitelství odevzdáno, ne však jak v ročence poslední mylně a chybně napsáno, což tímto zde veřejně poopravujeme ku spokojení všech údů a dobrodinců se poptávajích. Roku minulého odbyvali jsme dle chvalného předpisu dvě slavnosti, které se velmi skvěle vydařily a k nemalé horlivosti přispěly, jako též k oživení ducha křesťanského a k milování sv. víry naší. K druhé slavnosti, kterou jsme v letě konali, obdrželi jsme laskavostí Vaší

sošku P. Ježíše, kterou jsme na přiměřeném místě ozdobně okrášlili a naevičenou písní Ježíška malého poctili. Dítky jdouce na ofěru a skládající k nohám Ježíškovým dárečky pro „ty pohany“ zářily radostí a nemohly se dosti nadívat na Ježíška milého. Vyrovnáním jmen byla slavnost „malíčkových“ ukončena. Jména byla následující: Method, Alois, Josef, Anežka, Aděla, Apollonia, která svého času na patřičné místo oznámena byla. Některé děti zasluhují veřejné pochvaly pro stálou horlivost. Jistý žák T. K. jest na své osadě velmi činným, získal mnoho úřdů i příznivců, sbírá dárky a pravidelně je odvádí, i ku čtení „Anděla str.“ vybízí. P. Bůh dej, aby horlivým zůstal a následovníků našel! Dobročin sv. dětství Pána Ježíše jest nesmírného užítu na rozšíření víry sv. a tak činně pomáhá uskutečnit hluboký význam „Otčenáše“ modlitby P. Dítě jsouc v šlechtném sebevědomí křesťanském evičeno a utvrzeno nebudě snadno svedeno k náboženské netečnosti, lhostejnosti a vlažnosti ve víře v konání povinnosti křesťanských, jak nyní svět hodně

hlásá a jak zhusta i u domácího krbu, na ulici i ve škole viděti možno. A se ztrátou víry mizí spokojenost, mizí všeliký dobrý mrav a ctnost, jedním slovem všeliké blaho časné i věčné. Cvičie se hned v mládí v lásce k bližnímu učí se poznávat, že sv. náboženství naše jest záležitostí nejen rozumu ale i srdce ano celého života. A právě smysl pro dobročinnost musí hned v mládí pěstován býti a tu jest dobrým prostředkem sv. dětství. Kdož má cit a lásku pro cizí daleko vzdálené pohany, kteří rovněž jsou našimi bližními, tím více bude mít srdce pro své rodné bratry. A protož nezabráujeme dítkám účastnit se na dobročinu sv. dětství, ano podporujeme je a sami, ať málo, rádi dejme k účtá slávě toho, jenž i kapku vody odměnití přislíbil radostí věčnou. Všichni ti pohané, jenž naší almužnou a modlitbou křesťany se stali, budou jednou orodovnicí při posledním soudu a vyprosí nám milostivý soud. O kěz by Ježíšek ty dítky, které Ho milují a Ježů dílo podporují, svou mocnou pravici v životě veřejném řídil a vedl, aby vždy horlivými křesťany-katolíky zůstali, svou víru, své sv. přesvědčení vždy mužně vyznávali, hájili a zachovali.

Milodary božského Srdce Páně.

Z Vinohradů. A. V. vzdává vřelé díky božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Rochu za vyslyšení prosby a vytrhnutí z nebezpečného neuhu.

Z Čestie v Č. Konala jsem za přibuzného svého, těžce nemocného bohoslovce devítidenní pobožnost k sedmi-bolestné Panně Marii se slibem, pakli se uzdraví, že to dá uveřejnit ve škole božského Srdce, a poněvadž se tento uzdravil, plním tento slib svůj.

Dvě osoby **z Kokor** vzdávají srdečné díky božskému Srdci Páně a Panně Marii Filipsdorfské, že po devítidenní pobožnosti ke cti b. Š. P. ve velebné Svátosti oltární a k P. M. filipsdorfské jeden zcela a druhý částečně uzdravení byli.

Z Prahy. Ku konci minulého roku školního, byl bych propadl z počtů, kdybych nebyl si vyprosil na P. Marii přímluvu, dar ducha svatého. Dále, když

jsem přijel domů, tu jedovatá moucha štípla mého bratra, že celá ruka mu otekla, a když lékař přišel a chtěl ji již řezati, matka nedovolila. Tu v ouzkostech vzpomněl jsem si na Pannu Marii a prosil ji, aby mně zachovala mého milého bratra, slibuje, že jakmile by se uzdravil, že bych to oznámil „Š. B. Š. P.“ A ejhle, ruka se zahojila beze všech léků a já, abych vykonal, co jsem slíbil a dokázal alespoň částečně, že ještě náboženství má hluboko kořeny zapuštěný mezi studentstvem, žádám vás laskavě byste vůbec v bolestech a ve všech pohromách přímluvu P. Marie každému doporučil a toto uveřejnil.

Z Jaroměří. Jeden jinoch, který studia mnohý odbyl, nemohl všemožným namáháním k žádnému místu dojiti, by se vyživiti mohl. Zaslíbila jsem já jeho matka, že vykonám devítidenní pobožnost k svatému Josefu a božskému

Srdci Páně a Matky Boží, by jejich přímluvou k žádoucímu cíli dospěl. Na přímluvu těchto svatých dosáhl v krátkosti postavení, které mu vezdejší životy byti pojistí.

Ze západ. Čech. Jistá dívka vzdává tímto, jak byla slíbila, veřejný dík nejsv. Srdci Ježíšovu a nejblahoslavenější Marii Panně za předivné ochránění před nemocí, která jí v čas nejpilnějších žní hrozila.

Z farnosti **Velko-Řetovské** děkuje jistá žena za troje uzdravení, kterého dosáhla na vykonání devítníku k Panně Marii, a chce, aby to bylo ohlášeno k rozmnožení důvěry v Bohorodičku a božského Spasitele.

Od Lípnicka oznamuje se uzdravení osoby, která chrlením krve byla ve velkém nebezpečí života a za kterou konána devítidenní pobožnost k božskému Srdci Páně, a vzdává vroucí díky, jak to bylo slíbeno.

Z D. D. Ke konci prosince l. r. se roznemohla moje manželka tak nebezpečně, že vícekrát přivoláný lékař již sám si rady nevěděl, a též se vyjádřil, že jen zázrak to bude, jestli se pozdraví; an jsem již vícekrát ve Škole B. S. P. četl, že když lidská pomoc nestačí, že Bůh jistě vyslyší a pomůže, když s důvěrou se k němu utíkáme, proč v té úzkosti jsme si umínili modlit se 9-denní pobožnost k božskému Srdci Páně a Panně Marii, a uzdraví-li se, že to ve Škole B. S. P. uveřejníme; a ejhle ještě

jsme neměli pobožnost zúplna dokonanou, začala se nemoc lepšiti, tak že ve 14 dnech domácí práci hospodyně řídití mohla, a od té doby zdravá se vynachází, začez vzdáváme srdečné díky těm nej-světějším srdcím Ježíše a Marie

V. D., rolník.

Z Batelova oznamuje J. F. s díky, že náhle, jako zázračně bylo mu spo-moženo v ukrutných, smrtelných bolestech, když se byl doporučil P. M. vždy trvajících pomoci. Tentýž byl také osvobozen z jistých nemilých případností, pročez vzdává také veřejné díky, jak byl slíbil.

Ze Záhlavie. Jistá rodina, vzdává nejvroucenější díky Božskému Srdci Páně, a blah. Marii Panně Filipsofské, za uzdravení z těžké nemoci jedné osoby a plní takto slib učiněný.

Z R. Byl jsem těžce nemocen a na obtíž svým domácím, neb jsem po delší čas ku žádné práci nebyl schopen. Četl jsem tu ve své nemoci životopisy bl. Bernardy miláčka Panny Marie Lurdské a P. Heřmana z řádu karmelitů vroucího ctitele Ježíše Krista v nej-světější svátosti oltářní. I vzal jsem své outočiště k těmto dvom světcům Božím a ku královně nebes bez poškvrny počaté, a přislíbil v pádu uzdravení uveřejnění ve „Škole B. S. P.“ Rád tímto stojím slibu svému, neb po krátkém čase jsem se uzdravil a konám opět své povinnosti, dejž Bůh, aby vždy byly ku větší cti a chvále Boží.

(Z farn. Boršické, z Duban, z Frýdka atd. přístě.)

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Pro tentokrát pomíjíme všechny ostatní státy a obracíme zřetel svých čtenářů hlavně na **Rusi**, aby i vděkem k B. S. P. naplnění i k novým nadějím povzbuzeni byli. — „Mnohoť zajisté může modlitba spravedlivého ustavičná.“ (Jak. 5, 16.) Třetí rok jest tomu, co ustanovením sv. Otce Lva XIII. ss. apoštolové slovanští Cyrill a Method po všem oboru katolickém prosby přijímají a modlitby za sjednocení se národů slo-

vanských ve sv. víře římsko-katolické. Dne 28. července pak r. minulého k dvěma přistoupl prostředník třetí, sv. Josafat a ejhle za první ovoce požehnané přímluvy ss. patronů narodův slovanských již sv. Otcí křesťanstva dáno jest díky skládati. Ještě koncem téhož roku 1882 radostná z Říma donesla se zpráva, že církvi katolické na Rusi mír opět a svoboda má se vrátiti. I ohlášeno, co ujednáno jest mezi zástupcem svatě

apoštolské stolice římské a vyslanci vlády císaře Alexandra III. Po osmi-letém přetržení má býti opět obnoveno spojení diplomatické mezi Římem a Petrohradem a po způsobu dřívějším po způsobu též jiných vlád že i vláda ruská v Římě má míti stálého vyslance; biskupové polští z vyhnanství se navrátiti a jmenovitě Varšavský arcibiskup Feliúski svému dřívějšímu úřadu a právu úplně vrácen býti má, i lze očekávati, že jako biskupové tak i kněží i ostatní vyhnanci, jenž pro víru pouta ciziny nosí, podobně z návratu brzkého se potěší. Ustanovení biskupů nových má díti se po předběžném dorozumění-se Říma s Petrohradem, koho by pak biskupové v duchovní správu farní usta-

noviti hodlali, při důležitých místech navrhnou vládě, při méně důležitých rozhodnou samostatně. Což pak zajisté skvrnou vlády ruské bylo nejtěžší, nucení totiž sjednocených křesťanův k rozkolu, i to má smazáno býti prohlášením svobody a volnosti, dle které každému na vůli dáno jest vrátiti se do církve, jižto byl odcizen buď lží a úskokem aneb i krvavým pronásledováním. Dle ohlášeného znění úmluvy vykonané není sice potlačena ještě všecka nedůvěra ruské vlády k církvi katolické, nicméně denně vzešla, i třeba jen neustávati v modlitbách k nejmilostivějšímu Srdci Páně a k ss. též patronům slovanským, aby jasnosti a tepla plného slunce bratřím na Východě brzy se dostalo.

V měsíci únoru

modleme se za vzbuzování dobrého úmyslu.

lušno zajisté, aby údové apoštolátu modlitby vždycky ve všem dobrý vzbudili úmysl. Dobrý úmysl jest duší skutků našich. Úmysl má na všecko jednání naše veliký vliv. Mnoho skutků každodenně člověk vykoná, nemá-li ale při nich úmyslu, nejsou to lidské skutky, poněvadž i zvíře nerozumné mnoho skutků vykonává, nemajíc žádného úmyslu.

Člověk, rozumný tvor, vidí při všem svém jednání nějaký cíl, k němuž směřuje. Je-li tento cíl hříšný, jest i skutek zlý, je-li cíl dobrý, jest i skutek dobrý. Ale jen dobrý úmysl člověka šťastným činí. Chceme-li tedy časné i věčné býti šťastni, musíme při všem dobrý míti úmysl dle napomenutí sv. Pavla: Všecko, cokoliv činíte, ve slovu anebo ve skutku, všecko činite ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, děkujíce Bohu a Otci skrze něho. Dobrý úmysl jest zlatý peníz, dle něhož Bůh naše dobré skutky cení.

Čím jest oko našemu tělu, tím jest skutkům našim dobrý úmysl, proč totiž to neb ono činíme. Jako následuje stín člověka, tak z úmyslu vyplývá i cena skutkův jeho. Dobrý úmysl činí skutky naše Bohu milé. Kain a Abel obětovali Pánu Bohu: Abel dal co měl nejlepšího s dobrým úmyslem; oběť jeho byla Bohu milá. Kain myslel, že Pána Boha nejhorším darem odbude, a Bůh oběti jeho nepřijal.

Dobrý úmysl činy naše, které lidé krátkozrací krivě posuzují, činí příjemné. Rozšafný hospodář, pečlivá hospodyně nedovoli čeládce toulati se, dobře věda, že z toho nic dobrého nepochází; a to jest Bohu příjemné, ať o své domácí pečuje, byť i čeládka reptala, že jí rozkoše nijaké nepřejí.

Dobrý úmysl činí nepatrné skutky naše u Boha velikými. Neboť Pán Bůh patří více na to, proč něco činíš a ne jak mnoho a co činíš, a podle úmyslu tvého dá ti odplatu. Pán Ježíš ve chrámě pozoroval, kterak lidé házeli dary do pokladny chrámové; a mnohý boháč značný dar tam hodil. Tu přichází také chudá vdova a hází do pokladny dva denáry. I pravil Pán učeníkům svým: Pravím vám, že vdova ona mnohem více dala, nežli všickni ti boháči. Proč? Dala to z dobrého úmyslu, dala s dobrým srdcem tolik, co dátí mohla.

Kterak můžeme dobrý úmysl vzbuditi? Když sv. Ignác své žáky rozesýlal do světa, dal jim na cestu dobrý úmysl jako průvodce, an řekl: Vše ke cti Boží a ku spasení duší. Tato zlatá slova pamatujeme si! Vše naše jednání, utrpení i radost budiž ku větší cti Boží a ku spasení duše. Změníš-li stav, učiníš to ke cti Boží a ke spasení duše své. Ráno když vstáváš, poruč Pánu Bohu celý den, ať je stráven ke cti Boží. Máš-li práci velikou, řekni před ní: Budiž to ke chvále Boží! Než večer ulehneš, požehnej se sv. křížem a ukonči den řka: Budiž vše ke chvále Boží, co jsem dnes dobrého užil, nebo zlého vytrpěl! Takým způsobem bude každý čin náš drahokamem pro život věčný, každý den bude v knize života strana jedna dobrými skutky zaznamenána.

Aj nejkrásnějším příkladem nám jest božské Srdce Páně. Všecka slova jeho, všecky zázraky Syna Božího, každý krok, všecko myšlení jeho směřovalo ke slávě Otce nebeského. A v tom právě pozůstává svatost. Takový dobrý úmysl vzbuzovati naučíme se nejlépe pobožností k božskému Srdci Páně, v němž všecky nejsv. úmysly přebývají. „Aj, toť ono Srdce, které tak milovalo lidi!“ Pravou pobožností k němu dokážeme nejlépe tím, spojíme-li své úmysly s úmysly božského Srdce Páně. Toť ostatně povinností jest všech ctitelů jeho. A jaké jsou úmysly božského Srdce Páně? Jestliť to sláva Otce nebeského, vyplnění všech jeho přání, rozšíření království jeho na zemi, potlačení útoků ďábla a náhončích jeho, spása lidského pokolení, zničení hříchu, obrácení hříšníků, posvěcování duší našich. Kromě těchto nezná božské Srdce Páně žádných jiných úmyslů. Bohatství a sláva světská, světská moudrost a umění a což ostatního jest, k čemuž jsme nakloněni; po čemž se sháníme, to všecko jest ničím u Boha. Jediné co má cenu u Spasitele našeho, jest sláva Otce nebeského a spasení duší. To budiž ustavičným rozjímáním naším. Toť živou nám jest knihou, v níž ustavičně čísti máme, z níž naučíme se úmysly Boží ve skutek uvéstí. Budeme-li vždy s dobrým úmyslem jednati, pak nabudou skutky naše třeba nepatrné veliké ceny u Boha, kteráž bude vždy rozmáhati se. Poslechněme tedy sv. Pavla, prikazujícího nám: „Toť zajisté číte v sobě, což i v Kristu Ježíši.“ (Fil. 2, 5.) Pak budeme moci s tímž apoštolem říci: „Žiji, ale ne já žiji více, nýbrž Kristus žije ve mně!“

Modlitba.

O Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všecky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za dosažení té milosti, aby všickni ctitelé Tvoji dokonale srovnali úmysly své se Tvými. Učin, dobrý Mistře náš, abychom úplnou srovnalostí se Tvými úmysly zasloužili si působiti ku slávě a vítězství Tvému. Amen.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc únor l. P. 1883.

Za vzbuzování dobrého úmyslu.

O Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětují. — Obzvláště je obětují, za dosažení té milosti, aby všichni ctitelé Tvoji dokonale srovnali úmysly své se Tvými. Učiň, dobrý Mistře náš, abychom úplnou srovnalostí se Tvými úmysly zasloužili si působiti ku slávě a vítězství Tvému. Amen.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladvé Srdce Panny Marie, budiz mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Dne

Obzvláště ale odporučte se:

1. *Ignáce, muč. 107:* Díky B. S. P. za zblížení se Rusi se sv. Stolicí. Bratr študující. Apoštolát modl. Nepřátelé. Sestra a její rodiče.
2. *Očišťování P. Marie (Hromní):* Úcta a obnova v úctě b. Srdce P. Družstva mariánská v Čechách, jmenovitě mužů v Praze. Osvícení Duchem sv. v jisté práci. † stařenka 101letá. Nemocná matka. Obdržení jistých milostí. Šťastné vyvolení choti.
3. *Sv. Blažej, biskp. mč. 316:* Rozmnožení úcty a důvěry k sv. našim patronům. Zadostučinění za hříchy tohoto dne a této noci.
4. *Sv. Ondřeje Korsini, biskp. 1373:* Úcta velebné Svátosti oltářní v těchto 4 dnech. Za sv. víru pro jistého nevěrce. Spolky na ozdobu chrámů. Brzké vyřízení záležitosti stavby kostelní.
5. *Sv. Háty, p. m. 252:* Císař a král náš se svými rádci. Posvátné misie tu a za mořem. Získání obětavých misionářů pro jihovýchodní Slovany. Rozkvět sv. dětství v jisté farnosti.
6. *Sv. Doroty, p. m. 280:* Snaha překaziti pohoršení. Rodina, v níž otec nevěrec, matka lehkovážná, synové nezdařilí a dcery světačky. Za zemřelé minulého měsíce. † sestra a její rodiče.
7. *Sv. Romualda, řeh. 1027 (Popelec):* Rozumění popelci „Pomni“. Zachovávání křesťanského postu. Za více matek, které přes 20 let nebyly u sv. zpovědi. Mladík k nečistotě pokoušený.
8. *Sv. Jana z Matky, řeh. 1213:* Obnova shody sv. Stolic s Pruskem. Římská kurie a její práce. Snahy sv. Otce. Zdar misí v H...
9. *Sv. Apollonie, p. m. 249:* Zdar započaté shody sv. Stolic s Anglií a vyjednáváním sv. Otce s mocnáři evropskými. Duše v očisti. Milost trpělivosti a stálosti v dobrých předsevzetích.
10. *Sv. Školastiky, p. řeh. 542:* Stálé trvání přízně sv. Stolic na Rusi. Šťastné provedení zákonů katolické církvi příznivých na Rusi. Umírající. Díky za zrušení pohoršlivé hospody.
11. *Sv. Eufrosiny, p.:* By se podařilo císaři a králi našemu vysvoboditi sv. Otce ze zajetí již 12tiletého. Rozšíření apoštolátu v dědinách českoslovanských. Za B. požehnání v novém stavu.
12. *Sv. Eulalie, p. mč. 304:* Biskupové zemí koruny svatováclavské. Dar moudrosti. Nemocný, starý otec, svornost, láska manželská.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lárdu, Filipsořdu, Častochově, Boleslavě a m. ost.

Připojiz každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc únor I. P. 1883.

Za vzbuzování dobrého úmyslu.

- Dne Obzvláště ale doporučuje se:
13. *Sv. Kateřiny Ricci, 1590:* Správcové duchovní, by horlivě se ujali svých oveček v době velikonoční. Povinnosti křesťanské v této době. Kázání postní. Dar trpělivosti v kříži. Bohoslovec.
 14. *Sv. Valentina, kn. m. 270:* Modlitba za duchovenstvo světské i řeholní. Obětavost a věrnost jich povolání. Ústavy bohoslovecké.
 15. *Sv. Faustina a Jovity, mč. 120:* Obnova řádu sv. Basilia mezi Rusíny. Požehnání B. mužům u nich ku slávě B. pracujícím. 3 miliony rakouských Rusínů. Dar stálého zdraví jistému knězi.
 16. *Sv. Juliany, p. m. 300:* Církev sv. v Bosně a Hercegovině. Šťastné urovnání tamních záležitostí církevních. 1 vychovací ústav v Trávníku bosenšském. Nemocná matka s dítkami.
 17. *Sv. Konstancie, p. 354:* Obživa bratrstva Cyrillo-Methodějského. Šťastný výsledek 9denních pobožností. Hříšník. Zkoušky. Sirotci.
 18. *Sv. Simeona, bsk. mč. 106:* Obrácení nevěrců a velkých hříšníků. By otcové a matky dobrým příkladem ve zprávě Boží a v sv. přijímání své poddané předešli. Úplné uzdravení sestry.
 19. *Sv. Konráda, kajic. 1354:* Duchovenstvo a důstojnictvo u vojště by se více ujalo povinností náboženských. Překážení mnohých pohoršení. Za jazyk opatrný. Obrácení hříšníků. Starý otec.
 20. *Eucherie, bskp. 743:* Za pěstování křesťanství ve školách národních. Katechetové škol našich. Zdar posvátným misiím českoslovanským. Za živé a ř. přátele, dobrodince a duše v očistci.
 21. *Sv. Germana, op. mč. 677:* Návrat rozkolníků. Spisovatelé křesťanství a podpora tisku dobrého hojným odbíráním. Děti 4 rodin.
 22. *Sv. Petra sídlení v Antiochii:* Pomozme sv. Otcí v jeho časných potřebách. Modlitba a halíř svatopetrský. Obětavost rodin zámožných. Zbavení jisté obce nebezpečného škádce. ř. rodiče a dcera.
 23. *Sv. Markéty Korton., kajic. 1277:* Rozjímání o utrpení Páně a úcta sv. kříže. Cesta křížová ve chrámech, v polích i doma. Hory kalvarské. Dva muži opilci. Osoba vstupující do řeholy.
 24. *Sv. Matěje, apošt. 64:* Za ducha apoštolského všem osobám duchovním. Vychovací ústavy škol středních i jich povinnosti velikonoční. Učitelstvo naše. Muž sv. zpověď zanedbávající.
 25. *Sv. Valburgy, p. 799:* Vysoké školy naše, sbor učitelský a študující mládež na nich. Jich povinnosti křesťanské v době velkonoční. Školní sestry. Nemocná osoba. 4 bratři a matka.
 26. *Sv. Alexandra, patriarchy Alexand. 326:* Úcta sedmibolestné Rodičky Boží jmén. na místech poutnických. Vdovy a sirotkové po vlastech našich. Díky za obdržanou milost. Nemocné dítě.
 27. *Sv. Leandra, bskp. 596:* Kláštery panen a jich vychovací ústavy. Úplné přemožení náruživosti. Za ducha svornosti a lásky. Zdar práce začaté. Duše v očistci. Zdar misii v H...
 28. *Sv. Romana, op. 650:* Cítilé božského Srdece Páně. Zvláštní úmysl jednoho kněze. V Pánu zesnulí údové kat. bratrstev a jednot. Zdar misii v H... Za duše ř. přátel a dobrodinců.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané u sly.

Každý den slouží se o S. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltáři v Lúndu, Filipsofúru, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

RozjíMej Ve svaté postu! Době utrpení KrstoVo
a zaneCh hříChů: ukřÍžoVaLIt LaskaVého SpasÍteLe!

K BREZNU.

Již tě hřeje sluncečko, —
vyžeň lístky svíží,
milá, bílá břízečko,
jara den se blíží.

Má těch lístků potřebí
korouhev vítězná,
na kteréž se velbí
svatý patron března.

Přijdou lidé s vděčností,
budou vzpomínati:
divné měli těžkosti, —
jichž svět nechtěl znáti!

„K Tobě, svatý patroně,
lidstvo obrací se, —
v bídě člověk utone,
Bůh-li neschlí se.“ —

Chudoba tak prosila
v tisícovém tvaru,
světecova pak posila
uchránila zmaru.

Ať se listy, květiny
u věnce teď zpraví:
Kéz se jak dřík účinný
ke ctnosti ctnost staví.

Již tě hřeje sluncečko, —
vyžeň lístky svíží,
neb se, bílá břízečko,
svatý Josef blíží.

Měsíc březen

zasvěcen úctě svatého Josefa.

„Nech si záležeti na rozšiřování úcty sv. Josefa mezi blízkými; vybízej je, aby obzvláštní láskou a důvěrou luili ku sv. Josefu a poskytuj jim k tomu všech možných prostředků; zkrátka — nešetř ani síly ani života, ani statků k rozšiřování úcty Jeho; neboť Bůh, jenž se sám na tomto světcí tak podivuhodným prokázal, žádá si toho; žádá toho i Ježíš a Maria, a sv. Josef v plné míře toho zasluguje. Ty pak sám dojdeš tím velikých milostí na duši i na těle v tomto životě i na věčnosti!“

Kato krásná slova četl jsem o těchto dnech v knize pod názvem: „O slávě sv. Josefa,“ sepsané od ctihodného kněze

Jacquinota; i umínil jsem sobě vaši pozornost, milí čtenářové „Školy,“ aspoň v tomto měsíci březnu obrátiti k velikému světcí, svatému Josefu. Ovšem vím dobře, že u mnohých z vás není toho třeba, že již dávno znáte a ctíte jej; avšak nelze upříti, že až podnes není ještě u všech křesťanů sv. Josef náležitě oceněn, a jak mu přísluší ctěn a vzýván. Tato zkušenost a ona důtklivá slova přiměla mne aspoň těmito řádky hlásati čest a slávu velikého světce Božího, a nové a nové ctitele jemu získati.

I pravím hned z předu: kdožkoliv opravdovým jest ctitelům nejsvětějšího Srdce Ježíše Krista, tomu nemůže a nesmí býti cizím ani Maria Panna ani sv. Josef. A kdo v jakékoliv nouzi a tísní postaven vyšší pomoci hledáš, beze sv. Josefa řekl bych, ani se neobejdeš!

To zajisté nahlídneš, když jen trochu uvážíš, 1. **kdo sv. Josef jest?**

O vžte, milí čtenářové, že vyjma Rodičku Boží Marii Pannu, jest sv. Josef největší čili nej přednější mezi všemi

svatými! Jako jeho povolání zde na zemi nemá sobě rovného, podobně i jeho svatost jest jediná svého druhu. Neboť duše jeho stkvěla se vrozenými milostmi, jež rozdílly jsou od těch, kterých sobě světcí a světice zasluchami svými dobývají.

Praví o tom sv. Bernardin Senen.: „Při všech zvláštních milostech, jež některému rozumnému tvorovi se udělují, platí toto hlavní pravidlo: Kdykoliv dobrota Boží někoho pro zvláštní nějakou milost vyvolí, aneb pro vznešený nějaký stav určí, propůjčuje spolu všech těch darů, kterýchž osobě takto vyvolené

jest potřebí, a které ji dostatečně okrašlují. Svrchovaně splnilo se to na sv. Josefu, domnělém otci Pána našeho Ježíše Krista a skutečném zasnoubenci Královny světa a Paní andělů, ježž věčný Otec vyvolil za věrného pěstouna a opatrovníka nejpřednějších pokladů svých, totiž Syna svého a jeho Matky!“

A jako urozen nad těmito milostmi sv. Josefa volá sv. František Sal.: „Ó jak veliké — považte moji milí — musily býti milosti toho, jemuž Bůh Otec odevzdal prvorozenou dceru svou, Bůh Syn svou matku a Duch sv. svěřil svou nevěstu vyvolenou!“ — Odtud zdá se mnohým učitelům písma sv. zcela

oprávněnou býti domněnka, že i sv. Josef — podobně as jako sv. Jan Křtitel — již v životě matky své byl posvěcen a mocí zvláštní milosti od Boha i napotom každého, byt sebe menšího hříchu prost zůstal. —

Ó křesťane milý, uvaž vznešenost tuto, jakouž povýšen byl sv. Josef již od Boha. K tomu pak třeba připočísti ještě ctnosti, jichž sobě vydobyl.

Sv. evangelium sice nazývá jej toliko „mužem spravedlivým“, ale co znamená to slovo „spravedlivý?“ Svátý Jan Zlatoústý odpovídá, že značí tolik, jakomuž všemi ctnostmi ozdobený.

A to byl zajisté sv. Josef. Že především musil znáti sv. čistotu, ano že již v mladém věku zaslíbil se Bohu ustavičným panictvím, to dokazují svatí otcové trefně od tud: nesvěřil-li Kristus na kříži svou obstarlou matku nikomu jinému, leč Janovi, čistému panici: jakž by ji v mladším věku byl svěřil sv. Josefu, kdyby i on nebyl býval paníc čistotou Bohu zasvěcený? Všim právem dáváme mu do rukou skvoucí odznak čistoty — lilii.

A po sv. čistotě, kterou ctnost sv. Josefa mám vám chváliti? Zda jeho pevnou a nezlomnou víru v Boha či obětavou poslušnost rozkazů Božích? Zda vytknouti mám jeho svědomité plnění povinností stavu jakožto pěstouna a ochrance nejsvětějších osob? — či jeho skromnost a pracovitost? — Aj, což můžeme my krátkozrací lidé se domysliťi všech ušlechtilých ctností jeho? — Poslyšme o tom raději tu, která jej nejlépe znáti mohla, Marii Pannu. V jednom

zjevení sv. Brigitě líčí takto sv. snoubence svého: „Josef byl tak skromný a jemnocitný, že nevypustil slova z úst svých, leč bylo svaté. Byl člověk nejtrpělivější a nejpilnější v práci své, dokonaly ve své chudobě, k urážkám lidským vtělená mírnost; úplně poslušen slovům mým, statečný a neohrožený vůči mým nepřítelům — byl takto věrný svědek divů Božích. Úplně odumřelý světu a tělu žil toliko Bohu a věcem nebeským a všechna touha jeho směřovala k tomu souhlasiti vždy s vůlí Boží, jižto se tak úplně oddával, že uvykl si

říkati: „Nechť se na mně povždy plní vůle Boží.“ Zřídka kdy obcoval a mluvil s lidmi, za to ale tím více s Bohem, jehož svatou vůli plniti bylo mu jediným a výhradním potěšením na světě.“

Aj, jaký to vznešený obraz pravé, ryze a bohumilé spravedlnosti. Jaké to pro nás zrcadlo svatosti!

Všim právem tedy pje církev svatá o sv. Josefu:

Báh tě zvolil v čisté ctnotě

Čisté Panně místo chotě:

Kristu sloužit tobě dáno,

Otcem Jeho tebe zváno.

Král všech králů, Pán všech věcí,

Před Nímž žasnou ďábli všeci,

Ježž ctí andělové svatí,

Ráčil se ti poddávati.

Že pak každá ctnost musí se osvědčiti v ohni zkoušek a utrpení, nezůstal toho ušetřen ani sv. Josef. A jakých hořkostí kříže bylo mu zakusiti!? Jak sám jistě sv. panně Marii z Escobar zjevil, znal i on všechna budoucí utrpení Syna Božího;

a jako Kristu Pánu již od prvního okamžení života tanul na mysli ten kříž, podobně i sv. Josefu vznášel se ustavičně před očima a probodal srdce jeho bolesti velikou, tak že, když Synáčka Božího nosil na rukou, často hořké slzy stékaly v proudech na šatečky Jeho. A kdo by se tomu také divil? Jestliže po přirozeném zákonu tím větší bývá bolest, čím větší jest láska k osobě trpící, ó tož pochopíme, že nevýslovný a nezměrný musil býti bol Marie Panny a sv. Josefa, anať i jejich láska k Ježíši daleko převyšuje lásku andělů i lidí všech!

Ejhle, v takové záři dokonalosti a svatosti objevuje se nám sv. Josef! A nyní táží se vás, přátelé, nezasluhuje býti od nás ctěn nad ostatní svaté? Vizte, nepředchází nás v účtě této sám náš Spasitel a Jeho Máti panenská? O kterém medle svatém lze totéž říci? Nejvznešenější vzorové nás předcházejí — a my bychom váhali následovati jich?

Vždyť účta sv. Josefa jest tak stará, jako naše církev sama, kteráž světce tohoto od dávna zvláštními svátky vyznamenala; neboť slavíme netoliko den jeho úmrtí, jako při všech ostatních svatých, nýbrž také zasnoubení jeho s Pannou Marií a zvláštní památku ochrany sv. Josefa.

Proto pravil jsem, že pravý křesťan neobejde se beze sv. Josefa. Kdo tedy hlásíš se jako syn nebo dcera ku Kristu a Marii Panně, věz, že nelze ti jím se zalíbiti — nectíš-li spolu vroucně i sv. Josefa, jehož oni oba na zemi ctili. Proto všim právem píše dále církev svatá:

Rozléhej se ústy všemi
Chvála tvoje nebem, zemi,
Josefe, jenž's čistě Panně
Čistý choť dán ku ochraně.

2. Než, draží čtenářové, ještě jiná závažná příčina vybízí nás k horlivému uctívání a vzývání sv. Josefa. Jeť on

pro nás také nejpřednějším spomocníkem ve všelikých duchovních i tělesných potřebách a to skrze velmocnou přímluvu svou u Boha. Neboť též přednosti, jižto požíval zde na zemi před ostatními světci jsa bezprostřední účastník, společník a opatrovník nejsvětějších osob Ježíše a Marie Panny: též přednosti požívá i nyní ve slávě nebeské.

„Neboť,“ píše Isidor Isolano, „tam prosí sv. Josef netoliko co světec a nebeštan, nýbrž také co otec. Nemůžet žádný z ostatních vyvolenců krom Marie Panny říci k Synu Božímu: Já jsem Tě živil, choval, šatil, ošetřoval, všemožně o Tebe pečoval, i od smrti Tě zachránil!“

Považ pak, milý čtenáři, jakou váhu musí mítí tedy přímluva Josefova u Boha!

Hle, to jsou tedy ty stupně tajuplné, po nichž prosby naše stoupají k trůnu Nejvyššího a po nichž Jeho dary a milosti sestupují k nám. Sv. Josef ukáže Matce Boží své ruce, kterými pro Ni pracoval a vydělával, Maria pak ukáže Synu Božímu srdce své, pod nímž Jej nosila, a prsa, jichž požíval; Syn Boží zas ukáže svému Otci nebeskému patero svých ran, jež z poslušnosti k Němu a z lásky k člověku na se vzal — a Otec nebeský na to vyslyší prosby a modlitby naše. Hle, milý křesťane, kdo tedy první jest v této stupnici? a ke komu jest ti se obrátiti, chceš-li bezpečně vyslyšení dojíti! Ano, nejprve spěchej k sv. Josefu! — ať to v potřebách jakýchkoliv; neboť co zvláštní moc přičítají učitelové církevní sv. Josefu to, že nám pomáhá sv. Josef ve všelikých potřebách, nechť jsou jakékoli, duchovní aneb tělesné.

Píšeť na př. sv. Alfons Liguori: „Slyšme již, co praví sv. Bernard o té moci, kterou dosáhl Josef k udělování milosti ctitelům svým: Některým svatým udělena jest moc v některých okol-

nostech nám přispěti, sv. Josef ale může nám v každé potřebě pomoci; on může všech hájiti, jenž k němu své útočiště berou. Co sv. Bernard jakožto své mínění napsal, svrdila sv. Teresie svou zkušeností.“

„Zkusilát jsem,“ tak píše světica tato, „že mne tento můj svatý otec a pán i z této bídý (t. j. z těžké nemoci) i z mnohem větších nebezpečností vysvobodil, v nichž má česť a spása mé duše vězela, a to s mnohem větším prospěchem pro mne, nežli jsem od něho žádati směla. Nepamatuji se, že bych od té doby byla čeho na něm prosila, čeho by mně nebyl udělil. Veliké milosti, jichž mi Bůh skrze tohoto přesvatého otce propůjčil, a přemnohá nebezpečí těla i duše, z kterých mne vysvobodil, jsou věru podivu hodná!“

Avšak tutéž mocnou přímluvu, již prokázal sv. Josef sv. Teresii, prokazuje až podnes všem, kdož jej o pomoc využívají, jak nám o tom svědčí nespočetní příkladové, z nichž ovšem jen nepatrná část na veřejnost přichází. Stůj zde aspoň některý.

Jistý prostý dělník z továrny vypravuje následovně (Lev. 1882. Č. 12.): „Kdožkoliv se octneš kdy na světě v nebezpečnosti duše neb těla, neotálej a uteč se k sv. Josefu o pomoc, a dojistě tě vyslyší. Já jsem dělníkem v továrně a 20 let stár; tedy právě v těch letech, kdy svět i ďábel se namáhají strhnouti člověka v nebezpečná svá osidla. I mně jest pracovati v továrně mezi osobami ženskými, které mnohdy s mými kamarády rozpustilé a neslušné řeči vedou. Jsa dosud vzdálen spolků takových a zaujat láskou k sv. čistotě zakouším tu pravá muka, ať se zdá, že zkázu mou obmyšlejí a schválně osidla mi kladou. Poznával jsem, v jakém nebezpečí se tu duše má nalézá a s úzkostí zpomínal jsem těch výstražných slov Páně: „Kdo

nebezpečí miluje, zahyne v něm!“ Žádal jsem tedy své představené o přesazení k jiné práci, ale byl jsem odmrštěn. Co tu činiti? Kde hned naléztí práci jinou? Byl jsem sice od jakživa milovník modlitby, ale tato dvojnásobná starost o tělo a duši naučila mne teprv řádně se modlití. I vzal jsem si útočiště k sv. Josefu — patronu zvláště lidu pracovního a konal jsem k jeho účtě devítidenní pobožnost s tím slibem, že, pakli mne z nouze a nebezpečí vytrhne a k dobrému místu mi dopomůže, každodenně až do smrti chci naň s modlitbou pamatovati. A hle! vyslyšena jest modlitba má. Sotva uplynulo 9 dní pobožnosti, dostalo se mi jiného místa, kde netoliko není mi žádné mravní náklady se co obávati, ale i mzdu mám ještě jednou tak velkou. Do své smrti zůstanu za to vděčným svému ochranci sv. Josefu!“

Velikou a v pravdě zázračnou pomoc poskytuje sv. Josef zvláště v záležitostech vezdejšího života se týkajících, na př. v nouzi o práci, o výdělek, o chléb, o místo, v nemoci a p.

V témže listu svrchu zmíněném vypravuje kněz misionář, jak vydatnou pomoc dosáhl vždy na přímluvu sv. Josefa ve svých podnicích. „Byl jsem vyslán,“ tak vypráví, „do kraje protestantského, abych tu shromáždil rozptýlené ovečky Kristovy a katolickou školu u kapli založil. Již v říjnu měla se škola otevřítí a já neměl ani domu, ani lavic, ani tabule — ba ani halíře peněz. I obrátil jsem se v devítidenní pobožnosti k svému spomocníkovi ve vši nouzi, k sv. Josefu. A hle — prvního dne mé pobožnosti bylo mi jeti někam po dráze, a tu na nádraží vtiskla mi jakás neznámá paní, již jsem nouzi svou sdělil — 25 tolarů do ruky. To byl první počátek patrné pomoci sv. Josefa, a od té doby neustává. Hle, přišel jsem s prázdnýma rukama a již stojí dům misionářský úplně hotov, hotov

i úhledný kostelík, i katolická škola úplně zařízena. Sv. Josef splatil všechny moje dluhy!“

I pisatel těchto řádků zná jistý řeholní dům, kde také sv. Josef zvolen jest za „správce a hospodáře“ celého domu. V každé místnosti visí tu obraz sv. Josefa a k němu utíkají se všemi starostmi svými. Stalo se loňského roku, že se jedna osoba v domě rozmohla nakažlivou nemocí. Kdyby se zpráva ta dostala u veřejnost, utrpěl by velice domácí ústav vychovávací, anť

by dívky šitily se do domu choditi. Tak obávaly se řeholnice, a v úzkosti této se obrátily s úpěnlivou prosbou k sv. Josefu, aby vzal v ochranu dům i rodinu jemu svěřenou a odvrátil hrozící nebezpečí. A hle! o případu nemoci nikdo se v městě ani nedozvěděl, ale i nemocný brzo ozdravěl, tak že neutrpěla domácí škola té nejmenší ujmy. Podnes vzdávají řeholnice díky sv. Josefu a tím více důvěřují v něho! — A tak by mělo býti v každé rodině křesťanské, a jistě blaze bylo by všude, kde by sv. Josef spravoval a obstarával dům!

Slyšte jen, milí čtenářové, jak důtklivě vybízí sv. Teresie každého, by sobě sv. Josefa zvolil za přímluvce a spomocníka. Píšeť takto: „Byť bys i mnohé ze svatých za orodovníky a patrony měl, přece zvláštní pobožnost k sv. Josefu měj, poněvadž mnoho u Boha vymoci může!“ A jinde opět: „Radila bych každému, aby tohoto slavného svatého v nábožné uctivosti měl, a to pro mou

mnohonásobnou zkušenost, jak mnoho dobrého on u Boha dosáhnouti může. Žádného jsem neznala, na němž bych znamenitý přírůstek ctností pozorovala, kdo k němu srdečnou nábožnost choval.“

A sv. František Saleský napomíná: „Modlivejte se tedy každodenně k Bohu Otci a Jeho milovanému Synu a prostě za tu milost, aby vám sv. Josef byl dán za ochrance a přímluvce; prostě o to úsilovně i Marii Matku Boží, aby vás odevzdala péči a ochraně čistotného svého snoubence a pak sami též odporučující se přímo velikému tomu svatci Božímu!“

Nuže, co mi tu zbývá dodati? Kdožkoliv z vás, přátelé, neznali jste velikou moc svatého Josefa, alespoň nyní poznejte ji a hojně a vroucně vzývejte!

3. Posléze pak připojiti chci několik slov o tom, jakým způsobem máme uctívati sv. Josefa.

Jak jsem svrchu hned v nápisu poznamenal, jest v naší

církvi měsíc březen zasvěcen zvláštní počtě sv. Josefa; a proto máme v tomto měsíci častěji naň pamatovati, jeho bohumilý život rozjímati a zejména k jeho výročnímu dni 19. března nějakou pobožnost, třeba sv. zpověď a přijímání vykonati.

V každém pak týhodnu zasvěcena jest památce sv. Josefa středa. I tu máme navštívit jeho obraz v chrámě a pomodliti se buď litanii aneb růženec o sv. Josefu (obsahující toliko 3 desátky, na památku oněch 30 roků, jež sv. Josef v společnosti Ježíše a Marie P. byl strávil.)

Avšak velmi snadno můžeme sv. Josefa i každého dne poctiti, modlíme-li se 7 Otčenášů a zdrávasů na památku sedmero bolesti a tolikéž radosti jeho. Tento způsob uctívání jest také sv. Josefu obzvláště milý — jak dosvědčuje následující příběh. Dva otcové z řádu sv. Františka chtěli se přelavit do Indie. Ale na moři napadeni jsou ukrutnou bouří, která tři dni a tři noci loď zmítala a konečně ji rozkotala. Na 300 osob zahynulo, toliko oni dva řeholníci tonouce zachytili se dřeva z rozbité lodi a po tři dni drželi se tak nad vodou, ovšem v stálém nebezpečí utonutí. Již již opouštěly je síly; i chystali se k poslední hodině. V úzkosti té připadlo jim na mysl odporučiti se sv. Josefu. Sotva že tak učinili, spatřili člověka kráčet po moři, kterýž jim pomohl na břeh. Stanouce na pevné zemi tázali se ochrance svého, kdo by byl. — „Jsem Josef,“ odpověděl, „a chcete-li se mi zavděčiti, modlete se denně Otčenáš a Zdravas na památku sedmero bolesti a radosti mých.“ (Kardinál de Barre, st. 108.)

Konečně stává i zvláštní spolek, jenž si obral za účel ustavičné oslavování sv. Josefa po celý rok, tímž způsobem, že jednotlivý úd jeden den v roce si zvolí, kdy uctívati chce nějakou pobožností tohoto velikého světce.

1. Účel spolku.

Spoluúdobě tohoto spolku vynasnažují se, by toho dne, který sobě k uctění sv. Josefa zvolili, následující pobožné skutky náležitě a pilně vykonali:

1. jdou k sv. zpovědi a k sv. přijímání, není-li jim to však možné, vzbuzí

žalostí litost nad hříchy svými a přijímají duševně;

2. jsou přítomni se zvláštní pobožností mši svatě, a sice na památku zjevení Páně v chrámě;

3. aspoň čtvrt hodiny přemýšletí o bolestech sv. Josefa;

4. den tento strávějí v pobožném rozjímání, držíce se za spojené se srdcem sv. Josefa;

5. ke cti sv. Josefa umrtvují se v některé věci, aneb vykonají některý skutek duchovního neb tělesného milosrdenství;

6. pomodlí se ke cti jeho 7 žalostí a 7 radostí — 7 Otčenáš, 7 Zdravas, Maria a 7 Sláva budiž Bohu;

7. den tento ukončí, návštěvici Svátost oltářní a obětující srdce své sv. Josefu.

2. Začátek a odpustky spolku.

Spolek pro neustálé oslavování sv. Josefa povstal v Miláně přičiněním jistě vysoce urozené a ctihodné dámy

a byl dovolen tamnějším arcibiskupem dne 12. prosince 1854. Sv. Otec Pius IX. obohatil spolek ten (20. ledna 1856 a 5. července 1861) následujícími odpustky, které též chudým dušičkám v očistci věnovati se mohou:

Plnomocné odpustky: 1. v den vstoupení do spolku; v den, který jsme sobě volili k vyvedení dříve naznačených pobožných skutků; jednou v každém měsíci v kterýkoliv den; v hodině smrti; 2. ve svátek zasnoubení Panny Marie se sv. Josefem (23. ledna); ve svátek sv. Josefa (19. března); ve svátek ochrany sv. Josefa (3. neděle velikonoční); 3. na

hlavní svátky, Panny Marie, a sice: Očištění Marie Panny, Zjevení Marie P., Nanebevzetí Marie P., Narození Marie P. a Početí Marie Panny. K dosažení těchto odpustků jest zapotřebí vykonání obyčejných pobožných skutků, a sice: zpověď, přijímání a modlitba za sv. Otce.

Odpustky na sedm let a sedm quadragen pro každý den, v kterém jsme vykonali jeden ze sedmi dříve již podotknutých pobožných skutků.

Dále propůjčil sv. Otec Pius IX. (18. září) všem mrtvým údům tohoto spolku milost privilegovaného oltáře pro každou mši sv., která se pro ně obětuje.

3. Rozšíření spolku.

Pobožnost tato tvoří pro pobožné katolíky nový pramen duševních a tělesných milostí, proto také všude, kde se o ní dozvěděli, s velkou dychtivostí přijata byla. Lehce se nechá v každé faře a kolegiích, pensionátech a jiných ústavech zavést, an není nic jiného zapotřebí, než aby se s dovolením duchovní vrchnosti seznam těch 365 spoluúďů, kteří spolek ten tvoří, zavedl; může se však i větší počet úďů přijmouti. Dále dostačuje též i počet 31 úďů, když tito se zaváží, v každém měsíci jeden den v naznačeném způsobu k oslavení sv. Josefa věnovati.

Každý volí sobě den, který se mu ku pobožnosti jeho nejprůhodnějším býti zdá; nesmí býti však to žádný pohyblivý svátek, jako velkonoce, svatodušní svátek atd., musí na jistý den měsíce padnouti. Dobře každý učiní, když si volí den v životě pro katolického křesťana památný, ku př. svátek svého patrona, den narození, den památný sv. křtu aneb sv. biřmování aneb prvního přistoupení k stolu Páně, den památný zasnoubení, aneb den, ve kterém se úplně obrátil aneb docela službě Páně věnoval, — by v tento den pod ochranou sv. Josefa

tenkráté již v sobě uložené svaté úkony znova zase potvrdil. Kdo sv. Josefu za čas života soustrast svou zjevil, tomu svatý ten jistě v hodině smrti přispěje.

Koučím řádky tyto a volám opět a opět k vám, milí čtenářové: jděte — jděte i vy k sv. Josefu; neboť

1. On je vladař a správce prozřetelnosti božské, a postará se o časné záležitosti vaše, že se vám zdaří.

2. On byl vůdce a hospodář svaté rodiny v Nazaretě, on je vůdce a opatrovník celé rodiny křesťanské, on povede i vás v povolání vašem.

3. On jest vzor skrytého, vnitřního života v Bohu a naučí i vás, jak vésti máte vnitřní duchovní život k dokonalosti.

4. On jest Bohem ustanovený strážce a ochrance neposkvrněné čistoty Panny Marie, onť i vám uchrání neocenitelný ten poklad sv. čistoty.

5. On je zvláštní patron šťastné a blažené smrti, onť i vám popřeje v té hořké poslední hodině a vymůže vám blažené skonání.

6. On je pěstoun Ježíše Krista — on je ženich a snoubenec Marie Panny a co takový může nám od nich vymoci všechny potřebné milosti.

Uvažte jen, moji drazí, výstražná slova sv. Gertrudy: „V den posledního soudu nebudou zavržení křesťané nad ničím tak naříkati a plakati, jako nad tím, že pronedbali zde na zemi velikou pomoc sv. Josefa, již sobě tak lehkým způsobem získati mohli.“

Modlitba.

O věrný opatrovníku panenství sv. Josefe, jehož ochráně Ježíš Kristus a Panna panou byla odevzdána, skrze tyto obě nejsvětější zástavy Tebe prosíme. pomáhej nám svou mocnou přímluvou, abychom přispěním milosti Boží tělo i duši svou ode vši nečistoty ostříhali, s čistým srdcem i myslí Bohu až do skonání svého sloužili, a v posledním tažení svém po vyslovení těch svatých jmen: Ježíš, Maria, Josef, duši svou vypustili. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

O sv. Josefu.

Sedm let, ach, prázdné klasy, —
již to letí jako mraky;
v hladu o pomoc se hlásí
Egypt a Kanaan taky:
a král země na to poví:
„Jděte k věstci Josefovi!“

Usednou si různé mraky
často na ta lidská čela —,
člověk zvedá k nebi zraky —,
vzhůru prosba vylétěla.
A král nebes na to poví:
„Jděte k světci Josefovi!“

Hle, jak hladem tomu tělo,
tomu duše zas se souží,
„Nasyť!“ — hrdlo zaúpělo,
„Odpusť!“ — duše Bohu touží.
A král nebes na to poví:
„Jděte k světci Josefovi!“

Tu je mladost, — není zdraví;
tu je krása, — není svatá;
běda! běda! kdo to spravi!?
A zas k nebi prosba chvátá.
A král nebes na to poví:
„Jděte k světci Josefovi!“

Úřad bez cti, — čest bez chleba, —
co jest horší, těžko říci;
bída ze srdce krev střebá, —
omdlevá vzdychů bédující.
A král nebes na to poví:
„Jděte k světcí Josefovi!“

Nelekla smrt na bojišti
křížem zdobeného reka;
za smrti však — Soudce přísti —,
a rek — o šťastnou smrt kleká.
A ten Soudce na to poví:
„Jděte k světcí Josefovi!“

Tak se k tobě obrácíme,
naši spásy pěstíteli,
a, jak prosby přednášíme,
buď ty jejich patron vělý:
ať nám Bůh náš jednou poví:
„Pojďte k světcí Josefovi!“

J. Macháček, fardř v D.

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

3. Červená ruka.

e tichá, jasná noc. Večernice
mezi milliony hvězd stkví se
na nebi a bledé světlo měsíce
ozařuje zemi ve hluboký spánek
pohříženou. Mírný vítr šelestí
listím stromů a malé vlnky na
jezeře narážejí na břeh, někdy rozlijí
se po žlutém písku a pak vrací se
opět ke svým družkám, jimž byly
utekly. Všechno tvorstvo klidně odpo-
čívalo, a na břehu sv. peterského jezera
ležely nyní pokojně mrtvoly lidí, kteří
před několika hodinami tak zuřivě spolu
bojovali.

P. Jogues zaobaliv si zraněné ruce
do cípu navlhčené košile, odpočíval
na tvrdé zemi, bez obuvi, bez klobouku,
oloupen o řeholní oblek, vedle statečného
Goupila, jehož hlava hrozně zkrvavená
spocívala na jeho klínu. Vilém Couture,
misionáři až na smrt věren, ležel bez
vědomí u nohou knězových, jenž ačko-
liv sám byl nevýslovně zemdlen a
ukrutně poraněn, přece snažil se nabýti
opět sil, aby mohl ubohým soudruhům
pomoci.

René blouznil, máje silnou horečku.
Domníval se, že je uprostřed svých,
v daleké otčině, kteří úzkostlivě od
něho nějakou zprávu očekávali, a chví-
lemi opakoval nesouvislá slova: „Matko!
— Adélo! — Hedviko! — zůstanu u
vás!“ Náhle se probudiv snažil se po-
zdvihnouti zraněnou hlavu a prosil sla-
bým, žalostným hlasem o vodu.

Mladý bojovník Mohavků, jenž za-
jaté střežil, slyšel prosebný hlas ubožá-
kův a přiblížil se k němu nerozuměje,
cizým zvukům. Též misionář uslyšel
jeho lkání a vysvětlil bojovníku zna-
mením prosbu Reného. Mlčky vzal
Indián dyňovou láhev na křoví pověše-
nou a podal žíznivému bělochu nápoj
a pak nabídl i misionáři. Oblat pil
hlavě a též P. Jogues ovlažil si rty.
Divoký bojovník pověsil pak láhev na
křoví a ukázav na své spící soudruhy
položil prst na ústa, naznačuje jim, aby
nemluvili a neprobudili Indiánů, a vrátil
se zase beze hluku na své místo. Ubozí
zajatí nemohli mu poděkovati, avšak
anděl Boží zapsal milosrdný jeho skutek
zlatými písmenami do knihy života.

Hvězdy počaly blednouti. Illuboké noční ticho přerušeno bylo náhle krátkotem dvou havranů, jenž jakoby vyrušení ze svého klidu letěli do výše. Potom bylo zase ticho. Ale Mohavk, jenž byl u dobytého člunu na stráži, zdál se přece něco pozorovati, neboť tiše vplížil se za kmen mohutného stromu a díval se bystře na druhý břeh, odkudž jakýsi temný předmět, podoben stromu, pomalu do vody se spouštěl, a pak ve vodě dále se pohyboval. Za malou chvíli poznal Mohavk, že je to skutečně kmen, jakých do roka na tisíce po řece sv. Vavřince pluje. Jakási neviditelná moc zdála se jej řídit ke protějšímu břehu.

Na stráži stojící Mohavk pozdvihl svou pušku, ale v téměř okamžiku zazněl z řeky táhlý zvuk vodního ptáka a za kmenem objevila se lidská postava, jež plující kmen s velkým namáháním ku předu tlačila. Mohavk spustil zbraň a vystoupiv z úkrytu dal pravou rukou znamení, že plujícím porozuměl. Avšak neměl se nikterak k tomu, aby mu pomohl, ačkoliv mu to bylo možno. Velkým přítelem jeho zajisté nebyl, neboť jinak nebyl by se ho nechal bez pomoci trmáceti, a také nepřitelem býti nemohl, neboť by nebyl pušky své pustil.

Ostatně zdálo se, že záhadný příchodí úplně s krajinou obeznámen. S podivuhodnou obratností postrkoval kmen, na němž měl pečlivě uvázanou pušku a roh s prachem, tak že ani kapka vody neskropila zbraně a náboje. Zajisté, že již častěji plul tímto ramenem jezera, neboť znal hloubku jeho velmi dokonale; když se přiblížil asi na deset kroků ku břehu, močně přistrčil kmen k zemi a vyskočiv na břeh odvázal pušku a roh s prachem a velmi pozorně je prohlížel. S výsledkem byl spokojen, neboť přes nepěknou tvář přelétl mu spokojený úsměv.

Utřev si mokré rozčuchané vousy a zrzavé vlasy, z nichž voda dolů tekla, přiblížil se k Mohavku, jenž se beze všeho účastenství na něj díval a sednuv si vedle něho počal s ním řečí Mohavků rozmlouvat: „Huroní vlezli do pasti. Jak to je s černým kabátem? Neunikl?“ Pátravě díval se na Indiána, jenž na místo odpovědi ukázal za křoví, kde zajatí odpočívali.

„Dobře, velmi dobře!“ zvolal neznámý radostně. „Orel je velmi chytrý a statečný,“ pokračoval za chvíli, nedostáváje od Mohavka odpovědi; „čeká-li na kořist, zajisté mu neuteče. Ve vesnicích budou mítí velkou radost, až tam Orel se zajatými přijde.“

A když ani na tuto chvaloreč Indián ničeho neodpovídal, hledě upřeně před sebe, zajiskřilo hněvivě oko zálesákovy — pěst měl zaťatou a na obličej bylo znáti výraz těžce zadržovaného hněvu.

„Červené obludy nejsou lepší ostatních,“ hučel polohlasitě svým nářečím; „Kdybych Francouze a černokabátnické holohlavce tak velice nenáviděl, a Holanďané mně dosti slušně neplatili, nedral bych si pro ty rudé kůže rukou a nohou!“

„Co praví Červená Ruka?“ tázal se náhle Mohavk, jemůž přese všechno zdánlivě zadumání ani slova ze samomluvy jeho soudruha neušlo. Nerozuměl sice smíšenině španělštiny, francýny a flámštiny, jakou běloch k sobě mluvil, ale z nesmírného záští, které v obličej bělochově dobře pozoroval, soudil, jaký je asi smysl jeho slov.

Jakoby náhodou nechal ruku za pásem, na němž měl zavěšený tomahavk a nůž, a ptal se po druhé polohlasitě: „Co praví Červená Ruka?“ „Mohavkové udělali dobrý lov. Aireskoi jim pomáhá, neboť jim vydal zlého kouzelníka. Musíte ho dobře stříci a nevěřte jeho slovům,

neboť nemluví pravdu. Černý kabát je velmi mocný kouzelník, ale když ho budou Mohavkové mučiti, aby svým nářkem potěšil Aireskoie, pak jim ne-
uškodí,“ lhal Holanďan zvědavě poslouchajícímu Mohavkovi a s ďábelskou radostí pozoroval, že Indián jeho slovům uvěřil, neboť víra v kouzelníky a zlé duchy byla u divochů pevně zakořeněna. Chtěje kouti železo pokud bylo žhavé, pokračoval za chvíli ve své ohavné lži: „Můj rudý bratr nevěděl, že černý kabát je synem zlého ducha? Aireskoi ho nenávidí a bude mít radost, budete-li ho mučiti. Za každý výkřik bolesti do-
budete jeden skalp. Černý kabát musí umřít, aby se vaše ženy a děti mohly radovati, až bude nad ohněm nařikati.“

Po těchto slovech se zdvihl a chtěl jíti k náčelníkovi, avšak divoch zastoupil mu cestu a pravil rozhodně: „Červená Ruka nemůže nyní s Orlem mlu-
viti; Orel spí. Až se ukáže velké světlo na nebi, přijde Orel k Červené Ruce; Červená Ruka může na něho zde počkati!“

Nevrle posadil se Holanďan na kmen a mlčel, divoch též nepřerušil mlčení.

Za krátký čas počalo se šeriti a sotva se ukázaly první paprsky sluneční, byli již všichni Indiáni na nohou. S po-
divuhodnou lhostejností užívali zajatí Huroni krátkého odpočinku, jenž jim byl popřán — snášet Indián trpělivě to, co se nedá odvrátiti, a mimo to věděli zajatí dobře, že se jim třeba posilniti na nová muka a namáhání.

Těž P. Jogues několik hodin si odpočal, byť i s častými přestávkami, — a cítil se dosti posilněna. Po krátké, vroucné modlitbě povstal, aby potěšil trpící a rány jejich očistil a zavázal. —
Vítězové mu nepřekáželi, a Orel vida, že kněz s touž přívětivostí ošetřuje Mohavky, jak Huroni, pohlízel pln bázně na černý kabát, jenžž přese

všechnu nenávisť mstil se podívovali. Nemohl nikterak pochopiti, jak může tak láskyplně ošetřovati soudruhy svých mučitelů; a snaže se záhadu tu rozřešiti byl náhle vyrušen příchodem Holanďana.

S výrazem ďábelské radosti na tváři přistoupil tento k nejvyššímu ná-
čelníku Mohavků a ukazuje na kněze pravil: „Orel dostal dobrou kořist. Aireskoi vydal nejmocnějšího a nejhor-
šího kouzelníka do rukou svých dětí, aby mu ho obětovali. Čím více budou Mohavkové černý kabát mučiti, a čím více on bude bédovati, tím větší radost bude mít Aireskoi.“

Náčelník povstal a zvědavě se ptal: „Myslí Červená Ruka, že černý kabát mým poraněným soudruhům bo-
lesti spůsobí?“

„K tomu nemá nyní moci, poněvadž je Aireskoi chrání. Avšak on má něco jiného za lubem. Chce Orlovi a jeho přátelům namluviti, že jest jejich přítelem a podaří-li se mu to, pak nabude nad vámi zase moci a Mohavkové pozdě poznají, že se dali oklamati a pak je též zastihne hněv Aireskoie!“

„Viděla již dříve Červená Ruka tento kabát?“

„Nejen ho, nýbrž i ty dva bílé obličejе znám, co tu leží. Jsou oba pomocníky kouzelníkovými. Stateční Mohavkové musejí je všechny dobře stříci, neboť oni jsou chytří a hladcí jako hadi.“

„Drží-li Orel hada ve svých drápech, může se mu třepati jak chce, již mu neujde. Červená Ruka vyplnila svůj slib a obdrží zaslouženou odměnu.“

Náčelník Mohavků pravil to tak pohrdavě a učinil tak velitelský pohyb rukou, že zálesák uznal za dobré nepo-
puzovati déle náčelníka proti zajatým Francouzům. Bez pochyby již častěji zakusil podobného jednání divochova, neboť neodpověděv ničeho na jeho slova

odešel do hustého křoví, a lehna si na zem mumlal ve svém nářečí: „Jen si hrej na velkomyslného, ty červená obludo! Však mi to jednou zaplatíš, až přijde vhodná doba. Jen počkej, však my se správně!“

Oba oblati spali posud; probudili se teprv, když se P. Jogues k nim přiblížil, chtěje jim převázati rány. Po krátké modlitbě lehli na radu misionářovu opět, chtějíce odpočívati tak dlouho, dokud jim divoši dovoli. Holanďana dosud neviděli, a též P. Jogues horlivě jsa zaměstknán posud ho nepatřil.

Jakmile zálesák odešel, svolal Orel ostatní náčelníky na poradu. Bez pochyby hovořili o zálesákovi, neboť Orel ukázal několikrát na křoví, v němž běloch odpočíval — zdálo se, že bílému zrádci nedůvěřuje.

Asi po příhodinné poradě zavolal Orel zajaté k výsledku. Jmenovitě chtěl se od nich dověděti, co zamýšlejí Francouzi usazení na řece sv. Vavřince, a nehodlají-li Huroni ve spolku s ostatními kmeny podniknouti válku proti Irokesům.

Několik Huronů bylo tak těžce poraněno, že musili býti od vítězů donešení. Fittig, mladý náčelník, byl střelen do prsou a když ho nyní Mohavkové k náčelníkům vlekli, obrátil se k misionářovi, jenž s krvácejícím srdcem pohlížel na nelidské to jednání, a prosil ho úpěnlivě o sv. křest: „Učiň mě dítětem velkého ducha, jenž vydal svého Syna na smrt za všechny lidi, aby byli šťastnými a aby zlý duch neměl moci nad nimi. Spěchej, Ondesonku, smrt kvapí!“

Misionář držel právě v ruku nádobu s vodou, a když nelidská Mohavková přivlekli smrtelně raněného před Orla, přikročil neohrožený k němu a pravil: „Nebudeš mi brániti, abych

přispěl na pomoc trpícímu. Já jsem pečoval i o tvé bojovníky.“

Mlčky přisvědčil náčelník. Právě klekl kněz vedle raněného, když tu v blízkém křoví cosi zapraskalo, jakoby tu pronásledovaný jelen utíkal. Udiveně poslouchali Indiáni i běloši, víc a více blížil se praskot, a dříve než se jeden z bojovníků, mohl přesvědčiti, zda-li zvíře to nebo člověk, rozhrnulo se křoví a vysoká, temná postava, před níž Mohavkové jako před strašidlem ucouvli, skočila mezi přítomné.

„Uah!“ — „Ahatsistari!“ — „Eustachius!“ vydral se z několika úst výkřik podivu.

Kdyby byl Heno, bůh bouřky, z jasného nebe blesk mezi divochy poslal, nebyli by se více divili, jako nyní, když stejně nenáviděný jak obávaný, a dosud nepřemožitelný náčelník Huronů mezi ně, své úhlavní nepřátele, vstoupil.

Na bojovníky ani nepohlednuv spěchal Ahatsistari k misionářovi, klekl před ním na kolena, uchopil pravici polekaného kněze a žalostně naříkal: „Eustachius zapomněl na svou povinnost, a nedostál slovu, které dal Ondesonku ve vesnici na jezeře Ripissing-ském. Ale nyní přichází, aby je splnil. Kéž by mu Ondesonk odpustil! Eustach slíbil Pánu nebes, k němuž se s bílými obličejí modlí, že dobrý otec Ondesonk nebude putovati sám, dokud ho Eustach může následovati; slíbil, že bude Ondesonka chrániti a všechno s ním snášeti, co Velký Duch sešle. Eustachius na to zapomněl a utekl sám oznámit svým bratrům o podlém předpadnutí červených Vlků a vyzvat své mladé muže ku pomstě. Ale dříve než se vrátilo velké světlo ze země bělochů, volal k němu Velký Duch: „Nedostál jsi svému slovu!“ a Eustach se vrátil. Nyní zůstane již u Ondesonka; nyní chce s ním žiti a s ním zemřít!“

Když se bojovníci z prvního podivení vzpamatovali, chtěli se někteří na Ahatsistariho vrhnouti, ale velitelský pohyb Orlův je zadržel; v ruce tomahavk přistoupil náčelník Mohavků ku svému starému nepříteli.

Vážně povstal hrdý Huron a pohlednuv kolem sebe pravil Orlovi: „Zde, Mohavku, máš kousavou Kočku! Vydává se ti sama do moci. Vezmi si její zbraně, ona již nebude choditi na válečnou kořist; její dny jsou sečteny, neboť ona je hotova umříti.“

Po těchto slovech hodil věrný Huron všechny své zbraně svému protivníkovi pod nohy, složil ruce přes prsa a díval se na Orla tak pronikavým zrakem, že zraky své sklopil. Dobře rozumněl tomu, co pravil Ahatsistari misionárovi, a v jeho srdci ozval se cit lidskosti, neboť Indián umí si vážiti věrnosti. Ale cit pomsty byl silnější a zatlačil malé pohnutí. Jméno Ahatsistariho bylo již mnoho let postrachem nepřátel a jeho tomahavku padl již mnohý Irokese za oběť. A nyní stál tu obávaný náčelník beze zbraně a vydával se sám svým nepřítelům!

Orel se rychle opanoval a kývl na mladé bojovníky. „Moji mladí mužové mohou nyní kousavou Kočku zajati,“ pravil jim; „nebude již krve píti. Mladí bojovníci ať ji svážíou tlapy, aby nemohla nikoho škrábnouti. Velký duch odvrátil se od Huronů, poněvadž se spolčili s bělochy, které Aireskoi nenávidí. Velký duch již nemluví s Hurony, a oni nevědí, co činí. Ahatsistari modlí se s černými kabáty, ať tedy ukáže, má-li ještě srdce bojovníka, nebo stal-li se ženou.“

V okamžiku byl náčelník Huronů řemeny a lýkovými provazy svázán, a sotva se P. Jogues ze svého podivu vzpamatoval, ležel již Ahatsistari vedle něho svázán. S hlubokým vzdechem

obrátil se kněz opět k Fittigovi a pokřtil je.

Němě a spíše úzkostně než uctivě dívali se naň Mohavkové. Když kněz posvátný úkon skončil a ku novokřtěnci se sklonil, aby rány jeho vymyl a obvázal, obrátil se Orel k Ahatsistarimu a pravil: „Kousavá Kočka je bojovník a proto mluví náčelník Huronů raději s ním, než s černým kabátem. Řekni mu, aby též nad mými raněnými bojovníky říkal své kouzelné průpovědi, aby opět ozdravěli a sesilněli.“

Huronský křesťan pozvedl se jak jen mohl a pravil pohrdavě se dívaje na náčelníka: „Ondesonk není vakon (kouzelník), jak červení Vlci myslí, protože jejich oči jsou slepy a zlý duch v nich bydlí. Ondesonk však dostal velkou moc od nejvyššího dobrého Ducha, kterého Mohavkové neznají, a vztáhne-li ruce své k nebi, pak slétne ohnivý blesk dolů a zabije jeho nepřátele. Ondesonkův Velký Duch je mnohem mocnější než Aireskoi, k němuž se červení Vlci modlí a krvavé oběti mu přinášejí. Ondesonk neříkal nad Fittigem kouzla, nýbrž připravoval ho, aby mohl najíti cestu do říše blažených duší. Orel a jeho vyjící vlci jsou slepi a hloupi!“

„Kousavá Kočka lže! Orel dá ji mučiti na rožni, a vedle něho bude se svíjeti tento černý had bělochů. Je-li moc černého kabátu tak veliká, a je-li jeho Velký Duch mocnější než Aireskoi, ať vás oba vysvobodí z ohně. Kousavá Kočka mluví k udatným bojovníkům, kteří se nedají zastrašiti. Orel a jeho muži smějí se černému kabátu. Heno ho neposlechne a nepošle na jeho rozkaz ohnivý blesk.“

S pohrdavým pohledem odvrátil se náčelník od Ahatsistariho a počal ostatní zajaté vyslyšati, avšak od nikoho nedověděl se ani nejmenšího o síle a úmyslech Francouzů a jejich indianských spo-

jenců. Odpovědi Huronů na všechny jeho otázky byl posměšný úsměv a oblati nevěnovali náčelníku prázdné pozornosti; ale kněz mu vysvětloval, že je mužem pokojným a neví nic o válečných plánech; ostatně že vždy radil ku pokoji a že je též přesvědčen, že ani Francouzové ani Huroni proti Irokesům nepotáhnou, nepřerušili-li sami míru, jako to nyní učinili.

Zlostně poručil mu Orel mlčeti a rozmlouval chvíli tíše s ostatními náčelníky. Tu vstoupil Holanďan, jenž v nedalekém křovi ležel, nezavolán a neočekáván mezi ně.

Náčelník naň zuřivě pohledl, ale zálesák nedal se zmásti a počal ve své indianské hantýrce: „Nechtěl-li huronští psi a běloši mluvit, udělám to za ně sám. Francouzové nepošlou holohlavci žádné posily. Ale Huroni, kteří utekli, svolají ve všech všechno, co jen luk držeti umí a tomahavk unéstí může. Dříve než se měsíc zakulatí, nemá se Orel čeho báti, neboť do země Huronů jest odtud velmi daleko.“

„Kolik huronských loděk napočítala červená Ruka?“

„Čtyry; na jednoho chlapíka, jenž seděl v posledním člunu, jsem si namířil a hned svalil se na znak. Bílý bratr statečného Orla má ručnici, která nikdy nechybí. Velký náčelník Mohavků může si jeho skalp pověsiti ve svém vigvamu (hlíněném domku).“

Zálesák sáhl po těchto slovech do své tašky a vyňav z ní mokrou ještě kůži z hlavy Huronovy, nabídl ji náčelníkovi. Avšak tento pohrdavě odstrčil nabízený skalp, odvětvil hrdě: „Orel nesuší nikdy skalpu, kterého sám nedobyl!“

Zálesák hryzl se do rtů, zastrčil skalp do tašky a hučel sám k sobě: „Mohl jsem si svého namáhání ušetřiti; ale budu si to pro budoucnost pamato-

vati. Prokletý divoch! Za kus huronské kůže, kterou jsem tomu žlutému ďáblu s hlavy stáhl, ani mi nepoděkuje! Počkej jen, obludo, já si to dobře zapíšu!“ Potom obrátiv se opět k Orlovi, pravil v řeči Mohavků: „Orel mluvil pravdu; černý kabát zapíral a tento Huron také lže!“

Ahatsistari, na něhož bídný Holanďan ukázal, na porok řemenům, jimiž byl svázán, bleskorychle povstal, a pohlednuv bělochovi do obličeje, pravil temným, hněvivým hlasem: „Krvavá Ruka!“

„Znáš mě ještě, falešná Kočko? Ještě jsi nezapomněl, jak jsi mě jako psa ze své chaty vyhnal, když jsem Vám ohyzdám dobře raditi chtěl, varuje Vás před černými kabáty?“

„Červení Vlci ještě neznají krvavé Ruky; Orel spojuje se s liškou“, pravil náčelník Huronů pohrdavě.

„Jen vrč, kousavá Kočko, před tvými drápy jsem jist“, smál se ohavný běloch posměšně.

„Jan Bouffet!“

Polekán obrátil se Holanďan a pohledl ostře do planoucího oka Reného, jenž stál před ním podepřen o rámě knězovo.

„Goupil!“ zahučel zálesák, nápadně zblednuv.

„Ano, Goupil, jenž tě zná, ty ptáčku šibenici unikl!“ zvolal mladý Francouz; „jak pak jsi se sporádal se soudy v Quebecu, vražedníku?“

„Ha! Tot jsem tu upadl do hnízda černých zmijí! Jen syčte! Je postaráno, abyste nemohli kousati!“ hučel prozrazený zločinec a svalnatá pěst jeho pevně svírala lovecký nůž.

„O jednu vraždu více nebo méně, na tom ti ovšem nezáleží, ty mrzký bandito!“ zvolal oblat a sebrav poslední síly postavil se hrdě před zločince, hledě mu pevně do očí,

Holandaň však zastrčil svůj nůž za pás. „Ne, hošíku, tak hloupým divoký Jan přece není. Moji přátelé, Mohavkové, špatně by mi poděkovali, kdybych jim radost pokazil a vás tu zapíchl. Ne, chlapečku, ty musíš tam s tou kutnou a prskavou Kočkou a ostatními prašivci lezky na rožni se škvařiti, to je lepší podívaná“, posmíval se bezbožník.

„Krvavá Ruka není člověkem, ona je divokým bílým psém. Orel ať se střeží! Krvavá Ruka má mnoho jazyků a zradí jednou Mohavky, jako zradila nás“, přejal Ahatsistari slovo.

„Víš to jistě, ty jesuitský pacholku? Jen si nadávej! Brzo můžeš ukázati, čemu jsi se u Jesuitů naučil. Na rožni budeš k tomu mít krásnou příležitost, všechn ten nesmysl vyžvatlati, co tě ten holohlavec naučil. Já na to nikdy nezapomenu, jak jsi mě tenkrát, když jsem vrčícímu popovi u podstavce, který on oltářem nazýval, pohlavěk dal, až zavrávoval — jak jsi mě tenkrát odtud vyprovodil — krvavá Ruka ti toho nikdy neodpustí!“

„Jene Bouffete, snad jsi ještě nezapomněl, co bezbožníka po smrti očekává?“ domlouval mu misionář.

„Nepřicházej mi s takovým vyhlaným žvastem, pope! Není žádného Boha ani čerta, nebe ani pekla! Když jsem byl ještě děckem, tenkrát jsem ještě věřil takovým hloupostem, avšak ty časy

již minuly, teď nevěřím ničemu. Takové hlouposti mi nevykládej, nebo ti zapu na věky ústa,“ zuřil Holandaň, jehož otázka knězova tak rozvzteklila, že znovu sáhl po noži.

Až dosud byl Orel němým svědkem tohoto výjevu, nyní však zadržev pevně zuřivcovo rámě pravil chladně: „Červená Ruka nemá práva na zajatě. Červená Ruka může si vzítí svou odměnu ve vesnici, bobří kůže jsou tam odčítány.“

To bylo příliš mnoho pro bídného zrádce, jenž skutečně za několik koží zradil misionáře a jeho právodce jejich nemilosrdným nepřátelům. S divokou kletbou na rtech uchopil svou dlouhou ručnici a zuřivě pohlednuv na náčelníka zamumlal: „Červená Ruka se s tebou správi, buď ujistěn!“

Avšak v témž okamžiku se opanoval a hodiv těžkou ručnici přes rameno podával náčelníkovi ruku, pravě: Orel je rozumný náčelník a mluví pravdu. Ať si dělá se zajatými co chce: „Červená Ruka nemá na ně práva.“

Váhavě a s těžko utajeným odporem stiskl Mohavk jeho ruku; bálť se divokého tovaryše s jeho puškou nikdy nechybuující, jenž se chytrostí každému Indiánu vyrovnal. Zálesák vrhnuv ještě jeden pohled plný nesmířitelného záští na zajatě odcházel do vnitř ostrova a brzo zmizel ve vysokém lese.

(Pokračování.)

O milostivé Materi Boží v Kojetině.

milý čtenáři, jel jsi již někdy po železnici od Přerova k Brnu? Konal-liš již někdy tuto cestu, snad povšíml's si úhledné kapličky po pravé straně železnice as půl hodiny za Kojetínem na silnici k Měrovicím vybudované, která z daleka vidna jest uprostřed košatých

stromů. Lid říká nyní kaplička té „u sv. Anny“. Místečko to zdálo se ti sice nepatrným, opuštěným, ale místečko to přece vzácné a památné jest v dějinách okresu kojetínského. Místo ono před půl druhým stem let bylo místem hledaným, neboť Matka Boží Maria Panna vyvolila si je za sídlo svých milostí, kamž ne-

mocní a strastmi všelikými stížení spěchali, aby si vyprosili pomoci a potěchy od Matěře Boží divy zde tvořící. —

Rád bys snad věděl, kdo vybudoval kapličku a jaký byl původ a podnět účty, která zde milostivě Matěři Boží se prokazovala? Zajisté nikdo jiný, leč zbožný ctitel Rodičky Boží! A takovým vroucným ctitelem Panny Marie byl zbožný měšťan a po mnohá léta primátor kojetínský Tobiaš Demarco se svou manželkou Annou i

se svými šesti dětmi, z nichž nejstarší František byl knězem a později děkanem holešovským. Zbožný náš Tobiaš chtěl tuto účtu svou ku královně nebeské nějakým byt i skrovným skutkem osvědčiti a zároveň i jiné k účtě Mariánské povzbuditi a proto po dlouhou dobu zanášel se myšlenkou zjednati nějaký obraz Marie Panny a ku počtě Ji nějaký stánek vybudovati. Nevěděl však v jaké podobě obraz by měl zakoupiti. — Jistého

dne, když zase podobnými myšlenkami se zabýval sedě na náměstí před svým domem, aby pookřál na vzduchu svěžím, ušel jakéhos cizince táhnoucího vozík, ušel, jak cizinec zabočuje k domu jeho, aby si odpočinul. Vstane a jde mu vstříc a hle na vozičku spatří sošku Marie Panny. S chvatem táže se cizince, kam že tu sošku veze, a když slyší, že na prodej ji přiváží, pln radosti koupí ji a jako u vítězoslávě přenáší ji do svého příbytku. Jak soška vypadala, vidíš na

obrázku. Znázorňuje tajemství veliké: „Onať potře hlavu tvou“. I. Mojš. 3, 15.

Brzy na to — okolo roku 1700 — vystavěl zmíněnou kapličku a na oltáři v ní dal postaviti sošku svou k veřejnému uctění. A vroucných ctitelů Mariánských u zbožných našich předků se ne nedostávalo. Dobře věděliť oni, že Maria Panna ne nadarmo nazývá se Matkou a Pomocnicí křesťanův, a proto také ve všech duševních i tělesných potřebách

utíkali se ku Matěři B. a své. A mohla-liž milostivá Máti dítek svých zanechati sirotky, mohla-liž nevyšlyšeti vřelých proseb jejich? Neměla-liž nějakým skutkem zjevným ukázati, jak mila jest Ji zbožnost ctitelů její? — Ano, Matka Boží to také učinila; Onať zjevnými skutky ukázala, že ti, kteří Ji milují, nikdy nebývají opuštěni a zahanbeni. Onať lásku svou ku ctitelům svým zjevnými skutky ukázala na tom místě, které se ti zdálo nepatrným.

Ano mnozí v kapličce

té dosáhli v nemocech svých a těžkostech pomoci, které byli marně u lékařů hledali. Důkazem toho byly mnohé dary záslibné, které z vděčnosti v kapličce té zavěšeny byly ještě za doby, kdy sepsána byla zpráva o kapličce té, ze které ti, čtenáři milý, toto podávám; o mnohých takových vzácných darech zmiňují se i kostelní účty na začátku tohoto století.

Ano na tomto místě u mnohých vyplnila se slova písma svatého: „Slepi

vidí, kulhaví chodí, malomocní se očisťují, hluchí slyší“.

Lékárnou pro všechny nemoce jest Maria, která všechno dovede zahojiti ne léky přirozenými, ale nadpřirozenými. Kdyby z hrobu vstala, s radostí jako druhdy by nám to dosvědčila Veronika, vdova Vavřince Jonáška z Polkovic. Mělať dcerušku dvanáctiletou Mariánu, která v kapliče naší na přímluvu Rodičky Boží veliké dosáhla milosti. Dívka již přes rok trpěla padoucí nemocí, tři, čtyřikráte do měsíce napadala ji tato nemoc hrozná prudkostí takou, že téměř bezducha padala na zem a zmlátla sebou tak, že se děsili, jenž to vídali. Ubohá máti prostředky rozmanitými hleděla vyléčiti dceru svou, u rozličných lékařů hledala pomoci, než vše bylo nadarmo — nemoc nepřestávala. Pozbyvši již všelikou naději v pomoc lidskou, hledala pomoci u Matěře Boží — obětovala dcerušku svou Panence Marii — a hle, dcera její byla uzdravena; od té chvíle netrpěla více nemocí padoucí.

Dosvědčila toto výrokem svým matka zmíněná na faře v Kojetíně, dne 25. září r. 1763.

Berlou chromých jest Maria; doznali toho a svědectví výroku vydali jak osadníci bezměrovští tak i očití svědkové z Kojetína u Anny, vdovy Michala Koláře z Bezměrova. Ubohá vdova všecka otekla a dnou sklěčená nemohla choditi a jen o dvou berlách z místa na místo se vláčila; opuštěná ode všech a beze vší pomoci lidské s velkým namáháním dověkla se do kapličky naší k milostivé Matěři a zde po čtrnáct dní na ustavičných trávila modlitbách a hle ku podivu všem ozdravěla a na důkaz toho berly své v kaple zavěsivši domu se vrátila. Dotvrzena byla tato zázračná událost svědky hodnověrnými r. 1763.

Slepi vidí. Na doklad toho uvádím za svědky Jakoba Motala a manželku jeho Mariánu z Měrovic. Mělť dcerušku Anežku, která po čtvrt roku na obě oči byla slepa. Jsouce chudobní nemohli hledati pomoci lidské a hluboce se rmoutili a bědovali nad žalostným stavem dcery své. Zbaveni pomoci lidské, hledali pomoci nadpřirozené; zavedli dcerku svou do nedaleké kapličky k milostivé Matěři a zaslíbivše dcerušku svou Panence Marii shledali, že v naději své se nesklamali. Neboť sotva slib učinili, hle, dcera okamžitě prohlédla, vidí Pannu Marii a poznává rodiče své — slovem: uzdravena jest od nemoci své. Dotvrdili to tři vážení občané Měrovští výpovědi svou dne 11. února 1764.

Panovnicí všech živočichů jest Maria. Za důkaz toho uvádím Jana Mináříka předměstana v Kojetíně, kterému jednou, když byl nájemníkem hospody v Měrovicích, v noci vlezl jakýs brouček do ucha a velké způsobil mu bolesti. Nevěda si rady vydal se k lékaři do Kojetína, aby od něho v žalostném svém stavu a nepokoji úlevy dosáhl. Zarmoucen kráčí cestou a přichází ku kapliče známé, vzpomíná si na mnohé milosti, jichž mnozí u milostivé Matěře dosáhli a vnitřním jakýms hlasem pobádán kleká před sochou a s důvěrou pevnou vzývá Matku Boží za pomoc. A hle, sotva začal prositi Panenku Marii, již bolest z hlavy mizí, hučení přestalo — brouček mrtev vypadl z ucha jeho. Poděkovav díky vroucími pln radosti vrací se k rodině své. Dotvrdil to výrokem svým r. 1764.

Uzdravení nemocných jest Maria. To jasně viděl Martin Skroňák z Biskupic na dcerušce své Marianně. Než slyšme, co nám s manželkou svou vypovídá ve svědectví svém ze dne 4. prosince r. 1766.: „My nížepodepsaní

vyznáváme v pravdě ke cti a rozšíření chvály nejsvětější Rodičky Boží Marie Panny a to s dobrým naším svědomím potvrzujeme, kterak naše dceruška jménem Mariána půl roku bez třech neděl stará, celý čas tak suchá a nedoličná byla, že každé okamžení k smrti (se) schylovala, nám ale rodičům velmi milá jsouc, já s mojí manželkou k této Panně Marii Kojetínské na to svaté místo i s dceruškou jsme putovali a do ponížených modliteb ji obětovali, po vykonané pobožnosti navrátilce se domů, od toho dne zdravá bez užívání všech lykův je a zůstala. Pročež za milost tu po Bohu nejsvětější Rodičce Boží díky vzdáváme. Že tomu všemu tak jest s naším dobrým svědomím potvrzujem a vlastní rukou podpisujem.“

Tito a mnozí jiní, o nichž nám psaná svědectví nevypravují, zakusili v míře vrchovaté, že ten nejlepší stránku, jak dí sv. Evangelium, volí, kdo zbožně cti a vzývá Rodičku Boží. A proto také hojně putovali k Panně Marii Kojetínské, aby Panenku Marii na tom posvátném místě uctili. A když rok od roku počet poutníků se zmáhal, tu tehdejší dp. farář František Zvach uvažoval, nebylo-li by záhodno pro pohodlí poutníků místo kapličky vystavěti chrám poutnický z milodarů obětovaných. Sešlo ale s toho z rozličných příčin, hlavně aby proto, aby chrám farní nebyl zanedbáván. Aby však poutníci mohli obcovati službám Božím, proto nařizeno nejdůst. biskupskou konsistoří olomuckou, by soška milostivé Mateře Boží do farního chrámu Páně se přenesla, což se dne 11. února r. 1767 tehdejším děkanem Kroměřížským důstp. Jindřichem Hofferem stalo. Po slavných službách Božích toho dne byla soška prozatím dána na oltář sv. Josefa. Z milodarů však, které od zbožných poutníků obětovány byly, vystaven brzy na to

krásný mramorový oltář a soška milostivé Matky Boží postavena na oltáři, jak ji až po dnes viděti lze a která až podnes s oltáře toho úsměvem nebeského půvabu oblažuje každého přichozího do chrámu. A tímto vzácným a drahocenným darem chrám zdejší slávy široko daleko nabyl po veškerém vůkolí. Bratrstvo Panny Marie na nebevzaté při chrámě již dříve založené vzrůstalo a vždy více nových údů do středu svého přijímalo; svátky Mariánské slaveny s nábožným plesem a radostí; slavnost střídala se se slavností. Takováto slavná Matky Boží účta v tomto chrámu nezůstala ostatnímu světu tajna; pověst o sošce milostivé Mateře Boží roznesla se po končinách dalekých a průvodové slavní přicházeli ku počtě Marie Panny do chrámu tohoto. Aby poutníci zbožní hojných milostí zde nabyli, udělil sv. Otec Klement XIII. r. 1768 dne 25. června plnomocné odpustky všem, kteří chrám tento navštíví, skroušeně z chřichů se vyznají, hodně Nejsv. Svátost oltářní přijmou a za zdar církve sv. se pomodlí. I nestáčila svatyně naše, aby pojala všechny poutníky zdaleka sem přislé! —

A kam, kam se ta sláva poděla? Kdo zaplašil nábožné ty zástupy ode dveří chrámových? Kdo to zavinil, že ani cizincové, ani domácí s onou nábožnou útulností do svatyně této více se neuchylují? Příčinu žalostivého opuštění svatyně Mateře Boží nelze hledati jinde, leč jediné v srdci lidském, které zvláště za dnů těchto upustilo od Boha, ustoupilo od chvalitebných obyčejů sprostných předků svých, zavřelo se upřímné víře a pokoře a dalo se ovanouti jedovatým dechem nevěry a pýchy duševní. Brzy na to, kdy soška milostivé Matky Boží přenesena do chrámu farního, nastal čas pravé zbožnosti nepřiznivý, poutě na posvátná místa a

zvláště na místa Mariánská zakázány a přestupky proti tomu i vězením trestány; vše tehdy provanuto bylo zásadami zednářskými a lid druhdy zbožný, čím dál tím více nasákal lhostejností náboženskou a Máti Boží čím dále tím více odvracela od lidu ochrannou pravici svou; kromě toho nastaly doby bouřlivé, doby válečné, jež zhubily naši vlast a vyhla-

dily docela památku na posvátné místo Kojetinské. —

Dejž Bůh, abychom duchem zbožnosti právě se obrodili a opět jako druhdy předkové naši s dětinnou důvěrou k Panence Marii se utíkali, pak Ona zajisté opět ukáže se nám Mateří milostivou!

Nejslavnější pomník — chudičkému světcí — serafinskému sv. Františku postavený.

Podává J. H. (Dokončení.)

7. Přispěním tedy tolika ctností a zvláště přísností života snažil se muž nejnevinější podobu Ježíše Krista, pokud mohl, na sebe sama přenést. Než působnost prozřetelnosti božské i v tom zdá se probleskovati, že některých zvláštních zevnějších s božským Vykupitelem dosáhnul podobností. — Tak po příkladu Ježíše stalo se Františkovi, že světlo světa spatřil v chlévě, a takové měl ustláni chlapec nemluvnátko, jako druhdy sám Kristus, slamou pokrytou zemi totiž. A v té chvíli prý ve výšinách milé a lahodné zpěvy andělské tuto podobnost doplňovaly. Taktéž přibral sobě — jako Kristus apoštoly — některé žáky, jimž kázal procházeti krajiny a hlásati pokoj křesťanský a spásu věčnou. I v tom nesl obraz Ježíše Krista, že jako nejchudší, hanebně tupený a od svých zapuzený, ani tak malíčko nechtěl míti vlastního, kam by hlavy položil. Poslední však známka podoby se přidala, když na vrcholku hory Alvernské — jako na své Kalvarii — novým až dosud způsobem vtisknutými jeho tělu svatými ranami jako na kříž přibyt jest byl. — Připomínáme tuto událost, stejně zářakem oslavenou jakož i pochvalou všech věků věhlasnou. Když totiž jedenkrát v hluboké uvažování útrap Kri-

stových byl pohřžen, a nejtrpčejší jich sílu na sebe převáděl a jako žízň v sebe byl ssál, objevil se náhle s nebe se snášející anděl: z čeho když jakás tajuplná síla vyšlehla, František ihned ruce i nohy jako lřeby probodané taktéž i bok jako ostrým mečem raněný pocítil. Na to pojal srdce jeho náramný žár lásky: a po celý čas nosil na těle svém živý a vtlačený obraz ran Ježíše Krista.

8. Tyto zázračné události, jež by spíše chvalozpěv andělský než lidský oslavovati měl, dosvědčují s dostatek, jak veliký onen muž a jak toho hoden, ježž Bůh k tomu ustanovil, by své souvěkovce opět ku křesťanským mravům přivedl. V pravdě hlas nadzemský slyšel František v kapli sv. Damiána: „Jdiž, zachraň padající dům můj.“ Stejně podivuhodné jest i vidění Innocenciovi III. se zjevíš, v němž viděl Františka nakloněné zdě basiliky Lateranské svými rameny držícího. Účinek a význam těchto neobyčejných zjevů jsouť samozřejmé: byloť jimi naznačeno, že František se stane v dobách těch silným ochrancem a sloupem záležitosti křesťanské. A v pravdě bez meškání přikročil k dílu. Oněch dvanácte, kteří první k řádu jeho přistoupli, stali se nepatrným zrnem horčičným,

kteréz pak brzy ochranou božské prozřetelnosti a vedením nejvyššího pastýře církve sv. se ukázalo býti nejbohatší úrodou zkvétající. Po příkladu Kristovu připraviv se k tomu dobře, rozdělil tedy těmto rozličné kraje Italie a Evropy za příčinou hlásání evangelia: dav i některým z nich rozkaz, by se i do Afriky přeplavili.

A bez meškání: ač nuzní, neučení a prostí ubírají se k lidu: na rozcestích i místech veřejných bez vši úpravy místa a krásy slov počínají vzbuzovati k opovrhování věci vezdejších a k pamatování věci budoucích. A podivuhodno, jak veliký prospěch přinášela práce těchto — jak se zdálo — nezpůsobilých dělníků! Houfně hrnulo se k nim množství lidu, žádostivého jich slyšeti: napotom kajicně svých přestupků oplakávali, na urážky zapomínali, zanechávali rozbrojů a navraceli se k radám pokoje. Až k neuvěření jest, jakou přítulností duší, ano téměř násilím se množství neslo k Františkovi. Kdekoliv kráčel on, následovali ho u největším počtu a nezřídka přicházeli obyčejně všickni měšťané jak z městysů tak i z lidnatějších měst na kolenou prosíce, by je řádně do řádu přijal. — To stalo se příčinou velesvatému muži, proč třetí řád založil, jenž by v sebe pojímal každý stav, každý věk, obojí pohlaví, svazků pak rodinných a povinností domácích při tom nerušil. Tento pak řád spravoval moudře ne tak vlastními pravidly, jako spíše jistými předpisy evangelickými, které by se zajisté žádnému křesťanu příliš těžkými nezdály. Zachovávána totiž buďte příkázání Boží i církevní: výhošť buďž dána všem svárům a roztržkám; nebudiž v ničem ublíženo cizímu majetku; zbraní nikdo leč pro víru a vlast se nechápej; skromnost buďž ve stravě i oděvu zachována; přepych ať pomine; nebezpečných vnadidel zábav tanečních a divadelních každý at se vystřihá.

9. Lze lehce pochopiti, že z takého zařízení, jež samo sebou již spásitelné a pro onu dobu až ku podivu přiměřeno bylo, plynuly prospěchy převeliké. — Tuto přiměřenost naznačují dostatečně jak spolky téhož druhu z řádu Dominikánského a jiných poslé, tak i výsledek sám potvrzuje. V pravdě s největší ochotou a roznícenou dychtivostí spěchali jak nejvyšší tak i nejnížší státi se členy tohoto řádu Františkova. Před jinými přáli sobě této cti Ludvík IX., král francouzský a Alžběta, uherských králů dcera; napotom jich následovali mnozi papežové, i kardinálové, i biskupové, králové, knížata, nepovažující znaky františkánské za nepřislušné své důstojnosti. Členové třetího řádu osvědčovali v ochraňování katolické víry mysl stejně zbožnou i udatnou; a ač jich ctnosti u bezbožných u velké nenávisti byly, tak přece nikdy se jim nenedostávalo pochvaly moudrých a dobrých, jaká jest nejčestnější a jedině hledána býti má. Ano náš předchůdce sám, Řehoř IX. blahopřál jim pro jich víru a vytrvalost, nerozmýšleje se pranic, důstojnosti svou jich se zastati a čestným názvem „vojínové Kristovi, noví Makabeové“ jmenovati. A chvála ta nepohřešovala pravdy. Řád tento byl mocnou ochranou veřejného blaha, ani údové jeho, majíce stále, jak jen možno, ctnosti a pravidla zakladatele svého na očích, toho docílili, že ozdoby křesťanské počestnosti v zemi opět oživy. Dojista jich vynasazením a příkladem byly často spory stranníků buď vyrovnány aneb umírněny, rukám zuřivců vyrvána zbraň; příčiny rozepří a svárů odstraněny, chudým a opuštěným poskytnuta potěcha, a přepych, tato bohatství pohlcující propať a ten nástroj pokaženosti, na úzdě držán. Pročež povstávaly z třetího řádu Františkova jako z nějakého kmene: domácí mír a veřejný pokoj, zachovalost mravů a dobrotivost, majetku

náležitě užívání i ochrana, tyto nejlepší základy vzdělanosti a neporušenosti, za kterýchžto dobrodiní zachování z velké části Evropa Františkovi děkuje.

10. Více však než jakákoli z krajín jiných zavázána Františkovi k díkům Italie, která, jako byla nejpřednějším jevištěm jeho ctností, tak i ponejvíce zakoušela jeho dobrodiní. A v pravdě podával on v době, kde mnozí o mnohá bezprávi se hašteřili, svou pravici nešťastnému i poraženému; při největším nedostatku bohat nepřestával nikdy — zapomínaje na sebe — přispívati bidě cizí. V ústech jeho zněla sladce vlastenecká řeč nová, a písněmi, jimž by se lid naučil, vyjadřoval moc zároveň lásky i poésie, tak že obdivu i vzdělaného potomstva hodnými uznány byly. Při zpomínce na Františka roznécovav umělce naše jakýs vánek a nadlidský dech, tak že ti nejznamenitější zápasili činy jeho malbou, výtvarným uměním a rytečtím oslavovati. František stal se Alighierovi*) předmětem, jež velevchalvým a nejlahodnějším opěvoval veršem; Cimabue**) a Giotto***) zvětčili jej malbou Parrhasiovou;†) slavní stavitelové oslavili jej nádhernými stavbami, dílem nad hrobem chudičského tohoto, dílem chrámen Marie Andělské, svědkem tolikera a tak velikých zázraků. K těmto chrámům však putují ze všech stran velmi četní

*) Dante Alighieri, nar. 1265 ve Florencii, slavný básník vlašský, který jsa sám terciářem, světového jména svým básnickými plody, zvláště svou „Božskou komedií“ si vydobyl.

**) Cimabue Jan, nar. 1240 ve Florencii, znamenitý vlašský malíř, jehožto krásné obrazy, životy barev, významnou tváří a bohatými skupinami se znalcí z větší části ve Florencii a v Assisi se nalézají.

***) Giotto, vlastně Ambrož Burdone, jeden z nejznamenitějších starších malířů vlašských, ale i stavitel a sochař; nar. 1270 ve Vespignanu.

†) Parrhasius, malíř řecký z Efesu, nar. okolo 400 před Kr.; chvále se obzvláště pěstoval a nenucenosti jeho maleb.

poutníkůvé, chtíce uctiti Assisienského otce chudých, jenž ač se všech vezdejších statků zcela zřekl, přede tak hojně a bohatě oplýval dary dobroty Boží. —

11. Z toho jest zjevno, že vliv tohoto jediného člověka na církev a stát byl převeliký. Poněvadž však duch jeho, skrz na skrz po výtce křesťanský, podivuhodným způsobem s každým místem i s každou dobou se srovnával, nebude nikdo zajisté pochybovati, že by řád Františkův i za našeho věku s velikým byl prospěchem, a to tím více, anať povaha doby naší povaze oněch dob v nejedné příčině se podobá. — Jako v 12. století tak i nyní láska Boží nemálo vychládla a nenepatrně jesti zmatení povinností křesťanských, dílem z nevědomosti, dílem z nedbalosti. Podobným směrem myslí a podobnými snahami maří přemnoží léta svá tím toliko, že se shání po pohodlí života a pachti po rozkoších. Rozmařilosti se rozplývajíce hýří vlastním majetkem, sahajíce i po cizím; vynášejíce heslo lidského bratrství, více po bratrsku mluví než činí; jsou plni samolásky a té pravé lásky k nižším a nuzným den co den ubývá. — V oně době mnohonásobný blud Albigenkých, vzbouřiv davy proti moci církevní, způsobil spolu i v obci zmatky arazil cestu jistému druhu socialismu. I za dnů našich podobně vzrůstají se příznivci a šířitelé naturalismu; a tito popírají urputně potřebu, býti v poslušnosti církve a pokračující postupně dále, kam je vede důslednost, nešetří ani více moci světské, schvalují násilí a vzpoury lidu; pokoušejí se o rozdělování majetku, lichotí nárůživostí vrstev nižších; oslabují základy pořádku domácího i veřejného.

12. Za těchto mnohých a tak velikých nepřislušností nahlížíte dobře, eti-

hodní bratří, že vším právem možno klásti nenepatrnou naději v zařízení Františkova, budou-li jen v předešlý stav uvedena. — Pokvetouli tato, vzkvete snadno i vira i zbožnost i vše, co křesťanství jest ku chvále, zlomeno bude i zákona prázdné bažení po věcech pomíjajících, aniž se bude nechutiti, co přemnoží za největší a nejprotivnější brimě pokládají, míti totiž zkráceny ctností chtiče. Spojení vazbami svornosti v pravdě bratrské budou se lidé milovati vespolek a nuzným i nehodami všelijak postiženým, jelikož obraz Kristův na sobě nesou, dostávají se bude patričné šetrnosti a úcty. — Nad to, kteří křesťanským náboženstvím úplně jsou proniknuti, znamenají soudem jistým, že povinnosti svědomí náleží poslouchati zákonitě vládnoucích a nikomu v nížádné příčině neubližovati, nad takovou myslí úpravu nic zajisté více nepůsobí tak vydatně než vyhlazení všeliké toho druhu nešlechternosti, násilí, bezpráví, převratných choutek, nenávisť mezi rozličnými stavy v obci: v tom všem jsou též obsaženy dojista i počátky i zbraně socialismu. — Konečně i ona otázka, již s velikou pilí znalci věcí obecných rozluštěti se přičiňují, kterak totiž vyrovnati s chudým bohatce, bude výborně rozluštěna, jakmile se upevní přesvědčení, že chudoba nepohřešuje své důstojnosti, že boháč má milosrdným býti, chudás pak losem a údělem svým spokojen; že pak ani jeden ani druhý z nich pro tyto nestálé statky se nezrodil, že jeden trpělivostí, druhý pak štědrostí má nebe dosáhnouti.

13. Z těchto příčin jestiž dávným a vřelým našim přáním, aby jeden každý, pokud mu jen možno, k následování Františka Assisienského se přičinil. — Pročež jakož jsme dříve povždy zvláštní péči třetího řádu sv. Františka věnovali, tak nyní nejvyšší dobrotou Boží k ve-

dení nejvyššího pastýřského úřadu povolání, napomínáme, ano se přihodilo, že se to nejvhodněji státi mohlo, všech pravověřících, by se nezpečovali, přidružit se tomuto vojsku Kristovu. Jsouť již přemnozí obého pohlaví, kteří s ochotnou myslí vstupují v šlepěje otce serafinského. Takovou jejich horlivost chválíme a velice schvalujeme tak sice, že sobě přejeme, by ona vždy více se množila a na přemnohé rozšiřovala a to zvláště, ctihodní bratří, vašim přičiněním. — Hlavní pak příčina našeho doporučení jest, by ti, jenž znaky kajcnosti se přidělí, na obraz svého přesvatého zakladatele pohlíželi a k němu spěli — sice by jinak i to dobré, čehož by se očekávalo, nebylo ničím. Přičiňtež se tedy, by třetí řád obecně byl poznán a náležitě oceněn; přihlížejte k tomu, aby duchovní správcové pilně poučovali, jaký to řád, jak snadno každému přístupný, jak velikými výsadami ku spáse duší oplývá, jak velikým užitkem se pro soukromný i veřejný život zamlouvá. A v tom se tím více má pracovati, protože členové prvního a druhého řádu Františkova nezasloužené až po tuto dobu, jsouce mnohými ranami stíženi, přemnoho trpí. O kéž by tito, hájenci ochranou otce svého, povstali, z tolikera pohrom znovuzrození a kveťoucí. Kéž i též křesťanství národové přistoupí tak ochotně a četně k způsobu života třetího řádu, jako druhdy se hrnuli jeden přes druhého ze všech stran k samému Františku! — Však toto žádáme s větším důrazem a doufáme přednějším právem od Vlachů, jimž potřeba jednotejné vlasti, a hojnější množství přijatých dobrodiní prikazuje sv. Františku býti nakloněnějšími a vděčnějšími. Po 7 stoletích mohlo by se tak v pravdě národu italskému a celému

křesťanskému světu podariti, že by se cítilo od zmatku k pokoji, od záhuby k spáse obráceno dobrodiním muže Assisienského. A tohož želáme společnou modlitbou v těchto dnech pak obzvláště na samém Františku; po tom dychtíme od Marie Panny, matky Boží, která vždy sluby svého věrnost a úctu nebeskou ochranou a zvláštními milostmi odměňovala.

14. Zatím jako známku darů nebeských a naší obzvláštní náklonnosti na svědectví udělujeme vám, ctihodní bratří, veškerému kněžstvu a lidu, vám jednotlivým svěcenému, co nejlaskavější v Pánu apoštolské pozhěbnání.

Dáno v Římě u svatého Petra dne 17. září 1882, našeho papežství roku pátého.

Lev PP. XIII.

Nuže m. č. jsem přesvědčen, že jsi vědom nedostihlého dosahu této encykliky a že nyní úplně souhlasíš, že jsem ji nazval tím nejskvělejším pomníkem sv. Františku postaveným. Kéž jen nyní každý uváží slova sv. Otce a uposlechne rady i prosby jeho! Snad mnohému se bude zdáti třetí řád pro dobu nynější — všeobecné osvěty (?) — jaksi nehodícím se — zastaralým zařízením; avšak tak bývá, že děti chtějí býti rozumnější otce — a dosti častokrát radou a napomenutím jeho pohrdnou. Než jaký to mívá však následek? — Dojista pro neposlušné — pyšné děti záhuby a zlé. —

Hlava církve sv. promluvila a nám pravověřícím nastává povinnost slov těchto si povšimnouti a následovati; neboť dojista obsahují radu a pokynutí Ducha sv., který řídil mysl i srdce Sv. Otce, že tak jednoduchý a předce tak mocný lék v době naší podává všudy běžující a ku nějaké strašné katastrofě

se blížící společnosti lidské. — Není pomoci, — leč navrátiti se ku Kristu a jeho zákonu; nebo není zemí, není státu, kde by se nehledělo rozmanitými zákony a ústavami všeobecné bídě a všeliké vrstvy lidské společnosti tlačícímu zlu odpomoci; — avšak k jakému cíli — a přesvědčení se přichází, že to nijak nejde — k lepšímu obrátiti se nechce! Ano těžko stavěti — i opravovati bez jedině možného pevného základu — bez Boha. —

Slov a řečí jestiť až nazbyt — ale skutků — života — málo. Svět musí seznati duše, které mají živou víru, nábožnou mysl, pravou pokoru, jež mají účinnou a silnou lásku ku Kristu, k jeho církvi a duším nesmrtelným, které v tichu se modlí a předce ač pokorného srdce — světlem světa se stávají, živý jsouce bohabojně, ke všem spravedlivě, laskavě a pokojně — slovem, duše, které by vydávaly zdravé ovoce své pevné, pravé a živé víry. Znamenitý zvěčnělý hodnostář církevní (Ségur) nazval třetí řád gardou t. j. vybraným vojskem církve sv. — a jestli kdy, jest jí třeba zvláště za dnů našich, aby vyličila praporek modlitby, křesťanského života, pokory, lásky a spravedlnosti.

Proto i církev sv. povždy tak veliké naděje kladla v tento třetí řád — a i nyní opět ústy své nejvyšší hlavy naň důrazně poukázala a posvítala. — Avšak máli se přání sv. Otce splniti, jest třeba, aby všickni ti, jenž do třetího řádu vstoupí, pravidla tohoto řádu náležitě pochopili a svědomitě plnili. By se tak státi mohlo, ukážeme v následujícím, v jakém poměru třetí řád stojí k světu a k cíli člověka.

Úcta sv. Josafata, mučénika, po všem světě.

Podává Ant. Rejzek T. J. (Pokrač.)

IV.

odivno jest, ale pravdivo, že kdekoliv je kdo katolíkem nehodným, jak říkáme dle jména, vítanou má nauku lutriánskou nebo kalvínskou a podporuje ji veškerým svým vlivem proti katolické církvi.

Co bývá příčina toho? Obě dvě sekty jsou pohodlnější a lichotí náruživostem lidským, a pro nemilý boj proti nim v katolické církvi znechutí se tomu kterému choulolistivci katolický život. Proto utíká do tábora nepřátelského.

Podali jsme obraz stručný města Vilna, když Jan Kuncevič opustiv rodiče své ve Vladimíře přišel do něho. Co si tu počne sám a sám, bez rádce, nezkušený ještě, v nástrahách na tisíce? To si pamatoval, že „zlé společnosti pokazi i nejlepší mravy.“ — „Varoval se tudíž co nejpečlivěji, píše o něm P. Gennad Chmelnicki, druhá lehkomyšlných, nedbalých a marnotratných, a jediné pro opatrnost tuto podařilo se mu, zachovati si svou bezúhonnost úplně. Než měl-li velikých nesnází v zachránění čistoty srdce svého, naskytlo se mu ještě větších v poznání pravé církve a v zápalu srdce jeho k ní.“

Osmnáctiletý jinoch, bez vyššího vzdělání, měl odražení útoky vychytralých mudráků a rozšiřovatelů bludů a nepřátel sv. víry: a sám neměl ani potřebného rozhledu, poněvadž doma jakživ nic takového neviděl ani neslyšel. A přece se naň hnali úprkem, by jej do svých tenat dostali. Ohlížel se po svých soudruzích, a neviděl, kdo by mu pomohl. Zpomněl si na onu jiskru, již mu vzňal Pán Ježíš srdce jeho, které posud plápolalo ohněm lásky, a pravil sám k sobě: „Kde je pravá církev, tam je oltář a oběť, tam jsou služby Boží a posvátné obřady

církevní. Ani lutriáni ani kalviníani a jak se ještě jmenují, nemají oltáře a oběti, nemají služeb Božích a obřadů církevních. Mají chrámy a v nich holé stěny. Ne, to nemůže býti ta pravá církev.“ Zašel do chrámu katolického s latinskými obřady. Tu viděl oltář a oběť, pozoroval krásné obřady naše, naslouchal zvukům zpěvu latinského, líbilo se mu vše, byl i unešen: takového cosi ještě neslyšel. Ale táhlo jej to přece chtěj nechtěj do chrámu rusínského, totiž katolického s obřady řeckými a jazykem slovanským, jak od maličkosti byl vidával a si v tom liboval. Přišel do chrámu nejsv. Trojice, jenž náležel kněžím z řádu sv. Basilia; zde nalezl všeho, po čem srdce jeho toužilo.

Z několika náčrtků prvních let bohumilého života sv. Josafata Kunceviče vidíme, jak působila milost Boží v něm a připravovala srdce jeho na obětavý život apoštolský. Spolu však patrně, jak vyžaduje na člověku tatáž milost Boží, aby sám se o své újmě přičinil a nejen ji do srdce přijal, alebrž s ní účinkoval. S radostí lze pozorovati, jak Bůh sobě volí pomocníky nikoliv dle nadobyčejné moudrosti lidské, za to však dle veliké mysli, již dovedou se nebát žádných obtíží, žádných bojů a vytrvati na místě, kam je Bůh pošle, až do poslední chvíle. Tot jsou praví poslové Boží, praví bojovníci Kristovi, a takovým byl sv. Josafat a započal jím býti již jako malé pacholátko.

Pravili jsme, že Josafat přijda do Vilna našel v chrámě OO. Basiliánů nej-světější Trojice vše, co si přálo srdce jeho. Avšak jakousi ustrašenost znamenal nejen v lidu, nýbrž i v duchovenstvu. O událostech r. 1595 mnoho nevěděl. Jemu bylo tehdy 15 let, a v rodišti jeho, městě Vladimíři, bylo vše klidno. Slyšel ovšem

těž o veleslavné synodě v Břešti, v jednom tehdy slavných měst litevských, na které synodě řecko-slovanští biskupové v zemích polsko-ruských unii, t. j. jednotu s církví katolickou byli přijali: jakého pak dosahu by měla, toho ani netušil. Pro tento návrat do lána pravé církve biskupů s jich věřícími zanevřeli hrozně nejen rozkolní bratři jejich, ale nekatolíci tamní po Litvě a Bělorusi na ně vesměs. Teprve když přišel do Vilna, kde krutý boj mezi katolíky a nekatolíky panoval, dověděl se o významu synody breštské.

Kníže Konstantin Konstantinovič Ostrožský, mocný pro svůj úřad v zemi i pro své bohatství, měl se za nejvzdělanějšího mezi svými vrstevníky a poskytoval rád ochrany a podpory učencům a umělcům, založil akademii filosofickou i bohosloveckou: při tom však byl velkým odpůrcem jesuitů, spolu ale též úhlavním nepřítelem unie a katolické církve. A jemu se podařilo ve Vilně, hlavním městě Litvy, zvítěziti úplně.

Hypac Počej, katolický metropolita kyjevský, hájil statečně víru sv. proti němu po celých 10 let: ale to vše nepostačovalo proti rozkolníkům, kteří byli kryti mocnou šlechtou.

Morochowski, jemuž se na vše, co se tu dalo, vlastníma očima dívati bylo, napsal v životopisu sv. Josafata takto: Rozkolní najali si náhončí, kteří lid zrazovali ano i násilím nutili, by do chrámu katolického nejsv. Trojice nechodil. Arci že bylo v něm viděti velikou chudobu, ba téměř úplný rozklad. Vše tu bylo svezlé a zakouřené; na obnovu nebylo lze ani pomysleti. Naproti tomu měli nepřátelé unie chrámy, na skvostná roucha a jiné poklady kostelní bohaté, tak že vše, co k službám Božím patřilo, o velkém nákladu se obstarávalo. Nešetřilo se za tím hlavně účelem, aby se lid obecný naladil a si navykl k rozkolným do chrámu na služby Boží choditi. I sbíhal se lid

vskutku s takovou dychtivostí do jich chrámů, že jej ani obsáhnouti nemohly.

Jan Kuncevič přijda do Vilna šel, kam chodili jiní, a naslouchal kázáním popů rozkolných: než ačkoliv si v ozdobených a bohatých chrámech velice liboval, opustil je přece nemaje v nich stání a odebral se do chrámu Trojického, kde se přidal k malému hloučku, jenž byl ostal věren unii a katolické církvi. A kdo ho o tom poučil? Tentýž jeho životopisec Morochowski nám praví, že Bůh sám jej poučil, kde v kterém stánku se zalíbením přebývá. Neboť později vypravoval sám sv. Josafat o sobě řka: „Když obyvatelé vilenští odpadli veřejně k rozkolu, obrátil jsem se k Pánu Bohu prose jej, by mi ukázal cestu, kterou mám kráčet. A od té chvíle pojal jsem takovou zášť proti rozkolu, že mne neustále pohánělo opakovati si slova žalmisty (2b, 5.): V nenávisti mám shromáždění zlovolných a s bezbožnými seděti nebudu.“

Zvláštním tudíž vnuknutím Božím našel pravou církev, pravý katolický chrám. Tu se však též usadil tělem i duší. „V chrámě nejsv. Trojice obcovať všem službám Božím,“ tak o něm píše současník jeho Morochowski, „tu zastával zpěváka a lektora, někdy i zvoníka, když kázala potřeba.“ Tak si vedl kopecký učen, čímž Josafat před vstoupením do řádu basilánského byl, u bohatého obchodníka vilenského Jacka Popoviče. Vše činil Kuncevič s největší ochotností a radostí, aniž by byl kdy i toho nejmenšího za to vzal. Tak si jej pomalu připravoval Bůh na věci veliké, kteréž konati měl k jeho slávě.

Nebylo náhodou, alebrž prozřetelností Boží, že metropolita Kyjevský Hypac Počej pobýv v Římě přivedl si s sebou jednoho řeckého kněze, jménem Petra Arkada, muže ve vědách a životě duchovním velmi vzdělaného, jemuž

uložil slovem i péro zastávati se unie ve Vilně. Spolu měl započítí vychováním rusínské mládeže pro stav duchovní. Král polský Sigmund III. sám nejen svolil, alebrží přispěl na založení semináře, v němž by se vyučovalo bohosloví a vychovávali kandidati na kněžství podle církve řecko-slovanské s odvislostí od sv. Stolice v Římě. Jan Kuncevič se s ním brzy seznámil, navštěvoval jeho přednášky, navštěvoval jej i doma. Aby mu ničeho neušlo, opakoval si zevrubně vše pro sebe. Mimo to se obeznamil s jeho žákem, jakýmsi Chmelnickým, jenž se v krátce upřímným přítelem stal a setrval jím býti až do smrti. Neboť i on se stal potom Basiliánem, pod jménem P. Gennad, a měl tu milost od Boha, že byl po dlouhá léta nejen očitým svědkem všeho, co sv. Josafat činíval, ale i pomocníkem jeho a zповědníkem. Stana se napotom pramenem hlavním životopisu sv. Josefata poskytl věru snadno neskalené pravdy proň.

Na akademii vilenskou směl též choditi, by nabyl vyššího vzdělání: než tu se přednášelo nazvíce latinsky a milý náš Jan po celý svůj život latinsky se naučil. Co se tudíž přednášelo v jazyku rusínském, navštěvoval a těšil se vida nadějnou mládež litevskou, že dobře vychováni dovedou jednou proti kacířství

a rozkolu se rozhodně opřítí. Čemu se však nemohl naučiti ve škole, tomu se učival navštěvuje soukromně jednou neb dvakráte za týden kolej tovaryšstva Ježíšova, kde se mu v mateřském jazyku poskytovalo, co nemohl v učebné síni slyšeti, a kde se mu též dával návod duchovního života.

Bylť Jan Kuncevič v pravdě jiným nadaným. Jeho bystrý rozum pojímal vše určitě. Chváli se na něm zralý úsudek a dobrá paměť. A snadno tomu uvěříme, jelikož při nedostatku přednášek řádných, bez vzdělání na školách středních a studií klassických, bez pravého návodu v učení, a což největší mu asi nesnázi bylo, bez knih — knihy filosofické a bohoslovné co do věrovědy i co do mravouky byly psány tehdy výlučně latinou, a latině se byl nikdy neučil, aniž po celý život kdy byl naučil, — tak že býval nucen na kousky papíru ve škole si zaznamenávati celou svou vědomost, při takovém nedostatku prostředků na vzdělání nebyl by nikdy dospěl k tak dokonalé znalosti bohovědy, jaké na něm obdivujeme. Sv. Josafat je dokonalým bohoslovcem, velikým kazatelem a dovedným a rázným zastancem katolické věrouky a katolické církve proti učeným a mocným nepřatelům svým.

(Pokračování.)

Z p r á v y.

Z Dukovan u M. Krumlova.

(Svěcení sochy Panny Marie Lúrdské.) Jakož jinde na mnohých místech, tak i u nás měli jsme dne 29. října m. r. překrásnou slavnost svěcení sochy nepoškvurněné P. Marie Lúrdské, kterouž naši farníci na vybídnutí našeho horlivého velp. faráře Ferdinanda Vodičky, svým nákladem ve výši 115 cm. z Tyrol zakoupili.

Byla to pro nás a pro každého slavnost velmi radostná. Již předvečer slavnosti oznámeno to hřmáním hmoždírů a zvoněním.

Téhož dne po 1. hodině odpoledne shromažďovali se účastníci před kaplí nejsvětější Trojice, kdež ona překrásná socha Panny Marie Lúrdské a velmi krásné a vkusně ozdobených nosítkách upevněna se nalézala. Před budovou

farní scházely se družičky v bělostkvoucím, k tomu cíli nově, velmi vkusně ušitém obleku, jsouce ozdobeny bledomodrou šerpou, držíce v rukou svíce a růženec, majíce na hlavách věnce ze šípkového kvítí uměle vyhotovené; v počtu 53 od nejmenších až do největších, všechny ve stejném obleku.

Též před farou shromáždili se banderisté a spolek hasičů Rouchovanských, kteří lid v pořádku udržovali. Ode všech stran přicházely zástupy v procesích počtem asi tří tisícův. A když velebné duchovenstvo z fary vycházelo, byl zařízen slavný průvod k oné kapli. Družičky, které k ponášení sochy určeny byly, vynesly sochu na ověněných nosítkách před kapli, kdež od našeho milovaného pana faráře u přítomnosti šesti kněží posvěcena byla. Na to pak zapěl lid marianskou píseň a ve slavnostním průvodu nesena byla svěcená socha od družiček celou obcí do chrámu Páně sv. Václava M. P., kdež k tomu cíli zvláštní oltář se skalní jeskyní, kvetoucím šípkem ozdobený se nalézá. Byl to krásný průvod a radostný pohled na onu krásnou sochu, oko každého bylo radostí zalito slzami. Zdálo se však, že dobrotivé nebe nepopřeje nám ku slavnosti této příznivého počasí, neboť právě odpoledne téhož dne počalo přesíti; avšak jakmile průvod se sochou

svěcenou počal se polybovati, po celý ten čas ani nekaplo.

Když socha svěcená na své místo byla vystavena, vystoupil náš vlp. farář na kazatelnu a nadšeně i zřetelně přenesl původ a příčinu této slavnosti a upozornil nás na důležitost a potřebu úcty k Panně Marii nepoškvrněné a královně sv. růžence.

Po kázání s rozžatými svícemi zapěly družičky píseň ku P. Marii Lúrdské, což každého srdce pohnulo. Zvláště ono „Zdravas Maria“, které napřed toliko 3 družičky zpívaly, bylo velmi povznášející. Celá slavnost ukončena byla chvalozpěvem „Bože chválime Tebe“ a pak následovalo slavné sv. požehnání.

I když všecko ukončeno bylo, ještě pořád až do noci prodlévalo množství zbožného lidu ve chrámu Páně před oltářem Pauny Marie Lúrdské, který kvítím a světlem bohatě ozdoben byl, nemohouc se dosti nadiviti mistrnému dílu sochy naší milé P. Marie Lúrdské.

Bůh dobrotivý odplatí velp. faráři za jeho velikou snahu o zvelebení stánku Božího, neboť máme nyní chrám Páně uvnitř i zevnitř v pěkném pořádku.

I želejně Bůh farníkům Dukovanským a všem, jenž k rozmnožení slávy Boží a cti Bohorodičky Panny Marie a k rozšíření víry sv. vůbec jakoukoliv obět přinesli.

Milodary božského Srdce Páně.

Z Kunštátu. Byl jsem raněn mrtvicí po levé části těla, zvláště pak na jazyk a levé oko. I utekl jsem se v mocnou ochranu Panny Marie, přislíbil a vykonal jsem též devítidenní pobožnost. Neuplynulo ještě devět dní a zrak byl opět v pořádku. Z toho vzdávám díky po Bohu jedině Matce Boží, pomocnici křesťanův.

Ze Starého Brna. Díky vzdávám božskému Srdci Páně a blahoslavené Panně Marii za vyslyšení proseb v nebezpečení života.

Z okolí sv. Hory u Příbrami v Čechách. Dvě sestry vzdávají veřejně díky Panně Marii Svatohorské za mnohé milosti, jichž se jim přímluvou Panny Marie během více roků dostalo.

Z Brna. Děkujeme božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za vysvobození z nesnáze a plníme tímto částečně slib učiněný pro případ vyslyšení naší prosby.

Z farnosti Boršické. 64. Víc než rok byla jsem ochromena na obě ruce tak, že jsem se ani obléci, ani vlasy rozčesati, ba ani z postele vstáti nemohla, neboť jsem se nemohla ani opřít o lokty. Zavezli mne k lékaři do B.; byla jsem u něho 3 dny, nemohl pomoci; zavezli mne do H. k tomu nejvyhlášenějšímu, nevěděl rady. Hledala jsem tedy radu a pomoc u Boha a Panny Marie. K tomu jsem měla zrak tak slabý, že chodíc do kostela, mimo sošku bolestné Matky Boží ani jsem jí neviděla, ač je tak nízko, že se jí může každý ústy dotknouti. Kde jsem chodila, nebo seděla, i v noci, když jsem se probudila, modlila jsem se k Panně Marii Lúrdské a k Srdci Páně, a byla jsem uslyšena. Nyní jsem úplně zdráva na ruce i na oči, rukama dříve chromýma šiju a očima vidím ten nejdrobnější step a konám všechny domácí práce. Toho jsem se sama nenadála, neboť čítám již přes 70 roků. Protož díky nejsv. Srdci Páně a Panně Marii Lúrdské. A. D. 9. září 1881.

65. Přesl mne zlý větr, ztratila jsem vládu v levé ruce a noze a jazyk mně to tak stahovalo, že jsem sotva mohla mluvit. Pomáhal mně doktor mašíkou (elektrikou) ale necítila jsem žádné změny. Rodiče byli nade mnou velice starostliví, že budu mrzákem; mám teprv 15 roků. Vzala jsem silnou důvěru k nejsv. Srdci Páně, šla jsem k sv. zpovědi, přijala jsem pobožné Tělo Páně a konala jsem devítidenní pobožnost. Na osmý den cítila jsem opět vládu v nemocných údlech a nyní jsem úplně pozdravena. Díky za to nejsv. Srdci Páně. M. O. 10. března 1882.

66. Byl jsem roku 1881 v březnu na pobožnosti k sv. Josefu. Slyšel jsem, že sv. Josef je pomocníkem ve všech potřebách. Míval jsem padoucí nemoc. Napadlo mi: Lékaři ti nemohou pomoci, zkus to, může-li pomoci sv. Josef od padoucnice. Ráno jsem se ptal v. p., co bych měl činiti a jak se modlit. Poradil mně a přikázal: ne jen po devět dní, nýbrž po celý rok sv. Josefa ctíti s tím slibem, že, pomůželi mně od té strašné nemoci, učiním, co mi v. p. uloží. Co jsem tu pobožnost začal 10. března 1881 až do dnešního dne 18. prosince 1882, nevrátila se již ta nemoc. I tážu se s radostí v. p., co bych měl na pokračování učiniti? Nařídil mně, abych nechal udělati pěkný sloupek, na něj dal krásný obraz sv. Josefa, postavil ho podle veřejné cesty, aby všichni mimojdoucí sv. Josefa ctili a celého zhlubali. Učinil jsem dle rozkazu. Děkuji ti, milý, dobrý sv. Josefe, za tu pomoc, kterou jsi mi z nejsv. Srdce Páně vyžádal. Josef K. 19. prosince 1882.

67. Dne 27. října jel jsem pro skrajky. Na voze seděl 6—7letý chlapec, jehož jsem kdys nosl ke křtu sv. a za vozem šla matka jeho. Dobytek mi na jednu poskočil, čehosi se uleknuv. Chlapec ustrašený slézal s vozu, ale spadl a zaplantal se do kola tak, že se nemohlo otáčet.

Matka bolestným výkřikem upozornila mne na neštěstí; držím dobytek, aby se zastavil, ale bylo již pozdě. Lušnice při kolu praskla a zlomila se o chlapce. Vytáhli jsme pachole z kola a posadili na zem majíce ho za mrtvého, anebo aspoň polámaného. Chlapec však vstal a řekl: „Maminko! nic mi není.“ Hledíme na sebe, kterak to možno? Skutečně, ani vlas se mu neskřivil. Stáli jsme oba zděšení, neboť jsme svým očím nevěřili; chlapec nosí karmelit. škapulířek, a když jsme jeli okolo Marie

Panny bolestné, pozdvihl ruce své a pomodlil se svůj: „Zdrávasek.“ Ne nadarmo. Maria Panna ho chránila. Jan B. ze Zlechova.

— Jistý studující vyššího gymnasia v Kroměříži jsa bez naděje dobře z řečtiny projíti, předsevzal si po vykonání sv.

zpovědi a sv. přijímání Boha o pomoc vzývati a přislíbil, bude-li vyslyšen, ve „Škole B. S. P.“ to uveřejniti. Výsledek byl tak skvělý, jakého se ani nenadál, začož vzdává vroucí díky božskému Srdci Páně.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. Dne 6. února t. r. přijal sv. Otec papež faráře a postní kazatele římské. V řeči své, kterou k nim při té příležitosti měl, vřele kladl jim na srdce, aby mluvili a kázali o náboženském vychování dítek a o potřebě podpory dobrých spolků ve farních okresech svých. Vřask touž starost, která otcovské srdce papežovo při pohledě na mládež římskou svírá, chovají a cítí přátelé cti Jména Páně a kdožkoli přátelé křesťanské mládeže jsou praví, ve všech krajích a končinách katolického světa. S dychtivostí tedy čekali na znění opravy, jižto se podrobili má zákon školský rakouský, všickni, jimžto blaženější budoucnost křesťanské mládeže v Rakousku drahá jest. Nelze popřítí, že i zákonitě záruky větší volnosti pro působení církve ve škole o nějakou částku tou opravou školského zákona rakouského se povznesou; nepoměrně však větší díl požadavků, jež ohledně školy církev a lid katolický vymáhati musí, zůstane ovšem odložen vyřízení pozdějšímu. Proto pak neustávejž nikdo ve svém přičiňování se jednak o svědomitou náhradu toho, co by škola naše nynější poskytovat měla, co však ona neposkytuje, jednak i o napravení oněch základů zákonitých, které na závalu jsou pozhnanějšímu působení školy naší, každý dle míry platnosti, moci, povolání neb úřadu svého; bez odporu však neustávejž nikdo též v nábožné modlitbě za po-

vznešení opětne a zvelebení království Božího v srdcích těch, o nichžto Mistr Božský ráčil pověděti: „Dejte malým přijítí ke mně; katových zajisté jest království nebeské.“

Rusko. První ovoce smíření se vlády ruské se sv. apoštolskou stolicí římskou již utěšeně se zakládá. Od roku 1872 na Litvě pro vyučování v náboženství katolickém byly školy tamější zavřeny, učení a cvičení ve víře katolické jediné svědomitosti a dobré vůli křesťanské rodiny bylo zůstaveno; nyní však též školní vyučování v katolickém náboženství opět se zavádí. Bohdá že i ostatní obory církevního života s danou církvi svobodou se osvědčí a zvelebí. Mír zajisté, jež s Římem po dlouhé a útrap plné roztržce ujednala vláda císaře ruského, jako převzácný drahoukam též se kmitati bude v koruně, jižto v příštím máji císař Alexander III. chystaje slavnost korunování svého i vznešeně choti své, zdobiti se hodlá.

Německo. Na průkaz, jak sklíčené poměry církve katolické v Německu dosud trvají, především klademe výňatek ze soukromého listu, jež přítel příteli psal z osady jedné v Hannoversku, katolické, která poslední svátky vánoční bez kněze slaviti musila. Třeba však hned doložiti, že, co tam se dalo, na sterém místě jinde touž dobou se opakovalo. „Smutný tak zvaný kulturní boj“, tak čistí lze v tom listě,

„o hodech Božích vánočních tak trapně nám dal pocítiti, jak neutěšený jest stav osady katolické, jež duchovního správce jest zbavena. Velký nedostatek kněží byl příčinou, že jsme o nejradostnějším svátku celého roku, v den totiž Božího narození, v našem chrámě mši sv. přítomni býti nemohli. Už v posledních dnech před svátky starý učitel náš skrze děti nám oznamovati dal, že letos hod Boží vánoční zůstati musí bez obyčejných služeb Božích, že však předce nějaká pobožnost společná o jitřní, ovšem beze mše sv. v kostele vykonávati se bude. Krátce před půlnocí ozvaly se zvony s věže kostela farního; i spěcháme do kostela a pobožnost naše započíná, varhany hrají, my pak zpíváme, oltář však zůstává ve tmě, i kněz nestojí u něho k nejsvětější oběti. Varhany umlknou, jeden z kostelních představených z místa svého čte epistolu a evandélium vánoční mše první, pak jeden z větších chlapců školních modlí se hlasitě modlitby k obětování, prefaci a první díl kanonu, ale oběti nemáme žádně; zvonky oltářní smutně se ozvaly, ale sv. hostie neb kalicha s nejdražší krví Páně nikdo nepozdvihuje, ticho a mlčení panuje smutné. Slzy zarosí oči přítomných se modlicích a nejeden i zjevně a zjevněji vzlyká, děti pak počaly hlasitě plakati . . . Bože náš, co jsme učinili, čímž jsme to zasloužili, že takto nás tresceš? ozývá se, s těží potlačuje hlas svůj, jeden z přítomných. Však ihned varhany vpadají do toho žalostného nářku a zanotí zpěv andělů betlémských: „Sláva na výsostech Bohu!“ a všechno doprovází nápěv známý . . . Ano, sláva budiž Bohu! vzdor pronásledování a kulturnímu boji, sláva budiž Bohu v soužení a utrpení našem ve věrnosti a sv. obětavosti a vytrvalosti naší . . .“ Takováť tedy čest a sláva, kterou

věrná obec katolická za doby „kulturního boje“ Bohu na výsostech vzdává.

Nelze ovšem zevrubně přehlednouti, jak daleko zasáhly už neblahé následky dlouholetého toho skličení katolické církve v Německu. Některé ty číslice však, které zde klademe, předce poněkud tušiti dají, jak zhoubně pustoší „kulturní boj“ církev Páně v říši německé.

O diecesích Kolínské a Trevírské již v předešlém čísle 1. zmínka se stala. Münsterská diecese ve Vestfalsku čítá 324 farností. V tuto dobu jest 133 far osiřelých a 300.000 duší v nich bez řádné duchovní správy. Kněžstvo pak, které povolání své tam ještě vykonává, pracemi zahrnuto jest v té míře, že síly své před časem zinařiti musí. Diecese Osnabruckská, jenž v tuto dobu na 200.000 duší čítá, pozbyla 79 kněží za desetiletí „kulturního boje“, z náhrady pak za ně se nepotěšila. I není divno, že v té diecesi i ten případ se naskytá, že farnost 8500 duší čítající nemá správce duchovního jiného, než jediného ještě kaplana.

Diecese Vratislavská vykazuje 163 far osiřelých a málem 500.000 farníků bez faráře.

V diecesi hnězdněnsko-poznaňské za jediný minulý rok 25.324 duší zcela osiřelo a 130 jest farních chrámův, jimž 192.104 duše přičteny jsou, nižádného nemají správce duchovního, kdežto 78.234 duší ve 34 farnostech aspoň kaplany spravováno jest. Není zajisté pochybeno, když úhrnný počet pruských katolíkův, již té doby řádného faráře nemají, položí se na dva miliony. Což pak sčítání ovšem nemůže býti podrobeno, tím více však tušiti se dá, že zavládati musí zpuštělost mravů a zkáza duší, která bolesti naplňuje každého, kdožkoli na poměry ty pomýšlí. Kazatelny i oltáře jsou jako mrtvy. Jako roz-

ptýlené stádece věřící hledají bloudíce sem i tam pokrmu žádoucího pro duše své! Děti pohřešují potřebné přípravy ke svatým svátostem a dostatečného vyvíčení náboženského vůbec; i umírající bez potěchy a pokrmu duchovního tesklivě poslední hodiny své očekávají. Hody Boží, jež věřícímu jsou dny nejvyšší a nejčistší radosti, za takové opuštěnosti jsou dny smutku.

Tíseň taková ovšem svíratí musí srdce též otce křesťanstva a pobízeti jej opět a opět, aby seč může býti, opravdu i učinil, by neblahý stav přestal. Koncem minulého roku z přímá obrátil se sv. Otec Lev XIII. listem zvláštním k císaři německému Vilému I., aby jej naklonil k uvolnění církve katolické. Není pak jednání mezi Berlínem a Římem znova takto zahájené dosud ukončeno. Tím vroucněji spojení jest nám modlitby naše v ten úmysl, aby ráčil Bůh pozhnání a zdaru úmyslům a pracem náměstka Kristova uděliti.

Francie. Dne 31. prosince 1882 5 minut před půl nocí novoroční umřel francouzský Herodes nad Sekvanou, tolikráte jmenovaný Gambetta. Kéž umřel s ním i odvezen jest s ním i duch a smysl jeho! Kéž zasvitne zemi sv. Ludvíka po těžkém starém radostnější rok nový! „Šavle! Šavle! proč ty mne pronásleduješ?“ volal Pán u Damašku. Gambetta dopuštěním Božím těžkou zkouškou byl národu ve skutecích křesťanské lásky nad jiné proslulému. Nelze nazvati jej Šavlem, protože bohaprázdne živ jsa, bez známky obrácení též zemřel, nýbrž Herodes slušno nazvati jméno jeho, jemuž i před smrtí svou tou okolností podoben byl, že nesnesitelným zápachem naplňoval okolí lože svého, na němž smrti se dočkal.

Za zdraví pak svého pronásledoval Ježíška ve školách francouzských, z nichžto působením jeho a přátel jeho náboženství Kristovo a kříž Páně neb jiné odznaky víry Kristovy byly vylučovány; pronásledoval Ježíše, potlačuje řády duchovní, byť i tolikeronásobné svědectví měly, že údové jejich jen zavodili, který by předěil druhého láskou k Bohu neb k bližnímu; pronásledoval Pána ochromuje činnost a působení jakékoliv pro zvelebení církve a pomáhaje rozvázati všecky živly Bohu a kázni Jeho odporne. Koho on byl náčelníkem a služebníkem, ukázalo se zřetelně při jeho pohřbu, který na útraty státní mu vystrojili zednáři a při kterém se účastnilo 72 loží. Jak dalece i veřejná správa ano i soudní spravedlnost ve Francii v rukou zednářských se už byla octla, poznati lze z případu, jenž nejnověji z Paříže se zvěstuje. Od 200 let měly milosrdné sestry v Paříži v „Rue de la Lune“ dům, kdež se ošetřování nemocných věnovaly. Majetek tento všestranně právně byl upsán. Nicméně rozhodnul soudní dvůr „tribunal des conflits“, že Floquet, nedávno sesazený policejní prefekt pařížský, byl oprávněn pomocí šerhů milosrdné sestry z domu jejich vyobcovati, protože — „o právu vlastnickém nelze mluvit, když se jedná o milosrdné sestry.“

Po smrti Gambettové další budoucnost Francie dle lidského počítání stěží lze zvěstovati. Kéž nevezme Bůh spravedlivý opět metlu na lid onen, ježto patrně mnohonásobnou hřivnou ráčil naděliti, aniž by slušného tženi z ní pozorovati mohl! Žet ale jmenovitě věci v Paříži této možnosti nasvědčují, už tušiti lze, že Felix Pyat list svůj „Vengeur“ (mstítel) opět počal vydávati.

KLaňMe se ustaVIČně nejsVětější SVátostI oLtární,
 jIž se Duše naše sÍLÍ pro žIVot Věčný!

Požehnaný, jenž se bere —.

Polebná chvíle, přesvatá
 pokyne s nebes výše,
 do srdci mile zachvátá
 s milostné světa říše
 nejkrášší, jediný
 Beránek nevinný,
 přemile sám se stulí,
 svoji tak splní vůli.

Kdož by se nechvěl radostí,
 kdož by se nechvěl něhou,
 On že sám sebe zahostí,
 jehož ráj hvězdy střechou.
 Jediný, spanilý
 do srdci za chvíli
 ochotně, rád se sníží,
 skloní se bez obtíží.

Srdce by sotva k Němu
 do nebe letlo nahoru —
 proto On k zchoralému
 níží se v lásky ponoru,
 milostný, žádoucí,
 po lásce prahnoucí,
 láskat On všechněch duší,
 věčnost ji nepřeruší. —

A. Kaplický.

Pout k nejsvětějšímu Srdci Páně.

(Pokračování.)

III.

Drve, milý čtenáři, ukáží ti zas jednoho šťastného poutníka, a pak půjdem my za ním! —

1. Vězí-li člověku v srdci nějaká nemilá, protivná věc, nedá mu chvíli pokoje, ale bodá ho jako trn do oka a tlačí jako mozol na noze, tak že by se jí velice rád zbavil. Nemůže-li se jí však zbaviti, pak to v něm ustavičně vře, a při každé příležitosti vylévá si na ní svou zlost, a jen pevná vůle a statné sebezpřemáhání zdrží tu člověka popudlivých slov a urážek.

Ale právě této dobré vůle nedostávalo se za časů Kristových fariseům a jich souvěrcům. A co asi je píchalo v očích a v srdci? Hned povím.

Od té doby, co pohanský císař římský stal se panovníkem i nad Židy, požadoval od nich, jak se sluší a patří, také clo a daně. Shánění těchto berní pronajato bylo boháčům, již nápodobně své úředníky a vyběrače ustanovili. Tito celní a berní byli židé, a tu ovšem není se čemu diviti, že mnozí z nich sourozence své podváděli, nad spravedlnost a zákon vyšší daň požadovali, ano peníze na zdráhajících se i mocí vydírali. Tím se stalo, že nejen břemeno berní, již samo sebou nemilé, zprotivilo se židům tím více, ale nenávisť ta padala spolu i na všechny vyšší i nižší celní úředníky. Lidu byli jako sůl do očí a platili mu šmahem za nepoctivce, odírače a utlačovatele svých krajanů, za náhončí nenáviděné cizovlády, tak že se jim každý i na ulici vyhlýbal jako vybočovaným z církve. Zvláštní nenávisť pak jevili k nim oni židovští pobožnátkáři — fariseové. Čím světějšími sami sebe měli, tím horší hříšníci byli v očích jejich celníci. Každému pokládali to

za zlé, kdo jen s nimi promluvil. Známost zajisté z evandélie, kterak domnělí ti svatouškové i samého Krista Pána z toho kárali, když na celního laskavě promluvil aneb docela s ním za stolem poseděl. Tak je nenáviděli fariseové, ale nikdy nepomyslili na to k lepšímu je vésti. To právě leželo Ježíši Kristu na srdci; neboť čím více ubozí ti celníci na duši postonávali, tím více třeba jim bylo duchovního lékaře, a tím zajisté byl Spasitel. Že pak samí ostýchali se jíti k němu, vyhledával je on sám a každého uzdravil, kdo jen poněkud dobrou vůli měl.

Na př. stalo se, že Spasitel 8 dní před svou smrtí zavítal do města Jericha. Jakmile se zvěst ta rozesla, shromáždilo se v krátké době kolem něho množství neduživců a churavců, kteří u něho pomoci hledali. Pohledem na tu bídu lidskou pohnulo se milosrdenstvím to dobré Srdce jeho a uzdravilo je. Ký div, že z také lásky rozehrála se pak i srdce lidu, tak že na hlas chválili a vlebili Boha, Ježíše pak díkem svým obsypávali, ano vzavše jej v střed jako u vítězném průvodu do města vedli.

Téhož času bylo pak Jericho bohatým městem; kvetl tu znamenitě obchod s balsámem, jenž se v údolí kolem města výborně dařil. Z toho lze se domysleti, že tu i celní úřad mnoho vynášel. V úřadě tom byl vrchním nad celními jakýsi Zacheus. Příroda osvědčila se na něm macechou nedopřevši mu ani takového vzrůstu těla, jako jiným smrtelníkům, tak že zůstal postavy maličké. Nieméně byl Zacheus muž přičinnivý, který si na cle — právně i bezprávně značné bohatství vyzískal. Pokojného srdce však při tom neměl, neboť mu svědomí jaksi našeptávalo, že jeho

život vůbec a to odírání lidu sbratřeného zvlášť nedobře se srovnává s vírou jeho, a ještě méně se sedmým přikázáním Božím. Můžeme si tu domyslit, že mu to také jeho souvěrci a z těch zvláště fariseové dali pocítiti, že jim platí tolik, jako veřejný hříšník a publikán. Než, k polepšení nedostávalo se Zacheovi dobré a rozhodné vůle. V jeho duši zápasily jako slunce a mračno mlhavé o panství, ale dosud převládala mlha. Ovšem to užil muž ten, by jednou již na-
dešel ubohé duši jeho jasný den a nebe se na něho usmálo, ale tužba ta byla ještě velmi slabá a nepatrná; nicméně však neudusil Zacheus seménka toho nebeského, ale choval je pečlivě. A blaze mu, neboť řekl jedenkrátě Spasitel: „Blahoslaveni, kteří lační a žízni po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou“ — a to slovo mělo se i na něm splniti. —

Jak již svrchu podotknuto, veden jest Pán Ježíš týden před svou smrtí do města Jericha. Před branou města u celnice seděl Zacheus zabrán v úřad svůj, an tu zaslechne o blížícím se slavném průvodu. Opět se v něm ozývá svědomí, aby nemeškal a vyšel také vstříce velikému proroku a přísnému kazateli z Nazareta a vzdal mu poctu svou. A byť nebyl hoden s ním mluvit,

necht alespoň Jej vidí; kdož ví, nebude-li i to mu k dobrému, jestiž Kristus Pán ke všem lidem vůbec velmi laskav a milostiv. Zacheus neoslyšel tohoto vnitřního hlasu, ale vyšel ihned, aby z blíзка spatřil i průvod i Krista samého. Než, není mu možno něco uviděti, poněvadž všickni lidé postavou jej převyšují; nelze mu přes hlavy jejich Krista ani dost málo zhlédnouti. Avšak úředník

praktický a zkušený ví hned, jak si pomoci. Předběhnuv kus cesty průvod, spatří tu u cesty strom planého fíku, hustými haluzemi našemu dubu podobný. Neostýchá se lidu, ale rychle vysoukav se nahoru ušedne na dolejší silnou větev. Odtud pohlíží se zvědavostí, tentokráte chvalitebnou a s uctivostí na blížící se průvod. Již jsou tu, již jsou u stromu a pan vrchní celní

může tentokráte pohodlně popatřiti ve tvář Krista Ježíše. Aj, jak vážně, zbožně a přec tak přívětivě se tu bere, v pravdě jako otec uprostřed dítek svých, a hle, kterak se lid k Němu tak důvěrně smí blížiti, jak šťastni jsou na blízkou jeho! Jen Zacheus nesmí jako publikán a veřejný hříšník mezi ně! Ó jak jej to bolí, jelikož by také rád svou poklonu mu vzdal.

Všecko to, co v jeho srdci se děje, vidí Spasitel vševíduícím okem svým, vidí a poznává dobrou vůli jeho. Proto

přišel k stromu zastavil se. Svým přítvým okem pohlíží vzhůru v haluze stromu a laskavě dí: „Zachee, sestup rychle dolů; neboť dnes musím v domě tvém zůstat!“ —

Považ, můj milý čtenáři, jak tu asi bylo u srdce vrchnímu celnímu? — Že ještě dnes bude tento vznešený Pán a veliký muž z lidu, tento prorok a svatý divotvorce hostem v domě jeho, ó to by si byl ani ve snu nepomyslí! Taková čest! Rychle, jako by té chvíle o 20 let byl omládnul, sleze se stromu a — již klečí na kolenou před Ježíšem!

To byla sice jen malá, jen kratičká pouť k Srdci Ježíšovu, ale nad míru pozhnaná!

Ovšem o tom, co se mezi oběma po celý čas pobytu Kristova vyjednávalo, nevypravuje nám ničeho sv. evaḡelium, toliko líčí nám konec návštěvy a rozloučení. Zacheus se vyzpovídal, lítoval a své opravdivé předsevzetí těmito slovy Kristu Pánu vyjádřil: „Pane, viz, polovici statku svého dám chudým a v čemkoli někoho jsem oklamal, nahradím mu čtvrtinu.“ — A Spasitel vida upřímnost jeho, udělil mu božské rozhršení a z radosti nad obrácením jeho propuká v chvalozpěv, jenž zní téměř jako blahorečení kajcníka: „Dnes stalo se spasení tomuto domu . . . , neboť i on jest (nyní) syn Abrahamův; neb přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo.“

Tímto způsobem bylo oběma blaze, i celnímu poblíž Srdce Kristova, i Srdci Páně z obrácení Zacheova. Zanechmež je v této blaženosti obapolné, jež trvá nyní na věky věkův. — Ty pak, milý čtenáři, posedni nyní blíže ke mně, — míním totiž s duší svou, abys dal ještě bedlivěji pozor — chci nyní tebe provoditi na pouť za vrchním celním Zacheem.

2. Především pozoruj, proč asi tato pouť jeho k Srdci Ježíšovu tak šťastně

dopadla. Splniloť se na něm ono svrchu zmíněné prorocké slovo Páně: „blahoslaveni, kteří lační a žízni po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou!“

A hle, slovo toto jest nyní zlatým pravidlem a heslem pro všechny putující k božskému Srdci Páně. Čeho ti třeba vzíti sebou na tu pouť? nic jiného, než vysvědčení o tvé chudobě a k tomu dutklivou prosbu čili suppliku.

Co se prvního týče, to ti nenadělá mnoho starostí, poněvadž vysvědčení chudoby dáš sobě sám. K tomu cíli třeba ti jen jednou dobře na sebe řádně, t. j. bez lichocení a šetření pohlédnouti, a ihned spatříš vně i zevně chudoby dosti, tak že mimoděk bije se v prsa zvoláš s publikánem: „Bože, buď milostiv mně nuznému hříšníku!“

Rozpomeň se na př., že hned na křtu sv. uložil si Duch sv. do srdce tvého značný kapitál, totiž vlohy, semenka ctnosti a svatosti. Od té doby uplynulo již drahé let, jsi starší a větš. Ale táží se, jak to vyhlíží v srdci tvém, zda vzešly v něm a povyrostly ctnosti křesťanské? či snad to v něm vypadá jako na poli, po němž vyhlila divoká bystřina s hor své proudy kalné a pískem, bahnem a kamením je přikryla? Rci, rci mi přáteli, jak jsi se zdokonalil v křesťanské trpělivosti a lásce, dobrotě a laskavosti k bližnímu? Jak jsi pokročil v lásce k Bohu, v horlivosti a obětavosti ve službě Boží? Jak jsi utvrzen v řádném a bohabojném životě před tváří Boží, ve vši spravedlivosti, v smýšlení, mluvení a jednání? Jak asi vzrostla v srdci tvém pokora a mírnost, vytrvalost v dobrém předsevzetí? Jak veliká jest asi tvá důvěra v Boha a touha po lepší a dokonalejší vždy ctnosti a touha po nebeské vlasti? . . . Nuže, spočítej, jak veliké již úroky přinesl Duchu sv. kapitál v tvém srdci uložený? — —

Jak? ty se samolibě usmíváš jsa spokojen s výsledkem zpytování srdce svého? Ty mníš snad dokonce, že to stojí s tebou u porovnání s jinými až tuze dobře, a tak dobře, že ti nikdo nemůže ničeho vyčítati? — — Nu, dobře, dobře, bratře milý, ale zpomeň si na to, co se vypravuje o lidech, již šli v noci pokladů hledat a skutečně našli blyštíci a zářící kov. I nabrali sobě nad míru šťastni „ryziho zlata a stříbra“ v hojnosti; ale když se rozednilo, ukázalo se, že domnělé zlato a stříbro bylo shnilé dřevo a spráchnivělé listi. A což nemohlo by se něco podobného i tobě přihoditi? Ó zajisté, že to všechno ve tvém srdci, co máš za krásné, bohumilé ctnosti, jest také před očima Božíma shnilé a spráchnivělé dřevo. Onen farišus ve chrámě jerusalémském pokládal také své modlitby, almužny a posty za ryzi zlato, ale před Bohem byly to střepiny bezcenné, on pak sám stál tu před Hospodinem učiněný žebrák na duši, a místo zisku, místo ospravedlnění odešel z chrámu se škodou, odešel mnohem chudší než přišel; neboť jeho nesmírná pýcha rozbila mu domnělé zásluhy na samé střepiny. Žebrák s mošnou na ulici jest sice bídný člověk, ale bídnější přece jest ten, který nad to ještě v dluzích vězí a nemá čím zaplatiti.

A takové dluhy, snad veliké a četné dluhy máš i ty, příteli, tam v knize Boží a jsi tudíž ještě chudší, než žebrák. Anebo vyrovnal jsi již všechno a splatil, co jsi Pánu Bohu skrze hříchy své vzal, uloupil, zadržel a zpronevěřil? Uhradil jsi již všelikou škodu, již jsi spáchal zlou řečí, hříšným příkladem, zanedbáním svých povinností a p. na cti, na statku a na svědomí svých bližních, svých podřízených, svých přátel? Jak, nezbyvá ti již nic z těchto dluhů?

Hle, příteli, tak a podobně měl bys netoliko před velikonocí, nýbrž v každém

měsíci přísnou prohlídku držeti v domě svém. A když při té prohlídce naleznou mnohé nedostatky, četné dluhy a jiné zlé věci, hodně zavržení: pak neklam sebe sám, ale vyznej před Bohem a svým svědomím a vyřkni to, že jsi opravdu nuzný — hříšník.

A to bude tvé vysvědčení chudoby! —

Druhé pak má býti důtklivá suplika či prosba. I ta tě nebude mnoho státi; neboť toho, kdo cítí hlad, netřeba dlouho nutiti, by prosil o chleba; a koho bolí zub, toho věru nebudeš na kolenou prositi, aby šel k zubnímu lékaři, nýbrž bude sám prositi, bys mu jej přivedl. Podobně shleďáš-li při bedlivém zpytování svědomí, jak chudý a nuzný jsi na dobré skutky — a bohatý na dluhy, jak chudý na trpělivost, mírnost a bohatý na hněv, prudká slova, hádky a sváry a p., ó pak snadno povzdychneš si z hloubi srdce a zvoláš k nebi: Dej, Bože, aby již jednou se mnou bylo jinak! — Kéž bych se již jednou řádně obrátil a opravdu polepšil! Maje takto obě věci — poznání své chudoby a důtklivou prosbu k Bohu — pohotově, vydej se pak ve jménu Páně na pouť za vrchním celním Zacheem, a zajisté přijdeš vhod u milostivého Srdce Ježíše Krista. Vždyť tě již dávno očekává a ohlíží se po tobě, kdy, kdy se přece k němu odhodláš? Nepochybuj nic, ale věř, že tě jistě vyslyší, ne-li hned, tož přece jednou, budeš-li jen věrně a vytrvale klepati na to božské Srdce jeho.

Že to žádný planý slib, ale pravda pravdoucí, to vidíš i na Zacheovi. Ó jak šťastná byla ta pouť jeho! jaké spasení dostalo se domu jeho!

Pozoruj ale také blíže, čím si to zasloužil? Zacheus, ač císařský vrchní berní, byl co do náboženství žid a sice žid v zákoně Mojžíšově dobře vycvičený,

jak viděti lze z toho, že věděl, kolikero-násobnou náhradu žádí zákon za podvod. Byl také pravoslavný žid, t. j. on měl víru svou za jedině pravou. Jen život jeho nesrovnával se nikterak s věrou. Ale jedva se v dobrém úmyslu přiblížil k nejsvětějšímu Srdci Páně, ihned se zjinačil. Ihned činí to, co věří a co zákon káže, ba i nad to více, on miluje již bližního svého zcela po křesťanskou a roz-dává polovici svého jmění almužnou chu-dým. Tak, řekl bych, oživila jeho víra prve mrtvá a dobrý Zacheus ocitá se z klamů na pravdě, z tem-nosti na světle. A takový ži-vot z víry a podle víry, toť věru zisk nemalý! —

Hle, milý křesťane, k takovému životu musíš pozne-náhla dospěti i ty, je-li vůbec tvá láska k nejsvětějšímu

Srdci Ježíšovu ryzí a pravá, a netoliko na oko líčená a — vylhaná. Stav tvé duše musí se od jedné zpovědi ke druhé lepšíti a zdokonalovati, z každé té pouti k Srdci Páně musíš se navrátiti jinaký, než jsi prve byl — sic — sic — nedám za celou tvou pobožnost k božskému Srdci Ježíšovu ani haléře! Pravou a ryzí však bude pobožnost tvá jen tenkrát, kdy tvoje smýšlení, mluvení a jednání sná-

šetí se bude s tím, co o božském Srdci Kristovu víš a věříš, a není-li tomu tak, pak milý bratře — odpusť mi to přísné slovo — lžeš Pánu Bohu řečí i jednáním svým, poněvadž jinak věříš a jinak jednáš.

Na př. ty znáš to božské Srdce Páně — jak On sám je byl nazval — **tiché a mírné**. Ty je pro tuto krásnou vlast-nost tíš a oslavuješ, a modlíš se: „Je-

žíší tichý a po-korný srdcem, učiní srdce mé dle Srdce tvé-ho!“ — Dobře, dobře tak, jen hodně často po-vzdychuj k ně-mu a vzpomínej sobě, kterak před Pilátem a Kaifášem mlčky trpí a snáš vše, vše, co jen zlí, utr-hační lidé na něho žalovali a v tvář mu me-tati mohli. — A tento pohled pozvolna ztíší a ochladí i tvé tak často zlostné a „zhorka na-kvašené“ srdce, že také budeš s lidmi mírněji

jednatí, a sice netoliko s dobrými a laska-vými, ale i s těmi zlými, svárlivými, urputnými.

Tak aspoň stalo se jistému mladíku, jenž mimoděk připutoval k božskému Srdci Ježíšovu. Chovalť již od delšího času v srdci svém neukrotitelnou zášť k jisté osobě, a přemýšlel, jak se jí pomstíti. Při tom však byl alespoň tak důsledný, že po všechn ten čas do žádného chrámu

nešel, ba ani se nemodlil, poněvadž dobře nahlížel, že každý jeho Otčenáš byla by drzá lež, ježto nepříteli odpustiti nechtěl. Stalo se pak jednoho dne, že náhodou — či Božím řízením — potká jej dobrý, šlechetný přítel, a, že právě šli kolem chrámu, kde nejsvětější Svátost oltární k veřejnému uctění vystavena byla, zve

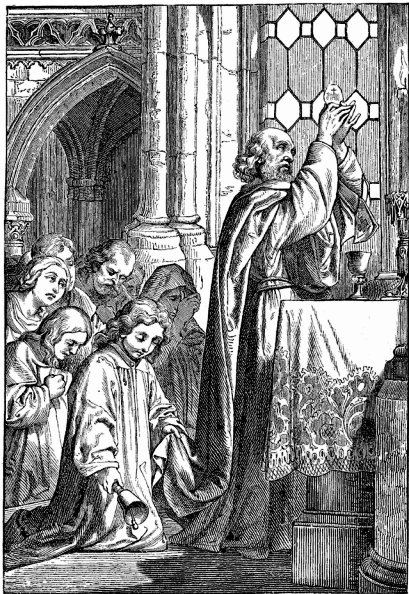
jej, aby také šel poklonit se Pánu všech pánův. Po dlouhém omlouvání a zdráhání svolil konečně nesmírlivec, vešel do chrámu a usadil se do stolice. Z počátku byl jaksi nepokojen, jako by ani nevěděl, co se s ním děje a kterak sem přišel. Otáčí hlavou brzy v pravo, brzy v levo — a očima hledí sem tam po kostele. Konečně se utišil a sklonil hlavu na své ruce sepjaté. Za krátko bře ka-

pesní šátek — a stírá slzy jak bohatý hrách z očí mu kanoucí. Po čtvrt hodince rychle povstav šepce příteli svému: „Nemohu zde vydržeti — jako by mi těžký kámen na prsou ležel! Já jdu k zpovědi!“ — Udiven pohlíží naň přítel jeho a nechce ani sluchu svému věřiti; ale onen ještě jednou dotvrzuje: „Ano, tak jest — jdu k zpovědi! Neboť co tu před velebnou Svátostí klečím, jest mi, jako bych slyšel

hlas v nitru svém: obětuješ-li dar svůj a tu se rozpomeneš, že má bratr tvůj něco proti tobě, nech tu daru a jdi, a smíř se teprve s bratrem svým, a pak přijď a obětuj! Jdi, jdi, odpusť prve sám, a pak přijď a i já odpustím tobě.“ — Tato myšlenka nedala mu již více pokoje, až svolil a s nepřitelem svým se řádně

usmířil. Napotom vykonal svatou zpověď a přijímání — a blažený pokoj zavítal opět do srdce jeho. Takto polepšen a potěšen vrátil se z pouti k nejsvětější. Srdce a urovnal život svůj podle víry své a podle mírného, laskavého Srdce Páně.

Anebo, ty připomínáš si, milý čtenáři, dle víry své Srdce Ježíšovo jako ponížené a pokorné, kterak nikdy nebazil po cti a slávě světa, nikdy ji nehle-

dal, nýbrž i práce prosté rád a dobrovolně konal. Ty víš, kterak ku všem lidem i těm nejchudším a nejsprostším se snížil pln laskavosti; kterak i nohy myl učeníkům svým a nejraději o samotě, v soukromí od nikoho neviděn se modlival. Ó křesťane, jdi, putuj k němu jen častěji a pozoruj Jej, kterak i nyní o samotě, bez té nejmenší slávy, ba často dočista zapomenut tamto ve svatostánku

přebývá, — ačkoliv jest všemocný Pán nebes a země! Zajisté kdybys byl sebe pyšnější, sebe marnivější v šatstvu a sebe žádostivější lidské chvály a náhery a přepychu v domácnosti: „častým pohledem na pokorné Srdce Ježíšovo vytratí se pomalu všecka ta havěť z tvého srdce, jako zmizí hmyz, když pozdvihneš kámen a zář sluneční pod něj vnikne. — Sv. Alžběta, dcera uherského krále, byla daleka marnivosti světské, toliko svému stavu přiměřeně se strojila, a přec když v obleku královském kdysi poklekla před obrazem ukřižovaného Spasitele, dlouho tu nevydržela, ale pohled na hlavu Kristovu trním korunovanou tak ji pokořil, že ihned s hlavy své sejmula všecken skvostný šperk a tak prostovlasá dále se modlila.

A zase, klečíš začasté před obrazem božského Srdce Ježíše, pohlédíš na ten plamen, kříž a otevřenou ránu a rozpomínáš se, jak dlouho již a jak vroucně miluje tebe — hříšná duše — to Srdce předobré. Ty říkáš z modlitební knížky: „Můj lásky nejhodnější Ježíši! na důkaz své vděčnosti a za náhradu za své tolikérvé nevěrnosti obětují tobě celé srdce své; zcela a navždy se tvé službě věnuje činím i to pevně předsevzetí, že tě již nikdy více neurazím!“ — Z počátku je to snad jen pouhé, prázdné čtení bez smyslu, ale nic neškodí, pozastav se jen někdy při tom slovíčku „lásky nejhodnější“ a „obětují ti.“ Slabikuj zvolna ta slova v srdci svém, t. j. uvažuj v duši, co znamenají. A věř, takové rozjímání bude na tebe působiti asi tak, jako v březnu slunce na zem. Láska Ježíšova

roztaje sníh a led, t. j. vlažnost a chladnost tvého srdce, tak že se rozplyne v proudy slzí, slze ty smyjí hříchy tvé a ty ucítíš pak v srdci svém pučení první ratolístky — opravdové lásky k Ježíši Kristu!

Zpomeň jen, jakou zlostí a záští byl naplněn a zatvrzen israelita Šavel, a hle! jen jednou pohlédnul naň Kristus Pán vážným okem a ze Šavla učiněn jest Pavel, horlivý apoštol Páně, který se tak důkladně obrátil, že vyznává o sobě: „Živ jsem, ale ne více já (ten starý ledový, zarytý Šavel), ale živ jest ve mně Kristus!“ — Tak se rovnal život jeho víře.

To jen malá ukázka. Takovýmto způsobem bys mohl, milý čtenáři a cititeli božského Srdce Kristova, celou litanii o něm probrati a s tím život svůj srovnávati. Snad tu nalezněš pramalou podobnost, bude to asi tak, jako když postavíš chorého, vyhublého neduživce vedle muže kvetoucího, plného zdraví a bujaré síly. Tak málo asi rovná se tvůj život víře tvé.

Než, příteli, je-li tomu i tak a snad ještě hůře, nezoufej proto, ale přijď jen a přicházej opět a opět k Spasiteli svému. Pozoruj a modli se! Pozoruj pilně jeho Srdce a pros, aby Pán i tvé srdce jemu připodobnil. Neučini-li On to, neučini to nikdo jiný. Nebude-li však srdce tvé Srdci Páně podobno, pak, pak — příteli, co si počneš, až se k soudu dostavíš? Neomylně uslyšel bys ta hrozná slova: „Odstup ode mne — neznám tě!“

Rozvaž, rozvaž to dříve, pokud máš času!

(Pokračování.)

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

4. Onduterraon.

Orel poznáv, že se od zajatých o záměrech francouzských osadníků a Huronů ničeho nedoví, ustanovil se na tom, že poručí dělati přípravy k návratu do vesnic a počal rozdělovati zbytky válečné kořisti. Jakožto nejvyšší náčelník nevzal si dle zvyku svého kmene ničeho z věcí, jež byly ukořistěny, spokojiv se zbraněmi Ahatsistariho. Mešní roucha s knihami, které misionář s sebou vzl, svázali a dali do malého koženého vaku, neboť považovali všechno to za věci kouzelné, jichž P. Iogues, jehož za kouzelníka měli, při svých kouzlech potřeboval. Ostatní kořist byla rozdělena losem. Po dlouhé poradě, co se má se zajatými státi, počal je Orel rozdělovati těm, kteří je přemohli. Ahatsistari nedostal žádného pána, neboť měl býti obětován válečnému bohu Aireskoiovi. Kněz přidělen byl za otroka prozatím tomu divochu, jenž ho den před tím nejvíce mučil, a též oblati byli dáni svým nejhorším mučitelům. Dva těžce poranění Huronové, silná Ruka a Fittig, kteří nemohli býti do vesnice dopraveni, byli na významný pokyn Orlův zavlečeni do blízkého křoví a za chvíli visely jejich krvavé skalpy na řemenech dvou Mohavků, kteří jejich životu konec učinili.

Oblati uviděvše krvavé odznaky nelidského jednání, s hrůzou se odvrátili, misionář pak se tiše modlil za duše nešťastníkův. Ahatsistari, bezmocným hněvem naplněn, díval se chvíli strnule před sebe, ale uviděv kněze se modliti, sejal též svázané ruce a modlil se; v té chvíli zmizel z jeho srdce všechen hněv a výraz tváře jeho pozbyl tvrdosti.

Ještě zbývalo rozhodnouti osud Onduterraonův; stařec byl předveden před

nelidské soudce. Velikou ztrátou krve byl velmi vysilen, ale snažil se svou slabost ukrýti; potlačiv hroznou bolest, již mu působilo prostřelené rámě, přistoupil zpřimen k Orlvi. Tento pozoroval jej chvíli jako by útrpně, a potom ptal se ho: „Bude moci bojovník Atignenongaků, na jehož hlavě sníl mnoho zim leží, následovati Orla do vesnic Mohavků?“

Mlčky zatřásl stařec bílou hlavou a pravil: „Onduterraon nemůže již svým přátelům ničím prospěti a proto půjde ku Velkému Duchu bělochů, jenž bydlí nad mračny a jehož Mohavkové neznají.“

„Čee mi Onduterraon říci, je-li černý kabát vskutku velkým kouzelníkem?“ vyzvídál Orel.

„Ondesonk není kouzelníkem, ale pravý Velký Duch dal mu velikou moc, a bude-li prositi, rozmetá Velký Duch jeho nepřátele. Orel ať na to nezapomene a daruje Ondesonku svobodu!“

„Onduterraon tedy myslí, že se náčelník Mohavků bojí černého kabátu a jeho Velkého Ducha? Orel mu dokáže, že se mu směje!“

Náčelník rychle povstal a přistoupiv ku knězi ničeho netušícímu udeřil ho pěstí tak silně do obličeje, že zavravoral a byl by upadl, kdyby ho nebyl Onduterraon levou rukou zadržel. Oko starcovo zahřelo a hromovým hlasem zvolal na náčelníka: „Orle, ty nejsi z rodu, jehož jméno neseš, ty jsi potomkem skřehotajícího datla. Tvůj jazyk je žvatlavý, když nehrozí žádné nebezpečí! Atignenongakové slyšeli jen tehda tvůj válečný křik, když si je přepadl jako vlk a když jsi měl hejno bojovníků u sebe. Onduterraon neviděl nikdy tvého obličeje v bitvě, ale viděl tě jen utíkati před Ahatsistarim, jako jelen před lovcem. Slyšel tvůj křik tam, kde tě nemohl

zastihnouti náš tomahavk. Hlas tvůj zní jako hlas vola, ale tvé rámě je slabé jako otrokyně, a tvé srdce je tak malé, že ho žádný šíp najít nemůže, — ty nejsi Orle tím, co tvé jméno značí, ty jsi nejohavnějším ze všech červených vlků!“ —

Když tu stařec při vši bolesti zpřímá stál, chráně kněze levicí a hromovým hlasem ku svému vítězi mluvě, připomínal všechn jeho zjev křesťanské hrdiny starého Říma, jichž ani ukrutný Nero zastrášiti nemohl. Jeho tvář zářila neobyčejným leskem, v celé postavě bylo cosi velebného, účtu vzbuzujícího.

Nedostáváje od Orla žádná odpověď, zdvihl Onduterraon levici vysoko k nebesům a pokračoval s podivuhodnou výmluvností: „Orle, Velký Duch vidí a slyší všechno. On ví též, co my si myslíme. On viděl, co jsi ty a tvoji bojovníci učinili. K němu odešly duše statných bojovníků, které právě tvoji mužové v křoví zavraždili. K němu půjde tvá, půjde i má duše; od něho uslyšíme jednou, zdali zasloužili jsme na zemi trest neb odměnu, smíme-li vejíti do země blažených, nebo pošle-li nás na místo věčných muk. Orle, zde stojí před tebou starý Onduterraon bez bázně, on se nikdy nebál, jeho srdce nikdy prudce netlouklo, byl-li v nebezpečí života. Nyní však stojí na konci svých let, nejbližší krok zaneše ho ze země těch do země duchů. Ačkoliv nemůžeš pochopiti, odkud Onduterraon všechno to ví, co k tobě mluví, přece věř jeho slovům, neboť on mluví pravdu. Jediné pravý Velký Duch, před nímž Atigenenongakové s černými kabáty svá kolena sklánějí — tento jediný pravý Velký Duch odvrátí se od Mohavkův a jeho hněv je stihne, zůstanou-li srdce jejich zavřena slovům jeho, která k nim mluví ústy černého kabátu. Velký Duch je všude, on je též zde mezi námi. Onduterraon cítí jeho blízkost a sklání svou

hlavu před Neviditelným a Všemohoucím; kolem něho jest jasno a udiveně patří jeho zrak do dálky. Poslechni, Orle, neboť vyplní se každé slovo, které ti teď pravím! Onduterraon vidí lesy řidnouti. Vidí nesmírná pole a velké vesnice, v nichž bydlí běloši, kteří přišli z daleka přes velikou vodu. Vidí, jak se běloši množí jako tráva na prérii (široká rovina vysokou travou porostlá) a stromy v lese. Jejich hromové zbraně přinášejí zhoubu Mohavkům. Onduterraon vidí, jak červení Vlci ze svých lesů vypuzeni jdou za velkým světlem, které den přináší a jak v cizí zemi bídne se potloukají. Již nemají žádných lovů, a musejí žebrati u bělochů, kteří jim zhoubu a smrt přinesli. Tys vedl, Orle, válku s muži pokojnými, ty jsi je přepadl, tys prolil jejich krev, ty jsi skvrnou veškerého kmene. Onduterraon tě nebude následovati jako zajatec do tvých vsí, on zemře zde, kde jeho válečný křik naposledy zazněl, kde červení Vlci po jeho krvi dychtili. Zbraně tvých bojovníků roztržili Onduterraonovi rámě a zvolna ubíhá život z rány. Velký Duch tomu chtěl a Onduterraon mu děkuje. Mohavkové nemají moci nad ním; neboť jej volá Pán života, a brzo, velmi brzo půjde do jiné země, kde nelslyšeti válečného křiku, kde je ustavičný pokoj. Nemysli, Orle, že se Onduterraon na tebe hněvá! O ne, on má jen soustrasť s tebou; neboť ty jsi slep a Velký Duch zmátl tvůj rozum, protože pronásleduješ jeho děti, kteří Ho znají a k Němu se modlí. Onduterraon bude za tebe Pána života prositi, aby se na tě nezlobil. Propušt pokojné muže a neohrožuj jejich života.“ Onduterraon domluvil.

Osmdesátiletý kmet svěsil zvolna levici. Bojovníci mlčeli; Huron stál tu jako jejich soudce a ne jako zajatý. Jeho prorocký zrak naplnil je účtou a bázní, jeho všestebná slova mocně je dojala a Orel se za to styděl.

Bez pohnutí vyslechl náčelník Mohavků jeho řeč, ale nyní rozproudila se v něm stará divokost, jeho oči metaly blesky, prsa vysoko se dmula. Zvolna povstal a mimoděk sáhl na svůj tomahavk. — Onduterraon pohlédl zářícím zrakem k nebi, díval se pak okamžik na své vítěze a sklonil bílou hlavu, očekávaje smrtící ránu. Ale tomahavk nedopadl, i divoký náčelník potlačil hněv a zastrčil zbraň za pás. „Starý havran huronský nezastraší bojovníka Mohavků,“ pravil posměšně. „Nadarmo si lámal jazyk. Orel zavřel své uši jeho řeči. Onduterraon může jíti do země duchů, kterou mu černý kabát slibil, at jde a hledá ji — ale nenajde ji. Šťastné lovy jsou pro něho zavřeny, neboť se odvrátil od velkého ducha červených mužů a není již jeho dítětem. Jeho řeči a skutky byly zlé a světlo v jeho hlavě zhaslo. Kdo z mých bojovníků rozdrtil jeho rámě? Ať přistoupí, vezme si jeho skalp a jeho tělo dá rybám za pokrm!“

Jeden Mohavk rychle přikvapil, vytáhl svůj nůž, a již se chtěl vrhnouti na svou oběť, když mu P. Jogues zastoupil cestu a zakryl svého křtěnce vlastním tělem. „Velký Duch potrestá vás za každou kapku krve, kterou prolijete. Třeste se před pomstou živého Boha!“ zvolal hrozivě na Mohavka; jenž před ním bázlivě ustoupil.

„Bojí se moji bojovníci černého hada, jenž umí jen syčeti?“ zařičel Orel, uchvácen zuřivostí, mocně pak odstrčil vysíleného kněze, že se musil chytiti stromu, aby nepadl. Rychle však se zmuživ sepjál prosebně ruce své k nebi volaje: „O silný Bože, dopustíš, aby se takový skutek stal před očima tvýma? Smiluj se nad námi, a je-li možno, odejmi tento kalich od nás!“

Této příležitosti použil divoch za kata od náčelníka povolany a vrazil starci nůž do prsou. Okamžik stál ještě

ubohý bez pohnutí, pak se zachvěl a mrtvej svalil se k zemi. Vražedník vítězně zakřiknuv vrhl se na svou oběť, stroje se ji skalpovati. Misionář zděšeně vykřikl, vztáhl v bezměrné bolesti ruce k nebi a prosil opět Všemohoucího o pomoc. A jakoby mu Bůh znamení dával, že modlitbu věrného služebníka slyší, kmitl se náhle vzduchem oslňující blesk, za nímž následoval ohlušující rachot hromu; vzduchem to dunělo a třásl se, jakoby se obloha dolů řítila, a sotva 50 kroků od ležení ležel mocný dub na zem poražen a roztrštěn bleskem od koruny až ke kořenům.

Mohavkové zděšeně křičeli a Huroni s podivem dívali se na kněze, jenž, jak se domnívali, svolal blesk s nebe na jejich nepřátele. Vítězové i poražení byli stejně ohromeni. René Goupil a Vilém Coutoure klečeli a modlili se; P. Jogues pak děkoval vroucně Všemohoucímu.

Děšť se lil proudy dolů a poskytl rauěným úlevy. Bouře, jež tak náhle přikvačila, zdála se, že tímto jediným bleskem se vyburácela. Za krátko roztrhly se mraky a slunce zářilo zase na modrojasném nebi.

Zděšení Mohavků zmizelo, jakmile viděli, že kněz modlitbu svou skončil a pozornost svou věnoval opět raněným. Slunce překročilo již polovičku své dráhy a náčelník chystal se k odjezdu.

Dříve však poručil veškeré stopy boje vyhladiti a mrtvolý zabítych kameňy obtížené do řeky hoditi. Po několikahodinné práci byly konečně člunky do vody spuštěny. Porouchané člunky Huronů byly zničeny, ostatní však, jichž nyní Mohavkové nepotřebovali, skryly v rákosí nedaleko ústí řeky Irokesů (nyní Richelieuovy), jež od jihu do řeky sv. Vavřince se vlévá.

Před soumrakem opustili konečně vítězi se svou kořistí a zajatými jezero sv. Petra; krkavci, kteří mrtvolý tuhle-

dali, byli nyní jedinými živými bytostmi na místě, kde před několika hodinami tolik krve bylo prolito.

Orel věda, že ještě jedna tlupa jeho kmene v okolí mešká a chtěje ji o svém vítězství zprávu dáti, dal ji vyřezati do kůry nejmocnějšího stromu obrázkovými písmeny Indiánův. Tuto zprávu našli tam po mnoha desíletích evropští lovci, a francouzští osadníci postavili tam na památku hrozných muk, jež tam hrdinný bojovník Boží vytrpěl, dřevěný kříž, který však hlodavým zubem času již dávno je zničen. Též obrovský strom s písmeny divokých Mohavků již dávno je svalen a zničen. Místo, kde byla výprava přepadena, proměnila snaživá ruka lidská v úrodnou ornici, veliké lesy vymýtěny, založeny osady, a pilní, pokojní lidé, kteří tam nyní bydlí, netuší, co se před mnoha lety událo na jejich plodnosné půdě.

5. Renselaersvyk.

Na místě, kde je nyní vystaveno Albany, hlavní město státu New-York, založil kolem r. 1615 bohatý amsterdamský kupec Renselaer osadu, která též po něm nazvána byla; osadníci, počtem asi 100, chráněni byli vojenskou posádkou v malé tvrzi Oranien, palisádami ohrazené.

Holanďané, jak známo, byli přívrženci Kalvinovými a proto není divu, že osadníci Renselaersvykští nenáviděli katol. misionáře, kteří v těch krajinách mezi divochy katol. víru hlásali. Nepřáli jim též proto, že v osadách, které neohrožení bojovníci kříže v zemi indiánské zakládali, spatřovali počátky panství francouzského. Huroni, kmen Mohavkům nepřátelský, byli již namnoze s katol. vírou seznámeni a stáli, jak pochopitelně, na straně Francouzů. Holanďané pak spojivše se s Mohavky a ostatními kmeny Irokesů, zásobovali je střelnou zbraní a

nábojem, což ovšem bylo pro ně velkou výhodou proti Huronům, pouze šipy a luky ozbrojeným.

Ohavný zálesák, jenž misionáře Mohavkům zradil, soudil tedy docela správně, domnívaje se, že zprávou o zajištění výpravy obyvatelům Renselaersvyku nemálo se zavděčí. Proto odebral se přímo z ležení, kde od Orla tak chladně byl odbyt, do Renselaersvyku a znaje nejkratší cestu dorazil tam dříve než vítězni Mohavkové do svých vsí došli. Jeho příchod do osady nebyl žádnému podivným; osadníci jej znali a považovali jej za lovce a obchodníka kožemi, které jim častěji ke koupi nabízel. Do osady přišel již před několika lety a za času války holandsko-irokesské byl tlumočnickem a prostředníkem. Avšak přes to přece mu nevěřili a vykládali si všelicos o jeho spolehlivosti. Jeden osadník řekl mu jednou bez okolků, že je zrádce, a zanedlouho byl nalezen v lese zastřelen; od té doby nedal se Holanďan dlouho viděti.

Dnes nezastavoval se jako jindy s lidmi na ulici, aby se od nich nějaké noviny dověděl, nýbrž zaměřil přímo do tvrze a žádal, aby ho předvedli k veliteli Arendtu Curlerovi, že mu má něco důležitého oznámiti. Jeho žádosti bylo hned vyhověno.

Velitel, dobrý padesátník, seděl u velikého pracovního stolu a četl právě velké psaní, jež mu poslal guvernér (vrchní náčelník) Nového Amsterodámu (New-Yorku). Oznamoval mu žádost francouzské vlády, jež žádala od Holanďanů, aby neposylali Indiánům zbraní a náboje. Guvernér k tomu poznamenal, že uznává, jaké nebezpečí by z toho mohlo vzejíti, kdyby veškeré kmeny Indiánů zaopatřeny byly zbraněmi a vyzýval velitele, aby nedovoľoval posýlati střelných zbraní a náboje divochům.

Toto nařízení vrtalo veliteli hlavou. Nezáleželo mu ovšem na tom, zakázati

obchodníkům, kteří s Indiány obchod vedli, aby jim žádných zbraní nedodávali, avšak co měl odpověděti Indiánům, kteří přinášeli do osady loveckou kořist, již vyměňovali za pušky a náboj. Dá-li jim zápornou odpověď, je nebezpečí, aby velmi mocný kmen Irokešů nezdvihl válku, což by bylo ovšem pro slabou tvrz nebezpečno.

Přemýšleje o tom, sotva spozoroval příchod zálesákův, jenž si bez okolků sedl na lavici u dveří a trpělivě čekal, až ho velitel osloví.

„Co vás přivádí do Renselaersvyku, Jene?“ ptal se ho tento za chvíli, nespouštěje při tom očí s listu.

„Všelicos, vážený pane hejtmane,“ odpověděl zálesák poníženě, „ale především přináším důležitou zprávu, která vás bude těšiti.“

„Tedy mluvte, ale zkrátka!“

Zálesák se naň udiveně podíval — tak příkře nebyl ještě nikdy odbyt.

„Nu, ven s tím; nemáte-li mi co důležitého říci, ušetřte si to na podruhé!“ pokračoval Curler.

„Důležité je to, ale když vážený pan hejtman...“

„K čemu takové okolky? Mluvte rychle, jak to jindy děláváte, a bude po komedii!“

„To se též stane, pane hejtmane! Mohavkové lapli francouzského misionáře s dvěma bílými různencovými bratry a hromadu Huronů na řece sv. Vavřince!“

„U všech kozlů!“

„Ano, pane hejtmane, tak je tomu. Také náčelník Huronů Ahatsistari, kterého Huroni „Kousavá Kočka“ nazývají, je mezi zajatými. To je velmi dobrý lov; neboť ten rudý jezuitský pacholek vydá více než tři tucty obyčejných bojovníků. V Quebecu způsobí ta zpráva veliké rozčilení.“

„Hm, hm! — Jak se jmenuje ten jezuita?“

„Izák Jogues. Jeho jméno je snad Vašnosti známo; neboť měl již mnoho let ve francouzských misiích na jezeře Kipissingském hlavní úlohu. Já ho považuji za nejchytřejšího ze všech jezuitských úhořů a myslím, že jsem si u pánů v Renselaersvyku a Novém Amsterodámu dobré odměny zasloužil, že jsem celou tu jezuitskou výpravu vydal Mohavkům do rukou. Pro Francouze je to velmi krutá rána.“

„Ta... a... ak? Tedy vy jste zradil, ba snad prodal misionáře s jeho průvodci Mohavkům?“ Velitel upřel po těch slovech na Holanďana bodavý zrak a zlostně se zamračil. „Že bych je byl prodal, to ne, pane hejtmane, a též právě nezradil; neboť vaše Jasnost ví, že jsem nebyl nikdy přítelem Francouzů, nýbrž byl vždy s Holanďany. Proto není to zradou, řekl-li jsem Indiánům, kde a jak mohou výpravu dostat. Jesuita sprostředkoval novou smlouvu mezi Hurony a Francouzy, což pánům Holanďanům zajisté milým nebude. Nyní však je po smlouvě veta aspoň na čtvrt roku, neboť náčelník Huronů je zajat a bez něho nebude z toho nic.“

Zde se zálesák zamlčel a hledal účinek svých slov ve tváři velitelově, jenž zprávou tou více byl rozčilen, než za dobré uznával před potměšilým zrádcem ukázkati.

„Mlčky dival se Curler několik minut před sebe, a ptal se pak ostře se na zrádce dívaje: „Co se stalo se zajatými?“

„Mohavkové odvedou je do svých vsí, kam asi za tři dny dorazí.“

„Jsou Francouzové poranění?“

„To právě ne, pane hejtmane, ale se zdravou kůží nevyvázli; vaše Jasnost zná rudochy!“

„To znamená, že Francouzové byli mučeni?“

„Nu ano! Divoši jim trochu mnoho naklepali a několik zubů vyrazili a pro

větší potěšení také několik nehtů uřezali — vaše Jasnost ví sama, jakou kratochvíli jim to působí, zvláště jsou-li zajatci běloši.“

„Jak se to všechno stalo? Vypravujte mi celý průběh věci!“

„Ano, ale já jsem se domníval, že to mám jen krátce povědět!“

„Je dobře, to si přeji dosud; ale rád bych se něco více o tomto katovství, o tomto přepadení dověděl; tedy vypravujte!“ (Pokračování.)

Odkaz Pána Krista.

Jako starostlivý otec, připravuje se k cestě poslední, k cestě do věčnosti, těší dítky své, kolem sebe je shromažďuje a vše, co má, jim zanechává: podobně též Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus rozloučil se s věrnými svými, vše jim zanechal, co měl, co jeho bylo. — Avšak nejenom apoštolům a svým učeníkům odkázal poklady své, On pamatoval i na časy budoucí, On ani nás v lásce a dobrotě své nezapomněl; vše co dal prvním následovníkům svým — vše to v plné míře i nám patří, vše to patří i pokolením budoucím.

Protož hledme poznati milosrdenství a dobrotu jeho, uvažujice a prohlédajice bohatý a vzácný odkaz Páně.

Vizme Jej při poslední večeři: sedí u prostřed milých svých a žehná jim Běře chléb a víno ve svaté ruce své, žehná vše a mluví: „Vezměte a jezte, vezměte a pijte — toť jest tělo a krev má!“ A dokládá dále: „To čiňte na mou památku!“ To jest jeden z darů jeho! Sám sebe dává se nám denně a za nás se na oltáři nekrvavě obětuje; on sílí a krmí nás přesvatým tělem a krví svou a připravuje nás pro život věčný! . . . Však i v životě vezdejším nevyhnutelná jest nám tato manna nebeská: ona ulehčuje nám trampoty všeliké a od hříchů a pekla nás chrání!

Přijímejmež tedy, katolíci zbožní, nejsvětější Svátost na památku Syna Božího a ku blahu svému.

„Milujte se, jako já miloval vás; neboť tak jen poznají, že jste učeníci moji, když milovati se budete vespolek!“ Toť další vůle a odkaz Krista Pána! Lásku, svou božskou lásku nám zanechává, abychom jí spojení, všickni vesměs dostati se mohli do stánků Božích! — A jako lásku svou, podobně i víru, svaté učení své nám odkazuje, abychom je vezdy v srdci svém nosili a dle něho život svůj spravovali, bychom pak tu blahou nadějí měli, dostati se k němu do blaženosti nebeské! —

A co dál: On za nás trpěl, hříchy naše vzal na sebe Beránek Boží, by nám roucho své nevinnosti dal! On nás činí svatými, jen když my chceme, litujice hříchů a poklesků svých, a za to sdílí s námi mír a pokoj nebeský, činí nás opět dítkami Božími.

Již pñí Kristus Pán na kříži! — Temné mraky zdvihají se nad Golgothou! Kristus Pán dokonává . . . Avšak ani v této chvíli nezapomíná na nás, na ovečky své! Dole, pode křížem, viděti hlavně tři osob. Sv. Maří Magdalena objímá to tvrdé dřevo kříže a rozbodené nohy Spasitele svého líbá. Dále tu stojí bolestná Matička Páně, ana slzavým zrakem hledí v usinalou tvář Synovu, a svatý Jan, miláček Páně, smutně k zemi hledě, připomíná si chvíle právě minulé! Božskému trpiteli leží ještě něco na srdci. Slabým hlasem praví k Materí své, na sv. Jana okem ukazuje: „Matko, hle syn tvůj!“ a k sv. Janu

dále: „Hle matka tvá!“ A totéž praví nám: „Hle! Máti má, Maria Panna, matka vaše!“ Mater svou, tu starostlivou, pečlivou, něžnou, tu svatou matku svou nám dává a sám ji opouští! A k Panně Marii praví: „Viz dítky své!“ Jako by pravil: „Pečuj, starej se o ně, miluj je, tak jako já!“ A Panna Maria poslechla hlasu a příkazu jeho, jakož i svatý Jan vážil si odkazu Mistra svého. Jen na nás záleží mnoho, abychom pravými byli dítkami blahoslavené Panny, abychom hodnými se stali její za nás přimluv a orodování! A to jistě se pak stane, když pokání činíce, život svůj stále zdokonalovati budeme, tuto Mater svou za pomoc, radu a posilu často vzývati budeme pokorně! A ona neopustí nás, jako neopustila Syna svého, ana s ním za nás vše trpěla, celou křížovou cestu s ním prodělala, a když On na kříži dokrvácel, srdce její sedmýrý meč zranil!

A Pán Ježíš dokonal! Bezduché tělo jen ve výši pnělo, kdežto duch jeho k Otcí v nebesích se ubíral. — Však — o lásko svrchovaná, — On i po smrti nás neopouští! Vizte, své svaté srdce otevírá, krev svou vylévá, — a nás k sobě, do srdce svého přijímá, ježto rukama nás již více objati nemůže! — Vejděmež tedy s pokorou do stánku svatého srdce Kristova, jsouce tam vyzváni. Tam svatě, mile jest; tam žádný záští, zloby mráz nevnika, tam všichni bratři jsme a blaženými na věky.

Stávejme se tedy hodnými, aby nás vždy svaté srdce toto v sobě nosilo a nás chránilo; a to se stane, když v mi-

losti Boží stále setrvati bude první snahou a cílem naším!

A dále pravil Kristus Pán, že sešle nám utěšitele, Ducha svatého! On ví, že těžko životem tímto kráčet i neklopýtnouti, On ví, že nesnadno vyhnouti se bolesti, smutku, trudu. — Vždyť to povolání naše zde, zkoušku a školu utrpení přestáti zmužile, aby odplata byla tím hojnější! — A k tomu uvěsti, síliti má nás Duch svatý, jak Jej nám odkázal Syn Boží. A nám tedy budiž vždy to činiti, co nám Duch svatý radí, jeho hlasu vždy uposlechnouti, ať je káráv, výstražný neb poroučející. Jeť nám to vždy ku blahoslavenství.

„A já s vámi jsem až do skonání světa!“ jsou slova Pána Ježíše. To jest jako: „Já se vám celý odkazuji!“ On jako pastýř a my stádo oveček, a za každou tu ovečku svou dává předobry ten pastýř život svůj. Neopouštějmež tedy nikdy vůdce svého, vždy ho hledejme, jako On každou dušičku hledá a z trní — z hříchů — ji vybírá a

krví svou čistí.

Jdeme jen, kam vede nás: k prameni Boží milosti napájet, k chlebu Božímu nasytit se. Jdeme za ním poslušně i úzkou cestou a příkrou strání drsnatou, jdeme za ním byt i vším nepohodlím, vždyť přijdeme konečně tam, odkud On si pro nás došel, k bráně nebeské, k životu věčně blahoslavenému!

A to jest ten poslední odkaz Pána Krista, život věčně blahoslavený, kde v tvář mu patřiti budeme!

Toť jsou ty neocenitelné poklady Pána Krista, toť ta nevyvážitelná stud-

nice lásky a milosti jeho! Patřme často na ně, a hleďte si všechny získati, jak On to chce!

A proto tedy zmužileji i raději sná-
šejme protivenství všeliká, bychom pak

Bohu za vše děkující, jemu se odevzdali a tím srdečněji s Marií Pannou zvolati mohli:

„Velebí duše má Hospodina, a zple-
sal duch můj v Bohu, Spasiteli svém!“

Kapla Panny Marie na Kopečku u Nové Říše na Moravě.

Helikou úctu a důvěru chová lid
okolí našeho k Panně Marii na
Kopečku. Letního času i pozdě
večer ještě vidíš zbožné ctitele Panny
Marie putovati na Kopeček a tu
Bohorodičce buďto za obdržené dobro
děkovati, buďto ji o přimluvu a pomoc
žádati. Když v létě na Kopečku slou-
žena bývá mše sv., hojně věřících a
ctitelů mariánských se jí účastní.
I z daleka poutníci na Kopeček zavítají,
by tu Panně Marii prosbu svou před-
nesli. Mnoho vděčných synů a dcer
Mariiných krásli osobně obraz její i
kapla, jiní až z dalekých měst květiny
a okrasy sem posílají. Ptáš se, milý
čtenáři, odkud původ má tato úcta Boho-
rodičky na Kopečku. Vyhověti chci
tvému přání a ti vypravovati vše, co
jsem se dozvěděl od starých lidí i čeho
jsem se dočetl v neméně starých knihách.

Stává posud v Nové Říši klášter
premonstrátů, t. j. kněží řeholníků, kteří
pro zvláštní úctu k Panně Marii bez
poškrvny počaté bílý kněžský šat nosí
a mimo jiná zaměstnání kněžská též i
obzvláště Pannu Marii ctí, vzývají a
k ní se modlí. Roku 1755—1792 byl
představeným tohoto kláštera opat a
prelát Josef Pelikán. Pocházel z rodiny
Pelikánů, která posud v Nové Říši žije,
z jejíhož kmene i nynější opat po mat-
čině straně pochází. Nadzmíněný Josef
Pelikán byv ještě malým chlapcem asi
desítiletým pásával ovce na mýtině na

Kopečku. Stalo se, že jedenkrát, když
v létě poledního času opět ovce pásal a
trochu dřímál, že ve snách ukázala se
mu krásná paní. Poznal, že je to Panna
Maria. I počala k němu vznešená Panna
takto mluviti: „Josefe, synu můj, jdi a
uč se a budeš jedenkrát opatem v Nové
Říši.“ Probudil se hošík, hledí kolem
sebe, kdo by zde k němu byl mluvil.
Nebylo tu ale nikoho, jen loučka, les a
ovečky. Počal se tedy báti, sňahal hned
všecky ovce, hnal je domů a celou
cestou se modlil. Přijda domů vypra-
voval svým rodičům, co byl viděl a co
byl slyšel. Rodičové nechtěli tomu vě-
řiti a sen že je jen sen synáčkovi v od-
pověď dali. Náš Josífek musil zase
ovečky pásati jako dříve. Hnal ovce
opět na Kopeček a modlil se bez ustání.
Po dvakrát se mu ještě zjevila blaho-
slavená Panna a vždy ta samá slova
k němu mluvila. Neříkal rodičům více
ničeho, pokoje mu to ale přece nedalo,
neboť slova krásné paní mu opět a
opět přicházela na paměť a ozývala se
v dětském zbožném srděčku. Jednoho
dne předsevzal si: půjdu k milostpánu
a řeknu mu, že chci býti panáčkem,
aby mě vzal do kláštera, a taky mu
povím, co mi Panna Maria řekla. Jak
u sebe ustanovil, tak i učinil. Šel a
přednesl své přání tehdejšímu proboštovi,
jménem Petr Pavel Kredis. Tento vida
chlapce nadšeného pro službu Boží za-
ujal se ho a dal jej na studia. Vědou,

moudrosti i zbožností prospíval Josef Pelikán a dokonav svá studia vstoupil do kláštera novoříšských premonstrátů.

Pozapomnělo se možná během roků na to, že Josef vyvoleným jest blahoslavené Panny; ale byť i svět byl zapomněl, Josef sám nezapomínal, jeho zbožnost, upřímná pokora a horoucí láska k Panně Marii byly svědky jeho vděčnosti.

Roku 1755 zemřel staříčký opat Augustin Výminko. Sešli se kněží k nové volbě a zvolen byl miláček Panny Marie, Josef Pelikán. I vyplněn jest sen, sen pravím? ne sen, vidění pravdivé! Skutkem se ukázalo, že Maria Panna Matkou jest věčné pravdy. O kdo by nectil místa, kde zjevila se tvorů pozemskému královna nebes! Postaral se tedy i o to opat Josef, aby místo jemu samému posvátné i všem věřícím stalo se posvátným, blahodárným. Dal na oné mýtině postaviti vkusnou kapličku s oltářem, vysázel krásné lipové stromořadí od městečka až na Kopeček a nesl kolem roku 1780 ve slavném průvodu staroslavný obraz blahoslavené Panny Marie do kapličky na Kopeček. Obraz tento, představující Pannu Marii, jak vyobrazena jest na svatém Kopečku u Olomouce, od dávných časů ve velké úctě chován byl v rodině u Hrisů v Nové Říši a veřejné úctě v kapličce na Kopečku věnován. Byl to slavný den, když zavítala do domu, vystaveného a posvěceného od miláčka svého, královna nebes, Maria Panna. Procesí z daleka široka táhla sem úctu vzdávat a děkovat blahoslavené Panně. Začátkem byl tento památný den mnoho krásných slavných dnů v následujících letech, když v dnech mariánských davy věřících v krásně seřazených procesích, korouhev za korouhví mohutným stromořadím na Kopeček táhly a okolním lesem jeden hlahlol písní vroucích se ozýval:

„Škola B. S. P.“ 1883.

„Zdravas buď, Královno, Matičko Ježíše!“
O kde jsi duše křesťanská, které by radosti srdce nejásalo, které by slza radosti oko nezronila, když vidíš, jak oslavena jest milovnice nás všech, nejblahoslavenější Panna Maria. Spočítány byly však dny slávy od nevyzpytatelné nám božské prozřetelnosti.

Umřel zbožný ctitel blahoslavené Panny, opat Josef Pelikán, poslední, jenž nadšen byl pro rozšíření slávy Boží na zemi. Posledním byl, jenž týhodně na Kopečku mši sv. Bohu obětoval. Pochován jest v kryptě pod kapli bolestné Panny Marie ve farním chrámu v Nové Říši. Sám živ ještě jsa postaral se o nápis na svůj hrob; a tak podnes čteme na kameni v nadzminěné kapli: „O Ježíši, nad hříšníkem se smiluj!“ V tom doufání setrval až do skonání 1792.

V květ vypučelo semeno za císaře Josefa do kypré půdy naší zbožné Moravěnky vseté, a již tu i tam ovoce se ukázalo. Tehdejší mladší pokolení novoříšské duchem josefínským prodechnuto bylo, jako ostatní osvícenci osvícení málkou vědou svobodomyšlností, proti všem poutím i procesím, a proto taky proti poutím na Kopeček. Stávalo se snad, jak ještě staří lidé z doby oné vypravují, mnoho nesvárů při těch poutích. Ale tu nám nepovídají nic nového, to samé až podnes zednáři a svobodomyšlníci namítají proti našim poutím, proto že z křesťanského stanoviska neznají a jim vůbec každá vroucnější bohoslužba trnem v oku jest a přemrštěností býti se zdá.

Za opata Nepomuka pozapomenulo se na posvátné místo Panny Marie a tak daleko to dospělo, že již jen tenkrát mše sv. na Kopečku sloužena byla, když někdo z věřících ze zvláštní úcty toho si přál. Ale nespočívalo za to Boží pozhnání ani na klášteru novoříšském ani na obci ani na krajině naší.

Mnoho podnikal opat Nepomuk a klášter již již bral zkázu. — Po mnohá léta bída, nouze a mor byl v naší krajině. V roku 1813 požár zničil Nepomukem vystavěnou budovu klášterní, knihovnu a k tomu všemu ještě půl obce. Nechtěla však blahoslavená Panna, aby docela v zapomenutí přišlo místo jí zamilované. Lid věřící posud lnul k Panně Marii na Kopečku.

Sousedka Novojičská, Cejnarová jménem, měla dcerušku asi 7letou a ta nemocí docela oslepla. Lékařská pomoc byla marna, děvčátko zůstalo slepým. Bylo to roku 1818. Lidé ti pomocí nemohou, přemítala starostlivá matka sama u sebe, půjdu k Panně Marii na Kopeček, ona mi pomůže, dítě mi uzdraví. Šla k tehdejšímu panu faráři Ferdinandu Seckovi, dala na mši sv. za svou ubohou slepou dcerušku a prosila ho, aby mši sv. sloužil na Kopečku. Když pan farář mši sv. na Kopečku sloužil, byla starostlivá matka se svou slepou dceruškou přítomna, vroucně se modlila i děvčátko ručičky spínalo a Pannu Marii o zrak prosilo. Kněz mši sv. dokonal, vzdálil se a matka s dítětem posud klečí. Povstala od modlitby, vzala dítě za ruku a jde domů. Přijde domů a převlíká se. V tom volá dceruška: Maminko! maminko! já vás vidím. Matka tomu nemohla hned uvěřiti. Ano vidím vás, mamiuko, vidím, že si svlíkáte kazajku. Radostí matka počala plakati, děvčátko plakalo s matkou, a děkovaly obě Panně Marii. Druhého dne vyprosil matka si opět mši sv. na Kopečku, na poděkování. Tu již zpráva o zázraku byla rozšířena po celém městečku i okolí a ze sta úst opět po mnohých letech ozval se při mši sv. na Kopečku chvalozpěv marianský „Zdrávas buď, královno, matičko Ježíše.“

Mnoho procesí, mnoho poutníků zavítalo téhož roku 1818 na Kopeček.

Mnoho nemocných zde dosáhlo zdraví. Žena chromá ze Stonařova došoulala se až sem, zanechala zde dvě berly a zdráva vrátila se domů. Opět zavítala stará sláva na Kopeček. Obyvatelé novojičští i věřící celého okolí závodili u vykrášení stánku Bohorodičky. Sakristie z prken se postavila i kazatelna. Občan Novojičský Vojtěch Tichý sám místo před kaplí vydílal a sedadla kolem kapličky do drnu vykopal.

My cestujeme do Lúrdy, kde blahoslavená Panna chudému děvčátku Bernardě jménem se zjevila, a dobře činíme. My ctíme Pannu Marii teď obzvláštně v obrazech i sochách zjevení lúrdského a dobře činíme. Mocna jest královna nebes, zjevuje se nám dle své vůle, a ne dle vůle naší, divy tvoří na místě vyvoleném, vyslyší nás, když k ní voláme jménem, které ona sobě oblíbila. O kde jsi člověče, který hys té hříšné odvahy měl určití u své ujmě místo pro zjevy, divy a vyslyšení královny nebes? Lidé jsme a prositi a děkovati jen smíme.

Neděkovali však tehdy ti, jimž dle povolání to příslušelo, za zázraky, zjevení, divy a dobrodiní, která Panna Maria na Kopečku nám prokázala. Byliť oni všichni ještě ze školy mělkého náboženského vychování, a to jim budiž omluvou. Mluvílo se opět, jako před lety o pověře, o nešvarech, přidalo se něco o ziskuchtivosti, osvícenosti devatenáctého století a pochybovalo se o divu. Stěžovali si snad také faráři. blízkých poutních míst, kostelního Vydrší a Přibyslavic, že poutěmi na Kopeček příjmů jim ubývá, buď si tomu již jakkoliv, určitěji souditi nechci; ale konec toho všeho byl, že opat a prelát Nepomuk roku 1819 u své ujmě zázračný obraz Panny Marie s Kopečka dal přenést do farního chrámu Páně v Nové Říši a zde jej v postranní kapli blíže kostelních dveří umístil. Zamezil takto

poutě na Kopeček, újmu učinil úctě Mariánské, ale též svému životu, zemřel téhož roku 1819.

S bolesti díval se lid na takové počínání, neboť veliké oblibě těšili se pouti na Kopeček. Lid dětinnou láskou lnul k Panně Marii na Kopečku. Buď zde na příklad jen toto uvedeno: Velevážený jeden stařeček litostí, že Pannu Marii snesli dolů, neměl v domečku svém pokoje. Vycházel přes chvíli ze své chaloupky, díval se na Kopeček a říkával: vidím jak Panna Maria vznáší se v bílém rouše nad lipami. Lid sám litostí a žalem naplněn uvěřil lehce takovému vypravování stařečka. — Dlouho trvala spousta na posvátném místě, trvala plných 36 let.

Vyskytl se zase po tak dlouhých letech zbožný ctitel Panny Marie, který v mládí svým svědkem byl její oslavy na Kopečku. Byl to opat novoříšský Bedřich. Krátké bylo jeho panování, ale blahodárné. On dal kapli na Kopečku poopravit, zřídil vše, aby tam opět mše sv. sloužena býti mohla, i zvonem kapličku obdaril. V létě r. 1855 bylo vše již hotovo a k okázalému průvodu připraveno. V městečku vše se strojilo na procesi. V den Narození Panny Marie 8. září 1855 ohlašoval pan farář s kazatelny, že po velkém kázání zázračný obraz Panny Marie ponese se ve slavném průvodu na Kopeček. Přidal zásluhy opata Bedřicha, jakých si získal o kapli na Kopečku

napomínaje, by věřící láskou předkův svých a důvěrou utíkali se v každé potřebě k Panně Marii.

Sestavil se průvod a mnoho malých bíle oděných družiček neslo na okrášlených nosítkách zázračný obraz do oblíbeného stánku Bohorodičky na Kopeček. Byl to pro Novou Říši den velmi slavný, oko mnohého radostí slzelo. Největší podíl na této oslavě Panny Marie měl opat Bedřich a ačkoliv zdraví chatrného každodenně letního času na Kopečku mši sv. sloužíval. Pěšky na horu šel a pěšky dolů.

Stojí kaplička posud, visí v ní obraz zázračný, touž úctou a důvěrou, jakou zdědil od otců, lne lid náš k Panně Marii na Kopečku, ale ona okázalá úcta přestala, zpěvů a modliteb, které vši moci takřka pomoc a smilování s nebe svolávaly, není více. Několikrát za léto bývá od novoříšských kněží sloužena mše sv. na Kopečku a jen jednou za rok, totiž na slavnost Navštívení Panny Marie, jde průvod z Nové Říše na Kopeček, aby tam obcovał slavným službám Božím.

Zabývá se nynější opat novoříšského kláštera myšlenkou, kapli na Kopečku rozšířit v kostelíček, dejž Bůh, aby přání toto ve skutek vešlo, a taky stará sláva zavítala na Kopeček, s ní pak spolu Boží požehnání i spása pro klášter i kraj novoříšský.

Ferdinand Hotový, O. S. N.

Úcta sv. Josafata, mučeníka, po všem světě.

Podává Ant. Rejzek T. J. (Pokrač.)

V.

Počátkem r. 1609 dostalo se Josafatu Kuncevičovi, mladému řeholníku basilian-skému, po víře svaté té největší milosti. — Chrám basilianův nejsvětější Trojice ve Vilně jest svátečně ozdoben, u oltáře vidíme samého metropolitu

kyjevského Hypace Počeje, kmeta rázného, jenž udílí svátost svěcení na kněžství Josafatovi. Kdo nám poví, co při posvátném výkonu tom cítil zbožný kmet, arcibiskup a metropolita ruský, poznav za dobu 5 let s důstatek, jakou perlou jest novosvěcenec pro veškerou církev

řeckoslovanskou, a tuše v něm velikého apoštola katolické církve v zemi litevské? Více by nás ještě zajímalo, kdyby nám bylo lze nahlédnouti do útrob duše Josafatovy, která rozplývala neličenou zbožností a spolu sebo a vše svoje za obět na oltář kladla. S jakou zálibou Bůh vševědoucí naň shledl a obět služebníka svého přijal, jenž věděl, že se na něm vyplní slovo jako na sv. Pavlu (skutk. ap. 9. 15.): „nádobou vyvolenou jest mi. Já zajisté ukáži mu, jak mnoho musí pro jméno mé trpěti!“

Jediným knězem, jakým byl svatý Josafat, získala církev řecko-slovanská mnoho; vyvinul činnost v pravdě apoštolskou. Josafat byl vzorem kněze horlivého a dokonalého apoštola, jakého církev rusínská dávno již neměla. —

Časy, v nichž vychován byl, jeho vlastnosti osobní a ctnosti nadobyčejné, vážnost a úcta, které po celém hlavním městě litevském prve již, než se stal knězem, požíval, ukázaly se mu býti nápomocny v působení jeho. Pocházejí z rodičů nikoliv zvláště mohovitých, jako obyčejem bylo u kněží pro služby Boží církve řecké, a vychován jsa ve vlasti a ne v cizině byl tělem i duší rodákem všech kněží i nekneží; a nikdo neměl žádné příčiny jakési nedůvěry veň. Nedůvěra tato ku kněžím, kteří vzdělání svého nabyli v cizině, bývala velika: arci že na mnoze byla nedůvěra jejich až příliš odůvodněna. Patrně jest, že prozřetelnost božská si jej připravila, aby byl vzorem duchovenstvu rusínskému, jemuž od starodávna platilo za pravidlo života: „znej povinností svých a vykonávej je svědomitě, buď tělem i duší katolík a není ti třeba vtírati se do kruhů cizích; drž se svého národního podání po předcích svých, a spasiš sebe a stádec ti svěřené.“ Avšak pravidlo ostalo mnohdykrát nepovšimnuto a zanedbáno.

Od toho dne, co se stal knězem, sloužil nejdražší obět mše svaté každodenně a byl příkladem svým nenaalou pobudkou kněžím ostatním, již mši sv. denně nesloužili. Ano mnozí přinášili tu nejdražší obět Pánu Bohu, jen když byli k tomu přísným závazkem vedeni aneb se jim pro živobytí skytala mimořádná výhoda. Na příliš dlouhé modlení hodiněk církevních nenařikal sobě nikdy; modlíval se mimo povinné ještě jiné, kterým se byl již jako pachole ve Vladimíři naučil a slibem se k nim před Bohem zavázal, ač v řádu ke slibu tomu více vázán nebyl.

Úplně jsa přesvědčen o svatosti a dokonalosti veliké, která se na knězi vyžaduje, jelikož mu svěřena jsou nejsv. tajemství těla a krve Páně, zpovídal se každý den. Ovšem to bylo asi neslychané kázání pro ostatní kněžstvo, které jednou do roka v době velikonoční aneb čtyrykrát za rok v suché dni dle předpisu církevního chodívalo k správě Boží. Jak si vedl světec náš u oltáře při nejdražší oběti, jakou zbožností a láskou k Pánu Ježíši překypovalo srdce jeho, o tom všem nevíme z něho samého ničeho: ale Pán Bůh sám se postaral, bychom alespoň tušiti mohli, co se tu dalo. —

Býval po dlouhou dobu u katolických Rusinů zvyk, malovati si sv. apoštola svého Josafata v obleku kněžském, jak drží k lidu obrácen jsa kalich v ruce, z něhož vyniká krásný Ježíšek, při čemž anděl v obleku jáhenském posluhuje. Příčinu vyobrazení tohoto nám vypravuje Jakob Suša, biskup chełmský v ruském Polsku, jenž r. 1664, tedy 40 let po smrti sv. mučénika, vydal jeho životopis latinský v Římě (Cursus vitae et certamen Martyrii B. Josaphat Kuncevicij, archiep. Polocensis) následovně: Církev řecko-slovanská má při mši sv. své zvláštní obřady. Lid v chrámě

jest oddělen od kněze téměř úplně. Po celý čas mše sv. nikdo kněze nevidí, jenž ve světější svatyni, u nás říkáme v presbytáři, mši sv. slouží; za to jej nahlas se modlití slyší, a jelikož se modlí slovanicky, rozumí se jeho modlitbám, ač od lidu jest oddělen dosti hustou záclonou. Teprve po sv. přijímání kněžském, když se přistupuje k stolu Páně, záclona se odhalí a kněz se obrátí s kalichem k lidu věřícímu, aby jim udělil sv. přijímání.

Jednoho dne, když svátec náš měl mši svatou, lidí bylo četné v chrámě, ač byl den všední, poněvadž je světcova modlitba nemálo k pobožnosti povzbuzovala. A právě když se k nim obrátil s velebnou Svátostí, viděli Ježíše Krista z kalicha vynikati v postavě malého pacholátka, jehož tvářičky zářily jako slunce; po straně pak stál anděl za jálma oblečený, jenž posluhoval jim. — Toť se opakovalo několikráte. Zajiště chtěl tím Pán Ježíš upozorniti lid rusinský, s jakou radostí dlí v rukou kněze hodného. A dokládá svrchu jmenovaný životopisec, že to viděli a svědectví o tom dali mužové velmi vážní a hodnověrní. —

Pravým přítelem jsa ruských bratří svých, těšil se z kněžství svého, že může přispěti duším živých i mrtvých nejdražší obětí mše svaté, jejíž cenu nevyvází celý svět. Radoval se, že smí alespoň vynahraditi Pánu Bohu urážky jiných kněží nehodných, jež se mu v nejsvětější Svátosti oltářní ze lhůstevnosti a vlažnosti kněžské konávají. To vše ale nijak horlivosti jeho po spásce duší nepostačovalo.

Práhli již dlouhá léta po tom, by se jim věnovati mohl celý. Za tou příčinou studoval od vstoupení do kláštera Trojického, seč sil bylo, aby později co nejlépe zastávati mohl kazatelský úřad a působiti ve zpovědnici. Písmo sv. bylo

jemu nejen každodenním chlebem, ale spíše ustavičným předmětem rozjímání jeho ve dne v noci. O obtížích jeho vzdělání jsme se již zmínili, které obtíže byly v pravdě takové, že sto jiných mužův by se bylo vzdalo všech snah, ztrativše naději, že by bylo přes to přece vše lze něčeho se dopracovati. — Nejsa vědom latiny ani řečtiny nemohl s ostatními bohosloví studovati, které se ve Vilně přednášelo latinsky, jak v církvi katolické obyčej nese, a knihy mu neposkytovaly rovněž pomoci žádné, jelikož byly psány latinsky neb řecky. Bohoslovec latinský naučil-li se jednou správně mysliti, může i bez učitele dospěti k velikým vědomostem, maje dobrých kněh hojnost, jen když mu po ruce někdo, s nímž se poraditi může v rozpacích. Bohomluva řecká má ve sv. Otcích velikých pokladů, jichž důkladné výklady Písem sv. a výtečné spisy co do věrouky i mravovědy jsou veškerému světu křesťanskému známé. Co si ale měl Josafat počítí? Marně hledal alespoň jakousi rukověť pro vzdělání bohoslovecké v jazyku rusinském. Mimo několik kněh sv. Otců převezených do jazyka mateřského a Písmo sv. neměl nic. Tedy sám si byl přinucen sbíratí, kde jak mohl, aby toho nejpotřebnějšího se mu dostalo. Avšak měl přítele věrného, jenž jej povzbuzoval jsa mu nápomocen ve vědách i v duchovním životě; i těšilval jej, když celý učením utrmácený předce nebyl s výsledky spokojen; a vykládal mu základy křesťanské filosofie a bohosloví podle sv. Tomáše Akvinského. — Muž tento byl P. Valentin Fabricey z tovaryšstva Ježíšova, jenž na akademii vilenské bohosloví přednášel a jazyka rusinského, jak dříve životopisec sv. Josafata, úplně mocen byl.

Nelze mi tu minouti se slovy, které o něm vynesl Josef Rutski, nám z čísla 2. známý, jenž se stal (v krátkce potom)

metropolitou v církvi řecko-slovanské a sv. Josafata na arcibiskupa poleckého povýšil a posvětil. Právě o něm, že byl spoluzakladatelem a šířitelem nejhrošlivějším unie katolické či vzkrísitелеm církve řecko-slovanské; jmenuje jej mužem skrz na skrz apoštolským, jehož památka musí nám a potomkům našim požehnanou zůstati. A takových mužů v tovaryšstvu Ježíšově tehdy v Litvě a na Bělorusii působících, jak nám životopisy sv. Josafata na mnohých místech dokládají, byl počet značný. Ostatně sv. Josafata, jenž byl tím nejhlavnějším bojovníkem za unii v církvi řecko-katolické, vidíme po celou dobu působení jeho co kněze basilianského, co opata trojického ve Vilně, i co arcibiskupa poleckého v nejužším spojení a v nejpřímějším přátelství s tovaryštvem Ježíšovým. Což vrhá světla i na ty, s nimiž obcoval; neboť Josafat miloval církev řecko-slovanskou a posvátné obřady její jako svou vlastní duši a ještě více.

Josafat byl věru muž velikými schopnostmi od Boha nadaný. Duch jeho byl pronikavý, úsudek zralý, paměť výtečná. Pojímal vše snadno a dovedl se o tom, co byl pojal, zřejmě vyjádřiti. Co o něm z písemných pramenů víme, zaznamenal nám jeho současník Jáchim Morochovski, biskup vladimírský (Vladimír, město litevské, bylo rodiště svatého Josafata) od r. 1613 (Vita s. Josaphati M.): Cokoliv četl, cokoliv slyšel, ostalo v duchu jeho jako do mramoru vryto. Josafat sám říkal o sobě, že bez zvláštního osvěcení Duchem sv. by byl nikdy nedospěl k těm vědomostem, i při sebe pilnějším učení a sebe lepších učitelích. Jemu se povedlo, co se mnohým učencům nedaří, prohloubati pravdy sv. a vniknouti v ně celou myslí svou. To uznala též sv. Stolica apoštolská, že vědomosti u sv. Josafata s tolikými obtížemi bojujícího byly nadobyčejné a

sv. Otec tehdejší Urban VIII., veliký příznivec katolických Rusínů, když se jednalo o to, aby byl za blahoslaveného vyhlášen a na oltář postaven, uvedl osvěcení Ducha sv. pobudkou za znamení zvláštní jeho svatosti a při svatořečení se rovněž uvádějí za důvod pro svatost nadobyčejnou. Všecky tyto přípravy na kněžství Josafatovo se děly v malé jizbičce kláštera nejsv. Trojice za posledních 4 let, aniž by byl kdo něco o tom věděl. I divili se všichni vidoucí jej na kazatelně s takovou jasností a snadností o článcích rozličných víry sv. hlásati. Což to není ten kupecký učeň, jenž do škol latinských ani nechodil, jménem Jan Kuncovič? Svrchu jmenovaný Josef Rutski o něm píše: „Jeho slova byla svěží, moudrá a opatrná, ale rovněž rázná a zvláště jaksí vítězná.“

Jeden mladý řeholník basilianský, P. Dorotěj, jenž byl právě v tu dobu vstoupil do kláštera Trojického, pravil o něm: „Josafat byl výtečný kazatel, celý hořel láskou k duším.“ Ze všech nejmilejší mu bývala kázání, když mohl ve slohu důvěrném vykládati články sv. víry, jmenovitě články sporné mezi katolíky řecko-slovanskými a rozkolníky. Tu si pak počínal s nadzemskou jasností a až okouzující zajímavostí. Proto bývala z takových výkladů obrácení velmi četná. Jedni se zřikali bludu a kacířství, druhí rozkolu, třetí se vzdali života hříšného a oplakávali svůj život bezbožný. Co jest asi jmen zaznamenáno v knize života Josafatova, jichž byl získal nebi, o tom vi Bůh sám a nyní zajisté též světec náš; neboť tato zdobí jako draho-kamy jeho korunu mučnickou. Pojem jakýs učiníme sobě ze slov životopisce jeho Jakoba Suše, jenž dí, řekl-li Josafat tomu kterému z rozkolných důvěrně a s úsměvem: „Pozor, pozor, stanete se jednou uniátem“, nikdy neostalo slovo toto bez pravdy.

Ký div, že rozhořčení naš rozkolníci kypěli hněvem a zlostí. Nejednou vyzvali Josafata úhlavní nepřátelé unie katolické, aby se s nimi do hádky o víře sv. pustil. Postavili pak za jeho soky nevytěčnější obhájce rozkolu, povolali si ku pomoci i kacířských predikantů radíce se, že ho svými vychytralými námitkami do tenat svých zapředou, z nichž mu uniknouti nebude. Než milost Boží byla s ním; a jakmile otevřel ústa svá, plynula sv. pravda z úst jeho, tak že veždy jako vítěz se vracel z takých půtek náboženských. Rozkolníci nemohli se dosti vynadiviti, odkud se mu jenom té moudrosti dostalo, když se zahanbeni domů vraceli. Tak nám zase vypravuje Jakob Suša, biskup chelmský.

Než právě v těchto sporných otázkách sbírával ovoce svých pilných studií. Upamatoval se, co byl kde četl, aby toho jako zbraně použil, tu co odpovědi na námitky mu činěné, tu na objasnění věcí temných. Velikou chválu mu dává za to jeho první životopisec Jáchim Morochovski řka: Mohit věru vším právem pokladnici sv. Otců církevních slouti a živou rukověť kněh (compendium librorum et SS. Patrum thesaurus). Jeho zbraně byly v skutku povýtečné a nevidané. Ve svých sporných kázáních o člancích sv. víry nejraději uváděl místa z řecko-slovanských kněh obrádků a starých spisovatelů domácích. Toť byl též nejlepší prostředek usvědčiti lid o pravdě naproti rozkolu, jenž visel až ouzkostlivě na způsobech a tradicích otců svých. Takový ráz obrany byl nový a, smíme to říci, dílem Josafatovým. Jest obdivu hodno, jakého zdaru přinesl mu právě tento způsob kázání a dokazování, a uvidíme též, jakých výplodů blahodárných přinesl. Požehnání Boží lpělo patrně na každém slově jeho. Ihned od prvních let těšil se nový apoštol katolických Rusínů takovému

zdaru ve správě duchovní, že mu katolíci dali jméno (flagellum schismaticorum) biče na rozkolníky, kdežto rozkolníci a vůbec nepřátelé unie ve své zášti proti němu jmenovali jej ustavičně „dušechvat“ ani nepovázíce, že tím jej sami v činnosti jeho apoštolské co nejvíce velebí. Nejsouce tudíž v stavu nad obrancem unie zvítěziti, varovali alespoň své říkajíc: „Ten člověk svádí náš lid.“ Zrovna jako ondy fariseové Kristu Pánu před Pilátem spílali. Ovšem nesmí býti učeník nad mistra svého. Čím byl tudíž ve hlavním městě litevském a pro celou svou vlast Josafat?

Z jedné komedie, nastrojené rozkolníky, poznáme nejlépe, čím byl mladý basilian náš ve Vilně. Ačkoliv byl Hypac Počej metropolitou ruským a mužem váženým pro své zásluhy o katolickou církev, a Jos. Rutski opatem kláštera Trojického, lid nejvíce, co dobrý byl, přál Josafatovi a ctil si jeho, byť i byl kněz beze vši vyšší důstojnosti, a nepřátelé katolické církve nejvíce nenáviděli jeho. R. 1609 se stalo, že si rozkolníci udělali karikaturu, t. j. pitvorný obraz, na němž byli Hypac Počej a Josef Rutski ve svých důstojnostech, po straně pak Josafat v postavě ďábelského pokušitele. Vyhlížel hrozně. Tvář jeho šeredná, z hlavy mu vyčnívaly rohy a v ruce držel železný hák na chytání a přitahování duší. Pod obrazem bylo psáno: „Dušechvat.“

Ani si nelze pomysleti, jakou radost z toho měl světec náš, vida, že začíná útisků trpěti pro Ježíše Krista; jaká mu rovněž z toho vyplývá čest, toho ve své skromnosti ani nepozoroval.

„Dejž Bůh, říkával rozkolníkům, abych všechny vaše duše uchvátil a je do nebe dostal.“ „Počkej, počkej, však oni tě zardousí,“ odvětil mu jednou zatrolenec, když mu byl vlídně tato slova pronesl, jak nám zaznamenal Jakob

Suša. Byloť ve Vilně v skutku zatvrzelých rozkolníků mnoho, již si zacpávali uši, aby neslyšeli jej. Když se jednalo o vyhlášení za blahoslavence, pravil jeden svědek při vyšetřování, jenž dříve též k nim náležel, velmi zajímavě. Byl to měšťan polocký Jan Dziahilevič: „Já znám Josafata od r. 1611. Tehdy jsem byl horlivým rozkolníkem. I stalo se, že jsem přišel do Vilna na uspořádání jistých záležitostí. A navštívil jsem při tom chrám nejsv. Trojice. Bylo to právě na sv. Petra a Pavla. Josafat kázal a dokazoval primát či svrchovanou pravomocnost sv. Petra a apoštolské Stolicе nad veškerou církví. Tohle se mi nelíbilo a proto jsem v tu chvíli chrám opustil volaje s nevoli

nahlas: „To je zajisté ten dušechvat, co káže.“ Patrně se bál, by jej Josafat svým mocným slovem neobrátil na víru katolickou. Napotom setrval ve svém bludu celých ještě 5 let. Než od té doby neměl stání ve svědomí svém, až se stal katolíkem rozhodným, jehož počítával Josafat za jednu z dobrých kořistí, jelikož mu byl v Polocku mnoho nápomocen na vítězství unie katolické. V jeho svědectví u veřejném vyšetřování o svatosti Josafatově se nacházejí i tato slova: „Od té chvíle pracoval neunavně chytáním duší, jedny k unii lákaje svým důvěrným slovem aneb bystrým dokazováním v půtkách náboženských, druhé svými kázáními k pokání a životu kajicnému přiměje.

(Pokračování.)

Z p r á v y.

Z Jihlavy. „Přijď království Tvé!“ tak se denně modlíme k Pánu Bohu a žádáme tím, a ychom nejen sami si zachovali svatou svou vírou a neporušenou, nýbrž aby sv. víra naše a církev křesťansko-katolická vždy víc a více se šířila po veškerém světě. A aby tak se stalo, aby všichni národové k poznání pravdy Boží a ku věčné blaženosti přišli, vzbudil Bůh v každé době muže apoštolské, kteří by obětovali sebe a svůj život v hlásání sv. evangélie ubohým pohanům. Že i za naší doby tak se děje, že apoštolští mužové tito ničeho se nelekajíce do veškerých končin světa, ledových i horkých, zavítají přinášejíce s sebou lidu dílo spásy, netřeba teprve podotýkati, an toho jak v knihách, tak i v listech jednotlivých s důstatek lze se dočísti. Avšak též velmi často se nám tam vypravuje, kterak mnohem více pro spásu lidí těch ubohých by působiti mohli, kdyby dostávalo se jim prostředků, jichž nevyhnutelně jim třeba. A tím na-

stává nám všem povinnost svatá, abychom i my nejen slovy, nýbrž i skutkem na tomto bohumilém díle se účastnili a tak království Boží na zemi šířiti pomáhali. K tomu účelu vytvořily se mimo jiné dřívější spolky, které podporují jen jisté země, zvláště za doby novější spolky dva, jež si vytknuly za úkol, podporovati snahy misionářské po veškerém světě a jimž na naší milé Morávence nyní více péče věnovati se počíná, než posud se stalo. Jsou to spolky pro rozšíření svaté víry a svatého dětství. Spolek pro rozšíření svaté víry podporuje misie mezi pohany a jinověrci po veškerém světě a vyžaduje od údů svých týdně příspěvek 2 kr. (ročně 1 zl. 4 kr.) a denní modlitbu Otčenáš a Zdravas Maria, začež jim poskytuje přehojných milostí. V německém jazyku již dávno stává poučení dosti obšírného o potřebném spolku tom, v české řeči, pokud známo, pojednáno o něm obšírněji v loňském ročníku „Školy B. S. P.“, očekává se však v brzkou vy-

dání samostatného pojednání po způsobu vydání německého. Spolek sv. dětství, též misie maličkových zvaný, vytknul si za úkol zachováti dítčím pohanským, jež nehlídají rodičové ukrutným způsobem se světa sprovádějí, život časný i věčný a vychovávat je v katol. sirotčincích na zbožné křesťany. Na příspěvcích vyžaduje se od dítek měsíčně 2 kr. a denní modlitba Zdrávas Maria. Blížího poučení o díle sv. dětství podává v jazyku německém brožurka zvaná „Mission der Kinder,“ a v jazyku českém časopis „Anděl Strážný“ a ročenky, které spolek sv. dětství dítčím vydává.

Již delší dobu zanášel se pisatel řádků těchto zavést též v Jihlavě činnost spolků naznačených, avšak teprve loňského roku podařilo se získati značnější počet účastníků podniků tomu, kterýž, jak se nadíti můžeme, čím dále tím více zkvétati bude. Spolek pro rozšiřování sv. víry čítá 44 členů a zaslal posud na příspěvcích 60 zl. Spolek sv. dětství teprve později do života vstoupil, avšak ty malé dítky daleko předčí ty dospělé v horlivosti své, ježto nyní čítá na 500 účastníků a na příspěvcích již více než 80 zl. zaslal. Zdaž není to úspěch značný? Jest to však také radost přijímati dárečky těch maličkových, již mnohdy od úst sobě ten krejčárek utrhují, aby oblažiti mohli dítky pohanské. Zdaž se zalíbením nepohlíží božské dítko na tyto malé dobrodinečky své a neodplatí jim almužnu jejich tisícronásobně zde i na věčnosti? Ovšem že k tak zdárnému výsledku napomáhala též slavnost sv. dětství, která na sv. Štěpána poprvé zde se konala. Oltář božského dítky byl slavnostně přioděn, chrám Páně bohatě osvětlen a dávno před časem již zbožnými posluchači naplněn, mezi nimiž zvláště malí účastníci velmi mile se vyjímalí. Před 5. hod. započala slavnost krátkou promluvou na kazatelně, v níž nejprve

význam slavnosti se naznačil; pak ukázáno k tomu, jaký byl osud dítek národů pohanských před Kristem a jakého až posud jim zakoušeti jest, ač božské dítko povýšilo a posvětilo stav dětský; konečně vybidnutí posluchači k hojnému účastenství při ofěře, která po kázání ve prospěch sv. dětství se konala a přes 12 zl. vynesla. Mezi ofěrou zpívala se dosti slušné písně sv. dětství, kterou pisatel sám dítky byl nacvičiti musil. Pak následovalo požehnání a ku konci žehnání dítek. Druhého dne byla pro účastníky mše sv. a konečně vylosování kmotrů a kmotřenek, jichž jména dítky pohanské při křtu sv. obdrží. Byly to zajisté letos milé vánoční hody pro zdejší dítky, na něž tak brzy nezapomenou! — Kž by tyto dva spolky nalezly hojného rozšíření po naší milé Moravě! Zajisté mnoho zdárného ovoce by přinášely nejen pohanům, nýbrž i účastníkům samým, jak dítčím tak i dospělým; nehynulof by v nás tak lehce království Boží, a neztráceli bychom svaté své víry, kteráž má přece býti navždy našim nejdrazším pokladem.

Z Uh. Brodu. Naše město má dva kostely, farní chrám Páně a kostel u Dominikánův. Kostel Dominikánský býval před 5 neb 6 roky velmi zanedbán, nebylo tu nikoho, kdo by se byl o něj staral. Velb. páni byli již stařečkové sešli, nemohli tedy tak pracovati, jak si snad přáli. Ale Bůh poslal nám mladého, horlivého pastýře duchovního. První prací jeho bylo založiti u nás arcibratrstvo sv. růžence, o kterém většina u nás dříve pramálo věděla. Pobožnost tato velice se zalíbila a proto dal se hojný počet údů zapsati. První neděli v květnu arcibratrstvo dává slavnou mši sv. na svůj úmysl sloužiti a přistupuje při ní ku sv. přijímání, odpoledne pak bývá růžencové kázání, po němž pak následuje slavný průvod

s Nejsv. Svátostí. V čele průvodu nese se korouhev Matky Páně Růžencové, za níž jdou dítky Mariánské v rukou majíce rozžaté svíce. — Podobné průvody růžencové mohly by se i jinde zařídit, u Dominikánů ve Vídni koná se průvod ten ve slavnost Růžencové P. Marie, při němž nejen dítky, ale i vznešení páni i paní s rozžatými svícemi na průvodu účast berou. —

Avšak nejen tuto krásnou pobožnost, mnohé jiné důst. P. Pius Markl u nás zavedl, tak, že jsme téměř každý důležitější svátek nějakého světce důstojným způsobem oslavovali, k. př. sv. Tomáše Akv., sv. Vincence Fer., sv. Josefa a jiných.

Zvláště pak svátek sv. Justiny, ochrankyně města Uher. Brodu. I ostatky sv. Justiny, o kterých jsme dříve ani nevěděli, že je chováme v městě svém, P. Pius veřejně k uctění nám vystavil.

Než naše radosti dlouho netrvaly, P. Pius byl povolán do Olomouce; byli jsme osiřeli, avšak v krátké době povolán do Uh. Brodu nástupce P. Pia hodný, totiž velb. pán P. Angelus Lubojacký, který v horlivosti duchovní předchůdce svého věrně následuje. Bůh mu dej síly a požehnej dílu jeho.

R. P. A. T.

Z N... R... (Zneuctění kříže trestu neujde.) Máme v naší obci ode všech váženou rodinu. Otec odchoval své dítky, jak říkáme světu, t. j. aby ve světě bez hanby se vyživiti mohly; pravého náboženství na cestu jim dal málo. Jsa částečně od domácího kněžstva odvislý nezavádil sice hrubě, mnohdy však uštěpačně o stav duchovní, ale také málo kdy o kostel. Četl noviny „Hlas“ a „Školu?“ Nikoliv. Považoval se za vzdělaného, a vzdělaný našeho věku, jak ten může upřímně věřit v Boha? Náš dle úsudku světa vážený a řádný občan provdal dceru svou do ciziny.

Stal se šťastným dědouškem, a aby štěstí svého i očima požívatí mohl, vzal mladinkého vnučka k sobě. Vychovával jej dle zásad svých, kdyby byl zednářem, řekl bych zednářských. Vnuček dorostl, chodí do školy a je v malém celý dědoušek. Je tomu asi rok, hrál si náš osmiletý vnuček s jinými dítkami na louce blíže kříže. „Že uhodím kamenem do kříže,“ pravil za hry pojednou vzorný vnuček. „Nedělej to, to je hřích,“ volá naň jeden chlapec, a druhý: „Já to povím panáčkovi, a budeš potrestán!“ Ale marně; kámen již letí a odrazí se od železného obrazu Ukřižovaného. I obrací se vnuček, směje se a křičí: „Já se nebojím; pater F. mne bít nesmí!“ Když se o této hrozné události P. F., jak velebného pána v naší rodině jmenovali, dozvěděl, zavolal p. učitele, oznámil to — aby vše bylo dle zákona — předsedovi místní školní rady, a hošík nezdárný byl napomenut a potrestán a děti ve škole upozorněny, jak zločinně a hrozně jest svatý kříž hanobiti. Řeklo se i dědouškovi, aby také on vnučka svého potrestal. Tu by se každý křesťan domýšlel, že jest na biletni, aby tak nezdárný hošík i doma ještě přísněji potrestán byl. Nestalo se to však zde! Dědoušek byl tím, že vnuček, který prý ještě z toho rozumu nemá, byl potrestán, velmi uražen! Co mluvil, jak jednal, nevím, jen to vím, že hrdě potkával patera F. a nevoli svou naproti tomuto na jevo dával. Ale hříchy nekáraných dětí trestá Bůh na rodičích i vychovatelích! Čtrnácte dní po této záhadné události, jede náš statný, zdravý, bujarý dědoušek do pole. Vozka sedí na kozlíku. Vozka se obrátí a ptá se: kudy, panitáto, pojedeme zde? Žádná odpověď — vozka se obrátí podruhé a vidí — našeho dědouška ranila mrtvice po celé pravé straně! Již rok leží, marna pomoc lékařská, choditi nemůže, ani pracovati, ani mluvit,

musí býti krmem (!), při tom kleje a si zoufá. Rok leží, velikonoc byla, u sv. zpovědi nebyl, s Pánem Bohem se posud nesmířil a předece v každém okamžiku životní síly mu ubývá a smrt se blíží. Kdo to čteš, drahý čtenáři, pomodli se za obrácení hříšníka nekajícího.

V hříších našich trestá nás Bůh! Jazykem a pravou rukou hřešil nezdárný vnuk, mrtvici po celé pravé straně i na jazyku raněn byl děd. Oko neznaboha vidí v tom náhodu, ale oko křesťanské, oko katolika upřímného vidí v tom prst božské spravedlnosti.

Milodary božského Srdce P.

Touha po nesmrtelnosti a pevná víra v nesmrtelnost duše a v budoucí lepší život jest vrozena každému člověku, jakož i vnitřní tušení, že se nám smrtelníkům i neviditelné pomoci s hůry dostává, byla i u pohanů a jest dosud často i jedinou podporou a útěchou pobožného člověka zde na zemi. Učení církve katolické nás zřejmě přesvědčuje o pravdivosti této všeobecné víry a Bůh neváhá nám i makavými skutky dokazovati, jak dobře naše potřeby zná a jak rád vyslýchá naše prosby, buďsi přímo anebo prostřednictvím Bohorodičky a ostat-

ních svatých k Němu řízené. Toho podávají důkaz následující díkůvzdání.

Z Duban. Považuji to za svou svatou povinnost, abych následující řádky do veřejnosti podala. Minulého roku nám těžce onemocnělo dítě. Vše, co bylo možného, se dělalo, všech lidských prostředků se upotřebilo. Než, vše zůstalo marné. Dítě bylo již tak k životu nepodobno, že nám bylo řečeno, abychom místo uzdravení očekávali každé chvíle smrt. Tu si pravím: „co jest nemožného u lidí, jest možné u Boha.“ Obrátím se tedy s tou nejvřelejší prosbou ku sv. kříži, ku sv. andělu strážnému a k Panně Marii a zároveň jsem slíbila — v případě budu-li vyslyšena, — že to ve „Škole“ uveřejním. Modlitba má byla vyslyšena. Dítě se uzdravilo a jest podnes úplně zdrávo. Nechtíc nedostati svému slibu a takto zároveň býti ne-

vděčnou — prosím slavnou redakci o laskavé těchto řádků uveřejnění. Pročež buďtež neskonale díky vzdány sv. kříži, sv. andělu strážnému a královně nebeské — Panně Marii!

Ku povzbuzení všech, již čtou „Školu B. S. P.“ Kdykoliv naší rodině nebezpečné nemoci aneb duchovní úzkosti nastávají, ihned se utíkáme devítidenní pobožnosti k Srdci P. Marie, a vždy pomoci a útěchy docházíme. Čiň každý podobně!

A. M. — K. M.

Z Frýdka. Jistá osoba měla přes rok otevřenou ránu na noze. Léky a rady lékařské nepomáhaly pranic; konečně vzala útočiště k božskému Srdci Páně a Marie Panny a k sv. Josefu, a hle, po vykonané devítidenní pobožnosti

rána se zavřela, bolesti přestaly. Tímto vzdává — dle slibu — své nejsrdčejší díky Srdeci Pána Ježíše, Panny Marie a sv. Josefu.

Z Křenovic v Pr. Slezsku.

Jistá osoba děkuje božskému Srdce Páně, že na přimluvu Panny Marie a zvláště sv. Josefa Pán Bůh v kříži velmi jí ulehčiti ráčil a sice právě v té chvíli, když prosbu svou sv. Josefu předkládala.

Plnic slib svůj povzbuzuje tímto k účtě sv. Josefa a posílá slíbený dar sv. dětství.

Z Tumačova. Mnohými strastmi byla jsem loňského roku nejen na těle, ale i na duši skličena; než božské Srdce Páně a Maria Panna jakož i přimluva sv. Filomeny a Notburgy zprostita mne všech těch útrap; začezť buďte jim vzdány vroucí díky.

Naši zemřelí.

Rok 1883. počíná valně probírat řady mužů o církev a vlast nejzasloužilejších. Mezi prvními, pro náš národ neocenitelnými ztrátami jest úmrtí nezapomenutelného dobrodince chudiny a přítele všeho, co šlechtné, úmrtí biskupa **Jana Valeriana Jirsíka**. Pro nás a zvláště pro diecesi budějovickou jest to, řekli bychom neštěstím, pro zvěčnělého ovšem štěstím, neboť došel koruny zasluženě dlouhým životem svým obětavým, svatým, právě apoštolským. Snad nalezne se, kdo obšírně a dopodrobna vypíše život zvěčnělého, nám zde jest podati pouhá data.

Apoštolský kmet Jan Valerian Jirsík narozen v Kácově r. 1798 a na kněžství byv posvěcen r. 1820, kaplanoval v Citově a v Roudnici nad Labem. V osmi letech postoupil na zámecké kaplanství v Želčné Hoře, načež po 4 letech dostal se za faráře Minického u Velvar. R. 1846 zvolen jest za kanovníka metropolitní kapitoly pražské. Byv r. 1851 jmenován biskupem budějovickým, v apoštolském

tomto úřadě apoštolsky pracoval po plných 31 rokův, 3 měsíce a 23 dnů, diecesi svou spravuje s neobyčejným věhlasem do posledního okamžení, až jej Hospodin povolal dne 23. února o 6. hod. ranní v 85. roku věku jeho.

Národ náš znal oceniti veliké bohumilé skutky jeho a proto k němu lnul vždy celým srdcem, a Bůh dej, by jej zachoval v živé památce nejen ze vděčnosti, nýbrž také aby jeho ctností a šlechtných snah následoval a skutkem plnil. —

Jiný náš a „Školy“ věrný přítel, jehož Pán Bůh k sobě povolal, jest **Josef Just**, bisk. notář, vik. sekretář, osob. děkan a farář v Hněvčevsi. Zemřel, zbožně připraven, dne 5. března 1883 a jest od duchovních spolubratří ze sousedství dne 8. března u chrámu Páně Hněvčevského pochován. Stár neplných 70 roků. Právě s březnem počal konati novenu k svému patronu, sv. Josefu, a uprostřed modlitby té vyslyšen a — k sv. patronu povolán.

Dědictví.

Smrti, stojí na zápraží
chudá vdova;
zmírá dítek ve náruči
beze slova.
Sirotům bohaté slzy
s očí řinou,
naposledyť roditelku
k srdci vinou.
„Neopušť nás, matko naše,“
děti prosí — —
a ta prosba zmírající
oči zrosí.

„Kdo nám chleba potřebného
dávat bude?“
„Boháči ze stolu drobtů
pro vás zbude.“
„Kde nám lásky hledat, kdo nás
pomiluje?“ — —
Tady matka povzdychne si,
rozvažuje.
„Bůh vám otcem, matkou drahou
Panna svatá.“ —
Vzdychne slavně — děti volají:
„Matko zlatá!“

Alois Dostál.

V měsíci dubnu

modleme se za vděčnost.

Mezi všemi ctnostmi, jakýmiž se skvěje božské Srdce Páně, jež si přisvojiti velmi snadno jest, vyniká zvláště jedna, kterou by měli mítí všickni lidé, která však jest velmi vzácnou mezi křesťany. Jestť to ctnost vděčnosti. Neníť pod širým nebem nestvůry šerednější nad člověka nevděčného, jenž zapomíná Pánu Bohu za dary jeho díky vzdávati. Takovou nevděčnost černou nesmějí iníti ctitelé božského Srdce Páně; vždyť nalézají v něm ten nejvznešenější příklad vděčnosti, kterouž mají následovati.

Život božského Srdce Páně jest ustavičné dikůčinění; toť sám Syn Boží dosvědčuje, řka: „Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem pro Otce: tak i ten, kdo ji mne, živ bude pro mne.“ (Jan 6.) Když se naplnil čas a Syn Boží se vtělil, přijal také srdce lidské, aby v něm se životem božským spojil všechny poklady moudrosti, svatosti a slávy, jež měl od věčnosti od Otce, a jimiž nyní vzbuzoval ctnost nekonečné vděčnosti k Otci nebeskému. Při každém tlukotu tohoto srdce družily se dva city, cit vděčnosti k Otci nebeskému a žádost po naší spáse. Vzdává díky Otci svému za to, že učiněn jest člověkem, aby nás vykoupil. Toť největší dar, nebo více než Syna svého nemohl nám Bůh Otec dáti. Tak svědčí sám Spasitel náš při vzkříšení Lazara, když pravil: „Otcě, díky vzdávám tobě, že jsi mne vyslyšel. Já jsem věděl, že mne vždycky slyšíš, ale pro zástup, který vůkol stojí, řekl jsem, aby uvěřili, že jsi Ty mne poslal.“ (Jan 11.) Ještě větší důkaz vděčnosti podal nám Pán Ježíš na konci svého života pozemského ustanovením nejsv. Svátosti oltářní; chtěl zůstat u nás, aby se ustavičně za nás na oltářích obětoval jako na hoře Kalvarii, aby ustavičně za nás Otci svému díky vzdával. Oběť na kříži byla obětí klanění se, smírující a pro-sebnou; a tato oběť měla se státi zvláště obětí dikůčinění v nejsv. Svátosti oltářní.

Tato nejsv. Svátost připomíná nám ustavičné vděčnost, jako učeníkům Páně. Ale chceme-li býti pravými učeníky, věrnými následovníky Boha našeho

ve Svátosti oltární, pak musí život náš podoběn býti životu jeho, musí býti ustavičným díkůčiněním.

A jak bychom mohli na tuto povinnost zapomenouti bez hříchu nespravedlnosti? Spravedlnost záleží v tom, abychom dávali každému, což jeho jest, abychom dluhy své zplatili těm, kteří nám dobré prokázali. A kdo nám prokázal více dobrého, ne-li Otec nebeský? Co máš, človče, co bys nebyl přijal? a přijal-lis, proč chlubíš se, jako bys byl nepřijal? Bůh ti dal život, nesmrtelnou duši a její mohutnosti, dal ti učení Ježíše Krista, mnohému uštědřil Pán Bůh časné statky, aby sám sobě a jiným mohl prospěti. Vůbec každý dar dobrý přichází od Boha, Otce světla. Nezapomínej tedy na vděčnost. Poslyš, co písmo sv. dí: „Kdykoliv se nasytíš, obydlí si vystavíš, abys mohl v něm přebývat; anebo budeš-li mítí hojnost hověd a ovec, zlata a stříbra a ve všem budeš-li hojností oplývat, viz, abys nebyl vysokomyslným a abys nezapomenul na Hospodina Boha svého. Zapomeneš-li však na Boha, věz už napřed, že nedobře bude tobě.“ Tolik jest tělesných dobrodiní.

Ještě větších duševních dostává se nám od Boha dobrodiní. Jsou to duch Boží, duchovní život, jeho světlo, jeho láska čekající, aby nám mohla dáti svou slávu a blaženost; dobrá vnuknutí a vnitřné milosti; sv. evanđelium a jeho učení, sv. svátosti a pomoc v životě ctnostném, církev sv. a práce její pastýřův a apoštolů a konečně vrchol všeho nejsv. Svátost oltární, v níž sám Původce milosti přítomen jest a mezi námi přebývá. Slovem jest to celé moře dobrodiní a milostí. A k tak veliké dobrotě Otce a neskončenému milosrdenství Syna byli bychom necitelní, nevďeční?

O kéž by nám božské Srdce Páně ducha svého všípilo, ducha lásky, která jest původem vděčnosti k Otci nebeskému. Pak budeme jedno s nejsv. Srdcem a srdce naše bude s ním zároveň tlouci, s ním zároveň cítiti. Jako život Krista Pána, tak i život náš bude se skládati ze dvou pohnutek; pocit ustavičných dobrodiní, jež nám dobrota Boží uštědřuje a z něho pocházející nesmírná vděčnost, která nás bude pobádati ku horlivosti po spáse našich bližních. — Vděčnost bude základem našeho apoštolátu. Vděčnost bude také působiti, abychom přihlíželi, by i jiní dobrodiní božská uznávali a Bohu Otci zároveň s božským Srdcem Páně vroucí díky vzdávali. Kéž by božské Srdce Páně bylo naším díkůčiněním jako jest naším vykoupením a posvěcením. Vzdávejme Bohu Otci ustavičné díky s ním, v něm a skrze ně. Toť budiž pokrmem duše naší a život náš jinak šťastný, bude záslužný pro nás a posvěcující naše bližní.

M o d l i t b a.

O Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ — Obzvláště je obětují za dosažení milosti, aby křesťané svou nevďečností nezavírali pramen dobrodiní Božích. Naplň srdce naše, o Ježíši! vděčností, jakáž tvé božské Srdce naplňuje, abychom svou vděčností zasloužili sobě milosti, která jediná nás může spasiti. Amen. .

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc duben I. P. 1883.

Za vděčnost.

O Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za dosazení milosti, aby křesťané svou nevďěčností nezavírali pramen dobrodiní Božích. Naplň srdce naše, ó Ježíši, vděčností, jakáž tvé božské Srdce naplňuje, abychom svou vděčností zasloužili sobě milosti, která jediná nás může spasiti. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladké Srdce Panny Marie, buď mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Dne

Obzvláště však odporučuje se:

1. *Sv. Hugona, bskp. 1132*: Rozšíření úcty božského Srdce P. v zemích slovanských. Povinnosti křesťanské za doby velikonoční. Zatvřeli hříšníci. Farnost nevěře nakloněná. Starý otec.
2. *Sv. Františka z P., zakl. ř. 1508*: První sv. zpověď a první sv. přijímání dítek. Těžce nemocný opat. Šťastná hodina smrti.
3. *Sv. Marie Egypt., kajic. 431*: Duchovní správce v Čechách a na Moravě. Vytrvalost v nesnázích. Za ducha kajecnosti.
4. *Sv. Isidora, bskp. 636*: Ústavy bohoslovecké a jich správce a učitel. Časopisy bohovědecké a pěstování nauky v nich dle sv. Tomáše Akvin. † otec. Obrácení zatvřelých hříšníků.
5. *Sv. Vincence Fer. 1419*: By dalo b. Srdce P. diecesi budějovické biskupa podle srdce Božího. Snahy apoštolské našich biskupů. Upomínka na poslední věci člověka. Vítězství v pokušení.
6. *Sv. Vilema, op. 1202*: Horlivost apoštolátu. Důvěra živá v božské Srdce P. Duše v očištění. Zdraví otci na těle i duchu chorému.
7. *Sv. Hermana, řeh. 1230*: Misie tuzemské i za mořem. Misionáři jihoslovanští. Pomozme jim modlitbou i halířem svým. Bohoslovec.
8. *Sv. Alberta, bskp. 1214*: Církev katolická na Rusi. Šťastné vyřízení záležitostí církevních tamtéž. Milost pravého obrácení a polepšení života pohoršlivého. Vyprošení zvláštní milosti.
9. *Sv. Celestina I., pap. 432*: Metropole varšavská se šestero biskupstvími v ruském Polsku. Neohroženost a opatrnost katolíků tamních. Těžce nemocný opat. Šťastná hodina smrti.
10. *Sv. Mechtildy, abat. 1302*: Metropole mohilevská s 3 biskupstvími v ruském Polsku. Duchovenstvo tamní latinské i řecko-slovanské. Dar moudrosti. Trpělivost žen v těžké nesnáz.
11. *Sv. Lva Velk., pp. 461*: Osvícení mocnářů křesť. v Evropě. Aby panovníci a velmoži podporovali ducha křesť. mezi národy.
12. *Sv. Julia I., pp. 323*: Vysoké úřednictvo, by si bylo vědomo povinností svých. Těžce nemocný opat. Šťastná hodina smrti.
13. *Sv. Hermenegilda, m. 586*: Císař a král náš. Podporování dobrých jeho snah modlitbou. Zdaru křesťanskému podniku.

Odpusky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lúrdu, Filipodorfu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc duben l. P. 1883.

Za vděčnost.

Dne

Obzvláště však odporučuje se:

14. *Sv. Tiburcia a spol. m. 229:* Vůdcové a rádcové národu českoslovanského. Milosti k dokonání díla ke cti Boží a Panny Marie. Za pravé přátele naše. Šťastná hodina smrti několika nemocným.
15. *Sv. Petra Gonz. řeh. 1247:* Ochrana sv. Josefa pro církev sv. a mocnářství rakouské. Rozmnožení důvěry k němu. Obrácení muže opilce a zuřivce a návrat domácího klidu. Churavý otec.
16. *Sv. Paterna, biskp. 555:* Sv. Otec náš a rádcové a pomocníci jeho. Pomozme mu modlitbou a štědrostí v potřebách časných. Spolky křesť. na jeho podporu. Dva nováckové u vojska.
17. *Sv. Aniceta, pp. m. 168:* Vysoké školy, jmen. naše. Za pravou osvěcenost. Ucta, důvěra a láska k b. S. P., M. P. a sv. Jos.
18. *Sv. Apollonia, m. 168:* Podpora tisku křesť. perem i odběrem. By se postavily hráze všemu tisku nekřesť. u nás. Ráznosti mužům vlivem svým mocným. Zachránění obce od lichváře.
19. *Sv. Lva IX., pp. 1054:* Stálé zdraví sv. Otce a šťastné vyřízení v přebíztých pracích s dvory cizími. Horlivá modlitba apoštolátu.
20. *Sv. Anežky z Monte P., řeh. 1317:* Křesťanské panny a jich výchovaci ústavy. By jim záleželo na křesť. ctnostech doma i mimo dům. Odvrácení pokušení. Odvrácení všeho zlého.
21. *Sv. Anselma, biskp. 1109:* Rozkvět filosofie podle sv. Tomáše Akvin. By se nauka falešná a protikatolická vymítala ze škol. Za dar rozjímání sv. pravdy. Obec, v níž se zmáhá pít kořalky.
22. *Sv. Azúdes a soudr. m. 341:* Obnova řádu basilianského v církvi řecko-slovanské. Povolání hodných jinochů k stavu duchovnímu. Jeden kněz v přetěžkém postavení. Dosažení lepší výživy.
23. *Sv. Vojtěcha, b. m. 997:* Ucta sv. Vojtěcha v Čechách i Polsce a Uhrách. Za ducha apoštolského našim biskupům. V neúrodě a potřebách časných vzývejme sv. Vojtěcha. Chudá rodina.
24. *Sv. Jíří, m. 333:* Chrám sv. Víta v Praze, by získal horlivých podporovatelů. Obětavost křesť. By se probudil duch bývalé dobročinnosti křesť. Svornost a láska vespólná v domácnosti.
25. *Sv. Marka, apošt. evand. 68:* Otcové a manželé, by činili zadost povinnostem velikon. Svěcení nedělí a svátků. Dá trpělivosti.
26. *Sv. Peregrina, poust.:* Matky a manželky, by dávaly v rodinách dobrý příklad povinnosti křesť. Dary jejich: modlitba a trpělivost a přičinlivost. Smysl pro život křesť. Nemocná osoba.
27. *Sv. City, pp. 1272:* Dělnictvo. By mu opět vráceno bylo náboženství, o něž na mnoze připraveno jest. Šťastná hodinka smrti.
28. *Sv. Pavla z Kř. 1775:* Studující mládež na školách středních. Varování se mravní náklady. Odstranění všeho pohoršení ze škol.
29. *Sv. Petra, řeh. m. 1252:* Školy naše národní by ovládl opět duch rozhodně křesťanský. Provedení opravy školských zákonů.
30. *Sv. Kateřiny Sien. p. 1380:* Pobožnosti májové. Spolky mariánské mužské i ženské. Za odvrácení vnitřních pokušení od jedné panny. Všichni v tomto měsíci v Pánu zesnulí úlové katol. bratrstev.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o S. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltáři v Lúrdnu, Philipsdorfu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojiz každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Svatohorské MatCe Boží VzDáVeJ se Čest a ChVáLa
jak V nebĚ tak I na sVětě!

K Panně Marii.

Nebeská Královno — světa Paní,
Tobě se stvoření všechno klání!
Zdrávas buď, Maria! — anděl hlásá —
Ty's naše jediná naděj — spása.

Oroduj za bídné, hříšné děti;
Po Bohu slovo tvé všechny světi.
Ujmi se ubohých — ujmi se nás,
V trápení potěš a hříšníky spas!

Ochraňuj církev též Syna svého!
Síla tu proti ní všeho zlého! —
Nevěra, bezbožství víc se vzmáhá,
Na věrné ovečky lupič sahá! —

Otci též svatému žehnejž mile,
Ať se mu daří vždy v Božím díle;
Vypros mu u Pána sílu a zdar,
Úklady nepřátel nechť jsou na zmar!

Maria! Maria! — veď nás stále,
Přiveď nás ke trůnu nebes krále;
Svatá ať pozemská naše je pouť —
Nebes ať dědici můžem' též slout! —

Máj — zasvěcen Marii Panně.

„Jak jsi krásná, přítelkyně má, jak jsi krásná!“

Píseň Šal. 4, 1.

Před několika lety kázal jistý misionář v městě B... v Rakousku poprvé o nejsvět. Srdci Ježíše Krista uváděje případnými důvody k horlivému uctívání jeho. Když sešel s kazatelnou do sakristie, čekala tu již na něho nábožná stařenka, kteráž polsbivše mu uctivě ruku pravila: „Ale, prosím, velebný pane! je-li tomu takhle s nejsvětějším Srdcem Páně, co jest pak se Srdcem Marie Panny?“ — Kazatel nejsa na otázku takovou připraven, odvětil tu první, která mu napadla a zajisté i nejlepší odpověď, a řekl: „Matičko, to je tak, Srdce Panny Marie, to je brána vedoucí k nejsvětějšímu Srdci Kristovu! Ó choďte jen pilně k Rodičce Boží, ona vám otevře Srdce svého Synáčka, Ježíše Krista!“

To byla zajisté krátká, ale velmi příhodná a poučná odpověď. Ano, tak jest, milí čtenářové, Srdce Marie Panny jest branou k Srdci Páně, čili jiným slovem, Srdcem Mateře dojdeme bezpečně k Srdci Synovu! Kdo chceš tedy náležitě pochopiti a poznati Srdce Spasitelovo v Jeho svatosti a lásce, v Jeho pokoře a nevinnosti, v lesku všech těch ctností krásných, tož zkoumej, zpytuj a rozjíměj pilně neposkvrněné Srdce Mateře Jeho. A opět, kdo chceš z nevyčerpatelného zřídla božského Srdce hojných milostí vyvážiti, ó klepej a tluč na Srdce Marie Panny a pros za přímluvu Její u Synáčka milého, a zajisté touto branou dostane se ti žádoucí pomoci.

Proto i naše „Škola B. S. P.“ majíc za úlohu vésti a pobádati vás, milí čtenářové, k účtu téhož nejsvětějšího Srdce, nemůže a nesmí zapomenouti oně brány vedoucí k Němu, ale, kde a kdy se jen příležitost naskytne, musí vám připomí-

nati Rodičku Boží. A je-liž vhodnější k tomu příležitosti v roce, než v tento milý, toužebně očekávaný máj, Ji zvláště zasvěcený?

Vite-liž pak, čtenářové milí, proč právě máj vyvolen za měsíc Marianský?

Především proto, že máj jest ze všech měsíců v roce nejbohatší na květiny. Stromy, křoviny, byliny tu bujně pučí, ba již se zelenají, kvetou; líbeznou vůni kolem sebe dýší a svými pestrými barvami oko člověka mile obveselují. Jak? a není-liž Maria Panna ta nejkrásnější květina z veškerého světa, vykvetlá růže královská z kmene Davida krále? Zajisté vhodně klade Ji v ústa církev sv. ona slova: „Jako palma v Kádes vyvýšena jsem, jako štěp růže v Jerichu.“ (Sirach 24, 18.) „Já jsem květ polní alilie v údolí.“ (Píseň Šal. 2, 1.) — A že královna všech květin jest růže, proto volá církev sv. k Ni „růže duchovní.“ — „Byla Maria zajisté růží,“ dí sv. Bernard, „růží bílou svým neposkvrněným panenstvím, červenou — láskou svou; bílou, toužíc po ctnosti, červenou, hubíc nepravosti; bílou, činíc i naše náklonnosti čistými, a červenou, žádost těla v nás umrtvujíc.“

Jest pak máj i nejkrásnější ze všech měsíců v roce; neboť o jeho kráse a líbeznosti mluví a pje se jednohlasně. Mcdré nebe, na němž milo svítí a mírně hřeje zlaté slunko, kvetoucí zahrady, bujně osení na polích, louky tisícerymi květy poseté, to všecko poskytuje člověku pohled krásný, rozkošný. Což tedy divu, že nejkrásnější měsíc v roce věnován Marii, — té nejkrásnější a nejvznešenější ze všech tvorů, o níž platí slovo pisma

svatého: „Jak jsi krásná, přítel-
kyně má, — jak jsi krásná!“ (Pis.

Šal. 4,1.) Krásná zajisté ve svém neposkv-
něném početi, krásná v ustavičném, nepo-

Panna neposkvrněná.

Podle vyšívaného antipendia v domě sv. Štěpána ve Vídni. Majetek dást. p. K. Höfera.

rušeném panenství, krásná v těch nesčí-
slných milostech, jimiž ji Pán Bůh ozdobil,
krásná ve svých ctnostech, ve své dokona-
losti! Avšak máj jest i ten nejradost-
nější čas v roce, kdy netoliko veškerá
příroda slaví své znovuzrození a pro-

puzení k novému životu, ale i člověk neduživý těšívá se na máj; neboť i on nabývá vždy jakéhos ulehčení, těší se, že se zotaví a okřeje. A jak, nevzešel i s Marií Pannou celému světu nový život a převeliká radost, anž dala světu Ježíše Krista, Syna Božího, kterýž nebeským světlem zapudil temnost, vinu člověčenstva zhladil, smrt přemohl a nový život milosti zjednal světu hynoucímu. Všim právem o Ní pje církev sv.: „Narození Tvé, svatá Boží Rodičko! radost zvěštovalo veškerému světu!“

Což divu tedy, že ten nejkrásnější, nejradostnější a na kvítí nejbohatší měsíc máj Marii Panně jako královně máje se zasněcuje?

Ovšem uctívá Ji sv. církev třikrát za den pozdravením andělským a v každém týdni zasvětila sobotu památce Její; ale na tom nemajíc dost i také v roce celý měsíc Ji věnuje a zvláštními pobožnostmi Marianskými uctívá.

Domnívají se mnozí, že původcem této libezné a vzněšené pobožnosti májové jest sv. Filip Nerejský, kterýž byl věrným přítelem mládeže. Jsa předsvědčen, že mládeži vlašské jest měsíc máj pro nevázanost světských slavností jarních ten nejnebezpečnější, snažil se všemožně, aby ji slavnostmi náboženskými od hříšných radovánek odvrátil. Že však marno bylo všecko snažení jeho; vzal útočiště k Panně nejsvětější, Ji o pomoc vzýval, Její ochraně poručel mládež milovanou. Počal horlivě mluvit o ctnostech Matky Páně, a počet mladých posluchačů denně rostl. I napomínal je, aby Marii v ctnostném životě následovali, Ji se odevzdali, před Její obrazy a oltáři svou denní pobožnost vykořisťovali; povzbuzoval ku konání dobrých skutků, zvlášť k přijímání sv. svátostí. Bůh žehnal muži apoštolskému; měsíc máj, mládeži vlašské ten nejzáhubnější, stal se jí měsícem milosti a spásy. Co po ulicích mnozí

lehkomyslníci Boha uráželi nestoudnými písněmi, křikem, tančením a jiným nočním hýřením: zdobily zatím nábožné duše oltáře Marie Pauny nejkrásnějšími květinami, prozpěvovaly nadšené písně a vzývaly Matku milosrdenství, aby mocnou svou přímluvou vymohla všem, zvlášť zaslepeným synům světa milost obrácení a setrvání v dobrém. Tak povstala májová pobožnost velmi důmyslná a ujala se zvlášť v Římě. V krátké době však rozšířila se po Vlaších, po Francii, Německu a nabyla netušeného rozkvětu. Ne dlouho potom dostala se i do zemí rakouských a, dnes již známa po všem katolickém světě, těší se rok od roku větší oblíbenosti. Všudy, všudy pozdvihují v tomto měsíci upřímní čtenélové marianští oči svých k výšinám nebeským, ku královně nebes zvučnými zpěvy Ji pozdravujíce. Ó jaký utěšený, velebný to pohled! Sotva že slunce se chýlí k západu a posleďními paprsky libá okraj hor, tu zahlaholí tichým večerem libezný zvonů hlas a křesťané láskou a úctou k Matce Boží puzení spěchají do chrámu, kde uprostřed zářících světél a vonných květin trůní v obraze Maria Panna. Ó jak dojemné tu zní ten zpěv: „Zdravas Maria milosti plná, Ty jsi ten růže květ! Na Tebe volá, Panno Maria, celý ten široký svět!“

Ó kéžby jen všickni, všickni čtenářové „Školy“ v tomto měsíci nějakým způsobem — není-li možno veřejně, tedy alespoň soukromě — konali na počtu Rodičky Boží tuto pobožnost májovou, ó jak by tu výborně posloužili i duši své!

Hle, za našich dnů učiněna jsou všemožná opatření, by se člověk proti rozličným nehodám a pohromám zabezpečiti a pojistiti mohl. Za peníze lze nyní pojistiti úrodu polní proti krupobití, dům proti ohni, zboží na lodi proti utonutí, dobytek proti moru, ba lze i život po-

jistiti proti nouzi a hladu. Avšak křesťan katolický může ještě více! On se může pojistiti i proti věčnému zahynutí! Tážete se snad, kde? a čím to lze učiniti? — Ó vězte, tamto u mateřského Srdce Marie Marie Panny můžete si každý pojistiti duši svou před záhubou věčnou. A proto nemeškej a — neučinil-li jsi to již dříve, učin to nyní a — s dětinnou důvěrou odevzdej duši svou v ochranu Matky Boží; vše, vše, co ti drahého, slož na Její srdce, a tak nejlépe se pojistíš proti všemu úrazu na těle i na duši. Ovšem, není ti třeba peněz za pojištění to platiti, avšak něčím přece musíš si Její lásku získati a nakloniti. A k tomu zase nejlépe se hodí Mariánský měsíc máj. Konej nějakou májovou pobožnost, vystříhej se z lásky k Matce Boží některého navyklého hříchu, uděl ke cti a chvále Její tomu neb onomu chudáku almužnu, usmíř se s nepřítelem, aneb vykonej zase jednou řádnou a upřímnou zpověď, a tak si nakloníš to Srdce Marie Panny a otevřeš si bránu k Srdci Páně.

Než, obávám se, že snad i to bude se mnohému zdáti příliš velikou obětí; neboť dlouhé modlitby vyšly již dávno z módy, a ten nynější svět jest u věci té již tak choulostiv, že i tichá mše sv. neb litanie, ba i ten růženec jest mu příliš dlouhý. Než, pro ty a takové křesťany mám ještě jeden snažší ba ten nejsnadnější způsob ctíti Rodičku Boží a pojistiti si lásku a přímluvu Její a sice — zbožným nošením obrázku čili tak zvané medailky Panny Marie při sobě!

Tu se snad nedůvěřivě leckterý čtenář usměje slovům mým — než, nemám mu to za zlé, vidím jen z toho, že není poučen o tom, co onen penízek s obrazem Matky Boží znamená, a jaký původ má, a takých křesťanů jest bohužel více; ba snad i mezi čtenáři „Školy“ bude nejeden, jemuž není nic

známo o velikých a četných milostech, jež zbožným užíváním této medailky u Marie Panny a skrze Její přímluvu u Boha dosíci lze. Za touž příčinou nebude od místa když něco málo o tomto penízku Mariánském povím.

Roku 1830 na podzim měla jedna nábožná novicka Milosrdných sester v Paříži při modlitbě vidění. Spatřila obraz Rodičky Boží, jak se obvyčejně jako Panna neposkvrněná vyobrazuje, anež oděna bílým rouchem a modrým pláštěm stojí na zeměkouli. S hlavy jí splýval závoj světlé barvy, ruce rozprostřené klonily se k zemi, a z nich vycházely paprsky jako proudy světla padající na zeměkouli a zvlášť hojněji na jedno místo. V touž chvíli slyšela hlas řkoucí: „Tyto paprsky jsou obraz milostí, které Maria lidem vymáhá a ono místo, na zeměkouli, na které hojněji tekou, jest Francie.“ Okolo obrazu bylo zlatým písmem v polokruhu napsáno: „Ó Maria, bez hříchu počatá, pros za nás, již se k Tobě utíkáme.“

— V několika okamžicích obrátil se obraz, a na této druhé straně viděla sestra písmě M, z jehož středu povznášel se kříž, pod písmenem pak bylo viděti nejsvětější Srdce Ježíšovo a Mariino, jak se obvyčejně vyobrazuje. Pak slyšela dále hlas: „Dle obrazu toho dej raziti penízek; kdožkoliv jej posvěcený při sobě nositi a krátkou tu prosbu na něn pobožným srdcem se modliti bude, hoden bude zvláštní ochrany Matky Boží.“ Poněvadž zpovědník vymlouval sestře celé vidění a za pouhý přelud obrazotvornosti její vydával, odkládáno dlouho s vyplněním daného rozkazu. Však po 6 neb 7 měsících opakovalo se vidění ono, a když tu ničeho nedbáno, opětovalo se vidění po 6 neb 7 měsících zase s tím podotknutím: jak těžce že to Sv. Panna nese, že se s ražením penízku odkládá. Když bylo

opět několik neděl minulo, naskytla se zpovědníku vhodná příležitost přednésti celou tu věc arcibiskupu pařížskému. A tento se vyjádřil, že není příčiny, proč by popsán penízek ke cti Marie Panny nemohl ražen býti, ježto neobsahuje ničehož, co by proti víře sv. Církve bylo, ba naopak, že může penízek ten skutečně účtu věřících k Matce Boží buditi a rozmnožovati, on sám že si přeje, aby jeden z prvních otisků obdržel. I stalo se. Roku 1832 byly první penízky raženy. Sluší ještě podotknouti, že když jednoho dne dotčená sestra u sebe uvažovala, nebylo-li by záhodno i na druhé straně penízku nějaký nápis přidati, známý hlas k ní promluvil: „Ta dvě nejsvětější Srdce a písmě **M** s křížem mají dosti hluboký význam pro duši křesťansky smýšlející.

Ražený penízek Marianský nalezl veliké obliby nejen u Milosrdných sester, nýbrž i u všech věřících a všudy jevíly se nejpodivnější účinky jeho. Četná obrácení a uzdravení osob, kteréž jej nosice Marii Pannu důvěrně vzývaly, otevřela mu přístup do všech zemí katolických. —

Z toho lze poznati, že penízek ten jest vyššího původu, a naznačen tu velmi snadný a každému možný způsob uctívati Marii Pannu.

Stájeť zde některé příklady o medailce Marianské.

1. Jak známo, zuřila první francouzská revoluce nejvíce proti katolickému kněžstvu a šlechtě, z nichž nesčíslní jsou schytáni, věznění, týráni a vraždění.

Málokterý kněz, málokterý šlechtic ušel krvelačným spárům revoluce. Mezi těmito ostatními byl jistý hrabě, jenž podivně vysvobození své připisoval — medailce Marianské, čili lépe ochraně Rodičky Boží. Vypravuje takto: „Již delší čas seděl jsem v jednom

pařížském vězení očekávaje s ostatními druhy, jichž tu na sto bylo, konec svůj na popravišti. Jednoho dne z rána vešel žalářík a vyvolával jména těch nešťastných obětí, kteréž ihned měly nastoupiti poslední cestu, aby položily hlavu svou pod ostrý nůž stínadla. Mezi 50 jmény zaslechl jsem i své. Tu nastal v žaláři nevýslovný zmatek, aniž jedni plakali a žalostně řvali, klnouce necitelným tyranům, druzí zase radostí plesali a zvukně písně prozpěvujice neohrožené vycházeli smrti vstříc děkujice Bohu, že nadešla již hodina vysvobození jejich.

Již byli všickni jmenovaní opustili žalář, toliko já zůstal ještě zpět. „Ó prosím Vás, mějte strpení se mnou! volám k žaláříku — já ztratil v noci svou medailku, a bez ní mi nelze jíti na smrt!“

„Medailku? — jakou medailku?“ — obořil se na mne žalářík. — „Medailku Marie Panny!“ — volám v zimničním chvatu, obracím a prohledávám slámu, na níž jsem ležel.

„Ku předu! ku předu!“ — káže žalářík, ani chvilky nelze meškati!“

„Ó mějte smilování! — prosím kleče na kolenou a popřejte mi jen okamžik; po všecek svůj život nosil jsem svěcený penízek Matky Boží na prsou, a teď, teď — na poslední cestu svou — — žalost, veliká žalost ze ztráty neocenitelného mého pokladu udušila hlas můj.

Očekával jsem nový výbuch zlosti tyrana neuprositelného a domýšlel jsem se nejínak, než že zavolá stráž, aby mne násilně odvedla; než — jak jsem se podivil! Žalářík utišil se a pravil s trpkým úsměvem ke mně: „Nuž tedy zůstaňte ještě dnes bez medailky na živu, půjdete zítra pod nůž!“ Řekl a obrátil se. Mocným rachotem zavřely se za ním dvěře žalární — a já — v tom

okamžiku nalezl jsem šťastně — penízek pohřešovaný. I běžím ku dveřím a volám žalárníka zpět, ale nadarmo, již mne neslyšel. S nevýslovnou vroucností tiskl jsem drahý obrázek Matky Boží k ústům a líbal jej, jakobych byl život nalezl. —

Příštího dne otevrou se opět dvěře a jiný docela neznámý žalárník, jehož jsem nikdy neviděl vstoupiv předčítá opět seznam obětí k popravě odsouzených. Naslouchám s tlukoucím srdcem, — a nevěřím ani sluchu svému — jméno mé nebylo na listině! Co vlastně bylo toho příčinou, nevím po dnes. Domníváno snad, že již jsem mrtev? aneb jsem byl poznamenán jako uprchlík? — Bůh sám to ví! — Uběhlo opět 8 dní v trapném čekání, kaťané odváděli nešťastníky ze žaláře a opět nové přiváděli, ale na mně docela zapomenuto. Jednoho pak dne pod večer rozlehl se v sousedním dvoře, jenž těsně přiléhá k našemu žaláři divoký pokřik: hoří! hoří! a těžce chvíle rozlitnou se naše dvěře, a jakýsi mocný hlas vykřikl: „Spaste se, kdo, jak můžete!“

Patrně, že byl oheň zúmyslně založen, aby věznům zjednána byla příležitost k útěku, a proto spěchal také každý spasit se útekem. Mezi prvními na svobodě byl jsem i já. Chráněn noční temností prošel jsem šťastně ulice města a za několik dnů byl jsem za hranicemi porýnskými. V městě St . . . nalezl jsem dobrého přítele zesnulého otce svého, kterýž mi poskytl potřebných prostředků k další cestě; neboť bylo nyní mé nejvroucnější přání nalézt svou milovanou choť s dvěma dceruškama. Bylyť brzy po mém odsouzení opustily Paříž, aby sobě někde v Německu vyhledali novou vlast. Více jsem o nich nevěděl, a ony zas měly mne bezpochyby za mrtvého.

I hledal a pátral jsem po svých drahých v celém Porýnsku procházeje každé městečko a každou visku. Avšak celé dva roky minuly a namáhání mé zůstalo marno. Již, již jsem se vzdával na dobro naděje spatřiti svou rodinu.

Jednoho dne zašel jsem v nepatrném městečku do chrámu na mši sv., jak jsem každodenně činíval. Již bylo po službách Božích, lidé se rozcházeli, a já jsa veliký milovník starobylých obrazů a památek prohlížel jsem si kostel. Dobrý anděl můj uvedl mne také do poboční kaple, kde před oltářem Rodičky Boží hluboko v modlitbu pohřížena klečela paní v smutečním rouchu uprostřed dvou kvetoucích dívek. Nechtěje se ze slušnosti příliš přiblížiti nemohl jsem ze vzdálí as 15 kroků tváří modlících zastihnouti, ale myšlénka: to jsou tvoji miláčekové, zachvěla mnou tak mocně, že jsem se sotva na nohou zdržel. Posadil jsem se tedy do lavice poblíž chrámových dveří, abych tvář odcházejících spatřiti mohl. Však kdo popíše city moje, když jsem shledal tušení své potvrzeno — a poznal drahou choť a dítky své!!

Obávaje se však, by náhlé a nenadálé mé objevení nemělo zlých následků, připravil jsem je dříve psaním na radostné shledání. Okamžiku toho nebudu líčiti, podotýkám jen, že první naše práce byla v chrámě a v oné kapli, kde jsme se shledali poděkovati nebeskému Otci, jakož i Matce Boží. Po dnešní den pak nosím na prsou touž medailku Marie Panny, již jsem v žaláři pařížském měl, jižto za svůj život děkuji a jižto mi ani smrt ani hrob více nevezme. (Časopis „Leo“ 1882 č. 48).

2. Bylo to v posledním jubilejním roce, když jistý farář na venkově po skončených odpoledních službách Božích usedl v zahrádce, aby si na čerstvém vzduchu odpočinul. Osadníci již byli

dávno z kostela odešli, když tu cestou od kostela ubírá se muž, patrně cizinec. Původně měl namířeno do kostela, ale shlédnuv duchovního v zahrádce obrátil k němu. V polou cestě však zdál se býti na rozpacích — máli dále jíti aneb se vrátiti. Vzmušil se však a učiniv několik kroků stál před knězem, řka: „Pane, byl byste tak laskav vyslyšeti mou životní zpověď?“ — Vím sice dobře, že jste již práci unaven a potřebujete oddechu, než mám na srdci velikou tíž; čas jubilejní blíží se nad to ku konci, a já se ještě nevyzpovídal. Ovšem již kolikráte měl jsem k vám namířeno, abych již jednou v svátosti pokání uvedl svědomí své do pořádku, ale když jsem měl již vstoupiti do zpovědnice, zvrátil ve úmysl můj, a já s nepořízenou odešel jsem domu. I dnes se mi tak vedlo, ač jsem si umínil pokušení tomu odporovati; neboť se mi zdá, jakoby jakási neviditelná, nepříznivá moc dobré úmysly ze srdce mi rvala. Prosil jsem dnes Boha o pomoc a sílu, ale nedostal jsem se do zpovědnice, a již, již vracel jsem se s těžkým srdcem zase zpět, an jsem Vás pane náhodou zahlédl v zahradě. I prosím Vás, sejměte se mne to břímě těžké!“ — Upřímnými těmito slovy dojat a pln útrpnosti vedl kněz cizince do kostela, aby vyslyšel životní zpověď jeho. Cestou vypravoval tento jakým podivným způsobem probudil Bůh jeho duši ze spánku hříchů. Prostředek, jehož tu Bůh užil, byl — penízek neposkvrněné Panny Marie, jež mu před lety jistá křesťanská paní darovala. — Seděl isem — tak o tom vypravoval — před lety s několika přátely a známými v jednom hostinci ve Švýcarsku. Hostinský i jeho paní byli řádní katolíci a zbožní lidé. Co zatím kamarádi moji byli veselí myslí, nebylo mně nikterak do žertu; protož v špatné jsa míře ustranil jsem

se do tichého kouta. Tu jsem přemýšlel o svém životě a o svém mládí, kde jsem také požíval tak klidné a veselé myslí, již teď pohřešuji. Co se tak obírám se svým nyní trdným životem, přistoupí ke mně paní hostinská a di hlasem útrpným: „Příteli, tebe, zdá se mi, tíží něco na srdci, čtu to ve tvém obličejí; věř, kdybys měl lepší důvěru v Boha a Marii Pannu a k ní se častěji s prosbou obrátil, brzy bys pozbyl zármutku; nebo Maria jest příliš laskavá a dobrotivá matka! Ale vy mladí lehkovážní lidé jste již jednou tací, pravíte, že jste katolíci, ale modliti se nechcete a vším pohrdáte; proto vám sešle Bůh takové útrapy.“ — Já mlčel k řeči její, ale ona vyňavši medailku Marianskou podávala mi ji řkouc: „Zde vezmi, nos ji při sobě a kdykoli na ní pohlédneš, poroučej se třebas jen krátkým povzdechem pod ochranu té neposkvrněné Panny, která jest právě útočiště hříšníků a potěšení zarmoucených!“ —

Dobrosrdečnost její pohnula mne, že jsem dárek přijal, a ačkoliv jsem z počátku málo o něj dbal, přišla mi předci její slova časem na mysl. Já se pomalu počal zase modliti, a hle, od té doby sjala se se mnou veliká změna! Oči se mi otevřely, a já poznával jasně a jasněji tu propast, na jejíž pokraj mne přivedla lhostejnost náboženská a její následky — hříšný život. Avšak po tomto poznání nedostávalo se mi dlouho síly k pravému obrácení. Já odkládal vždy dál a dál úmyslem tím. Než Bohu díky tentokráte jsem předce zvítězil — zde stojím před vámi, — nejtěžší krok učiněn!“ — Tak vypravoval cizinec obrácení své. Pln zkroušenosti vykonal na to životní zpověď, a oblažen vnitřním pokojem duše, jehož tak dlouho pohřešoval, odcházel domu s tím pevným úmyslem do posledního dechu Bohu děkovati za obdržené milosti a Jemu nyní

věrně sloužiti. — Kdo by nepoznal i v tomto příběhu patrnou moc a lásku Rodičky Boží? (Časopis „Leo“ 1882 č. 50).

V nemocnici vojenských vysloužilců v Paříži, v níž milosrdné sestry nemocné ošetřovaly, trpěl jeden z neduživců již více než 6 měsíců silným chrlením krve a blížil se očividně k svému konci. Byl sice, jak se říká, od srdce dobrák, uctivý a vděčný za každou sobě prokázanou službu, ale nábožné mysli nebylo při něm znáti. Ovšem, vždyť nebyl minulý život jeho právě ten nejlepší a nepravosti, jež za posledních 20 let páchal, byly všeobecně známy. Že však víra v něm přece docela nezanikla, dosvědčil tím, když souseda svého umírajícího napomínal na povinnost křesťanskou a dopomohl k tomu, že byl tento v čas sv. svátostí zaopatřen. Ale nastojte, když přišla řada na něho samého, tu nechtěl o zpovědi ani slyšeti. Když jej k tomu milosrdná sestra měla, dal jí tu známou odpověď: „Já jsem poctivec, sestro; žádná vražda, žádná krádež netíží mé svědomí!“ A když sestra dále připomínala, že jsme všickni hříšní lidé a máme zač prositi milosrdenství Boží, přetřhl jí nevrle řeč: „Sestro, šetřte slov, a nechte mne na pokoji, prosím vás za to!“ Však nicméně cíť se sám bídňým a vždy slabším a slabším, vzdychal sobě: „Běda mně, běda! jsem ztracený člověk!“ Všickni se namáhali vzbuditi v něm lepší mysl a vzbuditi jej ku pokání, i domácí duchovní, i posluhující sestry, i jistá paní, která jej časem navštěvovala, ale marny byly všechny prosby a domluvy jejich. Ba opěťované to připomínání křesťanské povinnosti popudilo nešťastníka k zlosti tou měrou, že počal až zlořečiti a zuřivě láti. U velikém strachu byli všickni o jeho ubohou duši, anot nebezpečí rostlo každé chvíle, a všeobecně souzeno, že budoucího dne se nedočká. Modleno za něho s největší horlivostí a zvláště sestra, již péči nemocný byl svěřen, vzývala

za něho Marii Pannu, — obrácení hříšníkův. Při své večerní modlitbě zpomněla si z nenadání na medailku neposkvrněné Panny Marie a pocítila jakési vybidnutí pokusiti se ještě tímto o obrácení zatvrzelce. Ještě téhož večera podstrčila tedy bez vědomí nemocného posvěcený penízek Mariánský pod podušku jeho. Nemocný byl stále rozčilen a zdál se na samovraždu pomýšleti; pročež sestry všecko odstranily, čím by úmysl svůj provésti mohl. — Záhy z rána příběhla jiná sestra se srdcem sklíčeným k jeho loži a nalezši jej ztišeného, tázala se, jak se mu vede. „Výborně, sestro,“ odvětil tento, „měl jsem velmi tichou noc, dobře jsem spal, čeho již dlouho jsem pohřešoval, a vůbec jest mi mnohem lépe.“ Když se pak sestra k odchodu obrátila, zvolal za ní: „Milá sestro! chci se zpovídati; zavolejte mi pana faráře!“ Sestra pak majíc to dle předešlé zkušenosti za pouhý posměch, odpovíděla smutně: „Ó nesužujte, nezarmucujte nás, jako včera; vy že byste se chtěl zpovídati? myslíte to opravdu, a chcete se upřímně vyznati?“ — „Ano, chci! na svou čest!“ — „Nuže, zavolám pana faráře; ale pak mu musíte všecko upřímně vyjeviti, nebo, jak se povídá, nebyl váš život ten nejlepší!“ — A skutečně, kněz přišel a nemocný vyznal své poklesky rozplývaje se lítostí srdečnou. Hodinu trvala zpověď, a když se pak sestry vrátily, vítal je nemocný: „Ó drahé sestry! jak šťasten jsem dnes! vyzpovídal jsem se a všech hříchů jsem zproštěn! Od mého prvního sv. přijímání jest to ten nejšťastnější den v mém životě. Prosím, necht zase večer přijde ke mně pan farář.“ S udivením patřily sestry, jak hluboce je nemocný dojat a s jakou neobyčejnou touhou žádá sv. přijímání. — Nyní teprv vyjevila mu ošetřovatelka jeho, co učinila, vyňala z pod hlavy jeho medailku a ukázala mu ji. A starý

vysloužilce chopil se jí a líbal s největší úctou a láskou obraz Panny Marie. „Ona jest to tedy,“ zvolal, „která mi dnes tak tichou noc připravila, která mi síly dala, že jsem přemohl bázeň lidskou; sem na kabát mi ji připevňte vedle mého vojenského kříže, tu ji budu nositi!“ Sestra činic mu po vůli připevňovala penízek Mariánský tak, by nebyl hned viděn, ale nemocný znamená to pravil: „Ne tak, neukrývejte jí, chci se s ní chlubit před světem a nikoli se hanbiti za ni!“ — V této nábožné a kající myslí setrval nemocný až do své smrti a pln důvěry v Marii Pannu vypustil duši. Když pak sestra před pohřbem zázračnou medailku s kabátu jeho sejmula, prosil o ní vedlejší nemocný; neboť byl přesvědčen, že příčinou byla obrácení zesnulého. („Liebfrauentgarten“ str. 96.)

Ještě více podobných příběhů mohli bychom uvést i z doby nejnovější, kterak nábožným a důvěrným užíváním tohoto penízku Mariánského na těle i na

duchu nemocní uzdraveni, zatvzrzi hříšníci obráceni byli, jiní žádoucího pokoje a jiní zas jiných milostí nabyli.

Než, chtěl jsem vám jen, milí čtenáři, onu medailku na paměť uvést a ukázati, jak snadným způsobem i Matce Boží úctu a důvěru prokázati i sobě Její pomoci a ochrany zabezpečiti možno.

Zejména pak k vám se obracím, matky křesťanské, většpujte záhy dítčám svým lásku k Panně Marii, nepropouštějte žádné dcery své do světa, aniž byste ji nezavěsily na krk onu medailku a tak v ochranu nebeské Matky ji neodevzdaly.

V tomto duchu úcty Mariánské hleďtež pak měsíc máj strávit, a tak splní se nám svrchu uvedené slovo misionáře: Srdce Marie Panny bude nám branou k Srdci Ježíšovu a měsíc máj — Marii Panně zasvěcený — bude nám nejlepší přípravou k červnu, jenž zasvěcen jest božskému Srdci našeho Ježíše Krista!

Zdrávas Maria!

Buď zdráva, Maria! Tak anděl s nebe hlásá! — A Panna svatá nad tím divem stojí — žasá, že převrácného sluhý všemocného Boha Dnes chýžku Její skromnou posvětila noha, An s nebes končin Ji tu pozdrav věčný jásá: Zdrávas Maria!

Buď zdráva, Maria! Tak zvuky Jeho zněly! A pokorou se svatě Panně rty jen chvěly, Když uslyšela, Matkou že se Krista stane: Nemá — leč staň se vůle Tvá, ó Pane! — A hned tu v nebi celé sbory svatých pěly: Zdrávas Maria!

Buď zdráva, Maria! — Tak Alžběta Ji kyne! A chvalozpěv věčný z Marie hned útroh plyne: „Má duše v Tobě, věkověčný Bože, plesá!“ — A tu již v náručí Alžběty milou klesá; A vše tu zazní — co Ji teta k srdci vine: Zdrávas Maria!

Buď zdráva, Maria! I církev takto volá. — Tak silí se i světí. — Kdož jí potom zdolá, Když žehná, vede ji i chrání Matka Páně, Svě dítky věrné k nebes doprovází bráně, Kde milost samá čeká je a láska holá! — Zdrávas Maria!

Buď zdráva, Maria! — Ta věkověčná slova Tak známa jsou — a přec se rodí denně, znova! A skromným srdcem kde se tichou duši praví, Tam nemoc všakou Matka Boží ihned zdraví, A všem též v nebi nehynoucí radost snová! — Zdrávas Maria!

Buď zdráva, Maria! Tot našich srdcí tluky, Z nichž nespouští, ó Matko, milost svojí ruky! Buď zdráva, Maria! — Ta milá Tvoje píseň Vždy lehčí, mírní bolů našich hříchů tíseň! — A umírat až budem, necht nás blaží zvuky: Buď věčně zdráva Maria!

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

Dobře! celý ten krám udál se takto: jak jsem již pověděl, nejím s Francouzy z jedné misy a proto ani nechodívám do jejich osad. Ale před nedávnem jsem přece přišel na blízko Tří Potoků a poněvadž má zásoba prachu a olova byla již skoro vyčerpána, zašel jsem do toho lhnzda vyměnit si za několik pěkných koží, čeho jsem potřeboval. Rozumí se, že jsem při té příležitosti všelikam zabrusil, a tak se stalo, že nevyptávaje se dlouho dověděl jsem se, že onen P. Jogues zjednav mezi Francouzy a Hurony výhodnou smlouvu, dle níž měl hodný kus území huronského připadnouti Francouzům, zamýšlí s Ahatsistarim a několika bojovníky plouti dolů po řece. Hola! myslím si, postaráš se, aby ze smlouvy nebylo nic! Věda, že se na pravém břehu řeky sv. Vavřince potlouká několik tlup Mohavků zoptal jsem se co možná nejlépe, kdy jesuita odjede, a pak jsem co nejrychleji odešel vyhledat Mohavků a poštvat je těm katolickým obludám na krk. Nehledal jsem dlouho; již druhého dne zastihl jsem Orla s jeho bojovníky a poslal jsem je k ústí řeky Irokesů, slibiv jim, že tam donesu zevrubnější zprávy. Vsednuv pak na svůj lehký kožený člunek odjel jsem rychle do řeky St. Francis a schovav loďku mezi rákosí a poražené kmeny číhal jsem na kořist. Nadál jsem se totiž, že Ahatsistari pro slabší proud pojede mezi ostrovy sv. Petra, a naděje mne nesklamala. Huroni se zastavili na ústí řeky sv. Vavřince; Ahatsistari vyslal zvědy, kteří velmi brzo vyslidili mou stopu, jakož i několika Mohavků, kteří tam před nedávnem lovíli bobry. Já jsem je tam zastihl několik hodin před tím, než přijeli Hu-

roni a poslal je za hlavním sborem, poručiv jim, aby vyřídili náčelníkovi, že se nepřítel blíží.

Velice však se divím, že mne Ahatsistari nevyslidil, neboť stál zrovna pod stromem, v jehož větvích jsem se skrýval; zdálo mi se, že netuší ani nejmenšího nebezpečení, neboť poradiv se něco málo s ostatními bojovníky poručil jeti dále. Jakmile se vzdálili, a já byl bezpečěn, skočil jsem rychle dolů a za chvíli našel jsem znamení zvědě Orlových, již mi oznamovali, abych ho čekal na jistém ostrůvku, vedle něhož bylo Huronům jiti. Dostav se na místo zpozoroval jsem, že již Mohavkové číhají na kořist — neboť ti Huronové znají jezdit jako posedlí. Srážce nechtěl jsem býti přítomen, neboť domnívám se, že by přece nebylo pěkné ze zadu na bělochy střilet, byť i na Francouze a jesuity.⁴

„Tolik lidského citu tedy ještě máte Jene?“

„Nu ano! Jmenujte si to citem nebo slabostí, pane hejtmane, všechno jedno; neboť uvážíme-li to důkladně, jsou ti jesuité přece jen nebezpečná čeládka. Když jsem byl ještě mlád, často mi notně ve zpovědnici zatopili, připomínajíce mi horoucí peklo a všelijaké jiné komedie, tak že vlastně nemám proč jich šetřit. Ale člověk má přece někdy slabou hodinku, a já jsem ji měl nedávno také — neboť zkrátka a dobře nechal jsem katolíky a jejich rudokožné přátely s Mohavky samy pohromadě, aby se chytli pořádně za vlasy a sám jsem se staral o to, aby se z Huronů, kterým se podařilo uprchnouti, nevrátilo příliš mnoho do svých dědin. Jednomu takovému rudochovi poslal jsem kulku zrovna do hlavy — tady mám jeho

skalp — ale dvěma se přece podařilo utéci. Ti udělají mezi svými krajany pořádnou komedii!“

Po těch slovech sáhl zálesák do koženého vaku a vytáhnul krvavý skalp ukazoval jej veliteli. Van Curler pohlednul s nehlubším opovržením na nelidského zrádce pravil hněvivě: „Ne, Jene, krivdil jsem vám pravě, že máte ještě lidský cit, neboť lidskost již dávno zanikla ve vašem srdci. Já jsem se již s Indiány bojem utkal, nazacházel jsem s nimi právě nejjemněji, ale přece jsem nikdy netrpěl, aby je někdo z mých lidí skalpoval. Schovejte si jen svůj krvavý odznak!“

„Kdo s vlky žije, naučí se od nich výtí, Jasnosti!“ omlouval se zálesák překvapen rozhorlenou odpovědí velitelovou.

„Kdo k tomu má vlohy, ovšem, jinak ne. Viděl jste zajaté?“

„Ano, já jsem s nimi též mluvil; a ten černokabátník hrozil mi též hněvem božím.“

„Primlouval jste se za ně u Mohavků?“

„To by mi také kůže svrběla! Ne, Jasnosti, já jsem hezky mlčel, a Orel by ani na má slova nebyl dal!“

„Hm! Hm! — Nyní dělejte, abyste co nejrychleji odešel, odkud jste přišel a řekněte Mohavkům, že mi budou ze zajatých Francouzů odpovídati! Nu — co tak na mě hledíte?“

„Vždyť jsou to naši nepřátelé,“ odpověděl zálesák, v jehož tváři bylo lze spatřiti výraz největšího podivu; nemohl nikterak pochopiti, jak se jednou Van Curler, bojovník a Hollandan ve všech svých činech, může zastávatí svých nepřátel, Francouzů a k tomu ještě jesuitů!

„Vždyť jsou to katolíci a co více, jesuité!“ pravil důrazně, doufaje, že slovo „jesuité“ nemine se s účinkem.

„Jsou našimi protivníky, ale nepřátely nikoli. Hollandsko neválčí s bezbrannými. Jděte, a slibte Mohavkům dobré výkupné! Postarejte se, aby zajatí nebyli již mučeni a dobrá odměna vás nemine!“

Zálesák točil čepicí rozpačitě mezi prsty a pokukoval na velitele, jenž mu dnes čím dále tím podivnějším připadal.

Van Curler posadil se opět ke stolu a díval se ostře na Hollandana, jenž dlouho otáleje konečně ostýchavě se zeptal: „Nezasloužil jsem si již pracemi na sv. Vavřinci nějaké odměny, Vašnosti?“

„Dělejte, co jsem vám pověděl a budete bohatě odměněni. Přiveďte mi sem tři zajaté Francouze a dostanete za každého sto zlatých!“

„To rád slyším! Ale jakou příčinu řeknu Orlovi, že přicházím žebrot o zajaté, jež jsem jim sám do pasti zahnal?“

„O to se starejte sám! Řekněte mu jednoduše pravdu! Řekněte, že jste jednal bez mého vědomí a že byste rád svůj katovský — svůj nerozvážený skutek napravil.“

„Hm! — Zkusím to, ačkoliv mě to může státi skalp. Ale nedostanu nyní prázdné odměny, přísný pane hejtmane?“

„Ani trojníku!“

„Vaše Jasnost je dnes na mě ubohého muže velice přísná. Dobře! Půjdu tedy k Mohavkům a zkusím, co se dá dělati!“

„Mohu se na vás spolehnouti?“

„Jako vždy, pane hejtmane!“

„Dobře, nyní můžete jíti. Ale pamatujte si, že nedostojíte-li svému slovu, spořádám se s vámi svým způsobem, což by vám asi nebylo milo. Jděte!“

Rozkazující ton a pohyb ruky velitelovy přiměl Hollandana, že se té chvíle ze světnice vytratil a opustiv

rychle tvrz odešel rychle do osady. Ocitnuv se venku volně si oddechl a rozhlédnuv se kolem sebe zaměřil do domu pevnějšího a většího než ostatní — do hospody, aby při sklenici pálenky rozjímal o dnešních příhodách, zvláště pak o tom, jak podivně si dnes velitel počínal.

Hospodský, jenž byl zároveň obchodníkem s rozmanitým zbožím, jež většinou s Indiány za kůže vyměňoval, uvítal Hollandana jako starého známého velmi přívětivě a naliv mu silné pálenky přisedl k němu a jako všichni hospodští začal mu živě vypravovati, co věděl zajímavého a ptal se pak navzájem, ví-li také on co nového.

„Mnoho a málo, Petře Bleetene, ale nejnovější zprávou — aspoň pro mne je to neslychanou novinou — je, že se náš pan hejtman van Curler stal přes noc přitetem Francouzů.“

„Ach, vy žertujete, Jene!“

„Jakživ jsem nemluvil vážněji, jako nyní; co jsem řekl, je pravda a zůstane pravdou, divte se tomu, jak chcete. I já se tomu velice divím, ale jak vám pravím, pan polní hejtman se změnil sám rarách ví ve přítele našich protivníků.“

Hospodský pořád ještě nevěřil, domnívaje se, že ho má zálesák za blázna. „To si vypravujte někomu jinému, Jene, jenž van Curlera méně zná než já. Raději vyklopte skleničku a já vám naleju ještě jednou!“

„To udělejte, Petře, a pak si sedněte ke mně, a já vám budu vypravovati podivuhodné věci.“

„Tak to mám rád! Zde jest, Jene, ať je vám na zdraví! A nyní začněte, já se ani nehnu!“

Zálesák počal vypravovati, co my již víme, ovšem že velmi mnoho zamlčel a vypravoval tak, jak se mu do krámu hodilo. Pravil, že přišel k Mohavkům, když již boj byl ukončen, a jakkoliv se

z jejich vítězství radoval, že jich k ničemu nepřemlouval. Jakmile se všech podrobností dověděl, že co nejrychleji po stezkách jen jemu známých do Rensselaersvyku odešel oznámit za tepla panu hejtmanovi tuto novinku, neboť prý smlouvě mezi Francouzi a Hurony veliké důležitosti přikládal. Konečně také pověděl, že jeho zpráva na hejtmana docela jinak účinkovala, než jak očekával; že mu přísně přikázal, aby se hned vydal k Mohavkům a pečoval o jistotu zajatých Francouzů a všemožně se přičinil, aby divoši své zajaté za dobré výkupné propustili. Rozumí se, že rozkaz pana hejtmana na vlas vykonám a budu mít velkou radost, podaří-li se mi ty tři zajaté vysvoboditi. Jsou to sice Francouzi a katolíci, ale jsou přece jen běloši, a kdybych i pro ně nekonal co mi bude možno z přátelství, vykonám to aspoň z útrpnosti.“

„Taková řeč se mi líbí, Jene! Náš velitel má srdce na pravém místě, a vy je máte také tam, kde je povítec mítí má. Lidé jsou přece jen lidé, byť i byli katolíky a Francouzi. Již to je pro Francouze dosti smutným, že jsou ještě tak hloupi a slouží papeži! Ano, již to je dosti smutné! S Hurony však je jiná! Ti pro mne a za mne mohou býti pečeni nebo smaženi, na tom nic nezáleží, a napíchnou li pak za krátký čas jejich přátelé, aby křivdy své pomstili, několik Mohavků na kůl, také se nebudu zlobiti. Pro mne a za mne mohou se ty rudé nestvůry vespolek spolykati, já se do toho nebudu míchat! Ano, já ještě budu Pánu Bohu děkovati, že tak dopustil; neboť celkem jsou ti Indiáni jen divoké nestvůry, pořádným lidem jen zevnějškem podobné.“

„Nyní máte zase vy pravdu, Petře Bleetene! Ani já nečiním rozdílu mezi takovou rudou kůží a divokým zvířetem a proto snáším se s vámi, že každý

křesťan je povinen ubohým spolubratrům, kteří do drápů těch červených ďáblů padli, jak mu možná pomoci. Násilím nespravím tentokrát u Mohavků ničeho; nějak si však přece pomohu, jak bych těm divochům jejich zajaté vyfoukl!“

„Bude to věru skutkem ke cti a chvále Boží! Zde má pravice, Jene, vy jste jen přece hodným chlapem, a Petr Bleeten s radostí vás nazývá svým přítelem.“

Zálesák stiskl srdečně podávanou pravici boдрého Hollandana. „Ale nyní slovičko o obchodu, Petře! Mám ještě několik hezkých bobrů, jemné zboží, a rád bych je prodal. Nemáte chuť na dobrý obchod?“

„Zajisté! Jen je přineste sem. Vyplatím vám za ně nejvyšší cenu, a sice dobrým zlatem, je-li vám milejší než nějaké zboží. Jen pomozte těm ubohým zajatým, a o nějaký zlatý více mi nebude líto.“

„Děkuji pěkně, Petře Bleetene! Ale nyní abych se již dal na cestu!“

„Vezměte si ještě skleničku na posilněnou!“

„Dnes již ne; rád bych měl ve hlavě jasno. Ale prut oliva a něco prachu bych potřeboval. Mohl byste mi dát i též nový kámen — ale napište to; později, až vám donesu kůže, sčítujeme všechno dohromady.“

„Všechno v pořádku. Nepotřebujete již ničeho? Ale ještě něco: nechcete do své čutory kapku dobré pálenky na cestu?“

„To by nebylo hloupé, Petře; ale pak bude můj účet příliš velikým.“

„Nestrachujte se, Jene! Jen hleďte co možná nejvíce u Mohavků vyříditi, a pak se již nějak srovnáme. Dejte sem sklenici! Tak! To vám cestou neuškodí. Chcete již tedy skutečně odejti? Přejí vám tedy všeho dobrého na cestu, a Pán Bůh vás všude provázej!“

„Dejž to Bůh, Petře!“

Rychle kráčel zálesák nepravidelnými ulicemi a přišel k řece dal se od převozníka na břehu sedícího na druhý břeh převézt, a pospíchal k hustému pralesu. „Jsou to tulpasi!“ smál se potměšile, jsa již hodný kus cesty za osadou. „Myslí skutečně, že divoký Jan je opravdu tak dobrosrdečným, aby té francouzské jezuitské čeládce z pasti pomáhal! Ó Petře Bleetene, jakýs ty lehkověrný blázen! — Hahaha! Kůže dostaneš, to se rozumí, a za mou dobrosrdečnost dvojnásobně za ně zaplatíš. Kdo by si byl pomyslel, že mně ta příhoda k několika zlatákům pomůže! Ten katolický holohlavec se svými dvěma druhy, smýšlí však o mně docela jinak, než ten lehkověrný, pošetilý Hollandan, a proto čím dříve ke svému Pánu Bohu odejdou, tím lépe, aby snad příležitost ničeho nevyžvatlali, což by pro mě mělo nemilé následky. Orel se již sám postará, aby Aireskviovi ke cti něco zazpívali, až jim ani dechu stačiti nebude. Rozumí se, že já tím nebudu vinen a vymaluji tomu medvědu Curlerovi ukrutnost divochů hodně křiklavými barvami, nalhu mu hezky mnoho, jak horlivě však bohužel bez výsledku jsem se snažil Francouze vysvoboditi, a konec konců bude, že i od Hollandanů a katolíků několik zlatáků vytluču. A co při tom nejlepšího — poštva tomu vysokomyslnému Orlovi, jenž se mnou jako se psem zacházel, Francouze na krk. To bude pořádná švanda. Hahaha! Mohavkové mi zaplatí, že jsem jim nahnal katolickou smečku do sítě a katolíci s Hollandany za to, že jim nalhu, co jen budu moci a že se budu klidně divati, jak se ty kněžské obludy na rožni smaží. Ať žiješ, Petře Bleetene! Tvá pálenka je dobrá a při tom laciná, neboť co živ budeš, nedostaneš za ni ani krejcaru. — Ale jak to jen navléci s velitelem? U toho mě

asi někdo očernil, neboť tak jako dnes mne ještě nikdy neodbyl. Rád bych věděl, proč tak náhle s Francouzi za jeden provaz táhne? Dobrosrdečnost není právě jeho největší ctností. Ale jen trpělivost, však já tomu přijdu na kloub!“

Takovými myšlenkami se obíraje přišel k malému jasnému pramenu, u něhož se zastavil. Uhasiv studenou vodou žížen, nasypal do páničky své pušky čerstvého prachu a chvíli sobě odpočív ubíral se dále na sever.

6. Vítězná slavnost v Gandavaze.

Orlova tlupa konajíc každodenně velké pochody, při nichž bylo ubohým zajatým nesmírné muky trpěti, jen jednou na krátko se zastavila, hodlajíc dáti nešťastným ob tem svým něco pokrmu a nápoje a dopřáti jim krátkého odpočinku. Nedělali toho z útrpnosti, ovšem ze strachu, aby jim na cestě neumřeli, neboť pak by si nebyli mohli těšiti při slavnosti ve své vsi, patříce s ostatními obyvateli na to, jak nenávidění běloši ukrutnými mukami zmučení nařikají a hynou.

Na své cestě nedaleko jezera Champlainova potkali krvežízniví divoši jinou tlupu svých soukmenovců, kteří se též právě z válečné výpravy vraceli. Tito uviděvše takové množství zajatých a dověděvše se od svých přátel, jakým způsobem jich nabyli, dali se do hrozného křiku a skákajíce kolem zajatých snažili se je svým posměchem ku hněvu popuditi. Zvláště však se radovali ze zajatých Francouzů, kteří nyní znova nelidsky byli mučeni. Tentokrát ani Huronů nebylo šetřeno, a zvláště Ahat-sistarimu bylo vytrpěti nevýslovnou trzeň.

Zajatým bylo běžeti úzkou ulicí Mohavků, kteří je oštěpy, lýkovými

provazy a j. po celém těle zranili, nehty, vlasy a vousy jim vytrhali, a když ubožáci nemohouce déle snést ukrutných muk na zem klesali, bodali je mučitelé žhavým železem, nutíce je zase povstati.

Nemůžeme nepřipomněti zvláštního výjevu, o němž sám P. Jogues svému provinciálovi ve Francii zprávu poslal. Proběhnuv totiž ulicí byl přiveden na místo, kde teprve pravé mučení nastávalo. Protože však hrozně umdlen na zem klesl, položili mu divoši rozpálené uhlí na prsa, aby ho přinutili povstati. Nadlidsky se namáhaje povstal, obětuje ve vroucí modlitbě všechno své utrpení všemohoucímu Bohu. Náhle přiskočil k němu jeden z nejzvrůvějších Mohavků a vytáhnuv dlouhý nůž strojil se misionářovi nos urážnouti. Kněz viděl již lesknouti se nůž před obličejem, a domnívaje se, že jej chce zvrůvec zavraždit odporoučel duši svou Bohu. Ale v témž okamžiku odskočil od něho mučitel jako neviditelnou rukou odstrčen. Asi za čtvrt hodiny přihnal se však podruhé a chystal se poznovu svůj úmysl vykonati — avšak ani tentokrát se mu nepodařilo. Nyní se však co nejrychleji vzdálil považuje misionáře za mocného kouzelníka.

Druhého dne časně ráno poručil Orel bojovníkům i zajatým sednouti na ložky, nalčiti na ně dobytou kořist a odplouti z jezera Champlainova do jezera Jiřího, jež Irokesové Andiatarokte nazývali, a které později P. Jogues „jezerem sv. svátosti“ pojmenoval. Na této plavbě potkali Mohavkové druhé oddělení svých soukmenovců, kteří opět s velikým jásotem zajaté všemožně mučili. P. Jogues, jenž vlastníh bolesti málo dbal, vida, jak jeho věrní křesťanští Huronové nelidsky jsou mučeni, nemohl zadržeti horkých slz, jež mu bojně po tváři plynuly, a jeho mučitelé vidouce ho plakati, posměšně na něj

ukázovali volající: „Hle, černý kabát stal se skvavem!“*)

Ale v tom okamžiku Ahatsistari uslyšev ten úsměšek, bleskorychle povstal a hromovým hlasem zvolal: „Lžeš, červený Vlku! Ondesonk je zmužilejší a silnější než všichni Mohavkové dohromady; avšak on je našim otcem a prolévá slzy, proto že vidí svoje rudé děti trpěti!“

Ale svou obranou nepomohl náčelník milovanému knězi, neboť Mohavkové popuzení jeho řečí vrhli se znovu na misionáře a drahně čas jej týrali

Devátého dne vystoupili Mohavkové i se zajatými ze člunů a šli pěšky dále na jihozápad. Cesta byla velice namáhava, neboť jim bylo jíti hustými lesy a neschůdnými krajinami; mnohem více však trpěli zajatí, neboť jim bylo nésti všecken náklad a jíti právě tak rychle jako Mohavkové, již zdraví a chůzi zvyklí lehce si vykračovali. Pouze misionáři, jenž ostatně také na smrt byl zemden, nedali nésti žádného břemene, čehož si on ani ostatní spolutrpitele neuměli vysvětliti. Útrap a svizelů nebohých obětí nelze vyličiti, neboť kdo sám nebyl svědkem, ten sotva si může představit, jakého stupně dosahuje někdy zhovadilost a necitelnost lidská na jedné, a zmužilost a oddanost do vůle Boží na straně druhé. Jedinou potravou zajatých na celé cestě byly jahody, jichž si jdouce nasbírali; otevřené rány nebyly obvázány, a poněvadž nebyly čistěny, velmi brzo hnisaly a působily ubožákům hrozná bolest.

O polednách před Nanebevzetím Panny Marie došli na místo sotva půl dne ode vsi Mohavků Gandavagy vzdálené, kdež kázal Orel zastaviti. Tu konečně dostali trpitelé něco jisti a s velikou

Skvavové jmenovali se u Indiánů zajatí, ženy, děti a slabí starci; jméno skvav bylo velice potupným a Indiáni naznačovali jím hluboké opovržení.

chuti pojídali trochu kukurice a kousek masa; též oblatům dobře chutnalo, avšak P. Jogues požil velmi málo, a když ho Ahatsistari pobízěl, aby více jedl, odpovídal mu, že čím slabší bude tělo, tím méně bude cítiti muk, jež se mu připravují, a že nechce a nemůže pečovat o tělo, jež se brzy v prach rozpadne.

Několik hodin si oddechnuvše kráčeli dále velmi rychle, a ještě před západem slunce došli levého břehu řeky Mohavkův, odkudž již bylo viděti Gandavagu sotva čtvrt hodiny vzdálenou. Obyvatelé vesničky věděli již dávno, že jejich bojovníci vítězně se vracejí, neboť poslové Orlovi již den před tím zvěštovali jim radostnou zprávu. Kde kdo vybral se z vesnice a šel naproti vracejícím se přátelům. Radost nad zajatými byla veliká. Aby si ulehčili, počali do nich strkati, holemi tlouci a jinak týrati; zvláště na P. Joguesa měli s kopce, neboť jeho chladnokrevnost zvyšovala vůle jejich zuřivost. Ale hrdinný kněz přese všechny bolesti, jež mu bylo strpěti, ani slovíčkem si nepostěžoval; trpěl všechny muky s podivuhodnou stálostí, oddán do nejsvětější vůle Boží, ano při všech strastech modlil se ještě za své katany...

Mimo Mohavky z Gandavagy přišlo s nimi více Huronů, ve dřívějších válkách zajatých a nyní za otroky sloužících, od nichž se jejich druhové dověděli, co již dávno tušili: že se již ve vsi připravují zajaté bojovníky i bělochy pomalu na ohni upáliti. Ačkoliv nic jiného neočekávali, přece to bylo zprávou velmi bolestnou, jež je v prvním okamžení poněkud zalekla. Ale za malou chvíli se všichni zmužili — ani tato hrozná zpráva neotřásla jejich statečnou myslí. Francouzové a pokřtění Huronové připravovali se důstojně na blízkou smrt, modlili se, vyzpovídali se a dostali rozhrěšení; několik Huronů, kteří dosud nebyli přijati do církve Kristovi, podro-

bili se s ledovou chladnokrevností nedvratnému osudu.

Misionáři, pohlízejícímu na svoje hodné, rudé děti, krvácelo srdce. Bylť mezi nimi tak mnozí, kteří byli mocnou podporou nové církve v osadě Ripisinské. Kněz velmi dobře věděl, že jejich smrt bude těžkou ranou jeho svaté věci a právem se obával, aby blahodárné dílo, jež tak zdárně mezi rudými muži konal, nebylo na dlouhý čas zastaveno. Brzo však bylo mu na tyto smutné myšlenky zapomenouti a mysliti na něco jiného, neboť zurčící divoši žádali náčelníka, aby hned večer zařídil ohavnou slavnost vítěznou.

Zajatí byli převezeni na druhý břeh řeky, kde ženy a děti strhaly z nich poslední částky šatu, které jim ještě zůstaly. Vilém Couture byl úplně obnažen a postaven v čelo zajatých. Renéovi Goupilovi a misionáři nechali aspoň košili; René postaven doprostředka a P. Jogues až na konec.

Zatím ozbrojili se muži, ženy a děti holemi a řemeny, na jejichž konci bylo uvázáno špičaté železo a utvořili dvě řady až k místu, kde byly na rychlo připraveny všechny mučitelské nástroje. Touto ulicí, skoro angl. míli dlouhou, bylo zajatým běžeti. Před misionářem stál mladý ještě Huron, jenž teprve, než z Quebecu odjeli, přijal svátost sv. křtu. Mimo obrovskou postavu vyznamenával se též chytrostí kočky a svízností úhoře. Milovanému Ondesonkovi s dětinnou láskou oddán již dlouho tiše přemýšlel, jak by mu jeho krutý osud ulehčil. Dnes konečně se domníval, že mu připadla dobrá myšlenka, a jakmile se mu vhodná příležitost naskytla, přiblížil se k misionáři a šeptal mu kvapně: „Vidi

Ondesonk tam ten sloup nahoře u vsi? Červení Vlci jej pomalovali válečnými barvami a pověsili na něj mnoho skalpů. Kdo k tomu sloupu doběhne, nebude zabít. Medvědí Tlapa poběhne jen několik kroků přímo a pak prorazí řadu červených Vlků. Vlci se za ním poženou a Ondesonk může zatím bezpečně ke kolu doběhnouti; avšak Ondesonk musí utíkat a neohlížeti se po medvědí Tlapě.“

„To nejde, to se nestane! Oni by tě zajisté na místě usmrtili. Ne, to by ani neudělali: kdybys vykonal co zamýšlíš, mučili by tě tak ukrutně, jak jen možná. A mimo to jsem-li já špatnějším vás, že mi nechcete popřáti společně s vámi trpěti?“ odpověděl kněz rozhodně.

„Ondesonk nesmí tak mluvit. Ondesonk je našim dobrým, bílým otcem a proto ho chtějí jeho rudé děti zachrániti. Co by jiného červení Vlci s medvědí Tlapou udělali, než usmrtili, neb upálili, nebo roztrhali? Oní ho mohou jen usmrtni, ale pak půjde jeho duše k velkému, dobrému Otci do nebes, o němž mu Ondesonk mnoho pěkného vypravoval. Medvědí Tlapa půjde brzo do nebes a proto udělá, co řekl Ondesonkovi!“

Knězi nebylo lze takové oběti přijati a proto chtěl znova svého křtence přemlouvat, aby se svého předsevzetí vzdal, když tu několik skvavů, kteří je viděli spolu rozmlouvat, kvapně přiběhlo a zlořečce jim na jejich místa je zahnali.

Za chvíli počal běh. První Huronové, mezi nimi též Ahatsistari, úplně nazí počali velikými skoky utíkat ke kolu, ne dbajíce nesčíslných ran, jež se na ně s obou stran jen jen sypaly. Couture běžel ku podivu všech velmi rychle a též Goupil utíkal spěšněji, než se nadáti.

(Pokračování.)

O významu třetího řádu sv. Františka a jeho předpisech.

(J. Hejtmánek.)

estit' zajisté podivu- a pozoruhodno, že právě v dobách posledních s katolické strany tak závažné se ozývají hlasy, odporučující co nejvřeleji nejen zavádění, ale i horlivé řízení třetího řádu.

Všickni tito učeností, svatostí a péčí o dobro církve sv. a její dítek slynoucí mužové, mezi nimiž zvláště zvěčnělý sv. otec Pius IX. jakož i nyníjší Leo XIII., odporučují tento třetí řád jako nejvhodnější prostředek, jímžto by neduhy naší doby se vyhovily, a veřejné záležitosti a poměry lidské společnosti v duchu pravého křesťanství uspořádaly.

A v pravdě nelze upříti, že právě v době nejposlednější známost třetího řádu se podivuhodně rozšířila a veškerá pozorost jemu věnovala.

V Itálii, ve Francii i Belgii, v kterýchžto zemích zvláštní řeholnímu životu a působení nepřátelský duch zavalil — a i u nás v Rakusku odporučují biskupové jak kněžím tak i věřícím ovečkám třetí řád co nejdůtklivěji (list pastýřský pp. biskupů Brněnského a Solnohradského toho důkazem) čehož jest následek, že se o něm více mluví a že čteněj k němu údobě se hlásí.

Jestit' ovšem patrné všem nám, že v nyníjších rozháraných a rozpoutaných časech, v této všeobecné bídě a nespokojenosti marně se hledá pomoci, pokud desatero Božích přikázání a křesťanský zákon vůbec všeobecné platnosti nenabude.

Až opět víra, spravedlnost a milosrdenství, jak tomu pravé náboženství učí, v rodině se zakotví, až všickni její členové křesťanským řádem se řídit budou, — „co nechceš aby tobě jiný nečinil, než i ty druhému, ale jen to, čeho si sám žádáš;“ — až vespolný

život duchem právě Kristovým prochnut bude — jen tenkrát nalezne lidská společnost spásu a veškeré pozechnání ve křesťanství. Není a nemůže býti jiné spasné — dobré a prospěšné cesty leč v Tom, který sám o sobě pravil: „Já jsem cesta — pravda — a život.“ Celá sedmisetletá minulost jest nám toho důkazem, jak mnoho dobrého třetím řádem veškerému člověčenstvu se dostalo. Přede mnou tu patrný blahonosný vliv třetího řádu na rodinu, tento základ a svazek lidské společnosti; neboť předpisuje svým členům věrné plnění povinností stavu svého, poslušnost, lásku a snášenlivost, střídmost a pracovitost, šetrnost a prostomyslnost ve všem. Duch křesťanský, jest duch pokoje a lásky, beze kterýchž dvou sloupů společnost lidská obstáti nemůže; a hle, i k těmto zavazují pravidla třetího řádu.

Největší rakovinou naší doby jestit' nenasytné bažení a pachtění po pozitcích smyslných — po statcích tohoto světa; avšak jak mocnou oporu nalézá každý věrný terciář ve své reguli proti tomuto jedu! — Konečně kdo nevidí právě v době nyníjší to zkázonosné rozštěpení se ve dvě hrozně se potírající strany — málo boháčů a nesčetných chudásů? — A mezi těmito — jaká to hrozná propast! Kdo má tuto překlenouti, aby obě strany mostem lásky bratrské spojeny byly. — Toť může jen církev sv. vykonati — a v ní zařízený sv. Františkem řád třetí, který srdce všech boháčů i chudých — křesťanskou páskou lásky ovíjí, tak že boháč rád dává k úlevě bídě cizí a chudás s radostí a trpělivostí kříž svůj nese. Ó jak proto věhlasnou se stává známá encyklika sv. Otce Lva XIII.! Ano budoucnost teprv ukáže, jak bystrým ba pro-

rockým zrakem sv. Otec Lev XIII. v nynější časy a potřeby nazíral. — Kéž jen slov Jeho povšimnou si tam, kde již rudé červánky blížící se strašné bouře — revoluce na obzor vystupují! Kéž není pozdě, až pravda a důležitost výstražného hlasu nejvyšší hlavy církve sv. se budou uznávat. —

Třetí řád jestiř v církvi sv. vzácným zařazením, přetučšeným ač neúhledným stavením. Každý kámen však nehodí se pro každou stavbu; některý by ji jen hyzdil, jiný by jen vlhkosti celé stavby byl příčinou, a ještě jiný by se nepevným objevil a tak celé stavbě zbořením hrozil. Dobrý, rozumný a zkušný stavitel proto zkouší dříve dobře kamení, než jeho k stavbě upotřebí. Toť platí i o třetím řádě. Nehodit se každý pro tento řád a na vlastnostech jednotlivých členů jestiř i zdar i zmar řádu závislý, protože i sv. František — tento jeho Bohem osvícený zakladatel — postaral se ve svých předpisech o to, ustanoviv hned na začátku jakých musí mít vstupující do sebe vlastností, jichž nutně při každém členu vyhledávat. Ovšem jestiř každému volno do třetího řádu vstoupiti čili nic, a také nesmí býti nikdo ani nucen ani odvracován. Než jako mnohým pro duševní jich prospěch a v jistých okolnostech může býti jen žádoucí, by pohnuti byli do třetího řádu vstoupiti, tak opět jiným nejen radno ale i někdy nutno, by se vstoupení do třetího řádu na kratší neb delší dobu zdržovali. Musí tedy předcházeti bedlivé zkoušení všech ku přijmutí se hlásících, máli jich vstoupení jim ku spáse, jiným pak ku vzdělání a povzbuzení k dobrému sloužení. Nůž jaké jsou ty podmínky — nebo jakých vlastností musí do sebe mít ten, který se chce a má stát dobrým terciářem?

1. Nejprřednější a nejnutnější, čeho sv. František od svých stoupenců žádá,

jestiř, aby byl každý dobrým, pravým katolíkem. Ačkoliv se tímto ku přijmutí především žádá, aby všecko věřil, čemu církev sv. učí, nicméně jest podle zřejmého přání sv. zakladatele žádoucí, aby vstupující nejen pouze nejhlavnější pravdy sv. víry znal, ale i vědom si byl všech z nich pro něho vyplývajících povinností. Sv. František nechtěl mít za své syny a dcery pouhé mrtvé posluchače — ale živé plnitele zákona Božího, kteří by svým životem osvědčovali, co uvnitř v srdci věří; chtěl statečných, vytrvalých bojovníků pro Krista a jeho sv. církev do boje proti světu, tělu a ďáblu postaviti, kteří by zbroj i zbraň nejen znali, ale obou náležitě užívali. Na svých dítkách vyžaduje proto, by se více modlili, více sebe zapírali, v konání svých povinností více horlivými byli — než ostatní obyčejní křesťané. Terciář každý má býti člověk ctnostný. Ctnost pak právě ukazuje životem, nebo v pravdě křesťanský život není jiného, leč stále znázorňování víry sv. v živých obrazech — ve skutečích. Učení naše sv. nám přece zřejmě povídá, že víra bez života, beze skutků mrtva jest t. j. že nic neprospívá. — A tu právě to v naší době vězí. Katolíků — dle jména jestiř velmi mnoho, tak že až přes 200 milionů na celém světě se jich snad čítá; ale dle skutků jak by se ten počet zmenšil?

A přece víra má jen tenkrát ceny — váhy a síly, je-li živou t. j. neodporují-li skutky tomu, čemu srdce věřiti má. Taková byla víra prvních křesťanů, kteří veškerým časným ziskem ano i životem pohrdli, než aby se životem svým t. j. smýšlením, řečí a veškerými skutky víře své zpronevěřili. My se často čtouce jich životopisy díváme, jaké hrdinné skutky konali — ale základem všeho toho byla jich živá víra. Život jich byl znázorněná víra —

kteřá se stala nejen zrcadlem ale i magnetem všem — i samým jich odpůrcům! — Než jako v nynějších tak i ve dnech sv. Františka — byla vymizela tato víra ze srdcí přemnohých — a proto k nápravě volil sv. zakladatel opět za podmínku zdárného na sebe i jiného působení — víru skutky osvědčovanou. A aj — v jak krátké době tímto prostředkem přetvořil lidskou společnost! —

Život terciářů stal se živým kázáním sv. víry, přivádějícím do řad jejích všech, kteří dobré vůle byli. Bylť to utěšený pohled na ty každým dnem

rostoucí zástupy statečných vyznavačů ze všech stavů společnosti lidské. Chudí i bohatí, prostí i urození, kněží i nekněží — všickni ve sv. zápalu oblékali roucho sv. Františka a opásali se opaskem kajícím, aby světu — od Ducha Kristova odstouplému — živým a stálým byli dokladem, že možno i v něm ctnostně, bohumile a dle sv. víry vždy a všady živu býti. — Takovému mocné působení s radostí nemalou pozorovali nejvyšší strážcové víry — papežové — a nazývali ve své otcovské lásce tuto vyvozenou část stáde Kristova „křesťanskými Makkabei.“ (Pokračování.)

Úcta sv. Josafata, mučenika, po všem světě.

Podává *Ant. Rejzek T. J.* (Pokrač.)

Svatý Josafat zasluhoval věru významné jméno, „dušechvata,“ jak mu rozkolníci spílali nevolky jej tím chválíce. Neprátelé jeho ovšem takto dávali na jevo, jak dobře působení apoštola rusínského a potomního mučenika unitského byli pojali. Nedivme se tomu; byloť mocné jeho slovo kladivem na rozkolníky a nepřátely katolické církve vůbec.

Stav se knězem nemálo se zradoval, že mu netřeba více doprošovati se kněží jiných, by duše Bohu získané z hříchů svých ve svátosti pokání se vyznaly; alebrž že směl sám je vyzpovídati a rozřešiti. Jakýs pojem lze nám učiniti sobě o horlivosti a opatrnosti jeho jako zpovědníka z následujících poznámek, jež jsme ze životopisů už brzy po jeho smrti vyšlých sebrali:

Připraviv se na zpovídání modlitbou a trýzní těla svého odebral se do zpovědnice, by tam mnohdykráte 10 hodin po sobě, někdy i celé dni od rána až do večera, jmenovitě před a na svátky

ztrávil. „Kdykoliv si jej lidé do zpovědnice přáli,“ píše o něm Jos. Rutski, jeho bývalý opat v klášteře Trojickém ve Vilně, nikdy neotálal a nikdy neodpíral, nikdy se nezdál proto nevrlým a mrzutým. V jakýchkoliv nesnážích, v kteroukoliv hodinu, ve dne v noci, v zimě v letě, vždy s takovou ochotou spěchal, jako by mu bylo jíti někam na hody. Nemaje dosti na hřišnicích, kteří jej sami byli vyhledali, chodíval on sám jako myslivec na lov duší hledaje příležitosti, kde by mohl s bohatou kořistí domů se vrátiti. Tuť nešetřil ani proseb ani slz, ani jaké práce přinutiv je k tomu takřka, by přijali milost Boží z rukou jeho. Postaven jsa na svícen v církvi rusínských svítil daleko široko; neboť horlivost jeho v získání duší Bohu neostala tajna, aniž se minula účinkem pro duchovenstvo i lid. Ubohý lid byl zanedbavý ve víře, a proto i vlašný v přístupování ku správě Boží, jelikož jich kněží, jak nám líčí bídný jich stav Josafat sám, nebyli v tom lepší ani nevědouce, jaké moci jim Bůh v odpouštění hříchů svěřil

Jich jediná téměř snaha byla o výživu; proto byl každý kajcník vázán za sv. zpověď platiti. Josafat nepřijal nikdy ani za nejmenší. Raději přihlížel k tomu, jak by mohl sám almužny poskytnouti chudobnému a nuznému, když se byl u něho zpovídal. To se ovšem lidu líbilo. Když pozorovali, že nehledá sebe a svých prospěchů, že činí milerád milosrdného Samaritána ochotného, naliti oleje a vína do ran ubohého cizince, jehož byl na cestě nalezl, nemohli se ho dosti vynachváliti.

Každá chvíle přišla jeho misii vhod. Cesta, procházka, nahodilé sejítí se s kýmkoliv, vše prozrazovalo jeho lásku k bližnímu. Jednou mu bylo právě nábrežím řeky Němen jíti. Tu se potkal s cestujícími, již další cestu na několik dní po zamrzlé řece konati obmýšleli. Řeka byla sice zamrzlá; zima však ulevila, a ledy nebyly dosti pevný. Musili se tudíž chtít nechtět pozdržeti. Josafat přiblíživ se k nim osloví je přátelsky a táže se, co by je zdržovalo na cestě. Ihned mu napadlo, že by těmto lidem se mohl státí prospěšný. Chtěje právě někam též odcestovati odloží cestu, posadí se mezi ně, začne jim dávatí malou misii, káže a vykládá články sv. víry, připravuje je na sv. zpověď; načež je všecky vyzpovídá. Lid byl překvapen neobyčejnou láskou a horlivostí kněze jim zcela neznámého, tak že s radostí naslouchali slovům jeho a přijali sv. svátosti. A jak podotýká J. Srša, latinský historiograf, Bůh vyslyšel modlitby jejich; neboť sotva že posvátná misie se skončila, nastala tuhá zima, tak že se mohli bez obavy ihned dátí na cestu žehnající tomu, jenž jim byl nebeské hody zatím připravil.

Díviti se jest, s jakou opatrností dovedl jiným rozehráti srdce a dodati myslí, běželo-li o spasení duší předrahyh. V klášteře Trojickém se nacházel tehdy

mladý basilián, P. Šimon Jackěvič. Bylť muž opravdu ctnostný: ale nedostávalo se mu zdraví. I upadával do úzkosti jednak o své zdraví, jednak pro svou nezkoušenost. Jednoho dne kázal P. Josafat a sestoupiv s kazatelny pozoruje velké davy lidstva kolem zpovědnice své. Mimo to jej volají ještě z kostela za nutným vyřízením. Co si má počíti? Jde ku své zpovědnici a zavede vše k P. Šimonovi prose jej, by je vyslyšel ve sv. zpovědi. Avšak tento vida tolik lidstva ulekl se; načež pravil omlouvaje se, že nestačí jeho síly i chystal se odejiti. A hle, Josafat se vrhá jemu k nohám, prosí jej slzami v očích, by se přece nad dušemi ubohými slitoval. Tu nebyl s to odolati. Ostal tedy a vyslyšel všecky, a od té chvíle Bůh jej tolik silil, že se více nebál práce a stal se horlivým apoštolem Rusinů.

Síly Josafatovy byly ovšem nadobyčejné. Ráno ve 3 hod. za doby zimní, v letě ve 2 hod. vstával započínaje svou práci přisnou těla trýzní a modlitbou rozjímavou ze života Krista Pána, pak probudil své bratry k hodinkám církevním a když měl po mši sv., pracoval ustavičně z jednoho do druhého až do noci. Tak vypravuje o něm biskup vladimírský Jáchim Morochovski. V klášteře činil skoro vše sám. Bylť náměstkem starostovým v klášteře, jemu svěřena byla péče o věci vezdejší i duchovní v klášteře. Rutski jsa novicmistrem býval volán mnohdykrát z Vilna na delší čas, kdy svěřoval nováčky své věrnému bratrovi svému P. Josafatovi.

Ještě před nedávnem byl klášter Trojický jako na spadnutí, tak že z většího dílu nemohl býti ani obýván. Josafat a Rutski dali jej obnoviti; než statky klášteru přináležející byly dřívějšími správci rozházeny, že se jim bylo veřejně souditi s těmi, co nespravedlivě ukořistili pozemky klášterní. Při tuto

vedl P. Josafat. Nikdo by si byl ani nepomyslel, píše o něm Josef Rutski, že Josafat, jenž nižádných právnických škol nenavštěvoval, dovede se hájiti tak zdárně ve při věru nesnadně. Než uvázav se v ní poohlédli se též po zákonech právních a v krátce si vedl s takovou jistotou v celé záležitosti, že sám poskytoval rady, jak by se tu a tam zakročiti mělo, by se šťastného výsledku dožili. A výsledek vskutku korunoval dílo jeho.

Přes to přese vše bývali basiliáni v dosti veliké nouzi, poněvadž jich příjmy na vydržování noviců a ostatních bratří nepostačovaly. Josafat hledal pomoci pro ně, a když nebylo jinak, i žebratou jim pomáhal. Právě v ten čas bylo mu rovněž svěřeno duchovní vůdcovství v klášteře ženském basiliánek ve Vilně.

Každý obdivoval jeho veselou povahu a přívětivost. Nejvíce však jej obdivovali chudí a nemocní, jichž se nejvíce ujímal, jimž nejraději sloužil. Dvě nemocnice byly v městě, v nichž často jej bylo vidati. Zde obstarával nemocné, těšilval zarmoucené: odtud spěchával do bídných chatrčí, kde nejpouštěnější chudina se zdržuje. Tu čechral slámu na lůžku nemocných, sám připravoval osobně léky a jídla a obstaráváje potřeby jich tělesné získal, na čemž mu nejvíce záleželo, nesmrtelné duše; neboť každý nemocný přál si býti P. Josafatem zaopatřenu. Kolikráte byli obsluhovatelé nemocných svědky, jak nemocné sám myl v obličeji, nohy chudým líbal a údy vyraženinami poseté. Jeho živá víra viděla v nich samého Spasitele Ježíše Krista, jenž učil nás: „Zajisté pravím vám, pokudž jste to učinili jednomu z bratří těchto mých nejmenších, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 40.) Jednou sprovázen jsa mladším bratrem řeholním, měl navštívit nemocného, jehož rány vydávaly zápach nesnesitelný; měl jej potěšiti

sv. svátostmi. I tu započal mladý řeholník se zdráhati, že by s ním dále jíti mohl, jelikož už sotva dechu popadá. Josafat vstoupil, jako by nic necítil. Zpozorovav jeho strach vzal jej za ruku řka: „Poď jen bliž, synu můj, a neboj se; snes maličko zápachu jakoby ze světa onoho, abychom jej v pekle necítili na věky.“

Za slušno pokládáme vyjeviti i tento příběh ze života jeho. Jakýsi zločinec byl odsouzen na smrt. Když jej vezli na popraviště, přidal se k nim P. Josafat a kráčeje podle vozu, na němž seděl odsouzenec, dodával mu mysl i domlouval mu, aby život svůj obětoval Pánu Bohu za své hříchy.

Až ku podivu těšily se práce jeho z pozhnutí Božího. Josef Rutski, jenž nám jako nejvěrnější přítel jeho může o něm pravdy dosvědčiti, vyznal před svědky stolice apoštolské, když se jednalo o svatosti jeho života: Josafat měl přepodivné dary. Obyčej má, že kdo se věnuje úsilovně jedné práci, méně je schopen a někdy i zcela nepřístupným k pracím druhým; neboť nemáme všichni schopností ke všemu ani jisté vlastnosti nedají se podle sebe srovnati. Učit nás zkušenost, že kněz s hlavou hlubokomyslnou méně se hodí do duchovní správy, ač snad je výtečným učitelem bohomluvným; jakož i výtečná paměť nebývá v jedné hlavě s velmi zdravým a důvtipným rozumem. Rovněž ti, co dovedou dobře a důkladně psáti, nebývají mnohdykrátě mocni slovem, jako ti, co svou povahou a svým životem byli vzdáleni na dlouhý čas veřejnosti, nevěnují se tak snadno záležitostem soudním jako obhájci a oddají-li se, nemívají štěstí. Avšak tento muž svatý byl ve všem obdivu hoden. Jestliže zpečovala se proti něčemu povaha jeho, oschopnila jej milost Boží. Byl neméně důvtipný a hlubokomyslný, rozejmání pravd božských vezdy oddán, v knihy, jakkoliv

mu čas dovoloval, stále pohroužen, milovník své jízbičky a tudíž i samoty: než v obcování s lidmi vyznal se v té

míře, že se zdálo, jako by byl jediné pro to od Boha vyslán na svět.

(Pokračování.)

Nový spolek.

Nejvnějších nepřátel snáze uhájíme se, než tajných a skrytých, kteří to zajisté každý z vlastní zkušenosti ví a zná. Dokud naše sv. víra měla odpůrce, kteří mečem a ohněm, smolou a žálářem proti ní bojovali, tu poskytovala zápisště římská hrozná sice a krvavá divadla vyžilým pohanům, ale každá krůpěj nevinné krve mučednické zplodila církví nových udatných bojovníků na tisíce a tak proti vůli nepřátel úžasné se vzmaňala a šířila; avšak nejen nových vyznavačů tímto zřejmým a veřejným bojem přibývalo církví sv., útrapy a pronásledování křesťanů s největším užitekem a prospěchem bylo křesťanství samému, utvrzující totiž u víře vyznavače nesporně a nerozkošné, budíc hrdinství a ctnosti, jakých svět před tím nikdy neviděl. Co jsou všickni ti báječní rokové u Řekův a jiných národů pohanských, přirovnáme-li je k hrdinům křesťanským; co jsou panny Vestalské, jež za drahé peníze, za veliké důstojnosti a pocty, jen samému téměř panovníku slušící, na několik roků čistotou se zaslibovaly, srovnáš-li je s tisíci a tisíci paniců a panen křesťanských, kteří vyhnanství, pouta a smrt odměnou berouce, čistotu svou až do posledního dechnutí zachovali?? Než kdo vypočítá ovoce toho zjevného nepřátelství a boje proti církvi katolické! Právem můžeme tvrditi, že dějiny církve katolické jsou ty nejkrásnější, že jsou nejbohatší na vznešené vyznavače, když nepřátelé zjevné útokem na ni hnali. Velikou naopak škodu brala církev, mnoho úřův odstěpuje se od zdravého kmene, jakmile způsobem listným, úskočným a skrytým, dle obyčeje polních krků, proti ní boj vzplane. A tento boj věru Jidášský rozrušil se měrou posud neslýchanou v nynější době, jsa církví tím záhubnější, že nalezl katolíky neozbrojené a lhostejné, u víře ospalé a netečné.

Jaký pak jest ten boj, jenž církvi jest věsti?

Jest to boj, v němž v první řadě nesahá se na články víry, jako druhdy bývalo, za nynější doby běží hlavně o to, znemravniti nejprve společnost lidskou, zvrátiti a podkopati její základy t. j. mravnost a poctivost, šlechtetnost a vzájemnou důvěru; podryti život rodinný, to jest svatou pásku, jež víze rodiče a dítky, lásku totiž, vděčnost a úctu vyhladiti a na její místo, bezuzdnost, požívavost, hrabivost a vypočítavé sobectví učiniti poutem dítek a rodičů; otupiti vůbec srdce lidské a všeliké ctnosti neschopným učiniti, zkrátka všechn mrav a řád křesťanský odstraniti a zničiti — a podaří-li se takto otrávití společnost lidskou, pak, soudí nepřítel církve katolické, zmizí poslední křesťan katolík, a s ním ovšem i jiná náboženství v dým a páru se rozplynou, trvající jen tak dlouho, pokud víra katolická a jsouce jí za důkaz její pravosti; pak budou všechny články víry, pak bude mravouka křesťanská, tento nepohodlný karatel, navždy vyhlazen a pak — rozum, vlastně chtějí říci zvířecí tělesnost, která jest posledním cílem a koncem tužeb jejich, bude vládnouti člověkem a tudíž veškerým světem; pak bez ostychu povedeme si jako zvířata uzdu pouštějící všem naším, všem chťcům, žijíce v neobmezené svobodě, bez pána a bez soudce jako dravá zvíř, silnější povalujíc slabší, zchytralejší dávíc neobratné a nemotorné.

Či nespapřujeme tyto výjevy budoucí společnosti lidské již nyní ať prozatím jen roztroušeně v děsné své povaze jako denní hosti?

A jakou zbraní domáhají se nepřátelé naši dosíci svých tužeb? — Tiskem — špatné noviny a knihy, to jest ona osudná zbraň, mocnější nad oheň a tvrdou ocel císařů Římských.

Tato nad míru nebezpečná zbraň neukazuje nám svého ostří, zahalena v krásný, smyslům našim lahodící zevnějšek, bodá nás ranami nezhojitelnými smrtelnými, jsouc zkalena jedem nejošklivějším. Zastřena a skryta jsouc vtírá se ve všechny kruhy od nejvznešenějších počínaje až do sprosté chatrče pohorské. A to jest právě to nejhroznější; pokud jádro lidu, lid venkovský totiž byl zdrav, nebezpečí snáze bylo přemoci; ale náказа špatnými novinami a knihami zplozená není pouze v salonech boháčův, o nikoliv, zajdeme si do té nejdolehřejší dědinky, i tu shledáš ta roztodivná, podezřelá — „světla;“ i tu užíš ty nejopzlejší romány, které pestrými ilustracemi ozdobeny a obrazy Svätých, jakožto premiemi poděleny, ubohého otravují venkovana, jenž obrazem svatým zaslepen snadno bývá lapen, poslední groš z kapsy obětuje, aby zaň v rodině zasel — nepokoj, aby v sobě vzbudil pochybnost o svaté víře, počestnost svou podkopal a takto blaženou a pokojnou domácnost peklem nahradil.

Co ten bohapustlý tisk o městech tropí, toho netřeba nám doličovatí.

Vezmi leckteré noviny do rukou, jsou přeplněny zprávami o vraždách nejen dospělých mužů a žen, ale i starců, ba i dítek 12. letých, jež z lásky nešťastné život si berou; máme se též zmíniti v oplzlostech, které veřejně se tam vychvalují a doporučují — o tom stud a úcta k čtenářům brání nám mluvití.

A jak si vedou katolíci naproti této zlobné spouště — oni spí! Ký tedy div, že slova Spasitelova způsobem nad míru děsným skutkem se stávají. „Když lidé spali, přišel nepřítel a naseť kroule mezi pšenici.“

Nyní již toho spánku u nás katolíků dosti, jest na nás povstati konečně, abychom hráz a baštu postavili, již záplavě té hrozného konce učiniti lze.

Naši úlohou má a musí býti uchrániti a uhájiti mravu a řádu křesťanského a tím víry sv.; naši povinnosti jest, v rodině křesťanské ducha lásky, poslušnosti a úcty vzbuditi, společnosti lidské vrátiti poctivost a spravedlnost křesťanskou, mírnost a šetrnost; naši věci konečně, jest vrchnostem potřebnou

vážnost a poddanost u podřízených a to ne zbázně před trestem, nýbrž z lásky k Bohu vymoci, vůbec obnoviti a obroditi lidstvo dle zásad křesťanských a tím opět víru svatou povznéstí. Úkol to zajisté přenesnadný a vítězství těžce dobytno, ale my se ho doděláme bojujíce touž zbraní proti nepřítelům, jakou oni proti nám. A zbraň ta jest — tisk katolický — knihy a noviny dobré.

Nezbytno tedy jest zařizovati tiskárny katolické, tiskárny, jež nevyhledávají zisku hmotného a sebe obohacení jediný úkol před sebou mají „mrav a řád křesťanský zase učiniti ve světě základem a řídítkem společnosti lidské počínaje od prostého venkovana až ku knížatům, kteří vládnou mocnými řísemi.

Než co by prospělo zařizovati tiskárny a tisknouti tisíce ba miliony dobrých novin a knih, kdyby ony v prachu ležice sterely; to neprospěje. Kniha těch natiskne se v krátké době počet nesčíslný, ale hlavní věci jest získati apoštoly, kteří by výmluvně a neohroženě rozšiřovali dobré spisy a noviny mezi lid, aby majíce dosti na odměně, již se jim kdysi od Boha dostane a již církev svými odpustky jim udělí, snažili se předně zabrániti, aby náказа špatnými spisy a knihami nevnikala dále v prostší lid venkovský, jehož jedinou útěchou sv. víra jest, dále pak aby z domů vznešenějších a zámožnějších vytisknuta byla krvavá ta literatura novověká, pohanská a spisy dobrými křesťanskými nahrazena.

Nelekejme se, práce to peprná, boj krutý a z počátku nerovný, a proč? Poněvadž mnoho hradeb již obsadili, mnoho průkopů vykopalí, mnoho pevností nepřítelův vystavěli, a nám katolíkům teprv shledávati jest vojáků a stavivo, nám teprv náspý vyhazovati. Avšak bojovníků nám rychle přibývati bude, jakmile vznese se prapor náš, bojujemež za věc svatou, slyšetnou, Bohu milou a veškerému člověčenstvu prospěšnou. Seřaďme se tedy v jeden šik dle návrhu jisté osoby, která horlivostí svatou nadšena jest pro spolek ten, nejen kněží ale i laikové, nejen mužové ale i ženy vezměme si za ochran-

kyni královnu nebes, která v Písmě sv. vším právem sluje „Šik spořádaný“ neboť potřela hlavu hada pekelného a jeho přivrženstva; požádejme sv. Otce Lva XIII., aby požehnal podniku našemu, aby obdaril ho odpustky, zavažme se vespolek novin špatných nečisti, knih nevěreckých a nám nepřátelských nekupovati, nýbrž jen dobré knihy a noviny kupovati, lidem nemajetným půjčovati aneb rozdávati, knihovny zařizovati, knihy špatné z rodin křesťanských odstraňovati a dobrými je nahrazovati. Tohoto šlechetného cíle dosáhneme, když spojení vespolek nejen z přebytku svého knihy dobré budeme kupovati, ale i když na smrtelné posteli mimo jiných zbožných legatů i na tento bohubilý spolek — rozšiřování dobrých časopisů a knih — nějakou částku poručíme.

Předkládáme návrh tento všem svým přátelům a čtenářům. Spojte se s námi všci, již stejně smýšlíte a uvažujte, zdaž není spolku toho navrženého nevyhnutelně zapotřebí, zdaž není již čas svrchovaný jej založiti, ale uvažte též, kterak zřízen nejlépe by prospíval a oznamte redakci „Šk. B. S. P.“ úsudky a návrhy své, abychom pak to nejlepší vyberouce podjali se úkolu toho obtížného ale důležitého, čemuž Bůh dej svého požehnání a Bohorodička své přímlyvy a pomoci.

Ostatně nejví se nutnost a potřeba takového spolku jen u nás, ona jest všeobecná, tak jako nebezpečí jest všeobecné, po celém světě rozšířeno. V Itálii trvají již od několik let takové spolky či jednoty, a sv. Otec obdaril je mnohými duchovními milostmi, a nedávno při jisté audienci k nové horlivosti je povzbudil; ve Francii jest právě nyní v proudu zařizování takových spolků, a podle zpráv z Tuluzy nám 12. dubna zaslanych jeví se jejich činnost velice utěšenou: v týdni rozdá se pět až šest set dobrých knih a časopisů mezi lid a to právě tam, kde toho největší jest potřeba. Všude po zemi fran-

couzské jsou vyhlídnuti tak zv. „horlivci“, kteří záměr jednoty provádějí a takto odpor kladou proudu zhoubnému, který nebezpečím hrozí i celému státu i jednotlivcům.

Navrhuje tuto náčrtek stanov, za jakými by spolek „pro rozšiřování dobrých časopisů a knih“ založiti se mohl:

1. Každý úd zavazuje se, neodebírat žádných protikřesťanských, mravu a úřadu křesťanskému odporných časopisů a knih, aniž jich ve svém domě trpěti.

2. Každý úd se zavazuje, straniti se obchodů knihkupeckých a tiskařských, kterými — třeba i vedle dobrých spisů — také špatné spisy se rozšiřují a podporují.

3. Hlavní starostí spolku bude, dbáti, aby v každém městě byl aspoň jeden poctivý závod knihkupecký a tiskařský, jemuž by šlo o rozšíření jen dobrých věcí. Takové závody třeba především podporovati svým účastenstvím.

4. Členové jsou: a) zakládající, kteří buď jednou na vždy, anebo ve lhůtách větší části přispějí k aktivnímu fondu, k. p. 25 zl., b) přispívající ročně 1 zl., c) činní v rozšiřování dobrých knih, roznášením či kolporterstvím, sbíráním předplatného atp.

5. Členové obdrží jistě knihy a časopisy, jichž seznam jim se ve známost uvede, za cenu nejmírnější, neb zdarma.

6. Členové se scházejí ku společným poradám aspoň jednou za měsíc a v určité výroční dny konají se služby Boží za živé i zemřelé.

7. Řízení spolku a celá péče o provádění vytknutého účelu odevzdá se výboru volenému valnou hromadou k. p. na 3 leta.

Toť asi hlavní rysy spolku, kdo souhlasíte s účelem a prostředky k němu vedoucími, račtež své mínění a rady co nejdříve nám sděliti.

Redakce „Školy B. S. P.“

Gunther Jan Kalivoda,

opat a prelát benediktinského kláštera v Rajhradě.

Bospodin seslal anděla smrti do síní starožitného kláštera rajhradského, aby s tohoto světa odvolal jednoho z nejšlechtetnějších synů vlasti moravské. Veleďústojný pan opat Gunther, dokonav vezdější svou pouť, odebral se tiše usnuv v Pánu na věčnost v pátek 6. dubna o 1. hodině s poledne. Přesmutný dojem učinilo první udeření na hlavní zvon věže klášterní, byla to první hrana právě zesnulého opata Gunthera. A při každé ráně toho zvonu zaplakalo srdce každého, kdo toho zemřelého znal, kdo ho miloval! V opatu Guntheru ztratila brat rajhradská svého přemilého otce-bratra, řád benediktinský vzácnou ozdobu, církev svatá věrného sluhu a ctihodného hodnostáře, přítelé přítele upřímného, mládež příznivce velikého, chudina dobrodince štědrého. Pochopitelné, že, ač při dlouhotrválé a těžké nemoci konec se očekával, nicméně zpráva o jeho úmrtí překvapila a že mnohé, mnohé oko zaslzelo.

Gunther Kalivoda narodil se 26. prosince 1815 v Brně a obdržel na křtu svatém jméno Jana Evandělisty. Když byl nejútlejší léta svá pod vedením výborné a nábožné matky Alžběty a rozšafného otce Josefa trávil, dán jest pak na studia latinská, která na gymnasiu a ve filosofii rokem 1835 dokonale ukončil. Rok 1836 musil pro nemoc vypustiti. Ačkoliv toužil vstoupiti do kláštera rajhradského, nicméně po přání matčině vstoupil do alumnátu brněnského. Po smrti své milované matky nedal se ničím více zdržovati a žádal o přijmutí do kláštera benediktinského v Rajhradě, kde v roucho posvátné oblečen byl 1. září 1839. Složiv 11. dubna 1841 slavné sliby řeholné byl téhož roku 16. července vysvěcen na kněze. Jako kaplan a katecheta při klášterním chrámu Páně pracoval do r. 1843, kdy povolán byl za profesora náboženství a nauky o vychování na filosofický ústav v Brně.

Kterak oblíben byl jako professor, o tom jde jedna chvála, a co všecko pro studující mládež učinil, o tom mohli by vypravovati bývalí jeho žáci. Tu v Brně byl on jedním z prvních, kteří zavdali podnět ku založení dědictví sv. cyrillo-methodějského. Léta 1850 dobrovolně složiv professuru pro svou neduživost vrátil se do kláštera. Několik měsíců pak vypomáhal v duchovní správě v Nosislavi, kde doposud ve bláhé paměti jest jméno P. Gunthera. Na to byl novicmistrem. Léta 1854 zvolen pak 22. listopadu opatem. A kterak si jako hodnostář církevní počínal, o tom opět ide jedna chvála. Jako opat bedlivě dbaje kázně řeholní dobrým příkladem předcházal bratřím, jimž v pravdě byl bratrským otcem a otcovským bratrem. O zvelebení a ozdobu chrámů Páně i patronátních a služeb Božích horlivě pečoval, o čemž svědčí vzácné oltářní obrazy, překrásná mešní roucha, nebesa, prapory, sochy, opravené varhany a jiné. V politickém směru šel jako věrný syn vlasti vždycky s pravici, a ačkoliv pro svůj slabý hlas zřídka na sněmu veřejně promluvil, vyjma když se zasazoval a přimlouval za podporu pro ústav hluchoněmých, nicméně bylo jeho rady hledáno a dbáno. Věd a umění byl vřelým ctitelem a vezdy ochotným podporovatelem. Tak nabyla knihovna klášterní značného rozšíření a zvláštěni ozdoby vелеvzácnou zeměkulí. — S jeho svolením začala vydávati se „Škola Božského Srdce Páně“ s rozličnými přílohami, „Studien und Mittheilungen aus dem Benedictinerorden“ a jiné. A když se ukázala potřeba vlastní knihtiskárny, všemožně přičiňoval se o povolení ku zařízení knihtiskárny benediktinů rajhradských v Brně. Kolikráte se vyslovil, že by rád ty místnosti nové tiskárny viděl, i dával si všecko zevrubně popisovati. Bohužel nebylo mu dopřáno viděti ty prostory a ten život v nich, leč na papíře — v nákrese.

Co pro chudinu činil, co pravice dala, o tom levice věděti nemusí, o tom by nejlépe vypravovati mohla chudina sama. Odměni-li Báh mu stonásobně, pak bude odměna jeho přehojna. A ty školní dítky, kterak je miloval! Jak rád s nimi rozmlouval a k nim mluvil! Jak rád jim nějaké radosti připravoval! Zvláště o chudé dítky kterak byl starostliv!

A jeho vlídnost a přívětivost a pohostinnost, kdož ji vyličí? Kdekoli, vyšší neb nižší, s ním poprvé obeoval, uchvácen byl nelíčenou milostí zesnulého.

Bohužel zachvátila šlechtného toho muže léta 1879, právě kdy slavil pětadvacetileté jubileum svého opatování, těžká nemoc, jejížto následkem byla stálá churavost a opětné bolestné operace, až konečně v únoru tohoto roku ulehl na lůžko, z něhož více nepovstal. Na květnou neděli dal se zaopatřiti sv. svátostmi umírajících, rozloučil se s bratřími i udělil jim poslední své požehnání. Trpělivě pak a s odevzdaností do vůle Boží očekával anděla, kterýž pro něho přišel v pátek 6. dubna, v den úmrtí sv. Methoda, kdy se v klášteře konala slavnost sv. Josefa.

Pohřeb zesnulého konán v pondělí 9. dubna za účastenství velikolepého. Nejdůstojnější pan biskup Dr. František Šal. Bauer po slavném Requiem vedl průvod za assistance čtyř prelátů, tří kanovníků a více než 80 kněží. Pohřebních obřadů a průvodu účastnil se

Jeho Osvícenost hrabě Schönborn, místodržitel moravský, místodržitelský rada Schrötter, hrabě Alois Serenyi, hraběnka Saint Genois s dcerou, zemský poslanec Dr. Janku, zemský archivář V. Brandl atd. Jan Soukup věnoval zvěčněnímu báseň, která „nad hrobem“ obecnstvu byla rozdána, a mnoho překrásných věnců bylo mu věnováno. Soustrastných telegrammů a dopisů od nejvznešenějších osob došlo veliké množství.

To všecko svědčilo a svědčí o tom, jak veliké důvěry a úcty požíval zemřelý pan opat Gunther!

R. I. P.

S Rajhradských věží hluboký žal zvoní,
vyhaslou anděl pochodní tam kloní.

Gunthera Otce není, není více,
zapadla hvězda, shasla jasná svíce,
kterou nám láska druhdy dala,
mrákota když vlast ještě pokrývala.

Ustydlo srdce, tisíc jež hrálo,
posvátným ohněm k mládeži kdys pláto;
shaslo již oko, ježto nad ní bdělo.
mladistvou duší pravdou rozeclvělo:
stuhla již ruka, jež se rozvírala
chudému, slzy ráda utírala.

A hle, ty slzy nebes na oltáři,
Gunthere náš, dnes perlami Ti září. —
Nuže buď s Bohem, služebníče věrný!
Dokonav úkol veliký a perný
korunu vezmi na lepším tam světě,
palma kde míru dověněného kvete.

Odpočín sobě po záslužné práci,
žehnají Tobě vděční Tvoji žáci,
želná Tě církev miléného syna,
věrného syna celá domovina;
nesvadne nikdy na hrobě Tvém kvítí.
Bohu kdo žil a vlasti — buďte žítí.

Milodary božského Srdce Páně.

Z Prahy. V. V. vyplňuje svůj slib děkuje srdečně za vyslyšení prosby, že s pomocí nejsv. Srdce Páně a na zvláštní přímlovu nejbl. Rodičky Boží Marie Panny, sv. Josefa a sv. Tomáše Akvinského velmi dobře vykonal první bohosloveckou zkoušku, i projevuje vděčné a vřelé přání, aby všickni bohoslovci sv. Tomáše Akvin. následující hlasu sv. Otce jako zvláštního svého patrona ctili a vzývali.

Z Adamova děkuje K. K. za vyhojení z beznadějně rány, které přičítá mimořádné milosti Boží.

Ze Skočic. V nemilé ztrátě proslil K. K. sv. Antonína Pad. o přímlovu u božského Srdce Páně a slíbil, že, nalezne-li ztracenou milou věc, vděčně o tom podá zprávu v listech těchto. Mimo vše nadání se věc ta nalezla! Tisíce díky za to božskému Srdci Páně i sv. Antonínu Pad.!

Ze Zakřan. Jistá osoba vzdává božskému Srdci Páně a Panny Marie vroucí díky za uzdravení z velmi hrozného horečky.

Z Břesku. F. P. vzdává díky sv. Josefu za pomoc z velké nesnáze.

Z Vídně. Před 14 dní onemocněl povážlivě můj otec. Povolala jsem ihned dva lékaře, avšak ti to nedávali mně žádné naděje na uzdravení. Ve své úzkosti počala jsem devítidenní pobožnost k Panně Marii Lúrdské a slíbila jsem, budu-li uslyšena a otec se pozdraví, věnovati 10 zl. misiím zámožným a oznámiti to ve „Škole B. S. P.“ A hle, Maria Panna vyslyšela mne; neváhám tedy slibu svého splniti.

Jistá rodina vzdává díky božskému Srdci za vyslyšení modlitby u důležité duchovní záležitosti. Spolu také děkuje blahosl. Panně Marii Lúrdské za pomoc v nemoci milé sestry.

Ze Starého Jičína. Jsa ještě dítkem nemohl jsem se dlouho postavit na nohy. Rodiče měli z toho veliký

zármutek. Tu však Bůh vnukl mé matce myšlénku, obětovati mne P. Marii. I neváhala má dobrá matka a zanesla mne do kaple „Bolestné P. Marie“ v Novém Jičíně — kaple ta jest v blatné ulici — a tu vroucně mne poroučela Bolestné Matce. A ejhle! Ještě matka neukončila své modlitby, a já již postavil jsem se na nohy. Do 14 dní pak proháněl jsem jako ostatní děti po polích. Oznámení toto budiž ku větší cti a slávě Bolestné P. Marie. Jest vřelým mým přáním, aby ctitelé Bolestné Matky Boží oně nahoře zmíněné kaple v Novém Jičíně více si vážili a ve svých strastech tam se utíkali; nejsem prvním, jenž jsem tam uzdraven byl. J. P.

(Všechny ostatní milodary, jichž jest mnoho, uveřejníme příště.)

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. Od té doby, co Richard hrabě Belcredi předložilou řečí svou ve Vídni v panské sněmovně neutěšený stav rakouského školství nynějšího osvětlil, ruch školské otázky ve vlastech našich mocněji zase proudí. Zkušenosti však, ježto lid katolický sbírá z řečí, které měli poslanci v zákonodárných sborech o opravě školského zákona daného dne 14. května 1869, dávají velmi doznávati, jak velký a jak nesnadný kus práce zbývá ještě vykonati, až by vira a katolický mrav a kázeň též ze školy, jak spravedlivě jest, zabezpečení, podpory a povznesení nabývali mohla. Ve Francii onino, již „brání dětem přijíti ke Kristu,“ nezdráhají se aspoň, složiti roucho beránčí a jako opravdoví vlci draví vystoupiti. U nás však berouce zřetel jednak na císaře pána, jednak na katolický lid, velké sebezapření sobě ukládají a v zakuklení svém nevědomé opravdu máme, předstírajíce snahu o povýšení vzdělanosti lidu. Avšak zapírajíce jinak patrný neprospěch mládeže, zlehčují působení, ba štvou proti vlivu církevní vrchnosti na školu. Avšak církev nikdy nemůže ustati v hájení nezadatelných práv svých, ježto zároveň jsou i její povinnosti ke křesťanskému vychování mládeže. To jenom tesklivě pozorují, že zeň sice mnohá jest, dělníků však málo;

že tedy třeba prositi Pána zni, aby poslal dělníky na zeň svou, a to dělníků obzřetných, statečných a horlivých.

Rusko. Den 15. března zůstane v dějinách církve katolické v carství ruském navždy radostně označen. I sluší ustati v truchlení a opět vzítí harfy s větvi smutečných, kdežto po celou dobu osířelosti diecesi polských a litevských zavěšeny visely. Dne 15. března dokonak sv. Otec papež Lev XIII. základ obnovení církve polské a prohlásil řadu mužův rovněž vlasteneckých, jak po čest Boží a povýšení církve Jeho nadšených za biskupy diecesi tak dávno již osířelých. Kdežto rozlehlé kraje říše ruské naplňuje ruch příprav ke slavnosti korunovace carské, i choť krále nebeského, církve sv., zdobiti se může oděvem slavnostním, když nastal jí vřele žádaný den osvobození její. Svoboda církve úsilovně a věrně působící dle povolání svého jediné odolá děsné odvážnosti záměrů nihilistických a zmůže odboj nebezpečných těch spiklencův, ježto nadměrně namáhavá činnost ruské policie přece překonati nemůže.

Německo. Jest to zajisté zahanbením velikým pro vladaře říše německé, že sv. Otec a důvěrnější nadějí pohlíží na východ k caru a národu ruskému,

nežli na národ ten, jenž od časů císaře Karla Velikého až do nedávna v čele národů křesťanských postaven byl. Věru umdlévati musejí, již vyjednávají o smíření se moci duchovní i světské v Německu, když co den patrněji se prokazuje, že upřímně a spolehlivě důvěřovati nelze těm, již v Němcích otěží vlády světské v rukou mají. Všem světu již známo býti může, kde začíná u církve platiti slovo zvěčného Pia IX.: „Non possumus.“ I to nyní žádného tajno býti nemá, že církvi, ač úsilovně hájí své svobody, jakožto království Páně, jež není z tohoto světa, neběží o úspěchy nějaké politické. Ti pak časové též minuli, aby se duchovní moci užiti dalo jako náhoně některé politické strany na újm jediného vznešeného cíle svého, oslavy totiž Boží a spásy duší. Jak tedy možná pozorovati průběh vyjednávání Říma s Berlínem o svobodu katolického náboženství v říši německé a ubrániti se jednak hněvu, jednak bolu z ošemetnosti a úskoků, kterými vláda berlínská nakloniti by chtěla Řím ve prospěch politických záměrů svých? Kolikrát ještě sv. Otec vztáhne ruku svou k smírnému jednání o osvobození církve katolické v Německu, aby svobodně provozovati

mohla duchovní právomocnost svou, svobodně též odchovávat služebníky své? Maličci žádají dušem svým chleba, a není, kdo by jim ho lálal; mládež klesá hloub a hloub v nemocnost, a není, kdo by „obnovil mládí“ její duchovní a sv. svátostmi jim posloužil a je posilnil; zástupům vysychá pramen útěchy a rady ve zkouškách života vezdejšího, a nemají podpory, jež každému křesťanu před Bohem zabezpečena jest. Pakli utiskování chudých, vdov a sirotek mezi hříchy do nebe volající se počítá, jaký hřích uvalují na sebe ti, již tolikého útisku duchovního jsou příčinou?

Však s prosbami za milostivé ukončení zkoušky katolického lidu toho buďtež zároveň i tisíce díky vyslány k trůnu nebeského Pána za pomoc a posilu veškerou, jižto poprává všem, jižto takto navštíveni jsou. Věrnost a nadšenost katolického lidu německého jest zajisté milým divadlem Bohu, andělům i lidem; obětovnost a statečnost, ostražitost a obezřetnost obhájců sv. víry v Němcích vůbec a neohroženého vůdce jejich Dra. v. Windthorsta zvlášť jest milým světlem, jež svítí před lidmi, aby chválen byl Otec, jenž jest na nebesích.

V měsíci květnu

modleme se za vděčnost.

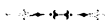
Každý člověk má svou povahu, kterou se liší od jiných lidí. Jak jeden člověk rozdílný jest jiného dle těla tak jest i dle duše. Tělesná povaha jeví se na tváři, duševní povaha jeví se v jednání, ve skutecích. Podobným nám ve všem, vyjma toliko hřích, stal se Syn Boží, a tudíž měl také nám podobnou povahu, v níž zvlášť jeví se jako důmant mezi kameny ctnost šlechtnosti a štědrosti. Štědrost jest v pravdě zvláštním oznamem božského Srdce Páně. Touž ctnost mají míti i věrní přátelé a ctitelé jeho. Jako křesťané zavázáni jsme bojovati na život a na smrt proti sobectvu, jehož nesmířitelnou nepřítelkyní jest láska křesťanská. Stavše se sluhy božského Srdce Páně převzali jsme zvláštní povinnost, abychom totiž všeliké sobectvo až do poslední skvrny ze srdcí svých vymýtili a ve všem jednání svém šlechtnost nejsv. Srdce následovali. Po tom pozná nás každý, že jsme učeníci Páně. Vizme, jak velikou chová v sobě šlechtnost božské Srdce Páně, abychom si ji přivlastnili a do srdcí svých vstúpili, aby vzrostla u veliký strom a nesla hojně ovoce. — Šlechtnost podobá se spravedlnosti; nicméně jest mezi oběma rozdíl. Spravedlnost má určitou

miru, dává každému, což jemu náleží, kdežto šlechtnost, štědrost žádných nezná mezi. Říkáva se, že prostřední cesta nejlepší; ale šlechtnost, křesťanská láska nezná této prostřední cesty, ona více překročuje meze spravedlnosti. Že tomu tak, vidíme na božském Srdci Páně. Můžeme říci, že šlechtnost jest příčinou života božského Srdce Páně. Bůh stvořil člověka ve svatosti, v milosti své, obdaril jej nadpřirozenými dary; než člověk prvním hříchem ztratil to všecko a propadl trestu věčnému. Kdyby byl Bůh s námi naložil podle své spravedlnosti, byli bychom na věky ztraceni, jako pyšní andělé. Nuže, co nám pomohlo zase k milosti, co učinilo z nás zase přátely Boží? Jediné neskončená šlechtnost a dobrota Boha nejvyššího. On měl tisíce jiných prostředků, aby nás přijal zase na milost, ale tu právě viděti jest nesmírnou lásku jeho; neboť poslal Syna svého jedinorozeného na svět, aby se on sám za hříchy naše obětoval, aby nám z bídy pomohl. Aby mohl vzíti na sebe vinu a tresty hříchů našich na sebe, aby trpěti mohl, stal se člověkem; měl srdce podobné našemu a tím srdcem trpěl za nás jako člověk, aby nám nesmírných získal zásluh. Spasitel mohl si vyvoliti buďto nesmírnou blaženost a slávu anebo hanu a bolesti. To první slušelo mu jako Bohu, ale to druhé týkalo se nás. A aj, jeho šlechtné srdce neváhalo vzíti na sebe potupu a hanu kříže. Jediná krůpěj krve jeho mohla spasiti celý svět; ale on vycedil krev svou přesvatou až do poslední krůpěje. Bylo by dostačilo státi se člověkem; ale ne, on sebe samého zničil, přijav na sebe podobu služebníka, byl jako povrhel lidu, jako červ na zemi.

A to neučinil jednou, nýbrž projevuje nám svou šlechtnou lásku ustavičně v nejsv. Svatosti oltářní. Aj, láska božského Srdce nezná žádné míry, žádných mezi! Ano dává se za pokrm všem po všechny časy a na všech místech; dává se za pokrm všem bez výjimky, nedbaje ani stáří ani pohlaví ani nedokonalostí; dává se za pokrm člověku nedokonalému jako svatému, slabému dítěti jako starci; učeným i sprostým. Na všech místech netoliko ve velikolepých dómech, ale i v nejchudší kapliče. Po všechny časy dává se za pokrm duší našich, každého roku i každé hodiny, a sice s tělem i krví i s duší i s božstvím. Není to nesmírná láska? Aj, toť příklad, jehož následovati máme, jakž nám Spasitel dí: „Příklad zajisté dal jsem vám, abyste jako já i vy činili.“ Pravidlo, jímž se božské Srdce Páně řídilo, a jímž i my říditi se máme, jest: „Lépe jest dáti, než-li bráti.“

Jsmeli praví žáci božského Srdce Páně, musíme se podle této zásady říditi ve všem, co se nás i spolubližních týká. My musíme a máme dáti Pánu Bohu což jeho jest; musíme činiti, co má cenu před Bohem, musíme mu věnovati duši svou. Buďme jeho pomocníky. Máme a musíme zájmů Božích hájiti proti nátlakům společných nepřátel a pracovati na dosažení vítězství slavného.

Apoštolát modlitby ukládá nám tuto slavnou povinnost, kterou plniti můžeme. Apoštolát modlitby není leč pobožnost k božskému Srdci ve skutek uvedená ve smyslu šlechtnosti. Budeme-li tímto duchem proniknutí, ukáže se to v jednání našem. Pak budeme stálými ve službě Boží a toto přátelství nerozdvojí pak nikdo. Je-li Bůh k nám tak nevýslovně štědrým, budme i my k němu štědrými; budme šlechtnými i ke spolubližním svým. Čím větší bude štědrota naše naproti Bohu a bližním, tím štědrejší bude božské Srdce k nám.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc květen I. P. 1883.

Za otnost štědrosti.

O Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za dosažení milosti, aby všickni, kteří ctí božské Srdce Tvé, následovali štědrosti jeho. Učin, ó Ježíši, abychom hledajíce jenom větší slávy Tvé, hodnými byli nástroji milosti Tvé. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladvé Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Dne

Obzvláště však odporučuje se:

1. *Sv. Filipa a Jakuba, ap. 62:* Májová pobožnost po všem světě. Úplné přemožení nárůživosti. Štastná volba opata. Mstivá osoba. Za dar modlitby. Obětí při vstupování do řehole. 6 zemřelých.
2. *Sv. Athanasia, biskp. 373:* Nově zavedené a zvelebené pobožnosti Marianské. Chvalořečníci Marianští. Chorý, těžkomyslný kněz.
3. *Nanebevstoupení Páně. (Nalezení sv. kříže 326):* Rozšíření úcty Bohorodičky skrze sv. Otce. Touha po nebi. Zdar práce začaté. Lehkovážný studující. Svornost a láska manželská.
4. *Sv. Floriana, m. 297:* Božské Srdce Páně by se víc a více ctilo po všem světě. Rozšiřování úcty Bohorodičky všemi biskupy. Povinnosti křesť za doby velikonoční. Ochrana sv. Floriana proti ohni.
5. *Sv. Pia V., pap., 1572:* Úcta Bohorodičky v rakouském mocnářství. Obrácení hříšníků. Dar moudrosti. Setrvání v dobrém.
6. *Sv. Jana, op. m. 95:* Úcta Bohorodičky skrze duchovenstvo světské. Nemocnice a včasné zaopatření nemocných vůbec. Pokoj a svornost v jisté rodině. Stavba pěti kostelů pražských. Zkoušky.
7. *Sv. Stanislava, biskp. m. 1079:* Rozkvět úcty Bohorodičky duchovenstvem koruny svato-Václavské. Dar pokory. Duše v očistci.
8. *Zjevení sv. Michala, archand.:* Úcta Bohorodičky duchovenstvem řeholním pěstovaná. Kněz dlouho již chorý. Nevinné souzení.
9. *Sv. Řehoře Naz., biskp. 389:* Úcta Bohorodičky v klášterech panenských. Snahy sv. Otce v obrácení rozkolných Slovanů. Dar osvícení Duchem sv. Pokoj v rodině. Bratrstvo růžencové v T.
10. *Sv. Antonia, biskp. 477:* By Bohorodička císaře a krále našeho chránila pro jeho úctu a důvěru v ni. Vytrvalost v boji za dobré.
11. *Sv. Mamerta, biskp. 477:* Úcta Bohorodičky v rodinách vysoko postavených. Tovaryšstvo Ježíšovo v zemích slovanských.
12. *Sv. Pankráce, m. 304:* By vůdcové národů, jmenovitě lidu česko-slovanského dbali úcty a důvěry v Bohorodičku. Mladý hrabě. Přemožení kofalečního moru mezi Slovany Láska k nepřítelům.
13. *Sv. Ducha, hod I. (Sv. Serváce, biskp.):* Úcta Bohorodičky po světě slovanském. Vyzvání Ducha sv. Ochrana odrůstající mládeže. Kněz v tísní velké postavený. Přemožení nečisté lásky.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lárdu, Filipsořfu, Častochoře, Boleslavi a m. ost.

Připojí každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc květen I. P. 1883.

Za ctnost štědrosti.

Dne

Obzvláště však doporučuje se:

14. *Sv. Duchu, hod II.* (*Sv. Bonifáce, m. 307*): Úcta Bohorodičky u rozkolníků. Brzký návrat jich do lůna církve kat. Svornost v rodině. Starý, churavý a zrak tratičí otec. Volba manželky.
15. *Sv. Isidora, roln. 1170*: Úcta Bohorodičky u otců a matek. Rodiny křesťanské. Pout' svato-Janská v Praze. Obrácení hříšníka.
16. *Sv. Jana Nep., m. 1383*: Úcta Bohorodičky u mládeže studující a jich učitelů. Díky za ochranu sv. Jana Nep. před zlou pověstí. Důvěra veň. Zpovědníci. Návrat do vlasti a k svým.
17. *Sv. Paschala Bayl., řeh. 1592*: Úcta Bohorodičky u mládežem mužské vůbec, jmen. po vlastech našich. Důvěra ku všem našim patronům.
18. *Sv. Theodota, m. 803*: Úcta Bohorodičky u křesť. panen. Následování P. Marie v pokoře a čistotě srdce. Za kandidáty kněžské.
19. *Sv. Petra Celest., pp.*: Úcta Bohorodičky u dítek školních a jich učitelů. Smíření-se nepřátel. Horlivost apoštolátu. Trpící matka.
20. *Nejsv. Trojice*: Úcta Bohorodičky u malířských. Modlitba ranní a večerní. Vychování křesťanské. Rozkvět úcty nejsv. Svátosti oltární. Obrácení pohanů. Přemožení zlých náruživostí. † sestra.
21. *Sv. Felixe, řeh. 1587*: Úcta Bohorodičky u vojstě našem. Duchovenstvo a důstojnictvo vojenské. Obrácení všech hříšníků.
22. *Sv. Julie, m. 439*: Úcta Bohorodičky v úradnictvu našem. Pěstování života křesťanského. Rázno a moudrost křesť. † rodiče.
23. *Blh. Ondřeje Bobola, ř. m. 1657*: Kongregace Mariánské u mužů a rozkvět jich. Úcta velebné Svátosti po všem světě. Za příhodné počasi na Boží Tělo. Vyplnění dobrého předsevzetí.
24. *Božího Těla.* (*Sv. Johanny Chantal., p. 1641*): Úcta, důvěra a láska k Ježíši Kristu v nejsv. Svátosti oltární. Obnova chrámu. Za svatou trpělivost. Láska a svornost v několika rodinách.
25. *Sv. Řehoře VII., papeže 1085*: Úcta Bohorodičky u lidí služebných. Těžce nemocná matka a její rodina. Obrácení hříšníka.
26. *Sv. Filipa Neri, řeh. 1595*: Úcta Bohorodičky v rodinách vznešených a zámožných. Ozdoba chrámů a oltářů. Zemřelý opat.
27. *Sv. Magdaleny Pazzi, p. 1607*: Úcta Bohorodičky v rodinách chudých. Zachování předsevzetí z doby velikonoční. Za dar pokory a skromnosti. K sedmibolestné Panně Marii za nemocnou osobu.
28. *Sv. Viléma Akv., kněž. a řeh. 812*: Úcta Bohorodičky u dělnictva, Obnova života náboženského mezi nimi. Vysvobození z nesnáze.
29. *Sv. Maximína, kr. 349*: Úcta Bohorodičky u umění a vědách. Sirotčince a ústavy dobročinné vůbec. Obrácení za doby posvátných misii. Milost síly v pokušení proti svatě čistotě.
30. *Sv. Ferdinanda, kr. 1252*: Úcta Bohorodičky v obchodě, průmyslu a řemesle. Aby v jistém kostele ku slavnosti božského Srdce Páně obrazy vyhotoveny byly. Milost pravého pokání.
31. *Sv. Angely Merici, zakl. ř. 1540*: Díky Rodičce Boží vzdejme za všechny milosti měsíce tohoto. Odprošení za vši nedůvěru. Všichni v tomto měsíci v Pánu zesnuli údově katol. bratrstev.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltáři v Lúrdu, Filipadorfu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

BožskéMu SrDci Ježíšovu Věnujtež Věrně Veškeré
své práce a péče, a oblaží Vás.

Pomněnka.

Tvůrce stvořiv dne třetího
pestré květiny
dal každické ve plesání
dle podoby
a ozdoby
jméno vhodné, k rozeznání
četné družiny.

Načež pravil: „Milé dítky,
jděte do světa;
kde se které z vás rozhostí
dle mé vůle
v horách, v dule
všeho tvorstva ku radosti,
ať vždy rozkvétá.

Byste se mi neztratily,
vám jsem jména dal.
Ať je čistě zachováte,
dle své moci
ku pomoci
k trpícímu pospícháte.“
Pak jim požehnal.

Leďva kvítečka šla ode
trůnu Božího,
nazpět k němu jedno kráčí.
zvolna, tiše,
sotva dýše,
bážeň se mu v očku zračí,
něco tíží ho.

Tvůrce s úsměvem se táže:
„Co tě vede zpět?“
Prosí kvítko Všemocného:
„Pane milý,
v této chvíli
nevím více jména svého;
rač mi povědět!“

„Zapomněla's jména svého,
pěkná modřenko?
Na mne nezapomeň ale;
při potoku
v pěníném toku
zhlížej se a myslí stále
na mne — pomněnko!“

Jan Ješek.

Měsíc červen

zasvěcený nejsvětějšímu Srdci Ježíše Krista.

Již tedy zavítal k nám ten toužebně očekávaný měsíc, a v něm jako slunce na modrojasném nebi září nám vstříc milostný den, to tiž svátek nejsvětějšího Srdce Páně. Ano, letošního

roku právě počíná červen s tímto dnem, o němž sám Spasitel blahoslavené Markétě Alakok byl nařídil: „Žádám, aby první pátek po oktávu Božího Těla ustanoven byl jako zvláštní svátek k úctě Srdce mého. V ten den nechť se koná sv. přijímání a slavné odprošování v náhradu a zadostučinění, za všeliké zneuctění, jež se mi dostává ve svátosti oltářní.“

Kdo věrní přátelé a ctitelové Božského Srdce jsou, ti zajisté již dávno započali s přípravou k tomu dni významnému, aneb ještě nyní se hotoví, aby z toho zřídla spásy tentokráte co nejvíce si získati mohli. A proto nesmí ani „Škola“ pozadu zůstat, nýbrž musí se přičiniti, aby aspoň v tomto měsíci Božskému mistru svému získala a připravila hojně milujících srdcí lidských.

Nic nového nemíníme tu našim žákům a žakyním přednáseti, chceme toliko rozdmýchatí dřímající jiskru v oheň, chceme obnoviti a roznítiti starou jich lásku k Božskému Srdci Ježíše Krista! A kdo z nás by neměl čas od času zapotřebí takového povzbuzení a pobídnutí! Tak, jako hodiny v jisté době dojdou, a musí se opět natáhnouti a zříditi, sice by zůstaly státi: podobně i ta duše lidská má zapotřebí časem povzbuzení, aby s novou horlivostí dále se snažila.

Co zde pak zvláště chceme všem přátelům a ctitelům Božského Srdce na paměť uvést, jest onen přední úmysl Spasitelův, za kterýmž Srdce své světu

byl zjevil, a onu pobožnost k němu si ustanovil. Vyslovit se sám, že to má býti prostředek k zachránění člověčenstva, v těch posledních časech světa, kdy všeliká láska k Bohu ochladne a vyhasne.

Dle tohoto úmyslu Spasitelova nemá se pobožnost k nejsvětějšímu Srdci jeho obmezovati na jednotlivé duše, ale má pojímati v sobě celé rodiny, celé osady — a celou společnost lidskou obnoviti a oblažiti. V tomto rozměru tedy dlužno pobožnost tu konati, má-li úmyslu Kristovu vyhovovati.

K lepšímu toho porozumění připomínáme, že Božské Srdce Páně lze s trojí stránky pozorovati, a dle toho i trojím způsobem uctívati, a sice: můžeme pozorovati nejsvětější Srdce samo o sobě, v nevýslovné jeho vznešenosti, pak vzhledem na nás jako vzor a příklad všelikých ctností, jehož nám jest následovati, a posléze vzhledem na veškeru společnost lidskou, jižto zachrániti jest hlavní zájem tétož Srdce Božského, a v čemž i my dle sil svých máme mu nápomocni býti.

Dle trojí této stránky můžeme i svou pobožnost k Srdci Páně uspořádati.

V prvním ohledu jakožto srdce nevýslovné důstojnosti a svatosti zasluhuje od nás, bychom se mu klaněli, Jemu tu nejhlubší poctu vzdávali, Je milovali. V ohledu druhém jako dokonalý vzor a příklad veškerých ctností zasluhuje od nás, bychom je pilně následovali a vždy víc a více jemu se přibližovali.

A za třetí, jeho úmysly a zájmy o blaho všeho člověčenstva zasluhují, bychom je horlivě spolupůsobením svým podporovali, a tak k uskutečnění jich napomáhali.

Tímto trojím směrem musí se nésti naše úcta k nejsvětějšímu Srdci Páně, a jen pak můžeme se nadíti, že se mu bude líbiti, a že dojdeme těch milostí hojných, kteréž byl Spasitel účtē této přislíbil.

1. Pravili jsme, že Božské Srdce Páně již samo o sobě jest naší úcty a lásky v nejvyšší míře hodno, neboť jest to nejhlavnější část čili úd přesvatého Těla jeho. Jak známo ale, jest Ježíš Kristus netoliko Bůh, ale spolu i člověk, a tudíž jest na něm i ta lidská přirozenost k uctívání, protože s božstvím spojena. Kdož by ale nevěděl, že střed a hlavní nástroj celého těla lidského jest srdce! Tu je středisko a ohnisko všeho života, oživující pramen krve; přestane-li srdce bít, jest veta po životě. Tudíž i to srdce Ježíšovo jest vlastně střed života jeho přesvatého těla; ale i také sídlo a proto i odznak lásky jeho! Cokoli dobrého on zde na zemi konal, vycházelo ze srdce jeho, a tudíž lásce tohoto předobrého Srdce máme vlastně děkovati své vykoupení a spasení. Všichni sice ostatní údové a smyslové tělesní napomáhali k velikému tomu dílu, ale hlavní zdroj a hlavní činitel byla jediná láska božského Srdce k nám. Ano, můžeme říci, jeho svatost, jeho moudrost, spravedlnost a všechny ostatní božské vlastnosti požadovaly naše potrestání a zavržení za hříchy naše, jediná láska pohnula jej k tomu, by nás vykoupil, by vlastní krev, vlastní život svůj za výkup ten položil! „U víře v Syna Božího živ jsem, kterýž miloval mne a vydal sebe samého za mne!“ (Galat. 2, 20.)

Jak, táží se, ctíme-li pět ran Ježíšových, i ostatní údy těla jeho přesvatého, nepřislouží vším právem úcta tato i božskému Srdci jeho? Nesluší, bychom onu nezaslouženou lásku tohoto Srdce svou láskou odpláceli!

A že již vůbec lidská naše přirozenost dožaduje viditelné či smyslným přístupné odznaky nadmyslných pojmů, který jiný předmět označoval by nám trefněji onu lásku Boží, než právě zas Srdce Kristovo! A protož uctíváme-li toto Srdce co odznak nevýslovné lásky Boží k nám lidem, nikdo zdravého jsa rozumu nemůže se nad tím pozastavovati

Tato úcta a láska naše jest však jen částí pravé pobožnosti k Srdci Páně, a ta zajisté nepostačila by, kdybychom nepřipojili

2. vždy i následování jeho vznešeného příkladu. Neboť, jak známo jest, nemůže nám vykoupení přivlastněno býti bez našeho spolupůsobení, a přisvojení si oněch ctností a dokonalostí, jichž příklad nám Spasitel na sobě dal.

Kdo tedy náležitě chceš božské Srdce Ježíšovo uctívati, věz, že nestačí ti toliko jeho svrchovanou lásku rozjímati a obdivovati, nýbrž musíš v Srdci tom poznávati také svůj vzor a příklad, jehož stále následovati máš! To zajisté znamená jeho slovo: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a mírného srdce! — To je přikázání mé, abyste se milovali vespolek; jakož i já jsem miloval vás!“

To je ta praktická stránka naší pobožnosti, která má zajisté veliký vliv pro život náš; neboť nám v Srdci Spasitelově stavi na oči dokonalost křesťanskou a spolu co nejmocněji pobádá nás k následování, tedy i k posvěcování života. Ony plameny na obraze jenž šlehají z božského Srdce, ten kříž, jenž z něho se vypíná, ta koruna trnová, to vše jsou netoliko živé pohnutky, ale i vzory oné obětovné lásky k Bohu a k bližnímu, na níž všeliká svatost se zakládá.

Ba věř, milý čtenáři — v žádné, ani v té nejučtější knize nenalezneš

takové navedení ku křesťanské dokonalosti jako v Božském Srdci Páně.

Kéž bychom jen vždy porozuměli tomuto učení! kéž bychom se přičinili dle sil svých o to, býti den po dni podobnější tomuto Srdci!!

3. Než, tážuli se: dostačí již úmyslům Kristovým tento dvojitý směr naší pobožnosti: uctívání a následování Jeho Božského Srdce? — musím rozhodně říci: nikoliv! Neboť jestliže se obmezuje citel tohoto Srdce pouze na svou osobu, aby jen sám z pobožnosti té duchovní užitek čerpal, pak postrádá pobožnost jeho oné stránky, kterou ji prozřetelnost Boží sama za účel vytkla, a tím samým pozbývá onoho přehojného požehnání, jež jí Pán byl přislíbil, a nedosahuje cíle svého, kterýž jest: obnovení a posvěcení člověčenstva.

A to je právě, čehož mnozí a horliví citelové Božského Srdce opomíjejí!

Ó považte moji milí, že nejhlavnější zájem, nejpřednější snaha Ježíše Krista jest: rozmnožovati čest a chválu Otce nebeského a pracovati na spáse člověčenstva! Kdo tedy chceš Jemu se zalíbiti a zavděčiti, musíš nutně i tyto Jeho zájmy a snahy sdíleti, musíš dle sil svých s ním pracovati na zachování a rozšíření království Božího zde na zemi, a na spáse nesmrtelných duší.

Zpomeňte jen slov Kristových: „pokrm můj jest, plniti na zemi vůli Otce mého,“ — a rcete, co byl celý Jeho život na zemi jiného, než horlení pro čest a slávu Otce nebeského a spasení duší lidských?!

Dle toho poznáš a pochopíš jedenkaždý, že by ani tvé následování Božského Srdce Páně nebylo dokonalé, kdybys tuhle činnost jeho pomíjel, a všecku horlivost jen na spasení vlastní duše své obmezoval.

Vždyť spasitel sám uvedl pobožnost tuto v život proto, aby roznítl v srdci

tvém oheň lásky k sobě. Může-li pak ale býti pravé lásky mezi dvěma přáteli, jestliže jeden z nich hlavní zájmy druhého zanedbává, přání a tužby jeho nesdílí a vůbec k tomu docela netečně se chová?

Protož, chceme-li osvědčiti Spasiteli lásku svou, musíme Jeho zájmy považovati za své, musíme to chtíti, a po tom se snažiti, co On chce, čeho On žádá docíliti, aby takto netoliko starosti Kristovy byly také našimi starostmi, Jeho radosti našimi radostmi, ale také Jeho bolesti a útrapy bychom považovali tak, jakoby nám učiněny byly.

Rozumíš nyní, milý čtenáři, co vlastně obnáší, a kam směřuje pravá úcta k Božskému Srdci Páně? —

Hle, tu máš spolu naznačen způsob, kterak se Kristu Pánu vděčným a štědrým můžeš prokázati a Jeho obět, kterou pro tebe přinesl, svou obětí Jemu splatiti. Spoj žádosti a modlitby své se žádostmi a prosbami Jeho, přiveď, ziskej mu co nejdražšího na světě, ziskej Mu duše lidské tím, že jim vyprosíš potřebnou milost Boží.

Hle, jaké to nesmírné pole činnosti otvírá se tu nám, kde netoliko můžeme Božské Srdce Páně v ctnostech následovati, ale také s Ním a pro něho pracovati, Jeho věc zastávati, za Jeho zájmy bojovati a tak účastenství bráti u Jeho nejsvětějším díle: vykoupení a spasení nesmrtelných duší!

Aj, jaká to čest pro tebe, křesťane! Může-li pak býti na světě větší důstojnosti, nad tu, býti pomocníkem Kristovým — býti takřka spolu vykupitelem nesmrtelných duší!! —

Jen tam, drazí čtenáři, kde se takto děje, jen tam koná a pěstuje se pobožnost k Srdci Ježíšovu v plném dosahu; tam jedině může rozvinouti sílu a milost svou, kterou jí zaručil sám Spasitel.

A pak teprve, kdy ve všech vrstvách lidské společnosti budou citelové Božského Srdce těmito zásadami proniknutí a takovouto horlivostí nadchnuti, tehda kdy všudy a na všech místech bude míti Kristus takových opravdových přátel, kteří Jeho svaté zájmy budou považovati za své, kteří svou pýchu budou v tom vyhledávati, že mohou spolupracovati za věc Jeho, a Jeho dílo dle sil podporovati nejprv modlitbou a pak horlivým působením v oboru od Boha jim vykázaném, tehda, kdy účta k Božskému Srdci takto se bude vykonávati: tehda, trváme, nadejde hodina vysvobození a zachránění společnosti lidské. Neboť právě pobožnost k Srdci Páně jest k tomu ten nejvhodnější a nej-mocnější prostředek, jest ten nejlepší lék k vyléčení pokolení tohoto.

Neboť, že člověčenstvo nynější nalezá se v mravném úpadku a klesá v něm hloub a hlouběji každým rokem, toho hlavní příčina jest, že ztratilo světlo pravdy Boží, a není s to světlo to naléztí, poněvadž ztratilo i lásku k světlu tomu a miluje více tmu než světlo! — „Přišlo světlo na svět, a milovali lidé více tmu, než světlo! — to jest soud tohoto světa!“ (Jan 3.)

Jest-li kdy, tedy za nynějších dnů splňují se tato slova Páně! —

Jen tím lze tedy hynoucí společnost lidskou zachrániti, když se jí vyprýští hojný pramen pravdy, a spolu zas probudí a roznítí se v ní láska k pravdě této.

Ano jen ono světlo, onen oheň, který ondy o Letnicích na apoštoly a skrze ně na celý svět byl jest vylit, jen ten jest s to rozptýliti ony tak husté temnosti nynější nevěry a roztáti led nynější netečnosti náboženské.

A tážou-li se zase, kde je ohnisko tohoto sv. ohně, kde je zřídlo světla toho! — tamto v nejsvětějším Srdci Kri-

stově; tu podnes ještě v plné síle září a plápolá, odtud by se i za našich časů mohl rozlítí ten blahonosný proud po všem světě; třeba jen tak horlivých roznašečů, jakými byli sv. apoštolové, a dojista oživila by opět duchovně celá společnost lidská!

A což, bratři a sestry v Kristu! nemůže-liž býti apoštolem Páně jedenkaždý z nás? Čiň jedenkaždý, jak mu Pán udělil,“ dí sv. Pavel, t. j. v tom stavu a oboru, v kterém tě Bůh postavil a těmi prostředky, které ti dal.

Prostředků takových má každý na snadě. Jmenuji zde především: apoštolát spasitelného poučování a napomínání chybných bližních. Ejhle, kdo z vás, táži se, nemohl by apoštolské dílo to konati v tiché domácnosti své, v kruhu rodiny a v nejbližším okolí svého sousedstva? Není-liž všudy, všudy mezi námi dosti takových lidí, jenž v duchovním a mravním ohledu jsou bloudícími ovečkami Krista? Aj, jak byste se tu zavděčili Jeho Božskému Srdci, kdybyste laskavým napomenutím a poučením v pravý čas bloudící přivedli na pravou cestu, nevědomé ve věcech spasení poučili, vrtkavé utvrdili a kleslé pozdvihli! K tomuto apoštolátu jest jednomu každému dána milost i povolání, tak že každému křesťanu platí v tomto smyslu slova sv. Pavla: „Každé slovo Boží, nalehej v čas i nečas, kárej, pros, žehň, napomínej ve víře tichosti a trpělivosti!“

A opět jiný prostředek! My můžeme být apoštoly dobrým příkladem svým! a jak ze zkušenosti víte, zmůže dobrý příklad mnohem více, než ta nejkrásnější slova. Zajisté i apoštolové získali Kristu Pánu tolik duší svým svatým životem, kolik jich svým kázáním obrátili! Aj nezavazuje nás k tomuto apoštolování sám Spasitel slovem tak důtklivým: „Tak svět světlo vaše

před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a chválí Otce vašeho, jenž jest v nebesích!?" — Zpomeňtež, jak mocně působil a výdatně pomáhal k obrácení pohanů svatý život prvních křesťanů! I za našich dnů, který křesťan uprostřed té nevěry, nečinnosti a převrácenosti lidské zůstává ctnostným a bezúhonným, stává se apoštolem Páně, a nevěda může nejednu duši získati Bohu.

Avšak my máme ještě mocnější prostředek, jehož každý bez výminky i ten nejnuznější žebrák, i ten nejbídnější lazar na svém lůžku bolestném užívati a tak napomáhati může k spáse svých bližních, — a to je apoštolát modlitby; t. j. každý může svou přímluvou výprošovati na Bohu: obrácení nevěřících, kacířů a hříšníků, posilnění spravedlivých, nevinných, umírajících, vysvobození ubohých duší z očistce, slovem rozšíření církve Boží. I k tomu vybízí nás apoštol Páně, an dí: „napominám tedy především, aby se činily prosby, modlitby, přímluvy, díky za všechny lidi; neb to dobré a vzácné jest před Spasitelem Bohem naším!“

Tímto apoštolátem modlitby napomáhá se k uskutečnění nejslechetnějších záměrů Kristových, k zachránění a spasení nesmrtelných duší lidských.

A co více, hlavou tohoto apoštolátu modlitby jest zase náš Spasitel; neboť hle, všechny ostatní úřady své i učitel-ské, i kněžské, i pastýřské odevzdal před svým odchodem k Otci nebeskému svým zástupcům, toliko jeden sobě tam na nebi podržel a podrží jej až do skonání světa, a ten jest apoštolát modlitby. Píšeť sv. apoštol: „protož dokonale může (Kristus) spasiti ty, kteří přistupují skrze něho k Bohu; **neboť vždycky žije, aby za nás orodoval!**“ Spojí-li tedy pravý ctitel Božského Srdce modlitby své s přímluvami Jeho v ne-

besích, musí tím modlitby jeho nabýti netušené, ba zázračné moci k zachránění a spasení nesmrtelných duší.

Ó neříkej jen nikdo: co jest mi po jiných, budou-li spaseni neb zahynou-li, není moje povinnost o to se starati, to je věc kněží!“

Ó to je právě ta veliká vada našich lidí, že v tom, co se duše jiných týká, neznají žádnou lásku k bližnímu! Aj, vy útrpnost míváte s těmi ubožáky, jenž tělesnými neduhy jsou skličení, vy pomáháte všemožně k ulevění jich bolestí; ano vy pospícháte pomoci bratřím, když oheň pohlcuje jich majetek, anebo povodeň jim záhubou hrozí, — a dobře, dobře tak činíte, ale, — jak? — s dušemi jejich, které vězí v nebezpečí věčného zavržení, s těmi nemáte žádné útrpnosti? Slyšte, co dí sv. Jan Zlatoúst: „Kdybys chudým všecko své jmění rozdal, není to přede tolik, jako když jednu duši obrátíš!“ — Vždyť už z toho, co Bůh sám pro duše lidské učinil, můžeme poznati, jak drahá a vzácná musí být jedna jediná duše lidská před tváří Boží. Protož nemůže člověk na světě nic záslušnějšího, nic Bohu milejšího vykonati nad to, přispěje-li duši k spasení věčnému. Že tomu tak, dotvrzuje sv. apoštol Jakob, an dí: „Bratři moji, jestliže by kdo z vás pobloudil od pravdy, a někdo by jej obrátil, má vědět, že, kdo odvrátí hříšníka od bludné cesty jeho, vysvobodí duši jeho od smrti a přikryje množství hříchů!“

Avšak jak nekřesťansky zní ona omluva, vysvitá ze slov Páně: „kdo není se mnou, proti mně jest, kdo neshromazuje se mnou — rozptyluje!“ t. j. kdo tedy spolu nepracuje s Kristem na rozšíření království Božího na zemi, toho On považuje, jakoby pracoval proti Němu, proti Jeho zájmům a záměrům.

Již tedy v podstatě naší viny to leží, že nemá jednotlivec přestávati na svém toliko spasení, nýbrž má se snažiti, a přispívati k spasení i svých bratří.

A kdo tedy tak mluvíš: co mi po jiných, ať jdou k spasení nebo zatracení, na tom mi nic nezáleží; ten věz, že neznáš ani v nejmenším ducha Kristova, že neznáš Božské Srdce Jeho, ani Jeho nejsvětější zájmy, Jeho nejvroucenější tužby, ba věz, že nemáš ani za mák lásky k Němu, i kdybys Jej třeba stokrát za den nazýval: můj nejmilejší, můj nejlaskavější Ježíši!

A protože kdo jsi po dnes vykonával pobožnost k Srdci Ježíšovu jen uctíváním, milováním a následováním Jeho, kdo jsi podnes vzácnými Jeho poklady obohacoval pouze svou duši, — ponož se hlouběji v to Božské Srdce, jdi v následování Jeho dále, a kynou ti ještě větší pokladové! Vzmuž se a vyšiň k tomu stupni, abys v lásku svou pojal i jiné duše, které Mu tak drahé, tak vzácné jsou. Jsa dosud pouhý ctitel Božského Srdce, budiž od dneška horlitem pro Jeho zájmy; budiž apoštolem modlitby, budeš tak spolu pracovati na tom velikém díle Božím na zachránění a vykoupění člověčenstva! — Takovýto pokrok v účtě Božského Srdce Páně budiž vzácným ovocem v srdcích našich, které nechť v tomto měsíci na výsluní nebeského ohně téhož Srdce Mu vyroste a uzraje!

Těch pak, jenž jsou již v řadách apoštolátu modlitby, prosíme, by v tomto měsíci upevnili se a roznítili v horlivosti své pomáhati se mohou Mistru a Pánu svému k spáse duší.

Ó pohlížejte častěji do Božského Srdce a užívejte v něm netoliko sebe samých, nýbrž i všechny ostatní lidi.

Vy užijte, kterak celý svět svou láskou objímá, za všechny se modlí, trpí, obětuje a všechny chce ospravedlniti a posvětit, všem chce býti „Spasitelem!“

— Roznětiž se i vaše srdce láskou takovou, jakou hořel sv. František Xaver., an volal v horlivosti své: „Duše! duše, ó Bože, dej mi lidské duše!“ — Ó jestliže takovou láskou plálo srdce tohoto Světce, jakou láskou teprv hoří Srdce Ježíšovo, s jakou dychtivostí on prahne, žízni, touží: „Duše, duše! dejte mi, získajte mi duše nesmrtelné! — Ó, nechtej nikdo z laskavých čtenářů tento hlas Božského Spasitele oslyšet! Každý z vás má neb zná sobě na blízkou někoho, jenž nekráčí pravou cestou, jehož by mohl Božskému Srdci získati.

Kam nemůže proniknouti ani kázání, ani domluva, ani poučení, ani bratrské napomenutí; tam ještě může dosáhnouti modlitba; neboť modlitba vyprosí milost Boží, a milost Boží všecko přemůže.

Na pohled nepatrné, ale významné, veliké je to slovo, jež napsal sv. Augustin: „Kdyby se Štěpán nebyl modlil, neměla by církev Pavla!“ — A já dodávám: „Kdyby se sv. Monika nebyla 18 let modlila, a horlivě modlila, neměla by církev Augustina!“ —

A proto skoro bych řekl: Jsou-li v kterých domech a rodinách, v městech a osadách ovce zbludilé, jež posud o obrácení nechť ani slyšeti — snad je to odtud — že se dosud nikdo za ně nemodlil! neboť jest a zůstane povždy modlitba nejlepším prostředkem k dosažení milosti Boží! —

Nuže, vzhůru přátelé a ctitelové Božského Srdce, vzhůru s novou horlivostí k apoštolátu modlitby!

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

Nezměrnou bolestí skličěn díval se misionář za prchajícími. Již ani plakati nemohl, neboť zármutek náde hrozným osudem soudruhů vysušil mu již dávno slzy bolesti zmírňující. Že i na něho brzy dojde, na to sotva zpomněl. Avšak nebylo mu lze uvažovati dlouho o trpkém osudu, neboť poslední Huron, medvěd Tlapa, náhle mocně vykřikl a pohlédnuv významně na misionáře dal se do běhu. Ale za několik okamžiků uskočil náhle na levou stranu, prorazil řadu Mohavků ničeho neočekávajících a prchal pak mocnými skoky svým nepřátelům.

Asi co by deset napočítal, dívali se Mohavkové za smělým Huronem, ale pak se hnali s hrozným křikem za prchajícím, jenž však ku podivu všech neběžel ani do blízkého lesa, kde se velmi snadno mohl zachrániti, ani ke kolu, jenž taktéž ochrany mu poskytoval, nýbrž běhal jak se zdálo bezúčelně, hned sem hned tam utíkaje, jakoby se svým pronásledovníkům posmíval. Za malou chvíli byli mu dva nejlepší běhouni Mohavků v patách a proti němu hnál se taktéž jeden divoch. Smrtnou úzkostí sevřen díval se misionář, jak se všichni tři Mohavci s napřaženými tomahavky hotoví ke smrtící ráně, avšak obratný Huron uskočiv bleskorychle stranou srazil nejbližšího nepřítele k zemi a unikl tak největšímu nebezpečí.

Ani jeden Mohavk nepomyslel na to, sáhnouti po nabitě pušce, které vračející se vítězové na břehu složili, a výstřelem usmrtiti utíkajícího. Medvěd Tlapa vyhnul se podruhé několika Indiánům, proti němu běžícím změnil opět směr a běžel pak rychle k návrší, kdež mu pomalovaný kůl ochranu sliboval.

Mohavkové zajásali; domnívali se, že se již Huron vzdal naděje útekem se zachrániti a že chce nyní u sloupu svobody dosíci. Ale zmýlili se velice.

Nepozorovali, jak oči mladého bojovníka zvláštním ohněm plály, jak se Huron od té doby, co zoufale běžeti počal, na všechny strany ohlížel, jakoby někoho hledal. Neviděl, jak mu náhle oči nesmířitelným zástím zaplály, když uviděl tlupu Mohavků u paty návrší, a nespozorovali, jak vítězně se usmál, spatřiv mezi nimi, koho hledal — Orla, svého nepřítele, jehož na smrt nenáviděl.

Ještě jednou obrátil se Huron nazpět, běžel proti svým pronásledovníkům, vytrhl obratně prvnímu tomahavk z ruky, roztrástil mu jím hlavu, opět se obrátil ke tlupě Mohavků a válečným křikem zavolav napřáhl tomahavk na hlavu náčelníkovu nepohnutě stojícího. Bylo hrobové ticho. Přátelé i nepřátelé očekávali výsledku. Ale v témž okamžikě zazněla z blízkého křoví rána, Huron temně zasténal, pustil tomahavk a klesl na zem. Kulka roztráстила mu hlavu.

Stonásobný výkřik podivu přerušil ticho, jež v okamžikě hrozícího nebezpečí nastalo; všichni dívali se neodvratně na křoví, z něhož byla smrtící koule vyslána. Pomalu rozhrnuly se větve, a z křoví vystoupil Hollandan, zamával rukou na pozdrav a nabíjel pak zvolna svou pušku.

Všechno to stalo se tak rychle, že mnozí ani nevěděli, co se vlastně děje. Dokud trvala divoká honba, nestaral se nikdo o misionáře a ostatní zajaté, prchají-li nebo ne. Též P. Jogues stál ještě posud jako přimrazen. Ani mu na mysl nepřipadlo, aby všeobecného zmatku využítkoval a utekl. Nyní pak bylo již pozdě, neboť sotva že se poněkud vzpa-

matoval, přihnula se k němu tlupa Mohavků, kteří jej tak zuřivě bili, že bez vědomí na zem klesl. Ačkoliv mu krev proudem tekla, popadli ho nelidové za ruce a vlekli jej hrozně křičíce na vršek, kde též ostatní spolutrpitele taktéž ukrutně zmučení na zemi leželi.

Zatím sešli se na vršku všichni bojovníci Mohavků, ženy a děti, a sestoupili se kolem zajatých do kruhu, do něhož i náčelníci vstoupili poradit se o způsobu, jak by zajaté co nejukrutněji zmučili. O zálesáka se nikdo nestaral, neboť zraky všech byly obráceny na zajaté.

Takovou nevšímavostí byl Hollandan velmi nemile dojat, avšak uznal za dobré nedávati toho na jevo a pověsiv nabitou pušku na rameno kráčel pomalu za ostatními. Pozdraviv shromážděné náčelníky, blížil se zvolna k nim řka: „Tentokrát jsem přišel právě v čas. Kdyby byla má kulka o dvě sekundy později z pušky vyletěla, byl by již duch udatného Orla putoval do věčných honů. Kdyby mi nebyli skvavové tak dlouho v cestě bývali, žil by též onen zmužilý bojovník, jehož mizerný Huron na zem srazil.“

„Červená Ruka je Mohavkům vítána,“ odpověděl první rádce sachemu,*) starý již Indián, pestrý Had nazvaný. „Červená Ruka je přítelem Mohavků. Červená Ruka se posadí mezi náčelníky a bude se účastniti vítězné slavnosti. Bojovníci zavedou jej do vigvamů**) a budou jej nazývati bratrem. Mohavkové nezapomenou, co pro ně Červená Ruka vykonala.“

Nyní přistoupil Orel, stiskl zálesákovi ruku a řekl též několik slov díky. Ale jeho ochrance kývl jen lehce hlavou, posadil se do trávy a díval se posměšně na zajaté.

*) Sachem — porada indiánská.

**) Vigvam je malý domek z hlíny spojený a velkými kožemi ověšený.

Porada byla brzo skončena. Orel, jenž vykonával práci obřadníka, pokynul několika mladíkům jeho rozkazů čekajícím. Vědouce již, co to znamená, běželi rychle do vesnice a za chvíli se vrátili nesouce hořící dříví z ohně nikdy nehasnoucího a zapálili několik hranic suchého dříví, jež okamžitě velkým plamenem vyšlehly a osvětlily žlutavým světlem celou krajinu. Na vrchu bylo hrozně ticho, jež přerušoval pouze praskot plamenů, jimž několik Indiánů novou a novou potravu na hranice házeli. — Orel pokynul podruhé a nyní předstoupil Takuete s kopím v ruce, dotkl se ostřím každého zajatého třikrát na zádech a dal tím znamení, aby se počalo hrozně divadlo. Přiblíživ se k misionářovi, od něhož již jednou na ostrově v jezeře sv. Petra smrtící ránu odvrátil, patrně se chvíli rozpakoval, má-li nyní vykonati, čemu dříve zabránil. Avšak malá jiskra soustrastí, jež se v jeho srdci probudila, byla v témž okamžení udušena, a Takuete dotknuv se třikrát misionáře rychle se odvrátil a zmizel mezi soudruhy.

Nyní se přiblížili dva Mohavkové, chopili se jednoho zajatého, přivlekli jej k jeho sloupu a počali úmyslně zdlovavě katanské dílo. Koly pro Hurony určené tvořily polokruh, v jehož středu byly jiné tři sloupy, k nimž byli přivázáni tři Francouzové a sice tváří ke svým soudruhům v utrpení, aby byli přinuceni dývati se vespolek na své muky.

Děsné divadlo počalo. Oběma oblátům a všem Huronům byla nejprve kůže na rozličných částech těla žhavými pruty propálena. Misionářovi bylo však určeno něco jiného.

Přistoupil totiž k němu veliký Mohavk, veda za ruku otrokyni před několika měsíci zajatou, která již byla dítkem katolické církve a na křtu sv. pokřtěna Johannou, a poručil jí, aby

misionárovi tupým nožem urážla palec. Darmo prosily oči věřící křesťanky o milosrdenství: bylo ji vykonati, co jí pán její poručil. Třesoucí se rukou chopila se levé ruky misionářovy, již dříve bolestně zraněné, a slzic pohlédla na něj, prosíc jej zrakem, aby jí odpustil.

Pohledem na plačící ženu, jež mu tajně znamením kříže víru svou označila, byl misionář hluboce dojat. Podáváje jí levou ruku, zdvihl pravici k nebesům a volal nadšeně: „Dobrotivý Otče na nebesích, děkuji Tobě za velikou milost, kterou mně nehodnému sluhovi prokazuješ, dopřáváje mi, abych ve službě Tvé za jméno Tvé trpěl, mi dopřáváš viděti, jak zde utěšeně vzešlo símé slova Tvého, jež sluhové Tvoji zde mezi divochy zasel. Ó, sešli anděla svého, aby zmírnil muky okolo mne trpících a dodal jim síly a zmužlosti! Mne však, sluhy svého, nijak nešetř, ale dej mi pocítiti všecku tíži svého kříže, jež mi Tvá nevystihlá moudrost od věčnosti ustanovila. Odpust těmto slepcům jejich ukrutné skutky a nežádej od nich krve, kterou prolili, neboť oni nevědí, co činí! Smiluj se nad našimi katany, milosrdný Otče na nebesích a rozněť i v jejich srdcích světlo víry ohněm sv. Ducha. Za to jediné Tě prosím skrze našeho božského Spasitele a prostředníka. Amen!“

Otrokyně slyšela jej modliti se, a jakkoliv ani slova nerozuměla, zdálo se, že přece tuší, že kněz prosí o síly pro sebe a pro nepřátely odpustění. Ještě pořád váhala, a šedivý již ukrutný Mohavk opět ji napomínal, aby vykonala, co jí poručil, nešetře při tom ran ani spílání. Avšak ona se přece nehýbala, až konečně misionář pravici spustil a pravil jí řečí huronskou, které poněkud rozuměla: „Neboj se ubohá ženo, a dálej zmužile; co ti stařec poručil. Neurazíš tím velkého Ducha, kterého jsi

poznala. Zde moje ruka — vezmi nůž a řež rychle!“

„Já dobře vím, kdo ty jsi,“ odpověděla žena lkajíc: „ačkoliv nenosíš dlouhého šatu, přece vím, že jsi černý kabát a že velký Duch přísně potrestá toho, jenž ti ublíží.“

Ale té chvíle uchopil ji starý Mohavk za ruku, udeřil ji do prsou a zlostně zahučel: „Bude mizerná otrokyně dělati, co jí bojovník poručil?“

„Udělej mu po vůli, nebo vezme sám nůž a způsobí mi mnohem větší bolest než ty,“ napomínal ji kněz současně.

Konečně se Indianka zmužila, chopila znova levici misionářovu a urážla několika řezy palec; ale pak zahodivši nůž i odříznutý prst utíkala pryč bolestně nařikajíc a provázena hlasitým posměchem shromážděné osady.

P. Jogues při hrozném úkonu ani brvou nepohnul, ani jednou nevzdychl; naopak obličej mu zářil, jakoby mu se velkého štěstí bylo dostalo. Když ubohá otrokyně utekla, sehnul se k zemi, zdvihl urážnutý palec a zdvihnuv jej vysoko nad sebe obětoval jej Bohu na památku všech obětí a utrpení, jež mu bylo přinést v sedmi letech jeho kněžství.

Byl by snad ještě déle mysl svou k Bohu povznášel, kdyby ho nebyl Annaotaha, jenž stál blízko něho upozornil, že Indiáni pozorující ho přijdou a budou ho nutiti, aby svůj úd rozkoušal. Kněz uposlechl rady svého Huronského přítele a rychle odhodil palec daleko od sebe, aby ho Mohavkové nenašli a nevykonali, před čím ho Annaotaha varoval. Pak se obrátil stranou a spatřil nedaleko zraněného Renéa, jak mu právě mladý Mohavk ostrou střeplinou první článek pravého palce urezuje. S hrůzou se odvrátil a pohlédnuv na Viléma na levé straně stojícího spozoroval, že i jemu jeden prst urážnut. Totéž stalo se za chvíli i zajatým Huronům.

Jak bolestně bylo misionáři k srdci, nemožno si pomyslit — a přece bylo uřezání prstů jen malým začátkem hrozného utrpení.

Nyní byli mučitelé hlasitým výkřikem Orlovým ode svých obětí odvoláni, a po druhém výkřiku vstoupila do kruhu tlupa mladých bojovníků, každý s několika zaostřenými hůlkami. Zajatí byli dlouhými řemeny na koly uvázáni, a když mladí Mohavkové každému rozpálenou hůlku do těla vbodli, přiběhlo úprkem hejno mladých hochů, kteří zajatým do konců prstů ostré trny vráželi a zase je vytrhovali.

Až potud trpěli ubožáci všechny muky klidně, němě; ale nyní Couture nemoha déle hrozných bolestí klidně trpět, hlasitě zasténal a též P. Jogues nemohl bolestných vzdechů zadržeti. — Ahatsistari, jenž dosud ani slova nepromluvil, nemohl se nyní přemoci, aby nedal svého podivu na jevo. „Pohlédněte na našeho dobrého bílého otce Ondessonka, bratři! Popatřte na něho a na bílé naše bratry vedle něho!“ zvolal hromovým hlasem. „Červení Vlci nemohou jich ani velkými mukami přinutiti, aby si mužové míru nahlas postěžovali. Obdrželi od velkého Ducha větší sílu, než má největší bojovník Mohavků. Též svým rudým dětem posílá tento pravý Bůh svou pomoc skrze dobré duchy. On staví dobré duchy vedle nich, aby slabé podporovali. Ale nepřátely černého Kabátu a Huronů zničí. Jen pojdte a rozřežte naše těla na kusy! Pojdte a dělejte s námi, co chcete, my jsme bojovníci a poslali jsme již mnoho červených Vlků ke zlému duchu, jenž bydlí v Haveneju, místě hrůzy! Pojdte k Ahatsistarimu a jeho hodným soudruhům, kteří se vám jen smějí; avšak neublížujte černému Kabátu a jeho mladým bílým bratrům! To jsou mužové míru! Ruka Ondesonkova umí jen rány

hojiti, rány dávati však neumí! Nedoťkejte se již Ondesonka, neboť on může jen jedině slovo říci a Heno pošle podruhé hořící blesk, který vás všechny zničí!“

Mohavkové hněvivě vykřikli a chtěli se podruhé vrhnouti na bezbranné oběti, avšak Orel je zadržel. Vzpomněl si na náhlý blesk, jenž po smrti starého Onduterraona velký dub roztřístil, když misionář své ruce k nebi rozepjal. Též bojovníci, kteří byli svědky tohoto blesku, byli slovy Ahatsistariho upamatováni a neměli nic rychlejšího na práci, než co nejrychleji všem přátelům a příbuzným celou událost s mnohými přídávky vyličit. —

Též Orel velmi horlivě rozmlouval s ostatními náčelníky a vyslovil se, že přece není radno tak mocného kouzelníka umučiti.

Též náčelník „Pestrý Had“ podobně je přemlouval; pravil jim, že černý Kabát je svým soudruhům velice oddán a proto že radí, aby ani těch neusmrtili; aby s nimi vítězným pochodem protáhli Gandavagu, do sytosti je umučili a pak je za otroky rozdělili. A bude-li Aireskou žádati nějaké krve, že je na to času dosti.

S tímto návrhem velmi mnozí ne-souhlasili. Někteří žádali, aby byli všichni zajatí co nejrychleji odpraveni; zvláště Francouze chtěli mít brzo s očí, dobře vědouce, že kdyby zůstali na živu, dosáhli by vedením misionářovým za krátký čas znamenité moci mezi Mohavky, což by ovšem jejich vlastní moci nemálo uškodilo. Že by byl misionář kouzelníkem, nevěřili; považovali vůbec kouzelnictví za pošetilou smyšlenku. Jiní hlasovali, aby zajaté vítězným průvodem po vsích vodili a na cestě zvolna je umučili. Několik málo, mezi nimi též Orel, navrhovali, aby zajatých neusmrtili, nýbrž za velké výkupné na svobodu propustili,

a při tom že by zároveň výhodnou smlouvu uzavřít mohli. Naopak smrt černého Kabátu že by jim velice mohla uškodit, poněvadž by je Francouzové krvavě pomstili. V tom okamžení přistoupil k Orlovi Hollanďan a pošeptav mu něco zase odešel. Orel pak se vyjádřil, že ne bez příčiny se domnívá, že by snad i Hollanďané smrti tří bělochů pomstili, spojice se s úhlavními nepřátely Mohavků, Mohikany.

Tak rozhodovaly krvežíznivost, panačnosť, ukrutnosť a lakota nad osudem mučovníků; avšak přece nedospěli k výsledku. Po dlouhé poradě navrhl konečně Koetsaeton, jeden z nejmočnějších náčelníků, aby byli zajatí svázáni a porada na druhý den odložena, aby se všichni náčelníci dobře rozmyslíli mohli.

Návrh přijat s pochvalou; zajatí dostavše trochu vody byli svázáni, avšak mukám jejich nebylo nyní konec. Několik rozpustilých kluků házelo jim dlouho žhavé uhlí na tělo a nechalo je tak dlouho páliť, až samo uhaslo. Teprve k půlnoci, umdlení svou kratochvílí, opustili zajaté.

Zálesák účastnil se porady náčelníků od začátku až na konec, avšak nepronul ani slova. Když byla porada skončena, odešel s Orlem do jeho vřav, kde brzo na rohoži klidně usnul, na zajaté ani nezpomenuv; převyšovalť svou ukrutností i nejdívější Indiány, jako vůbec všichni běloši, kteří lidskou povahu svlékli a klesli hluboko pod němou tvář. —

(Pokračování.)

Božské Srdce Páně bdí.

Ego dormio, et cor meum vigilat.
Spím, ale srdce mé bdí.

Píseň písní 5, 2.

1.

Oslechněmež sladká slova ženicha v písni písni k nám mluvícího a hledme jim dobře a zcela rozuměti: „Já spím,“ praví, „ale srdce mé bdí.“

Ach! kdyby pravil toliko „spím“, naplňovalo by mne to jen úzkostí a nepokojem, místo sladkosti, kterou hledám. Ježíš Kristus spí, a nepřítel můj, ďábel, bdí a obchází jako lev řvoucí hledaje, koho by pohltil. Ježíš Kristus spí, a smyslové moji bdí a strojí úklady duši mé, by ji zahubili. Ježíš Kristus spí, kdo bude za mne bdíti? Láska má spí, v koho mám se důvěřovati? Síla má spí, kdo mne bude držeti, bych nepadl? Naděje má spí, v koho mám doufat?

Než láska má, naděje a síla má, mé všecko nedopustí, bych byl dlouho

v nepokoji, vždyť praví: „Já spím, ale srdce mé bdí“; nuže teď jsem opět upokojen a potěšen. Nemluvímeť o tvrdém spánku, když srdce ještě bdí; tu není spánku zapomenutí, kde srdce nedřímá. Bdí-li srdce jeho, tož miluje mne; bdí-li srdce jeho, tu přijde mi ku pomoci. Srdce jeho nalezá vždy slova, kterými by mne poučilo, a radosti, kterými bych se potěšil. Byť by i celý spal, jen když srdce jeho bdí. Spi, ó Pane Ježíši, jsem upokojen, vždyť srdce tvé bdí!

2. Než hledmež v tajemství tohoto dvojího výroku vyniknouti; poněvadž však ženich v písni Šalomounově dvě nám ve slovích již opětovaných zvěstuje, chceme též pátrati, jak novozákonný ženich náš spí, aniž by zároveň srdce jeho v spánku pohrouženo bylo.

Ano! rozjímám-li pozorně věčný byt Ježíše Krista v láně Boha Otce, jeho

narození a život mezi námi, jeho smrt, ale zvláště jeho přepodivné přebývání v nejsv. svátosti, tu vzpomínám vždy na slova: „Já spím, ale srdce mé bdí.“ Tato slova vysvětlují mi zcela Ježíše Krista.

Rozjímějmež, kterak Slovo Boží skryto bylo v lůně Otce svého před stvořením světa. Tam dlí od věčnosti, a co čini? Nezdá se nám dobře řečeno, že spí věčný spánek? Zdá se aspoň, že by spalo vztahem ku světu ještě nestvořenému a ku člověku nejsoucimu. Teprve později vykročí z úkrytu nebeského, jako ženich vystupuje z pokoje svého. Teprve později překročí prostor, která nás od něho odděluje, by navštívil nás nejhojnějším milosrdenstvím svým. (Luk. 1, 78.) Ale dříve, dokud ještě v lůně Otce svého dlelo, zdá se býti toliko pro svého Otce a Ducha svatého, který je s Otcem spojuje. Pro nás však jest nečinným, pro nás spí po celou věčnost.

Než nemysleme tak; řeč taková byla by urážkou Boha; odpovídat nám Slovo Boží: „Dokud jsem dřímál v lůně Otce svého, tu bdělo již srdce mé nad vámi, já spím, ale srdce mé bdí.“ Srdce jeho tedy i tenkrát bdělo nad námi, což nezjevil nám to jasné slovy proroka Jeremiáše (21 3.): „Láskou věnou miloval jsem vás!“ Jaký jiný smysl slov těch než: „Po celou věčnost bdělo srdce mé pro vás a nad vámi.“ Ovšem, od věčnosti přijal nás za dítky své; od věčnosti sčítal všechny kroky naše a vyvolil anděla, který by nás ostříhal abychom neurazili o kámen nohy své. Ovšem, od věčnosti znal bídu naši a ustanovil ústa a srdce, z kterých by útěcha a úleva nám plynula; od věčnosti, věděl i hříchy naše a vyvolil kněze, který by vyzdvihl ruku svou ku rozhřešení. Ano nemohl on od věčnosti k nám volati: „Spím, ale srdce mé bdí.“

V plnosti času Slovo tělem učiněno jest a přebývá mezi námi. Narodilo se v chudém chlévě a hle tam usnulo právě na klíně matky své. Žádný pohyb, ni vzdech, ni slza nedokazují života jeho; očka jeho neotvírají se, by popatřila na mne, jsou zavřena; ramenek svých nevztahuje ke mně, objímají šiji máti jeho; nožky jeho nepřicházejí mi vstříc, jsou plénkami ovinuty. Jak? přišel Israel spasit, — a spí! „Já spím“, odpovídá v tom okamžiku božské dítko, „ale neboj se, mé srdce bdí.“ Srdce jeho bdí. Ovšem! jaká láska v tak malém dítku, v té pokoře; jaká láska matky jeho, která se i naší matkou stane; jaká láska v jeslích, při prvním vzdechu, při první slze jeho! Srdce jeho bdí a již přilákalo k sobě bohaté a chudé, vznešené a nízké. Hlas andělův, pastýře svolávajících, toť srdce jeho, jež bdí; hvězda mudrce vedoucí, toť srdce jeho bdící!

Ježíš Kristus žije 30 let soukromně v Nazaretě; tu žije od lidí zapomenut v hluboké pokoře pohroužen; skorem bychom nazvali tento skrytý a neznámý život jeho spánkem. Ejhle! Kristus Ježíš mluví k nám: „Myslíte, že spím? Ale pohleďte jen, srdce mé bdí. Víím, že poslušnost se přiči přirozené náklonnosti vaší ku neodvislosti, pokora pak domýšlivosti ducha vašeho; proto přemáhám se a třicet let trávím ve skrytosti, bych vás těmto ctnostem učil; nespím tak tvrdě, že by srdce mé nebdělo k vám volajíc: „Učte se ode mne, neb jsem pokorný a tichý srdcem!“

Jednoho dne vstoupil Ježíš Kristus s apoštoly svými do ložky na jezeře Genesarethském. Tu povstala bouře a vlny ložkou zmitaly; „on pak spal“, vypravuje sv. Evangelista. Sv. apoštolové obklopují mistra svého a naplnění jsouce strachem a úzkostí volají: „Pomoz nám, Pane, neb jsme ztraceni!“ Ježíš však odpovídá: „Co se tak bojíte, malověrní?“

jakoby říci chtěl: „Já jsem sice spal, ale srdce mé bdělo nad vámi.“

A když konečně Spasitel světa, by vůli Otce svého splnil a vykoupení naše dokonal, na kříží povýšen byl, když ruce své k nám vztahuje hlavu trním ovinutou sklonil a ducha vypustil, tu zdá se, jakoby naposled volal: „Spím, ale srdce mé bdí; umírám na kříží, ale smrt tato jest pouhým spánkem, který nejde až k srdci. Opouštím tento pozemský život, ale otcovsky pečující srdce mé nezanechá vás jakožto sirotky; zavírám oči své pozemskému světlu, ale srdce mé plno lásky shlíží na vás; zprobijeli ruce mé i nohy mé, mohl bych sčistí všecky kosti své; kopí otevírá srdce mé, ale z tohoto otevřeného srdce, jež vždy bdí, prýští se vám dva drahocenné prameny: voda a krev, křest a nejsv. svátost oltářní!“

3. Nejsvětější svátost oltářní! Ano, k té právě obracíme zřetel svůj v těchto rozjímáních; stanuli jsme tedy nyní v myšlenkách u kýženého cíle tohoto. Sprovázeli jsme právě Ježíše Krista s nebe až na horu Kalvarii a uslyšeli jsme dosti často jednoduchá, ale potěšitelná slova: „Já spím, ale srdce mé bdí;“ tu však zdají se slova tato býti obzvláště průpovědi o nejsv. svátosti oltářní.

Přiblížme se svatostánku na oltáři a rozjímajme Krista Ježíše pod rouškou této svátosti! Jaké zničení! jaká tma! to nepřetržitě mlčení! tak tvrdý spánek! „Než neklamte se“, mluví tu k nám, „čím více sebe zničuji, tím více miluji vás; čím více mlčím, tím lépe slyším vás mluvit; čím více se pod touto rouškou skrývám, tím více se zjevují vám; čím více se zdá, že spím, tím více bdím: já spím, ale srdce mé bdí.“

Ó lidé, v jakémkoli stavu dlíte, byt by sebe větší byla vaše nouze a bída, starosti a soužení, vaše nevěrnost a

hříšnost, pospěšte sem ku božskému srdci Páně ve svátosti skrytému, upokojte se, vzmužte se! Ve svatostánku spí Ježíš Kristus, on spí, by vám spánek tento všecken strach odňal, který před božstvím jeho máte. Ale srdce Ježíšovo bdí ve svatostánku, nejsvětější svátost jest bdícím srdcem Boha! Slabý tvore, zde síla tvá! radující se, zde příčina radosti tvé! skormoucená duše, zde potěšení tvé! bídný hříšníku, zde spása tvá!

4. Tímto způsobem nedopřeje si srdce Ježíšovo ni pokoje ni spánku; láska budi je a pobádá k činnosti. Ono bdí stále nad nejdražšími záměry mojimi, bdí nad duchem mým, by jej osvitilo; bdí nad smysly mými, by je v pokoji udrželo; bdí nad myšlenkami mojimi, by je řídilo, nad nejnepatrnějšími výkony, by je zúšlechtilo, nad životem mým, by mne k sobě přivedlo.

Jaká to útěcha a zároveň jaké poučení pro mne! Mezi mým srdcem a Ježíšovým vládne ten rozdíl, že, zdá-li se Kristus spáti, srdce jeho bdí, a spím-li já, srdce mé nebdi. Já pak spím zapominaje na své povinnosti, spím ve vlažnosti, spím ve lhostejnosti, a takový spánek jest spánkem srdce. U mne jest opak toho, co u mistra mého: srdce mé spí, ale smyslové moji a náruživosti mé bdí stále a ustavičně jsou činnými; duch můj často jest pobouřen a nepokojný, ale srdce mé spí tvrdý spánek.

Ó Bože můj, kéž by tomu tak nebylo! Kéžby raději vše ve mně spalo, vyjma srdce mé; neb na toto zvláště hledíš, jak psáno stojí v první knize králů (16, 8.) „Pán hledí na srdce.“ Jsem však prach a popel a znám ze smutné zkušenosti nedokonalost svou; nedivím se proto také, že tak často spím. Než, ó Pane, rozněť lásku ve mně, která by nedala spáti srdci mému, lásku plamennou, bych Tebe nade vše miloval, bych také já pln důvěry v dobrotu

Tvou zvolati mohl: „Spím, ale srdce mé bdí.“ Kéž bych, ó Pane, tak život svůj ztrávil, bych Tebe miloval v srdci svém, bych se Ti klaněl srdcem svým, by v den, kdy mne povoláš, dříve než ducha

vypustím, poslední byla slova má: „Chci nyní spáti spánek smrti; ale nebudu celý spáti, srdce mé bdí, srdce mé bdíti bude u Tebe a v Tobě po věčnost blaženou. Amen.

O přijmutí do třetího řádu sv. Františka.

(J. Hejtmánek.) (Dokončení.)

2. Že pak jen v církvi katolické možno k spasení přijíti, ustanovil svatý František co druhou podmínku, že každý tuto nejen ctíti, ale i ve všem poslouchati musí, t. j. musí býti dobrým dítětem sv. církve. Kdo od této odstupuje, jí sobě ani neváží ani neposlouchá, ten se vzdává i pravé víry i všech milostí, jakých jen prostřednictvím jejím dosáhnouti může. Sv. Augustin výslovně pravi: „Kdo nemá církev za matku, nemůže ani Boha nazývati Otcem.“ A sám Vykupitel náš mnohem důtklivěji volá: „Kdo neposlechne církve, budiž tobě jako pohan a veřejný hříšník.“ — Tu neplatí žádná výminka aneb nějaký ohled světský; každý, buď si kdo buď, činí-li se rozumnějším než církev sama, byť i snad jinak, — jak svět říká! — byl poctivcem a vyšší snahy svým vzděláním předstíral, nebude mítí podílu na Kristovu vykoupení, je-li církev neposlušen. Bez pokory do nebe nelze přijíti. Připomínám tu pouze ještě, jak Pán Ježíš varuje před zdánlivou světskou spravedlností a zevnější počestností, mluvě o vlcih v rouše ovčím. (Mat. 5. 15.) Toto vše choval svatý zakladatel třetího řádu v dobré paměti a proto předepsal hned předem své regule pravou víru a z ní se prýstící dětinnou oddanost k církvi katolické, jakožto základní podmínky přijmutí. Z toho jasno, že třetí řád byl z vnuknutí Božího; neset všecky známky díla Božího, vyhledáváje a žádaje veške-

rého dobra jen v církvi, této jediné a neomylné učitelce Kristově.

Povstaloť v té dlouhé řadě let trvání církve katolické přemnoho a přemnoho opravovatelův a horlitelů, jichžto záměr a směr zdál se býti dobrým; avšak že opustili půdu církve sv. a jen dle svých náhledů a názorů jali se opravovati, aniž by učení a zásad církve sv. dbali, byloť patrné, že podnik ten není z Boha, nýbrž od protivníka od počátku, že snažení jich ani jim ani jiným k spáse ani církvi sv. k prospěchu nebude a že dříve nebo později je i jich přívržence v záhubu strhne. Na doklad svých slov uvádím jednoho takového horlitele, jenž několik věků před narozením sv. Františka žil a své zhoubné záměry prováděl. I on začal vychvalovati chudobu a mocným svým slovem oznamoval světu, že církev se musí v duchu křesťanském obnoviti a k dřívější tvárnosti navrátiti; avšak místo aby jakožto pokorný její syn se jí podrobil a ve smyslu a učení jejím jednal, postavil se nad ni — zasednul na soudní stolicí, chtěje rozhodovati o církvi i nad ni. Tak se stal z reformatora zarputilý kacíř — velký zlosyn a hříšník, který i bídně život svůj dokonal bez lítosti a pokání. — Jakou oprávněnou opatrnost prozrazuje proto sv. František, že nikoho do svého řádu nepřijímá, který není již poslušným dítětem církve svatě! Právě tím, abych tak řekl, pojistil sv. Otec František řádu

svému trvání až do skonání světa; neboť v úzkém tom spojení s církví a zvláště v té dětině oddanosti ke stolci Petrovu leží pevný základ jakož i blahodárná po všecky věky působnost tohoto řádu! Kéž by sám dobrotivý Bůh na mocnou přímluvu sv. zakladatele nedopustil, aby ani jediný člen téhož řádu nebyl neposlušným dítkem církve svaté! Zajisté dosti spasitelný úmysl, jež často zvláště dítky sv. Otce Františka vzbuzovati mají.

3. Konečně žádá sv. František, aby ten, kdo do řádu jeho přijat býti chce, již dříve vedl život spřádáný a požíval mezi spolukřesťany dobrou pověst. Kdo totiž v roucho kající sv. Františka se obleci chce, musí nutně pevnou vůli mít, že ještě více dobrého konati bude, než se od každého jiného křesťana vyžaduje. Nuže ale, jak lze tuto vůli předpokládati u toho, který ani svým obyčejným povinnostem zadost nečiní aneb je líknavě a s obtíží koná? Musí se proto každému takovému připomenouti, aby se dříve vynasnažil to svědomitě plniti, co nutného, a pak teprv zavázal se k tomu, co užitečného. Nestane se ovšem tak snadno, aby vlažný a lenivý křesťan, jež duch toho světa ovládá, do třetího řádu se hlásil; avšak zde onde přece možno, že mnohý buď z náklonnosti k jiné osobě, buď z přátelství aneb z nějakého jiného méně šlechetného úmyslu (na př. aby se jiným zalichotil, od sebe podezření špatnosti odvrátil a p.) se pro třetí řád rozhodne. Nechci však naprosto tvrditi, že by každý žadatel, jež se z vezdejších jakýchsi ohledů — a proto méně z čistého úmyslu — o přijetí do třetího řádu hlásí, měl býti odmrštěn; nebo nezdíka volí Bůh jen nepatrných a lidských prostředků, by toho neb onoho spásy věčné účastna učinil, aby právě Jeho moc a vláda tím patrnější byly a Jeho láska ke všem tím zřejměji se jevila. Použil i Hospodin

ve starém zákoně falešného proroka k předpovědění pravdivému. Budiž tedy takový o přijetí se hlásící laskavě a srdečně napomenut, by dříve naučil a vynasnažil se svědomitě plniti povinnosti své — a potom, až v tom bdělý a věrný bude, necht přijde a vstoupí do řádu, v němž by pak tím ochotněji a svědomitěji bohumilý život vésti mohl. Nemůžeť se v pravdě předpokládati, že by ten, jenž ranní, polední a večerní každodenní modlitby nekoná, a ač k slyšení mše sv. i všedního dne pohodlnou příležitost má, jí se přece vzdaluje a do kostela nechodí, aneb sotva jednou za rok k přijetí sv. svátostí přistupuje, ba i v nedělních službách Božích lenivým jest atd., že by takový ty mnohé, delší předepsané modlitby pak denně věrně konal. Platí proto i tu slovo: „Zkusíš sebe dříve každý sám, a pak teprv přijď a o přijetí pokorně požádej. Kdo by se tu nepovolným, trucovitým, ano vzdorovitým a uraženým snad ukazoval, prozrazuje patrně, že se do třetího řádu nehodí, ana se tu hlavně ctnost poslušnosti má jeviti. Rovněž důležité jest i ustanovení, aby se nepřijímali, kteří mají špatnou pověst. Tu však sluší podotknouti, že se tím miní takové osoby, které špatnými řeči a skutky svými dávají ostatním velké pohoršení a jichžto vady vícero lidem v téměř místě jsou známé. Ale taková špatná pověst jest sice překážkou přijetí, jen že nikoliv na vždy; nebo jakmile se napotom doopravdy a úplně polepší, opravdovým pokáním dané pohoršení napraví a jiným, lepším se stane, může ihned býti přijat. Na př. jistá osoba žila by v hříšné známosti — tu ovšem nemůže přijata býti; avšak jakmile upřimně tuto známost přetrhne — může přijata býti. Opatrnosti této musí se vždy šetřiti, aby se předešlo napotom všelikému na cti utrhaní, hanění a tupení třetího řádu, ano i mnohým

námítkám a výčítkám. Ano byť i osoba do třetího řádu se přihlašující opravdové předsevzetí svého polepšení a pokání předstírala a pevně slibovala, tak přece musí dané pohoršení před vstoupením napravit. Tak svatá kajnice Markéta Kortonská dlouho prosila o přijmutí

u bran klášterních, aby zde tím dokonaleji se káti a svého mládí veškeré nepravosti tím tužším pokáním napravit mohla; avšak teprv po třech letech vyplněna vroucí a vytrvalá žádost její, ač ji všickni obyvatelé města toho již delší dobu za svatou kajnici považovali.

Indiáni naslouchají misionářům.

Zkouška taková prospívá i v tom ohledu prosícímu, že nabývá lepší poznání svých poklesků a že pak kající skutky nejen s tím větší ochotou, ale i trpělivější horlivostí koná. Že toto vše jen o velkém pohoršení platí, opakují ne bez příčiny, třebať snad i mnohému svědomí trpčejší výčítky činilo, že by on tím delší dobu byl býval od třetího řádu vzdalován,

„Škola B. S. P.“ 1883.

kde by jeho hříchy nebyly tajné ostaly. Zkouška tato musí předcházeti, má-li kdo připuštěn býti do třetího řádu; avšak u jednoho každého nebude ji vždy třeba. Říditel třetího řádu toho kterého místa rozhoduje o tom, má-li se žadatelé prominouti neb ne; on znáti musí čekance, aneb aspoň od hodnověrných — nejraději od duchovní jich správy — vy-

slyšeti dobrozdání o nich. Nemá tu platiti zásada: „Jen hodně mnoho terciářů na počet,“ ale raději méně, avšak dobrých, horlivých, pravých, kteří nejen slovem a rouchem, ale zvláště skutkem budou a jsou pokornými a poslušnými členy třetího řádu.

Mimo tuto uvedené překážky připomínám ještě následující, méně více důležité, avšak přece u mnohých rozhodující. Tak na př. svobodné osoby ženského pohlaví mohou před 19. rokem věku svého výminečně přijaty býti, kdež především toho sluší dbáti, žijí-li v takových poměrech, v takových místech a společnostech, kde není se o jich čistotu obávati; jinak by ovšem opatrnost velela, jich nepřijímati. Osoba, ztrativši čistoty panické, nemůže, leč by delší čas dané pohoršení opravdově se napravití snažila, přijata býti. Chtěla-li by však panna-terciářka v stav sv. manželství vstoupiti, neklade jí třetí řád prázdné překážky, ano bude napotom tím důtklivěji poutána veškeré povinnosti svědomitě a náležitě plniti, a tak sebe i celou rodinu posvěcovati. Radí se však, aby před sňatkem svému ženichu sdělila, jaký závazek na sobě má, by napotom bez všelikých mrzutostí pravidla třetího

řádu zachovávatí mohla; není třetí řád na závalu spořádanému životu rodinnému, ale spíše posvěcením a pozeňháním. Proto bude i záhodno, by manželka vstupující do třetího řádu tak se svolením svého manžela vždy učinila.

Do třetího řádu nemohou též přijati býti ti, jenž zlomyslným marnotratnictvím do dluhů upadli, jichž ani zaplatiti nemohou; pak taci, kteří cizí statek mají, přechovávají a si přivlastňují, jakož i ti, kteří v zjevném nepřátelství, mstivosti a rozeprách neb soudech žijí.

Konečně i těm se přijetí odepřiti musí, kteří jsouce buď majiteli neb držiteli veřejných i pokoutních míst nemravnosti, v nichž se i proti církevním prikázáním v čas zapovězený rozpustilé veselosti, tance a pod. obývají, ano i jejich dětem a podřízeným jiným, dokud se toho nezřeknou a v takových místech trvají. Vůbec nemůže se ani dosti připomenouti přijímateli opatrnosti, aby třetí řád nehodnými údy netrpěl, ale čím dále tím více zkvétal a svoji blahodárnou moc všady jevil.

Opatrné zkoušení k přístupu se hlásících nemá se tak dít, aby odstrašovalo vstupujících, ale aby bylo zárukou zdaru a prospěchu jak údům tak i řádu samému.

Úcta sv. Josafata, mučenika, po všem světě.

Podává *Ant. Rejzek T. J.* (Pokrač.).

VII.

e dvou předešlých odstavcích jsme viděli svatého Josafata jako kněze, svatého a velikého horlitele pro pravdu Boží a obdivu hodného uchvatitele duší pro milost Boží: tuto uvážíme více bohumilý život jeho osobní.

Co jej znali osobně, napotomní jeho životopiscové, porovnávají jej andělům pro jeho veselou mysl. Bylať prý, tak

píší, jeho tvář jakousi nebeskou září prochnuta? přináležel co do povahy, k lidem šťastným, jenž radosti všady nalezají a všady je za sebou ponechávají. Vidíme to na jistých lidech a skorem bychom toho jim záviděli, kterak jich jediná přítomnost, jich společnost třebas i bez hovoru, vyluzuje ze srdce cosi v Pánu obveselujícího. Vlastnost tato jim získá srdce nepozorovaně a bez odolání; avšak pouta tato nevíží je tak

na osoby samé, jako spíše na Boha a božské srdce jeho. Myslimeť, že jsou zastiněni dary Božími. Josef Rutski, tehdejší metropolita církve řeckoslovanské na Bělorusi, svěťce našeho nejvěrnější přítel, jak nám již s důstatek známo jest, přísáhl veřejně před svědky od stolice apoštolské ustanovenými, když se jednalo o vyhlášení sv. Josafata za blahoslavence, mezi jiným i na toto: „Viděli jsme, jak vše na Josafatu viselo, an přijímal každého s laskavostí oteckou. Každý pak se vracel domů jím potěšen, nejen katolíci, ale i rozkolní a kacíři všelijakého druhu; všichni v něm ctili cosi nadpřirozeného a božského.“

A při všem tom byl jeho život na tolikero strastí a pokušení a ustavičných námah bohatý, že nevíme, nač se máme dříve dívat, zdali na jeho veselou tvář anebo na jeho obětavý život. Víte, odkud bral to kouzlo srdce svého? Jestliť to mimo přirozené vlastnosti od Boha darem uštědřené, síla mysli ovládající všechny rozmary a všechny příhody milé i nemilé, síla mysli čerpaná v modlitbě a rozjímání pravd nebeských, síla mysli nacházející požitku v obětavé lásce Pána našeho Ježíše Krista. Hledáme-li v něm Martu ke každé službě Hospodinově ochotnou, řekneme, že je celá Marie; t. j. vyznamenal se svatý Josafat neobyčejnou oddaností životu činnému apoštolskému a ještě více pěstoval ducha modlitby, jmenovitě modlitby rozjímavé, v níž nacházel potěchy a posily. Modlitba a studie Pisem sv. ostaly na vždy chlebem jehoездеjším; a kdežto všechny hodiny za dne byly u něho rozděleny v práci, hodiny noční ustanovil sobě na čtení Pisem sv. a tajemstvíplné rozmluvy s Bohem a nebesťany vesměs. Než jakýchkoliv sladkostí na modlitbách těchto za všeobecného útiší nočního okoušel, kdy sám a sám s Bohem a jeho svatými rozmlouval,

vše to mělo méně kouzla proň a méně mu platilo, nežli povinné hodinky církevní, ku kterým byl vázán jako kněz a jako řeholník.

Poslyšme opět, co o něm za tétéž příležitosti vypověděl Josef Rutski: Josafat býval v káru lektorem a jsa velmi dobrým zpěvákem vkládal nelíčeně do všeho, co zpíval, tolik líbeznosti duchovní, že mile dojímal a jako okouzloval ty, co naslouchali jeho čtení neb zpěvu, zrovna jako jeho kázání. Ovšem že sám dojat jsa nebyl mnohdykrát v stavu zadržení slz, když chvalozpěvy Boha velebil. I měl jeho hlas jakési pronikavosti do sebe, jenž dojala srdce a zranila je zkrroušenou lítostí a upřímnou láskou k Bohu.

Modlitba pravá rozněcuje lásku k Bohu a pravá láska prahne po oběti. A živým toho obrazem jest nám svatý Josafat. Čím déle s Bohem na modlitbách trval, tím více toužil se obětovati proň. Za tou příčinou si vymýšlel co den nových sebe zapírání. Opět nám jiný zase spolehlivý svědek jeho života přísného, Dorotěj Achremovič, starosta polocký, pod přísahou sdílí: Ve Vilně se říkalo, že nebylo dokonalejšího řeholníka nad Josafata. Postil se, bděl stále, košili pod rouchem ani nenosil, ale za to zíněný oděv. Na odpočinek neužíval lůžka, rozprostřel si kus staré húně na podlahu, ano nejčastěji spával na holé zemi. Po 5 let nepil než vodu. Ve dne v noci trýznil své tělo každou téměř chvíli a ač co nejvíce tajil před lidmi své přísnosti, vědělo se o nich předce, a byť jej ta zvědavost lidská i mrzivala, z lidských ohledů neopomenul ničeho v přísnosti své. Jakob Suša lituje v životopise, že byli OO. Basiliáni Trojičtí ve Vilně příliš málo zvědaví stran života svěťcova; mohliť prý přijíti na mnohá tajemství, která chytře uměl Josafat před bratry svými zatajovati. Za to však

se Bůh sám o to postaral, by alespoň něco přišlo na jevo. Jednou šli řeholníci večer kolem jízby Josafatovy. I viděli ji celou jako v ohni. Ustrašení běží po chodbách a činí povyk, že hoří. U P. Kunceviče hoří. Avšak Josafat nepozoroval ničeho, právě se modlil a své tělo bičoval. Příběhnou ke dveřím s vodou, naslouchají, slyší šlehy, jenž padají na plece jeho. Záře však větší a větší se činí, kdežto Josafat ostává pohroužen v modlitby své. Již mu chtějí dveře vypáčiti a násilím se k němu dostat: tu na čisto oheň uhasne a Josafat ostává sám na zemi klečeti a maje ramena na způsob kříže rozpjatá se modlí. Ihned se vrátí svědky jsouce, že Bůh tu oslavil služebníka svého zázrakem, a velebili Hospodina za milost takovou. Diviti se nám jest nemálo, kterak se státi mohlo, že tak málo přihlíželi k jeho jednání a neptišli až na základy jeho duchovního života. Po letech teprve volání, by dali svědectví o svatosti jeho života, upamatovali se na to a ono: než mnoho jim ušlo nepozorností jich a mnoho bez pochyby též byli již zapomněli. Jakých hrdinských skutků, jak vzácných

příkladů, jaké ctnosti a nebeské ji odměny! Byli asi OO. Basiliáni Trojičtí velmi prostomyslní muži, že byli ani cenu všeho toho nepojali. Na př. P. Gennad tázán jsa komisy od sv. stolice ustanovenými, co by myslel o životě Josafatově, odvětil zkrátka, ač byl tolik let jeho důvěrníkem: Co vám mohu říci o jeho životě v pravdě řeholním, nežli to, že nám jej dal Hospodin jako zrcadlo a dokonalý vzor všech ctností života jak činného tak duchovního a rozjímavého; a my, ubozí, poznali jsme ho, ale nerozuměli jsme jej též následovati. Doma mezi námi a mimo klášter býval Josafat vždy jako svatý ctěn. A bych vše jedním slovem řekl, já, jeho současník a bratr téměř po celý život, svědectví dávám, že kdokoliv jej znal, každý si jej ctil a každý jej miloval.

Nám však zvolati jest se žalmistou Páně (67. 37.): „Ejhle, podivný jest Bůh ve svatých svých; onť sám udílí síly a rekovství lidu svému“ a zastyděti se jest každému, komu za těžko se přihází alespoň cestou přikázání Božích kráčet!

(Pokračování.)

Slavnost' nejčistotnějšího Srdce Panny Marie.

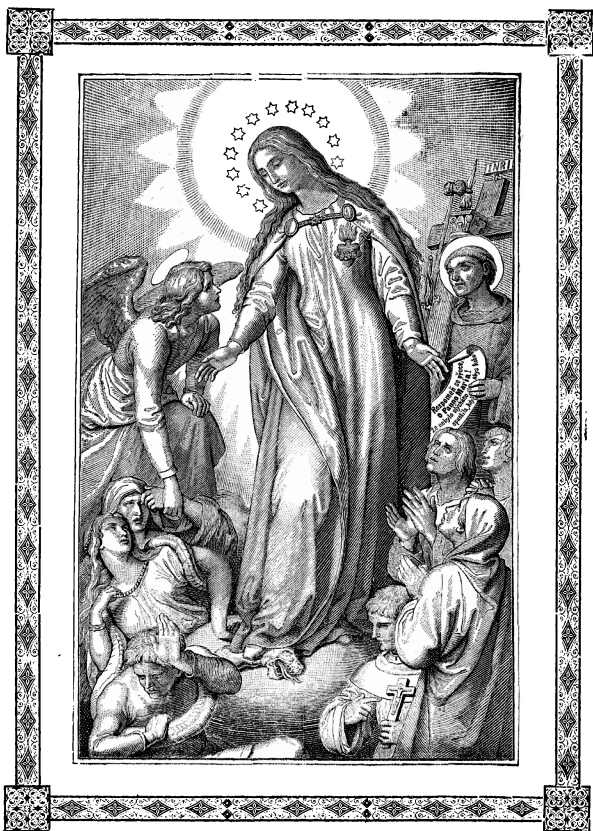

řetího dne po svátku nejsv. Srdce Pána Ježíše, t. j. třetí neděli po sv. Duchu uctívá církev sv. zvláštní slavnosti také přecísť Srdce Panny Marie; napřed (r. 1668) povolili římsí papeži tuto slavnost pouze jednotlivým duchovním sborům a diecesím, poznenáhle však ji rozšířili na veškerou církev za souhlasu všech její dítek. A kdož by nesouhlasil, kdož by nectil přesvaté Srdce Srdci Ježíšovu nejpodobnější, které láskou k Bohu a k lidem tak plálo, které Duch sv. naplnil všemi milostmi, ano učinil v něm sobě a věč-

nému Slovu nejprjemnější stánek. Kdožkoli chceš Matku Boží ctiti, k ní důvěrně se utíkat i v jakékoli záležitosti o pomoc ji vzývat, musíš to činiti na základě znalosti jejího nejčistotnějšího, Hospodin nejmilejšího a k nám nejdobrotivějšího Srdce. Jako u Krista Pána bylo Srdce středem lásky, tak také v Srdci Panny Marie soustředěna všechna milostnost, všechna milosrdnost, a známe-li je, nelze nám nežli Boha pro toto přecísť a přemilostné Srdce velebiti a s plnou důvěrou na ně se ve svých potřebách obracet. Čeho srdce jest plno, tím ústa oplývají,

o Panně Marii však sdělují nám svatá evandělíia pouze sedm slov, z nichž ovšem také dostatečně její Srdce poznati mů-

žeme. K andělu pravila: «Kterak se to stane, poněvadž muže nepoznávám?» — slova plná panenské obavy

a věrnosti slibům daným. a «Aj, děvka Páně, staniž se mí podle slova tvého» svědectví přehluboké její pokory

a hrdině odevzdanosti do vůle Nejvyššího. Ubezpečena jest, že její panenství nebude porušeno, nuže, jakých potřebl

ještě starosti o ostatní? Hospodin nechal jediný vládné, jeho nejsvětější vůle děj se ve všem! O dvojím pouze promluvení k Alžbětě zmiňuje se písmo: Pozdravila ji, když vešla do domu Zachariášova a při blahopřání Alžbětině vzplesalo srdce její ve slovech: «Velebiž duše má Hospodina a zplesal duch můj v Bohu, Spasiteli mém» atd. K Ježíši, Synu její nejmilejšímu, zaznamenána pouze dvě slova: jedna jsou výrazem nesmírné starostlivosti a vnitřního bolu nad ztrátou jeho: «Synu, proč jsi nám tak učinil? aj otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe!» a druhá svědčí o útrpnosti a nužnými. Na svatbě v Káně Galilejské spozorovala P. Maria, že svatebníkům nedostává se vína a předvíдалa nesnázi novomanželů; i di Ježíšovi: «Nemají vína!» a vzdor ne právě jistě připovědi — znalaf dobře srdce svého Syna — nařídila hned služebníkům: «Cožkoli vám řekne, učiňte!» Těmito málo slovy, jako sedmerým oknem dovoleno jest nám nahlédnouti do přecíštěho, do hrdinského, útrpného, Bohu a nás její bližné milujícího Srdce a z vědomosti či známosti jeho pochopíme příčinu mnohých jiných slavností v církvi svaté, které více méně jsou rozšířeny, pochopíme i příčinu jedné z nejstarších slavností toho druhu, ochrany či patrocinia nejblahoslavl. Panny Marie, která jest 3. neděli v listopadu, o níž později se zmíníme. Pro tentokráte mluviž za nás obrázek. (Vyňatý ze «Života Panny Marie a sv. Josefa.»)

Brzo po slavnosti nejčistšího Srdce Panny Marie zařizována i bratrstva toho jména. — Papež Benedikt XIV. založil r. 1753 jedno v Římě v kostele nejsvět. Spasitele u Ponte Sisto; ve všeobecnou však známost přišlo toto bratrstvo teprv za naší doby.

Znám jest kostel naší Paňovnice vítězné (Notre Dame de la victoire).

Uprostřed Paříže, kde jest těžiště obchodu a průmyslu, asi sto kroků od pověstného divadla Vaudeville, v němž se ty nejnemravnější divadelní kusy provádějí, a od bursy, kde se ty největší podvody dějí, stojí kostel minoritský, aneb «naší Paňovnice vítězné», (Notre Dame de la victoire) okolní městská část tvoří faru stejného jména. Obyvatelstvo této části městské, jak se zdálo, byli úplně bez víry a bez křesťanských mravů. Do kostela k službám Božím nechodili, sv. svátosti nepřijímali; ze 27.000 duší přijalo r. 1835 asi 720 svátost oltářní.

Tof ovšem rmoutilo velice zbožného faráře při tom kostele Dufiches-a-Desgenettes-a. Rozmýšlel sem a tam, modlil se sám, modlili se jiní, jak by se tomu zlu odpomohlo. Dne 3. prosince 1836 sloužil zarmoucený duchovní pastýř u oltáře matky Boží mši svatou, tu mu napadla myšlenka: chceš-li hříšníky své farnosti zachrániti, odevzdej je nejsvětějšímu a neposkvrněnému srdci Panny Marie. Kněz se domníval, že toto vnitřní vnuknutí jest roztržitosť a snažil se myšlenku tu zapuditi. Avšak i po mši svaté ještě mu tanula na mysli; uskutečnění zdálo se mu nemožné a neprospěšné.

Důvěruje se však v nejsvětější Pannu, umínil si, že se alespoň o to pokusí a sepsal hned stanovy spolku ke cti nejsvětějšího a neposkvrněného srdce Panny Marie. Dne 10. prosince arcibiskup Pařížský je schválil. Ihned den na to, třetí neděli adventní, ohlašoval farář těm několika osobám, které byly v kostele, že večer, o 7. hod. bude veřejná pobožnost ke cti nejsvětějšího Srdce Panny Marie za obrácení hříšníků. V naději a bázni očekával rozhodnou hodinu. A hle! proti všemu očekávání shromáždilo se na 500 osob, počet to, který nebýval ani ve vánoční a velikonoční hod a což divu nápadně mnoho mužů. Při společném

zpívání lauretanské litanie opakovali přítomní z vlastního popadu třikrát se zvláštní zbožností, slova: «Útočiště hříšníků, pros za nás!» Hluboce pohnut klečel farář před obrazem Panny Marie a zvolal hlasitě: «Slyšíš, ó má dobrá mami, toto vroucí a důvěrné volání! Zjednáš těmto ubohým hříšníkům, kteří k tobě se utíkají, spasení! Přijmi tento nábožný spolek ve svou ochranu a na důkaz toho vypros obrácení pana R..., zítra hodlám jej ve jmenu tvém navštívit.»

Vznešený ten pán, za jehož obrácení farář Pannu Marii prosil, byl jeden z posledních ministrů Ludvíka XVI. Byl již 80letý stařec, slepý a několik měsíců již neomocný. Předce však o zaopatření sv. svátostmi nechťel ani slyšeti a farář již několikrát od něho s nepořízenou odešel. Nyní šel k němu ve jmenu Marie. Bylo to 12. prosince. A hle! ještě toho dne zatvřelý hříšník se vyzpovídal, upřímně k Bohu se obrátil, přijal nejsvětější Svátost oltářní a žil kajicně až do své smrti, která následovala dne 10. dubna 1837.

Tato zázračná událost zvýšila důvěru farářovu v ochranu Panny Marie.

Dne 22. ledna 1837 zapisování údové tohož nábožného spolku a v deseti dnech přihlásilo se již 240 osob, většinou z farnosti zakladatelovy.

Farář Dufriche Desgenettes měl v úmyslu zaříditi jen malý spolek pro svou vlastní farnost a ani tu nedalo se očekávat, že mnoho se ke spolku přihlásí. Avšak záměr Boží byl, aby spolek napřed v této farnosti se upevnil, pak aby se rozšířil po celé Francii ano po celém katolickém světě. V lednu 1837 byl spolek zařízen a v lednu 1840 měl již 58.940 údů, mezi nimi 21.314 mužských.

Že se spolek v krátké době tak rozšířil, k tomu napomohla asi ta okolnost, že papež Řehoř III. bratrstvo již

dne 24. dubna 1838 schválil, hojnými odpustky obmyslil ano i na arcibratrstvo povýšil. Tím nabylo arcibratrstvo právo, všechna bratrstva, která by se pod stejným názvem a za stejným účelem ustvořila, přijímati a jim tytéž odpustky a duchovní výhody udělit, jakých samo požívá.

Nyní vzrostl počet údů bratrstva na miliony. Rychlé vzrůstání jeho nelze si jinak vysvětliti, leč že blahodarné působí, vlastně skrze něj nejsvětější a neposkvrněné srdce Marie Panny. Ano staly se již i veliké zázraky, ku kterým přičítáme

a) náhlé obrácení největších hříšníků na smrtelné posteli,

b) náhlé obrácení hříšníků a nevěrců, kteří potomním ctnostným životem ukázali, že se skutečně stali novými lidmi,

c) náhlé uzdravení nemocných osob, které uznali lékaři za nevyhojitelné.

d) zvláště duchovní a mravní obnova farnosti naší Panovnice vítězné v Paříži. Hned po zařizení toho spolku nastal nový život. Farní kostel není již prázdný; služby Boží jsou jak od obchodníků, tak průmyslníků pilně navštěvovány. Jest málo okamžiků ve dne, kde by neklečely celé zástupy před obrazem Marie Panny vítězné. Kdežto roku 1835 bylo jen 720 u sv. přijímání, r. 1837 bylo již 8900; a od té doby se horlivost ještě zvětšila. Celé rodiny snaží se, aby svým povinnostem, kterých dříve sotva znaly, svědomitě zadost učinily.

Podobné blahodarné účinky jeví se i v ostatních osadách, ve kterých arcibratrství jest zařízeno.

Zvláštním zdrojem hojného pozhánání jest večerní pobožnost, která se týhodně v kostele naší Panovnice vítězné koná a při níž se za všechny ohlášené osoby a potřeby modlitby konají. Tyto služby Boží konají se v dobu, kdy všechny ostatní kostely jsou zavřeny, totiž o 7.

hod. večer po celý rok. Kostel bývá přeplněn. Pobožnost počíná nešporami největšího srdce Panny Marie, které obyčejně i lid zpívá. Pak následuje řeč asi půl hodiny trvající; pak se předčítají ty mnohé a rozmanité potřeby duše i těla, které během toho týhodně ohlášeny byly.

Věru, poslouchání veškeré této bídy, tyto zevnější utrpení a vnitřní tísně, ty něžné starosti o zdraví tělesné a duševní spásu milých domácích musí přítomné velice dojímají. I což divu, že pak všichni z hloubky srdce svého volají; «Maria útočiště hříšníků, pros za nás!»

Sebeobrana.

Človče, přičiň se, Pán Bůh ti přispěje.

Přísloví.

Dovzbuzení ku větší činnosti v šíření dobrých spisů, které jsme v minulém čísle uveřejnili pod nahodilým záhlavím „Nový spolek,“ nachází ohlasu, z čehož patrně, jak velice citěna potřeba takového se vzmožení. Tak psáno ku př. s jedné strany: „Článek „Nový spolek,“ uveřejněný ve „Škole“ str. 145, vám sám Pán Bůh vdechnul. Jest ho velepotřeba, a doufám, že každý věrný syn církve bude ho srdečně vítati. Prání by bylo, aby, jako to činí nepřátelé, vycházely 5—10listové brožurky, a ty buď lacino, buď zdarma aby se hromadně mezi lidem rozšiřovaly — přímo rozhazovaly. To by vedlo k cíli, probatum est.“ S jiné strany se nám píše: „Řádky o „novém spolku“ ve ct. „Škole B. S. P.“ mně velmi se líbily; neníť jiného snad prostředku proti knihám i časopisům krvavým, nežli tisk dobrý. Nejvyšší již je čas, aby podobný u nás zaražen byl spolek; neboť plody krvavými ruch povážlivě zmáhá se všude — atheistický. Upřímně „Zdař Bůh!“

Před několika roky počali jsme zakládati farní knihovny, ale pro velké obtíže a malé účastenství za nedlouho jsme ochabli; nyní ukazuje se potřeba nejen farních knihoven, nýbrž vůbec spořádané působnosti prostředkem tisku již svrchovatá, jak dobře napsal P. Bonifac Schneider: „Spolek na roz-

šiřování laciných a dobrých kněh máť obzvláště v naší době ze všech největšího významu, kde lid právě — jakoby peklo bylo vysláno — tisícířými a tisícířými špatnými spisy zaplaven jest.“

„Ó kéž by,“ píše jiný, „hodně mnoho takových spolků všady ano i ve vesnicích se zakládalo! — Dobrá, lidu našemu přiměřená knihovna — i v sebe menší dědince — může jen blahodárně působiti. Ovšem obyčejný lid nečte mnoho — ale čte přece, špatné i dobré — jak mu do rukou přijde — a protože tu krvavá — nemravná ano necudná literatura obyejně nejlacnější jest (býti se jim zdá), kupuje si při rozličných příležitostech z nevědomosti přece knihy a pod., jaké posud jsou jedem — o čem se každý přesvědčiti může, Ano i do rukou dětí dostává se ten strašný jed špatného čtení — a to často v rodinách jinak dosti křesťanských! — Nepřehledná jest zvláště v městech našich záhuba, již působí špatné knihy, brožurky, noviny a pod. — a to se stává nejvíce proto, že lid nemá na přemnohých místech ani příležitosti dobré knihy čísti! — Mluv si co chceš, — kázání a křesťanská cvičení za našich časů nevystačí. Známý Maurel praví na konec o takových spolcích: Kéž by aspoň všickni faráři svým farníkům zanechali dobrou knihovnu. Bylo by to nejvšed-

hocenné dědictví! — Než samo zřejmo, že totéž platí o nekněžích, kteří častěji tu vydatněji působiti mohou k uskutečnění tohoto přání. — Ó kéž sám Bůh žehná tyto řádky a byt i jen na jediném místě — byly příčinou založení takové knihovny!!“

Povšimneme si však také rady nám dané. Název „Nový spolek“ nezdá se ani nám příhodným, neboť není on nový, jako činnost tiskem v církvi katol. není věcí novou, v naší době jest on vlastně nutnou sebeobranou. Rozšířením katol. spisů hájíme sv. víru v srdcích

svých bližních a tím i víru vlastní, bráníme se proti zpothanštění názorů a náhledů. Jestliže to apoštolát tisku, spojený s apoštolátem modlitby. Souhlasíme také, aby v dobu příhodnou sešli se stejně smýšlející a poradili se ústně o prostředcích k dosažení stejného cíle. Hlavní péčí bude ovšem zařizování farních knihoven ale také censura knih, aby nestávalo nejistoty, kterou knihu lze s dobrým svědomím dāti do rukou čtenářů, či mladších či dospělých. Račte své další náhledy nám sdělit.

Redakce „Školy.“

Milodary božského Srdce Páně.

Z kraje Znojenského. Často zdá se nám nebe býti zavřeno k našim prosbám, nezbyvá nic jiného, než svatým násilím t. j. srdečnou a důvěrnou modlitbou tak dlouho tlouci, až se nám otevře. Není Bůh naším sluhou, že nám musí tehdy pomoci, kdy my sobě toho přejeme, ale tehdy, kdy on to za nejlepší uzná. Že tomu tak, dosvědčují následující události:

1. Na začátku února onemocněla jedna zbožná dívka žaludkem, který ji náramně otekl, tak že žádné chuti k jídlu neměla a nelibě páchnoucí šlem plivala. Všeříká pomoc a rada lékařská byla marna, ba zdálo se, že léky nemoc se horší. Tu konečně vzalo se útočiště k P. Marii Lúrdské. Šestkrát konala se devítidenní pobožnost, nemocná odporučována nejsv. Srdci Páně a Panně Marii a přimluvě sv. Otce Pia IX., tu konečně, užívajíc denně dvakrát Lúrdské vody zotavuje se nemocná a koná již lehčí práce jak domácí tak i polní.

2. Následkem velkého namáhání o posledních svátcích vánočních počal jsem z nenadání plivati krev. I neváhám a beru ihned útočiště k P. Marie Lúrd-

ské se svými domácími. Sotva 9tídenní pobožnost vykonána, krev již se neukázala, a já zase svým kněžským povinnostem dostáti mohu.

3. Ku konci minulého roku onemocnělo jedno 16leté děvče tak povážlivě, že bylo svátostmi umírajících zaopatřeno. Nikdo již nedoufal, že by dívka kdy povstala. Nicméně přece vzali jsme útočiště k Panně Marie Lúrdské, a důvěra naše odměněna tím, že dívka povstala a neduh zmizel. Následkem nachlazení však ulehla opět, dostala silný kašel a chrchlila krev; byla poznovu zaopatřena. Všichni byli na smrt její připraveni, než přece ještě obrátili jsme se v důvěrné pobožnosti k Panně Marii Lúrdské, a ejhle, Bůh a Panna Maria zase pomohli, nemocná již nekašle a koná zase lehčí práce po domě.

4. Jedna žena vzdává díky nejvřelejší nejsv. Srdcem, že manžel její ustal od pohoršlivého svého živobytí a že poznav chyby své domácího pokoje a míru již neruší.

5. Jeden mladík, jemuž bylo v lednu zkoušku skládati, na které jeho budoucnost závisela, odporučil se zcela nejsv.

Srdcem. Zkouška šťastně ukončena, a mladík vzdává srdečné díky za vyslyšení prosby své.

Od Mělníka. V uplynulých prázdninách ztratil můj bratr prsten značné ceny. Až jsme ihned hledali, zvláště místo, kde bylo seno uloženo, několikrát bedlivě prohledali, přece všechna práce byla marna. Tu konečně vezmu útočiště k sv. Antonínu, k božskému Srdci Páně a Panně Marie, jakož i k sv. Josefu. Počneme poznovu hledati a po malé chvíli našli jsme prsten. Vděčně konám svou povinnost a vzdávám tímto nejen za toto vyslyšení, ale i za jinou milost duchovní vroucí díky božskému Srdci Páně a Panně Marie, jakož i sv. Josefu a sv. Antonínu.

Z Dublovic. V dubnu m. r. onemocněla milá má matka prudkým zánetem krku. Nemoc se horšila způsobem povážlivým, zvláště že matka má jest již ve stáří pokročilém a několikrát touž nemocí stížena byla. V této velké tísní žádala jsem vroucně nejdobrotivější a lásky plné Srdce Pána Ježíše, Panny Marie a sv. Josefa slibíc v případě vyslyšení oznámiti to ve „Škole B. S. P.“ A ejhle, má nehodná prosba došla vyslyšení. Avšak nejen v této, i v jiných případech byla jsem vyslyšena. Ó bych tak silný hlas měla, by se po všem světě rozléhal a chválil Srdce Pána Ježíše, Panny Marie a sv. Josefa. F. Š.

Z Hradce Králové. Má sestra, která po delší dobu trpěla chudokrevností, roznemohla se tak, že lékař se vyslovil, chudokrví že přechází v bezkrevnost a marasmus. Než svaté svátosti a devítidenní pobožnost k bolestné Matce Boží pozdravily opět sestru mou; z čehož buď Bůh a Matka Boží velebena.

Z Prahy. Jistá osoba vzdává díky božskému Srdci Páně a Rodičce Boží za uzdravení velmi milé jí osoby a za pomoc v jistém trapném postavení.

Z K—d. Jest tomu právě dvě léta, co jsem byla postižena těžkou a nepochopitelnou nemocí, ochromla jsem totiž na obě nohy tak, že jsem se na ně ani postaviti nemohla. Všecka pomoc a všeliká lékařská snaha byla marna, ba každý l'k zhoršil mou nemoc. Konečně uznáno, že nemoc vznikla ubýváním páteřní míchy a že nikdy již choditi nebudu moci. V žalostném tomto stavě vzala jsem útočiště k milé Matce Boží a k sv. Josefu a začala jsem se léčiti studenou vodou; a ejhle, má nemoc mizí a počínám již po světnici choditi a doufám, že dobrotivý Otec nebeský na přímělu Panny Marie a sv. Josefa na mně dokoná, co započal.

Od Nymburka. Milostí božského Srdce Páně a Panny Marie uzdravěl jsem z těžké nemoci, avšak neoznámil jsem toho, až jsem si to umínil. Tu však uvrhl mne Bůh v mnohem těžší nemoc, tak že jsem již malomyslněl. V bídě své vzýval jsem Pannu Marii Filipsdorfskou, sv. Josefa, ochrance svého, sv. Annu, sv. Antonína, sv. Františka Serafinského a Xaverského, jakož i sv. Lidvinu a vykonal jsem pouť do Filipsdorfu a přijal několikrát sv. svátosti. A v skutku, prosby mé nebyly oslyšány. Cítím velikou úlevu v bolestech svých a došel jsem též uzdravení duše své; neboť odvykl jsem dřívějšímu nestřídmemu živobytí. Vzdávám tedy srdečné díky Bohu, Matce Boží a všem nahoře zmíněným Svátým a vyzývám každého, kdokoli dojde nějaké milosti, aby neopominul vykonati to, co slíbil P. Bohu.

Z okolí Brna. Jistá panna děkuje nejsv. Srdci Páně a Panně Marii vždy trvajícím pomoci za milostivé odvrácení velkého pokušení.

Z farnosti Hnojické. Jistá osoba děkuje B. S. P., S. bl. P. M. a sv. Josefu, že jednoho dne od dvojho neštěstí vysvobozena byla. A. V.

Od Brna. Právě v tu dobu, kdy jsem v kříži svém prosbu svou sv. Josefu předkládala, došla jsem velikého ulehčení; z toho budiž B. S. P., Maria P. a sv. Josef ctěn a chválen.

Z Bzence. Jelikož jsem byl v veliké bídě nemaje ani práce, ani peněz na potřebnou výživu své rodiny, uminil jsem si vykonati devítidenní pobožnost k B. S. P., Marii Panně a sv. Josefu. Proba má důvěrná vyslyšena, mám práce dosti, mohu svou rodinu vyživiti a tudíž neváhám veřejně tuto poděkovati za milostivé vyslyšení v bídě své.

Z farnosti Mystřinské. Kdy bývá nejhůře, tu — utečeme-li se důvěrně k B. S. P., Marii P. a sv. Josefu — pomoc nás očekává nejbližší. I my jsme byli v zármutku a hoří velikém, lidé nás utiskovali, dobytek nám onemocněl a syn náš byl v nebezpečí býti odveden. V této veliké tísní utekli jsme se k Bohu a došli jsme u nejsv. Srdce Páně, Marie Panny a sv. Josefa pomoci. Z toho buď jim čest a chvála nekonečná.

Z Domažlic. Jistá rodina děkuje B. S. P., přímlově Panny Marie a sv. Josefa za uzdravení nemocného živitele svého.

Z Lukové. Děkuji vřele B. S. P. a Marii Panně, že jsme se dočkali obnovy sv. misie v Roketnici a že jsme byli účastni všech pobožností a darů sv. misii; Bůh dejž, aby sv. misie totéž ovoce ve farnosti Kokorské v měsíci květnu přinesla.

Z Hrozně Lhoty. Již po delší čas byl jsem trápen pokušením, i nemoha si pomoci, utekl jsem se důvěrně k B. S. P., dal jsem k jeho cti a chvále na přímlovu Panny Marie, sv. Josefa a sv. Anny mši sv. sloužiti a vzýval jsem je důvěrně a slíbil jsem, že jakmile mně bude spomoženo, uveřejním to ve škole B. S. P. Tímto plním svůj slib, děkuje srdečně za vyslyšení.

J. H.

Z farnosti Klenovské. Byla jsem po delší dobu churava, všeliká rada lékařská byla marna; tu jsem obrátila se na nebeského lékaře a Marii Pannu Lúrdskou a jim děkuji své pozdravení.

Z Rynarce. Byla jsem zapletena v soudní rozepří; by vypadla v můj prospěch, vykonala jsem devítidenní pobožnost k Panně Marii Lúrdské a skutečně prosba má byla vyslyšena, ona soudní rozepře vypadla v můj prospěch. Že tak se stalo, děkuji jenom P. Marii, začez tímto veřejně díky jí vzdávám s tím přáním, by všickni i v takovéhoto případech si k ní své útočiště vzali.

Z P. v západních Čechách. Nejvřelejší díky vzdává jistá rodina B. S. P. a Máteři jeho za uzdravení starického otce, jenž zápalem plic tak se roznmohl, že lékaři úplně pochybovali o jeho uzdravení.

Ze Smržic. Jistá osoba nabyla, uživši vody lúrdské a vykonavši devítidenní pobožnost k Panně Marii Lúrdské žádoucího zdraví, začez vroucně děkuje B. S. P. a P. Marii Lúrdské.

Od Rosic. Kdykoliv v naší rodině nebezpečné nemoci aneb duchovní úzkosti nastávají, ihned utíkáme se devítidenní pobožností k Srdci Panně Marie a vždy býváme vyslyšeni; čiň každý nápodobně.

Z Meziříčí u Opočna v Čechách. Jistá osoba trpíc převelike bolesti v hlavě a v uších konala devítidenní pobožnost k sv. Josefu jeho sedmero radostí a bolestí uctívajíc, i byla všech útrap zproštěna. Z toho vzdává díky po Bohu výhradně sv. Josefu.

Z Olešnice vzdávají manželé díky za vyvážnutí z velkého nebezpečí.

Z Brna. Jistá osoba děkuje Bohu za vyslyšení důležitých prosby.

Z Lípnicka. Jistá osoba děkuje božskému Srdci Páně za brzké uzdravení nebezpečně nemocného otce.

Z Uh. Brodu děkuje B. T. za uzdravení matky těžce nemocné, již povstání lékařové žádné naděje nedávali. Devítidenní pobožností k B. S. P., k P. Marie a sv. Filoméně vyprosili žádoucí.

Ze Šternberku děkují B. S. P. a P. M. Filipisdorfské za vyléčení z nemoci vyhlášené za nezhoubnou, a jistá

rodina vzdává vroucí díky za uzdravení matky.

Z Búr sv. Jury děkuje J. Sk. nejblh. P. M., „uzdravení nemocných“, že mu od B. S. P. vyprosila pomoc, když pět dní mezi životem a smrtí se nacházel.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Z Rakouska nelze nám nic jiného zaznamenati, než že dobrý směr, kterým se běře celé řízení veleříše pevnou vůlí zeměpána, dosud jest držán, což se opětně ukázalo rychlým potvrzením zákonníka školního, který pro školu samu sice málo má významu, ale rozhodnul pro trvání nynějšího ministerstva. Čeho bychom byli mohli očekávati od liberálního ministerstva potajmu osnova-ného, které za účel si postavilo, zničiti, aneb aspoň umrtviti všechny živly toužící po starobylém, právním pořádku, ovšem s ohledem na právní nové vy-vozenosti. Z té příčiny třeba upřímně a vroucně se modliti za katolický nyní panující rod císařský, který jest církve kat. a práv jednotlivců jistou záštitou.

V Rusku odbývala se slavná korunovace carských manželů a účastnili se jí vedle ostatních mocnářství také zástupce sv. Stolicе římské. Svědčíť to o opětně aspoň částečné shodě hlavy katolické církve s mocnářem velříše ruské, kde nyní se k lepšímu kloní náhledy o katolicismu a naději dávají na konečné odložení vši záští a na kýženou obnovu jednoty všech věřících Slovanů pod jednou viditelnou hlavou, římským papežem. Právě tento měsíc nejlepší příležitost, o sjednocení církve vroucnou modlitbou usilovati a naděje si dodati, že konečně stane se skutkem, po čemž věrní katolíci celého tisícletí toužili.

Francie. Ve Francii hlavní město Paříž více než kdekoliv jinde obrazem země jest celé. Ale i naopak ruch a hnutí v Paříži spíše, než v jiných zemích se to děje, do dalekých končin vlasti francouzských se odnáší. Jestli tedy v Paříži roste zástup nespokojenců, již hotovi by byli vetchý ten řád veřejný společenský vyvrátiti, okolnost ta mračnu se podobá černému, jež za nedlouho veškerou zemi zachmuří, a z něhož zkáza valiti se může na národ francouzský. Lid, který v bídu upadl, a ve vrélé víře útočiště útěchy nemá, jako kdysi v starém Římě volati bude „panem et circenses!“ t. j. zaopatřte nám chleba a zábavy přidejte! A věru, na tisíce čítají se ty tlupy dělníkův v Paříži nespokojených a Bohu též odcizených, jenž zároveň i práce a dodatečného zaměstnání zbaveni jsou. Nicméně vládnoucí strana ve Francii nedbajíc trpkých zkušeností dějin národa vše činí, aby prameny a studnice ucpány byly aneb nepřístupnými se staly, odkud člověk v přepychu uzdy, v malomyslnosti podpory, v žalosti útěchy a stálé rady vážiti může a má. Z nařízení minister-kého katolický katechismus ve školách národních veskrz nahraditi se má knížkou nauky o občanských mravech, kdežto o Bohu a Kristu jeho ani zmínky se neděje, a tuto knížku sepsal vůbec známý neznaboh Pavel Bert. Sv. Otec

knížku tu dal vřaditi do seznamu zapovězených knih, načež každý katolický křesťan pod těžkým břichem jest vázán, knížku takovou ze svých knih naprosto vyloučiti. Vláda však těžce stihá jak biskupy tak kněze, jižto brání knížky té, jako rukověti a základu náboženského vyučování školního užívati. Sečteno jest již 1960 farářů, jimžto vláda všecek plat zastavila proto, že se nechťejí propůjčiti za nástroje ku zrádě, jež spáchána býti má na mládeži katolické a vlasti vůbec. Před stoletími bývali Turci

postrachem lidu křesťanského a kříž Páně ohrožen byl půlměsícem; nyní stejnou metlou lidu jsou liberálové, kdežkoli se vlády domohli, již nepřáteli jsou víry, a škůdci mravu a ctnosti a zhoubci též blahobytu a vši spokojenosti, a není krivdou, když pravíme: Jako tráva usychala a poušť nastávala, kdežkoli turecké kopyto koňské země se dotklo, tak i stopy vlády liberální znamenány jsou zkázou časnou, tělesnou i duchovní i zkázou věčnou.

Snažná prosba.

Jak jsme byli oznámili v posledním čísle, zastihla klášter rajhradský tuhá rána smrti nejd. opata Gunthera Kalivody; aby však opět se zhojila a ne snad nešťastnou volbou ještě se zhoršila, pokládáme za svou povinnost, prositi všechny čtenáře Školy, zejména členy apoštolátu modlitby, aby po tento měsíc, ve kterém bez pochyby bratři kláštera k volbě se sejdou, upřímně Spasitele prosili pro klášter rajhradský o dobrého opata, podle nejsv. Srdce jeho, který by byl nejen dobrým řeholníkem pro sebe, nýbrž také nadšen láskou k tomu ná-

rodu, ve kterém s ostatními bratřími žije, aby měl tedy tu překrásnou vlastnost sv. apoštola Pavla, kterou se — podle svědectví nynějšího papeže Lva XIII. při slavné audienci opatům benediktinským r. 1880 — vždycky řád benediktinský vyznamenával: velikou láskou k národům, ve kterých žil.

Máme jenom jediný Rajhrad, pomozme tedy jej zachovati a zvelebiti, což se stane, vymodlíme-li jemu dobrého opata, podle Srdce Ježíšova. Duše svatý, osvětíš volici bratry a usjednot je u svorné volbě!

V měsíci červnu

modleme se za srdnatost.

Měsíc tento zasvěcen jest Božskému Srdci Páně. Toť příhodný čas, aby všickni ctitelé jeho věrní vzdali jemu povinnou čest a chválu, aby kláněním se a vroucným uctíváním napravili urážky, jakéž Pánu Ježíši hříšníci a nevěrci činí. Toť onen příhodný čas, kdy hotovo jest božské Srdce Páně rozdávatí hojné milosti. A proto pospěšme s prosbou, abychom zvláště potřebné vyžádali milosti, totiž křesťanskou statečnost. Jako školáci božského Srdce Páně naučme se pilně od něho pravé srdnatosti.

Aj, jak podivno jest nejsv. Srdce! Ono spojuje v sobě dvě vlastnosti, jakéž u lidí pospolu nenalezáme, a sice statečnost a zároveň tu největší mírnost, největší trpělivost a zjevnou srdnatost. Ono jest srdce beránka Božího a zároveň

srdce Iva Judy. Nemusí bojovati proti časnému zlu, ale proti hříchu, za nějž má zadost učiniti za nás Otcí nebeském. Boj svůj započal Pán Ježíš již na hoře Olivetské, kdež viděl, že musí kalich utrpení vypít až na dno. A tu vidíme, že přes všechny hříchy a nastávající muka srdnatě vydává se v boj krutý, volaje: „Otče, ne má, ale tvá vůle staň se!“ — Pravili mu, že Herodes hledá smrti jeho, a slyšete, co pravi: „Reete jemu, že vyháním ďábla, uzdravuji nemocné.“ — Když apoštolé vidouce jeho proměnění, byli plni blaženosti, aj tu vykládá jim nastávající muka svého umučení. Židé ustavičně hledali bezživoti jeho. Již nadešla doba plná bolestí, doba moci temnosti; již nadešla noc zrady Jidášovy, zapření Petrova, útěku učeníků a vítězství nepřátel jeho. A právě v tuto smutnou dobu podal nám důkaz největší lásky, ustanoviv nejsv. Svátost oltářní. Zapomněl snad již na nastávající utrpení? Ó nikoliv, vyzývat apoštoly: Vstaňte a pojďte. Jidáš přichází s pochopy a Kristus jde naproti a táže se: Koho hledáte? Hledáte-li mne: Ját jsem! Kaifášovi vyznává, že jest Syn Boží a Pilátovi otáravšimu se: Jsi-li ty král židovský? odpovídá zjevně: Ty pravíš! Ale království mé není z tohoto světa. Neměl bys nade mnou moci žádné, kdyby ti dána nebyla s hůry. Snáš největší potupy a rouhání, objímá kříž, na němž umřítí má.

Proto dobře dí sv. Pavel: „Kristus vysvobodil ty, kteřížto strachem smrti po všecken čas života podrobeni byli ve službu.“ (Žid. 2. 15.)

Vysvobodil nás z otroctví hříchu a ďábla a dal nám pravou svobodu. Toť právě největší milost, že vykoupení jsme, že zbaveni jsme všelikého strachu smrti; neboť i tato jest přemožena. A proto, jak by se mohl pravý učeník Kristův obávat smrti? Víra nás učí, že tělo sice zahyne, ale duše jest věčně živa, a že jednou zase vstaneme z mrtvých. Tedy budme pevně a stálé myslí. Taková srdnatost jest nám velmi potřebna zrovna jako vojínům. A což jsme jiného, ne-li bojovníci Kristovi? Církev ustavičně musí bojovati proti svým nepřátelům, a my věřící vedeme boj s ní, a tudíž jest nám zapotřebí býti ustavičně ve zbraní.

Boj ten není vždycky stejný, nýbrž prudčeji a prudčeji. A takový boj krutý nastal za nynější doby. Nepřátelé hledí všechno podvrátiti a sboriti, všech užívají prostředků, aby nás zbavili statečnosti a naplnili bázní a malomyslností. Podkopávají všude řád křesťanský; zbavují lid víry, bázně Boží a mravnosti; ženou útokem na řady církevní, jakoby nebyly potřebny v církvi; dorážejí na kněžstvo, podíravají jeho vážnost u lidu hanou a potupou v řečích i tiskem a tak chtějí učiniti z křesťanských národů lid barbarský a pohanský. Což by se jim zajisté podařilo, kdybychom složili zbraň a z bojiště utekli.

Nuže, kde máme hledati spásy a pomoci? U božského Srdce Páně! K němu se s důvěrou obraťme, na něm statečnosti a síly sobě vyžádáme. Máme k tomu právo; neboť jest zapotřebí církev vysvoboditi a křesťanstvo obnoviti; musíme ale sami také se přičiniti, seč síly naše stačí.

První a hlavní podmínkou, abychom byli dobrými bojovníky Božími, jest statečnost a sice větší ještě, než měli první křesťané za pronásledování. Odpor proti nepřátelům jest nyní těžký, ale též nevyhnutelný, nemáme-li zahynouti. Ustoupiti nesmíme. Bázeň by nám velmi uškodila, neboť v pravdě není většího zla, jako zničení křesťanstva mezi národy. „Ostatně bratři, posilňte se v Pánu a v moci síly jeho. Oblecte se v celé odění Boží, abyste mohli státí proti okládům ďábelským. Neboť není bojování naše toliko proti tělu a krvi; ale proti knížatům a mocnostem, proti správěům světa této temnoty, proti duchovním zlostem v pcvětrí. Protož vezměte odění Boží, abyste mohli odolati v den zlý, a ve všem dokonali státi. Stájtež tedy majíce podpásaná bedra svá pravdou, a oblečení jsouce v pancíř spravedlnosti, a obuté majíce nohy přípravou evangelium pokoje, především berouce štít víry, kterýmž byste mohli všechny šípy ohnivé nešlechtnika uhasiti: a vezměte lebek naděje spasení, a meč ducha (jenž jest slovo Boží), všelikou modlitbou a prosbou modlice se každého času v duchu. (Efes. 6.)

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc červen 1. P. 1883.

Za srdnatost.

Ó Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za dosažení milosti, abychom vystříhající se všeliké slabosti statečnými a hrdinnými byli bojovníky. Amen.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladvé Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Dne

Obzvláště však doporučuje se:

1. *Nejsv. Srdce Ježíšova.* (Sv. Fortunata, kn.): Úcta, důvěra a láska k božskému Srdci Páně v měsíci červnu. Ochrana kat. tisku proti zlovůli. Duše v očistci. Šťastná volba opata. Bohoslovec.
2. *Sv. Blandiny, p. m. 177:* Horlivost apoštolátu a rozšíření jeho mezi Slovany. Posvátné misie tu a za mořem by našly štědrých podporovatelů. Za dar modlitby. Uspořádání spolku kat. tisku.
3. *Sv. Klotildy, král. 545:* Bratrstva božského Srdce P. po všem světě. Hlásání víry sv. mezi pohany. Svornost mezi bratry. Za dar trpělivosti. Rozkvět spolků katol. tovaryšů v jisté obci.
4. *Sv. Keřina, biskp. m. 304:* Nový metropolit v ruském Polsku, horlivý Popiela. Rodiny knížecí a křesťanské vychování v nich.
5. *Sv. Bonifacia, biskp. m. 755:* Za ducha apoštolského všem biskupům rakouským. Obrácení hříšníků jmen. nevěrou ohrožených. Zar dar dobré rady. Šťastná operace bělma. Za dar pokory.
6. *Sv. Norberta, biskp. 1134:* Úcta sv. patronů českomoravských. Řád premonstrátský v zemích koruny sv. Václavské. † otec.
7. *Sv. Roberta, op.*: Slechta naše. Povinnosti křesťanské vysoko postavených k poddaným. Vytírlost v dobrém. Starý otec.
8. *Sv. Medarda, biskp. 545:* Nové vysvěcení biskupové v ruském Polsku, jmen. Sotkievič, Hollak, Vnorovski a Pallulon. Obnova života křesťanského na Rusi a přemožení rozkolu. Dva muži opilci.
9. *Sv. Prima a Feliciana, m. 286:* Život rodinný. Rodina mnoho soužená. Šťastné a brzké dokončení liter. práce. Sestra churavá.
10. *Sv. Markéty, král. Škot. 1099:* Spolky dobročinné na podporování chudiny. Vdovy zámožné a chudé. Překážení pohoršení. Dar Ducha sv. mladým manželům. Dar stálého zdraví.
11. *Sv. Barnabáše, ap. I. stol.:* Sv. Otec náš a jeho dvůr. Snahy sv. Otce u vyrovnání se s vládami evropskými. Jeho práce stran rozkolných Slovanů. Svornost v domácnosti. Volba opata.
12. *Sv. Jan z Fakundo, řeh. 1479:* Bratrstvo Cyrillo-Methodějské. Horlivá modlitba za přemožení rozkolu. Katolická církev na Rusi.
13. *Sv. Antonín z Paduy, řeh. 1231:* Rády sv. Františka po všem světě. Křesťanský tisk v Čechách a na Moravě. Odstranění revnivosti. Za dar moudrosti. Za dar sebepoznání a napravčení.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltáři v Lúrdu, Filipdoru, Častochově, Boleslavi a m. osl.

Pripojiž každý k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc červen 1. P. 1883.

Za srdnatost.

Dne

Ozvláště však doporučuje se:

14. *Sv. Basíliá, učít. chr. 379*: Vysoké školy a jich učitelstvo. Študující mládež. Pěstování náboženství u dospělých mládeže.
15. *Sv. Víta, muč. 300*: Úcta a důvěra ve sv. patrony. Štědrost v příspěvcích na dostavění chrámu Páně sv. Víta v Praze.
16. *Sv. Benno-na, biskp. 1106*: Tovaryšstvo Ježíšovo, jmenov. mezi Slovany. Za ducha obětavého pro Boha. Přemáhání zlých náruživostí. Rozhodnutí při volbě. Vykonání dobré sv. zpovědi.
17. *Sv. Františka Reg., řeh. 1640*: Katolická církev u jižních Slovanů. Duchovenstvo tamní nižší i vyšší. Svěcení nedělí a svátků. Rozšíření úcty k Marii Matce Dobré rady. 2 muži opilec.
18. *Sv. Alžběty, p.*: Rád sv. Basíliá v Polse. Šťastné vyřízení záležitosti velikého dosahu. Za dar pokory a odevzdanosti do vůle Boží. Nemocný bratr by smítil se v čas s Bohem a lidmi.
19. *Sv. Gervasia a Protasia, m. 387*: Křesťanské panny v klášteře i ve světě. Vychovácí ústavy ženské. Přemožení náruživosti.
20. *Sv. Silveria, pap. m. 538*: Úcta sv. Aloisa u mládeže studující. Za sv. trpělivost. Povolání do stavu duchovního hodných jinochů. Tři hodní jinochové. Vychování dítek ve 3 rodinách.
21. *Sv. Aloisia Gonc., panice 1591*: Díky sv. Aloisiovi za ochranu nevinnosti u mnohých. Kongregace Marianské studujících. Panicové a panny před Bohem. Dar bázně Boží. Dělnictvo.
22. *Sv. Pavlína, biskp. 431*: Spolky křesť. mužské i ženské na zachování dobrých mravů. Láska křesťanská k bližnímu.
23. *Sv. Edeltrudy, abat. 679*: Císař a král náš. Častými nehodami postižení. Zkoušky maturitní. Setrvání v dobrém jisté osobě.
24. *Sv. Jana Křtitele*: Kazatelé slovanští. Duchovenstvo řeholní. Za ducha kajcnosti křesť. utužlosti v církvi sv. Odporučením se P. Marii stran zdraví tělesného, poklidu duše a volby.
25. *Sv. Ivana, poust. (X. stol.)*: Touha po křesť. dokonalosti. Zdar řeholím v zemích koruny sv. Václavské činným. Vytřvalost v dobrém. Milost pravého obrácení a stálosti v dobrém.
26. *Sv. Jana a Pavla, muč. 362*: Vojsko naše. Svěcení nedělí mši sv. u vojáků. Kázň křesť. u vojáků by pěstována byla shůry.
27. *Sv. Ladislava, krále 1095*: Slované v Uhrách. Vyučování v náboženství ve školách národních. Děti doma, v kostele a ve škole. Živí a † přátelé a dobrodinci. Těžce zkoušená matka.
28. *Sv. Irena, biskp. m. 202*: Vysvobození sv. Otce ze zajetí 13letého v Římě. Bohoslovecké semináře a správcové jejich.
29. *Sv. Petra a Pavla, apošt. 67*: Církev sv. po všem světě. Rozšíření její mezi pohany. Aby se zamezilo smíšenému manželství bez církevního požehnání, žena odpadá aby se vrátila v lůno církve.
30. *Sv. Pavla, apošt. památka*: Obrácení nevěrečů, kacířů a hříšníků věřících. Ti co v měsíci červenci zemrou. Díky za vše milosti v tomto měsíci obdržené. Mladík vstupující do kláštera. Všichni v tomto měsíci v Pánu zesnulí úlové katol. bratrstev.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na tý úmysl.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lárdú, Filippsdorfu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

KarMeLitánská paní a kráLoVno nejsVětější, prosIž za
sVé CtĪteLy V nebl, ať se Dostanou na VrCh, jenž jestIt KrIstus!

Jarní píseň.

Sotva že jaro prozřelo —
Již květů plné nivy;
Ó Bože, Bože veliký —
Jak krásné ty tvé divy...

Však první den jak za své vzal,
již mrtvé poupě zhyne; —
Než... slunko sotva zasvitne —,
Hned vykouzlí se jiné...

A třetí poupě rozkveté
A krásná z něho růže:
A tu se srdce naše hned
Spojují s Bohem úže!...

Tak tobě méně, jiným víc
Dal Pán Bůh času toho, —
A což jest vůle Jeho, než —
By z mála bylo mnoho!...

Když srdce jedno utichne —
Hned jiné Tvůrce zbudí —
To Stvořitele slávu hned
Ho všechno hlásat pudí.

Ty sotva poznáš světa svár,
A jak to ve všem chodí:
Již bratr tvůj pouť dokoná,
A pro věčnost se zrodí!...

I nestejné jsou na počest
Ty různé srdce kyvy —
A přece všickni voláme:
„Jak krásné Boží divy!“

Pouť k nejsvětějšímu Srdci Páně.

(Pokračování.)

V.

Znáš, milý čtenáři, onen zhoubný plevel na polích a lukách, jemuž hospodářové povázka říkájí? Není snad většího škůdce nad tuto rostlinu, která rychle se rozšiřuje, jako tenkými nitěmi půdu potahuje a cokoli tu roste, pováže a sváže, k zemi stáhne, vyssaje a na dobro umorí. Běda, běda osení nebo jeteli, v němž se povázka ukáže! Tu marna sebe lepší pohoda, marné hubení a plení, úroda aspoň z části bývá zničena. Proto musí býti hospodářové velice opatrní, a jakmile se první stopy plevelu toho objeví, nesmí jej nechat zakořeniti se, nýbrž musí jej ihned umoriti a zničiti.

I v té duchovní setbě znám já podobný, velmi škodlivý plevel, který rovněž tu a tam pokazí a pohubí vzrůst a rozkvět ctností, ač by se jim jinak dobře mohlo dařiti. — A jak sluje zde v štěpnici duchovní zhoubný ten plevel? Říká se mu nedůvěra, a sice nedůvěra v sebe, nedůvěra v Boha.

Ó jak mnohá duše čtouc v životě svatých, k jakému až stupni dokonalosti ten a onen světec dospěl, anebo čtouc i zde ve „Škole,“ jak by vlastně život náš podle Srdce Kristova měl býti sporádan, aby se Mu líbil, domnívá se, toho že ji nelze dosáhnouti! Máť sebe za příliš slabou a nedostatečnou k tomu. Jednou, dvakrát pokusí se o překonání té nebo oné chyby navyklé, a když se pokus nezdaří — když není, jak by si přála, hned „svatou,“ již ztrácí mysl, pozbývá důvěry v sebe i v Boha, která v započaté horlivosti padá zpět v nedbalost a netečnost všedního života, až — až v ni utone. „Tak žívu býti, tak svatým býti, to mi je zhola nemožno, k tomu nemám sil...“ Tak a podobně zní oby-

čejně výmluva duchovní nedbalosti. — Než, je-li pak tomu vskutku tak? Má a smí se křesťan nechati domnělou svou nedostatečností zastrašiti? Má a smí se tak zcela poddati nedůvěře a malomyslnosti? Či kde proti tomu pomoci a léků?

Především nemysli, milý příteli, že ti Svati a Svěťice Boží již „svatými“ se narodili, aneb že svatost svou kdesi na ulici našli a bez všeho namáhání jen zdvihli. Nikoli, i oni byli lidé jako my a musili zápasiti s velikými obtížemi, jako my! Na př. jakých bojů musila podstoupiti na počátku svého obrácení sv. Angela z Foligna! Duch světa marného, jemuž byla prve sloužila, zakořenil se příliš hluboko do srdce jejího, tak že jen s největším namáháním kořeny jeho vytrhati mohla. Jak to začasté bývá, našeptával i ji ďábel, že nesnese tak přísný, kající život, že v něm nevytrvá, a jak pošetilé bylo by od ní v tak mladém věku se trápati a truditi těžkým sebezapíráním, že by každý rozumný člověk ji z toho musil kárati a podobně.

V této své úzkosti a tísní duchovní jala se Angela vroucně modliti a o pomoc vzývati. A tu se stalo, že, když jednoho dne po dlouhé modlitbě překonal ji spánek, spatřila ve snách božské Srdce P. a zaslechla zřetelně slova: „V tomto Srdci jest ryzá pravda, tu není stín lži a klamu!“ — Z počátku nechápala smysl těchto slov, ale později objevil ji jej sám Pán, kterak že věren jest v slibech svých a ochoten pomáhati všem, kdožkoliv Jej za to prosí. I pravil k ní: „Ó co jsem já musil trpěti zejména pro hříchy tvého srdce! Bylotě na úkor všem příkazáním Božím plné hněvu a zlosti, plné závisti a nepřítelství, plné zármutku a světského ducha, celé jezero

hříšných citů a žádostí. Avšak proto nechal jsem své srdce kopím otevřítí; nebo odtud se prýští léčivá síla k odstranění a vymytí všeho zla ze srdcí lidských. Odtud vytéká voda na uhasení ohně nekalých žádostí; odtud teče i krev, jež zapuzuje velikou sklíčenost a ochablost myslí.“ — —

Tak těšil, tak povzbuzoval Pán vyvolenou duši k dalšímu boji, a ne nadarmo. V pevné důvěře v tuto sílu a pomoc božského Srdce Páně překonala Angela vítězně všechny obtíže a dospěla posléze k nejvyšší dokonalosti křesťanského života.

I tobě, milý čtenáři a mnohému jinému nevede se snad lépe na cestě spásy, nežli se z počátku vedlo světic svrchu uvedených. Neboť živu býti dle sv. evandélie, žítí za nynějších dob věrně dle naší svaté víry, žítí podle Srdce Božího, to ovšem není žádná dětská hra. Za jedno jest k tomu již sama lidská přirozenost následkem dědičného hříchu skutečně slabá a sama o sobě nedostatečná; za druhé nemá k dobrému netoliko žádné náklonnosti, nýbrž vzpouzí se proti křesťanské ctnosti, poněvadž jest na úkor a na újmu žádostem a náklonnostem jejím. A kdo neví, jak houževnatě drží se náklonnosti tyto lidského srdce, když sám sv. Pavel nařiká: „Vidím jiný zákon v údech svých, kterýž odporuje zákonu myslí mé a jímá mne pod zákon hříchu, jenž jest v údech mých!“ — Mimo to láká a vábí i vnější svět vnadami svými, ano i po-

kušitel ďábel stojí jako lovec na číhané, aby tě v síť svou polapil.

Tu ozve se v tobě nevrostlá, netrpělivost, a ty ji nemáš nechat propuknouti, ale máš zůstatí tichý a mírný jako beránek. Tam zas jest ti slyšeti urážlivé a utrhačné řeči, a ty máš zůstatí bez hněvu a hotov k odpuštění. Tu tě potká nehoda, citelná rána, a ty ji máš snést s tichou, Bohu oddanou myslí. Tu zas tvoji domácí ustrojí ti mrzutost a hněv, a ty máš zůstatí klidným

tak, jako by se nic nebylo stalo a zachováti pospolnou lásku a svornost. Někdy doráží na tě útoky s několika stran najednou, vně i zevně, a ty se máš ohánět a bránit na vše strany, abys uhájil duši svou a neklesl zpět. A to, milý příteli, nejen dnes, ale i zítra a pozítří a každého dne a po celý život, máš zápasiti a neumdlévati, nýbrž čím dál tím více se tužiti a v dobrém zdokonalovati! Tu ovšem není divu, že mno-

Gunther J. Kalivoda,
opat řádu sv. Benedikta v Rajhradě,
nar. 16. prosince 1815, zemřel 6. dubna 1883.

hému klesá mysl a odvaha; neboť odkud vzítí síly k ustavičnému tomu boji? — Sám ze sebe můžeš jen umdlévati, klesati a nepřítelům podléhati! Bůh však nic méně žádá život podle víry!

Ejhle, tu jsme tedy u věci, která bývá obyčejně hlavní příčinou malomyslnosti a nedůvěry a tím samým i zkázy mnohých duší.

S jedné strany činí Bůh tak veliké na člověka požadavky, s druhé strany cítí se tento nedostatečným k jejich splnění. —

Než v této nouzi přicházím ti, drahá duše křesťanská, hlásiti pomoc, pomoc vydatnou. Pojď jen a putuj opět k božskému Srdci Páně! Tu hledej, tu nalezněš, co sama ze sebe nemůžeš, jak to činila i sv. Angela z Foligna.

Za příklad uvedu ti tentokráte sv. Petra, na němž se osvědčil Kristus jako síla klesajících.

Když byl Pán Ježíš u jezera genesaretského zástupy lidu zázračně nasýtil, poslal učeníky, aby se napřed přeplavili, zatím pak sám vystoupil na horu a zůstal tu po celou noc bdět na modlitbách. Na jezeře však strhla se prudká bouře, která plující učeníky nebezpečně ohrožovala a velikou úzkostí naplňovala. Kristus Pán ovšem věděl o nesnazi učeníků svých a proto záhy z rána, když se počínalo rozednívat, šel jim ku pomoci kráčeje po vodě jako po pevné půdě. Vidouce to učeníci vzkřikli leknutím; neboť Jej ještě nepoznali, ale mysleli, že to jakýsi duch příšerný. Ježíš pak oslovil je laskavě řka: „Nebojte se; vždyť jsem to já!“ Tu Petr nad jiné vždy horlivější zvolal: „Pane! Ty-li jsi to, rei, ať i já jdu k tobě po vodě!“ A Ježíš svoluje řekl: „Pojď, Petře!“

Ihned vystoupil Petr z lodičky na vodu, a ejhle — voda jej nesla jako pevná země, i kráčí zmužile vstříc Mistru svému. Než, tu zavanul prudký vítr a hnál před sebou vlny po hladině. Vida to Petr ulekl se, bázeň o život pojala jej a — již již se potápěl v hlubině. I vztáhnuv obě ruce k Ježíši volal a prosil ze vši síly: „Pane! Pane! — zachraň mne!“

I zachytil jej Pán všemocnou prací svou a postaviv na vodu dí mu: „Malověrný! proč jsi pochyboval?“ — Oba pak vstoupili na loď a bouře utichla.

Hle, jak trefný to příběh ku pošetění a povzbuzení všech duší nedůvěrných a malomyslných! Hle, takovou

lásku prokazuje božské Srdce Páně právě těm a takovým, jenž klesají a a umdlévají na cestě k Němu! Uvaž to dobře, milý čtenáři!

Pokud plouli učeníci na rozbouřeném jezeře jsouce sami sobě odevzdáni, jak slabými a nedostatečnými cítili se býti vůči větru a vlnám! jaká to úzkost a malomyslnost doráží na ně! Ó což nevzpomněli, že vševědoucí Ježíš dojista ví o nesnazi jejich?! Však hle! tu již přichází! Sám o své újmě, aniž by Jej byli o to žádali, spěchá jim ku pomoci. Zajisté láska Srdce Jeho Jej k tomu pobádala. —

Ó kým by si to také uvážila duše křesťanská jsouc v úzkosti jakékoliv a v boji jakémkoli, že Pán a Spasitel tvůj není vzdálen od tebe, ale že dobře ví o tobě a patří na zápas tvůj. Kým bys i ty nespustila se naděje, že i tobě v čas příhodný přijde ku pomoci.

Než, učeníci viděli Pána sice přicházeti, ale jdoucího po vodě, což je tak pomátlo, že Jej za „ducha“ drželi. Tím ovšem nebylo strachu jejich, nýbrž naopak přibýlo. I to zajisté Spasitel znamenal a proto z útrpnosti již ze zdálí, dříve než je došel, dává se jim poznati volaje: „Nebojte se; jáť jsem!“ Na slovo to, aj, rázem pominul strach a úzkost, vrací se opět odvaha poněvadž i víra a důvěra v Něho. — I tobě, duše drahá, dá se Spasitel tvůj poznati, když v nesnazi a úzkosti k Němu voláš, buďto vnitřním pokynutím a vnuknutím, aneb jiným způsobem promluví k srdci tvému ta slova útěchy plná: „Neboj se; jáť jsem to!“ a potěší a povzbudí tě klesající na mysl.

Radost a láska k Ježíši Kristu, že jim mimo očekávání jde pomoci, vyšlehla v srdcích všech učeníkův, ale nejvíce v srdci Petrově, tak že živější jsa nad jiné povahy nechce čekati, až by Kristus došel k lodi, nýbrž žádá si vstříc Mu

jíti. Ovšem sám o své újmě nemůže a nesmí se odvážit na hladinu mořskou, avšak překážkou tou nenechav se zstrašiti prosí bez dlouhých rozpaků Ježíše o zázrak. Máte v Něho víru tak pevnou, že čeká toliko na všemocné Jeho slovo: „Pojď, Petře!“ a již — již stojí na vodě a kráčí k Němu jako po pevné půdě. Že tak ochotně svolil tu Kristus Pán k zázraku, vidno z toho, jak velice se Mu líbila Petrova láska i víra. A tato zajisté naopak zázrakem tím se upevnila a rostla každým krokem, jež učinil Petr na vodní hladině.

Tu však bedlivě pozoruj, milý čtenáři, Petra apoštola! Pokud měl upřené oko i srdce jen na božského Mistra svého na nic jiného se neohlížeje, potud kráčel bezpečně po vodě. Víra v Kristovu všemohoucnost nesla jej nad hlubinou, láska pak k Němu jej táhla. Avšak jakmile odvrátil oka od Mistra a hleděl kolem sebe, spatřil ženoucí se vtr a bouřlivé vlny, jakmile nebezpečí mu hrozící pozoruje pomýšlel na sebe a o život svůj se obával, tu již již slábnul, kolísal a klesal pod vodu, a to tak dlouho, až zase oko i srdce k Ježíši obrátiv, ruce své toužebně po Něm vztáhnul a důvěrně v pomoc Jeho se odevzdal. Neboť hle, sotva že tak učinil, již také to božské Srdce bez meškání prokazuje mu pomoc a sílu svou! Mocnou pravici zdvihnul jej Pán nad vodu a provodil bezpečně na loď.

Nuže, co tedy bylo příčinou klesání a topení se Petrova? Jak z výčitky Ježíšovy vysvítá, byl to nedostatek důvěry v moc a lásku Jeho. Hle, co nesnadnější bylo, vstoupiti na povrch vodní, toho se Petr rád a ochotně odvážil a zmužile na vodu se postavil; menší pak překážky, větru, ulekl se a zhroutil tak, že by se byl takofka vůči Ježíše potopil! — Aj, jak slabá přec byla ještě uvnitř víra Petrova! Než,

Kristus ji posílil a utvrdil pro budoucí časy, kdy Petr jakožto hlava celé církve tuto jako lodičku na rozbouraných vlnách světa vésti a říditi bude.

Nuže, milý čtenáři, víš nyní, co znamená ten děj pro tebe, jmenovitě ta slova Páně: „Petře, víra tvá jest ještě malá, ty's neměl váhati, ty's neměl pochybovati?“

Řeči i skutkové Ježíšovi jsou jako psané písmeny, v nichž leží hluboký smysl a duch. A jaký vlastně smysl a duch? Vlastní duch, vlastní Srdce Ježíšovo.

Podobně i v příběhu svrchu líčeném poznáváme, milý čtenáři, Jeho lásky plné Srdce v ochotném pomáhání klesající duši, čili jinak Srdce Páně jeví se nám tu jako útočiště a posilnění všech, jenž posud v ctnosti slabí jsou a umdlévají; ukazuje spolu, že v čem sami nedostateční jsou, v tom u Něho posilu a utvrzení hledati mají!

Spolu pak poznáváš tu, čeho ti přede vším jiným potřebí jest, totiž víry v Jeho všemohoucnost a důvěry v Jeho přelaskavé, k spomáhání vždy ochotné Srdce. Nestačí tedy býti Jemu jen dle těla na blízkou, s tělem jen klečeti před svatostánkem, tělo Jeho v tělo své přijímati, nýbrž toho musíš dbáti, abys se dle ducha k Němu přibližoval, maje pevnou víru a nezvratnou důvěru v Něho.

Pokud víra tvá v Něho neochabne, potud budeš v síle Kristově vzdorovati všelikým bouřím a nástrahám, byť bys i sám ze sebe nic nemohl.

Úplnou pak svou důvěrou v Spasitele nutíš jej takofka, aby ti pomoci svou přispěl; „a pak,“ jak dí sv. Pavel, „všecko můžeš v Tom, jenž tě sílí.“

Pravda tato jest pro nás nad míru důležitá; neboť i nám ukládá Bůh v příkázaních svých mnohé, jež sami ze sebe nejsme s to splniti právě jako tamto

Petr nebyl s to sám o své újmě po vodě choditi. I nás volá Pán: „Pojď, duše má, pojď synu, pojď dcero! — a vzdal se té a oně příležitosti k hříchu, pojď a zřekni se té a oně nedovolené rozkoše, odlož ten a ten zlý návyk; pojď a cvič se v té a té ctnosti, uč se pokoře, trpělivosti, čistotě, poslušnosti“ atd.

Ó jak často zdá se nám příliš těžké býti, co na nás Bůh žádá, ba téměř nemožné!

Než, nezoufejme nikdy, ale pomysleme: Poroučí-li Bůh něco, pak chce také, aby se to stalo; co tedy nemůžeme sami ze sebe, chce On učiniti v nás a skrze nás. Že také může vše, co chce, za to nám ručí Jeho přelaskavé, slitovné Srdce.

Majíce tuto pravdu na paměti nemusíme, ba nesmíme se úzkostlivě ohlížeti kolem sebe, aniž děsiti se každé malé vlnky bouřlivé, aniž dbáti své slabosti, nýbrž jedině a výhradně spoléhati se na lásku a všemocnost nejsladšího Srdce Páně! Pak, pak i na nás osvědčí se božské Srdce P. jako „síla slabých“ a překonávati budeme všeliké překážky,

prospívající den po dni na cestě ctnosti. — Nuže, milý čtenáři, ukaž ihned, že v Jeho moc a lásku takto pevně důvěruješ a požádej Ho o pomoc k boji, jež ti bude dnes podstupiti. Povznes oko i srdce své k Němu a rei: „Prosím tebe, nejsvětější Srdce Páně, ukaž mi cestu, po níž dospěji k tomu: sebe zapominati a Tebe jedině milovati. Ty sám vstípil jsi mně touhu po takové lásce a já si též z celého srdce žádám Tobě se zalíbiti. Spolu však cítím, že nelze mi toho dojiti bez mocného přispění, jež Ty sám mi poskytnouti můžeš. Nuže, předobré Srdce, dokonej ve mně vše, co Ti milé a co po vůli Tvé jest. Cítím sice tu a tam ještě nechuť a odpor v sobě, ale to myslím není vůle má. Na Tobě tedy jest vše učiniti, vše dokonati, Tobě pak přísluší všeliká čest a chvála za vše dobré, co vykonám, za vši ctnost, již dosáhnu!“

Se sv. Petrem volám a volati chci každé chvíle: „Pane, zachraň mne! Srdce Ježíšovo, Ty silo slabých, smiluj se nade mnou!“

(Pokračování.)

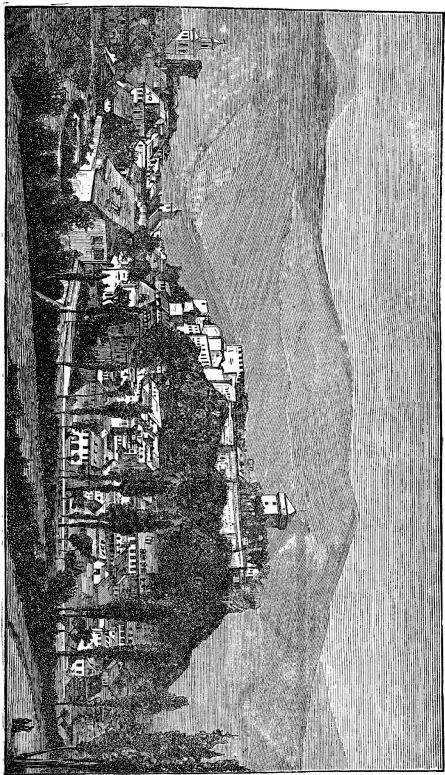
Pěťadvacetiletá památka

zjevení-se Panny Marie v Lúrddech.

Letošní rok jest pamětihoden zvláště co do událostí lúrdských. Letošní 11. únor jest všem ctitelům P. Marie lúrdské dnem památným: téhož dne jest tomu právě pět a dvacet let, co se Panna Maria chudému děvčeti Bernardině poprvé byla zjevila. Jak bychom mohli takový den památný nepovšimnutým nechati? Jak bychom tento rok 1883. mohli nechati uplynouti do moře věčnosti, aniž bychom vroucím ctitelům Panny Marie zanechali

nějakou památku? — Zázračné místo v Lúrddech slaví letos své stříbrné jubileum, kterak bychom mohli o tom pomlčeti? Nemusíme-li všichni souhlasiti s jásotem všech ctitelů Marie? Nemáme-li tomuto památnému roku postavit nějaký pomník, jenž by putoval z rukou do rukou, aby všickni čtenářové a čtenářky poznali, jak mocný jest Bůh a jak ničemný svět, aby poznali moc a dobrotu nejsv. Panny a tím více ji uctívali? — Sám sv. Otec, nyní panující Lev XIII.,

Město Lourdes v Horních Pyrenejích.

oslavil a vyznamenal tento jubilejní rok Panny Marie lúrdské tím, že každému katol. křesťanu, jenž v tomto roce 1883. poutní chrám lúrdský navštíví a na jeho úmysl se pomodlí, udělil plnomocných odpustků. Žádné místo v tomto století není tak památné a slavné, jako druhdy docela neznámé a nepatrné městečko na hranicích mezi Francií a Španělskem. Před pět a dvaceti lety sotva bylo známo jméno jeho, jenom někdy sem zabloudil některý cestující, jenž si sem zašel, aby se podíval na romantickou krajinu, neb aby užil teplých lázní pyrenejských; a nyní zná Lúrdy skoro každé dítě. Netoliko ve Francii a Španělsku, nejen v Evropě jest městečko Lúrdy známo, nýbrž daleko za oceánem až na pustinách afrických, ano i v Číně a Japonsku, slovem všude, kde se ozývá to nejsladší jméno Maria, kde se ctí a pozdravuje nebes Královna, — tam všude jest nyní slyšeti o Lúrdch? A proč? V Lúrdch zjevila se Maria, neposkvrněná Panna, chudému, nepatrnému děvčeti 11. února roku 1858.

Mnohokrát jest slyšeti otázku: Proč se zjevila Maria, jako neposkvrněná Panna, právě v našem století, za našich dnů, a proč právě se zjevila ve Francii? Měla při tom Maria Panna své zvláštní úmysly?

Pravých příčin, proč Maria Panna právě naši dobu vyznamenat ráčila, nevíme; ty příčiny zná toliko ta, již církev sv. nazývá „sedes sapientiae,“ „stolice moudrosti.“ Než rozmyslíme-li jen trochu o té věci, pak můžeme udati tři zvláštní příčiny.

Za příčinu, proč Maria Panna právě naši dobu vyznamenala a se v Lúrdch zjevila, kdež ustavičně zázraky činí, můžeme udati, že úcta Panny Marie nebyla snad ještě nikdy tak vroucná, tak všeobecně rozšířená, tak nadšení plná, jako právě v poslední době. Tím ne-

chceme haněti předešlé časy, že by dříve nebyli lidé Marii Pannu uctívali, nikoliv, toho činiti nechceme. Svědky trvalé úcty Marie Panny za dřívějších časů jsou tisíce chrámy, kaple a oltáře, jež předkové naši zbožní na oslavu nebes Královny byli postavili; svědky jsou velikolepé písemné památky, jež nám již z časů sv. otců zůstaly, vypravující nám, kterak Maria Panna byla vždycky po všecka staletí ode všech ctěna a milována. Pravíme-li, že naše století a zvláště naše doba vyznamenává se zvláštní úctou Marie Panny, chceme tím toliko říci, že za naší doby láska a pobožnost k Matičce Boží jest upřímná, vroucná, všeobecně rozšířená a obětavá. Jako důkazu připomínáme ohromného rozšíření bratrstva nejsv. Srdce Marie Panny, kteráž čítá miliony členů; připomínáme bratrstva sv. růžence, jež čítá též na miliony členů. Dále sluší podotknouti, že právě za doby naší povstala tak krásná, tak dojemná pobožnost májová, která jest již všude po celém světě rozšířena, tak že po celý měsíc máj rozléhají se po všem světě písně, chvalozpěvy, modlitby a pobožnosti na oslavu Královny nebes. Nesmíme zapomenouti, že za naší doby počaly zase poutě a prosebné průvody k milostným obrazům nejblah. Panny Marie, což velmi napomáhá ku zachování zbožného života.

Není toho hlavním důkazem městečko Lúrdy? Sotva se lidé dověděli, že se tam zjevila Panna Maria, nastalo hnutí po celém světě, aby odevšad neposkvrněné Panně úctu svou vzdávali věrní citelé; vždyť ne snad jenom tisíce, ale sta tisíců lidí ze všech končin země putují sem každoročně, aby Marii Pannu uctili, ji o milost prosili. Není tedy divu, když Maria takovou lásku tak zázračně odměňuje. Neboť což jsou všechny ty zázraky, jakýchž se v Lúrdch na tisíce stává, což jsou jiného, než důkazy ma-

teřské lásky a dobroty, než odměna veliké důvěry v Marii Pannu? Maria Panna jest zvláště v Lúrdch „omnipotentia supplex,“ „všemohoucnost prosebná,“ jak ji sv. otcové nazývají; toho důkazem jsou nesčetné berly a votivní obrázky, nesčetné slzy a modlitby uzdravených.

Naše století vyznamenalo se zvláště tím, že slavné paměti papež Pius IX. r. 1854. tak říká postavil Marii Panně korunu z nejkrásnějších drahokamů na hlavu, prohlásiv za článek víry neposkvrněné početí Panny Marie. Jaká to byla radost po celém světě křesťanském, když z Vatikánu prohlášena byla náměstkem Kristovým slova: Maria sine labe originali concepta! „Maria bez poskvrny hříchu prvotného počatá!“ Celý okršlek zemský na to odpověděl: Ora pro nobis! Oroduj za nás! A z jiné strany jaký to jedovatý posměch vychrčila proti této pravdě ústa nevěrců! Maria Panna měla radost z prohlášení svého neposkvrněného početí, a aby tak říkajíc slova Pia IX. potvrdila, zjevila se osmnáctkrátě onomu děvčeti nevinnému a byvši otázkána, kdo by byla, odpověděla: „Já jsem neposkvrněné početí!“

Jak z vajíčka kuřátko, tak i z této příčiny, proč Maria Panna právě za naší doby v Lúrdch své milosti a dary tak hojně rozdává, pochází druhá příčina, totiž: naše doba potřebuje zvláště útěchy, ale také i posily ve víře. Za našich dnů

zvláště, kdy víra a nevěra bojují na život a na smrt, potřebují věřící patrného zázraku, který by víru jejich upevnil, zachoval a posilnil. Takového posílení ve víře dostalo se křesťanstvu skrze zázračné místo v Lúrdch. Zde prýští se ustavičně ze skály důkaz nadpřirozeného a vylévá požehnání své na všechny, kteří sem s vírou a důvěrou přistupují. Jako druhdy Pán a Spasitel nevyvolil si mudrců z Říma nebo z Řecka, nýbrž nevědomé, nevzdělané apostoły, aby skrze ně rožšířil království své na zemi, tak si vyvolila i Maria Panna chudobné, nevědomé děvče; toto mělo býti nástrojem, jehož Bůh a Matka Boží položili ku založení milostného místa v Lúrdch, z něhož učiněn bravnný rybník, Bethesda našeho století. A co nejvíce sílí člověka ve víře, jest, že zde mluví Pán Bůh skrze zázraky. Již jistý básník praví: „Zázrak jest miláčkem víry.“ Kde však Pán Bůh mluví skrze zázraky, tu musí lidský rozum se pokoriti. A kdo spočítá všechny zázraky, jež se tam staly? Zázračné zjevení — na rozkaz nejsvětější Panny vyprýštěný pramen — nesčetná uzdravení ve všech zemích a to i na nevěřících, jak se stalo v Cařihradě: to všecko sílí víru naši. Skutečně v zázračném pramenu lúrdském docházejí lidé netoliko života a zdraví pro své bídné tělo, nýbrž tu čerpá i duše sílu a světlo sv. víry.

Maria, lásky zdroji,
Na čeled' patř bídnu svojí,
Anať v země litišné prachu
Nyje, plná bázne, strachu.

M a r i a !

Vzore svaté pokornosti,
V Tobě milost však hostí,
Uslyš Evy synův lkání,
Které vina hříchův sklání.

Stolci moudrosti přeskvělý,
Dovol, bychom k Tobě směli
Ve tmě lkáti: „Dejž, by zkvětlo,
Matko, v nás též Krista světlo!“

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

Pokušitel.

Sotva na svátek Nanebevstoupení Panny Marie první paprsky vycházejícího slunce pozlatily vrcholky hor, vyburcováni obyvatelé Gandavagy velkým hřmotem, kterým mladí bojovníci k důležité poradě je volali, ze spánku a za hodinu byli již opět všichni na pahorku, kde se konalo krvavé divadlo. Zajatým bylo poněkud uvolněno; Indiáni rozvázali jim pouta a dali každému něco pokrmu a trochu vody; misionáři dokonce dovolili, aby si rány obvázal a též ostatním raněným pomoci poskytl.

Sotva kněz všechny raněné obešel, několika slovy je potěšil a povzbudil a s křesťany krátkou modlitbu se pomodlil, zasedli náčelníci ku poradě, již i Hollandan se účastnil. Dnes však nemlčel jako včera, naopak snažil se zuřivost divochů co možná nejvíce rozplameniti: tři bělochy a zvláště misionáře vyličil jim jako nejhorší duchy a vysvětloval, že Ahatsistari s ostatními svými bojovníky jest od nich okouzlen a zůstane-li na živu, že Mohavkům velmi mnoho zlého způsobí. Hollandané že jsou ovšem ochotni zajaté bělochy vykoupiti a také Francouzové že by jim hezkou částku peněz dali, avšak tímto ziskem aby se nedali zaslepit a něco nemoudrého nevykonali, čeho by později trpce litovali.

Zrádný zálesák dobře věděl, že zůstanou-li běloši na živu, hrozi mu od hollandského velitele van Curlera veliké nebezpečnosti, a proto hleděl Indiány přemluvit, aby zajaté co nejrychleji usmrtili. Ale tak jednaje odporoval sám tomu, co včera v poradě náčelníku tajně pošeptal a Orel, jemuž beztoho nebyl velkým přítelem, nyní ho v duchu podezíral, že s nimi dobře nesmýšlí, jak mu to již zajatý Ahatsistari předpověděl.

„Proč řekla včera Červená Ruka, že běloši na Cohotatce (Hollandané) dají Mohavkům velmi pěkné dary, nebudou-li tři zajaté Francouze mučiti a páliť?“ ptal se nedůvěřivě zdvořelého Hollandana. „Červená Ruka je velmi chytrá a Orel velice hloupý. Orel nepochopuje, proč by Mohavkové nevzali krásných darů za černý kabát a jeho dva bílé bratry. Červená Ruka včera pravila, že by to bylo dobré a chytré, a dnes praví, že je to špatné a hloupé. Orel zhloupěl, neboť Červené Ruce nerozumí.“

Zálesák byl na rozpacích, nevěda, jak by honem z nepřijemné pasti vyvázl. Dobře pozoroval, že mu náčelník nevěří, avšak nevěděl si rady, jak by náhlou změnu ve svém smýšlení vysvětlil a ospravedlnil. Avšak rozpaky jeho netrvaly dlouho, neboť zlotřilý Hollandan měl již takovou zásobu lži a vytáček, že mu nebylo nouze některou z nich vybrati a z nesnáze si pomoci. Tak i nyní za krátkou chvíli odpověděl: „Orel je velice chytrým a velmi opatrným, ale přes to přece všeho nevidí a neslyší. Červená Ruka mluvila včera jinak než dnes, protože chtěla zůstatí přítelem bělochů na Cohotatce, u nichž může pro své rudé přátele z mocného knene Mohavků velmi mnoho dobrého působiti. Červená Ruka řekla včera jen to, co jí náčelník bělochů poručil, ale neřekla, mají-li to Mohavkové vykonati nebo ne. Velcí náčelníci a moudří rádcové včera nedomluvili a proto ani Červená Ruka nemohla jim raditi. Nyní však smí mluvit a praví udatným Mohavkům: „Běloši musejí umřít!“

Touto lichotivou řečí učinil zálesák skoro na všechny náčelníky dobrý dojem a s nemalou radostí pozoroval, že mu pochvalně přikývují a přizvukují. Jen Orel a Pestrý Had hleděli dosud svým

návrhem proraziti. Již se podobalo, že budou ostatními přehlasováni, když tu náhle Kvetsaeton povstal a ohnivými slovy počal líčiti velkou českou slávu, jaké si u celého kmene získají, nepovedou-li zajatých Francouzů pouze svými dědinami, nýbrž i ostatními osadami mocného spolku Irokesů. Nadšenou řečí svou dosáhl u všech náčelníků znamenitého výsledku: návrh byl přijat s bouřlivou pochvalou a jednohlasně usnešeno, aby byli zajatí po libosti zmučeni, aby však tak dlouho na živu zůstali, až je Aireskoi za obět požádá.

Hollandan vida, že jeho plán, jenž již tak pěkně se uskutečňoval, úplně je zmařen, stěží se přemohl, aby své zuřivosti hlasitým zaklením neprozradil. Brzo však se upokojil, začal opět o čemsi přemýšlet, a dříve než byla porada skončena, vymyslel si již jinou cestu, jak by zajaté bělochy zničil.

Zatím co náčelníci nad osudem zajatých rozhodovali, čekali ostatní obyvatelé velmi netrpělivě výsledku porady, zajatých nijak neznepokojujice. A když jim hlasatel oznámil, že je porada skončena, sběhli se všichni dohromady poslechnout rozsudek nad zajatými. Pestrý Had vystoupiv z kruhu náčelníků poručil, aby zajatým ruce svázali a přivázali je na kůl tak vysoko, aby se nemohli nahama země dotýkati.

S velikým jásotem vrhli se mladí bojovníci na ubohé trpitele, svázali jim ruce a za několik minut viseli všichni na kolech asi stopu vysoko nad zemí. Nyní byli ponecháni skvavům, aby též oni se pobavili ukrutnou kratochvílí. Ženy, děti a starci nalámavše si tenkých prutů postavili se před své oběti a šlehali je kde jen mohli, zvláště pak na místech, kde již byli více méně poraněni. Nešťastní trpěli nesmírně, avšak ačkoliv muky jejich byli hrozné, přece ani jediným výkřikem bolesti nezalkali, čímž

jejich mučitelé ještě více byli popuzeni, domnívajíce se, že jejich válečný bůžek velice si zalibuje v bolestném nářku nepřátel. *) René na smrt zemden sklonil hlavu na prsa; tělo veškerou tíží svou viselo na kolu a provazy, jimiž byl přivázán, zafezovaly se mu hluboko do těla. Též Vilém byl nesmírně zemden a téměř se ani nebýbal. Misionář však pohlížel žalostně k nebesům a prosil Boha o sílu pro sebe a své soudruhy v hodině tak bolestné. Tušiliť, že tyto muky jsou jen předeheur k dílu mnohem hroznějším — k jejich usmrcení.

Ahatsistari byl téhož mínění. V tiché modlitbě odporučil duši svou Bohu; pak zdvihl hrdě hlavu svou a připravoval se umřít jako statečný bojovník indiánský — neboť víra křesťanská, kterou teprve nedávno přijal, nedovedla dosud úplně přemoci jeho indiánské povahy. Hlasitě a vážně počal zpívatí úmrtní píseň, chvalozpěv svých skutkův a pohanu nepřátel. Avšak Orel zaslechnuv první zvuky přistoupil rychle k němu a pravil posměšně: „Aireskoi tě ještě nevolá, kousavá Kočko! Bude ti ještě několikrát udatnost osvědčiti před skvavy a dětmi vítězných Mohavků. Kousavá Kočka ať si šetří svých plíc na pozdější dobu, aby mohla hodně kňučeti a vrčeti, až ji skvavové péci budou.“

P. Iogues slyše posměšnou řeč náčelníkovu a rozuměje jí bolestně zalkal. „Ještě tedy nejsme hodni veliké milosti život svůj za svatou víru obětovati! Ó Bože, smiluj se nad námi!“

*) Tato pohanská pověra byla příčinou, že se Indiáni již v útlém věku učili bolestmi pohrdati a zvykati všemožným mukám. Neboť budou-li někdy zajati a ke cti válečného Boha umučeni, bude úmysl vítězů zmařen, nebudou-li moci ani jediného zvuku bolesti z nich vynutiti. Bojovník na kolu přivázaný vypravoval dokonce vlastní hrdinské činy, opěvoval slávu svého kmene a haněl nepřátele, chtěje tím své mučitele co nejvíce popuditi, aby jej tomahavkem rychle usmrtili a tak jeho mukám konec učinili.

Zdalo se, že též Couture smyslu slov náčelníkových porozuměl, neboť se obrátil k misionářovi a slabým hlasem se tázal: „Ještě nás tedy neusmrtí, otče můj? Ach, síly moje již mizí a já toužím po smrti!“

Misionáři skropily slzy líc. Vždyť bolestná slova Vilémova způsobila jeho soucitnému srdci nemenší bolest, než jakou bylo ubohému mladému trpěteli zakoušeti. A přece neměl ničeho, čím by mu muky ulevil, ničeho, čím by mu pomohl. Avšak přece — aspoň laskavými slovy hleděl jej potěšiti a posílit, aby neklesal v tak těžké době: „Buď silen, ubohý synu můj! Pamatuj se slova božského Spasitele a spolehej pevně na jeho slib, že každému, jenž věrně až do konce vytrvá, daruje korunu věčného života. Krátká jest zkouška, ale odměna věčná! Modli se, ubohý Viléme, modli se k Bohu a on tě posílí!“

Ahatsistari, nedbaje slov náčelníkových, pokračoval zatím v jednotvárném zpěvu; domníval se, že ho chce Orel jen umlčeti a že zajatí budou přece brzo upáleni. Nyní skončil smutnou píseň vítězným výkřikem a očekával, že budou jeho bojovníci následovati jeho příkladu a zanotí taktéž úmrtní píseň.

Avšak v témž okamžik na znamení Orlovo přestali skvavové zajaté mučiti a k největšímu úžasu Ahatsistariho odvázáli je s kolův a postavili na zem. Huronský náčelník nevěděl si toho nikterak vysvětliti. Nyní zdalo se mu, že Orel přece jen pravdu mluvil a že jejich smrt není tak blízko, jak se domníval. Také ostatní Huronové vzdali se myšlenky, že by již nyní umřítí měli; neboť ani jeden nezpíval úmrtní své písně, nýbrž mlčky sedíce na zemi očekávali, co se s nimi dále stane.

Orel kývl rukou na dva mladé bojovníky, a když k němu přiběhli, chvilu s nimi tiše rozmlouval; za několik

minut zatleskal, bojovníci vytáhli dlouhé nože a dábelsky se usmívajíc přiblížili se k Ahatsistarimu a chopili ho za ruce; hrdý náčelník ani dost málo neodporuje, podal jim obě ruce a čekal zmužile, co s ním udělají — že to nic dobrého nebude, pozoroval ze škodolibého úsměvu mladých Indiánů.

„Kousavá Kočka má ostré drápy“, zvolal jeden z katanů, obrátiv se k náčelníkům Mohavků.

„Kousavá Kočka má příliš mnoho drápů, moji udatní bojovníci jí poněkud pořežou její tlapy!“ odpověděl mu Pestrý Had, a mladí Indiáni aby bolest Huronovu co nejvíce zvětšili, počali mu zdlouhavě z obou palců první článek odřezovati. Náčelník Huronů ani brvou nepohnul.

„Oněměla Kousavá Kočka?“ posmíval se mu náčelník. „Vždyť umí tak pěkně zpívat! Proč neslyší Mohavkové nyní její hlas? Moji mladí bojovníci udělají jí ještě díru do levé tlapy, aby nám nemohla škoditi!“

Opět uchopili Indiáni levou zkrva venou ruku Huronovu a napřahnuvše tenkou zaostřenou hálku probodli mu dlaň. Avšak statečný náčelník ani teď ani slova nepromluvil, ani jediným vzdechem bolesti nezalkal, jen pohrdavým pohledem díval se na své katany, kteří mu s takou chladnokrevností hrozné muky způsobili. Pak se obrátil k misionářovi, jemuž bylo nejínak, než jako by mu samému hrozné muky působili, a zářícím zrakem se na něj dívaje, pravil: „Vidí Ondesonk, jak dobrý Duch svých rudých dětí chrání? Ahatsistari necítí bolesti.“

„Ó jak ti závidím!“ zvolal kněz nadšeně, „jak velikou milost jsi obdržel od Boha! Děkuj dobrotitivému Otci na nebi, že tě uznal hodným nésti jednu z ran svého božského Syna! Pohanští katané probodli ti ruku a ty trpíš všechno tiše, ani jednou si nepostěžuješ, ani

jednou nezalkáš. Jen vytrvej zmužile až do konce, Eustachu, a neskončená odměna očekává tě v nebesích, kamž všichni přijíti toužíme. René! Viléme! Ó pohledněte jen na toho mladého mučeníka a posilněte se jeho příkladem!“

„Podivuj se našemu věrnému bratru, otče můj!“ odpověděl Goupil a sepal ruce. „Jsem zahanben jeho skalopevnou stálostí a přeji si vroucně, aby mně Bůh takové síly udělil!“ modlil se Conture.

Francouzové mluvili mateřským jazykem a Ahatsistari, jenž poněkud frančině rozuměl, odpověděl taktéž francouzsky: „Ahatsistari je muž! Avšak on je mnohem více: Ahatsistari je bojovník a udatný náčelník! A ještě více: Ahatsistari je křesťan!“

Pestrý Had poslouchal je velmi pozorně a něvěda, oč se jedná, tázal se podezřavě: „Co mluví jazyky bělochův a co kňučí Kousavá Kočka? Proč nemluví spolu řečí Mohavků nebo Huronů?“

„Co my spolu mluvíme, nebudeme před tebou tajiti, neboť není to tajemstvím. Řeknu ti vše řečí Mohavků, jak jen budu moci. Budu však jen vlastní naše slova opakovati, neboť smyslu jejich dobře neporozumíš. Doviš se, o čem jsme mluvili, ale neprospěje ti to ničeho, pokud jediný, pravý Bůh milosti své ti neudělí a nedaruje ti zraku a sluchu, abys slyšel a viděl všechno, co k tobě mými ústy mluví,“ odpověděl mu mírně jesuita.

„Co si to myslíš o moudrém a velkém náčelníku, jenž beztoho velkou čest ti prokazuje mluvě s tebou, černým hadem?“ rozhněval se Orel. „Náčelníci a moudří rádcové Mohavků vidávali a slychávali vždy jen dobré, dříve než k nim běloši jako hladoví psi přilezli a své zuby do jejich těla zakousli. Mohavkové vidí, jak je běloši podvádějí a slyší, jak jejich křivé jazyky je obelhá-

vají. Mluv, Černý Kabáté, a mužové velkého národa Mohavků budou věděti, co mluvíš.“

Nyní povstal zálesák a přiblíživ se k náčelníkovi hleděl se mu ke svému prospěchu zalichotiti pochlebnou řečí pravě: „Orel je chytrý a moudrý. Červená Ruka sklání se před velkým náčelníkem.“

Útrpně pohledl misionář na bídného toho člověka a pak se obrátiv k Orlovi a Pestrému Hadu pokračoval takto: „Vězte tedy: mluvili jsme o Bohu, o všemohoucím, nejdobrotivějším a vševedoucím Otci na nebesích, jenž svých věrných dětí i uprostřed jejich nepřátel, kteří po jejich krvi dychtí, chrání a sílí. Mluvili jsme o jeho Synu, jenž se za nás člověkem stal a za naše blaho na kříži umřel, a prosili jsme Ho, aby též Mohavkům dobře činil. Nyní víš, náčelníku, o čem jsme mluvili. Moji milí bratři rozumí jen řeči svých otcův a matek, a proto jsme mluvili touto řečí, které ty nerozumíš!“

Nedůvěřující mu dívali se Indiáni brzo na misionáře, brzo na zálesáka, jenž nyní drze do prostředku vstoupil a na P. Ioguesa ukazuje pravil hrubě: „Černý Kabát tě obelhal, náčelníku! Nevěřte jeho slovům, moudří náčelníci!“

„Pověz nám tedy, Červená Ruko, o čem Francouzové a Kousavá Kočka mluvili. Červená Ruka rozumí řeči bělochů, která zní jako skřehot žab“ odpověděl mu Pestrý Had.

Oko zálesákovo zajiskřilo divokým záštítem proti zajatým Francouzům a k divochům obrácen pravil jim: „Náčelníci a bojovníci statečných Mohavků! Tito běloši jsou mocnými kouzelníky, ale černý kabát je z nich nejmocnější a nejhorší. Tito běloši způsobí Mohavkům velmi mnoho zlého, nebudou-li mocnému Aireskoiovi obětováni. Neznají velkého ducha, otce rudých mužů, neboť byli

stvoření ode zlého ducha. Červená Ruka to ví a také vám to již často řekla. Také běloši na Chohatatee, kdybyste k nim přišli, řekli by vám, že Francouzové zlym duchem přes velkou vodu do země rudých mužů přivedeni byli, aby je zkazili a zničili. Běloši na Chohatatee dávají Mohavkům hromové zbraně a jiné krásné věci; oni jsou přáteli rudých mužů a neobelhávají jich. Věřte jim a věřte tomu, co vám Červená Ruka povídá. V černém kabátu a v jeho dvou bílých bratrích bydlí zlí duchové. Věřte mně, Mohavkové! Vytřejte jim jazyky, aby nemohli říkati kouzelných zaklínání, oslepte je, aby vám neškodil jejich zlý zrak! Červená Ruka rozumí jejich řeči a ví, co spolu mluvili. Unlouchali se, jak by vás zabubili, a vzývali zlého ducha. Proto dělejte, co vám Červená Ruka radí! Červená Ruka domluvila!“

„Ano, domluvil jsi a dolhal, dorouhal jsi se a Bůh to viděl a slyšel!“ zvolal kněz, když Hollandan domluvil. „Neznám tě, bílý muži a nevím, kdo jsi, ale dobře vím, že máš velní těžkou vinu na svědomí. Dobře vím, že jsi ještě nezapomněl a zapomenouti nemůžeš, čemu jsi se učil, dokud jsi byl malým hochem a srdce tvé nebylo zkaženo. Darmo se namáháš umlčetí hrozného soudce svých činů ve svých prsou; přemáhěj svědomí jak chceš, ale navždy je přece neutlumíš, buď tě vždy tvé černé činy připomínati a právě v nejhorší hodině života bude k tobě volati: Pamatuj na poslední věci! Pamatuj na soud, který tě čeká, až od tebe věčný soudce účet požadovati bude! Co jsme ti udělali zlého? Proč se rouháš Bohu a hledíš zničití jeho věrné děti a sluhy?“

Misionář rozhorlen bezbožným lžemí zálesákovými mluvil k němu francouzsky a Hollandan hleděl ihned jeho neprozřetelnosti využítkovati. „Slyší moudří

náčelníci, co Černý Kabát praví?“ zvolal vítězně. „Černý Kabát chce Červené Ruce krásnými dary ústa zavřítí. Chce bílého přítele Mohavků přemluvití, aby mlčel. Ale Červená Ruka neposlouchá černého hada, Červená Ruka je přítelem udatných Mohavků!“

„Jene Bouffete, ty vražedníku, tvůj konec bude hrozný, ačkoliv na tobě kat v Quebecu ortel smrti vykonati nemohl!“ ozval se nyní René silným hlasem, přemáhaje velikou slabost.

„Nežvatlej nesmyslů, holobrádku!“ posmíval se mu Hollandan, poněkud zblednuv. „Divoký Jan nebojí se pekla ani ďábla, a té hloupé sběři v Quebecu dokonce ne!“

„Jene Bouffete, pamatuj na mne!“ pokračoval oblat prorocky; „umřeš někdy bídnou smrtí a na věčnosti čeká tě peklo! Obrát se, Jene Bouffete, dříve než bude pozdě!“

Bezbožník zasmál se tak hrozně, že i divoci Indiáni se ulekli, a volal: „Uspoř si svých kleteb, kloučku. Mne nezastraš! Já ti však pravím: Ty, tady holohlavec a ten druhý bílý podvodník a všichni ti huronští pacholci, co tak pěkně kříže sekati umí, pojedete co nejdříve do vašeho nebe na ohnivých koních a ďábel může jíti s vámi!“

„Proč mluví Červená Ruka řeči bělochů, které jeho přátelé nerozumí?“ ptal se nedůvěřivě Pestrý Had.

„Protože tito dva běloši neumi mluvití jako Mohavkové,“ odpověděl zrádce a obrátiv se k Pestrému Hadu pravil tišeji: „Černý Kabát je mocným kouzelníkem; varuji vás ještě jednou před ním.“

„Ať se tedy vysvobodí z naší moci!“ odpověděl Pestrý Had pohrdavě.

„Červená Ruka mluví pravdu, náčelníku,“ ozval se náhle jeden bojovník; „když Lamí Noha jednoho Hurona nožem probodla, zdvihl Černý Kabát

ruce ku mračnům a v tom okamžení poslal Heno ohnivý blesk, jenž roztrástil mocný strom. Lami Noha to sama viděla. Lami Noha mluví pravdu a Červená Ruka také nelže: Černý Kabát je kouzelníkem! Když ohnivý blesk do stromu uderil, spustil Černý Kabát ruce a hned začalo pršet, protože tomu chtěl, ale blesk již nepadl. Co Lami Noha praví, to viděla.“

Když bojovník domluvil a mezi své soudruhy odešel, nastalo hluboké ticho. Přemýšleje o jeho slovech, díval se Pestrý Had před sebe ani slova nemluvě. Pak pokynul náčelníkům a odvedl je poněkud stranou, aby se s nimi ještě jednou poradil, co se s knězem a jeho průvodci státi má. Ostatní bojovníci ženy a děti odešli zatím dolů do vsi poněkud se občerstvit. Zajetí však byli vesměs ke kolům přivázáni a Hollandan zůstal u nich na stráž.

Jakmile se všichni Mohavkové vzdálili, přiblížil se rychle ku bělochům, zastavil se u Goupila a šeptal mu: „Chceš-li, osvobodím tě. Přimluv se jen za mne v Quebecu, abych tam opět mohl přijíti, neboje se, že by mě zavřeli a přeřežu ti hned řemeny a budeš na svobodě. Tam dole v křoví je můj člunek, na němž oba rychle odplujeme. Přivezu tě k Hollandanům do Rensselaersvyku, jimž můžeš vypravovat, že jsem já tě vysvobodil. Avšak tam je ti na kříže a ostatní katolický nesmysl zapomenouti, neboť Hollandané, jak víš, nejsou velikými přáteli těch pošetilostí; zanecháš-li však těch hloupostí, učiní pro tě vše, co jen možná. Přisáhej mi, že vyplníš snadné ty podmínky a já tě osvobodím. Rozhodni se rychle; neboť divoký Jan jest nyní dobré chuti a to u něho není každý den!“

S opovržením pohlédl mladý Francouz na zlého pokušitele a odpověděl mu hlasitě a vážně: „Vím dobře, že pod-

vedeš každého, Jene Bouffete! Nechci věděti, z jaké příčiny mi nabízíš svobodu, neboť nechci býti společníkem bandity. Že jsi nás prodal Mohavkům, může ti jedině Báh odpustiti! Náš život je v rukou Všemohoucího, chce-li, abychom jej pro jeho čest a slávu obětovali, staň se jeho nejsvětější vůle. Za viru chci rád trpěti a zemříti.

Jdi, Jene Bouffete, neboť já neposlouchám řeči tvé, neboť z tebe mluvím zlý duch sám!“

„Jak ti libo, hochu!“ zahučel zločinec a šel zkoušeti svého štěstí u Coutura; jenž se však s ošklivostí od něho odvrátil a napřahuje ruce proti pokušiteli volal: „Pryč, pryč s tebou, ty rouhači! Ano, ty bys nám rád vazby rozvázal a k útěku nám pomohl, abys pak divochy ještě více proti nám popuditi mohl, namlouvaje jim, že jsme chtěli násilně utéci. Myslíš opravdu, že ti věřím, že bys nás opravdu osvobodil? Jdi a hled podvésti jiné, kteří tě méně znají než my!“

Ohavník vida, že oblati jeho pekelný záměr prohlédli, tiše zaklel a odešel k misionářovi, zdali by snad on jeho nabídnutí nepřijal. „Co tomu říkáš ty, holohlavče? Ty přece již nejsi takovým větroplachem, jako ti dva holobrádci; od tebe snad mohu očekávatí rozumnou odpověď. Náčelníci hlasují právě o našem osudu a budete-li za půl hodiny ještě zde, notně vám zatopí. Siyšel jsi, jesuito, jaké podmínky jsem určil mladému panáčku vedle tebe; chceš-li, přivol a před soumrakem budeš v bezpečí.“

„Marně se namáháš,“ odpověděl misionář; „z nás nezradí nikdo svaté viry; v ní chceme žiti a umříti.“

„Nu, každý má jinou chuť,“ zuřil zálesák; „vaše škoda, že ve svých jesuitských lebkách nemáte špetky rozumu.“

Klna a zuře, že se mu vymyšlený plán nepodařil, přistoupil k Ahatsista-

rimu a udeřiv ho pažbou ručnice smál se mu: „Nu, ty huronská kůže, jak se ti ten žert líbí? Myslím, že bys nyní rád vyvázl se zdravými drápy?“

Avšak hrdý náčelník ani slova neodpověděv odvrátil se od sprostého zločince.

Porada náčelníků byla skončena. Náčelníci jeden za druhým podle důstojnosti přicházeli na pahorek a posadili se na svá místa. Na pokyn Orlův posadil se k nim též Hollandan, a nejmladší náčelník přistoupil k železnému kotlu silně na něj zatloukl na znamení, že bude prohlášen rozsudek.

Křičíce a zpívajíc sběhli se v okamžení všichni obyvatelé na pahorek; za chvíli vystoupil hlasatel a volal, že Pestrý Had chce s Mohavky mluvit a říci jim, na čem se o zajatých usnesli. A když se Mohavkové utišili, povstal starý již náčelník, popošel několik kroků do předu a začal mluvit: „Náčelníci a rádcové Mohavků měli poradu a usnesli se, že Černý Kabát a dva mladí běloši nezemrou na kolu, neboť nejsou bojovníky. Jakmile bojovníci je dědinami Ongvehonvů *) provedou, mohou nad nimi

*) Slovo to znamená v naší řeči „velcí mužové“ — tak se totiž nazývali všichni kmenové spolku Irokesského.

skvavové rozsudek vyřknouti. Kousavá Kočka, budou-li si bojovníci přát, bude upálena, ostatní Huronové půjdou se svými pány, a jakmile naši bratři v dědinách jejich sílu zkusi, budou pro ně pracovati. Bude-li však Aireskoj některého zajatého za obět požadovati, postaví bojovníci kůl, skvavové snesou dříví a budou konati, co Aireskoj žádá. Ještě dnes než velké světlo zapadne, povedeme zajaté do Candagara.“ Řeč náčelníkovu přijali všichni s velikou pochvalou; mužové i ženy začali se hned připravovati, aby se mohli účastniti vítězného tahu dědinami Mohavků. Jen starci a několik raněných bojovníků, jimž rány v chůzi překážely, zůstali doma; o polednách bylo již v Gandavaze hrobové ticho, jakoby ani obydlena nebyla.

Zálesák, ačkoliv ho náčelníci pobízeli, nechtěl se průvodu účastniti, a když mu Orel jídašskou odměnu, dvacet bobříků koží vyplatil, odejel na svém člunku dolů po řece Mohavků, nemálo se zlobě, že se mu přese všechno namáhání nepodařilo Mohavků přemluvit, aby bělochy usmrtili — neboť jeho nabídnutí, že Francouze vysvobodí, nebylo úpřímné, jak již snad laskavý čtenář sám poznal.

Úcta sv. Josafata, mučeníka, po všem světě.

Podává *Ant. Rejzek T. J.* (Pokrač.)

VIII.

Do čtyřletém působení požehnaném ve Vilně bylo P. Josafatovi r. 1613 opustiti hlavní město litevské, aby se též jinde ujímalo símě Hospodinovo jím rozseté. Měl býtí vůdcem první kolonie z kláštera basilianského nejsv. Trojice a svou apoštolskou horlivostí zaraziti řád basilianský mimo Vilno. Opustiti město, v němž

ovšem měl mnoho příznivců a rovněž nepřátel, nebylo mu příliš za těžko, poněvadž nehledal přízně ani chvály lidské, alebrž slávy Boží: jedné pak věci se obával vždy, totiž představenstva. A toho se mu nyní dostalo.

Jarolim Chodkěvič, kastelán vilenský (kastelán jest staroslovanský župan, původně tudíž náměstník královský ve správě vojenské, civilní, finanční i soudní

ve vyměřeném obvodu království), horlivý to katolík, jenž si ve vysokém úřadě svém pro církev svatou mnoho zásluh nashromáždil, přičiňoval se všemožně k tomu, aby Josafat vzal na se archimandrii či prelaturu supraslskou. Než pokorný muž se bránil, seč byl, a vskutku se ubránil, začez mu prozřetelnost božská uložila úkol zakladatele kláštera bytenského a vyvolila si jej za prvního starostu.

Byten jest městečko uprostřed lesů položené v palatinátě či vojvodství novogrodském království polskému přináležejícím. Pán městečka tohoto slul Řehoř Tryzna a zastával důstojnost maršálka slonimského. (Maršálek mival pod moci svou královský dvůr a jeho dvořany, soud maršáلكovský, udržoval za sněmu pořádek a řídil rokování v něm.) Pocházeje ze starobylého kmene v náboženství křesťanském věhlasného snažil se též sám kráčet v šlépějích svých předků a osvědčiti skutky dobrými živou víru svou. Právě se těšil rozkvětu života svého. I stalo se, že jemu zasnoubená Regina Sapiéha, sestra mistokancleře litevského, upadla do těžké nemoci. Již již umírala. Zasnoubenec její Řehoř Tryzna a družina domácí shromáždili se kolem lůžka umírající, aby volali o zá zračnou pomoc ku sv. Kazimíru. Sama pak se zaslíbila putovati ku hrobu proslaveného divotvorce vilenského, a hle, v několika okamžicích vstala a byla úplně zdráva. Křesťanští manželé byli potom ve společném štěstí živi a požeňnání Boží sprovázelo je. Jejich obě dítky si Hospodin vyvolil ku svým službám; neboť jediný syn věnovav se stavu duchovnímu stal se časem biskupem latinské církve ve Vilně veda život vši chvály hodný, a jediná dcera obětovala se potom Ježíši Kristu, chtěíc jemu jedinému po celý život v klášteře panenském sloužiti. Jelikož celá rodina přináležela církvi řecké, obmýšlela též býti řeholnicí v ní,

za kterou příčinou řád sv. Basilia panenský si vyvolila.

Otec její založil v Bytenu k tomu účelu klášter, aby jeho zbožná dcera s několika sobě rovnými družkami mohla Bohu věrně sloužiti. Ovšem že jim bylo třeba jakéhos mistra a vůdce v životě duchovním. Obrátil se tudíž otec její na opata kláštera Trojického, J. Rutského, jenž jim poslal svého nejlepšího učitele, sv. Josafata. Všichni se naň těšili, jak rodina p. Tryznova, tak panny řeholní. Avšak otec duchovní ihned poznal, že tímto směrem se nedojde kýženého cíle. Proto radil, aby všechny ctihodné panny dříve se odebraly do Vilna do kláštera basiliánek přiučiti se v noviciátě životu duchovnímu podle pravých zásad dokonalosti křesťanské. A vskutku osvědčilo se býti pro ně jednání takové velikým štěstím, jmenovitě pro zakladatelku bytenskou, která napotom neobyčejnými etnostmi se skvěla a delší dobu abatyš basiliánek jsouc v Pinsku láskou k svým svěřencům a pokorou se vyznamenala.

Klášter bytenský byl přázděn. Pan Tryzna neměl v úmyslu, co byl pro Boha učinil, nazpět vzíti, dcera nečinila jim žádné naděje vrátiti se kdy nazpět: za tou příčinou nabízel Josafatovi nově zbudovaný klášter, který ochotně rodina duchovní u nejsv. Trojice ve Vilně přijala potřebujíc nějakého místa pro své řeholníky basiliánské. Opat Rutský učinil prvním starostou nového kláštera P. Josafata a v krátce viděl Tryzna doplniv nadací, v čem ještě nedostatečnou se byla okazala, jak zdárně na blahu a spáse celé osady OO. Basiliáni působí a jakého požeňnání mu Hospodin za to zbožné dílo skytá. Mezi důvěrnými přáteli p. Tryznovými nacházel se šlechtic Jan Měleško, kastelán smolenský. Co se mu na něm nelíbilo a jej nemálo bolívalo, bylo jeho vyznání náboženské. Patřil k církvi rozkolní, a jakkoliv se o to pokoušel,

aby jej získal právě církvi, nikdy se mu to nechtělo podařit. „Ale,“ myslil sobě, „vim, co učiním, zavedu jej k starostovi kláštera našeho, P. Josafatovi, který jej zajistě přesvědčí o pravé církvi svaté.“ A v pravdě, jakmile zočil pan Měleško vážného a milého kněze, byl proň všecek zaujat. Neobyčejnou se nesl k němu úctou a láskou a jím se dal přemluvit úplně. Těžko jest říci, kdo z tří zpřátelených srdcí mělo větší radost, když se hlásil Měleško, že by rád do katolické církve vstoupil, zdali šlechtic Měleško sám, aneb p. Tryzna aneb náš sv. Josafat: radovali se všichni vespolek z milosti této, a jelikož byl Měleško spolu senátorem polským, přibýlo katolické straně o jeden hlas závažný, což mělo velkého dosahu pro zájmy katol. církve. Patrně též, že za tehdejších dob sledovalo získání pána četných statků katol. církvi obrácení jeho poddaných. Měleško se cítil šťastným v katolické církvi a vyhledával příležitosti, aby se mohl nějak vděčným prokázat.

Příležitost se mu v brzce naskytla. — Na Smolensku měl velkých statků. V jednom krásném údolí na pokraji lesním stál chrám, druhdy po vši Litvě velebený a vyhlášený, nyní však opuštěný a jako v ssutinách ležící. Občas bývala tu mše sv. a několikráte do roka přicházeli sem poutníci Marianští, ovšem jen jako upomínkou na ony slavné poutě k divotvorné Matičce Boží Ziřovické. Vypravovali si obyvatelé v krajině této o rozličných divech, jež tu Matka Boží byla tvořila, pro něž byl chrám vystaven; ale bouřlivé časy XVI. a XVII. věku byly příčinou, že chrám spustl a místo poutnické že v zapomenutí přišlo. Historie potvrzuje vše a diví se, jak bylo lze v zapomenutí uvést, co daleko široko bývalo tolik proslavené.

Vypravuje se však takto: R. 1480 pásli pastýři svá stáda po lese, když

najednou pozorovali, jak stromovým něco září a paprsky jim jdou vstříc. I spěli na místo světla a nemálo užasli vidouce, že lesk s planě hrušky přichází. Jdou blíž a blíž, až v jejich větvích najdou malý obraz Rodičky Boží beze všeho upevnění ve větvích visící. Padnou na kolena modlíce se „Zdravas,“ až se světlo ztratí. Nejdůležitější z nich vyleze na strom, sejme obraz a přinese jej p. Alexandru Soltánovi, velkopokladníku litevskému, jemuž les náležel. Na čtverhranu šedého kamene byla vyryta Rodička Boží vypuklým dílem (basrelief) v polopostavě, nesoucí na ramenu svého božského Synáčka. Soltán obraz přijal jako přeskvostný dar s nebe poslaný a uložil si jej do skříně, v níž měl své šperky a jiné skvosty schované. Za několik dní jej navštívili přátelé. „Ani nevíte, jaký poklad mám,“ oslovil je rozveselený pán u vespolečném hovoru. Zavedl je ku své pokladně: čehož však nenašli, byl právě vzácný poklad, jímž chtěl se pochlubit. Něž nastojte, v témže okamžiku přicházejí opět pastýři s obrázkem dokládající, že jej opět našli na témž místě. Pan Soltán porozuměl, co takový objev znamená.

Ku počtě nejbl. Rodičky Boží Marie Panny dal vystavět chrám, v němž hlavní oltář právě tam stál, kde bývala ona hruška. — Načež povolal si řeholníky, aby mu Bohorodičku opatrovali a ji poutníkům a ctitelům Marianským zvelebovali. Netrvalo dlouho, a z obrazu a chrámu staly se za krátký čas obraz a chrám poutnický Panny Marie. A když byl v napotomném čase požár zničil svatyni, neztrávil posvátného obrazu, jenž v plamenech nezahynul. Opustila prý místo oné hrušky, na níž si byla až posud vyvolila stánek svůj a uvelebila se na skále žulové blíž chrámu, dokud by stánek její nebyl opět vystaven. — Avšak na neštěstí koncem XVI. sto-

letí přistěhovali se do krajiny této luteráni a kalvinisté, kteří svým obvyklým způsobem vyhubili úctu Rodičky Boží téměř docela. Blízká šlechta nekatolická zmocnila se majetků kostelních, a cesty k Žirovicům vedoucí, poutníky ušlapané, obrostly travou. Upomínka zázraků, jež tu Matka Boží tvořila, přišla v zapomenutí, až starosta kláštera bytenského, Josafat, od svého přítele, šlechtice Jana Měleška, dědice oněch Soltánů, obdržel darem opuštěnou svatyni. A Měleško chtěl učiniti radost Josafatovi převzal s kancléřem litevským Sapiéhou patronátní právo chrámu žirovického, t. j. nadací novou a znovu zbudování chrámu poutnického ku počtě Rodičky Boží nejbl. Panny Marie. Dne 8. října 1613 převzal Josafat svatyni tuto. A den na to započal již obnovovati ji a podařilo se mu nejen starobylé velebnosti jí vrátiti, alebrž novou ji vyzdobiti, jaké dříve nikdy i za nejšťastnějších dnů nemívala. Lev Sapiéha, nejvyšší kancléř litevský, vyznamenal se přede všemi v štedrosti své. Obmysliv chrám žirovický skvostným náčiním kostelním a velikým zvonek dal mu přivtělití velikých pozemků a několik dvorů. A poutníci dověděvše se o obnově zamilovaného kdysi místa Marianského ubírali se opět v houfech do Žiravic modlíce se po cestách, kterými putovali jich předkové, a lesy se opět ozývaly zbožnými zpěvy, kterých po celých 50 let nebylo slyšeti. Stávaly se nové zázraky a Bohorodička na plané hrušce stala se věhlasnou po celé Litvě a dále až k břehům Visly a Dněpru.

Podél chrámu vystavěl Josafat klášter a několik bratří jeho či spíše synů žilo s ním život bohumilý. Před obrazem Rodičky Boží Marie Panny konali své bohoslužby posvátné, vítali poutníky, povzbuzovali k důvěře a zkroušenému životu, udíleli sv. svátostí, zasévali do srdcí lidských símě sv. evandělí. Ne-

třeba tu podotýkati, že Josafat byl jako ve Vilně, tak i v Bytenu a v Žirovicích všady první ve zpovědnici, na kazatelně, v katechesi; i tu nejraději vykládal články sporné bohoslovecké přinášeje všem pomoci, kdo jej oč prosil aneb kdo jeho potřeboval. Kolem Žirovic se usadila šlechta nekatolická. Za nedlouho ji měl Josafat upoutanou na sebe, načež ji zavedl do církve katolické s obřady latinskými, přináleželi-li jim dříve — s obřady řecko-slovanskými, kdo bývali v unii.

Mezi bloudícími se nacházel též Daněl Soltán, jenž k vysoké šlechtě z rodu Soltánů katolických pocházející náležel. Opustiv obřady řecko-slovanské s katolickou církví přidal se ke kacířům a pronásledoval s nimi viru sv. Jednou se s ním Josafat sešel v lese a přivětivě jej pozdraviv dal se s ním do řeči. Brzy přišla řeč na náboženství. Soltán mu nějaký čas odpovídal na jeho námítky; když však byl v koncích, začal Josafat jeden důvod za druhým pro sv. pravdu církve katolické přináseti rovněž důrazně jak něžně. Ale p. Soltán se začal zuřivě rouhati, z čehož dobrý znalec duší pozoroval, že se hlas svědomí jeho ozývá. A ozýval se mocně. Tu Josafat s milostí Boží utišil pobouřenou mysl jeho sám si utíraje slzy s očí svých, načež Soltán padna k nohám sluhy Božího žádal jej na místě o rozhřešení z kacířství a přijetí do lůna katolické církve. Vzhledu jej Josafat na místě vyslyšel a rozkřesil nevyslovnou maje v srdci radost, že jej Hospodin vyslyšeti ráčil.

Ejhle, Žirovice se staly v pravdě pomoci sv. Josafata místem, kde Matička Boží divy tvořila a nejzatrvelejší hříšníci neodolali milosti Boží, která se jim tu na přímluvu Panenky Marie podávala. Co rok vzrůstala úcta Marianská v Žirovicích, tak že žirovická Matička Boží se stala královnou Litvy, jako častochovská královnou Polsky. (Pokr.)

O bližší přípravě do třetího řádu sv. Františka.

Podává J. Hejtmánek.

Že čím dále tím radostnější zprávy z celého katolického světa o šíření a netušeném rozkvětu třetího řádu sv. Františka se objevují, tak že již i sami nepřátelé církve sv. a zvláště veškerých její zařízení okem závistivým události tyto sledují, nebude dojista od místa, když ještě několikrát o třetím řádu promluvíme.

Nadšená slova sv. Otce Lva XIII. nesou již velikého užítu, tak že věru počíná se plnit vše, co o encyklice Jeho Svatosti dne 17. září m. r. vydané byla letošní „Škola“ v č. 2. a 3. pronesla. Již více než 100 biskupů oznámilo svými pastýřskými listy věřícím přání sv. Otce připojující nejen laskavá vybidnutí kněžím i nekněžím, jak by hlasu sv. Otce uposlechnouti měli, ale i vlastní příklad, že se s vrchnopastýřskou důstojností chudý šat terciáře velmi dobře dá spojit. Tak na př. ve Francii přijali v posledních dnech roucho sv. Františka 2 arcibiskupové a 4 biskupové — a v Rakousích slovutný biskup Svatohypolitský, jenž zvláště v pastýřském listu postním své diecesi krok tento svým ovečkám oznamuje a všech k následování vybízí. — Taci příkladové nemohou ostatí bez následování a pročež nechť jen se stále šíří známost o tomto třetím řádu. V předešlých dvou člancích předcházelo ponaučení o tom, jakých as vlastností má mítí, kdo si žádá býti přijat do třetího řádu sv. Františka; než tím není ještě veškerá příprava u konce. Sám zakladatel si přeje jakési delší bedlivější přípravy, předpisuje v II. kap. reg. — aby bedlivě vyšetřeno bylo: zaměstnání, stav a poměry jeho, jakož i povinnosti, jichž mu pak bude plnit — zvláště pak nechť se mu zřejmě vyloží, jak se to má s navrácením neb vynahrazením cizího

statku; teprv když se toto vše bylo stalo, a žadatel ještě ve smém úmyslu setrvá — může býti oblečen. — Třebat tedy žadající o přijetí do třetího řádu byl dobrým, poslušným údem církve sv. a požíval i dobré pověsti — nemůže bez závažných příčin ihned přijat býti. Ovšem že by se mnohému zdála tato opatrnost zbytečnou ano přímo škodlivou, jelikož by mnohý tím odkladem v úmyslu svém mohl zvklán býti; avšak o spásu duší tak velice pečlivý sv. František, osvícen jsa nad to i Duchem sv., věděl dobře, že pravého kajicného života nejhlavnější podmínkou jest vytrvalost. Dobrá předsevzetí rostou jako houby po dešti rychle, než pouhé předsevzetí dobré není ještě záslužným u Boha — my musíme je též vykonati, aneb aspoň se snažiti, co na nás jest, je v skutek uvéstí. Jestliť ovšem pravda, že žádná povinnost ve třetím řádu nezavazuje pod těžkým hříchem, leč by byla již obsažena v božích neb církevních příkázáních; ale dojista by nesloužilo ani ve prospěch řádu ani k spásě terciářů, kdyby se dali zaplati a napotom buď pravidel nedbali aneb ze řádu lehkomyšlně vystupovali. Dojista tanula sv. Františku na mysli slova písma sv.: „Žádný, kdo přiložil ruku svoji ku pluhu a ohlídl se nazpět, způsobilým není ku království božímu.“ Což nemáme příkladů, že právě ti, kteří se odhodlali k životu dokonalejšímu, stavše se však svému předsevzetí napotom nevěrnými, hlouběji poklesli, než obyčejní lidé? A proto zvláštní opatrnosti tu třeba při přijímání do třetího řádu, a to nejvíce při žadatelích ještě mladých. Zároveň ta připomínka budiž i těm, jenž v řádu tom žijí, stálým povzbuzením, by svědomitě pravidel řádu dbali a o vytrvalost neunavně Boha prosili, pa-

mětlivi jsouce slov sv. Pavla: „Kdo stojíš, hleď, abys nepadl.“

Doba přípravní jest tedy veledůležitou. V době té nechať ti, jenž řád třetí vedou a spravují, náležitě známosti o všem nabyti se snaží, jak II. kapitola regul výslovně uvádí a jak o tom i mnozí papežové sami ještě nařízení byli dali. Dle těchto ustanovení nesmí nikdo v šat sv. Františka oblečen býti, který prázdného jmění nemá, aniž se sám vyživiti může; vždyť by mnohý jen z pohodlí pak do třetího řádu vstoupil a pak s jakýmsi oprávněním výživy na ostatních vyžadoval — stávaje se jen obtížným a ku pohoršení jiným. Také musí vstupující osvědčiti aspoň poněkud jen možnou známost regul téhož řádu; nebo jak by mohl s horlivou bedlivostí a svědomitostí konati povinnosti, kdyby jich neznal? Touto delší přípravou se pravá touha a horlivost nezmenší, ale ještě značně rozmnoží a utvrdí, tak že bude údem dobrým a vytrvalým, kdežto naproti tomu jen nestálá a domnělá horlivost vychladne dříve, než by nehodně do řádu vstoupil.

Než jedno opatření učinil ještě sám svatý zakladatel, uznáv za nutné výslovně o tom zmínku učiniti, a sice „co se cizího statku a nepřátelství týče,“ — věci zajisté zvláště v dobách našich veleutných. Má-li totiž někdo cizí statek, aneb je-li zadlužen aneb žije-li s jedním neb vícero bližními v nepřátelství, nemůže dříve přijat býti, až cizí statek navrátí, učiněnou škodu nahradí, dluh svůj zaplatí a se svým spolubližním se usmíří. Ustanovení toto má nejen velké ceny, ale i důležitých následků, tak že zvláště tím uchráněn byl třetí řád jak při svém vzniku, tak i při svém trvání mnohých pohan. A věru, byť i celý řád jiných zásluh neměl než té svědomitosti vzhledem k cizímu statku, již tím by si zasloužil nejen spravedlivého

uznání, ale i všemožného šíření. Ze pak zvláště v našich dnech ty pojmy o majetku co nejvíce a nejčastěji bývají falšovány a ty meze „mého“ a „tvého“ se tak drže a dle osobního prospěchu bezohledně překročují, jest právě snaha sv. Otce, řád tento co nejvíce obnoviti a rozšířiti, právě veleprozřetelnou. Ohlédni se kam chceš, všady nalezáš podvod, šidbu, obelstění v malém i velkém — slovem krádež, jen že pěknými, zvučnými názvy přikrytou. I nebere se tu ohled na nikoho, jen když se vyzišká, obohatí, vydělá — vydře. I ten chudý dělník, služebník, sirotek i vdova se o ten těžce vydělaný groš okrádají; nadělá se dluhů, aniž by naděje byla, že se budou moci kdy zaplatiti; slibují se výtěžky ze závodů a rozličných podniků, o nichž se s jistotou napřed již ví, že se nemohou a nebudou vypláceti, když pak nastane zle, shrábnou ti nejchytřejší své podily a ubohý nezuštěný poctivec okraden o poslední a uvržen v bídu a zoufalství. Vzpomeňme si jen na nešťastný rok 1873., jehožto následky ještě bolestně se pocítují! Ba není učením takorůžka světoznámým: „Majetek jest krádež“ a „majetek má býti všem společný — nikdo nemá míti více než druhý“ a pod.? Toť přece nebezpečné choroby a záhubné zlo, jimiž trpí společnost lidská; a tu dojista na čase přemýšletí a hledati mocných stavidel a dobrých léků. Ubohý lid ohlíží se a volá po zákonech; avšak co jsou nejlepší zákony — bez Boha? Proto starostlivý sv. Otec podává světu taký mocný jeden prostředek v třetím řádu, jak v svrchu uvedeném okružním listu se o tom zmiňuje. Třetí řád učí té pravé ceně vezdejších statků, jak jich náležitě užívati máme, z nichž že jedenkrátě účty klásti musíme, a jakým způsobem dovoleno jich nabývat. Terciáři jest reguli zakázán nejen všeliký marnotratný a bezpotřebný výdaj, ale ještě více při-

vlastňování neb zadržování cizího majetku. Jaký pokoj zavládnul by ve společnosti lidské, kdyby se pilně šetřilo všech těchto zásad!

Rodina sv. Františka má být společností zcela pokojnou a spokojenou a proto musí mimo to ještě každý vstupující docela v pokojí žiti; žil-li tedy dříve ve sváru a nepřátelství, musí nejprve se smířiti s nepřítelem svým a pak teprv Bohu dobrovolnou obětí kajícího života tohoto přinesti. Podmínku tuto klade sv. František v II. kap. regul dvakráte, chtěje dáti na srozuměnou, že nemá býtí nikdo přijat, kdo by ze srdce neodpustil aneb upřímným odprošením se nesmířil. Říkává se: „V boji nedaří se umění,“ a proto že sebezapírání, sebezapírání je největším uměním, nedá se mysliti, že by jen poněkud možným bylo bez pokoje, v němž musí členové třetího řádu žiti. Ano sám Syn Boží přináší za nejlepší dar nebes — pokoj lidem, aby ukázal, že bez něho není možno spasení. Žádat proto sv. zakladatel, aby žádný pokoj porušen nebyl na př. od manželék, které vstoupiti míní do třetího řádu, by tak po předcházejícím svolení svých mužů učinily; nebo ač užitek velký přináší taková manželka rodině, hospodářství a manželé, nicméně přece domnívá se sv. František, že by škoda ještě větší byla, kdyby tím páska manželské svornosti se měla přetrhnouti. Ba právě věrným zachováváním této podmínky možno i mnohdykrát docíliti, že i sám manžel, jestli ještě v nitru jeho víra sv. nevyhasla, povzbuzen horlivostí a zbožností své manželky, uveden bude do třetího řádu. Konečně nebude zbytečnou poznámkou připojiti, jaký duch musí každého ovládati, chce-li býtí hodným údem třetího řádu. Jediným cílem všech předpisů tohoto řádu jest posvěcení jednoho každého, ať si poměry a stav jeho jakýkoliv; a protož odhodlá-li se kdo k pří-

jmutí kajícího tohoto roucha, musí býtí jedinou toho všeho pohnutkou pevná vůle po vlastním posvěcení. Nesmí tedy pouhá zvědavost aneb bažení po něčem novém aneb zvláštním nás do třetího řádu lákati, aniž snad nějaký světský ohled ku vstoupení vésti. Rovněž nesmí se nikdo domýšleti, že toto sebezapírání a sebezposvěcování v třetím řádu bez boje a namáhání se podaří; ale tím spíše že většího násilí mu třeba bude dle slov: „Království Boží násilí trpí a ti, jenž si činí násilí, uchvacují ho.“ Třetí řád jen působí, tolik, že více a důrazněji býváme k tomu vedeni a bližším příkladem pohnuti, nejen násilí toto sobě činiti, ale i těch prostředků k posvěcení svému bedlivě používati. Nesmíť tedy, kdož do řádu vstoupiti chce, býtí nepřitelem veškerých těch prostředků, jimiž se stáváme Bohu vždy milejšími. Především musí býtí milovníkem modlitby a pobožnosti, an by jinak nenabyl těch k zachovávání všeho potřebných milostí. Předpisuje se tedy nejen mnoho modlení, ale i časté přijímání sv. svátosti; a mimo to ještě mnohé pckání, t. j. kající skutky, jakých se od obyčejných křesťanů nežádá. Skromnost, mírnost, spokojenost a skrovnost v jídle i oděvu jsou nutné vlastnosti terciáře každého, proto že by se nádhera, vypínavost světská nejméně k řádu kajícímu hodily. Terciář, který by všech světských rozkoší, radováněk a marností chtěl užívati, byl by pak na živém těle řádu celého pouhou suchou ratolestí, která by jen na škodu byla.

Nechť řádky tyto nikoho od přihlášení se a vstoupení do třetího řádu neodstraší, ale tím spíše každého, je-li úmysl jeho pravý, mocně pohnou po náležitém sebezkoumání s odhodlanou a pevnou myslí k tomuto dobře seřaděnému vojsku pod praporem sv. Františka přistoupiti a tak spasení své pojistiti. Dejž to Bůh!

(Pokr.)

Z p r á v y.

Odměny zactvu. Ve spolkovém listu kněžském „Correspondenz“ (č. 1. str. 6.) naleznu jsem velmi dobrý prostředek srdce dětská k sobě upoutati a jak k návštěvě kostela tak i pilnému se učení katechismu naváděti. — Že pak se mi jedná o to, bychom i my toho prostředku u dítek českých zkusili, podávám Vám tuto kratičký výtah onoho uveřejnění, prose Vás co nejsnažněji, byste dle vzorců přiložených také o vydání takových s českým textem se postaral. Mám najisto za to, že podnik ten nejen pp. katechetové, ale i jiní duchovní, jimž získání a navýkání mládeže ku zbožnosti a dobrým mravům na srdci leží, všemožně podporovati budou. Nebudeť ani třeba německý text překládati, postačí na př. použití těch veršovaných i neveršovaných překrásných průpovědek, jakých bohudík máme až nazbyt. Sám bych těch 300 textů přiměřených Vám sestavil a zaslal, jen kdybyste se odhodlal v brzku k podniku tomu; byť by nejlíp, aby aspoň před započatím nového školního roku již věc sama se mohla uveřejniti. Prostředek ten jest velmi snadný, laciný a veleprospěšný a záleží v zavedení tak zvaných „výsad.“ Žeť to malé srdéčko dětské velmi přístupným a náchylným, toho nebude nikdo popírati; avšak stejně vnimatelnou a ochotnou ku braní jestiť i ruka jeho, uspokojující se často jen s pramálem. Jestíť však vychovatelským pravidlem ukazovati dítěti, že máme nejen smysl ale i cit pro jeho veškeré jednání, trestajice nejen náležitě to zlé ale i odměňující to dobré, jakého na nich spatřujeme. Že pak pouhé slovo při jednom i druhém nevystačí, tomu nás učí zkušenost a proto užívají školní bratři ve svých školách vhodného prostředku odměňovacího pomocí tak zvaných výsad. Jsout

to malé cedulečky různobarevné, na nichž jsou vytisknuty kratičké půpovídky buď z písma sv. aneb od sv. Otců. Bylo-li na př. dítko ve škole po celou hodinu nebo celý týden obzvláště pozorným, umělo-li vždy uloženou část z katechismu, dalo-li nám na těžší otázku rozumnou odpověď, chová-li se v kostele nebo při modlitbě ve škole velmi slušně a zbožně, je-li i mimo školu a kostel vždy spůsobně a mravně, vykoná-li něco chvalitebného, bylo-li všedního dne již v pravý čas na mši sv. a pod., dostane vždy takovou jednu cedulečku, — výsadu, — která nemá býti pouhou odměnou, ale dává pak dítěti příležitost i nárok, že zasloužilo-li sobě takových jistý počet, může obdržeti větší odměnu na př. pěkný obrázek, růženec, knížku, křížek, penízek a pod. Dítě se tak stále podněcuje a v touze po druhém udržuje, navykajíc sobě v mládí hned všemu chvalitebnému. Ano i jako prostředku trestajícího dá se použití těchto výsad; dopustilo-li se něčeho zlého buď musí několik výsad vrátiti, aneb se mu jich několik prohlásí za neplatné a to dle velikosti provinění. — Mimo to nutno povážiti též prospěchu, jaký tu samodělk nastane; dítko se totiž naučí těm průpovědím z paměti a tak se stanou ty dětské myslí snadno pocho-pitelné pravdy i základem, zásad ano i bohatou zbrojnicí v boji veздеjším. — Trebas dítě dříve jen to dobré snad pro takovou výsadu konalo, tak předce poznenáhla tomu dobrému navyká, a takový návyk dobrý může se státi mocnou oporou pro celý život pozdější. — Proč as nyní tak málo dobrého se spatřuje? Proto, že se tomu navyklo! Zdaž dítko to neb ono v pravý čas od kostela přišlo a pod., dozvíme se od jiných spolužáků, kteří dávají pak věrně již na sebe pozor; i jiní dospělí tu mohou býti

svědky a dohlížitelé jak v kostele tak i mimo kostel — zvláště na ulici. Podílení těmito výsadami děje se nejlíp ve škole před ostatními; nějakou tu minutu mohou směle tomu věnovati. — Když bylo dítě jistý počet 10, 20, 50, 100 takových výsad si zasloužilo, odvede je a dostane pak nějakou větší odměnu; na př. barevný obrázek, menší za 10, větší za 20—50; křížek za 100 a pod. Tyto odměny nechť se řídí dle zdání katechetova, dle okolností dítěte, dle stáří jeho ano i dle jeho domácnosti. K rozmnožení větší rozmanitosti a podněcování ku větší horlivosti mohou míti i ty různé barvy ještě větší ceny na př. červená výsada za pět bílých; modrá za 4, zelená za 3 a žlutá za 2. Výdaj dojista nebude veliký a u porovnání s výsledkem stonásobně se vyplatí každému již zde a tím hojněji na věčnosti. Ano zde onde dá se i získati snad mnohý dobrodinec, který rád, když se mu věc vyloží a odporučí, na ty odměny něčeho přispěje. Dobrá vůle najde již cest i prostředků! Takovým způsobem rozproudí se mezi mládeží nový, čilý život; děti budou bedlivě ukládati a počítati své výsady, nastane dobrá horlivost podněcovaná patričníou ctižádostí, nebo čím větší počet, tím větší vyznamenání doma i ve škole a tím větší naděje na značnější odměnu. Takým způsobem dostane se do mnohé rodiny tak mnohá věc jako křížek, růženec, dobrá kniha a pod., kterých dosud snad ani tu nebylo. Kéž by každý katecheta u nás s chutí jen uchopil se tohoto v Německu již tak skvěle osvědčeného prostředku „výsad“, dojista, že by tu jeho práci i peněžitá nějaká oběť (300 takých výsad nebude více než 30 kr. státi) nejen úřad jeho mu usnadňovala ale i netušených radostí a výhod mu přinášela. Kdo tak činí, nebude toho jistotně litovati! — Pro jednu třídu vystačí velmi dobře as 300 výsad, a že

se opět vyměňují, nemusí jich nikdy opět kupovati; neboť dlužno jen dětem připomenouti, že listěčky ty musí býti čistotně drženy, an by špinavých nebo potrahaných nečítal k dosažení odměny.*)

Africké oznámení. Mnoho jinochů českoslovanských vyjevilo nám již svoji žádost o vstoupení do řádu Trappistů v jižní Africe, by se mohli takto účastniti toho velkolepého díla hlásati čest a lásku drahého Spasitele divochům jihoafrickým a je v pravdách náboženských vyučovati, avšak mnohý neměl na cestu potřebných peněz, neb jej snad námořní cesta zastránila aneb jak to nejčastěji bývá pláč milé matky neb drahého otce či přátel odňaly nadanému kandidátu všechnu mužnost a odvalu k tomuto kroku. Ti, kteří by rádi do Afriky jeli a nemají potřebných prostředků pro tuto dlouhotrvající jízdu, mohou se nyní lacině do Afriky dostat. Náš velect. P. František, doposud převor kláštera bosenského Marie Hvězdy a převor jihoafrického kláštera Marianhillu (vrch sv. Marie-Anenský) obdržel pro svou zásluhu a úspěch, jaký Angličané od jeho apošt. prací očekávají, od anglické vlády v Londýně dovolení, že může kněze, bratry a kandidáty i řeholní sestry po zvláštní k tomu určené lodi zdarma v II. třídě z Londýna až na místo do Natalie a pak po železnici do kláštera Marianhillu se všemi ručními zavazadly dopravit. Společnosti parníkové však musí každý 20 zl. za stravu zaplatiti. Jaká to výhoda? Může si ještě někdo lepší příležitosti žádati nežli jest tato? Těm, kteří však peníze mají, ale před námořní jízdou, jež po parníku měsíc trvá, strach a úzkosti pociťují, jsem nucen podotknouti, že to tak není strašné, jak se vypravuje. Člověk musí jen míti mužnou odvalu a důvěru v Pána Boha,

*) Jsme ochotni vydati ony cedulky, jakmile obdržíme potřebný text český. *Pl. J. M.*

v jehož nejsvět. rukou jest náš život, i když se na suchu doma nalezáme a pak to jde. Na tisíce lidí nyní pluje po moři do rozličných zámořských krajin, by, jak sami říkávají, „peníze vydělali“ a my bychom chtěli doma sedět a nic o ty duše, jež draze nejsv. krví Krista Pána vykoupěny byly, nechtěli bychom se starati, a ani tak dobré příležitosti, která se nám nyní skytá, se uchopiti? Ovšem námořní cesta má někdy své nesnáze i nebezpečí, avšak to není vždy. Mnohdy se jede obzvláště v máji, v červnu, v červenci a v srpnu z Londýna až do Afriky tak tiše jako po Vltavě z Prahy do Chuchle. Těm však, kdo se dají pláčem rodičů neb nářkem příbuzných od tak krásného stavu odvrátiti a ani při tak vhodné příležitosti zdarma z Londýna do Afriky se dostati, na cestu se odhodlati nemohou, radím, by zůstali doma. Provdaným lidem neb rodinám bych neradil, aby se ze své vlasti, leč s penězi do Afriky stěhovali, ti udělají vždy nejlépe, když se drží toho co mají. Křesťanští jinoši však a svobodní muži, již ničím nejsou vázáni, ti mohou a mají svůj život a vše pro bližního, pro divochy Africké obětovati, neb stonásobná odměna a život věčný jest od Pána Ježíše přislíbena tomu, jenž opustí dům, nebo bratry, nebo sestry, neb otce, neb matku pro jméno Jeho (Mat. 19, 29.). Vyzývám tedy všechny, kdo se chtějí k této jihoafrické misii připojiti a do kláštera Trappistického Marianhillu vstoupiti, by co možná nejdříve toto v klášteře šedých sester v Praze oznámili, by tyto laskavé sestry na určitém místě počet kandidátů udati mohli. Dle našeho řádu mohou všichni svobodní lidé, jež byli 16. věk překročili, přijati býti. Kněží, studující i řemeslníci, musí však řáduými vysvědčeními a obzvláště křesťnými listem se vykázati hned v Praze u šedých sester. Tyto výše jmenované ctěné sestry udají

na požádání bližších zpráv. Naši bratři z kláštera bosenského budou cestujícím jako průvodci na cestě sloužiti. — Cestu do Londýna musí sobě každý sám zaplatiti. Den odjezdu oznámí se později. — Budovy pro tyto nové spolupracovníky jsou již v Marianhillu z části hotovy. S Pánem Bohem. *Fr. Pius.*

Z Nivnice u Uh. Brodu píše nám jistá čtenářka, jak dobře působí na celé okolí klášter dominikánský v Uh. Brodu a jak vděční jsou zejména vp. převorovi, P. Angelu Lubojackému, že obnovil třetí řád sv. Dominika a jej obecnému lidu učinil přístupným. Podobně vyslovují jisté čtenářky „Školy“ **z Prostějova** a okolí svou radost a dík, že vp. P. Fr. Pavlíček o bratrstvo sv. růžence tak horlivě se stará, a **z Nov. Bydžova** v Čechách oznamují, jak slavně konána tam májová pobožnost, k čemuž hlavní podnět dán zbudováním krásné sochy Matky Boží.

Z těchto a podobných dopisů, kterých obyčejně neuveřejňujeme, patrně, jak lehce se ujímá každá církevní pobožnost, když jen opravdu jest pěstována, a že potěšitelného nese užitku pro věřící lid.

Podpora kat. tisku. (Zasláno.) Myšlenky ohledně katol. tisku projevené v posledních číslech „Školy“ nacházejí vždy více ohlasu také u venkovského lidu a nadějeme se, že rázně se uchopí dobré věci každý, kdo spravedlivě smýšlí. Ku povzbuzení mnohých budiž následující dopis sprovázený milodarem 25 zlatých S úctou nejpokornější odesílám zároveň 25 zl. a prosím, abyste je přijmul pro ten žádoucí spolek „Sobeobraný“ k tomu aktivnímu fondu. Přispělo k tomu asi 8 zl. šest jiných osob, mezi nimiž čtyry terciárky a jedna čtenářka „Školy“; nechceme býti jmenovány, protože nám ženským nesluší předbíhati napřed, ale posíláme to s tím nejsrdечnějším přáním,

aby tento maličký vklad nebyl zamítnut, ale aby do třech měsíců nachytil na se tisíckrát více, jako když se v teplejší den zimní kulička sněhová svalí, aby vzrostla v balván veliký.

První křesťané s velkou ochotou pro víru obětovali krev i život svůj, úřady, čest, důstojenství a často i veškeré jmění své; tak velikých obětí, buďtež Bohu díky, dosud nám není třeba; ale menších obětí k zařízení nějakého toho spolku „Sebeobranného“ je zajisté již potřeba, aby ta tištěná lavina nevěry a nemravnosti nezaplavila všechno všady, a aby náš český katolický tisk, povznesen, rozšířen i pro chudý lid lacinějším býtí mohl, jak to Němci dávno již zařizeno mají.

My všickni, nejen kněží, ale i laici, muži i ženy, údové jsme církve bojující, tudíž buď k obětem, buď k boji v pravém smyslu slova, zavázáni. Zavázáni z vděč-

nosti — z vděčnosti za všechna nesčetná dobrodiní, od křtu sv. až za hrob, až do očistce nám prokazovaná naší sv. matkou církví. — Čtvrté Boží přikázání zní: Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi; a co jsme na obranu sv. víry a pro naše bližní, byť jen ve své domovině učinili, učinili jsme již také církvi svaté v její jednotlivých údech a vzhledem na čtvrté Boží přikázání, učinili rovněž sami sobě, protože máme za to Boží požehnání jisté. Ve válkách činí se obyčejné násilí veškeré sporivosti; a v oboru tiskovém, který tak velký vliv má na poměry církve sv., je teď také válka, tehdy vzhůru do boje! K obětem, ku práci aneb aspoň k upřímné modlitbě; k prosbě, aby Maria Panna, kterou nazývá církev sv. šikem spořádaným, nám pomohla, nás komandovala, za nás se jako Mojžíš za svůj bojující lid Israelský přimlouvala.

Milodary b. Srdce Páně.

Když Kristus Pán tak velikou váhu klade na milosrdenství a dobročinnost, kterou svým bližním máme prokazovati, nebude on sám nás předcházeti dobrým příkladem? „Nechci obětí,“ praví Hospodin, „ale milosrdenství.“ — „Buďte milosrdní, jako i Otec váš v nebesích milosrdný jest.“ — „Ani koflík vody k občerstvení podaný nezůstane bez odměny,“ tak a podobně hlásá Spasitel náš a vybízí nás k dobrotě podle Srdce svého. Myslíš, milý čtenáři, že to jen tak slovy hlásal a ne spolu skutkem?

Ba naopak; všechno, co učil slovy a k čemu lidi povzbuzoval, to učil dříve skutky. K milosrdenství s bližním nás pobízel svým vlastním milosrdenstvím s ubožáky a s hříšníky a dříve je sám hojil a na cestu spasení uváděl, nežli nám prikazoval, totéž milosrdenství s nimi mítí, a do dneška dává nám živé příklady své dobroty, za které vždy vděčnými máme býtí.

Z nesčíslného počtu takových dobrodiní uvádíme jen některá dikůvzdání:

Z Opatova u Třebíče. Jistá osoba děkuje božskému Srdci Páně, že na přimluvu Panny Marie Lúrdské, božského Srdce P. a zvláště sv. Benedikta, jehož medaili velmi těžce nemocnému, 1 $\frac{1}{4}$ roku starému dítěti přiložila, toto děcko od silného psotníku uchráněno bylo. Neboť jak vzývala a slib učinila, že událost tu pak oznámí ve „Škole,“ ihned té chvíle dítětko ozdravilo. Plně slib svůj děkuje vroucně za vyslyšení prosby té a připomíná slova: „Čin každý nápodobně!“

Z Pornic. Jistá matka děkuje božskému Srdci Páně, že na přimluvu blah. Panny Marie Lúrdské, ku kteréž vzala útočiště, když již žádné téměř naděje neměla, uzdraven byl syn její drahý, studující, z těžké nemoci.

— Jistý konvent Uršulinek vzdává díky nejvroucnější božskému Srdci Pána Ježíše, milostné Matce dobré rady, sv. Josefu, sv. Vojtěchu, sv. Benediktu, sv. Janu Nepom. a sv. Anežce Přemysl. za pomoc v jistě důležité duch. záležitosti. Osvědčilo se opětně na nás, že když je nouze nejvyšší, bývá pomoc Boží nejblíží. Pochváleno budiž jméno Hospodino!

U svaté Hory. Můj otec těžce onemocněl zánětem plicním; nikdo neměl již naděje v jeho uzdravení. Tu vzal jsem útočiště k božskému Srdci Páně a k Panně Marii sv.-Horské, a ejhle, otec zase těší se dobrému zdraví; začez díky vroucí vzdávám božskému Srdci Páně a Rodičce Boží svato-Horské.

Z Morkovic děkuje jistá osoba božskému Srdci Páně a blah. P. Marii za vyslyšení prosby a ulevení v kříži.

Z R. u Přerova. Jistá osoba vzdává vroucí díky božskému Srdci P., Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby ve věci velmi důležité.

Z Hradce Král. M. C. vzdává tímto, jak slíbila, veřejný, vřelý dík nejsv. Srdci Ježíšovu a nejblah. Marii Panně za brzké uzdravení a ochránění před nákazou.

Z Rohenic blíž Opočna v Čechách. Jistý mladý muž, prsní nemocí a slabostí celého těla stížen, o jehož uzdravení lékař pochyboval, vykonal s domácími 9denní pobožnost k božskému Srdci Páně a Panně Marii Filipsofské a pozdravil se tak, že může opět pracovati. Začez vzdává nejvřelejší díky božskému Srdci Páně a Marii Panně.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

V Rakousku. Běda poloviciatým, běda těm, kteří nejsou ani teplí ani studeni, ale jen vlažní, — stanou se odpornými každému. V Rakousku nedá se za nynější doby upříti mnohý příznivý poměr k církvi katolické, a že spojenými silami přemnohé zlo dalo by se odstraniti, kdyby katolíci opravdu o to se zasadili. Tak ale všude se ukazuje veliká netečnost k zájmům nejdražším a nesjednocenost v hájení prospěchu církve a společenského života veřejného.

Což tedy divu, že mnohdy malý jen hlouček neznabohů neb jinověrců spíše a snáze své právo obhláží a svůj prospěch dosáhnou, než mnoho tisíc a milionů lidu katolického. Jest mnoho katolíků pouze dle jména a ti uvědoměli katolíci jsou buď velice pohodlní anebo bojácní. Takových si nepřeje božské Srdce, ježto se mu pranic nepodobají. Kým by srdnatost a rozhodnost katolíků v zemích, kde otevřené jest pronásledování církve, byla nám příkladem a pobídkou!

V Římě a Italii není žádné změny k lepšímu; duch podvratný, od vlády světské dříve hejčkaný, nyní nutně trpený používá každé příležitosti, aby hanu kydal na církev a její viditelnou hlavu. Tak musil den úmrtí arcirevolucionáře a nezaboha Garibaldiho, který po celé Italii výstředníci světili, k tomu sloužit, aby světu ukázali, jako by celá Itálie byla garibaldisována, čemuž ovšem není. — Svatý Otec přijal dne 3. června členy spolku sv. Vincence a na adresu předsedy líčil velkou činnost toho spolku, který z nepatrného začátku povstav rozvětven jest nyní po celém světě a nesčetných koná skutků lásky ku bližnímu. U nás, zejména v Praze, vzkvétá tento spolek také utěšeně. Jak by ho bylo potřeba také v jiných městech, zvláště v městech továrních, kde tolik jest bídý nejen tělesné, nýbrž i duševní!

Ve Francii počíná lid katolický si sám pomáhati proti nezabohům a rouhačům. Jako v osadě Bouzancy rozbita socha republiky, že tam nechtěl úřad ponechatí kříž, tak i v Toulousu rozbil lid boudu kramáře, jenž za vstupné 10 centimů (asi 5 kr.) chtěl ukazovati domnělé nástroje, jimiž bývali v středověku mučeni jinověrci atd. Práví se, že ministr Waldeck-Rousseau sám zařídil jakés kočovné republikánské museum, aby katolíky urážel. Při rozbití ukázal se tropený švindl, neb ty rozhlašované nástroje katánské byly zhotoveny — z lepenky!

V Německu pruském, kde katolíky věrně u víře všemožně týrají tak zvaným kulturním bojem, hodlají protestanté slaviti památku čtyřsetletou — narození Lutherova, původce protestantismu, který vlastně proslul svou věrolomností, nemravností a nevážaností, ač většina obyvatelstva protestantského, zejména ve velkých městech, již všecku víru pozbyla. Někteří chtějí slaviti

Luthera pro jeho zásluhy a přesnost řeči německé a o školu, a spis v tomto směru sepsaný rozdati mládeži. Tím jsou opět pravověrní pastoři hrozně pobouřeni. Jiní by, zejména v Berlíně, slavnost tak uspořádali, aby i katolíci a židé mohli bráti v ní účastenství. (?) Spolky berlinské odmítají všecko účastenství v obmyšleném veřejném průvodu z radnice do nejstaršího chrámu sv. Mikuláše, nechtíce žádné potřeby Lutheru oslavovati, ať prý si páni radové městští dělají pro sebe, co jim libo. Vůbec panuje velký spor mezi věřícími protestanty a bezvěreckými členy tak zvané jednoty protestantské. Tak vysloven úmysl postaviti na památku Lutherovu v Berlíně nový chrám. Jistý pastor v okolí Berlína vytasil se s novým návrhem, totiž aby církevní úřad působil k církevní jednotě všech protestantů v Německu (po způsobu katolické církve). Jsoutě ti protestanté k politování, zvláště naši v Čechách, na Moravě a na Slovácku, ani z větší části jen násilím a úskokem a nikoli z přesvědčení do protestantismu vlákáni byli a nyní svedenými vůdci v bludu a v zášti proti církvi katolické, od které se odštěpili, udržováni jsou.

Nedávno vyšel tiskem spisek p. t. děkana Jos. Pohořelého, jednající o povaze M. Lutherově; v něm čteme ku konci následující, čehož by si měli všimnouti i naši protestanté:

Podotýkám, že Luther, jak události jeho života svědčí, byl nad míru domýšlivý a v počínání svém nedůsledný i vášnivý. Zkoumatelem vědy neb učencem zvláštním nebyl nikdy; vše pojímal jen povrchně a jsa od mladosti hrdý, tyranem takorba u svém smýšlení ke každému, protivoval se všemu, co se náhledu jeho u víře nekořilo. Živá obrazotvornost a neobyčejná smělost byly jeho nejvěrnější průvodkyně života, ač se v povaze jeho často bývalý mnich prozrazoval. Jinak

nebyl ziskuchtivý, ani žádostiv bohatství; měl-li co pít a jísti, neohlížel se krom ukročení tělesných žádostí po ničemž, jak se sám vyznal.

Že Luther stav svého klesnutí cítil a nezřídka oceniti znal a často sebou samým spokojen nebyl, dokazuje psaní, v kterém Ruhelnu podotkl: „Přimluvte se za mne, milý pane! Moudří světa a mnozí i z našinců horší se na můj nový řeholní stav. Všichni jsou proti mne; já upadl tímto krokem v nenávisť všech zákonitě smýšlejících.“

Věru, jen v dobách poznání svého mohl psátí o slibu řeholním takto: „Slib

čistoty, poslušnosti a dobrovolné chudoby jest milý Bohu; ovšem toliko od lidí, kteří tolik pobožnosti mají, aby mu věrně dostáli a pak jest blahoslavený, kdo se v takovém stavu nachází.“

Kdo spisy Lutherovy čte, brzy shledá, že přirozenou pýchou a touhou po novotách stal se obětí neskokročených žádostí těla, a že svým převráceným výkladům písma dřív uvěřil, než se v nebezpečných tenatech světa octl. Patrně se tu ukazuje: „Kdo se Boha spustí a učením církve Kristovy pohrdá, že opuštěn zůstane, byť sebe moudřejším býti se domníval.“

V měsíci červenci

modleme se za trpělivost.

Božské Srdce Páně jest vtělená láska. V něm nalezáme vrchol této božské ctnosti. A proto můžeme na jisto tvrditi, že sv. Pavel, popisuje lásku, upíral zrak svůj na božské Srdce Páně, jakožto pravzor svatě lásky. Za první vlastnost lásky udává trpělivost, řka: „Láska trpělivá jest.“ Trpělivost jest skutečně pravou známkou lásky pozemské. Kdežto v nebi láska jásá, tu však na zemi trpí. Jestli to jedna a tatáž ctnost majíc tentýž předmět, dobrotu Boží. Dobrota Boží jeví se však rozličným způsobem. Jestli nás zkouší jako Joba, pak bývá přísnou. Jestli odplácí nám, bývá štědrou. Trpělivost trpkým kořínkem jest nebeské rostliny; věčná blaženost jest jejím ovocem nevýslovně lahodným. Trpělivost má míti každý ctitel božského Srdce Páně. A s trpělivostí má ruku v ruce kráčetí statečnost, kterou jest láska bojující proti všemu zlému, hájící ve všem vůli Boží; kdežto trpělivost jest láska nesoucí zlé a protivné, podrobujíc se vůli Boží. Cvičme se tedy v boji ctnosti; patřme na vzor trpělivé lásky na božské Srdce Páně, kteréž nám volá: „Učte se ode mne; neboť jsem tiché a pokorné.“

Kdož by se nedivil nevýslovné trpělivosti Pána Ježíše? Sotva sestoupil s nebe na zemi, již trpěla láska jeho. Trpěl v Betlémě, trpěl na útěku do Egypta, trpěl tam a na zpáteční cestě, trpěl v tichém Nazaretě. Jak toužil vroucně po vykoupení našem, ale musil čekati až do jistého času. Čeká trpělivě, až Otec jej zjeví lidem. Ví dobře, že život jeho pozemský jest na krátko; vidí, jak léta plynou, aniž by svět osvěcen byl světlem nebeským. Slunce božské vyšlo již a září třicet let a ještě jsou na zemi husté tmy.

Otec nebeský vydal již svědectví o Ježíši na Jordáně a na hoře Tábora, přikázal, aby jej poslouchali. Než, jak nepatrný byl počet těch, jenž Krista následovali! Po tři léta hlásá Pán Ježíš ve školách, na veřejných místech,

v městech i na venku i na poušti; probíhá celou Galileu, celé Judstvo a Samarii. A jaké jest ovoce tolikेरé jeho práce? Uvěřili snad v něho všickni slyšíce učení jeho a vidouce zázraky jeho? Ach, jen malý počet přátel má Kristus! Zda-li tu nemusila láska jeho mnoho trpěti? Dává jim chléb nebeský, slibuje jim své vlastní tělo a svou krev za pokrm, a oni nevěří a nechťejí dar ten přijmouti. Pán Ježíš vidí, že naplnila se slova Isaiášova: „Oči jejich jsou slepé a uši jejich jsou zavřeny; slyšíce neslyší a vidouce nevidí.“ Nemusilo-li nejsv. Srdce mnoho trpěti? A přece nepřestal Pán Ježíš pracovati. I sami apoštolé mnoho zkoušeli trpělivost božského Mistra svého. A což mám říci o zrádě Jidášově, o nevděčnosti a zatvrzelosti lidu židovského? Zda-li tu nekrvácelo božské Srdce Páně? Ano, ono trpělo a krvácelo a dokrvácelo na kříži.

Nuže, pojďme a učme se od Pána Ježíše pravé trpělivosti. Naučme se trpělivě nésti kříže a protivenství. Trpěti musí i spravedlivý i hříšník. „Všickni, kteří chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivenství trpěti budou.“ A „mnozi bičové přicházejí na hříšníka.“ Mnohý si sám mnohé kříže a trápení učiní, jiný má trpěti od jiných, a zase na někoho vloží Pán Bůh kříž a všickni trpěti musíme, ať rádi nebo nerádi. Jednoho Pán Bůh křížem zkouší, druhého trestá, jiného zase odměňuje. Trpělivé snášení protivenství přináší odměnu zde i na věčnosti. — „Chlubíme-li se také soužením, vědouce, že soužení trpělivost působí,“ volá sv. Pavel. Tomáš Kempenský dosvědčuje, že trpělivost kříže umenšuje a netrpělivost je zvětšuje. Praví: „Jestliže kříž rád neseš, on ponese tebe a přivede tě k žádanému konci, kde totiž bude konec všemu utrpení. Neseš-li jej nerád, břemene sobě přidáváš.“

Trpělivosti zapotřebí jest každému jak pro tento život, tak pro věčnost, dle slov sv. apoštola: „Trpělivosti vám potřebí jest, abyste vůli Boží činíce dosáhli zaslíbení.“ — „Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost: neboť jejich jest království nebeské.“ Buďme tedy trpělivi podle příkladu božského Srdce Páně a „majíce pedil v utrpeních Kristových radujme se, abychom i při zjevení slávy jeho radovati se mohli s plesáním.“

M o d l i t b a.

Ó Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za dar trpělivosti. Ó Ježíši! uděl nám milosti, abychom světské kříže a protivenství podle Tvého příkladu tiše a trpělivě nesli a tak cestou křížovou za Tebou do slávy nebeské se dostali. Amen.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc červenec I. P. 1883.

Za trpělivost.

Ó Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za dar trpělivosti. Ó Ježíši, uděl nám milosti, abychom všeliké kříže a protivenství podle Tvého příkladu tíše a trpělivě nesli a tak cestou křížovou za Tebou do slávy nebeské se dostali. Amen.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladvé Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Dne

Obzvláště však doporučuje se:

1. *Sv. Theodora, op. 533:* Úcta, důvěra a láska k B. Srdci P. Za těžce nemocného bratra. O dar síly na těle i na duši a potřebné k tomu milosti. Vyslyšení v časných potřebách. Umírající.
2. *Navštívení Panny Marie:* Poutě Mariánské. Kongregace a jednoty Mariánské v Čechách a na Moravě. Nalezení vhodného manželství.
3. *Sv. Phokasa, m. 303:* Zkoušky studující mládeže a volení stavu podle vůle Boží. Dar milosti. Vícero nešťastných manželství.
4. *Sv. Prokopa, op. 1053:* Obnova v úctě a důvěře našich svatých patronův a dědiců. Řády mužské i panenské v zemích koruny sv. Václavské. Povolání jednoho jinocha. Polepšení osady.
5. *Sv. Cyrilla a Methoda, 869 a 885:* Bratrstvo Cyrillo-Methodějské po vlastech našich. Vytrvalost v dobrém nově obráceným v jednom městě. Pomoc Boží k důležitému úkonu.
6. *Sv. Bohumily, m. k. 1070:* Rozšíření bratrstva božského Srdce P. v mnohých osadách našich. Novosvětcení. Za dar Ducha sv.
7. *Sv. Vilibalda, bisk. 786:* Křest matky by byly oběť ve svých povinnostech. Zdárné vychování maličkých. Šťastná zkouška.
8. *Sv. Alžběty, král. 1336:* Země koruny sv. Václavské slavičí Navštívení Panny Marie. Horlivost v dobrém. Vdova dlouho a mnoho již soužená. Neduživý kněz. Odstranění lichváře z obce.
9. *Sv. Kiliána, bisk. m. 689:* Školy národní by pěstovaly ducha křest. Svěcení neděl a svátků mši sv. a zdržením se těžké práce.
10. *Sv. Oldřicha, bisk. m. 973:* Naše mládež ve městech i na venkově. Přemáhání sebe. Odvrácení moru kořalečního. Duše v očistci.
11. *Sv. Benedikta, op., slavná památka:* Sv. Otec náš a jeho snahy obrátiti národy. Obrácení zatvrzelých hříšníků, kteří již mnohá leta u správy Boží nebyli. Pomoc Matky dobré rady. Starý otec.
12. *Sv. Jana Qualb., op. 1073:* Boj proti nezřízeným žádostem. Za dar tichosti a pokory křesťanské. Vytrvalost v dobrém předsevzetí. Obec v nížto se zmáhá pít kořalky. Dar trpělivosti.
13. *Sv. Markéty, p. m. 260:* Štědrost národů křesťanských v podporování sv. Otce. Halíř sv. Petrský. 24 milionů katolických Slovanů. Vychování dítek ve 4 rodinách. Horlivost modlitby.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý en slouží se o S. bod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lurdu, Filipsofdu, Častochoře, Boleslavi a m. ost.

Pripojí každé k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc červenec I. P. 1883.

Za trpělivost.

Dne

Obzvláště však odporučuje se :

14. *Sv. Bonaventury, řeh. uč. c. 1274:* Rozkvět učení sv. Tomáše Akv. po vlastech našich. Dej, Hospodine, správcům duchovním srdce podle Srdce svého. Pokoušení. Bohoslovec. Za dar pokory.
15. *Sv. Jindřicha, cis. 1024:* Novosvědenci v zemích našich. Návrat Jihoslovanů do lůna církve sv. Horlivá modlitba apoštolátu. Studující mládež. Vychování dítek ve 4 rodinách. Churavá sestra.
16. *Panny Marie Karmel:* Úcta Matky dobré rady. Za Ducha sv. mužům vysoce postaveným. Přemožení pokušení proti čistotě. Láska k nepřátelům. Obrácení hříšníků. Dva náruživí opilci.
17. *Sv. Alexia, vyzn. 417:* By si lidé vážili nevinnosti života křest. Jinochové pro své povolání v nesnázích postavení. 2 muži opilci.
18. *Sv. Kamilla, zakl. řeh. 1614:* Touha po dokonalosti křest. Kláštery panenské v Čechách a na Moravě. Šťastné ukonč. Alois. pobožnosti.
19. *Sv. Vinc. z Pad., zakl. řeh. 1660:* Mil. bratři a sestry. Spolky sv.-Vincenské na podporu chudiny. Macechy a ditky nevlastní. Láska a svornost v několika rodinách. Klášter mil. sester v B.
20. *Sv. Eliáše, pror. patr. Chorvatů:* Církev katolická v Bosně a Hercegovině. Osvícení Duchem sv. nového opata. Stará matka.
21. *Sv. Arbogasta, biskp. 678:* Návrat 54 milionů rozkolných; 1½ mil. evandělků a helvetů do lůna církve sv. mezi Slovy. Zdar záležitosti sv.-Hostýnské. Obrácení hříšníků. Křest. skromnost.
22. *Sv. Mářt Magdaleny, kajic.:* Kajicníci a kajicnice. Rozmnožení lásky k Pánu Ježíši, zvláště ve velebné Svátosti. Odprošení za urážky. Odvrácení příležitosti ke hříchu. Mir mezi bratry.
23. *Sv. Apollinaria, biskp.:* Za ducha apošt. biskupům rakouským. Seřadění se horlivých katolíků v jeden šik proti nevěře.
24. *Sv. Kristiny, muč. 300:* Lid služebný by hledal potěchy v náboženství. Vyřízení šťastné otázky dělnické. Dar pobožnosti.
25. *Sv. Jakuba, apošt. 43:* Horliví kazatelé a moudří zpovědníci. Dvě města v Čechách. Duchovní cvičení. Díky za výpomoc.
26. *Sv. Anny:* Křest. matky a vdovy. Spolky sv. Anny. Osvícení Duchem sv. 6 osob. Trpělivost s nepřátely. Mír v domácnosti.
27. *Sv. Pantaleona, lékaře, m. 303:* Lékaři a jich školy by vzali více na se ducha křest. Umírající by v čas zaopatření byli.
28. *Sv. Innocence, pap.:* Lid řemeslnický. Průmysl a obchod ve směru křest. Šťastná hodinka smrti. Přemožení náruživosti.
29. *Sv. Marty, p.:* Život rodinný. Porozumění: „Modli se a pracuj!“ Ochrana proti závistníkům. Vytvrlost v dobrém. Duše v očistci. Milost síly v pokušení proti svatě čistotě. Obrácení hříšníka.
30. *Sv. Abdon a Senen., m. 250:* Podporování katolického tisku. Překažme odbírání a čtení špatných spisů. Pomoc v jisté práci. Dokonání záslužné práce. Dar osvícení Duchem sv. Duše v očistci.
31. *Sv. Ignáce, zakl. řeh. 1556:* Tovaryšstvo Ježíšovo. Působení jeho mezi Slovy na jihu, východě i západě. Dosažení stálého zdraví. Všichni v tomto měsíci v Pánu zešnulí údobí katol. bratrstev.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lúrdu, Filipsořtín, Časochové, Bolešavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát tisku.

Zjevných nepřátel snáze uhájíme se, než tajných a skrytých, to zajisté každý z vlastní zkušenosti ví a zná. Dokud naše sv. víra měla odpůrce, kteří mečem a ohněm, smolou a žalářem proti ní bojovali, tu poskytovala zápa-
siště římská hrozna sice a krvavá divadla vyžilým pohanům, ale každá krupěj nevinné krve mučednické zplodila církvi nových udatných bojovníků na tisíce a tak proti víře nepřátel úžasné se vzma-
hala a šířila; avšak nejen nových vyznavačů tímto zřejmým a veřejným bojem přibývalo církvi sv., útrapy a pronásledování křesťanů s největším užitek-
m a prospěchem bylo křesťanství samému, utvrzujíc totiž u víře vyzná-
vače nesmělé a nerozhodné, budíc hrdin-
ství a ctnosti, jakých svět před tím nikdy neviděl. Co jsou všickni ti báječní rekové u Řekův a jiných národů pohanských, přirovnáme-li je k hrdinům křesťanským; co jsou panny Vestalské, jež za drahé peníze, za veliké důstoj-
nosti a pocty, jen samému téměř panovníku slušící, na několik roků čistotou se zaslibovaly, srovnáš-li je s tisíci a tisíci paníců a panen křesťanských, kteří vyhnanství, pouta a smrt odměnou berouce, čistotu svou až do posledního dechnutí zachovali? Než kdo vypočítá ovoce toho zjevného nepřátelství a boje proti církvi katolické! Právem můžeme tvrditi, že dějiny církve katolické jsou ty nejkrásnější, že jsou nejbohatší na

vznešené vyznavače, když nepřátelé zjevně útokem na ni hnali. Velikou naopak škodu brala církev, mnoho údův odštěpuje se od zdravého kmene, jakmile způsobem lstným, úskočným a skrytým, dle obyčeje polních krtek, proti ní boj vzplane. A tento boj věru Jidášský rozžulil se měrou posud neslychanou v nynější době, jsa církvi tím záhubnějším, že nalezl katolíky neozbrojené a lhostejné, u víře ospalé a netečné.

Jaký pak jest ten boj, jenž církvi jest věsti?

Jest to boj, v němž v první řadě nesahá se na články víry, jako druhy bývalo, za nynější doby běží hlavně o to, znemravniti nejprve společnost lidskou, zvrátiti a podkopati její základy t. j. mravnost a poctivost, šlechetnost a vzájemnou důvěru; podryti život rodinný, to jest svatou pásku, jež víze rodiče a dítky, lásku totiž, vděčnost a úctu vyhladiti a na její místo bezuzdnost, po-
živavost, hrabivost a vypočítavé sobectví učiniti poutem dítek a rodičů; otupiti vůbec srdce lidské a všeliké ctnosti neschopným učiniti, zkrátka všecken mrav a řád křesťanský odstraniti a zničiti — a podaří-li se takto otrávití společnost lidskou, pak, soudí nepřátelé církve katolické, zmizí poslední křesťan katolík a s ním ovšem i jiná nábo-
ženství v dým a páru se rozplynou, trvajíce jen tak dlouho, pokud víra ka-
tolická a jsouce jí za důkaz její pra-
vosti; pak budou všechny články víry,

pak bude mravouka křesťanská, tento nepohodlný karatel, navždy vyhlazen a pak — rozum, vlastně chtějí říci zvířecí tělesnost, která jest posledním cílem a koncem tužeb jejich, bude vládnouti člověkem a tudíž veškerým světem; pak bez ostychu povedeme si jako zvířata uzdu pouštějící všem vášním, všem chťiům, žijíce v neobmezené svobodě, bez pána a bez soudce jako dravá zvíř, silnější povalující slabší, zchytralejší dříve neobratné a nemotorné.

Či nespátrujeme tyto výjevy budoucí společnosti lidské již nyní ať prozatím jen roztroušené v děsné své povaze jako denní hosti?

A jakou zbraní domáhají se nepřátelé naší dosíci svých tužeb? — Tiskem — špatné noviny a knihy, to jest ona osudná zbraň, mocnější nad oheň a tvrdou ocel císařů římských.

I.

Tato nad míru nebezpečná zbraň neukazuje nám svého ostří, zahalena v krásný, smyslům našim lahodící zevnějšek, bodá nás ranami nezhojitelnými smrtelnými, jsouc zkalena jedem neošklivějším. Zastřena a skryta jsouc vtrhává se ve všechny kruhy od nejvznešenějších počínajíc až do sprosté chatrče pohorské. A to jest právě to nejohrovenější; pokud jádro lidu, lid venkovský totiž byl zdrav, nebezpečí snáze bylo přemoci; ale náhaza špatnými novinami a knihami zplozená není pouze v salonech boháčův, o nikoliv, zajdeme si do té nejodlehlejší dědinky, i tu shledáš ta roztočivná, podezřelá — „světla;“ i tu uvidíš ty nejopzlejší romány, které pestrými ilustracemi ozdobeny a obrazy Svatých, jakožto premiemi poděleny, ubohého otravují venkovana, jenž obrazem svatým zaslepen snadno bývá lapen, poslední groš z kapsy obětuje, aby zaň v rodině zasel — nepokoj, aby v sobě vzbudil pochybnost o svaté víře, počestnost svou podkopal a takto blaženou a pokojnou domácnost peklem nahradil.

Co ten bohapustlý tisk v městech tropí, toho netřeba nám doličovati.

Vezmi leckteré noviny do rukou, jsou přeplněny zprávami o vraždách nejen dospělých mužů a žen, ale i starců, ba i dítek 12 letých, jež z lásky nešťastné život si berou; máme se též zmíniti v opizlostech, které veřejně se tam vychvalují a doporučují — o tom stud a úcta k čtenářům brání nám mluvit.

A jak si vedou katolíci naproti této zhoubné spouště — oni spí! Ký tedy div, že slova Spasitelova způsobem nad míru děsným skutkem se stávají. „Když lidé spali, přišel nepřítel a nasele koule mezi pšenici.“

Nyní již toho spánku u nás katolíků dosti, jest na nás povstati konečně, abychom hráz a baštu postavili, již záplavě té hrozného konce učiniti lze.

Naši úlohou má a musí býti uchrániti a uhájiti mravu a řádu křesťanského a tím víry sv.; naši povinnost jest, v rodině křesťanské ducha lásky, poslušnosti a účty vzbuditi, společnosti lidské vrátiti poctivost a spravedlnost křesťanskou, mírnost a šetrnost; naši věci konečně jest, vrchnostem potřebnou vážnost a poddanost u podřízených a to ne zbázně před trestem, nýbrž z lásky k Bohu vymoci, vůbec obnoviti a obroditi lidstvo dle zásad křesťanských a tím opět víru svatou povznést. Úkol to zajisté přenesnadný a vítězství těžce dobytno, ale my se ho doděláme bojujíce touž zbraní proti nepřítelům, jakou oni proti nám. A zbraň ta jest — tisk katolický — knihy a noviny dobré.

Nezbytno tedy jest zařizovati závody a tiskárny katolické, tiskárny, jež nevyhle ávajíce zisku hmotného a sebe obohacení jediný úkol před sebou mají, mrav a řád křesťanský zase učiniti ve světě základem a řídídem společnosti lidské počínajíc od prostého venkovana až ku knížatům, kteří vládnou mocnými říšení.

Než co by prospělo zařizovati tiskárny a tisknouti tisíce ba miliony dobrých novin a knih, kdyby ony v prachu ležice steřely; to nepospěje. Knih těch natiskne se v krátké době počet nesčíslný, ale hlavní věci jest získati apoštoly, kteří by výmluvně a

neohroženě rozšiřovali dobré spisy a noviny mezi lid, aby majíce dosti na odměn, již se jim kdysi od Boha dostane a již církev svými odpustky jim udělí, snažili se předně zabrániti, aby náказа špatnými spisy a knihami nevnikala dále v prostší lid venkovský, jehož jedinou útěchou sv. víra jest, dále pak aby z domů vznešenějších a zámožnějších vytisknuta byla krvavá ta literatura novověká, pohanská a spisy dobrymi křesťanskými nahrazena.

Nelekejme se, práce to peprná, boj krutý a z počátku nerovný, a proč? Poněvadž mnoho hradeb již obsadili, mnoho průkopů vykopali, mnoho pevností nepřátelé vystavěli, a nám katolíkům teprv shledávati jest vojáky a stavivo, nám teprv náspy vyhazovati. Avšak bojovníků nám rychle přibývati bude, jakmile vznese se prapor náš, bojujemež za věc svatou, šlechtetnou, Bohu milou a veškerému člověčenstvu prospěšnou. Seřadme se tedy v jeden šik dle návrhu jisté osoby, která horlivosti svatou nadšena jest pro spolek ten, nejen kněží ale i laikové, nejen mužové ale i ženy vezměme si za ochranyni královnu nebes, která v Písmě sv. vším právem sluje „Šik spořádaný“ neboť potřela hlavu hada pekelného a jeho přivrženstva; požádejme sv. Otce Lva XIII., aby poželnal podniku našemu, aby obdaril ho odpustky, zavažeme se vespolek novin špatných nečisti, knih nevěreckých a nám nepřátelských neкупovati, nýbrž jen dobré knihy a noviny kupovati, lidem majetným půjčovati aneb rozdávat, knihovny zařizovati, knihy špatné z rodin křesťanských odstraňovati a dobrými je nahrazovati. Tohoto šlechtetného cíle dosáhneme, když spojení vespolek nejen z přebytku svého knihy dobré budeme kupovati, ale i když na smrtelné posteli mimo jiných zbožných legatů i na tento bohubilý spolek rozšiřování dobrých časopisů a knih, nějakou částku poručíme.

Předkládáme návrh tento všem svým přátelům a čtenářům. Spojte se s námi všci, již stejně smýšlíte a uvažujte, zdaž není spolku toho navrženého nevyhnutelně zapotřebí, zdaž není již čas svrchovaný jej založiti, ale uvažte

též, kterak zřízení nejlépe by prospíval a oznamte buď některé redakci katol. časopisu aneb říditelstvu papežské knihtiskárny v Brně úsudky a návrhy své, abychom pak to nejlepší vyberouce podjalis úkolu toho obtížného, ale důležitého, čemuž Bůh dej svého požehnání a Bohorodička své přimluvy a pomoci.

II.

Před několika roky počali jsme zakládati farní knihovny, ale pro velké obtíže a malé účastenství za nedlouho jsme ochabli; nyní ukazuje se potřeba nejen farních knihoven, nýbrž vůbec spořádané působnosti prostředkem tisku již svrchovaná, jak dobře napsal Pater Bon. Schneider: „Spolek na rozšiřování laciných a dobrých knih máť obzvláště v naší době ze všech největšího významu, kde lid právě — jako by peklo bylo vysláno — tisícerými a tisícerými špatnými spisy zaplaven jest.“

„Ó kéž by,“ píše jiný, „hodně mnoho takových spolků všady, ano i ve vesnicích se zakládalo! Dobrá, lidu našemu přiměřená knihovna, i v sebe menší dědince, může jen blahodárně působiti. Ovšem, obyčejný lid nečte mnoho, ale čte přece, špatné i dobré — jak mu do rukou přijde. A proto že tu krvavá, nemravná, ano necudná literatura obyčejně nejacinější jest (býti se jim zdá), kupuje si při rozličných příležitostech z nevědomosti přece knihy a pod., jaké posud jsou jedem, o čemž se každý přesvědčiti může. Ano i do rukou dětí dostává se ten strašný jed špatného čtení, a to často v rodinách jinak dosti křesťanských! Nepřehledná jest zvláště v městech našich záhuba, již působí špatné knihy, brožurky, noviny a pod., a to se stává nejvíce proto, že lid nemá na přemnohých místech ani příležitosti dobré knihy čísti! Mluv si, co chceš, kázání a křesťanská cvičení za našich časů nejvíce stačí.“ — Známý Maurel praví na konec o takových spolcích: „Kéž by aspoň všickni faráři svým farníkům zanechali dobrou knihovnu. Bylo by to nejvšednější drabocenné dědictví! — Než samo zřejmo, že

totéž platí o nekněžích, kteří častěji tu vydatněji působiti mohou k uskutečnění tohoto přání.⁴

Ostatně nejví se nutnost a potřeba takového spolku jen u nás, ona jest všeobecná, tak jako nebezpečí jest všeobecné, po celém světě rozšířeno. V Itálii trvají již od několik let takové spolky či jednoty, a sv. Otec obdaril je mnohými duchovními milostmi, a nedávno při jisté audienci k nové horlivosti je povzbudil; ve Francii jest právě nyní v proudu zařízení takových spolků, a podle zpráv z Tulúsu nám 12. dubna zaslaných jeví se jejich činnost velice utěšenou: v týdni rozdá se pět až šest set dobrých knih a časopisů mezi lid a to právě tam, kde toho největší jest potřeba. Všude po zemi francouzské jsou vyhlídnuti tak zv. „horlivci“, kteří záměr jednoty provádějí a takto odpor kladou proudu zhoubnému, který nebezpečím hrozí i celému státu i jednotlivcům.

III.

Navrhujeme tuto náčrtek stanov, za jakými by spolek „pro rozšiřování dobrých časopisů a knih“ — pravý činný apoštolát modlitby, založiti se mohl:

1. Každý úd zavazuje se, neodebíratí žádných proticírkevních, mravu

a úřadu křesťanskému odporných časopisů a knih, aniž jich ve svém domě trpěti.

2. Každý úd slibuje, straniti se obchodů knihupeckých a tiskařských, kterými — třeba i vedle dobrých spisů — také špatné spisy se rozšiřují a podporují.

3. Hlavní starostí spolku bude, dbáti, aby v každém městě byl aspoň jeden poctivý závod knihupecký a tiskařský, jemuž by šlo o rozšíření jen dobrých věcí. Takové závody třeba především podporovati svým účastenstvím.

4. Členové jsou: a) zakládající, kteří buď jednou na vždy, anebo ve lhůtách větší částí přispějí k aktivnímu fondu, k. p. 25 zl., b) přispívající ročně 1 zl. anebo jen 50 kr., c) činní v rozšiřování dobrých knih, roznášením či kolporterstvím, sbíráním předplatného atp.

5. Členové obdrží jisté knihy a časopisy, jichž seznam jim se ve známost uvede, za cenu nejmiřejší, neb zdarma.

6. Členové se scházejí ku společným poradám aspoň jednou za měsíc a v určité výroční dny konají se služby Boží za živé i zemřelé.

7. Řízení spolku a celá péče o provádění vytknutého účelu odevzdá se výboru volenému valnou hromadou k. př. na 3 leta.

Císaři a králi Františku Josefovi I. přeje Me V Den
narození Vše blaho pravé a Četná Léta k panování!

Píseň o křepelce.

Křepelička ve zítě:

„Cti Boha!

Cti Boha!“

prozpěvujíc hlasitě

k modlitbě zve všechny tvory,

člověka i ptactva sbory.

Křepelička na stráni:

„Pros Boha!

Pros Boha!“

pobádá nás v plesání,

bychom k nebi měli zření

v strastech, bídě, utrpení.

Křepelička z jetele:

„Dík Bohu!

Dík Bohu!“

vstříc ti volá vesele,

abys nezapomněl v žití,

koho vždy máš velebiti.

Křepelička pod h:ází:

„Věř Bohu!

Věř Bohu!“

švitoří, když v nesnázi

duše nadějí již tratí . . .

víra s láskou zpět ji vrátí.

Jan Ježek.

Pout k nejsvětějšímu Srdci Páně.

(Pokračování.)

VI.

S iž po několik měsíců vybízím tuto své milé čtenáře „Školy“ k pilnému putování k božskému Srdci Páně, a proto nebude mně snad nikdo za zlé brát mé tajné přání: zvědět, mnoho-li asi poutníků kráčí opravdu za mnou k tomu nejsvětějšímu místěčku na celém světě?

Či snad nevábí je ty milosti, jež se tu z pramene řinou? Nelíbí se jim ty dary, jež jim tu ukazují? Očekávali snad něco jiného?

Vímť sice, že každoročně na tisíce poutníků putují na naše místa milostná a rozličných darů a milostí si zde na Bohu skrze přímlyvu Matky Boží vyprošují; ale co to po většině bývá? Ten ku př. má doma churavé dítě, onen je sám neduživ na očích, na prsou neb jinde na těle; jiného zas trápí starosti o daně a dluhy a potřeboval by letos hojnou úrodu na polích a vinicích, nemá-li hlouběji do nouze zabřednouti; opět jiný obává se o své stáje, by je nezachvátil dobytčí mor, jenž v sousedstvu již straší; a zase jiný má před sebou důležitý krok, od něhož budoucí jeho blaho závisí, buď stav manželský, buď nový obchodní podnik; anebo panuje v celých krajinách přílišné sucho, po mnoho neděl je nebe jako měděné a země jako žhavé železo a veškerá úroda hyne atd.

Ano, v takovéto nouzi a bídě nemusíš dlouho kázati a pobízeti na pouť; ti, jichž se týče, jdou ochotně již sami, aby si vyprosili s hora pomoc pro ránu, která je nejvíce bolí. Avšak já se táži, mnoho-li asi mezi všemi poutníky jest těch, jenž konají pouť na vyprošení ně-

„Báň náš jest láska, a láskou všechno žije. Blážen člověk ten, jenž v ní trvá.“

Angelus Silesius.

kteří křesťanské ctnosti? Kdo asi, ptám se, prosí Matku Boží na sv. Hoře, na sv. Kopečku, v Maria-Celle a jinde o mírnost a trpělivost, o pokoj a čistotu srdce, o správnost v plnění povinností svého stavu, o víru, naději a lásku? — ačkoliv jisto jest, že těchto darů více potřebují a jistěji by obdrželi, než toho zboží pozemského, o něž obyčejně žebrávají.

Ano, takový už je ten člověk od počátku! Tam za mořem v Americe jest také jedna země, kamž tisíce lidí rok jak rok i od nás z Evropy putují. Není jim za těžko opustiti rodnou zem, rodiče a přátele, snášeti tisícíeré nesnáze a nebezpečí, oni se nehrozí ani možného utonutí na moři, toho všeho se odvažují, jen aby se dostali do té šťastné země — Kalifornie! Neboť tam nalezá se ryzé zlato v celých kusech na povrchu země aneb nahrabe se v písku zlatonosných řek!

Jak? milý čtenáři! nemáš snad i ty sto chutí do Kalifornie? nemáš již na jazyku otázku, jak daleká a kudy cesta tam? — Ó věř mi, že, kdybych dnes ohlásil společnou pouť do Kalifornie, více bych poutníků získal, než tuto získám, když volám a zvu sice také do „zlaté zemi“, ale nikoliv tam za mořem, nýbrž tamto v nejbližším chrámu — ve svatostánku, kde leží nahromaděno zlata, a sice vzácnějšího, než ten kov pozemský, totiž — zlato pravé, ryzé lásky k Bohu!

Zda tu některý čtenář neobráti ihned list, řka — jaksi sklamán v naději: „Aj, tohle? — a nic jiného?“

Tak jest, milý příteli, nic jiného nemám pro tentokráte; avšak proto přec

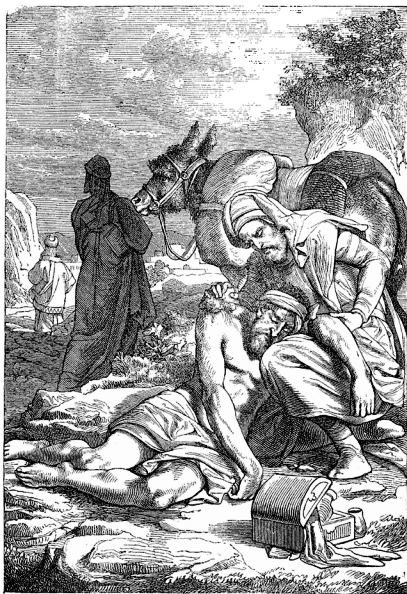
nelistuj dál, nýbrž poslyš jen slovíčko, snad, snad se ti přece článku ten zalíbí! Především musím ti zboží své ukázati a na výtečné vlastnosti jeho upozorniti. V nynějším světě už to ani jinak nejde; jen kdo své zboží umí vychváliti, ten má odbyt, byť by nestála věc za nic; jiné ale sebe lepší zboží zůstane nepovšimnuto ležeti, pak-li je nikdo nena- bízí a nevy- náší. Tu immě nezbyvá, než abych také pověděl, co za poklad ta láska Boží jest, jak jest každému ne- vyhnutelně potřebná, jakou cenu má i tam na nebi u Pána Boha a co z člověka může udělati atd., a to vše nejlépe poznáš z ná- sledujícího příkladu:

1. Před ně- kolika sty lety žila v Asii žena jmé- nem Eudoxie.

Náboženství neměla žádné, leda to, že sama sebe měla za boha a nechala se i od jiných jako bůh ctíti, chváliti a milovati. Byla totiž neobyčejně krásné tváře a uměla líčením a strojením přirozenou krásu svou ještě zvyšovati. Tak byla Eudoxie, jak se pisatel jejího ži- vota vyjadřuje, horlivou služkou ďábla, sloužíc mu sváděním mladých lidí; neboť

mladý svět tehdejší putoval k ní odevšad obdivovat krásu její a přinášel jí tak bohatých a vzácných darů, jakých sotva která královna tehdáž měla. Tak počí- tala Eudoxie v šatnici své neméně než 275 hedbávných oděvů, 166 zlatem krumpovaných, na 20.000 liber zlata mimo jiné drahokamy a skvosty. Avšak

bohatší nad to vše byla duše její na hříchy a nepravosti, do nichž ji lehkovázný a rozmařilý ži- vot svedl. — Dlouhá léta již Eudoxie strávila v hříšných roz- koších světa, když tu z ne- nadání přiká- zala jednoho dne své slu- žebné, aby dům pečlivě uzavřela a ani člověčka k ní nevpuštěla, a místo obyčej- ných lahůdek by připravila sprosté jídlo a vodu na stůl. Sama pak šat hedbávný a

všeliký šperk odloživši oblékla se v chudý šat obyčejné služby, rozdávala hojně almužnu a nevycházejíc ani z domu po- stila a modlila se, až konečně jednoho dne vedena jest do chrámu Páně k sva- tému křtu a odtud vrátila se na duši jako čistý, bílý beránek, ač prve černá a ohyzná byla jako vtělený ďábel. — Odkud medle taková změna a proměna

s Eudoxii? — Povím ti to, milý čtenáři, jedním slovem: to způsobila v ní láska a Boží! Předivné jsou cesty Boží! Stalo se totiž, že před krátkým časem cestoval městem, v němž Eudoxie hříšný svůj život vedla, nábožný mnich. Náhodou, po lidsku řečeno, ale dle Boha zvláštním Jeho řízením noclehoval v domě sousedním, v siní, jen slabou zdí oddělené od bytu hřišnice. Po svém zvyku bděl i tuto noc na modlitbách, dílem říkáje hlasitě svůj breviář, dílem zas předčítaje duchovní čtení. Četl právě o věčnosti a o přísném soudu Božím nad hříšníky. Eudoxie slyšela to vše slabou přičkou zcela zřetelně. A hle, to byla pro ni ona chvíle pozhnaná, kdy dobrý pastýř naléztí chtěl ztracenou ovečku svou. Milostí Boží hnuta zavolala k sobě hned druhého dne mnicha a vyptávala se pilně na věci svatého náboženství, jež byla v noci zaslechla, o Bohu, o pekle, o věčnosti a co by činiti měla, aby nebyla na věky zavržena. A mnich mluvil jí ryzou pravdu a vyprávěl též, jak neskonale milosrdný je Bůh k hříšníkům kajícím a kterak i ona může doufati a dojíti ještě spásy před přísnou spravedlností Boží.

To vše, o čemž nikdy neslyšela, došlo hluboce Eudoxii. I žádala o další poučení; a hle, čím více o Bohu slyšela, tím milejší jí přícházela, a čím milejší Bůh, tím ošklivější byl jí dosavadní život její. A jako v přírodě nesnese se jarní slunko s ledem a sněhem, tak i v srdci jejím vypudila láska k Bohu všecku lásku k světu a hříchu. Zkrátka, Eudoxie se úplna obrátila, jest pokřtěna a započala nový život v Ježíši Kristu. —

Hle, milý čtenáři, to je první zázračný účinek, jež působí láska Boží v srdci člověka, že vypudí a vyžene odtud důkladně všeliký hřích a lásku k hříchu.

Není-liž pak to již přezáducí zisk pro jednoho každého z nás?!

Než budu ale dále vypravovati o Eudoxii, poohlédni se, milý čtenáři, zatím, jak to asi s tebou stojí v tomto ohledu? Nemáš snad také nějaký hřích v srdci utuchlý a zakořeněný? A nemá poslední soud, věčnost a peklo pro tebe tutéž platnost, tutéž pravdu a váhu, jako pro Eudoxii? Nemáš i ty toutéž měrou zapotřebí lásky Boží, aby roztála ledové a v hříších utuchlé srdce tvé, aby tě odvrátila a odloučila od lásky k hříchu a světu?

„Kdo nemiluje (Boha), zůstává v smrti,“ stojí psáno. Ó věz tedy, že i ty bez lásky Boží zůstaneš v smrti hříchu! Jedno toliko jest s to, zapudití ze světa smrt duchovní (totiž hřích), a to je právě láska Boží!!

Kdyby ti tedy dnes dal někdo milion zlatých, nemůžeš tím přece odstraniti ani jeden hřích z duše své. Dá-li ti ale Bůh jen jednu jiskru lásky Boží, má větší cenu, než celý ten milion, ba než celý svět, ba platí téměř tolik, jako Bůh sám! neboť Jeho si získáš láskou svou!

Ejhle, tolik může, takovou cenu má láska Boží! Nuže, milý čtenáři, netoužíš ještě po ní? nežádáš si ji? Poslyš tedy dál!

2. Nic se nedivím, že duše zaujatá pro hřích a rozkoše světa necítí té nejmenší touhy po lásce Boží. Co může cítiti ten žár ohnivého, jehož srdce jest učiněný led?

Tak ovšem vedlo se z počátku i Eudoxii. Kochala se prve v radosti světa, ale radost ta platila jen tělu, duši škodila; neboť ji zkazila a porušila tu jediné pravou radost — čisté svědomí.

Láska Boží však kamkoliv zavítá, činí to naopak; zkazí a ztrpčí radost světskou, osladí pak a zpříjemní ti ctnost, jež se ti z počátku tak trpkou a těžkou býti zdála.

Vždyť láska k věci vůbec dovede člověku i to největší namáhání učiniti snadnou hračkou. Co se nastojí ku př. lovec v zimě po celé noci v lese na číhané, že se až celý zimou třese a třením zahřívá skřehlé ruce, aby v nich pušku udržel; ale řekneš-li mu, proč nejde domů do teplé světnice, vysměje se ti, že ta trocha zimy mu neublíží. Hle, chuť a láska k honitbě činí jej citelným k mrazu.

Podobně, jak jsem pravil, vedlo se i Eudoxii. Slyšíc poprvé od kněze, že, chce-li zachrániti duši svou, musí se zřici hříšného života, jakýž dosud vedla, že musí i to zlato a všecko bohatství hříchem vydobyté obrátiti k bohumilým skutkům; slyšíc, že musí i tělo své v přísnou kázeň pojmuti a zákonu Božímu podrobiti: tu zdála se jí také řeč ta příkrou a přísnou býti a zhrzila se nemálo kroku toho. — Ovšem, ďábel nechtěl jen tak snadno pustiti kořist svou, a proto jí líčil nový, křesťanský život tak hrozným a nesnesitelným.

Eudoxie u vědomí své těžké viny bila se v čelo a s pláčem kvilela nařikajíc na přísnou spravedlnost božskou. Ráda by byla věčnému ohni v pekle unikla, ale — nerada by se zřekla rozkošného života. Mnich však odhalil jí tuto lešť ďábelskou a dokazoval, jak veliké je milosrdenství Boží, jak mocná milost jeho a jak veliká odplata očekává ji tam v krásném, věčně blaženém nebi. To dodalo kajicnici mysli. Jiskra lásky Boží ochotně přijatá rozhorela se v srdci jejím víc a více a rozehrála je tou měrou, že již sama svoluje a vyznává, že všemu, všemu se chce ochotně podrobiti, cožkoliv na ní bude žádáno, že ráda bude sloužiti Bohu a vynasnaží se, aby kajicností svou dobrý příklad dala všem lidem, jež byla prve pohoršlivým životem svedla a zkazila. A skutečně, všecko to hříšné nabyté zboží a bohatství rozdala chudým,

oblékla na se prostý šat a dle rozkazu kněze uzavřela se po sedm dní v domě svém, trvaje na vroucích modlitbách. Tu zjevil se jí anděl, ukázal jí nebe a přislíbil pomoc svou. A hle, to vše naplnilo Eudoxii takovou radostí a útechou, že po sv. křtu nechtěla se více vrátiti do světa, ale vstoupila do kláštera.

Hle, milý křesťane, to je tedy druhý zázračný účinek lásky Boží; neboť učiniti to, co se člověku teď zdá těžké, příkré, ba téměř nemožné, za krátko snadným, milým, utěšeným, zdaž to nelze zázrakem zváti?

A jak, není i tobě, drahá duše, podstoupiti pro spasení mnohé a příkré obtíže? Ba ovšem, řekneš, víra křesťanská požaduje mnoho na člověku — to se nedá upříti. Ale já dodávám: Ona také slibuje mnoho a pomáhá člověku, jak jsme právě slyšeli, tak že to vše rád podstoupí.

A ty vši nyní, milý čtenáři, které to kouzlo k tomu pomáhá. Aj, jak bys si měl tedy nechati na tom záležitosti, abys srdci svému získal lásku Boží! Jak potřebná tedy, jak nutná jest pro každého křesťana, chtěli dostáti úkolu svému! — Jakmile bude v srdci tvém láska Boží, bude tě z vnitra pobádati a poháněti, abys zanechal hříchů svých a vystříhal se i všech svůdných příležitostí, abys odložil šat marnivý a varoval se nebezpečných spolků, zábav a radováněk. Láska Boží tě bude nutkati, abys přerušil ty a ony hříšné známosti, odložil stranou to počtené čtení svůdných a oplzlých knih a novin. To vše samo sebou se ti zoškliví a zhnusí, a naopak sladká touha bude obracet srdce tvé k Bohu a Jeho svatým, ke stolu Páně, k dobrým lidem, k střídmosti a sebezapírání, k trpělivosti v křížích, k skutkům milosrdným a bohumilým, a za krátko zkusíš sám na sobě pravdu slov Kristových, že „jho jeho lehké jest

a břímě jeho sladké!“ Kristus sám přidá ti, že budeš mít radost v zákoně Božím, kterou bys nedal za celý svět!

Než, pravá cena této lásky Boží jeví se teprv v poslední hodině smrti. Rei, milý čtenáři, co by byly prospěly Eudoxii všechny ty šperky, perle, drahokamy a všechno skvostné šatstvo a zlato při jejím skonání? Leda by jí byly tu poslední chvíli hodně přitížily a ztrpčily a tam na věčnosti byly by jí zapálily oheň, oheň věčný a věčné trapný. Nyní však umírajíc měla Eudoxie jen jeden poklad, a to byla láska Boží v srdci jejím, ale poklad ten učinil ji přebohatou a přeblaženou na věky!

Považ a rozvaž to dobře, milý křesťane! I tobě nepomůže na smrtelné posteli žádný statek pozemský k ničemu, leda k přitížení; jediná však láska k Bohu dopomůže ti k dosažení nejvyššího cíle! A proto směle díím, že tedy láska Boží mnohem vzácnější jest, než všechno zlato Kalifornie a celého světa! A zajisté dobře měl onen světec, jenž každodenně na modlitbách Boha prosíval, aby mu všechno, všechno odňal a toliko jedno mu dal: „svou milost, ó Pane, svou lásku mi dej, a dosti mám!“ —

Nuže, jak, milý čtenáři, nehýbe se v srdci tvém ještě žádná touha po tomto tak vzácném, tobě tak nevyhnutelném pokladu? Nemáš ještě chuti prositi aspoň Boha o ten dar, o lásku k Němu? Nic podobného neozývá se v srdci tvém?

Chci tedy ještě dále mluvit, snad se mi bohdá podaří pohnouti je k tomu, abys poprosil aspoň Boha o ten vzácný dar.

8. Víš-li pak, příteli, v čem vlastně záleží cena člověka před Bohem?

Jak známo, nečiní drahokam tak vzácným a drahým ani jeho barva, ani jeho tvar; neboť i sklo lze obarviti a ohladiti tak, že se zúplna drahokamu podobá, a přece nemá cenu jeho, přece

je to jen sklo a ne kámen. Podobně ani zlatu nedává lesk ceny, nedělá lesk zlato, nýbrž naopak zlato dělá lesk; neboť zlato zůstává zlatem i tam, kde se neleskne, ale má podobu zcela prosté rudy. Ovšem dítě a neznalec nechá se leskem, barvou zlata aneb drahokamů snadno klamati, ale znalec nikoliv; ten hledí na vnitřní cenu a hodnotu.

Obrátíme pravidlo to na člověka a pažme se: Co činí vlastně člověka tím, čím býti má podle vůle Boží, či co mu dodává pravé ceny před Bohem? — Tělo s duší spojené činí tě člověkem, ty ale máš býti ještě něco více, ty máš býti Bohu milým dítětem, a neješ-li, neplatíš nic před Ním! Buď si sebe krásnější a spanilejší na těle, sebe bohatší na statcích pozemských, buď si sebe učenější a vzdělanější na duchu, buď si silný, otužený a obratný, buď si k lidem vřidný, laskavý, dobrosrdečný atd., to jsou všechno dobré vlastnosti, avšak při tom všem můžeš býti v očích Božích šeredný, ohyzdný a hoden zavržení, jaci také skutečně tisícové před Bohem jsou. Nuže, co jest to tedy, táží se ještě jednou, co tebe činí Bohu milým, a tvé skutky Bohu vzácnými jak zlato a drahokamy?

Jedním slovem, láska Boží jest to! Ta okrašluje a, bych tak řekl, ozlakuje tvé tělo i duši, tvé myšlenky, řeči a skutky, tvé práce a utrpení tak, že se Bohu líbí. Buď si třeba nejsprostší služkou v stáji, buď si otrhaným žebrákem, buď si prostým nádenníkem neznaje ani čísti ani psáti, jen miluj Boha, čin vše z lásky k Němu a jsi v Jeho očích ryzím zlatem! Buď si nemocen, trpíš-li ale tiše z lásky k Bohu, dej almužnu sebe menší, dáš-li ale k vůli Bohu, učin si újmu v jídle, v řeči, v zábavě, strádáš-li k vůli Bohu aneb naopak, přej si pokrmu a nápoje, hry a zábavy v míře a počestnosti podle vůle

Boží: a hle, to vše, vše jest zase v očích Jeho pravé zlato, poněvadž je to láska Boží. — Naopak píše sv. Pavel, ovšem z vnuknutí Božího, že, kdyby měl člověk takovou víru, že by hory přenášel, kdyby i mluvil všemi jazyky, kdyby všecken statek svůj chudým rozdal a tělo své v mučnickou smrt vydal: nemá-li ale lásky k Bohu, že to vše nic před Ním neplatí. — Ejhle, jakou cenu má láska Boží?!

A co následuje z toho pro tebe, milý čtenáři? I ty platíš před Bohem jen tolik, mnoho-li pravé lásky k Němu máš! Nuže, posuď a odhadni sebe sám, jakou tedy cenu máš asi dnes v očích Božích?

Na konec vrátím se ještě jednou k Eudoxii. Jest tedy v klášteře; ze všeho bohatství a lesku, z rozkoší a slávy světa není u ní ničeho více k spátrání, a tím pozbyla také v očích světa všeliké ceny a lásky. Avšak věz, milý čtenáři, ta nejnižší a nejsprostší její práce tam v klášteře jest u Boha stokrát víc, než celý její minulý život v hříších strávený. A co v klášteře žije, den po dni přibývá jí na ceně a bohatství u Boha, tak že je posléze tak bohatá na ctnosti a zásluhy, že si i věčné nebe koupila svou krví, již prolila v krutých mukách. Asi sto let po Kristovu narození umučena a zabita jest od pohanů proto, že svého Boha zřící se nechtěla, a od té doby požívá nejčistších radostí nebeských jakožto odměny za svou lásku k Bohu! Bez lásky té byla by však po ten celý čas pohřbena v pekle!

Má-li se jedenkrát i tobě, milý čtenáři, otevřítí nebes brána, musíš přinést s sebou vstupné; neboť zdarma a na pouhé prošení se ti neotevře. Poplatek vstupný jsou ale jen skutky v Bohu a pro Boha vykonané; tedy láskou Boží proniknuté asi tak, jako je žhavé železo proniknuto ohněm.

Aj, milý čtenáři, vezmi si dnes tu chvilku času a přemýšlej a přemítej, mnoho-li asi tvých věcerejších myšlenek, řečí a skutků, práci a utrpení bylo podobně láskou Boží proniknuto? Dle věcerejšího dne můžeš pak snadno učiniti přehledný účet o minulém týdnu, měsíci, o minulém roku, o minulém tvém životu, a uvidíš, jak veliký asi kapitál takových u Boha platných skutků již máš nashromážděný. Nebojíš se, že tu stojíš snad před Bohem s prázdnýma rukama, jako žebrák, nuzný hříšník? Jaké by asi bylo dnes tvé vstupné, jež bys nabídnouti mohl na otevření nebes brány? —

Jak? ani to nepobádá tě toužiti a bažiti po lásce Boží, sháněti a píditi se po ní? Ani snad nevzdychne si duše tvá: „Ó kdybych jen věděla, kde, kde naléztí aspoň krůpěj této lásky Boží, bez níž mi nebe na věky zavřeno!“ Kde?? Poslyš, má drahá! Jednoho dne kolíbala se u břehu jezera Genezaretského loďka a rybáři pracovali v ní. Tu přišel Kristus Pán a zázračným slovem svým způsobil, že vylovili ohromné množství ryb. Na to pokynul mladému rybáři řka: „Pojď, následuj mne.“ A Jan byl té chvíle jat takovou láskou k Ježíši, že ihned opustiv všecko, co na světě měl, připojil se k Němu jako nejvěrnější učeník k svému Mistru. Co zvláštního o tomto Janovi sluší poznamenati, jest, že ze všech učeníkův on samojediný tak neohrožený, tak věrně milující srdce měl, že neopustil Mistra svého ani při smrti. Úkaz ten vysvětliti se dá odtud, že téměř Janovi popráno bylo srdce své na Srdci Ježíšovu láskou roznítiti, na němžto při poslední večeři odpočíval. Ano zde, zde rozžal se v srdci jeho ten oheň lásky Boží, z něhož až do vysokého stáří svého trávil, jen Bohu a pro Boha žije, pracuje a trpí. O jak tedy nesmírně bohat musil býtí Jan v hodině smrti na poklady před Bohem jak zlato vzácné!!

A hle, kde Jan nalezl lásku Boží, tam ji můžeš, chceš-li ji jen opravdu, nalézt i ty, milý čtenáři! Věř, větší a tobě užitečnější poklady, než celá Kalifornie, jsou pro tebe složeny uchystány v nejsvětějším Srdci Ježíšovu!

Neotálej tedy, ale jdi tam, jdi opět a opět a pros a žebři o lásku! Vždyť nám jen proto Spasitel toto tajemství zjevil, bychom od něho láskou rozžali srdce svá. Pravil, že ničím jiným nelze vyhašlou a vychladlou lásku v srdcích lidských rozvítiti, leč na Jeho božském Srdci. Mimo to pak sám ještě veliké a neobyčejné milosti připověděl všem, kdož u Jeho Srdce lásku Boží hledati a čerpati budou. — Protož vzhůru, milý čtenáři, vzhůru k Srdci Ježíšovu! Tamto ve svatostánku kyne ti pravý zlatodol a Kristus sám jako by sezváněl vstříc všem poutníkům. Rozkázal totiž svému učeníku Janovi, aby hlásal Jeho slovo po všem světě a po všechny věky, aby

všecka srdce lásky prázdná svolal k Srdci Jeho. Slyš, kterak volá Spasitel v „Zjevení sv. Jana“ k tobě: „Znám skutky tvé, že nejsi ani studený, ani horký; ale že vlažný jsi, vyvrhnu tě z úst svých!“ — „Neboť pravíš: bohatý jsem, přebohatý a žádného nepotřebuji. A ty nevíš, že jsi bídný, mizerný a chudý, slepý a nahý.“ — „Radím tobě, abys sobě koupil ode mne zlata ohněm taveného, abys byl bohatý.“ — „Aj, stojím u dveří a tluku. Jestliže by kdo uslyšel hlas můj a otevřel dvěře, vejdu k němu a budu s ním večereti a on se mnou!“

Nuže, již jdi a naber sobě zlata, jehož tam přehojnost. Poklekni tam před jeho obraz a pros, žebři a neustávej den jak den, měsíc jak měsíc, a přinuť Jej vytrvalou modlitbou, aby ti dal, čeho ti tak velice třeba: lásku. Neustávej vzdychati: „Nejsladší Srdce Ježíšovo, dej, ať miluji Tě víc a více!“

(Pokračování.)

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

Zpráva, že francouzský misionář se dvěma soudruhy od Mohavků zajat byl, rozletla se bleskem po Renselaersvyku a účinkovala na obyvatele velmi rozmanitě. Většina osadníků litovala sice zajatých Francouzů, ano přemýšlela, co by se dalo k jejich prospěchu činiti, avšak na ničem jistém se neustanovila; neboť pohodlní Hollandané hovořili o tom pouze večer při dýmce a sklenici a stavíce celý večer větrné zámky rozházeli se domů o ničem se neuradivše.

Velitel Arendt Curler čekal marně tři neděle na Hollandana a napomínal každého dne strážníky, aby mu zvěda Jana okamžitě přivedli, jakmile ho spatří, buď si to ve dne anebo v noci. Ale

o Janovi nebylo ani památky a velitel darmo se namáhal uhodnouti, kde asi Hollandan vězí a proč mu nejde o zajatých Francouzích zprávy dát. Ale to bylo všechno — více ve prospěch zajatých neučinil, ačkoliv jich upřímně litoval. Vždyť snad konečně Jan přijde, myslil si, a pak učiním, co jen bude možná, — tak říkával též ostatním, kteří se ho na zajaté tázali. Mimo to byl velitel ve službě až příliš svědomitým, nepodnikaje ničeho bez rozkazu představených; a tak i nyní uznal za dobré poslati dříve zprávu osadní vládě v Nov. Amsterodámě, ve které žádal podrobné rozkazy, jak se má v tomto případě zachovati. Místodržitel Amsterodámský dostal však jeho psaní teprve v srpnu

a psal taktéž ústřední vládě spojených osad, co jest mu dělati. Poslal též psaní francouzské osadní vládě v Quebecu, nabízejí jí, že se přičiní, aby zajaté společně vysvobodili, jakmile jen určité rozkazy a plnomocenství z Haagu dostane.

Misionáři ve Třech Potocích očekávali úzkostlivě nějakou zprávu od P. Joguesa, jenž jim odcházejí slíbil, že list latinský napíše a při ústí řeky Ottavy do dutého stromu, kterého již vícekrát za poštovní stanici používali, vloží. Asi za týden, co malá výprava odjela, šel sice jeden Indián na naznačené místo, ale nejen že ničeho nenašel, nýbrž nemohl ani dost malé stopy najíti, z níž by se o výpravě něco dověděti mohl. Pobyt několik dní v okolí řeky Ottavy, vrátil se konečně s neporízenou do osady. Obyvatelé Tří Potoků byli jeho zprávou nemálo polekáni a superior missie psal ihned vládě, aby konečně poslala dávno slíbenou vojenskou posádku na horní tok sv. Vavřince. Ale v Quebecu měli Hugenotti převahu a odpověděli na žádost P. rektora, že přípravy vyžadují mnoho práce a času; osud knězův a jeho soudruhů že je sice politování hodný, ale přes to že přece nemohou jen tak beze všeho vojáky poslati ztraceného misionáře hledat.

Právě když ve Třech Potocích tuto neblahou odpověď obdrželi, zaklepal na dvéře klášterní zlotřilý Holanďan, jenž z okolí Mohavků sem přišel, a žádal vrátného, aby ho okamžitě k P. rektoru zavedl, jemuž prý něco velmi důležitého sdělí: že přináší zprávy o P. Joguesovi, které je budou zajisté nemálo zajímati. Vrátný uslyšev jméno P. Joguesa zavedl ho ihned do čekárny; Holanďanu nebylo dlouho čekat, neboť za malou chvíli otevřely se dvéře a představený misionářů vešel do světnice.

„Ach, drahý otče!“ počal ošemetník, odpovídej nejprve na katolický pozdrav

rektorův, „ach, drahý otče, přináším vám truchlivé zprávy. Důstojný misionář, jenž před nedávnem se dvěma statečnými bratry a několika rudými bojovníky do země Huronů odcestoval, byl od Mohavků zajat.“

„Tak tedy nás naše obavy neklamaly,“ zalkal ředitel a na chvíli se zamlčev ptal se: „Víte o tom něco více? Žije ještě P. Jogues, nebo je snad již od divochův usmrcen? Co víte o Huronech a o hodných oblately, kteří ho provázeli?“

„Mohu vám o tom docela podrobně vypravovati, ale prozatím jen pravím, že ze tří bělochů ještě nikdo není usmrcen,“ odpověděl zalesák a na naléhavé prosby rektorovy vypravoval mu všechno, co se mu do krámu hodilo. Že on celou výpravu zradil, o tom se ovšem nezminil; pravil, že pouze náhodou den před smutnou událostí mezi Mohavky se dostal a hned potom do Renselaersvyku se odebral přemluvit Holanďanů, kteří s Mohavky dobrou vůli mají, aby něco ve prospěch zajatých podnikli. Rozmluvu s velitelem Curlerem vylíčil tak, jako by byl sám velitele přiměl, aby se kněze a jeho dvou průvodců ujal a Mohavkům výkupné nabídl. Pak že se s radostí nabídl, že bude mezi oběma stranami prostředníkem. Dostav od velitele peníze a dary, že se ihned k Mohavkům vrátil a výkupné jim nabídl; ale Mohavkové že s ním nebyli spokojeni. Hodlal prý též úskokem misionáře vysvoboditi a pak s ním rychle utéci, avšak že se mu ani to nepodařilo pro ostražitost Mohavků, a proto že nyní do Tří Potoků přišel, aby jim smutnou událost oznámil. Pak vypravoval, jak hrozné muky bylo zajatým Francouzům vytrpěti, a konečně ujistil P. rektora, že se mu přece podařilo Mohavky přemluvit, aby bělochů neusmrtili dříve než se od

Francouzů navráti. Pošlou-li Francouzové dobré výkupné, že budou zajati na svobodu propuštěni, jinak že budou s ďábelskou ukrutností mučeni a upáleni.

Zálesák hrál svou úlohu velmi dobře a líčil muky, jež bylo zajatým bělochům vytrpěti a hrozný osud, který je očekával tak hrozně, že představený misionářů hluboce byl rozčilen a zarmoucen.

„Tedy i Hollandané litují ubohého misionáře a jeho průvodců? Tomu se skutečně velice divím, neboť jindy nám nejsou příliš nakloněni. Ale Bůh jim žehnej za všechno, co pro našeho spolubratra učiní! Co my pro něho budeme moci učiniti, ještě sám nevím. V tomto okamžiku nemůžeme bohužel velkého výkupného sebrati; co máme, dáme ovšem s největší radostí, ale kam pak to dostačí? Od naší vlády v Quebecu neočekáváme ani nejmenšího, neboť nyní jsou protestanti u vesla a ti by raději Indiánům pomohli, než by jediného katolického kněze z jejich moci vysvobodili. Jen jediná naděje nám zbývá — katolická Francie. Ale než odtud nějaká pomoc přijde, nebudou již snad statní bojovníci za víru Kristovu naší pomoci potřebovati.“

„Tak velkých t. j. tak drahých darů nebude snad potřebl, můj otče; za několik set zlatých dá se v Renselaersvyku velmi mnoho koupiti, co Indiánům velkou radost způsobí. Pro Renselaersvyk bude ovšem též něco třeba, neboť pohodlní Hollandané nedělají ničeho zadarmo — za odměnu Boží chtěl jsem říci. V nejhorším případě, t. j. nebudou-li Mohavkové s výkupným spokojeni, dá se snad několik chlapíků najati, kteří za dobrou odměnu s pořádným bodákem v ruce se pokusí ubohé bělochy vysvoboditi. Byla by to ovšem odvážná hra, a proto jí upotřebíme jen tehda, nebude-li jinak možná.“

„Násilných prostředků by asi P. Jogues neschvaloval a já též bych k nim neradil. Ale ještě jsem se ani nezeptal, jak se vlastně jmenujete, milý příteli?“

Touto náhlou otázkou byl zálesák nemálo zaražen. „Jindřich — Jindřich Šimon se jmenuji“, odpověděl za chvíli a chtěje své rozpaky zakryti, shýbl se k velkému listu, který otevřeným oknem do světnice byl zavát.

Ale P. rektor byl příliš zaujat myšlenkou na nešťastného trpitele mezi divochy a nespozoroval, že neznámý muž tázan jak se jmenuje, nemálo se zalekl. Několik minut přemýšlel a ptal se pak: „Co myslíte, milý Jindřichu Šimone, jak mnoho byste asi potřeboval, abyste mohl začíti s divochy vyjednávat? Něco málo bych vám dal ihned, a ostatní bych snad brzo zaopatřil. Získali bychom velice mnoho, kdybyste si aspoň vynikající náčelníky Mohavků naklonil a přemluvil je, aby s ubožáky aspoň poněkud lidsky jednali.“

„Nu, pro začátek, t. j. abych si náčelníky získal — — počítám vždy dle našich peněz — — nu, na to by stačily dvě stě zlatých. Zajaté ovšem jimi nemohu vykoupiti avšak na začátek to dostačí,“ odpověděl Hollandan zdoluhavě.

„Ale co nám je vlastně při tom činiti? Přijdou si Mohavkové pro výkupné sem do Tří Potoků?“

„Nikoliv, toho zajisté neučiní, neboť Francouzům příliš nedůvěřují!“

„Můžeme tedy výkupné dáti na některé místo na proudu sv. Vavřince, kdež si je mohou Mohavkové vzíti.“

„Ani to nedoufám, můj otče! Do Renselaersvyku šli by již spíše, neboť jak vítě, žijí s Hollandany v míru, ano jsou bohužel jejich přátely. Na řece sv. Vavřince budou se však nějaké zálohy a přepadení obávati. V Renselaersvyku lze s nimi nejlépe vyjednávat; tam by

těž zajaté bělochy přivedli a důst. P. Jogues mohl by tam ihned na loď vystoupiti.“

„To je na pováženou, milý Jindřichu Šimone. Ale jak vám máme zprávu poslati?“

„To je vlastně hlavní věc a nejtěžší; posla můžete ke mně stěží poslati, neboť cesta zemí Mohavků byla by pro něho velmi nebezpečnou. Nezbyvá nic jiného, než abych dalekou cestu k Vám ještě jednou konal, a to s radostí vykonám. Ach, jen kdybych napřed útrapy ubohých zajatých aspoň poněkud zmírniti mohl! Nemůžete si ani předsaviti, jak velice jest jim trpěti!“

„Kdy doufáte k nim přijíti?“

„Jak jen bude možná, důst. pane! Dnes jsou tomu již tři neděle, co ubožáci v zajetí strádají. Vydám se hned na cestu, jak jen — inu, jak se jen o něčem jistém rozhodnete.“

„Odpočínte si dnes u nás, dobrý Jindřichu! Do rána snad budu míti potřebné peníze pohotově. Jest se nám též rozhodnouti, kde vlastně mají Mohavkové zajaté vydati. Nyní spokojte se tím, co vám náš chudý klášter poskytnouti může, statečný muži! Bůh vám váš dobrý skutek stonásobně odplatí. Nyní odpusťte na malou chvíli, dám po vás malý pokoj upravit!“

„Zaplať Pán Bůh, dobrý otče. Unaven jsem nesmírně a přede dnem sotva bych se mohl na cestu vydati; ale po východu slunce se jistě vypravím.“

Do té doby snad seberu potřebnou summu. Dnes odpoledne promluvíme o tom obšírněji, nyní jest se mi především o vaše pohodlí postarati, jak jen mohu!“

Sotva P. rektor ze světnice odešel, Hollandan se dušeně zasmál a mna si radostně ruce hovořil polohlasně: „Jak živ jsem ještě tak snadno peněz nevydělal, jako těchto dvě stě zlatých. A

Hollandané snad také pytlík otevrou Půjde-li to dobře, odru ty hlupáky o sedm set zlatých jako by nic a ta jesuitská čeládka přece se usmaží. Ovšem kdyby mi das v mém plánu nějakou smečku udělal, — hm! pak by mi nezbyvalo než do Virginie k Angličanům se protlouci, nebo do kmene Mohavků vstoupiti a jejich náčelníkem se státi. Lebku již k tomu mám. Ale nač si lámu hlavu o tom, co se nestane? Holohlavec a jeho dva pomocníci musejí zemřít, jako že Jan se jmenuji, a Ahasistari nesmí též dlouho na zemi běhati. A budou-li ti čtyři z cesty odklizeni, pak jsem jist a nalhu Francouzům a Hollandanům, co do nich vleze. Nyní mám ještě jednu nesnáz — až do rána pobožným se tvářiti. Je to sice pro mne kus perné práce, ale nebude to dlouho trvati. Hahaha! Červená Ruka mezi jesuity! Kdyby to tak Orel a Pestrý Had viděli! Anebo kdyby se o tom Hollandané dověděli! Ale nač na to mysliti, však se to nestane.“ Šumot přede dveřmi vyrušil ho z bohaprázdných myšlenek; zálesák položiv ruce křížem na prsa, zadíval se na kříž nade dveřmi visící, tvář se, jakoby zbožným rozjímáním byl zaujat.

Do světnice vstoupil klášterní bratr a zval bidníka, aby ho následoval do připravené světničky, kde se může poněkud pokrmem a nápojem posilnit; pak si na chvíli odpočinouti. Zvláštní host nedal se dvakrát pobízeti a přišed do světnice počal hltavě jísti. Ale podivno — jakkoli byl hladov, přece mu nijak nechutnalo, ačkoliv pokrmy dosti dobré byly. Brzo odložil lžici a odebral se na lože — avšak nemohl nijak usnouti, ačkoliv měl velmi dobře ustláno. A přece bylo v celém domě posvátné ticho! Ano, právě ten posvátný klid domu božího byl příčinou jeho nepokoje. Probudilo se v něm svědomí a začalo mu

dělali včejtky, tiše sice, ale vytrvale. A spánek nechtěl učiniti konce jeho mukám; povaloval se na loži, a bylo mu, jako by na žhavém uhlí ležel. Prál si toužebně, aby již byl z kláštera pryč; nechtěl ani minuty déle v domě zůstat, než třeba; umínil si, že jakmile peníze dostane, okamžitě klášter a osadu opustí a raději v lese dlíti bude, kde mu aspoň nebude oděv řeholníků jeho ohavných činů připomínati. „Kdybych zde ještě déle zůstal, mohli by mne ti černokabátníci obrátiti a to by se nijak do mého krámu nehodilo,“ zahučel zlosyn a vyskočiv z postele přecházel rychle po světnici. Za chvíli však byl z nepříjemného stavu vysvobozen — přišel totiž klášterní bratr, jenž ho k P. rektoru zavedl. Když se asi za hodinu z cely jesuitovy vracel, zářil radostí a hned se připravoval k odchodu. Když ho dobří otcové přemlouvali, aby ještě déle zůstal a sobě od očínu, odpověděl s ličenou horlivostí, že každá minuta, kterou tu déle prodlí, prodlužuje muky a zhoršuje nebezpečný stav zajatých, a tím je odzbrojil. Všichni otcové slyšíce jeho slova neustávali chváliti jeho v pravdě křesťanskou zmužilost a lásku k bližnímu, a zálesák opatřen od nich všemi potřebnými věcmi odešel z města provázen žehnáním nejen misionářů, nýbrž i všech obyvatelů Tří Potoků.

Přepлавiv se na pravý břeh řeky sv. Vavřince kráčel spokojeně po proudu dolů. Nesl si hezkou sumičku samé lesklé z atáky, které si tak lehce vydělal, slibiv misionářům, že jich ve prospěch zajatých použije; a za několik neděl bude pro něj mnohem větší suma ve Třech Potocích připravena. Účelu své cesty do francouzské osady dosáhl tedy úplně — nyní bude se snažiti jinde něčeho vyzískati.

Ředitel kláštera ve Třech Potocích poslal hned následujícího dne obšírnou

zprávu provinciálovi do Francie. Též jesuitům v Quebecu psal zevrubně o milovaném bratru a žádal je, aby se všemožně přičinili, aby vláda ve prospěch zajatých něco podnikla. Ale jejich snaha byla marna, neboť vláda nečinila ničeho, až dostala psaní guvernera Kiefta; ale ani pak nepodnikla ničeho jiného, než že ovšem do Paříže zprávu podala, děkujíc zároveň osadní vládě v Novém Amsterdamě za její zprávy a ujišťujíc ji, že co nejdříve rozhodné kroky učiní. Při tom však zatím zůstalo.

Mezi Hurony způsobila hrozná zpráva, kterou jim bojovníci, jenž Mohavkům unikli, přinesli, nesmírné rozčilení. Vždyť Ahatsistari Annaotaha, Onenhoraton, Teondechoren, Onduteroon a jiní bojovníci, kteří misionáře provázeli a zradou do zajetí padli, byli nejznamenitějšími muži huronského kmene. Ký div, že hrozná zpráva roznítila plamen pomsty u všech Huronů! Ale neméně byli i P. Jogues od svých rudých dětí ctěn a milován, a ztráta jeho byla jim nenahraditelnou. Náčelníci huronští chtěli co možná nejdříve s četným počtem bojovníků vytáhnouti a Mohavky v jejich zemi přepadnouti, ale misionáři jejich úmyslu neschvalovali, dobře vědouce, že ostatní kmenové spolku Irokesského Mohavkům na pomoc přijdou a že proti takové přesile Huronové ničeho nezmohou, pak-li jim Francouzové nepomohou, načež nebylo naděje. Vláda francouzská nedostávajíc od amerických osadníků zlata, jehož byla žádostiva, skoro v ničem jich nepodporovala; mimo to měli nyní Hugonotti v Quebecu vrchní moc ve svých rukou a kde jen mohli, činili katolíkům příkoří.

Pater Lallemand, představený misionářů v zemi Huronů, znal tyto poměry velmi dobře a proto hleděl všemožně Hurony utišiti, ale bez výsledku.

Porážka musela býti pomstěna a ztracená čest novou válkou vydobyta.

„Huronové činí velmi rádi, co jim černé kabáty řeknou,“ odpověděli náčelníci misionářům; „ale černé kabáty nejsou bojovníky a proto nemohou říkat, co Huronové dělají mají nebo nemají, když Červení Vlci tomahavk vykopali. Rudé děti prosí černé kabáty, aby se za ně modlili k Velkému Duchu, aby jim pomohl, zpupné Vlky zničit. Válečný sloup je již v dědinách Antigonenongaků postaven, tomahavk vykopán a toulý bojovníků šípy naplněny: bojovníci půjdou na válečný lup!“ Při tom zůstali a rychle se zbrojili, aby co nejdříve vytáhnouti mohli. Avšak přes to přece uplynulo drahé času, než válečný křik zazněl; neboť jednotlivé kmeny bydlely velmi daleko od sebe a domluvy a zprávy vyžadovaly velmi mnoho času.

9. Bolestná cesta.

Vraťme se nyní zase k Mohavkům, kteří se zajatými dědinami táhli a ubohé trpitele všemožně mučili. V Candagaru, vesnici asi 6 angl. mil od Gandavagy vzdálené, bylo nešťastníkům podruhé živou ulicí běžeti a podobné muky vytrpěti jako prvního dne. Na noc byli ke sloupům přivázáni, leželi na holé zemi a ráno zase k novým mukám vedeni. V Candagaru strávili ubozí dva dni a dvě noci, a když i ženy a děti zuřivost svou na nich ukojili, hnali je nelidové do třetí dědiny Teonontogen, největší a nejobydlenější v zemi Mohavků. V těchto končinách nebylo zajatých bělochů ještě nikdy viděti a proto když obyvatelé misionáře se dvěma oblaty ve vítězném průvodu bojovníků spatřili, nebylo jejich úžasu a jásotu konce.

V Teonontogenu setkali se bojovníci s jinou četou Mohavků, kteří se právě z válečné výpravy vraceli a čtyry

zajaté Hurony vlekli, ze kterých P. Jogues dva již na místě popravním pokřestil. Těmto Huronům bylo od zuřících obyvatelů nejvíce vytrpěti, protože byli dosud silní a zdraví. — Teprve k večeru počali mučiti zajaté bělochy: zbodali je opět na rukou, vytrhávali jim vlasy a bodali je rozpálenými holemi. Pak zavedli misionáře s Renéem do jedné chýže, házeli na ně opět žhavé uhlí a poručili jim zpívati, jak to jiní zajatí dělávali. Tu zanotili mučeníci 90. žalm, tento vítězný zpěv důvěry v Boha, a hlasně a slavně zazněla píseň ke chvále Nejvyššího. S úžasem poslouchali divoši, ačkoliv ani slova nerozuměli a když nadšení pěvci umkli, dávali jim výkřikem podivu svou pochvalu na jevo, neboť zmužileji a nadšeněji ještě žádný zajatý nezpíval, jako oni — domnívali se totiž, že běloši zpívali úmrtní píseň, jako jiní zajatí Indiáni. Za chvíli přišli čtyři bojovníci a přivázali misionáře silnými lýkovými provazy na dva koly asi stopu od sebe vzdálené, tak že ubožák jako ukřižován nad zemí visel a půdy se dotýkati nemohl. Provazy zařezaly se mu brzo do poraněného těla, sebevědomí počalo mizeti. Bolesti byly každou sekundou hroznější. Kněz byl pevně přesvědčen, že ho nyní divoši upálí a poslední síly napínaje prosil je, aby ho na chvíli odvázali nebo aspoň provazy uvolnili.

Divoši odpověděli mu posměšným chechtotem a počali ho tím více mučiti. Vroucně volal k Bohu o sílu a zmužilost, hlasitě žaloval mu svou nouzi a odporoučel mu svou duši: tu protlačil se náhle mladý bojovník ze kmene Seneca, jenž náhodou do Teonontogen přišel, řadami nelidů, kteří se z bolestí nenáviděného bělocha radovali, vytáhl ostrý nůž, rozřezal provazy na rukou misionářových, a protože se kněz na nohou udržeti nemohl, spustil ho zvolna

na zem; pak se vrátil opět ani slova nemluvě mezi ostatní bojovníky, kteří se hlasitým „uah“ jeho smělému činu divili — misionáři však dali již pokoj.

Druhého dne byli zajatí nazpět do Candagara vedeni, kamž náčelníci Mohavků z Gandavagy, kteří s rozsudkem spokojeni nebyli, ostatní náčelníky všech kmenů Irokesských svolali, aby nad osudem zajatých rozhodli. Zajatí Francouzové byli připraveni, že budou dříve nebo později válečnému bůžku Aireskoiovi obětováni, avšak přes to přece byli klidni; neboť smrt nebyla jim nikterak hroznou; což jiného mohla jim učiniti, než vysvoboditi je z nesmírných muk a bolestí, které jim bylo vytrpěti, což jiného, než přivést je tam, kam přijíti toužili, do nebeské vlasti? Z té příčiny očekávali s radostí okamžik, jenž je měl vysvoboditi z pozemských útrap a přáli si, aby byli co nejdříve hodnými učiněni smrti mučnické. —

Náčelníci Mohavků radili se velmi dlouho, a když se konečně rozhodli, bylo Francouzům oznámeno, že neumrou, nýbrž pouze tři zajatí Huronové, Eustachius Ahatsistari, Pavel Ononhoraton a Štěpán Annaotaha ke cti Aireskoiovi obětováni budou.

To byl ovšem hrozný rozsudek a misionář byl by rád vlastní život obětoval, kdyby byl mohl nejhodnější a nejlepší huronské křestany zachrániti; vida však, že Mohavkové usmrtíce nejznamenitější vůdce nezahojitelnou ránu Huronům zasaditi chtějí, nepromluvil ani slova, dobře věda, že by ubohým Huronům neprospěl, ba spíše uškodil.

Annaotahovi, jenž svou udatností, chytrostí ve válkách s Irokesy slavného jména nabyl a postrachem Mohavků se stal, bylo usouzeno, že má býti na místě upálen; a skutečně byl ihned na popravni místo zaveden a na dva koly pověšen právě tak, jak to den před tím

P. Joguesovi učinili. Všichni zajatí byli přinuceni na ukrutné divadlo se dívat, ale kdo se blíže k ubohému mučnickovi přiblížil, byl nelidsky ztýrán; též misionář, jenž ho aspoň několika slovy potěšiti chtěl, byl přinucen odejti.

Ohavný děj byl započat tancem několika mladých bojovníků, kteří okolo kolu poskakovali a při tom všelijak ubohého Annaotahu týrali. Někteří tloukli jej holemi, jiní házeli na něj žhavé uhlí, jiní opět bodali jej rozpálenými holemi a mrskali tenkými pruty tak dlouho, dokud viděli, že v něm ještě poněkud síly jest. Ale jakmile spozorovali, že již dlouho ukrutných muk nesnese, podpálili pod nim hranici suchého dříví, tak že plameny vysoko kolem něho šlehaly. Dvě hodiny trvaly jeho muky; ale Annaotaha trpěl zmužile; jen chvílemi bolestně zalkal, vždy slaběji a slaběji, až konečně duše jeho unikla ze zmučeného těla a vznesla se do krásné vlasti nepomíjejících radostí, aby přijala věčnou odměnu za věrnou vytrvalost na zemi.

Když hranice úplně dohořela, oznámil náčelník dědiny, Teonontogen, Ahatsistarimu, že je mu za majetek udělen a že jej musí do jeho dědiny následovati; Ononhoraton byl přisouzen obyvatelům dědiny Osserion, mezi Gandavagou a Renselaersvykem ležící. Jen pohledem a znamením ruky mohli se uboží se svými přátely rozloučiti. Ahatsistari ukázal rukou k nebi a pohledl na misionáře zrakem tak zářícím, že tento na velikou opatrnost zapomněl a nadšeně zvolal: „Ano, milý Eustachu, stojíte oba na cestě, jež vede do ráje nebeského! Kráčejte ve jménu Páně! Potěchy z úst lidských již nepotřebujete!“

Několik bojovníků přiskočilo a zabránilo mu s Ahatsistarim rozmlouvatí. Mlčky následovali stateční Huronové své katany do dalekých dědin. Ononhoraton

byl za krátký čas hrozně zmučen a pak tomahavkem zabit; Ahatsistarimu, jenž nejprve na kolu byl pálen, byla hlava utata. Oba zemřeli hrdinsky: ani jediného stesku neuslyšeli jich mučitelé, ano Ahatsistari modlil se na popravišti za své nepřátele, kteří se mu za to posmívali a ještě krutěji mučili.

Francouzové a Huroni, do zajetí odsouzení, zůstali až do večera v Gandagaru a pak byli od sebe navždy odloučeni. Vilém Couture byl dán indiánské rodině Teonontogen, P. Jogues a René Goupil následovali své pány do Gandagavy. Ostatní Huronové připadli těm bojovníkům, kteří je v bitvě zajali.

Loučení bylo sice tiché, ale tak bolestné, že péro lidské nestačí vypsati nevýslovnou bolest, jež srdce věrných přátel a soudruhů pronikla. Vždyť se tu loučili tři bojovníci Kristovi, kteří tak mnoho strastí a svízělů věrně spolu vytrpěli, loučili se věrné rudé děti od milovaného otce a nikdo z nich nevěděl, zda-li se zde na světě shledají. Nejvíce ovšem byl sklíčen misionář, neboť opouštěl věrné ovečky, které mnohou námahou přivedl do ovčince Kristova, a nyní se od nich loučil, bylo mu je ponechati krutým nepřítelům, bez vůdce, bez rádce, bez otce . . . To bylo ovšem loučení, při němž srdce pukalo.

(Pokračování.)

O bližší přípravě do třetího řádu sv. Františka.

(Pokračování.)

elradostnou zprávu musím vám milí čtenářové a terciářové zvláště sdělit a to z té příčiny, abyste seznali, jakou láskou a pečlivou starostí lne hlava církve sv. nejjasnější sv. Otec Lev XIII. k třetímu řádu sv. Františka. Nemine téměř ani jednoho roku, v kterém by vám nových a vzácných důkazů své náklonosti a přízně nepodal.

O těch dřívějších i ze „Školy“ vám předobře známých nemíním se ani zmínovati, ale připojuji jen nejnovější radostnou zprávu z Říma. Sv. Otec nynější přeje sobě co nejvroucněji co největší rozšíření třetího řádu sv. Františka a proto postaral se o opravu regule naší době i poměrům přiměřenou, chtěje usnadniti nejen přístup do třetího řádu, ale i jeho řízení. Tak na př. možno bude přijímati hodných členů již po 14. roce jich stáří a nad to právomoc řiditelů řádu valně prý rozšířena.

Až celá oprava bude známa — uveřejní se i vám ve „Škole“ úplně a

pravě její znění. Nyní však promluvmesi ještě o tom zevnějším znamení terciáře, — o jeho šatě.

Roucho ještě nedělá člověka, dí přísloví, a proto ani roucho terciářské ještě nedělá pravého, dobrého terciáře. Chci tím naznačiti, jak se možno snadno myliti, posuzujeme-li člověka vůbec dle toho jeho obalu, jeho šatstva.

Ovšem šatem možno mnoho ukrýti, ale jen na čas, dříve neb později se předce jen ukáže, co pod šatem, v srdci, v člověku vězí. Avšak vzdor tomu, předce lze i tvrditi, že člověk si sám roucho strojí, tak že jak dle látky tak i dle střihu jeho možno nejen na jeho stav a povolání, ale i jeho povahu a smýšlení souditi; neboť dojista jiným rouchem se bude odívatí člověk marnivý, pyšný, světsky smýšlející, a jiným opět pokorný, skromný, nábožný atd.

Přihlížíme-li k původu šatstva, shledáváme je býti následkem hříchu prvotního, a proto i nám nemůže býti podivno, bývá-li pak často zase nejen příčinou, ale

i zástěrou hříchů. Hřích otevřel oči prvních rodičů ne sice k tomu, jak oni si přáli a jak jim byl zloduch namluvil, aby poznávali vše jako Bůh — nýbrž k jich uleknutí a zahanbení; poznalí teprv po hřichu, že jsou nazí. Písmo sv. vypravuje, že pak sám Hospodin udělal oběma „sukně kožené a zoblácel je.“ Máť nám proto šat býti stálou připomínkou hřichu, bychom se ho varovali, jej v ošklivosti měli a své křehkosti vždy pamětlivi jsouce povždy též ku kajicnosti a pravému pokání se klonili. Jen ten bude oděvu náležitě a dobře užívati, kdož těmito připomínkami se vždy bude řídit, kdož však jiný záměr s oděvem má, ten bezčetných a velice těžkých hříchů často se dopustí. A bohužel již mnohemu se stal oděv modlou, již obětoval vše, své vezdejší i věčné blaho; a právě tak, jako Eva v ráji svůdnici se stala, stává se až podnes pohlaví její nejčastěji svůdnici a zahubou nejen sobě ale i mužům a to zneužíváním roucha, tím svým titěrným, marnivým, nestoudným, přepjatým ano i ošklivým těla svého se odiváním.

Tatáž hříšná žádostivost, která neposlušnosti v srdci v prvních rodičů se zrodila, otravuje až dosud neslušným oděvem nevinná srdce přemnohých a láká ke hříchům, jež jak jednotlivci tak celým rodinám stávají se vlezláhbnými. Jaká to nepřehledná řada hříchů! Kdo jen vypoví to zlo, přeúrodné bující na stranu nestoudnosti oděvu! Nejlíp by nám peklo říci mohlo, kolik tisíc tisíců nešťastných svých obětí přechovává, jimž jen jejich oděv v ta místa pomohl! Byloť proto snahou a péčí jedinou všech svatých, čistotných duší, nelibiti se světu, ale Bohu. K tomu směřovalo i ustanovení sv. Františka (viz kap. 3.) o způsobu oděvu a jakosti jeho, který vida tu spoustu mravní, chtěl jeden její mocný pramen zacpat, a proto učil lid při-

hlížeti k prvotnému oděvu účeli a probouzel v něm cit pro pokoru, počestnost a kajicnost.

Neníčtnosti nebezpečnějšího škůdce, jako nádhra a neslušnost v oděvu! Že pak sv. František, tento věrný nápodobitel Kristovy chudoby, věděl, jak zpupnost, pýcha a smyslnost hojnou potravu v měkkém a nádherném rouchu nalezejí a s kajícím, pokorným životem se nesrovnávají, ustanovil, že oděv pravého terciáře má býti „sprostého a laciného sukna barvy šedé“ t. j. nic nápadný, ale slušný a stavu přiměřený. Sluší tu na zřeteli míti tedy dvojce: 1. cenu a drahotu sukna a 2. barvu jeho. Co se prvního týče, nechť tu rozhodují okolnosti doby, povolání, důstojnosti, obyčeje a pod.; co pak druhého, ať je barva ponejvíce šedá, popelavá, připomínající kajicnosti řád. Ustanovením tímto chtěl sv. zakladatel brániti pýše života, nádhře v oděvu, měkkosti, drzosti a vůbec vnitřnímu nepokoji.

Uchvátí-li totiž nádhra oděvu jednou to lidské srdce, pak jest otevřeno i té žádosti těla a oči svádící ke všemu zlému. Musí protož naprosto ze srdcí těch, kteří do třetího řádu vstoupiti míní, odstraněny býti marnivost a touha po zalíbení se zevnějškem. Nesmí tedy v oděvu terciářů nic býti nápadného ve střihu a celé úpravě, aniž nádhernosti a drahoty látky. Taktéž nebude as s duchem této kapitule se srovnávati ta nerozumná, směšná, ano až příliš smyslnost dráždící móda, která jak často i tělo samo hyzdí tím více ještě i duši zohyzduje.

Terciářka, která by se futila a nápadně nádherně nesla, nebyla by pravou služebnicí Boží, neboť nenáleželo dvěma pánům sloužiti a jim se líbiti, totiž Bohu a světu. A mimo to, jak mnoho času může takový fintilek a taková parádnice as své spase věnovati, pak-li ho tolik na strojení a ozdobování těla svého vyná-

kládá? Taký člověk podobá se stromu skořicovému, jehož kůra vzácnější a dražší než samo dřevo! Nebude proto nikdo zvláště v naší době předpisu tomuto se diviti, vida, jak i tímto osidlem „náherou a marnivosti v šatstvu“ nepřítel spásy lidské přechetných duší obkličuje a pak v záhubu vrhá.

Řeholní roucho, které v rozličných dobách i rozdílné bylo, nosí nyní pouze údové prvního a druhého řádu sv. Františka; údové pak třetího řádu smí jej jen nositi: 1. při spolkových shromážděních v uzavřené kapli, 2. při průvodech veřejných, když všickni společně za svým praporem kráčejí a 3. když zemrou, v rakvi totiž. Nyní neobyčejnější se tak stává pouze v 3. případě, kde se to sice povoluje, ale nutně nežádá. Za to však musí každý terciář nyní pod svým obyčejným oděvem nositi škapulír popelavý s tříuzlovým (neb pětíuzlovým) opaskem.

Nechť jest tedy šat jeho jiný jednoduchý, beze vši marné okrasy a co možná tmavé barvy, aby i zevnějškem svým dával na jevo pokoru, chudobu a kajcnost, jakým má býti ozdobeno srdce jeho. Obzvláštního vysvětlení bude tu třeba pohlaví ženskému, aby v jich šatstvu obyčejném jevila se pokora, počestnost, pobožnost i čistota mravů. Každý řiditel tohoto řádu jest splnomocněn dle nejlepšího uznání svého stanoviti, jakým způsobem jeho údové mají se zachovati, aby se proti tomuto ustanovení neprohřešili.

Tuto musím ještě připomenouti, že by bylo velikým omylem, kdyby se někdo domníval, že sv. zakladatel snad chtěl, abychom na šat svůj praničehož nedbali a snad ve špinavém, roztrhaném oděvu chodili, neboť osvědčuje se přechasto, že kdo nedbá čistoty těla ani duše své čistoty dbalým není. O jen si přečti každý, zvláště pak ty, sestro, napome-

„Škola B. S. P.“ 1883.

nutí, jaké dává sv. František Sal. ve své „Bohumile“ (25. kap.)

Jednoduchý, ale čistý a upravený šat zdobí líp než roztrhané, umouněné roucho hedbávné!

Nejvíce však sluší dbáti oděvu počestného, aby byl dobře přiléhající, uzapnutý až ku krku, ne příliš volný, aniž zase tak ozdobený, aby právě ona místa, která šatem se zakrývají, buď pranic buď jen chatrně ukryta byla, ona pak, kde toho třeba není, až nápadně ozdobnými záhyby se značila. Nestoudný oděv dráždivá nejvíce naší smyslnost.

Nemůže býti dobrou terciářkou, která jest otrokyní stále se měnící módy. Postav se tedy každý úd tomu mocnému proudu přepychu v cestu a sice jednoduchostí a čistotou svého oděvu, abys se stal tichým kazatelem kajcnosti a pokání, nynějšímu světu tak potřebného.

To roucho, které jakožto znak třetího řádu pod šatem svým nosíš, budiž tobě zbrání mocnou k přemožení pýchy a všeliké žádostivosti těchto nepřítelkyň lidského spasení. Ten škapulír, který má býti as na píď dlouhý, vlněný a barvy tmavé, musí býti jako i ten tkaný opasek (buď z bavlny nebo příze nebo konopí) od ředitele posvěcen a stále nošen; jen v jistých případnostech, jako v nemoci, při umývání, při těžké práci aneb když by jiní, s nimiž žiti musí, proto mu činili obtíže, lze s dovolením ředitele jej odložit na čas. Kdo by však delší dobu jej samochtě byl odložil, musí opět býti oblečen. Oděv tento, jak významná to zbroj terciáře! Již sama barva škapulíře pamatuje každého na pokání; šedá barva připomíná ti zemi, z níž vzat jsi a do níž se zase navrátiti musíš a barva popelavá jest zpomínkou na obyvatele Ninivetské, jakož i na významný obřad středy popeleční. Kéž by pokaždé ta barva k srdci tvému tak mluvila! Dále má škapulír dvě části a

tu ona přední část, kryjící tvé srdce, pamatuj těbe na lásku k Bohu, která tebe pobádati má, bys Jej nejen více poznati, ale i poslouchati se snažil. Naučíš-li se více a dokonaleji Boha znáti, pak poznávati budeš též lépe svoji ničemnost a hříšnost a tím pokornějším se staneš, čímž přemnoho dosáhneš; vždyť jen takovým uděluje Bůh milosti své.

Jsa pokorným, nebudeš se nad jiné vynášeti, jinými pohrdati, jich nedostatky a vady si připomínati, ale poneseš milerád veškeré pokoření, zapominaje na urážky od jiných tobě učiněné. Ty se naučíš i bližního svého milovati nebo jak by mohla jedna láska bez druhé ostati? Máš proto ty dvě části škapulíře spolu spojeny, abys i ty vždy pamětliv byl oněch dvou největších příkázání lásky. Ještě něco! Zapisuj na první část na prsou ti dolů splývající své vlastní hříchy a na tu zadní svých bližních vady, abys ony, stále na ně hledě, odkládal a pokání za ně činil, tyto pak milerád odpouštěl, jich nevzpomínal. —

Konečně ten opasek pamatuje tebe, jak se ti při obléce řekne, na provazy, jimiž Kristus Pán pro tebe dobrovolně se dal spoutati a k umučení vésti, pročez i ty ochoten máš býti vůli svoji řeholním předpisům podrobiti. I ty uzle na něm,

3 neb 5 mají svůj význam. Máš-li tři uzle připomíná tobě první utrpení Pána Ježíše, druhý řeholní poslušnost a třetí vytrvalost. Máš-li jich pět, pak ti připomínají, první: horlivé uctění útrap Pána Ježíše; druhý: mrtvení sebe samého; třetí: ochotnou poslušnost sv. řehole; čtvrtý: čistotu těla i duše, což ti i bílá barva opasku naznačuje; a pátý: vytrvalost v učiněném slibu, který častěji v roce pak opakuješ. Jako ten škapulír tu ochranu tobě naznačuje, kterou v třetím řádu nalezneš, jestli dobrým a hodným údem budeš, tak opět ten pásek připomíná ti odloučení od zlých náruživostí a držení jich na úzdě. Ano těmi pěti uzly můžeš býti i pamatován na pět ran Krista Pána.

Z toho ze všeho zřejmo, že roucho terciáře velectihodným a velmi poučlivým jest, a že tebe tím stejnokrojem staví v řady velkého sjednoceného vojska, bojujícího pod praporem sv. Františka Serafinského. Necht nás jen tato myšlenka vždy vzdaluje všeho pošetilého a marnivého, v čem jen svět své zalíbení má. Sv. František říkával: „Varuj se světa, chceš-li býti čistým“ a já přidávám: „Varuj se především marné nádhery v oděvu, a pak budeš dobrým terciářem.“

(Pokračování.)

N a š e v l a s t .

N

ebes vlasti, sídlo blahé!

Přistave všech zvolených!

Zvedám k tobě, vlasti pravé,

Zraků svých, ač zkalených.

Kdykoli nás ohrožuje

Nejistoty úskalí,

Vnada tvá nás povzbuzuje,

Bychom v tebe doufali.

Když se na nás strasti hrnou,

Světlí na nás doráží,

Zármutkem když srdce trnou,

V každé tůň nás nesnázi!

Nebe budiž naše těcha:

Strast i kříž zde pomine,

V nebi Spasitel nás čeká,

K sobě On nás přivine.

Boha věčně v nebi zřítí

Cíl je žití našeho,

Se svatými podíl mítí

V stanech ráje věčného.

Poutní místo Rokoli.

Popisuje A. Dostál.

Mezi poutními a hojně co rok navštěvovanými místy v severovýchodních Čechách prvé zaujímá místo Rokolí, blíže Nového Hrádku na pokraji lesa se prostírající. Nad studánkou s čistou křišťalovou vodou stojí malá kaplička, obrazy a soškami blahoslavené Panny takofka přeplněná. Jsou to prý dary, jež sem průvody nábožného lidu, uzdravení „zázračnou“ vodou a jednotliví šlechtní dárkové byli darovali. Tak viděti růžence, medaile z Vamberče, křížky, škapuliře a jiné — samé to důkazy projevované lásky „rokolské“ Marii Panně. Uprostřed větších menších sošek stojí „zázračná“ Bohorodička s Jesulátkem na ruce, všechna téměř dary zasypaná.

Na levé straně nízkého oltáře v koutě stojí dvě berly a několik úvazků, jež tam byli uzdravení zanechali na památku. Po stěnách plno obrazův a jen mariánských napočítal jsem 52, mezi nimiž „Czestochovská, Vamberčká“ přední zaujímají místo. Na pokraji připsáno, od koho dar onen pochází, na př. od mládenců a panen z Krčína, od poutníků z Machova, jisté osoby z Kunštátu atd. Naproti kapličce stojí na kamenném sloupě zasklená socha Bohorodičky, původní to a od dávné šedověkosti tuto stojící štatule. Kolem svatostánku vine se jako věnec po stráni křížová cesta, od jednotlivých rodin a sousedních obcí darovaná. Památníky jsou kamené, důkladné, s pěknými obrazy. Pověsti o uzdravených vodou ze studánky rokolské kóluje několik. Tak na př. muž od maličkosti slepý popudem Božím sem s poutníky přišel a oči si vodou umývá, opět viděl, jiný chromec a opět jiný s bolavou rukou odtud vyšli uzdra-

veni na dobro „jako by se jim nic nebylo stalo.“

Jednou v den narození blahoslavené Panny Marie (8. září 1879) jakási Františka Kubečková, chalupnice z Machova, přinesla láhev vody od kaple rokolské. Když voda velikým mrazem byla zmrzla, láhev se roztránila, uprostřed ledu objevil se krásný a zcela zřetelný obraz Rodičky Boží v dlouhé říze, s korunkou na hlavě a s dětátkem na levé ruce. Obraz tento byl dutý, kolkolem s mnohými k obrazu sbíhajícími paprsky v ledu. Zjev tento byl mnohými ohledán a ztratil se teprve v druhé polovici února následujícího roku. Nad lesem, na jehož pokraji stojí dotčená kaplička, vysoko strní zubovité trosky hradu Frimburka a celému místu jakési vážnosti dodávají.

Jak původně počaly poutě do Rokolí, co se tam událo tak zvláštního, dovědět jsem se nemohl. Že to byl nějaký Bohorodičkou učiněný zázrak, jenž všecken okolní lid do místa dříve pustého byl za sebou potáhl, jest na bíle dni. Že právě toto místo si vyvolila Panna Maria, není bez příčiny. Símě nevěry v okolních obcích zapouští kořeny a hloučky „pokoutních“ i vládou zapovídaných „bratrských konfessí“ tu a tam probleskují a tudy třeba hodně Marii Pannu vzývati, prositi, by orodovala za nás u Syna svého, a my v blud a nevěru nebyli strženi na záhubu duší svých. Opouštíme dojati samotou a tichem lesním Rokolí a jiní a jiní poutníci kráčeji ve stopách našich zvoučně zpívajíce: „Rokoličko Rokolí!“

Od nedávna zbudováno tu několik boud kramářských a letní hostinec; kapličku vzal si na starost stařec, „aby tak to Boží světlo opatroval a ve službě Marie Panny život dokončil.“

Úcta sv. Josafata, mučenika, po všem světě.

Podává *Ant. Rejzek T. J.* (Pokrač.)

IX.

Dne 13. července r. 1613 odebral se na věčnost katolický metropolita Kyjevský církve řecko-slovanské, Hypac Počej, o němž dějepisci, něku rozkolní, alebrž katoličtí, pramálo nám napsali, ač bez ostychu lze tvrditi, že byl mužem věhlasným, jemuz prozřetelnost božská vytkla veliký úkol, kterému i dostál. 18 let bojoval pro sv. viru, posvátnou unii, až konečně zvítězil. Stana se pastýřem velikého stádece povzněl úctu k berle metropolitní, která druhdy v rukou slabých bývala, tak že započali mnozí v uctivosti míti záležitost svatě unie, co jí dříve byli pohrdli. V brzce se pozorovalo, že arcibiskup ruský přestal býti pouhým světélkem toho kterého vysokého pána aneb patriarchy cařihradského, aby podle svých choutek s ním nakládali, jak by bylo libo. Na první ráz bylo na něm viděti, že jest si svého povolání vědom. Jeho předchůdce, metropolita Rahoza, si nevěděl rady, když mu Cyrill Terlecki, biskup suffraganů, zmizel z dějiště a ostatní biskupové z hrozného strachu před útisky v zbabělé temnosti se ukrývali, ano jeden z nich až i veřejně zradil stádece své a viru svou; ale metropolita Počej ostal na bojišti, byť i sám a sám, z počátku ode všech opuštěn, i bojoval proti mocnému a vše ovládajícímu knížeti ostrožskému, proti protestantům a rozkolníkům a proti nedůvěře mnohých katolíků církve latinské.

Skoro beze vší podpory ode dvora královského a sněmu zemského neměl ani jednoho kněze, jak se napotom sám přiznal, jemuz by byl mohl světiti srdce své a svědomí své. Ale srdnatý bojovník pro Boha a věc svatou důvěřoval a v důvěře své nebyl nijak zahanben.

Kdežto jiní pastýřové hledají ve vysokém stáří odpočinku, pracoval staříčký arcibiskup na bojišti srdnatě až do 80 let věku svého. Byl pravým biskupem a proto nejen otcem všech svých věřících, nýbrž i právníkem, státníkem, řečníkem i spisovatelem, uměje se okázati jako veliký v pravdě duch, jehož dříve ani přátelé, ani nepřátelé neznali. — Dne 29. května 1600 psal duchovenstvu sluckému, poslušnost mu vypověděvšímu, takto: „Věztež, že to není více nebožtík blahé paměti váš Rahoza, s nímž máte co jednati!“ Toto rázné slovo platilo kněžím malého městečka litevského, ale celá Polska měla příležitost se ho dověděti. I sláva mučnická zdobi jeho skráně. Na tisíce a tisíce pobloudilých oveček i se svými pastýři vrátilo se do pravého ovčince. Pod ním vzkvetl znova klášter vilenský nejsv. Trojice, v němž se mu dal nejdobrotivější Bůh dočkati synů, z nichž měl radost velikou, kteří dílo jím započaté zdokonalovali. Metropolita kyjevský Hypac Počej ostane na věky zaznamenan zlatými písmeny na dějinách katolické církve jako obnovitel sv. unie na Rusi dne 23. prosince 1595 za římského papeže Klimenta VIII.

Po smrti Hypace Počeje se stal opat basilianský kláštera Trojického ve Vilně, nám již s důstatek známý, J. V. Rutski, r. 1614 metropolitou kyjevským, na jehož místo jako opat dosedl náš sv. Josafat. Vraceje se z Žirovic do kláštera vilenského, jež byl před několika lety jako znova zarazil, našel v něm vše ku cti a chvále Boží zřízeno, všude bohumilý pořádek, podle něhož žilo 60 basilianů, horlivých a přičinlivých bratří jeho. Jaký tu rozkvět života ctnostného v místnostech, kde před 10 lety býval Josafat samojediný velebitelem Boha svého! Co

nedokonalého ještě nalezl, hleděl víc a více zdokonaliti.

Mnoho by se dalo říci o lásce obětavé, jakou se nesl jako opat k synům svým; neboť býval-li vždy štědrým v skutcích lásky, nyní se snažil býti ještě štědrejším. Jenom na chvilku se podívejme do zápiskův o něm nám zachovaných. Okazujíť nám na povahu světce našeho, jenž si ostal po celý život věren povolání svému. Jako dříve si liboval v obsluze bratří svých, tak si nedal i nyní jako opat nijak překážeti u výkonech lásky bratrské, jmenovitě k mladším bratřím, jimž se arci stal otcem. O domácí potřeby se staral jako druhdy, spolu jsa novicmistrem, domácím kazatelem, a cokoliv žádal i nejpоследnější novic, byl ochoten jemu posloužiti, seč byl. Na sebe samého jsa přísným hleděl všude ušetřiti jiných, aby jim nebylo třeba jemu sloužiti a pozornosti věnovati. Jako druhdy, budíval ráno své bratry, otvíral kostel, zvoníval na jitni, aby nemusil jiný bratr o půl hodiny dříve vstávati. Největší lásku, upřímnou snahu a starostlivost pravého otce věnoval řeholníkům mladším na studiích trvajícím, mnohdykrát za ně i nízké práce konaje. K tomu jej přiměly mimo jiné dvě hlavní příčiny, aby je totiž láskou synovskou na sebe upoutal, věda, že, budou-li jej milovati, stanou se i následovníky jeho, a druhá příčina byla, aby neztratili předraženého času k studiím ustanoveného.

Proto též panovala v celém domě svornost a spokojenost; jeden každý se přičiňoval podle horlivosti své vyplniti svědomitě povinnosti svého stavu. Bůh žehnal synům kolem otce takového shromážděným a Josafat se staral otcovsky, aby jim ničeho též nescházelo. Příjmy kláštera Trojického nebyly skvělé a vůbec pro 60 mužů zhola nepostačitelné. Mimo to bylo třeba vydržovati lidí služebných a pro chrám počet chlapců zpěváků;

neboť na zpěvu chrámovém si zakládal muž sv. po celý život velmi, a stav se arcibiskupem polockým brával s sebou i do vzdálených osad svůj zpěvácký sbor, aby při obřadech slavné bohoslužby nápomocni byli. Znalť dobře účinky zdarilého zpěvu chrámového; věděl dobře, co jmenovitě na náš lid slovanský, milovný krásného zpěvu, blahotěnně působí.

Nešetřil výloh na dobré skutky, začez Bůh sám brával pod ochranu svého věrného sluhu posílaje mu dobrodince, již se za šťastné měli, mohli-liž almužnou Bohu zasvěceným řeholníkům ku pomoci přispěti. Nalezáme zaznamenáno v letopisech kláštera Trojického, jak sv. Josafat obnovoval klášter za té doby, část k starému přistavěl, vyzdobil chrám, nakoupil rouch mešních, skvostného náčiní pro služby Boží, a to vše z peněz darovaných. Nešetřil a nehošpodařil dle opatrnosti světské chtěje vždy více míti, nežli zapotřebí bylo pro bratry, nýbrž spoléhal na prozřetelnost Boží, která jej věru štědře obmyšlela. I mezi své přátely rozdával hojně peněz; ti však nebyli jeho příbuzní, nýbrž chudí a nuzní. Proto všichni chudí a opuštění ve Vilně i mimo hlavní město znali jeho pravici a nezvali jej jinak, nežli svým otcem. Před kostelem a klášterem čekávali naň v zástupech, aby, až kolem půjde, se hlásili k němu; i na ulici býval jimi obklopen, naslouchaje jejich potřebám a bédám, jež mu žalovali. Těšil pak a pomáhal, jakkoliv mohl. Chudým nebyl v stavu něčeho odepřiti; za tou příčinou se nejednou stalo, že rozdal téměř i poslední, co bylo ustanoveno na vydržování synů jeho řeholních. A když sám doma nic více neměl, ani chleba s důstatek, odebral se do města a chodil po žebrotě na chudé bratry Krista Pána, a vždy se mu dostalo pomoci. Říkával, tak nám vypravuje biskup Jakob Suša: „Takové dni

ani nepočítám v životě svém, kdy mne nebylo lze dáti almužny.“

Bůh sám udělil mu nejednou pomoci pro chudé. Byla ubohá vdova, která přišla celá uplakaná k Josafatovi stěžující si, že je chce ukrutný pán domáci na ulici vyhoditi, nezaplátí-li mu ihned nájmu. Než čin pomoci, když neměl sám ničeho? Těšil ji zatím a prosil, aby jen poshověla a za chvíli přišla. I jde do chrámu, tam padne na kolena svá a modlí se k Otci chudých, vdov a sirotků, aby ubohé vdově nějak pomohl. Po dosti dlouhé modlitbě se vrací domů pln jsa důvěry a potěšen, že se něco stane. A vskutku, když přichází domů, zvoní někdo u brány; hezký jinoch vstoupí, ptá se po panu opatovi, a přijda k němu odevzdává zaobalených 50 zlatníků, řka: „Milostpane, mám rozkaz toto vám odevzdati.“ Josafat se ptá, od koho je dar. Posel nedal odpovědi, nýbrž se ihned vytratil. Byl to asi posel Boží sám. Za chvíli přijde vdova. Aní se nedivaje, mnoho-li obdržel, dal jí vše, jak bylo zaobaleno. „Vezměte,“ řekl jí, „a zaplaťte si, co jste povinna.“ Jaké radosti pro ubohou vdovu! Vyplatila se a ještě jí zbylo. I vrací se k světcí, aby mu odevzdala ostatní; nepřijal ale ničeho. „Všecky peníze,“ pravil k ní, „vám Bůh poslal; vezměte a potěšte se ve své bídě.“ Celý příběh, jak jej vypravujeme, nalezáme zaznamenaný u současného životopisce jeho.

Že dobrotitivý Bůh nezapomínal vyslyšeti jeho modlitbu, když se v podobných úzkostech nacházeli jeho synové duchovní, patrno. Jednoho dne neměl vskutku jim co dáti k obědu. Josafat nechal jako obyčejně zvoniti; dnes však místo jídelny vedl řeholníky do kostela, aby si tam potřebného toprve vyprosili. Ještě nebyli s modlitbou u konce, když bylo slyšeti povozy kolem kostela ke klášterní braně přijížděti. Pět vozů

plných potravin přivezli muži zcela neznámi. Pán prý je posílá, jehož jméno nesmějí vyzraditi. Složili vše a odjeli, aniž by se byl kdo dověděl, odkud byli. I tu měli všichni za to, že prozřetelnost božská o ně se zvláště postarala a divné věci na modlitbu Josafatovu se dějí. Podobně se stalo nejednou. Proto nikdo za něho nebyl úzkostliv, co bude zítra. A vypravuje se, že někdy byl již čas k obědu a nebylo ještě ani zatopeno; v určitý pak čas přinešeno bylo uvažené maso i s příkrmem z města.

Jak se to dělo? Vypĺňovalo se tu neustále slovo Páně (Luk. 12. 22 a násl.): „Nebudte pečliví, t. j. úzkostliví o život svůj, co byste jedli, ani o tělo, čím byste se odívali. Život více jest nežli pokrm, a tělo více nežli oděv. Patřte na krkavce, žeť nesejí aniž žnou, že nemají sklepu ani stodoly; a Bůh krmí je: čím dražší jste vy nežli oni. I vy nehleďte, co byste jedli aneb co byste pili. Vít zajisté Otec váš, že těch věcí potřebujete. Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a tyto všecky věci budou vám přidány.“ Tak v pravdě uskutečněno vidíme na rodině duchovních synů Josafatových. Když bývalo v potřebách časných v klášteře nejhůře, vidali přátelé Josafata ve snách a slychali jej, jak jim přednáší svou bídu a kterak snažně prosí, aby mu ku pomoci přispěli. Ve městě byl bohatý kupec, jmenem Ignác Dubovič, jemuž nebylo nic nápadného více viděti Josafata ve snách. A tu pokaždé ráno posílal syna svého do klášteřa Trojického, aby tam zanesl almužnu. Hodný syn tento vstoupil potom sám do řádu sv. Basilie a vypravoval rád o viděních otce svého. To se stávalo častěji ještě, když se chudých a opuštěných ujímal. A nechtěli-li jej vyslyšeti za dne, když se za někoho přimlouval, objevil se jim pak ve snách, tak že mu odolati nemohli.

I tyto příběhy nalezáme v životopise současného spisovatele.

Jestliže činil tolik pro potřeby časné, jakých starostí s jakými úspěchy si připouštěl o záležitosti nesmrtelných duší, aby je získal Bohu a nebi. Směřovalo beztoho vše jediné k tomu, aby našel přístup k srdcím lidským. Mohly by se popsat též celé archy, co za tři léta svého opatství v klášteře nejsv. Trojice ve Vilně pro spásu duší lidských učinil; nám však v náčrtkách těchto nelze vše vypověděti.

Josafat pracoval rovněž mnoho pro svého nového metropolitu, J. Ruského, jenž se ve všech nesnázích naň obracel; za tou příčinou mu bylo častěji jeti buď

na Novohrádek, v kterémžto městě litevském se metropolita zdržoval, buď na zámek Rutu, osobní dědictví arcibiskupovo po otci jeho z Ruty, buď i do dalekých krajů, když trval na cestách visitačních. Ani pro Byten a zamilované mu Žirovice nepřestal býti činným.

Nedivíme se nijak, že na všechny strany chtěli Josafata míti, aby pro ně pracoval a je v životě křesťanském poučil. Za tou příčinou býval též často na cestách. Jedna z nejznamenitějších jeho cest byla pouť, kterou konal se svým metropolitou Jos. Ruským do Kyjeva, starobylé metropole katolických Rusínů, do chrámu sv. Moudrosti.

(Pokračování.)

(Z a s l á n o.)

Provolání nekněží k nekněžím

či laiků k laikům.

Pro čest Boží a zdar vlasti stupmež se všickni, vysocí i nízcí, učení i prostí, muži i ženy, a pod ochranou Panny Marie, pomocnice křesťanů, co možno nejdříve v šik spořádaný k „sebeobraně.“

Již mnohokrát byli jsme upozorněni na nejhlavnější pramen všeho zlého naší doby, na přesilu zlého tisku; a že při dosavadní pilnosti v kruzích vyšších není v kruzích nižších ještě dosti toho všeobecného pozoru na tisk, jímž se také veškeré pluky nepřátelské organizují; a že ještě dosud velmi málo se činí, aby zlý vliv tisku byl přemožen a vytlačen přesilou tisku dobrého.

Za naší doby používají všechny veliké podniky hlavně tisku ku svému zorganizování, jím tedy rostou a cíle dosahují. Právě tisk a opět tisk vydaným již Božím i lidským zákonům, k blaho-

dárnému rozšíření a vysvětlení aneb k zlomyslnému jich překrucování slouží. A jak vedle milosti Boží osvčující a k lásce rozhřívající, dobrý tisk tou vlahou jest, která slovo Boží s kazatelen rozseté zúrodňuje, aby nezhytnulo jako na skále nebo v trní; tak jest i tisk zlý, celou duší těch tajných, zkázonosných, zednářských atd. spolků, k jejichžto službě na sta a na tisíce tiskových válců se pohybuje a pomáhá jejich vždy rostoucí zuřivosti všecku leť a leť pekla do boje proti nám vyvésti.

Co do velikosti díla v jeho následcích vůbec mohli by zajisté vynálezcové tisku více se honositi, než vynálezcové kt.réhokoli nejhroznějšího druhu střelby. Vždyť střelbou v poměru k tisku činí se přece jen buď výpomocné obraty aneb škody na místo a čas omezené; kdežto účinky tisku nemají takměř ani žádných mezí. Střelbou zabíjí se tělo,

tiskem duše a naopak může i tisk duši k životu a ušlechtilému vývinu napomáhati. Účinky tisku jsou věčně trvající; nelze je dosti vyměřiti, dosti vypočítati, dosti se o ně starati. — Starý satanáš věkem vychytralý učí své náhonci, aby nechodili na ptáky s cepem, ale s lepem; tak že nebudou slouiti tyrany, ale moderní pány a osvícenci, kteří se svým dalekosáhlým dílem dostoupí až ku trůnům panovníkův i do nejmenších chatrčí žebráckých; a nad to, co prý by jim prospěly vykrváčené mrtvoly anebo opálené kosti mučovníků, když nedostanou jich duše. Proti těmto plukům nepřátelským činí se sice ve vlasti naší mnoho, velmi mnoho; vždyť mnozí, řekl bych, důstojníci našeho křesťansko-katolického vojska samým v ohni zápasem až krváčí, a samým tím namaháním, brániti se zbraní přiměřenou, tiskem totiž proti tisku, se vysilují a ani zdraví, ani jmění nešetří.

Naše české i moravské katolické tiskárny (Cyrillo-Methodějská v Praze, papežská benediktiniň rajhrad. v Brně a kníže-arcib. v Olomouci), redaktorstva našich kat. listův a knih, jako: dědictví Cyrillo-Methodějského, svato-Janského a svato-Prokopského, „Školy b. Srdce P.“, „Ascetiké“ a „Zábavné bibliotéky“, „Andilka“ atd., moravského „Obzoru“ a brněnského „Hlasu“ a přede všemi pražského „Čecha“, jakož i Katol. tiskového spolku, družstva svato-Václavského, dědictví maličkých, „Listů pro muže, mládež, ženy a panny“ v Budějovicích, „Zlatá kniha“ v Písku atd., všecky tyto redakce a vydavatelstva zasloužily si zajisté již dávno svou neunavnou píli a svojí nezištností naší vděčnou uznalost a zasloužily si nekonečné díky a zajisté velkou odměnu u Boha.

Tyto literární závody s těmi časopisy a knihami jsou naše dobře zřízené zbrojnice, naše bohaté poklady, naše zbraň v míře až dosud dosti hojně. Než

naše časy jsou zlé a válečné. Válka činí obyčejně veškeré sporiivosti násilí; potřeba, abychom všickni, učení i prostí, muži i ženy věrně plnili ty povinnosti, jak nám jich komu Boží prozřetelnost právě přidělila; kdo tedy nedovede písma zkoumati a vpády nepřátelské s dalekohledem hlídati, kdo nedovede psáti a jiných komandovati, ať dá peněžitý příspěvek na útraty válečné, na zbraň tiskovou; ať hledí ve svém sousedstvu, u přátel, v domácnosti, a kde jen může, knihy dobré rozšiřovati. Ať nechová se netečně, sice by to bylo, jako by řekl: „Bojujte vy páni důstojníci ještě zatím sami; jste bohatí, silní a zkušeni, můžete dobyti všeho svou učeností, my zatím trochu ještě si pozdřímme, nějaké ještě domy si dostavíme, a přijdeme na pomoc, až uvidíme, jak to bude dále.“ Inu, na takový způsob by nebyli roku 1866 ani Prusáci nad námi v Čechách zvítězili; a na takový způsob bychom se také nikdy v ten šik „sebeobraný“ nesestavili.

Než díky Bohu! i mezi námi neučenými nalezá se dosti duší ušlechtilých, které vděčně oceniti umí tu milost, že až dosud chráněni jsme od tak velkých úkorů, obětí a útrap, jakých trpěti musí katolíci v jiných zemích, dosti moudrých lidí, kteří ochotni jsou pro uhájení křesťanských zásad a mravů v našem národě aspoň nějakých obětí přinést, dokud není úplně pozdě. Proto vybízíme všechny věrné katolíky a upřímné, nezištné vlastence, aby důležitosti dobrého tisku si více všímali, aby seřadili se kolem redakcí a vydavatelstev již stávajících katol. časopisů v šik sebeobraný a prozatím svou ochotu jim oznámili, že k vytknutému cíli peněžním příspěvkem chtějí přispívati. Až by se nás u každé z těch jmenovaných redakcí nějaký, třeba jen dosti skrovný počet přihlásilo, dali bychom si vědět, prosili bychom všickni společně o sv. požehnání vrchno-

pastýřské, aby tak spolek náš, maje požehnání církve sv., více v dobrém prospívati a rychleji se siliti mohl.

Nuže k dílu! S chutí co začínáme, již z půli hotovo máme, a kdo rychle dává, dvakrát dává.

Poznámka redakce. Uveřejnili jsme v celém znění náhledy a přání některých horlivých katolíků, kteří svatou netrpělivostí hoří, nemohouce se dočkat, až by v činnost vstoupil onen spolek sebeobrany, o němž jsme se několikrát byli zmínili. Avšak jen trochu strpení! Dobrá věc žádá rozvahy a mnoho modlitby. Proste a bude vám dáno. Pro-

spěšno zajisté jest, když naši venkované o důležitosti dobrého tisku často budou přemýšleti a ku zřízení pevného spolku pro čest Boží a blaho národa vespolek se povzbuzovati, aby, když jednou se budeme počítati, nás bylo hodně mnoho. Požehnání k tomu dílu a k rozhodnému kroku máme již dávno od nejvyšší hlavy církve, od papežů Pia IX. a opětně a opětně od Lva XIII. — K potěše zasylatelů a všem stejně s nimi smýšlejících sdělujeme, že první dny měsíce srpna budou v Brně konány porady o těchto záležitostech a že pak ihned počneme se sbírat i šikovati.

Redakce.

Z p r á v a

o stavu a činnosti

**spolku věčného se klanění nejsv. Svátosti oltářní
ku podpoře chudých kostelů v diecesi brněnské,
za rok 1882.**

Nelze spolku diecese brněnské ani tuto 22. výroční zprávu dáti, aniž by radostné projeveny byly díky, kterak ruka Boží žehnající při něm byla a trvala. Co do činnosti pod smysly padající jsou čísla zajisté svědkem nejvýmluvnějším a tu přede všemi jinými věcmi podotknuto budiž, že v náhradu za údy smrti sešlé aneb jinak odloučené noví údové, počtem 275, k zbožnému dílu tomuto přistoupili. dále, že příspěvky roční a dobročinné dary pro spolek až do znamenité sumy 2033 zl. 96 kr. se rozmnožily a že jimi jakož i obezřetnou prací, pilí a čilou činností vysoce ctěného sboru paní možno bylo opět k podělení 61 kostelů přistoupiti a těmto rozdati: 1 nebesa, 29 ornátů, 8 pluvíálů, 9 alb a humeralií, 7 rochet pro kněze, 5 komží pro kostelníky a 10 pro ministranty, 7 vel, 2 zvláštní stoly, 3 bursy k nemocným, 6 pláštíků na cíboř, 9 pláten na oltář, 2 polštáře

na oltář, 7 antependií, 15 korporalií, 40 purifikatorií, 18 ručníků k lavabo, 18 pal, 2 misály, 3 knihy k rekviem.*) Jiné prospěchy do očí nebijící nelze ovšem dle cifér vypočísti, byť ale jistojistě k útěše všem, kteří svou přislíbenou hodinku v měsíci dle své možnosti konali, kteří Pána Ježíše v nejsv. Svátosti ochotně navštěvovali, kteří rádi a často ku stolu Páně, zvláště o slavnosti Božského Srdce přistupovali, kteří dárek svůj, byť i sebe skromnější, na ozdobu chrámů, na důstojný oblek kněze, na prádlo pro kalich a oltář potřebné, přinášeli, aneb své práce za tímto účelem konávali. Ne-

*) Za doby svého 23letého trvání rozdál spolek mezi kostely a kaply: 8 nebes, 563 ornáty, 175 pluvíálů, 275 alb a humeralií, 131 zvláštní stoly, 146 rochet pro kněze, 127 komží pro kostelníky, 258 komží pro ministranty, 309 pláten oltářních, 46 polštářů oltářních, 74 antependií, 377 korporalií, 1735 purifikatorií, 349 ručníků k lavabo, 337 pal, 94 vela, 92 bursy k nemocným, 92 pláštíky na cíboř, 30 misálů, 19 knih k rekviem atd. — Na almužně se sešlo 37.750 zl. 45 kr.

můžeť ani jinak býti, než že ona zaslibení, kteráž Pán láskyplným ctitelům svého nejsvět. Srdce byl učinil, rovnou měrou i na ctitelů nejsv. Svátosti oltární přecházejí, v němž On jako Bůh a člověk, se svým tělem a se svou duší, tedy i se svým účty naší nejhodnější Srdcem přítomen jest. Nebude se škodou připomenouti tuto ona zaslibení; dánť jsou blahoslavené Markétě Marii Alakoque v tento rozum: «Dámť já jim (ctitelům Mariánským nejsv. Srdce) všechny pro jejich stav potřebné milosti: — dámť já rodinám jejich pokoj; — potěším je ve všech jejich svízlech; — budu jejich bezpečným útočištěm v životě a obzvláště v hodině smrti; — zasypu všechna jejich podnikání přehojným svým požehnáním; — hříšníci naleznou v mém Srdci zřídlo a nekonečné moře milosrdenství; — duše vlašné stanou se horlivými, duše horlivé povznou se rychle k veliké dokonalosti; — požehnám i domy, v nichž se obraz mého nejsv. Srdce přechovává a uctívá; — kněžím udělím darů srdce sebe zavrzelejší obměkčovati; — jména těch, již tuto účtu rozšiřují, zapsána budou v Srdci Mém a nebudou nikdy z něho vymazána.

Majíce zřetel na tato zaslibení, jakož i na nynější trudné časy, doporučíme údům spolku a skrze ně též i jiným zbožným věřícím znova modlitbu tuto: «Ó nejsvětější Srdce Pána Ježíše, vylej hojnost Svých požehnání na matku naši, církev svatou římsko-katolickou, na našeho sv. Otce, papeže Lva, na biskupy, na všechny kněze a na našeho císaře, Františka Josefa! Zachovej spravedlivé, obrať hříšníky, osvčť nevěrce, požehnej naše příbuzné a přátely, přispěj umírajícím, vysvobď věrné duše z očistce a láska Tvá nechať se rozprostře a panuje nad vlastní naší! Amen.»

Jména podělených kostelů, kapel a ústavů jsou: Milosrdní bratři na Starém Brně, milosrdné sestry z kongregace sv. Karla Borom. v Brně, Blansko, Bohušov, Bořetice, Břeží, Černovice, Karlov (fil. Šardická), Kurčola v Dalmácii

(klášter dominikánský). Dalečín, Dačice, Deblín, Ruda, Branišovice, kostel vojenský v Brně, Lubnice, Herálec, Hostěhrádky (u Klobouk), Hodějice (fil. Slavkovská), Koverník, Něm. Kněnice (fil. Miroslavská), Komin, Podivín, Krásná, Křoví, Chlropy, Blížkovice, Martinkov, Molenburk, Německý, N. Přerov, Horní Dnnajovice, Olší, Pálpín, Pratec, Ústav pro choré kněze v Gorici, Předín, Prosetín, Radostín, Ratískovice, Reznovice, Červená Lhota, Šakvice (fil. u Vel. Olexovic), Šardice, Sepkovice (fil. Babická u Mor. Budějovic), Sebranice, Křtalky, Střelice, Strážov u Jihlavy, Sulkovec, Svitávka, Třebetice, Třešť, Dolní Dubňany, Visky, Bejdiv, Pasohlávky, Olbramův Kostel, Zbejšov, Žďarec.

Výkaz příjmů a vydání v r. 1882.

Příjmy:

Zbytek z roku 1881	9	zl.	19	kr.
Roční almužna a dary (v tom 85 zl. od p. t. paní sboru sebrauých)	1432	"	78	"
Milostivý dar Ježího Veličenstva císařovny Alžběty	50	"		
Milostivý dar Jeho král. Výsosti arcivojvody Albrechta	50	"		
Výtěžek za paramenty a náhrada za práci	225	"		
Úroky z peněz na čas do spořitelny uložených	40	"	49	"
Za 275 přijímacích lístků	16	"	50	"
Příjem při výstavě	210	"		
Celý příjem 2033 zl. 96 kr.				

Vydání:

Za paramenty, látky, úpravu	1683	zl.	15	kr.
" plátno	113	"	40	"
" krajky	121	"	35	"
" práci od šití	53	"	60	"
" tisk roční zprávy	25	"		
Vydání při výstavě	13	"		
" při bohoslužbě	10	"	20	"
" za poštu	9	"	22	"
Celé vydání 2029 zl. 52 kr.				

Když se tedy od příjmů	2033	zl.	96	kr.
odčítá vydání	2029	"	52	"
zbyvá k účtu pro rok 1883	4	zl.	44	kr.

Chválena budíž bez přestání
nejsvětější Svátost oltární.

Milodary b. Srdce Páně.

Mnozí křčí ramenoma nad těmi milodary, jež zde uveřejňujeme, a buď je mají za nepatrné anebo docela jiným příčinám připisují to ono dosažené dobro nežli důvěrné modlitbě. O tom nám rozhodovati nelze aniž na to dbáti, jak svět posuzuje; každý jednotlivec sám nejlépe ví, komu má čeho děkovati a proto šetříme jeho vnitřní přesvědčení. Ostatně jisto jest, že, kdo se duchovními věcmi a modlitbou nikdy nezabývá anebo jen velmi zřídka, nelehce k důvěrné modlitbě se povznese v čas nouze a obyčejné ani pochopiti nemůže možnost,

že byl vyslyšen. Jinak jest to s těmi, již nám zaslali následující dopisy:

Z Nové Říše. Vdova M. J. ochravěla již před vánoce r. 1882. Bolesti plicní ji upoutaly na lože a dech jí špatně sloužil; lékař konstatoval znamenitou srdečnou vadu a měl ji k tomu, by učinila poslední vůli. Nemocná, jsouc odkázána na ruční práci, již jako švadlena sebe a svou dcerušku živí, nacházela se ve velkých nesnázích, a proto ještě i u jiného lékaře rady a pomoci hledala, při tom však pomoc Boží stále vzývající. Druhý lékař se vyjádřil, že srdce úplně zdrávo jest, plíce však v bídném stavu se nacházejí. Konečně se M. J. koncem května t. r. tak dalece zotavila, že se dost bídně dověkla do kostelíčka sv. kříže, od Nové Říše malé půl hodiny vzdalého, kdež dala sloužit mši sv. na poděkování Pánu Bohu za své zotavení. Stále nesouc obtíže s dychadly a na prsích vůbec, umínala si vykonati pouť na Mont-Serrat u Cizkrajova k Matičce Boží. Jak se zardovala, když jsem v kostele ohlásil, že povedu dne 1. července poutnický průvod na Mont-Serrat. Spatřiv ji pak onoho dne v průvodu, nemálo jsem se podivil, ano velmi jsem pochyboval, že by mohla

takovou cestu 6 hodin a za atrického horka — bylo v stínu až 24° R. — vykonati. Na půl cestě v Dačicích stavila se u svého lékaře, jenž ji ještě domlouval, proč na takovou cestu se vydala; ale důvěra v pomoc Panny Marie Serratské dodávala jí síly, tak že šťastně s ostatními poutníky na Mont-Serrat přibyla. Dne 2. července o Navštívení Panny Marie po vykonané pobožnosti v Mont-Serratském chrámu Páně, když jsme se z domu vraceli, s veselou tváří mi vypravovala, jak je jí lehké, a že ještě nikdy ji tak dobře nebylo jako včera a obzvláště dnes. A tak jest jidoposud, tak že jako dříve svou živnost provozuje, a za své, takřka úplné uzdravení přimluvě Panny Marie Mont-Serratské nejvděčnější díky vzdává. c. z.

Z V Jistý kněz měl na počátku tohoto měsíce v jednom poutním chrámě slavnostní kázání konati; avšak několik dnů před slavností zánětem hrdla ochraptěl. Přišed do poutního chrámu prosil B. Srdce Páně o pomoc, a bl. Marii Pannu a sv. patrony o přimluvu a slíbil, bude-li mu pomoci v té míře uděleno, aby netoliko kázati mohl, ale

také, aby nedub jeho potom se nezhoršil, že pomodlí se růženec a že věc tu ve „Škole B. S. P.“ uveřejní. A Pán pomohl, kázal více než tři čtvrtě hodiny vydatným hlasem, a neduh nejen se nezhoršil, ale ještě ulevil. Pročez tuto událost zde u veřejnou známost uvádí.

Z Brna. Nacházela jsem se ve velkém nebezpečení. Tu jsem se obrátila k b. S. P. a P. M. s tím úmyslem, že budu-li vyslyšena, uveřejním to ve „Škole B. S. P.“ I stalo se. Pročez nejvřelejší dík vzdávám.

Od Šumberka. Vzdávám nejvroucenější dík božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za poskytnutou pomoc a podivu hodné uzdravení v mé

chorobě. Sloužiz toto ke cti a slávě Boží, P. Marie a sv. Josefa a k povzbuzení všech čtenářů „Skoly B. S. P.“

E. K. II.

Z okolí Prahy. Jistá rodina děkuje božskému Srdci Páně a neposkv. Srdci Panny Marie za uzdravení dítky na přímluvu sv. Josefa. Vykonána 9denní pobožnost k sv. Josefu, a ejhle! dítko jest úplně zdrávo.

Z Nymburku oznamuje jistá osoba vroucí díky božskému Srdci Páně za šťastné vyřízení důležitých soudní záležitosti, do níž její sestra byla zapletena. V tom úmyslu vyzývala horlivě božské Srdce Páně a Pannu Marii, a nalezla vyslyšení, jako již často dříve.

Zprávy z Říma.

Jako každoročně odevzdal i letos kardinálsekretář svatému Otci Lvu XIII. na slavnost ss. ap. Petra a Pavla památný peníz,

jehož k tomu dni zvláště serazilo 30 kusů stříbrných a 30 zlatých.

Na jedné straně penízu jest podobizna sv. Otce, druhá strana připomíná slovanskou pouť roku 1881. Lev XIII. sám nařídil toto představení, které provedl známý v tom oboru mistr rytíř Bianchi. Nápis té strany jest: „Publica. In Cyrillum. Et Methodium. Religione. Aucta. Slavorum. Obsequia. Recipit.“ (Veřejnou k Cyrillu a Methodu úctu rozšířiv, Slovanů poklonu přijímá.) Ejhle, Lev XIII. nezapomíná dosud slavné oné pouťi, na důkaz, že nezapomíná Slovanů vůbec, že si přeje z té duše, aby všichni slovanští národové byli v lásce sjednoceni, aby panoval mezi nimi mír náboženský i politický. Toto šlechetné smýšlení sv. Otce se Slovaný pobízí nás, bychom vždy více v jeho úmysly vcházeli a sami ve vlasti naši snažili se je uskutečniti.

Úspěchy sv. Otce v jeho vyjednávání s celým světem — usjednocení se s Ruskem a volnost katolíkům tmannějším, příznivé poměry v Německu, jeho velký

vliv ve Španělech, v Anglicku — naplňují obdivem i zuřivě jeho nepřátely a mimoděk musejí vyznati, že jest on velikým papežem, že patrně Duchem Božím jest veden, právě proto však že jest on veškerému liberalismu velmi nebezpečným nepřítelem.

Sv. Otec Lev XIII. byl po svém vystoupení a působení často již přiměřeně popsán, dosud však nestalo se to přiléhavější a nadšenější, jako ho byl nedávno nejd. biskup St. Gallenský, Aug. Egger, po svém návratu z Říma ve své řeči s kazatelnou vyličil. Praví: „Na první pohled zdá se býti Lev XIII. slabým; on však jest dosti silným, by namáhavě pracoval a tíží svých 74 roků, své obtížné postavení a nezměrné starosti s klidnou myslí a skoro s veselostí snášel... Při první rozmluvě s ním nabyl jsem přesvědčení o osobních vlastnostech sv. Otce, ale především nezapomenutelnou zůstane mi audience na rozloučenou, při kteréž jsem měl příležitost, poznati Lva XIII. i s laskavě jeho stránky. Doposud v životě nespátíl jsem tak vznešenou hodnost a laskavou příznavost, jako v tomto případě. Již více než laskavá dobrota a přívětivost, s jakou mne sv. Otec přijal a se mnou jednal,

pohnula mne až k slzám, avšak mnohem větší dojem na mne způsobila vzdělanost a duševní nadšení, jež jsem ve slovech jeho shledal. Po vyřízení některých důležitých záležitostí rozmlouval sv. Otec o postavení církve v naší vlasti a v ostatní Evropě, o svých náhledech, o překážkách, jež se těmto v cestu staví a o vyhlídkách svých námah. O těchto vážných, z většího dílu bolestných věcech mluvil sv. Otec slovy jednoduchými, tónem tak klidným, jistým a pokojným, tak bez žaloby a obžaloby někoho, s usmívající tváří a veselým zrakem. Řeč tato byla tak zproštěna veškeré lidské náruživosti, tak šlechetna, tak pronesena se svatou jistotou, nezlomným klidem svědomí a otcovskou láskou pro všechny, že jsem to ani za lidská slova nepovažoval. Každé z těchto slov dýchalo duchem evangelia, duchem Ježíše Krista.

Byl jsem přemožen pocitem, že se nalezám před zástupcem Kristovým. Nikdy doposud nepocítil jsem tak velikost papežství, vznešenost katolické církve, jako v tomto okamžiku. Mimovolně napadla mně myšlénka, že stojím na

půdě, kteráž ssála krev více než čtyřiceti papežů, a kteráž může vypravovati o utrpeních a pronásledováních, o zajetí a vypovězení mnoha set jiných papežů, a nyní viděl jsem tváří v tvář ctihodného tohoto kmeta jako jejich nástupce a dědice jich osudu na mnohokrát zapíraném trůnu Petrovu seděti a s nebeským klidem a důvěrou na rozružené vlny devatenáctého století patřiti. Zdálo se mi, jako bych se nalézal na oně loďce na bouřících vlnách moře galilejského, a slyšel s učeníky výčitku: „Co se bojíte, málověrci?“ Také jsem v mysli porovnal ty smýšlení, řeči a jednání nepřátel katolické církve s oněmi této hlavy církve sv., a scházel-li mi doposud nějaký důkaz k mému uvěření, zajisté bych ho byl v tomto porovnání našel. Tak ale rozloučil jsem se se sv. Otcem s pocitem vznešené k němu úcty, svatou radostí a probuzením. Sv. Otec propustil mne, zahrnuv žehnající přání ve slova: „Žehnám Vaši osobě, žehnám Vaši kanovnické kapitole, žehnám všem Vaším věřícím!“

V měsíci srpnu

modleme se za tichost a mírnost.

v. Pavel představuje nám dobrotu, tichost a mírnost jako druhou zvláštní vlastnost božského Srdce Páně. Zároveň nám titulem jeho podává druhou zbraň do rukou, již máme bojovati. Je-li trpělivost naším štítem, pak jest mírnost naším mečem. Trpělivostí klademe nepřátelům v cestu nepřemožitelnou hráz; mírností pak získáme neodolatelně duše jejich. Trpělivostí chránění jsme jako beránci proti zuřivým vlkům a tichostí činíme ze zuřivých vlků nevinné beránky. Toť ono tajemství vítězství Spasitele; toť i podmínka našeho vítězství. „Blahoslaveni tiši, nebo oni zemí vládnouti budou.“

Jednoho dne zjevil se nesmrtelný král nebes a země zrakům Davidovým v celé své slávě. Tenkrátě žalmista Páně zapěl Jemu chválu, jakáž nikdy ještě nevyšla z úst lidských: „Srdce mé se rozplyne, nemůže zadržeti chválu a zpěvy. Nikdo nevyjádří chválu, jakou vzdává jazyk můj nebes králi. Milost rozlita jest na rtech vašich synové lidští a od věčnosti Nejvyšší zasypal vás požehnáním.“ Ukázav slávu Ježíše Krista, povídá nám dále o jeho moci a zbraní. „Opas sobě meč, mocný bojovníku, uchop se šípů a národové padnou k nohám tvým a proklána budou srdce nepřátel tvých.“ A jaká jest ta zbraň, šípy a meč, jaké jsou? Slyšme: Ozbrojeno pravdou, tichostí a spravedlností, povede tě právo od síle ku síle; budeš vítězíti, budeš panovati.“

Co tuto žalmista Páně předpovídal, vyplnilo se. Sledujme jen Syna Božího v životě jeho veřejném. Co klade za odpor tolika násilím a urážkám? Jediné tichost a mírnost; tou přemáhá všechno. Zdá se, jakoby byl zapomněl, že jest všemohoucí, a chce jen vykoupení naše pojistiti. Když Jakub a Jan v horlivosti žádali, aby oheň s nebe padal na město, kde je vypudili, tu jim Pán Ježíš pravil: „Nevíte čího jste ducha?“ (Luk. 9.) Oni mysleli, že dosud jest zákon trestu a nevěděli, že Kristus přinesl zákon milosti.

Jediné, čemu Spasitel jak slovy tak skutky nás učil, jest toto: „Učte se ode mne, nebo jsem tichý a pokorný srdcem.“ Příkladu svého božského Mistra následovali apoštolé; i oni hleděli tichostí a mírností úřad svůj zastávati. Farizeové chtěli jistou hříšnici podle zákona ukamenovati. A co činí Pán? Vida v srdci farizeů pokrytectví a hříchy, obrátil se ku ženě hříšné, řka: „Kde jsou ti, jenž tebe obžalovali? Odsoudil tě někdo z nich?“ — „Ne, pane, neodsoudil,“ pravila. — „Dobře, ani já tě neodsoudím; jdi a nehřeš více!“ Jaký to rozdíl mezi božským Srdcem Páně a mezi srdcem farizeů, jenž nepřestává bojovati proti křesťanstvu. Kolik krásných příkladů tichosti a mírnosti Pána Ježíše mohli bychom uvést, jak získal mnohé duše hříšné právě svou dobrotou. Či co bylo příčinou, že žena samaritánská se vyznala ze hříchů svých u studnice Jakubovy? Nebyla to tichost a mírnost Páně? Co pohnulo Magdalenu ku takové lítosti, že slzami nohy Páně umyla a vlasy svými je osušila? Nebyla to moc tichosti a mírnosti, již získal sobě Spasitel každého? Zázračná jest moc tichosti. Tichý a mírný vládne celou zemí, jest vítězem v každém boji.

Tuto všemocnou zbraň podává Ježíš Kristus všem ctitelům svého božského Srdce. Jestli se jí chopíme a učení jeho přidržíme, pak budeme také stateční a budeme vládnouti zemí. Nuže budme tiši ke bližnímu z lásky k Bohu a sobě. Snášejme všeliký hněv, všelikou zlost a mrzutost v sobě potlačujeme. Nemluvejme, nečínáme ničeho, co by bylo proti rozumu a zákonu božímu. Snášejme křivdy tiše, beze msty. Odpouštějme rádi těm, kteří nám ubližují a neodplácejme nikdy za zlé zlým, nýbrž dobrým. Toť naší povinností, již nám uložil Pán Ježíš, řka: „Učte se ode mne, nebo jsem tichý a pokorný srdcem.“

Svatý František Saleský ctnost tichosti tak si osvojil, že se stala téměř druhou jeho povahou a jemu zářila z očí, ačkoliv byl dle letory živý a prchlivý. Jeho tiché a srdečné chování to bylo, kterýmž srdce nejzarytějších kacířů a nejzatvrzelejších hříšníků získal. Ještě jiný příklad. Duchovní jeden vybíral ve velkém městě almužnu pro chudé. I přišel také do hostince a přiblížil se ke stolu, okolo něhož hosté seděli, jal se pokorně prosbu svou přednášeti a o almužnu pro chudé prositi. Tímto počínáním cítil se jeden z hostů náramně obtížena a počal duchovnímu výčitky činiti, že jest drzý i celá ta rota kněžská a konečně dal mu i políček. Duchovní ale zcela tiše pravil: „Milý pane! Nyní jste dal mně, co mi patří, děkuju vám za to, prosím vás ale také o dárek pro chudé.“ Takové tichosti a mírnosti se rouhač nenadál, hořel studem, nemohl ani slova promluvit, a sáhnuv do měšce dal hojnou almužnu muži, kterýž jej tichostí svou přemohl. Nuže prosíme všickni vroucně o tuto tak mocnou zbraň proti nepřítelům svým.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc srpen l. P. 1883.

Za tichost a mírnost.

Ó Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za milost, aby všickni Tvoji vyznavači naučili se tichosti a mírnosti, kteráž nám dopomůže k síle a svatosti. Amen.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladvé Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Dne Obzvláště však odporučuje se:

1. *Oková sv. Petra:* Sv. Otec náš. Dar trpělivosti a odevzdání se do vůle Boží. Obrácení neb pokoření nepřátel církve sv.
2. *Sv. Alfonse Lig., 1787:* Shromáždění nejsv. Vykupitele. Těžce nemocná učitelka. Študující mládež na v prázdninách.
3. *Nalezení ostatků sv. Štěpána, m.:* Úcta, důvěra a láska k božskému Srdci Páně. Zavedení bratrstva jeho ve 2 městech moravských. Věrnost v povinnostech křesťanských u ctitelů jeho.
4. *Sv. Dominika, zaklad. ř. 1221:* Řád sv. Dominika mužský, panenský a třetí smíšený. Za dar modlitby sv. růžence. Povolání hodných jinochů k životu řeholnímu. Obrácení opice.
5. *Panny Marie Sněžné, 352:* Kongregace Mariánské po všem světě. Svěcení nedělí a svátků by podporováno bylo zákonodárstvím. Zachránění nevinnosti. Svornost v domácnosti.
6. *Proměnění Páně:* Apoštolát modlitby na obrácení rozkolných Slovanů. Vůdcové národů by se drželi zásad křesťanských. Spolky katolicko-politické a jich časopisy. Nešťastný otec.
7. *Sv. Kajetána, zaklad. ř. 1547:* Důvěra v prozřetelnost Boží. Trestnice a žaláře by se více obstarávaly v duchu křesťanském. Utvrzení sv. víry v jednom kraji českém. Vytrvalost v dobrém.
8. *Sv. Cyriáka a soudrů, m. 303:* Obchod a průmysl křesťanský. Obrana proti nespravedlným mužům v křesť. životě. Poznání povolání 2 jinochů. Mladík vstupující do 3. ř. sv. Františka.
9. *Sv. Emílie, biskp. m. v 3. stol.:* Církev katolická na Východě, její duchovenstvo světské i řeholní. Nedávno ustanovení biskupové v ruském Polsku. Utiskování pro sv. víru. Dar pokory.
10. *Sv. Vavřince, m. v 2. stol.:* Novosvětcenci v Čechách, na Moravě a Slezsku. Důvěra v Matku dobré rady. Zdar práce obtížné.
11. *Sv. Filomeny, p. a m. v 3. stol.:* Křesťanské panny. Dělnice jistých továren. Bratr žijící mnoho let bez sv. svátostí.
12. *Sv. Kláry, zakld. ř. 1253:* Kláštery panenské sv. Františka. Vicero dcér odrostlých, marnivých a v pobožnosti vlažných. Za úctu k čistotě a nevinnosti života. Vyhnutí se nepřátelům.
13. *Sv. Hypolita, m. v 3. stol.:* Študující mládež z vysokých škol. Vyprošení míru v jisté rodině. Stálost v započatém dobrém.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lárdu, Philipsdorfu, Částeckém, Bolestavi a m. ost.

Připojiz každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát modlitby čili společnosť přátel Ježíše Krista.

Měsíc srpen I. P. 1883.

Za tichost a mírnost.

Dne

Obzvláště však odporučuje se:

14. *Sv. Eusebia, kn. m. c 3. stol.*: Úcta nejbl. Rodičky Boží přistoupením k správě Boží a k stolu Páně. Díky za prokázané milosti. Štátné vyřízení důležité věci. Vytrvalost v dobrém.
15. *Nanebevzetí Panny Marie*: Úcta, důvěra a láska k Panně Marii. Touha po nebi a odumření světu. Obnova dobrých předsevzetí. Setrvání v dobrém v jisté rodině. Za duše v očistci.
16. *Sv. Joachima*: Církev sv. v Hercegovině a Bosně. Vychovací ústavy pro mládež tamtéž. Upravení jistých záležitostí.
17. *Sv. Rocha, poust. 1327*: Duchovní cvičení pro kněze. Za horlivé a opatrné zповědňíky. Místa poutnická. Mír v řeholním domě.
18. *Sv. Heleny, cis. 328*: Bohumilá štědrost urozených paní. Podpora sv. Otce v časných potřebách penězi i modlitbou.
19. *Sv. Ludvíka, biskp. 1297*: Bychom urychlili vyřízení záležitostí apoštolské Stolice. Duchovenstvo řeholné v Rakousku. Umírající a duše v očistci. Štátné pořízení jisté záležitosti.
20. *Sv. Bernarda, op. 1513*: Řád cisterciácký. Spolky na rozšiřování dobrých knih. Knihtiskárny katolické. Za snášenlivost.
21. *Sv. Františka ze Chant., vdovy 1641*: Obrácení evandělíků, helvetů, nevěřců a náruživých hříšníků. Za svatou víru mnohým. Vytrvalosti obráceným. Vytrvalost v dobrých předsevzetích.
22. *Sv. Timothea, biskp.*: Posvátné misie tu a za mořem. Slované v Americe a v Australii. Vyměnění jistých pohoršení.
23. *Sv. Filipa Ben., ř. 1285*: Vychovací ústavy chlapecké. Nemocnice a sirotčince. Rozkvět křesťanské lásky k bližnímu.
24. *Sv. Bartoloměje, apošt.*: Za ducha apoštolského biskupům koruny svato-Václavské. Kazatelé slovanští. Horlivost v ozdobě chrámů Páně. Štátné skončení důležitého spisu.
25. *Sv. Ludvíka, kníže 1270*: Bratrstvo Cyrillo-Methodějské. Novomanželé. Svornost v rodinách. Odstranění malomyslnosti.
26. *Sv. Genesia, m. 286*: Překážení špatného tisku a nemravných knih. Knihovny křesť. pro mládež dospělou. Lid služebný.
27. *Sv. Josefa Kalas., zakladatele ř. 1648*: Řád piaristický. Školy střední. Na zvláštní úmysl. Křesť. vychování 2 rodin.
28. *Sv. Augustína, biskp. 430*: Řády a shromáždění mužské i ženské s řeholní sv. Augustína. Ústavy bohoslovecké a jich časopisy. Učení sv. Tomáše Akvinského. Vytrvalost v dobrém.
29. *Stěti sv. Jana Křt.*: Správcové duchovní. Před náhlou smrtí uchraň nás, B. S. P.! Odevzdání se do vůle Boží a do ochrany Panny Marie, Matky dobré rady. Za duše v očistci.
30. *Sv. Rosy z Limy, 1617*: Volení stavu po vůli Boží. Soužená vdova. Návrat Srbů a Bulharů do lůna církve sv.
31. *Sv. Rajmunda, kard. 1218*: Všechny úmysly božskému Srdci Páně doporučené v tomto měsíci. Spoluúdobné bratrstva božského Srdce P. a apoštolátu. Všichni v tomto měsíci v Pánu zesnuli údobné katolických bratrstev.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltář v Lúrdnu, Filipsofdu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

ANĎELÉ BOŽÍ strážní proVázejtež a spravujtež své
Věrné sVěřenCe po Cestách pozeMského žIVota!

Matka božské milosti!

Jakž nebyla byš Matkou milostí,
kdyžť mateřská ji láska Tvoje roší,
ba od věčnosti již Ti dobrý Bůh
dal v milostné Tvé ruce naše losy?

Jakž nebyla byš, Máti milostná,
všech milostí stráž, Matka, štít a schrána,
kdyžť nebe samo nemůž' větší být
jak plnost milosti, jež Tobě dána?

Jakž nebyla byš milostí všech květ,
jenž milou lije po vesmíru vůni,
kdyžť Dárce milostí sám líbezný
Tě Matkou zvolil, v Tobě mile trůní?

Buď tedy pozdravena, Máti ctná,
buď velebena, štědrá nebes Paní,
buď věčně uctěna a žehnána,
Ty Matko posvátného milování!

Dej milost duším v hříchu znaveným,
dej slzy lítosti ve srdce, v oči,
ať k milosti se Boží přivinou
a hříchu nikdy víc již neotročí!

Proč my katoličtí křesťané ctíme božské Srdce Pána Ježíše.

Svatý apoštol Petr napomíná ve svém I. listu věřící v Pontu, Galicii, Kappadocii, Asii a Bithynii a s nimi i nás, bychom se snažili, náboženské své vědomosti rozšiřovati a v ducha náboženských pravd vnikati a udává za důvod, bychom na náboženské otázky, pocházející od věřících i nevěřících, mohli správně odpovídati. „Buďte hotovi k dostiučinění každému žádajícímu od vás počet z té naděje, která jest ve vás,“ píšeť tentýž apoštol. (I. Petr. 3, 15.)

Není právě nemožno, že i od tebe, milý křesťane, může někdo žádati počet z účty božského Srdce Pána Ježíše a může se tě tázati, proč toto božské Srdce uctíváme. — Viz, ty máš snad ve svém příbytku na stěně viseti obraz představující božské Srdce Páně. Tu přijde nějaký jinověrec aneb nevěrec do tvého příbytku, uzří obraz a ptá se: „Jaký to obraz, co představuje? Proč právě srdci před ostatními částmi těla prokazuje se zvláštní úcta?“ — Ano, jsou i katolíci, ovšem ne horliví, kteří o účtě božského Srdce málo aneb nic nevědí. Snad se zavděčíš a prospěješ některému ze svých spolubratří, vyložíš-li mu příležitostně, proč se božské Srdce od nábožných katolíků uctívá.

Odpovědi na otázku, proč božské Srdce Páně ctíme, chceme ještě jiného účelu dosáhnouti, totiž, aby pobožnost k němu, která i v naší vlasti dosti rozšířena jest, všeobecnější se stala a více ještě se rozšiřovala.

Nuže, proč ctíme božské Srdce Páně?

1. Poněvadž úcta tato jest Bohu milá a
2. nám velice prospěšná a spásitelná.

Úcta božského Srdce jest Bohu milá, a sice celé nejsvětější Trojici, Bohu Otci, Bohu Synu a Bohu Duchu svatému.

Jest milá

a) Bohu Otci. Abych to dokázal, odvolávám se na děj v starém zákoně v I. knize královské vypravovaný. — Král Saul byl pro svou neposlušnost od Boha zavržen. Prorok Samuel měl místo něho jin'ho muže za krále israelského pomazati. Bůh sám udal Samuelovi dům, v němž měl onoho vyvoleného hledati; bylť to dům Isai Betlemského, osoby pak, která měla býti pomazána, mu neudal. Když Samuel v dům Isai vešel, předvedl mu tento své syny. Samuelovo oko se zálibou spočinulo na Eliab-u, ztepilém, krásném, mladém muži. Hned si pomyslí, že žádný jiný, leč tento jest ten vyvolený. Avšak Bůh mluvil k Samuelovi: „Nehleď na obličej jeho ani na vysokost postavy jeho; nesoudím já dle vzezření člověka: nebo člověk vidí ty věci, které zjevné jsou, Hospodin pak vidí srdce.“ (I. Králov. 16, 7.)

Z domu Isai-ova v Betlemě odebeřme se, milý čtenáři, na horu Tábor a na břeh Jordanský. Tu i tam ujišťoval nebeský Otec, že Ježíš Kristus jest jeho milý Syn, v němž se Mu dobře zalíbilo. Co asi se tak velice líbilo nebeskému Otci na jeho Synu? Snad zevnějšík Ježíše Krista? Snad jeho obličej aneb jeho postava? Nikoliv! Vždyť Bůh sám pravil, že na tyto věci, na obličej, postavu tělesnou a vše, co zevně jest, nehledí. Co se mu tedy na jeho milém Synu líbilo? Sám to pravil: „Hospodin vidí srdce.“ Srdce jeho božského Syna, toto pokorné, poslušné, tiché, lásky plné Srdce bylo milým předmětem jeho zalíbení. Jestli i my v tomto Srdci podle příkladu nebeského Otce máme své zalíbení, snad není to nebeskému Otci vhod? Naopak můžeme býti ujištěni, že nemůžeme nebeskému Otci větší radosti způsobiti, jako když milujeme, co On

miluje, a že má své zalíbení v tom, když to Jemu tak milé a předrahé Srdce Jeho Syna chválíme a oslavujeme. Z toho tedy vysvitá, že úcta Srdce Pána Ježíše jest milá Bohu Otci; ona jest příjemná i Bohu Duchu svatému.

b) Tuším, že se nemýlím, pravím-li, že srdce v mnohém ohledu jest nejdůležitější část lidského těla. Především srdce prostředkuje činnost těla a duše. Prvním klepnutím srdce počíná život lidský, posledním opouští duše tělesnou schránku, život se ukončuje. Srdcem působí duše na tělo, a srdce jest to, kterým tělo s duší se stýká a ji svých dojmů účastní činí. — Podle srdce posuzujeme proto lidi a právem můžeme říci, že srdce jest celý člověk.

„Ty jsi Syn můj milý, v Toběť se mi dobře zalíbilo.“

Luk. 3, 22.

způsobem? Písmo sv. pravi: „Když odvrátil Saul rameno své, aby odešel od Samuela, změnil mu Bůh srdce jiné.“ (I. Král. 10, 9.) Tak mluví Duch sv. skrze proroky jen o změně srdce, kdykoliv o obrácení aneb polepšení lidu israelského rozmlouvá. Proroci ohlašují

lidu israelskému, že Bůh mu odejme srdce tvrdé a kamenné, a dá srdce z masa. „A dám jim srdce jedno a ducha nového dám v stěvách jejich: a odejmu srdce kamenné z těla jejich a dám jim srdce masité.“ (Ezech. 11, 19.) Králi Nabuchodonosorovi mělo jeho pyšné srdce býti odnato a za trest měl srdce divokého zvířete obdržeti. Když se tak stalo, jednal král skutečně jako zvíře, zdržoval se v lese a lezl

I Duch sv. mluvící v knihách písma svatého přikládá lidskému srdci velikou důležitost, a má-li se člověk přeměnit, má-li se jiným státi, tu dle výroku Ducha sv. dostačuje, dá-li se mu jiné srdce, aby se ta přeměna stala. Tak přislíbil prorok Samuel pomazav Saula králem, že bude v jiného člověka přeměněn. A tak se také stalo. A jakým

po čtyřech jako zvíře. (Dan. 4, 13.) Jest tedy podle výroků Ducha sv. v písmě svatém srdce celý člověk.

Je-li Duch sv., jak ze slov archanděla Gabriele vysvitá, ten božský umělec, který v panenském životě nejvyšší Panny Marie lidské tělo Ježíše Krista utvořil, nuže, zda-li k utvoření Srdce Ježíše Krista nevynaložil všechn

svůj božský um a moudrost? Zajisté Srdce Božího Syna bylo uměleckým dílem Božím. Jsou-li srdce lidská Duchu sv. vůbec tak důležitá, že se zvláště s jich přetvořováním a přeměňováním zabývá, jak nám to pismo sv. dosvědčuje, tím spíše jest nám věřiti, že mu utvoření nejsvětějšího Srdce Ježíšova bylo důležitou záležitostí.

Ze zkušenosti však víme, že nemůžeme větší radosti nějakému staviteli, malíři aneb jinému umělci způsobiti, jako když jeho dílo obdivujeme a chválíme. A Duch sv. neměl by se radovati, když jeho umělecké dílo, božské Srdce Ježíšovo, obdivujeme, chválíme, vebííme a uctíváme? Kdož by chtěl o tom pochybovati? — Tak tedy jest úcta božského Srdce Ježíšova nejen nebeskému Otci, nýbrž i Duchu sv. příjemná; avšak má-li také Syn Boží v tom zalíbení, když jeho přev. Srdce ctíme? Že ano, hned dokážu.

c/ Jak velice Syn

Boží lidské pokolení miluje, ukázal již tím, že po pádu našich prarodičů se nabídl, těžkou urážku nebeskému Otci způsobenou smířiti a místo padlého lidského pokolení vinu a trest hříchu na se vzíti. V následujících dobách použil každého vhodného prostředku, aby si lásku nešťastných potomků Adamových získal. Prokazoval jim hojná dobrodíní, by vděčně k němu přilnuli, aneb sesýlal neštěstí, by k jeho milosrdenství se utíkali a jeho lásku k hříšníkům uznávali. Hlásal jim o své lásce a dobrotě skrze patriarchy a proroky. Avšak málo bylo těch, kteří se ho báli, jako ku př. národ židovský, většina — pohané — se o něho nestarali a o něm ani ničeho nevěděli.

Když všechny ty prostředky, lásku lidí si získati, neměly úspěchu, tu, když se časové naplnily, přijal Syn Boží lidskou přirozenost na sebe, sestoupil s nebe, a jako člověk bydlel mezi lidmi, chtěl tímto sebe sama ponížením lidí sobě nakloniti. I zdálo se skutečně, že lidé tím způsobem láskou k němu přilnou. Veškeren lid hrnul se za Synem Božím a snášel i hlad a jiné svízele, než aby se byl od něho oddělil. Avšak to trvalo jen krátkou dobu. Brzy stál osamotněn, lidé jej trýznili a konečně i usmrtili.

Avšak právě smrt Kristova byla, jak to sám předpověděl, nejmocnějším prostředkem získati si srdce lidská. Smrtí

svou na kříži Ježíš Kristus vše k sobě přitáhl. Láska konečně zvítězila a milionové vše, ano i životy své pro Krista obětovali. Celé zástupy mužův a žen, mládencův a panen zřekli se světa, opustili otce, matku, pole a domy, a zcela jeho službě se věnovali. Avšak i tyto zlaté časy

horlivé lásky k Ježíšovi minuly, srdce křesťanův ochladla, víry ubývalo, horlivost uhasla.

Tu chopil se Syn Boží posledního prostředku, by plamen lásky v srdcích křesťanských roznítil. A jaký to byl prostředek? „Dal své Srdce k dokonání svého díla,“ jak to Duch sv. ústy moudrého Siracha předpověděl. Božský Spasitel zjevil jisté nábožné klášterní panně ve Francii, Margaretě Marii, své nejsvětější Srdce a nařídil, aby Srdce toto bylo zvláště ctěno a k jeho počtě zvláštní slavnost ustanovena. Ukázal též ty veliké poklady, které v jeho přeslaském Srdci jsou skryty, a slíbil, že z nich bude hojně udělovati těm, kteří Srdce jeho budou ctíti. Tu počali biskupové a

kněží o tomto božském Srdci kázati a jeho nesmírnou lásku ku křesťanům rozhlašovati, jakož i ku ctění toho milování nejhodnějšího Srdce vyzývati. A hle! Oheň, který Kristus ve svém nejsvětějším Srdci na zem přinesl, počal opět plápolati. Tisícové a tisícové křesťanů zahohřeli láskou ku Kristu a jeho božskému Srdci. I my, já i ty, milý čtenáři, chceme náležeti do počtu těch křesťanů, kteří

božské Srdce ctí, chválí a velebí; neboť jsme pevně přesvědčeni, že uctívající božské Srdce i Bohu Synu velikou radost působíme.

Dokázal jsem tedy, že úcta božského Srdce Páně jest nebeskému Otci, Duchu sv. i Bohu Synu velice milá.

Příště dokážu ještě, že úcta tohož Srdce jest nám velice prospěšná a spásitelná.

(Dokončení.)

Pouť k nejsvětějšímu Srdci Páně.

(Pokračování.)

Poslýchám, že ne jeden poutník putující s námi k božskému Srdci Páně se smutným srdcem vrací se zpět a hoře si naříká, že pouť mu nebyla nic platná, že nedosáhl, oč šel prosit, ba že se mu to v opak obrátilo; tak že již již pozbývá mysle a chuti k dalšímu putování!

Příteli, jest mi tě opravdu líto, jestliže, jak míníš, pouť a prosba tvá s žádoucím cílem se minula; avšak že by dočista zmařena byla, tomu nevěřím, z jakých důvodů, povím ti v následujících řádcích.

Bezpochyby zavítaly k vám i letošního jara vlaštovičky a upravily si za krátko své hnízdečko. A v tom hnízdečku počalo se to brzy hemžiti a několik holátek natabovalo své hladové krky a volalo od Božího rána do pozdní noci po tučné pečince, již jim staří v podobě broukův a červíčků donášeli. Nejdajíť jen tak po sprostě, jako ta ostatní ptačí havěť, suchého chleba neb bramborů nesnese jich žaludek, nýbrž jen maso rozličného druhu. Než, buď si, ať si přejí, pokud to mají.

Však takovému hnízdu vlaštovičmu podobá se tak mnohé srdce lidské; hýbe a ožívá se v něm také cosi jako ta

hladová ptáčka volající po nasycení, a to jsou tisícera přání, žádosti a tužby člověka brzy po tom, brzy po onom se ženoucí. Jedno takové ptáče chce míti každý den dobré jídlo a pití, druhé zase shání se jen po penězích, třetí posilňává toužebně po hedbávném, nádherném šatu, po zlatém prstenu, těžkém řetízku a jiných podobných tretekách; čtvrté chce míti všude chválu a slávu od lidí, kdekoliv se ukáže; páté táhne to k muzice do veselé společnosti. Taková a ještě jiná havěť ptačí hnízdí v tom srdci lidském, a ty, milý čtenáři, nebudeš mi za zlé bráti, díím-li, že ani tvé srdce v té příčině nečiní žádné výminky, ale jest rovněž jako hnízdo plné hladových ptáčat. Jsou-li to vrabčici, skřivánci, neb hejlové, neb draví orlové, to ovšem není jednostejné! Ba, mnohé z nich hledí zahubiti a z hnízda odstraniti, nechceš-li, aby pohlitly a udávily tvou duši a srdce tvé. Jiné pilně šetř, živ a odchovávají.

Jak to všecko myslím, pochopíš z následujícího příběhu.

Za času Krista Pána žili v zemi judské dva bratři, jichžto, že byli z jeho příbuzenstva, Spasitel dobře znal a také miloval, obzvláště mladšího z nich — Jana. Oba byli sice jen chudí rybáři, ale srdce jejich bylo plno vysokých

plánů do budoucnosti. Považ si jen, čtenáři milý, chtěliť oba býti ne méně než prvními ministry v novém království Messiášově!

Podivíš se asi tomu, kterak ti prosti rybáři přišli na myšlenku, vyšinouti se k nejvyšší důstojnosti po králi? Zcela jednoduše! Krátce před tím zmínil se jim Kristus Pán o dvanácti trůnech, na nichž seděti budou apoštolové jeho, když přijde sám v slávě nebeské, a souditi budou dvanáctero pokolení israelských. Soudili tu tedy oni bratři: Mistr náš bude tedy dojista králem, jak o Ném předpověděno, bude míti velikou říši a dvanácte apoštolů bude s ním spoluvládnouti. Spolehajíce pak na zvláštní lásku a přízeň Mistrovu připadli na myšlenku, jak krásné by bylo, býti v onom království prvními ministry! Vzavše tedy svou matku šli — putovali — k Ježíši Kristu, aby Mu osobně vyjádřili a co nejvřeleji na Srdce vložili žádost svou.

V domnění, že zcela správně a moudře jednájí, předstoupili před Něho a dí: „Mistře, my bychom prosili, abys nám učinil, zač Tě požádáme!“

Jaká to smělá řeč! Avšak Kristus pln laskavosti táže se: „A co chcete ode mne, bych vám učinil?“ — I vyjevili bez obalu své přání, aby je oba posadil hned podle trůnu svého, jednoho po pravici, druhého po levici.

Tu se pozastavíme a uvážíme trochu pouť obou těch bratří k božskému Srdci Páně. Oba putovali s láskou a plnou důvěrou, ale zda jim pouť ta co prospěje? Zda dosáhnou, čeho si tak vřele žádali?

Což, kdybych postavil tebe, milý čtenáři, na jejich místo před Krista Pána a On se tě také otázel: „Co žádáš ode mne, abych ti učinil?“ — Co — co asi ty bys žádal? —

Mám za to, že by se asi tak mnohý z našich „poutníkůů“ ostýchal říci nahlas před světem, co by si v srdci přál. — Tamhle ku př. onen hostinský žádal by, aby všickni hosté jen k němu šli, a nikoliv tam naproti k „černému orlu“ a k „bílému beránku.“ Onen voják žádal by směle o uprázdněné místo důstojnické, byť tím i všickni ostatní kamarádi odstrčeni a zkráceni byli. Tamhle ona matka žádala by, aby její dceruška byla nejkrásnější ze všech dívek ve vůkolí, a dcera zas sama přála by si, aby toliko na ni a na žádnou jinou obráceny byly oči toho neb onoho mladíka, a hoch zase by si z gruntu srdce přál, by se nemusil více učiti atd.

Ó kdyby tak v neděli o velkých službách Božích sestoupil Pán Bůh dolu a z nenadání otevřel srdce všech tu se „modlících“ tak, aby všickni viděli, oč ten a ta Pána Boha prosí a žebře; věř mi, že by tu všickni jedním hrdlem vykřikli: „Ó zavři, Pane, zavři honem srdce moje, ať v ně žádný nevidí!“ — Ba snad i mnohá tvář by se tu studem zarděla! A hle! Boha samého se nestydí žádostí tou obtěžovati!

Než vraťme se zase zpět k oněm dvěma bratřím.

Z ochotné otázky Kristovy, co si žádají, soudili nejinak, než že bude žádost jejich dojista vyslyšena a splněna. Ale podivně hleděli na to, když místo křesel ministerských připověděl jim kříž a utrpení, a hořký kalich nabídl jim k pití. Ó kde tu zůstala láska? — Či lze to láskou zváti přátelům místo cti a slávy podati hanu, potupu a nenávisť světa? Je to snad láska k učeníkům, jenž z upřímné lásky k Němu všecko opustili, nalíti jim za to kalich hořkého peluunku? Je to láska, dopustiti, aby jednomu z bratří hlava mečem byla štáta, a druhý aby vhozen byl do kotle vařícího oleje?

Věru, prapodivné to vyslyšení prosby jejich!

A ku podivu, nebylo to tehda naposled, že Kristus Pán prosbu lidskou v opak obrátil; to samé činívá mnohdy až podnes. Nejednou přicházejí do naší „Školy“ dopisy, jak ten a onen neduživce po delší čas se modlil k božskému Srdci Páně za uzdravení; avšak neduh a bolest jeho nejen nepominuly, nýbrž naopak ještě se zhoršily. Podobně znám i já jistý dům v pravdě křesťanský, jež od počátku letošního roku kříž za křížem stihá a jako doma se tam uhostuje. V měsíci březnu obrátili se tedy ti dobří lidé k sv. Josefu a prosili mnohými modlitbami, aby za ně u Boha dobré slovo uronil, ale za odpověď vrátila se k nim trojí nemoc najednou a uhostila se tu na několik neděl.

Ovšem takové věci by mohly snadno tu neb onu slabou duši o víru a důvěru připravit, že by posléze myslila, lépe bude nemodlit se.

Nuže, kdež zůstává v takových a podobných případech láska božského Srdce k nám? —

Poslyš, začnu s odpovědí trochu z daleka! Jak povědomo, nemá vinná réva žádného rozumu; kdyby však měla, prosila by zajisté, chtěla sesílit i hojného, dobrého ovoce přinášeti, svého pána o to, aby ji štípl jen v drsnou, kamenitou půdu, aby ji častěji, aspoň na jaře ořezal a co možná nejvíce na sluneční parno vysadil. Že pak réva rozumu nemá, činí ji člověk sám, co by si přála.

Právě tak, milý čtenáři, se to má i s tebou, se mnou a s mnohými našimi přátely! Kdybys rostl jen tak, jak pouhá přirozenost lidská chce a žádá, kdybys měl vždycky, co se ti líbí, co ti chutná a lahodí, byl bys vyhýčkan a rozmazlen, bez vši mužné síly, nejsa ani s to povznést se v čistý vzduch nebeský; ale tisícerými kořeny zaryl bys

se v ten pozemský svět a jeho marnosti, plaze se po zemi jako mech, hrabe se v ní jako ta slípka v mrvě; ale zisku pro věčnost nepřinesl bys do smrti žádného!

Ale ty máš rozum a mohl a měl bys sám o to pečovat, abys den po dni rostl a prospíval v poslušnosti, v trpělivosti, v lásce a oddanosti do vůle Boží, v střídmosti, snášenlivosti a pracovitosti. Měl bys sám se cvičiti v sebezapírání a ořezávati všechny bujné a divoké výhony svého srdce (myslím totiž nezřízené žádosti a chťiče své), a jako révu připevňovati duši svou vroucí modlitbou ku pevnému křtlu — milosti Boží. Tyto a ještě jiné věci měl bys činiti, jichžto ti k životu věčnému třeba. Ale, bohužel, právě toho se ti nedostává. Máš rozum, máš i dosti víry, ale neužíváš jich k tomu, abys duši svou jak třeba pro život věčný pěstil a vzdělával, a tu pak je Bůh tak dobrý a činí to na tobě sám. On se stará o kříže a utrpení pro tebe a jednoho každého z nás, a čím hojnějšího ovoce kdo má přinést, tím více křížů mu ukládá. Víť dobře, že i když ten a onen kázni takové se protiví a reptá, později, až se mu oči otevrou, až jednou v nebi okusí libezného, věčně sladkého ovoce, že pak děkovati bude za každý ten kříž, jež mu Bůh zde uložil a jež trpělivě nesl.

Teď také pochopíš, milý čtenáři, proč tehda Spasitel se svými přibuzenci — Jakubem a Janem — tak a ne jinak jednal. Ti dva byli také toho mínění, že by největším štěstím pro ně bylo, seděti na prvních křeslech po králi, oplývati slávou a bohatstvím světa, míti tak pohodlný a bezstarostný život, lehčí práci a dobré jídlo a pití v hojnosti. To však byl nerozum! Život takový byl by je zavedl do věčné, záhubné smrti, a proto jim tak krátce a ostře odpověděl Kristus Pán na prosbu přednešenou a pravil: „Vy nevíte, co

žá dáte,“ t. j. že žádáte o věc pošetilou, marnou, vás nedůstojnou, vám nebezpečnou! Za to jim podává, čeho potřebují — hořký kalich. Přípovídá jim pronásledování, křivé obžalování, muka všeho druhu a posléze křest ve vlastní krvi a bolestnou smrt. To je ta jediná pravá cesta k dosažení nejvyššího cíle a blaha. Na trůn nebeský mají oba přijít, jak jim slíbil, ale nikoliv životem rozkoší, nýbrž životem kříže.

Tím způsobem přinesla i pouť těchto dvou učeníků ku Kristu Pánu hojného požehnání, jehož i my můžeme účastni býti. Zachovej jen, milý čtenáři, v dobré paměti naučení, že křížů a utrpení jest k věčné blaženosti tak potřeby, jako čistého vzduchu k tělesnému zdraví. Naučení to dává božské Srdce Páně nejen několika vyvoleným, zbožným duším, nýbrž všem, kdo se do nebe dostatí chtějí. Naučení to hodí se tak dobře prostému nádeníku, jako ministru na křesle, tak dobře boháči, jako žebráku!

Než, onino učeníci našli na té své pouti k božskému Srdci ještě něco jiného, což by všech křížem obtížených k podobné pouti povzbuditi mělo. A co asi to bylo?

Tak mnohemu dítěti dostává se doma přísných, surových slov a nadávek, ba i ran, a to začasté pro takové věci, za něž samo ani nic nemůže. Tu ku př. usmyslí si některý nerozumný a nerozvážný otec, aby hoch jeho stůj co stůj studoval. Hoch však nemá k tomu ani za mák vloh; ale nic naplat, studovati musí. Když pak chudas nemůže z místa, jest mu zakoušeti trpké nenávisti a hněvu otcova!

Aneb, za našich dnů hledí se vsudy, kde trochu lepší dům, k tomu, aby každé dítě bez rozdílu umělo hezky na piáně hráti; má-li k tomu sluch, má-li vlohy k hudbě, po tom se nikdo netáže. A tu

se nebohý učitel hudby nahmoždí a nalousí s dítětem celá léta a často dosáhne sotva tolik, že dítě jako na kolovrátku zadrnká své dva kusy — jednu polku a valčík; když bylo prve hrozných trestův a pohanění zakusilo proto, že mu otec a matka při narození nedali žádných vloh k hudbě!

Než, jako ve všech věcech liší se Bůh od lidí, podobně i v této. Pravda jest sice, že i Bůh požaduje velmi mnoho od svých poddaných, tu ku př. aby sobě z lásky k Němu odřekli leckterou radost a potěšení — a to je těžká věc; tu opět, aby zadrželi na krátké uzdě svou prehlivost a náhlost k hněvu — a to je neméně těžké; tu zase, aby rozličné kříže, které k nim zavítají, nevyháněli a lstivě je neobcházeli, nýbrž odhodlaně chopili a zmužile nesli — a to je opět těžká věc. Než, milý křestane, Spasitel tvůj to dobře ví, jak těžká to pro tebe úloha. Sprostiti tě toho ovšem nemůže, ale pomoci, ulehčiti ti, to může a také chce! Ve svém nejsvětějším Srdci totiž chová vše, čeho se ti snad k plnění povinností tvých nedostává, vlohy i sílu. V Něm a skrze Něho dokážeš vše, co bys sám o sobě nikdy nedovedl. On jest také ochoten každé chvíli ti dáti, oč Jej požádáš. Osvědčil to i na oněch dvou učenících — Jakubu a Janu.

Znaje dobře slabou a vrtkavou mysl jejich, otázal se jich prve, budou-li moci píti s nim kalich utrpení? Ovšem byli ihned pohotově se svým: „Ano, můžeme!“ Když však nadešla doba rozhodná a přiblížila se hodina utrpení Jeho, tu viděl se Kristus nucen říci jim, že všickni se na Něm pohorší, a tak se opravdu stalo. Když v zahradě Getsemanské byl jat a vázán provazy, všickni učeníci Jej opustili a dali se na útěk — i Jakub i Jan. Patrně nebyli ještě zralí k mučeníctví za Místra, dozráli však brzy. Vytrvalost Mistrova v mukách nejkru-

těšších dodala jim mysl vzítí kříž svůj a jíti za Nhn. Když pak jim o letnicích seslal sílu s hůry, Ducha sv., tu stalo se teprv srdce jejich statečné, neohrožené, nepřemožitelné. Již nechťi nic věděti o křeselech ministerských v pozemském království, nýbrž zbavivše se posledního, co na světě „svým“ nazývali, jdou po vši zemi a káží Ukřižovaného; s myslí veselou a neohroženou předstupují před nespravedlivé soudce a tyrany, jdou vstříc mukám i smrti a tak vcházejí do věčné slávy a radosti, kteráž daleko větší jest než radost a sláva, již si žádali na Mistru jako nejprvnější Jeho rádcové.

Hle, tak mocný jest příklad Kristův, tak mocná jest ve slabých lidech milost Jeho.

Tak vyplnil prosbu oněch dvou bratří, ovšem jinakým způsobem, než se nadáli, ale také mnohem lépe, než sami očekávali. Ačkoli snad sami z počátku mysleli, že prosili nadarmo, došla nicméně pouť jejich nejlepšího výsledku.

A nyní ještě několik slov tobě, milý čtenáři. Jak se mi zdá, není ti třeba, bys prosil teprv Pána Boha o nějaký ten kříž, jak to mnozí Svátí činívali. Žiješ-li jen poněkud po křesťansku, máš jich zajisté dost a dost; neboť pravi sv. Pavel, že všickni, kdožkoli chtějí v Kristu pobožně žíti, pronásledování snášeti budou. A jestliže právě dnes tě nic nebolí a nepichá, přijde to snad již zítra — jen se připrav! Leží-li však již dnes kříž na bedrách tvých, pak uvaž, co ti tuto povím.

Především nauč se dobře znáti nej-světější Srdce Ježíšovo a putuj, putuj často k Němu!

Zakoušíš-li bolesti a křivd od vlastních svých dětí — snad tě docela opustily, chodí v nádherných šatech, jezdí snad v kočárech do divadel a plesů a tobě se na ulici vyhýbají, neznají tě; anebo dcera tvá slouží kdes daleko

v cizině, zle se jí vede, leží nemocná v nemocnici u cizích lidí — a ty jsi doma opuštěn, sám a sám, ode všech zapomenut — ó duše drahá, pohled důvěrně na obraz božského Srdce! Vidiš tam tu hlubokou ránu v Něm, není-liž to známka oné hrozné opuštěnosti, jakáž, podobná moři, obklíčila duši Jeho na kříži?! Chceš snad ty lépe se míti než On? Zajisté jest bolest tvá sotva stín bolesti Jeho, či cedilo již srdce tvé krev? Ó pohled tam ty, slze krvavé již se řinou z Jeho Srdce, jako by krev plakalo!

Anebo žiješ snad uprostřed lidí, jenž jsou na tebe jako celé vosí hnízdo. Den po dni a stokrát za den jest ti slyšeti jich uštěpačné, pichlavé řeči, nadávky a kletby, lži a surové pomlavy, tak že kolik slov, tolik ostrých trnů bodá ti do srdce a bolí více, než rány na těle. Ó pak, duše drahá, pozdvihni zrak a viz to Srdce tvého Spasitele! Viz, kterak celý věnec, či koruna z ostrých trnů se všech stran je svírá! I Jeho Srdce bylo za živobyťi tisíc- a tisíckrát bodáno a uštknuto jedovatými jazyky židů, katanův a falešných svědkův — ač to bylo Srdce na světě nejnevinnější, Srdce plápolající láskou ku všem lidem! Jediný pohled Jeho byl by postačil rouhače ty umlčeti, odkryti faleš jejich a zničiti je; ale Kristus toho neučinil, On mlčí, tíše mlčí! — A proto buď zticha i ty, duše drahá, jako On, modli se za své nepřátely, jako On, ani v srdci jim nic zlého nepřejí.

Anebo přijde-li časem těžká nemoc na tebe a ty ležíš na loži, trápen, soužen, mučen bolestmi, pícháním v těle, trháním v kostích, loupáním v hlavě a zubech, křečmi u srdce atd. Ó co tu noci dlouhých a bezesných, co tu úzkostí smrtelných!! Ó tenkrát, duše drahá, vezmi do ruky obraz božského Srdce Páně a viz ten

kříž z něho vyčnívající a vzpomeň, kterak na tom kříži trápen a mučen byl Spasitel tvůj! Ó jak bolestné, přebolestné to bylo lůžko smrtelné! Zajisté nejsi ty ještě daleko tak zmučen a utýrán, pln muk a žízně jako On! A přece di Spasitel sám o sobě: „Nemusel-liž Syn Boží to všecko trpěti a tak vejíti v slávu nebeskou!?“ Nuže, a nechceš i ty přijíti za Ním?

Rozjímaje takto obraz božského Srdce Kristova, sepni pak ruce a modli se k Němu a pros o trpělivost, o silu, o

kajicnou mysl, abys jsa pravým křesťanem bolesti mohl snášeti za pokání za hříchy své a tak aspoň pouěkud svůj dluh uplatiti. Modlitbu takovou Spasitel rád slyší a vyslyší a udělí ti Ducha svého.

Nedej se tedy nikdo již odstrašiti od putování k božskému Srdci Páně! Zdá-li se někdy, že volání naše zůstává oslyšeno, není tomu tak, vyslyší je Pán, ale — dle svého rozumu a k našemu lepšímu zisku, jako učinil rodným bratřím Jakubu a Janu.

(Pokračování.)

Význam milostiplného jména Maria.

První písmena milostiplného jména Maria jest *M*, což má asi ten smysl, že Marii vhodně přirovnati můžeme starozákonní Michole, dceri Saulově a manželce Davidově. Saul v nenávisti své vyslal žoldnéře, aby obklíčili dům Davidův a aby na úsvitě se ho zmocnili a jej zavraždili. Veta bylo po Davidovi, kdyby věrná choť jeho nebyla ho uchránila. Ukrylat jej před žoldněři a spustivši z okna dolů přiměla jej, aby útekem se zachránil. — Mnohem větší péči a soustrast než Michol s Davidem má Maria se hříšníky. V písmě svatém starého zákona naskytují se nám přemnohé odstrašující příklady hněvu Božího a náhlých soudů jeho a to často, jak se zdá — pro nepatrné poklesky. Odkud to, že v novém zákoně spravedlnost Boží nezastihuje hříšníky tak přísnými a strašnými tresty jako ve starém zákoně? Sv. Antonín připisuje to přičinění nové Micholy a laskavosti i milosrdnosti její k nám hříšníkům. Za největšího horka — di — jest slunce ve znamení lva; když však napotom vstoupí do znamení panny, ubývá horka a slunce hřeje

mírněji. Ve starém zákoně byl Bůh takofka ve znamení lva, za kterou příčinou nazývá se též leo de tribu Juda, lev z pokolení Judova; byl tudíž v trestech přísný a v soudech svých náhlý. Když však vstoupil do Panny, t. j. když z Marie, milostiplné Panny vzal člověčenství na sebe, stal se milosrdným a láskyplným, tak že nový zákon vším právem zákonem milosti a milosrdenství se nazývá.

Druhá písmena *A* připomíná nám, že Maria jest nová Abisag. Kdo byla Abisag? Písmo svaté praví, že neobyčejnou krásou svou nade všemi dcerami vynikala; taktéž předčila všechny dary duševními. David král volil ji proto ještě ve starých letech za choť svou, ona však zachovala panenství neporušené. — Jest nade všecku pochybnost jisto, že i Maria Panna daleko předčila všechny dcery israelské přednostmi těla i duše. Spanilost její tělesnou přirovnati možno květině, jež všechny krásy v sobě spojujíc nikdy nevadne, nikdy neusychá, nýbrž vezdy prokvétá a přesazena do sadů rajských v nové kráse září. Svatý mučeník Ignác, biskup antiochienský,

jenž žil ještě za dob apoštolských, vypravuje v listech svých, kterak věřící četné do Antiochie putovali, by užřeli Matku Páně a její krásu a vznešené postavě se obdivovali. Též areopagita Dionys athenský, odchovanec sv. Pavla, vypravuje ve spisech svých, že připravovav do Jerusalema a uzcív spanilou tvář její zvolal: „Kdybych nebyl slyšel o Synu Tvém tak mnoho zázračného, měl bych Tebe za bytost božskou!“ Avšak tyto přednosti těla byly slabý toliko odlesk vznešenosti duševní. Učenec Hugo Viktorin praví: „Maria, krásná jsi od přírody, ale krásnější milostí!“

„Od věčnosti zřízena jsem (může o sobě P. Maria říci), a od starodávna, prve než země učiněna byla.“ Jak tomu rozuměti? Podobně jako slovům jistého umělce, jenž prohlížeje kdysi v Římě všechna umělecká díla před obrazem jakýmsi dlouhou dobu zůstal státi a nemoha se jeho krásy nasytití zvolal: „Toť dílo sta let,“ t. j. kdyby malíř 100 let byl o obrazu tom pracoval, nebyl by ho lépe provedl. Sv. Augustin vysvětluje ona slova písma svatého podobně: „Maria,“ dí, „jest dílo věčnosti. Kdyby Bůh celou věčnost byl vynaložil k tomu, aby ji stvořil, nebyl by ji přece krásnější, dokonalejší a vznešenější stvořil.“ Takt slušelo Matce Nejvyššího.

Třetí písmě milostivého jména Maria jest R a to upomíná nás na zbožnou, pokornou a skromnou Ruth. Tato kráčeje o zních za ženci Boozovými sbírala klásky. Pokora a láska její ku tehýni zalíbila se tak velice Boozovi, že na pokyn jeho ženci úmyslně mnoho klasů za sebou

nechávali, aby Ruth pro milovanou tehýni co nejvíce nasbírala. Co to znamená? Že ona podle svatých otců jest sbírání a svázení spravedlivých do stodol nebeských. Žencové Páně sbírají, napomínají, volají, milost Boží důtklivě povzbuzuje ku pokání, avšak mnozí neslyší, zůstávají roztroušeni na rolich a polích světa, setrvají v nekajicnosti — a tito, když konečně uplyne čas milosti Boží, ponechání budou osudu svému od nebeského hospodáře! Jest již po žních — tak bédovati budou slovy proroka — leto milosti a milosrdenství Božího již uplynulo a my

nej sme sebráni. A ejhle, těchto roztroušených a ztracených ujímá se druhá Ruth, Panna Maria. Vychází, ohlédá pole, sbírá do klína milosrdenství svého ony roztroušené klasy, snaží se přimlouvu a zásluhami svými získati a spasiti hříšníky a uchrániti je dravců pekelných.

„Veliká to milost a veliké milosrdenství,“ praví sv. Bonaventura, „jímž i ti hříšníci ku spáse přivedeni bývají, o jejichž obrácení a polepšení zpovědníci a duchovní pastýři žádně již naděje neměli.“ Ano zdá se, že Bůh sám se z toho těší, když hříšníci skrze Marii spaseni bývají. Protož dí i sv. Anselm: „Hříšník častěji a dříve nalézá milost vzýváním přeblaženého jména Marie než vzýváním přesvatého jména Ježíš.“

Čtvrtá písmena uvádí nám na paměť čistotnou a rekovnou Judithu. Když nepřátelské vojsko assyrské obléhalo rodné město její Bethuliu a nezdatnější mužové počínali již zoufati, tu hrdinská Juditha nejskvostnějším šatem oděna, odebrala se do tábora nepřátelského,

představila se vojevůdci Holofernovi a lstí dobře promyšlenou utala ukrutníku tomuto ve spánku zpupnou hlavu jeho. Poplach a postrach povstal v táboru nepřátelském, vojsko bez vůdce prchá, a město jakož i veškerá země z hrozné vybavena jest zkázy. — Kolikrát již Maria Panna osvědčila se lidu křesťanskému druhou Judithou!

Dějiny církve křesťanské a dějiny světové zřejmé vydávají svědectví o velmocné přímluvě její. Vzáývající jméno její, nesouce milostný obraz její na praporech válečných seřadili se hrdinové křesťanství na Hostýně, u Olomouce, ve Španělsku, v Uhrách, u Vídně, u Lepantu atd. ve skrovné voje a udatně a statně hnali proti přesilám tatarských a tureckých hord, a zázračně vítězili nad nimi. — A kdykoliv kacírství církvi sv. záhubou hrozilo, vždy byla to statná Juditha, Panna Maria, k níž bojovníci za jednotu a přesnost víry zraků svých obraceli, pevně důvěřující, že všechna kacírství vykoření. Proto nazýváme ji „strašnou jako dobře spořádaný šik válečný“ proti nepřátelům a utiskovatelům lidu křesťanského. — Ale též každá duše jest jako ona obležená a utlačená Bethulia a rovněž nadíti se může, že Maria bude jí pomocnou a vítěznou Judithou v boji proti škůdci pekelnému.

Pět kamenů vložil David do brašny své, když šel do boje proti obru Goliášovi; a již prvním uhořel jej do čela a k zemi povalil. Proč asi vzal 5 kamenů? Proto, praví sv. Bonaventura, aby předobrazovaly nejen 5 ran Krista Ježíše, ale i 5 písmen, z nichž složeno jest jméno Maria. Budeme-li vzývající toto milostiplné jméno bojovati proti nepřátelům spásy své, jistě zvítězíme.

Pátá písmena jména Maria jest A a znamená moudrou Abigail, jež hněv Davida krále utlumila a takto strašnou záhubu od veškeré rodiny své odvrátila. Muž její Nabal odepřel Davidovi, jenž s vojskem svým onou krajinou táhl, potřebné potraviny, a odbyl jej potupnými slovy. I hrozil David v hněvu svém, celý dům i rodinu jeho mečem a ohněm vyhladiti. Což uslyševši Abigail vypravila se bez vědomí muže svého s vzácnými dary k Davidovi a výmluvnosti její podařilo se usmířiti hněv jeho. Hle, obraz Marie! Král nebes i země rozhněván jest hříchy a zločiny těch, jenž jsou jeho poddaní. Jemu vstříc kráčí Maria Panna, jež skvosty svými, t. j. neporušenou čistotou svou tak zalíbila se Hospodinu, že ji vyvolil, aby počala a porodila Toho, jenž spasil člověčenstvo, Ježíše Krista. Proto volá sv. Bonaventura: „Davida obměkčila Abigail slovy a dary, Maria odvrací hněv Boží svými přímluvami a zásluhami, Abigail zamezuje tresty časné, přímluvou Marie zrušen rozsudek záhuby věčné.“

Mimo to shledáváme se u Abigail s velikou pokorou a skromností. Byvši totiž po smrti muže svého od Davida za choť vyvolena, odpověděla vyslanci, že sice není hodna tak veliké cti, že však ochotně následovati bude Davida, aby stala se děvkou jeho, a aby umývala nohy služebníkům jeho. Zda nepřipomíná nám pokorou svou Pannu Marii? Nejvznešenější vyslanectvo, kteréž kdy na světě bylo, zvěstuje jí, že Bůh ji svou nevěstou, matkou Syna svého a královnou nebes i země vyvolil, a Maria odpovídá, žeť pouze hodna jest býti nejnižší děvkou Páně: „Ejhle, děvka Páně!“

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

Zajatým bylo ještě obtíže cesty do krajiny jejich nových pánů vytrpěti; jakmile však na místa došli, bylo jim dopráno pokoje, aby se jim rány zahojily a oni sesílili, aby později pro ně tím více pracovati mohli; neboť bojovníci skoro všech indiánských kmenů v čas míru ničeho nepracují, myslíce, že jest jich úplně nehodno jakoukoliv práci polní nebo domácí vykonávati. Bojovníci chodí jen do boje nebo na hon, spravují své zbraně a dělají si nové — všechno ostatní vykonávají otroci a skvavi. Sklízejí kukuřici a ostatní plody polní, popravují ve vigvamu, přinášejí domů zabitou kořist, vydělávají kůže, šijí z nich obleky a dělají lodky, přinášejí dříví a mnoho jiných věcí konají, jsouce neustále zaměstnáni.

Misionář a René nebyli dosud do žádné rodiny přijati; ačkoliv již byli dvěma divochům za otroky dáni, byli dosud v Gandavaze jak obecné zboží, s nimiž každý dělati může, co se mu líbí, a proto neměli dosud ani dost malé ochrany proti libovůli divokých obyvatelů. Vilém Coutoure stal se však členem jedné rodiny v Teonontogen a tím byl již před divochy jist — neboť jakmile byl nějaký otrok za člena rodiny přijat, nesměl mu již nikdo ublížiti. Rány hojily se zajatým velmi rychle a za několik neděl byly již úplně zaceleny. Že jim divocí obyvatelé Gandavagy úplného pokoje nedali, rozumí se samo sebou; zajatým bylo ještě mnoho vytrpěti, ale proti mukám, které již zakusili, nebylo jejich nynější utrpení veliké. Dokud ještě jejich rány zaceleny nebyly, nežádali od nich obyvatelé žádných prací — ano dovolili jim volně ve vsi se procházeti a někdy se též s hochy k řece

podívat. Tak dobré příležitosti použili zajatí k tomu, aby se poněkud s obyčejí Mohavků obeznámili a jejich způsobu života zvykli.

Jako všechny dědiny Mohavků tak i Gandavaga měla tvar podlouhlého čtverhranu, ve kterém se nepravidelné ulice na všechny strany rozbíhaly. Uprostřed na velkém prostranství byla poradní chýže, jež se jen svou velikostí od ostatních vigvamů lišila. Vesnice byla dokola palisádami a malým příkopem proti náhlému útoku nepřátel opevněna; na východní a západní straně byly dva východy, které se v čas nebezpečí zatarasily, aby nepřítel do vsi nemohl.

Všechny chaloupky byly zhotoveny z kůry a stromových kmenů; navrchu byly překlenuty korovou střechou, jež měla uprostřed čtverhranný otvor, kterým kouř ven vystupoval; aby však do vigvamu nepřelo, zakryla se díra za špatného počasí několika kožemi. Chaloupky byly větší i menší podle počtu obyvatelův a byly asi deset stop vysoké. V každém domku byly dva otvory — jeden menší pro okno a větší pro dvěře; okno bylo propleteno dlouhými a silnými travami a dvěře se zavíraly širokou pleteninou z lýkových provazů. Podlaha byla udupaná země, kožemi pokrytá. V každém domku byla jen jedna světnice a přece byl v každé nejpěknější pořádek. U stěn, taktéž kožemi ověšených, byla lůžka — dřevěné desky, suchou trávou, listím a kožemi pokryta. V každé světnici bylo ne jedno, nýbrž více lůžek; neboť podle prastarého zvyku měl každý úd rodiny své vlastní lože. U příční stěny stálo lůžko domácího pána; nad ním visely zbraně, honební náčiní a válečné okrasy. U stěny podélní spala žena s dětmi, otroky nebo přijatými syny. Byl-li u

Indiána host, zaveden byl buďto do zvláštního domu pro cizince ustanoveného, nebo mu připraveno lože ve světnici. Uprostřed světnice bylo zvláštní místo pro ohnisko a kuchyň. A takový pořádek byl ve všech domcích, ve všech stejné ozdoby, stejná zařízení, ať to byla chýže náčelníkova nebo jen obyčejného bojovníka.

Od brány ke bráně vedla široká, co možná nejrovnější ulice podle poradního domku; na blízku pak bydleli náčelník v míru (Sagamore) a náčelníci ve válce. Tito náčelníci měli jen v čas války neobmezenou moc, kdežto Sagamore opět v míru nejvyšším byl pánem a při poradách s nejstaršími a nejzkušenějšími muži první místo zaujímal. V soukromých záležitostech, které se ku př. kmene nebo národa týkaly, byli náčelníci ve válce podřízeni náčelníku v míru a museli se podrobiti jeho rozhodnutí. Ve hromadách měl každý bojovník, t. j. každý plnoletý muž, hlas pouze poradní, ne však rozhodující, vyjímajíc takové porady, ve kterých zajati byli souzeni. Ostatní záležitosti rozhodoval Sagamore se svými rady; jednalo-li se o něco, co do moci náčelníků válečných náleželo, pronášeli tito rozhodné slovo.

Mimo náčelníky a rady, kteří podle vyššího neb nižšího stupně důstojenství, kterého si zásluhami dobyli, více nebo méně orlich per na hlavě nosili, byli ještě tak zvaní „mužové vakonu“ (t. j. zvláštní třída lidí, jenž provozovali umění lékařské, kouzelnické a zároveň byli kněžími), kteří se též nemalé důstojnosti a vážnosti těšili.

Indiáni na severu a u břehů Atlantického oceánu bydlící neměli ani kostelů ani oltářů, vůbec žádného místa ku bohoslužbě určeného, ovšem nepovažujeme-li soudní a popravní místa, která většinou za dědinami byla, jako

ku př. v Gandavaze, za jakýsi druh míst obětních a bohoslužebných. Mužové vakonu měli veliký vliv a byli velice váženi, dokud se totiž lid od nich klamati a podváděti dal. Nestalo-li se, co prokrovali, zemřel-li některý nemocný, kterého léčili, nebo nemělo-li jejich zaklínání účinku, uměli si obyčejně velmi snadno pomoci a svalili vinu na někoho jiného. Pozbyl-li však lid k nim důvěru, což se velmi snadno stávalo, bylo ihned po jejich moci a vážnosti; ano nezdávka se stávalo, že byli za nepřítelé kmene prohlášeni a usmrceni.

P. Jogues studoval mravy Indiánů velmi horlivě a použil každé příležitosti, aby své známosti zdokonalil; neboť již nyní jaksi nejasně tušil, že tu bude jednou mezi divochy víru Kristovu hlásati.

Zatím staly se v tomto čase věci, které měly veliký vliv na další osud našich trpitelů. Tlupa Mohavků, počtem asi 200 mužů, kteří Orlovu družinu domů se vracějící u jezera Champlainova potkali, měli totiž úmysl bojem se utkati s francouzskými vojáky, kteří časem ze francouzských osad vysílání byli, aby prohlédli okolní krajinu — a skutečně spozorovali jeden oddíl, jehož velitel zamýšlel obsaditi ústí řeky Richelieu-ovy, jež bylo velice důležité. Tato řeka spojujíc vodstvo jezera Champlainova a Jiřího přivádí je do řeky sv. Vavřince, tak že malá pevnůstka na tomto místě vystavená mohla nejen velikou vodní dráhu, jež zemi Mohavků se severem spojuje, uzavřít, nýbrž mohla býti též pevným bodem pro vojenské sbory krajinu prohlédávající a pevnou stanicí mezi Třemi Potoky a osadami v zemi Huronů. Tím se mohla jednak doprava a spojení usnadniti, jednak i důležitý tok sv. Vavřince opanovati, což bylo ovšem nemálo důležité.

Obezřelý důstojník poslal ihned indiánského posla s obšírnou zprávou do

Quebeku, jenž na svém lehkém člunku velmi brzo na místo dojel. Generální velitel v Quebecu, Montmagny, přečetl velmi pozorně zprávu důstojníkovu, vypravil ihned větší loď, dal naložit zbraně, náboj, stany, potravu a jiné potřeby a kázal ji co nejrychleji ku plavbě připravit, hodlaje sám na místo odplouti a stavbu nové pevnůstky řídit. Tento plán byl zachován v úplné tajnosti, neboť téhož času bylo na prosbu jezuitů ze Tří Potoků záporně odpověděno. Osadní vláda nechťela se ukázati katolíkům příznivou, tím méně pak vyhověti jejich prosbě o pomoc, dokud by z mateřské země nařízení nedošlo — avšak zároveň nechťela zanedbat vlastního prospěchu, který jí bez odporu obsazením řeky sv. Vavřince byl zabezpečen.

Když loď k ústí řeky Richelieu-ovy doplula, byli již vojáci tam tábořící ohrazení, proto že jim zvědové o pochodu Mohavků závčas zprávu přinesli. Velitel dal okamžitě náboje a zbraně pro vojáky z lodě na zem dopravit, odplul s lodí dále na proud a zakotvil do vody na místě, odkud mohl velmi dobře celý břeh pozorovati a v čas potřeby vojínům vydatné pomoci.

Potřebná opatření byla právě v nejvyšší čas vykonána, neboť sotva že druhého dne svítati počalo, připlížili se divoši jako kočky k táboru, myslíce, že vojáci nábojů a zbraní nemají. Ale stráže bděly dobře. Jeden poddůstojník, jménem Rocher, spozorovav rudochy dal okamžitě vypáliti a ustoupil se svými lidmi rychle do ohrazeného tábora, z něhož ostatní vojáci uslyševše rány a pekelný hluk rudochů, velmi nemile přivítání divochům připravili a jejich útok stkvěle odrazili. Rachot pušek, hvízdání kulí a neustálý oheň divochy úplně pomátly, a když se ještě k tomu při druhém útoku mezi tábor a loď dostali, nemohli dle prudkému křížovému ohni odolati

a zanechavše všechny mrtvé a raněné na bojišti — což se u nich jen v největší nouzi stává — hledali spásy v rychlém útěku. Francouzi však jásalí a počali ihned stavěti pevnůstku Richelieu, jež jim později velmi důležitou býti měla.

Boj s Indiány stal se právě v tom čase, když se zálesák ve Třech Potocích objevil; ale proto že tam sotva den pobyl, nemohl se o vítězství Francouzů dovědět. Rovněž i katolíci ve Třech Potocích netušili, jaké plány se dějí na ústí řeky Richelieu-ovy a jak brzo se jejich přání vyplnilo navzdor protivných snah jejich nepřátel.

Porážení Mohavkové utíkali bez oddechu do vsí a když první uprchlíci bez dechu do Gandavagy přikvapili a o veliké porážce mnoho nadsazující vypravovali, rozpálili se pyšní bojovníci vítězstvím zvyklí velikou zuřivostí a žádali krve zajatých Francouzů, kteří však od opatrnějšího Sagamory „Pestřého Hada“ svázání a do poradní chýže staršími bojovníky střežené zavedeni byli.

„Budete spáleni! Aireskoí se zlobí na Mohavky, že mu neobětováli bělochů, které jim zajati pomohl!“ volali mimojdoucí na bělochy, již docela klidně svého osudu očekávali.

Čím více bojovníků z boje se vracelo, tím větší bylo rozčilení obyvatelů Gandavagy. Z Offernenonu a Candagara, ano i ze vzdáleného Teonontogenu, kam zpráva o porážce jako horská voda stihla, houfně se lidé scházeli a jeden cestující obchodník z Lotrinska, jmenem Tomáš Renard, jenž den před tím do Gandavagy přišel a o strastech P. Joguesa a jeho soudruhů se dověděl, spěchal ihned do Renselaersvyku oznámit, jak veliké nebezpečí zajatým hrozí následkem nenadálé porážky Mohavků. Velitel Curler nepodnikal až dosud ničeho, nemaje za prvé plnomocenství od vlády osadní a za druhé ještě vždy čekaje,

že se zálesák některý den k němu vrátí. Domníval se totiž, že Hollāndan s Mohavky vyjednávati počal a dosud hotovení, ale když nyní uslyšel, že již tři Huronové usmrčeni a ostatní zajatí nelidsky zmučeni byli, cdhodlal se, že se sám ku Mohavkům odebere a se pokusí, bude-li možno 250 piastry (asi 600 zl.) na rychle sebranými zajatě Francouze vykoupiti.

Obchodník Renard pobádal jej horlivě, aby co možná nejvíce spěchal, a skutečně již druhého dne vydal se šlechtný velitel provázen váženým kupcem Jakubem Jansenem, tlumočníkem Labadie a malou tlupou vojenskou ve dvou člunech na cestu do vsí Mohavků. Renard velice litoval, že mu nebylo možno zároveň s výpravou odplouti, ale doplniv rychle zásoby svého zboží odešel za několik dní po suché zemi do země Mohavků.

Zajatým hrozilo zatím každé chvíle větší nebezpečí a Hollandané nebyli by jich asi živých uviděli, kdyby nebyl zatím někdo jiný do Gandavagy přišel a svým působením prohlášení, rozsudku na delší dobu nezastavil. A tento pomocník v nouzi nebyl nikdo jiný než — zálesák.

10. Velká rada Mohavků.

Uplynuly tři dny od té doby, co se poražení Mohavkové od ústí řeky Richelieu-ovy navrátili. Zajatí běloši byli zavřeni do prázdného domku a střežení silnou stráží; poradní chýže, ve které až dosud byli, byla nyní rychle vyčištěna a ku poradě připravena. Pestrý Had dal svolati velikou radu národa Mohavků, aby uváživši neštěstí, jež se mu stalo, uzavřela, co se státi má, aby pohana byla smazána a bůh Aireskoi byl usmířen, aby opět rudým mužům ku vítězství nad nepřátely pomohl.

Ve čtyrech kulatých vigvamech, rozličnými podivnými figurami pomalovaných, seděli „mužové vakonu“, tropíce všelijaká kouzla, jimiž chtěli rozhnáného Aireskoiho usmířiti a jeho vůli vyzkoumati. Tyto vigvamy byly asi hodinu od Gandavagy v bustém lese vystaveny a od Indiánů úzkostlivě střeženy, neboť divoši se domnívali, že duchové, které kouzelníci vyzývají, nenávidí všeliké vyrušování, které se jim a kouzelníkům děje. Kouzelníci nepožívali při svých úkonech pokrmu ani nápoje. Stojíce každý ve svém vigvamu na kožích z divokých koček pečlivě vydlábaných vybírali pomalu z dlouhých kouzelných pytlíků soví hlavy, myší ocasy, orlí drápy, vlčí tlapy, lidské prsty a sušené želvy a kladli to všechno na jelení kůži. K tomu říkali rozličné zaklínací propovědi, házeli pak své kouzelné nástroje do výšky a podle toho, jak na zem dopadly, snažili se najíti znamení od boha seslané.

Dnes bylo jim si pospíšiti, neboť náčelník chtěl míti co nejdříve zprávu od nich v poradním domku. Nenadále se tu objevil zálesák a zastaviv se u jednoho vigvamu mluvil sám k sobě: „Já vám pomohu, vy čarodějníci! Moje zvonivé mince změnily již často vaše kouzelné výroky a byl by v tom kotel, aby se mi to i dnes nepodařilo!“ A zdvihnuv beze hluku dvěře vigvamu, vkradl se do vnitř kouzelného místa.

Na ulicích vesnice stáli pohromadě bojovníci a mluvili o nejnovějších událostech. Skvavi a děti vybíhali divoce ze dveří domků a když údové velké rady s několika bojovníky, kteří na Tam-tam (indiánský buben) tloukli, do poradního domku vstoupili, naplnilo se místo před chýží zvědavými, kteří hleděli co možná nejvíce z porady vyzvědět, takže museli býti stráží od chýže odehnáni.

Mlčky sedli si rádcové na svá místa. Pestrý Had chopil se dlouhé dýmky, jež mu byla podána a hledě vzhůru udělal tři tahy, pouštěje modré obláčky kouře do vzduchu, aby duch, jenž ve vonném kouři bydlí, slova rudých mužů k nebi zanesl; potom podal dýmku bojovníku vedle sedícímu, jenž taktéž z ní zakouřil a pak ji dále podal. Když dýmka dokola obešla, bylo Pau-Pau; poradní shromáždění započato a Pestrý Had povstal, aby oznámil shromážděným účel porady.

„Náčelníci a rádcové velkého národa Mohavků!“ počal slavnostně mluvit. „Běloši, již na velkém proudu bydlí, prolili krev našich udatných bratrů. Aireskoi se odvrátil od svých rudých dětí. On se na ně zlobí a oni nevědí, čím ho urazili. Naši moudří mužové mluví s ním ve vígvamech a on jim poví, co je Mohavkům dělati, aby ho usmířili. Náčelníci a rádcové, poslouchejte slov těchto mužů, kteří k vám nyní mluví budou. Naši bratři bojovali jako stateční bojovníci; ale zlí duchové pomáhali bělochům, a našim bratrům bylo ustoupiti. Vstaň, Jestrábí Drápe, a pověz našim shromážděným bratrům, jaké neštěstí stihlo naše udatné bojovníky na velkém proudu!“

Bojovník, jehož náčelník vyzval, aby jim o boji vypravoval, povstal a vyhlídl jim důkladně nezdařený útok. Svaloval všechnu vinu na zvědy, protože neudali správně počtu nepřátel a nezminili se o hromových zbraních, kterými běloši rudé muže k zemi srazili. Velký člun s bílými křídly, jak řečník hollandskou loď nazýval, považoval za nástroj, na kterém válečný bůh bělochům na pomoc přišel. „Mnozí mladí bratři viděli četné pomocníky ve velkém člunu,“ volal. „Blesk za bleskem vycházel odtud, hrom hučel hrozně nad vodou, stromy okolo nás se lámaly a krev mnoha bo-

jovníků zbarvila půdu. Aireskoi dal nám pocítiti všecken svůj hněv. Odrazil nás mocnou rukou zpátky a dal našim nepřátelům vítězství. Tři bojovníci zůstali poraněni na bojišti a běloši vrhli se na ně jako hladoví psi na medvěda, když jej tomahavk lovců malomocným učiní. Rádcové a bojovníci! Národ Mohavků byl vždycky postrachem nepřátel. On usmíří Aireskoie a pak pomstí smrt svých bojovníků. Pět z mých bojovníků nevrátí se již nikdy do vsí — odebralit se již do věčných honů. Mnoho jiných bylo těžce poraněno. Hanba a potupa spočívá na Mohavcích, dokud nepomstí jejich smrti.“ Jestrábí dráp domluvil.

Slova náčelníkova velice účinkovala. Mladší údové rady divoce na sebe pohlíželi, starší pak mlčky kývali hlavami — ale žádný ani slova nepromluvil. Pestrý Had povstal podruhé a oznámil druhého řečníka, jenž se Tupý Šíp nazýval. Tento počal rovněž líciti smrtnou porážku Mohavků a na konec vyzval shromážděné k pomstě. „Tři z našich udatných bratrů nepadli v boji, nýbrž byli od bělochů po boji zavražděni, a tři běloši, bratři těchto vražedníků, žijí v dědinách Mohavků. Můžeme-li jinak Aireskoie smířiti, než dáme-li jemu, co mu náleží? Zajati běloši musejí ke cti Aireskoiovi na kolu zemřít; až budou ve plamenech skučeti a bédovati, až je plameny stráví, pak teprve nám pomůže Aireskoi svou silnou paží. Dejte Aireskoiovi, co od nás žádá! Smířte ho smrtí tří Francouzů!“ skončil svou řeč, jež taktéž všechny mocně dojala.

Mimo něj mluvili ještě dva náčelníci, kteří se boje na řece Richelieu účastnili a pak povstal Assendase, jeden z rádců Sagamory, jenž již u první rady tvrdošíjně smrti zajatých žádal. „Udatní náčelníci pověděli moudrá slova,“ počal svou řeč; „Aireskoi žádá smrti bělochů, neboť oni nejsou nejen našimi,

nýbrž i jeho nepřátely. Černý Kabát je kouzelníkem, slouží zlému duchu, který s Aireskoiem bojuje. Jak se mohou Mohavkové domnívati, že Aireskoi jejich nepřátele zničí, přijímají-li sami jeho nepřátele do svých vigvamů? At Mohavkové pomohou Aireskoiovi a Aireskoi pomůže jim!“

Důvtipná slova starého divocha zdála se býti zajatým nebezpečnější, než předešlé ku pomstě vyzývající řeči náčelníků, neboť nyní již i ti, kteří byli nejprve na straně bělochů, žádali nyní jejich smrti. Jen jediný obrance povstál, aby se za bělochy přimluvil, jak to již jednou učinil, a sice bodrý Koetsaeton. Právil, že zajatí nejsou bojovníky, a nemohou za to, že jejich soukmenovci Mohavky usmrtili. Kdyby byl Černý Kabát mocným kouzelníkem, byl by se již dávno z pout vysvobodil

a své protivníky potrestal, a nebyl by samochtě tolik muk vytrpěl. Usmrtí-li bělochy, že si nijak nepomohou, nýbrž naopak s bělochy na severu a jihu bydlícími že se znepráteli. Pak nedostanou žádných ohnivých zbraní a budou nuceni opět k luku a šípu sáhnouti. Aireskoi nezlobí se na Mohavky, neboť ve dvou potyčkách s Hurony, rychle po sobě následujících, dopřál jim vítězství a dal jim zajaté. A proto že netřeba Aireskoie smiřovati. Chtějí-li mu však, pánu války, hodnou obět přinést, nemohou mu obětovati Černý Kabát a jeho dva soudruhy. Ještě nikdy nebyli Aireskoiovi skvavové obětováni, neboť on pohrdá všemi, kteří do boje nechodí. Černý Kabát a jeho dva přátelé jsou však právě tak málo hodnými obětmi, jako skvavové. Aireskoi by pohrdl obětí mužů mírumilovných a byl by jí uražen.

(Pokračování.)

O bližší přípravě do třetího řádu sv. Františka.

(Pokračování.)

Mě v předešlém čísle slíbeno, že se vám, milí čtenářové, nejnovější ustanovení svatého Otce Lva XIII., jímž se celá regule třetího řádu době nynější a potřebě časové přiměřeně opravuje a usnadňuje, v brzkou v plném svém znění oznámí, přece nicméně se tak nestává, proto že ukončiti se má úloha započatá, aby pak v posledních třech sešitech důkladně vám předloženy byly veškeré pohnutky, jež sv. Otce ku kroku tak dalekosáhlému a důležitému vedly. Avšak připomíná se přece, že k dosažení těch přehojných všech milostí, jakých třetí řád údem svým poskytuje, postačí, když vykonají nově stanovené, zmírněné povinnosti. Tak postačí nyní místo 54 otčenášů pouze 12 otčenášů, zdrávasů a tolikéž Sláva Bohu Otci atd. denně se

modliti, kdo by jinak „Hodinek k Panně Marii“ říkati nemohl. I příkaz postu velice zmírněn. Mimo to nese se ustanovení nové zvláště k těm milostem, stanovíc zcela nové předpisy v příčině odpustků, generální absoluce a papežského pozhnání; o tom však obsírněji později.

Ve svých úvahách přišli jsme až k tomu okamžení, kde již vše uchystáno k přistoupení do třetího řádu sv. Františka — ano i to roucho již nám známo, jímž, jakožto zevnějším odznakem každý terciář přioděn bývá. Jako druhdy poslušný Isák k svému otci Abrahamovi pravil: „Otče můj! Aj, tuto oheň a dříví; kde jest obět zápalná?“ — tak možno i nám všem, jenž nás až dosud v úvahách těchto sledovali, říci; neboť vše, co podmiňuje vstoupiti do třetího řádu, jest dokonáno a milý náš Bůh čeká jen nyní

na oběť našeho života ještě. Máť to býti oběť „dobrovolná“ — nenucená a ochotná, kterouž každý nechť tím osvědčí, že sám požádá, aby přijat byl do řádu a že všem požadavkům svědomitě vyhověvati přislíbí. Ano ještě před samým přijmutím jeden každý veřejně tuto svoji dobrovolnou oběť projev slovy: „Žádám pro lásku Boží a Pána Ježíše oděv kající třetího řádu svatého Otce Františka přijmouti, abych, zachovávaje regule a Božích i církevních příkázání, Pánu Bohu tím dokonaleji sloužiti mohl.“ Příjimatel dává mu ještě nejen napomenutí, ale i poučení, aby v tak důležité věci se dle vůle Boží pro spásu své duše zachoval, vybízejí jeho i přítomných, aby vyzývali všech svatých, zvláště ze třetího řádu, by sám dobrotivý Bůh na mocnou a mnohonásobnou tuto přímluvu žádajícímu své božské pomoci k spasitelnému jeho předsevzetí uděliti ráčil.

V pokorě a kajivosti klečí tu žadatel, očistěn a životní zpovědí pokud možno i s Pánem Bohem usmířen, před oltářem v chrámu Páně neb kaple k tomu ustanovené, kde přítomni jsou i ostatní již přijatí terciáři; nebo nejvhodněji děje se obláčka při veřejných shromážděních, která se aspoň čtyrykrátě do roka obývati mají. Možno i též soukromně, aneb i na smrtelné posteli do třetího řádu přijatu býti — než to stává se jen z důležitých příčin. Jestli první povinností pravého katolíka víru svou veřejně vyznávati a tudíž povinností terciářovou, veřejně se přihlásiti pro kající roucho. Že pak rozumný katolík se opatrně vyhýbá dávati podnět řečí rouhavým a potupným, proto někdy radno, aby se oblékání toho kterého terciáře veřejně, t. j. před neterciáři nedělo.

Po litaních, jež se byli všickni s příjimatelem nábožně pomodlili, prosí ještě tento Pána Boha, „aby přistupují-

címu té milosti udělil, by v duchu obnoven, starého hříšného člověka se skutky svými svléknul a nového, dle Boha v svatosti a spravedlnosti stvořeného na sebe obleknul.“ — Nový řád vyžaduje i nového, lepšího, jiného člověka; a proto i nové jméno některého Svatého se mu dává a to nejobyčejnější některého ze třetího řádu. Tak se dělo v každém řádě, čímž se různí od bratrstev a jiných spolků nábožných. Nové jméno má jej pamatovati, že se světa a jeho služby odřekl, dřívějšího způsobu žití zřekl a téměř dřívějším poměrům a známostem jako neznámý žití chce. — Vzpomeň sobě tu každý na sv. Antonína Paduánského. Týž světec, jak nám jeho životopisec (viz „Školu“ II. roč. str. 178) vypravuje, vyprosil si toto jméno nejen proto, že klášter, v němž roucho sv. Františka přijal, zasvěcen byl sv. Antonínu Egypťskému, avšak i z té příčiny, aby svým příbuzným a přátelům hledajícím Ferdinanda (jak se před tím jmenoval) pod tímto jménem se vyhnul; chtělť žití nepoznán a nevyrušován dřívějšími okolnostmi. Ale nač se odvolávati k jiným světcům, když i sám svatý zakladatel třetího řádu jest nám nejlepším důkazem? Výměna jména „František“ za jméno „Jan“ znamenala i u něho úplnou změnu dosavadního života, jak to jeho napotomní celý život co nejskvěleji dokazuje. Toto jméno by nebylo ovšem takového lesku a významu došlo, kdyby sv. František započatý boj proti tělu, světu a ďáblu s takou rozhodností a vytrvalostí až obdivuhodnou nebyl podstoupil a dokonal. I toto jméno by bylo v zapomenutí přišlo, kdyby nebyl býval pravým, celým Františkem, t. j. Svobodinem v pravém smyslu toho slova, jakéž svobodě i víra sv. nás vyučuje. Ne otrokem světa, ale svobodným synem nebe se stal, aby přetrbnuv veškery vazby krve i těla jen Bohu a bližnímu

neunaveně bez překážky sloužil. A za odměnu dal mu Bůh, že jméno jeho nové zná nyní celý svět a jmenuje ho s největší uctivostí a radostí, kdežto jeho prvejší jméno jen málo známo. Ano, jméno jeho tak oslaveno, žeť po něm ještě církev svatá více než 190 blahoslavenců, světcův i světic téhož jména radostně i vděčně připomíná. (Viz Stallerův „Lexikon svatých.“) Nať to vždy všickni zbožní katolíci, ať vznešení, ať nízcí, jednotejnou dětinnou úctu a lásku projevují jménu tomu tím, že jak na křtu sv., tak i při sv. biřmování sobě jej za ochrance nejraději volávají. Jakou teprv slávu asi požívá jméno to v nebesích a jakou asi oslavou zastkví se v onen den nejposlednější, až se tam všickni kolem svého Otce shromáždí, jimž týž svou reguli i příkladem nejen ukázal, ale i razil pravou cestu za Pánem Ježíšem do slávy věčné! Ó jméno to ostane oslaveným a vzácným po celou věčnost! — Kéž by toho pamětliv byl každý, kdož se novým jménem řádu novému přivtěluje!!

Že pak život z Boha a dle Boha, k němuž třetí řád má vésti, není tak snadným, proto má obdržené jméno nové připomínati každému členu nejen vzor života nynějšího, ale i poukazovati jej k tomu, by se od této chvíle, vědom si jsa své slabosti a přechetných překážek, mimo Rodičku Boží a sv. Františka Seraf. poněvace k těmuž Světci za ochranu a přispění utíkal. Na křtu sv. dostalť ovšem každý již svého „patrona“; než vstoupením do sv. řádu započiná opět nový život více duchovní, jehož každým dechem má býti touha po spáse a povsechným cílem život věčný. Že pak tu větší dokonalosti a stálého stoupání v milosti Boží třeba, tedy musí slabý tvor mítí více podpory — rozmožených pomocníků, kteří by jej střežili a podporovali, aby, maje obcování

své na zemi, předce duchem i srdcem měl obcování svatých — a jeho obcování v nebesích bylo.“ (Filip. 3. 20.) — Po jmenované modlitbě táže se přijímatel žadatele opět, stojí-li dosud pevně ve své žádosti a obdržev nezvratné ubezpečení o tom, žeňná mu nyní modlitbou církve sv. odznaky třetího řádu. Ta dobrá a pečlivá matka církev sv. nechce nového bojovníka propustiti bez zbraně do boje — a proto obléká jej ve zbroj i oděv požehnaný, prosíc Svrchovaného, aby roucho toto, které sv. František na znamení čistoty, mrtvení sebe, počestnosti a k mocné obraně proti světu, tělu a ďáblu svým spolubojovníkům v třetím řádě nositi přikázal, tak požehnal a posvětil, aby ten, kdo v něj oblečen bude, nábožně žil a ničím od Něho odloučen nebyl; aby opasek jej vždy na vazby P. Ježíše Krista pamatoval a tak požeňnání Božího účastným jej učinil. Do pravice pak mu dává kříž a do levice rozžatou svíci, říkáje při všem významné a poučující modlitby. Rovněž i růženec se mu podává na znamení, že má od této chvíle býti zvláště horlivým citelem Panny Marie a zvláštním milovníkem rozjímavé modlitby vůbec, zvláště pak sv. růžence.

Ač terciář své roucho řádové ukryté pod obyčejným svým šatem nosí, nicméně předce má svým životem všady a vždy projevovati, jakého ducha a smýšlení jest — a na to nechť jej pamatuje to, že roucho to stále jest mu nositi. Dobrým a chvalitebným, i řeknu též mocným prostředkem k dosažení toho všeho bude, když terciář častěji aspoň ráno a večer svůj škapulíř políbí.

Takto rouchem požehnaným přioděn, novému mocnému patronu doporučen nastupuje nový člen život kající a snaží se, by nejen povinnosti své vždy náležitě poznával a plnil, ale aby se na profesi, t. j. před Bohem a církví sv.

činěnou přípověď, přikázání boží a církevní po celý život plniti, církve sv. ve všem poslušným býti a za přestupky proti sv. reguli dle vůle svých představených zadosť činiti, náležitě připravil. Doba této přípravy trvá celý rok a nemá býti nikdy zkrácena — leč z příčiny veledůležité, jako na př. kdyby někdo nebezpečně onemocněl. V době té dávají si představení obzvláštní pozor na každého, aby nejen poučením náležitým, ale i laskavým a shovívavým pokáráním se vše odstranilo, co by pak nejen jemu, ale i celému řádu na škodu býti mohlo. Církev sv. pak činí jednoho každého i v roce jeho noviciatu účastna všech duchovních prospěchů téhož řádu.

Je-li po uplynutí jednoho roku člen ochoten i budoucně vše věrně plniti, k čemu jej řád tento zavazuje — oznámí tuto svoji vůli představenému, jenž po bedlivé zkoušce připustí jej k profesi. Tímto dovršuje se snaha jednoho každého terciáře, tak že duši svoji nyní Bohu úplně odevzdává a tímto slibem k vytrvalému plnění se zavazuje i posiluje. — Dějepis pak celého řádu nám dotvrzuje, jaký prospěch sv. profesi přináší a jak se každý terciář pak svědomitě vynasnažuje, aby v pravdě všem předpisům řádovým vyhověl, ač jej tyto ani pod hříchem lehkým nezavazují. — Kěž třetí řád sv. Františka má jen takové věrné a horlivé členy!

(Pokračování.)

Na památku osvobození Vídně od Turků roku 1683

vydal nejdůstojnější pan biskup brněnský následující pastýřský list.

Dne 12. měsíce září roku tohoto bude tomu 200 let, co město Vídně jha tureckého bylo zbaveno. Stkvělé vítězství, jehož tenkrát zbraně křesťanské nad vojsky tureckými daleko silnějšími dobyly, událostí jest tak velikou, že významu jejího neluší obmezovati těsnými hranicemi ani jediného města ani jediné země, alebrž že k veškerému západu křesťanskému se nese svrchovanou důležitostí svou.

Náboženství Muhammedovo zavázalo vyznavače své válkou proti nevěrcům, jižto sv. válkou nazývali, a napalo potlačení křesť. jména a osvěty na prapor svůj. Nábožensko vášní a žádostí po panství a kořisti jsouce roznicení, vyhnuli se stoupenci Muhammedovi († 632) z daleké Arabie, kteroužto panství svému již byl podrobil, pálíce a pleníce, do vzdálených zemí sousedních, a vydobyli za nálo let Syrii a Palästinu i s Jerusalemem, městem svatým. Sofronius, patriarcha Jerusalemský, s bolestí se vzdav, přinucen byl uvéstí kalifa Omara

do chrámu vzkříšení Páně, a s žalem zvěstoval shromážděným křesťanům, nyní že nadešla ohavnost na místě svatém, o kteréž předpovídal prorok Daniel. Za nedlouho podlehl i Egypt (640) a Persie, po té veškero severní pobřeží Afriky, kdež druhdy tolik církví kvetlo (707), i Španělsko (712). Dvoje delší a urputné obléhání Cařihradu (669—676 a 717—718) vyšlo jim sice na marno, ale východ ztracen byl pro víru křesťanskou.

Abyste země sv. pro křesťany znovu byla dobyta a dalšímu postupu Muhammedanů na západ hráz byla učiněna, usilovali velcí papežové středověcí, Řehořem VII. počínajíc, o to, aby křesť. národy a knížata ke společnému obhájení kříže Kristova proti společnému nepříteli spojili, a byli takto původem velikánských podniků, ježto jmenem válek křížáckých obecně známy jsou (1095—1291). Svaté město Jerusalemem vráceno sice čas ob čas v držení křesťanů, avšak nemohli je rovněž jako i ostatní země Muhammedanům uchvácené na dlouho dodržet.

Jakkoli tažení křížácká v této stránce minula se s výsledkem, přece nelze jim té upříti zásluhy, že první nával mladistvou silou dorážejících Muhammedanů zadržela a seslabila, křesťanský pak západ měrou takovou od hrozícího mu nebezpečení na staletí zachránila.

Sotva však byli poslední křížáci zemi svatou opustili, již hrnuli se Muhammedané do Evropy prudčeji, nežli kdy dříve se stalo.

Podmanivše sobě Malou Asii a končiny sousední, podrobili si Bulharsko a Srbsko (1389), dobytým pak Cařihradu zpečetili konec carství řeckému a utvrdili v Evropě říši tureckou.

Rok co rok postupovali Turci ohněm i mečem dále na západ. Snahy římských papežů na koncilech a sněmech říšských, aby přiměli knížata křesťanská ku společnému jednání proti nepříteli křesťanstva, zůstávaly ponejvíce bez účinného výsledku. Bosna sklonila šiji svou pod půlměsíc (1463), Turci zaplavili Sedmihradsko a Uhry, a Ludvík, král český a uherský, zahynul v močálech Mohačských (1526). S ním vymřel rod Jagellonců po meči, a králi Ferdinandovi I. z jasného rodu habsburkského, kterýž sestru Ludvíkovu, Annu, měl za manželku, sňatkem tímto a na základě úmluv dřívějších nastala s právem i povinností, hájiti proti Turkům říši rakouskou, k nížto spojením koruny české a uherské s dědičnými zeměmi rakouskými základ byl položil.

Věrolomství vojvody Jana Zápolského, který tři léta později na též bojišti Mohačském sultanu Solimanovi holdoval, a pak v Budíně jeho jménem jedním z pašů na trůn uherský nechal se dosadit, otevřelo Turkům cestu k Vídni a zavinilo první obléhání města tohoto.

Sultan Soliman, příjímám Nádherný, objevil se dne 27. září r. 1529. s ohromným vojskem 120.000 mužů před hradbami městskými. Válečná moc rakouská čítala toliko 16.000 vojáků. Jsouce však vedeni statným hrabětem Mikolášem Salmem, vytrvali 18 dní, až promlouvání Janičářů na špatné počasí sultana k odchodu dne 14. října 1529 přimělo.

Nebezpečení, jež městu Vídni a křesťanstvu tenkrát hrozilo, bylo sice odvráceno, ale nebylo odstraněno. 'Neboť

po dlouhých válkách, jež panovníci rakouští proti hordám tureckým a proti společeným s nimi věrolomným vůdcům uherským s nestejným podnikali úspěchem, a po nejednomu míru sotva uzavřeném, již také zpupně jimi porušeném, mělo nad osudem říše rakouské a západního křesťanstva před hradbami Vídne býti rozhodnuto po druhé.

Kara Mustafa, ctizádostivý a krvežíznivý velvezír sultana Muhammeda IV., srozuměv se o tom s hrabětem Emmerichem Tökölym, odbějcem uherským, překročil s 180.000 muži dne 12. července 1683. hranice uherské a ocnul se v Dolních Rakousích. Popelem a mrtvolami znamenána byla cesta, kudy se bral. Dne 14. července hlavní jeho voj před Vídni rozložil se táborem.

Císař Leopold I., který dne 7. července do Lince se utekl, ano zároveň asi 60.000 obyvatelů se dalo na útěk, svěřil hájení města šlechtetnému hraběti Arnoštu Rüdigrövi ze Starhemberku, jemuž při spravování záležitostí občanských hrabě Kašpar Kaplíř ze Sulevic po ruce byl. Posádka čítala 16.000 mužů.

Rekovně bránila se vojska císařská, jsouce podporována měšťany vídeňskými, jakož i pro svatou věc nadšena biskupem Leopoldem hrabětem Koloničem z Nového Města u Vídne, a odrážela opětné nájezdy turecké, smrti nic se neleka-jíc. Avšak čím dále tím těsněji stahoval se kruh obléhačů, a neminul den, aby na samé tehdejší baště zámecké a Löblově bojováno nebylo. Bezmála 40.000 Turků zahynulo při obléhání; řídly však i řady udatných obranců: 5000 vojáků a 1650 měšťanů zemřelo smrtí hrdinnou, 2000 nemocných leželo po špitálech a již jen 4000 vojáků schopno bylo k dalším válčení. Turci co den více se hořčili z nepatrných úspěchů zdoluhavého obléhání; více 30.000 zajatých křesťanů k rozkazu velvezírově na smrt vydáno.

Konečně povedlo se Turkům, že dne 6. září část Löblovy bašty sbořili a do města již bezmála přístup si otevřeli.

Nouze dostoupila svého vrcholu; ale ochrana Boží města neopustila.

Usilováním a obětavostí papeže Innocence XI. stala se mezi císařem Leopoldem I. a polským králem Janem III. Sobieskim úmluva proti Turkům, ku

kteří i některá knížata německá, jako Max Emmanuel, kníže bavorské, a Jiří, kníže saské, se přidala.

Dne 7. září spojili se císařští, vedeni jsouce Karlem, vévodou Lotarinským, Poláci a pomocná vojska z říše německé na rovině blíže Tullnu v jediný voj 70.000 mužů čítající, jakého i co do počtu i co do lesku křesťané od nepaměti neviděli, a dostoupili dne 11. září výšin chlumu zvaného Kahlenberg.

Nastal den památný. Dne 12. září, kterého tenkrát církev katolická konala slavnost prozřetelnosti Boží, odebral se král polský se synem svým Jakubem do kaple tamního kláštera. Mši svatou sloužil Marco d' Aviano, věhlasný kapucín a rádce císaře Leopolda I., kterýž už dne 8. září v Tullnu náčelníkům vojenským tělo Páně byl podal; Jan Sobieski mu přísluhoval; potom povstal král polský, pasoval syna svého na rytíře na památku nejznamenitějšího dne, jehož mu lze dožítí se, a oslovil takto vojska křesťanská: „Pod ochranou nebes, s pomocí nejblahoslavenější Panny, plni důvěry, nyní na nepřítel vyrazme.“

Válka se počala — a skončila slavným vítězstvím spojených vojsk křesťanských. Nesmírná kořist, stan velvezírův, všeliké zásoby válečné s 200 děl padly vítězům do rukou; 8000 Turků pokrývalo bojiště; velvezír utekl se zbytky vojska svého u divokém nepořádku do Uher a byl v Bělehradě k rozkazu sultanovu zardousen.

Zpupnost turecká navždy byla zlomena, a za nemnoho let (1699) celé Uhry holdovaly zákonitému panovníku svému, císaři Leopoldu I.

Nekonečný jásot rozléhal se křesťanstvem.

Císař Leopold I. při první zprávě o dobytém vítězství, jež stihla ho na cestě do Vídně, tato pamětihodná napsal slova Markovi d' Aviano: „Za to velebnosti Boží tolik díkem jsem zavázán, že věru řici mohu: Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi? (Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co mi učinil?) Po mém zdání i to dobře přiléhá, co následuje: Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo; (kalich spasení vezmu a jméno Hospodinovo vzývati budu,) budu totiž

co nejpilněji, nic neohlédaje se na osobu, a opravdově starati se o blaho svých poddaných, a ve všelikých záležitostech budu útočiště své bráti ku jménu Hospodinovu, quod est sanctum et terribile (kteréžto svaté a hrozné jest).“ — Dne 14. září, o svátku pozdvižení sv. kříže, vzdal císař ve chrámě sv. Štěpána díky své Hospodinu zástupů a obrátil se později (dne 3. února 1684) na papeže Innocence I. s prosbou, aby sv. Josef, jehožto přímlové vítězství obzvlášť připisoval, do litaní o Všech Svatých byl vřaděn, i aby slavnost ochrany sv. Josefa 3. neděli po velikonoci po celém Rakousku byla uvedena.

V Římě, kamž byl král Jan Sobieski ukořistěný veliký prapor turecký poslal, a společnému otci křesťanstva k nohám položil, oslavováno vítězství po několik dní. Dne 25. září povstal Innocenc XI. s kardinály a veškerým duchovenstvem, aby litaními ke cti Rodičky Boží a chvalozpěvu „Te Deum“ obcoval, na to pak ku vděčné památce na dobrodini na přímlovu Panny Marie křesťanstvu prokázané ustanovil, aby svátek jména Marie po celé církvi katolické v neděli, do oktávy Narození Panny Marie připadající, slaven byl.

Tak slavili předkové naši, díky vzdávající Bohu, vítězství tohoto pamětihodného dne. Avšak i my svrchovanou máme příčinu děkovati Bohu, že žehnal zbraním křesťanským a zlomil moc tureckou. Neboť co by bylo z předků našich, co by bylo z nás, kdyby město Vídeň v ruce odvěkého nepřítel křesťanského jména bylo upadlo? Jako Cařihrad, hlavní druhdy město carství řeckého, rovněž byla by i Vídeň, srdce říše rakouské, na staletí stala se baštou Muhammedanů, odkudž by na nové krvavé výboje se byli vydávali a o uskutečnění svéta panství, po kterém ode dávna již toužili, usilovali; ctihodná říše rakouská, jež rozmanitým národům poskytovala ochrany, byla by se rozpadla, a země její byly by se staly rejdištěm turecké svěvole a tureckého tyranství; a tam, kde dříve znamení sv. kříže oko svobodného křesťana, těšíc a silíc, k nebesům sprovázelo, byl by půlměsíc, znamení to muhammedanství, bláslal porobu a otroctví trpěného křesťana.

Proto zajisté hodno i spravedливо jest, abychom i my, věrnými jsouce syny církve katolické a příslušníky říše rakouské, 200letou památku osvobození Vídně slavnostně konali; abychom především Bohu povinný dík vzdali, že nás od nebezpečenství, ztratiti milost sv. víry křesťanské, uchránil, a že nám dal jasný rod panovnícký, kterýž za rozličných bouří po staletí záštitou křesťanů se osvědčil a byl předním bojovníkem za křesťanskou spravedlnost, křesťanský mrav a osvětu. Hodno však spolu i spravedливо, abychom s vděčností k Bohu spojili i předsevzetí, že hodláme svědomitě plniti povinnosti své náboženské, věrně a pevně státi k dědičnému domu panovníckému a spojenými silami podjímati se úkolů, jež blaho a sláva společné vlasti nám ukládá.

Za tou příčinou nařizují, aby o svátku Jména Marie (Dom. XVII. p. Pent.), od samé církve k výroční památce na ono vítězství ustanoveném, konány byly slavné služby Boží s chvalozpěvem „Te Deum,“ aby věřící lid o významu této slavnosti v den Narození P. Marie náležitě byl poučen a k získání plnomocných odpustků pro tento den propůjčených hodným přičastněním se sv. svátostí byl povzbuzen.

Při této příležitosti nelze mi nevzmíniti se také o tom, že na osvědčení vděčnosti křesťanského pokolení našeho za ochranu Boží v oněch dnech svrchované nebezpečných uštědřenou pod protektorem Jeho císařské Výsosti arcivévody Albrechta ve Vídni spolek byl založen za tím účelem, aby v obci Weinhaus blíže Vídně na jižní straně tak řečené hradby turecké, ku které vzpomínka na osvobození Vídně se víže, zbudován byl pomník, votivní totiž chrám, a sice ke cti sv. Josefu, ochranci sv. církve katolické a panovníckého rodu rakouského. Staveniště již je zakoupeno, plán kostela, který spolu místním potřebám vzrůstající osady sloužiti má, shotoven, a v den jubilejní slavnosti má k němu položen býti kámen základní. Předseda jednoty k vystavění chrámu tohoto, Dr. Josef Deckert, farář v osadě Weinhauské, prosí o podporu při díle tom zbožném a vlasteneckém.

Z biskupského ordinariatu v Brně,
dne 15. srpna 1883.

František Saleský,
biskup.

Úcta sv. Josafata, mučenika, po všem světě.

Podává *Ant. Rejzek T. J.* (Pokrač.)

Na Bradě arcibiskupa a metropolity ruského, V. Rutského, dědičném, jemuž jest jméno Ruta, nedaleko Novohrádku, r. 1617 shromáždili se řeholníci sv. Basila. Metropolita sám předsedal. Právě se byl vrátil z Říma, kde u veliké zbožnosti a pokore navštívil hrob sv. Petra, vyznal sv. Oci svou synovskou úctu, věrnost a poslušnost, a poradiv se v předležitých záležitostech stran řádu basilianského, jemuž náležel a jež z toho srdce miloval, s muži pro stolici apoštolskou činnými toužil mu vydobýti onoho věhlasu, z jakého se ondy po Litvě a Rusi těšival. Běželo tudíž o novou úpravu a všestrannou obnovu basilianského řádu.

Dne 19. července, v svatvečer sv. proroka Eliáše, jemuž doporučovali zdar a požehnání s hůry, započala valná hromada slavnými službami Božími a vzýváním Ducha sv. a po celou dobu porady této vyhlížel zámek ruský se svými obyvateli jako klášter basilianský. Všichni Otcové konali společně své povinné modlitby v kůru, zpívali při slavné mši sv., přijímali z rukou metropolitových, co nemohli sami nejdraší obět mše sv. sloužiti. Dvakráte za den se shromáždžovali majíce se raditi o důležitých otázkách posud nevyřízených. Tak se pracovalo až do 26. července.

Sv. Josafatovi bylo dáno po metropolitovi první místo, a všichni řeholníci,

co seděli jemu po obou stranách, věděli předobře, že to vlastně dílo rukou jeho jest, o něž tu běží, a jemu že jsou povinni vděčností synovskou neméně nežli sv. Basiliovi samému. Rutský i Josafat se již dlouho na hromadu tuto připravovali, tak že podali vlastně jen výsledky svých prací.

Nelze nám v těchto náčrtcích se pouštět do výpisu účinků z porad těchto, jež byly věru požehnanou prací, z které drahně vyplývalo užítku. Pravíť dobře nový životopisec francouzský sv. Josafata, Alfons Gnėpin: „Od té chvíle byli OO. basilianští kláštera Trojického a ostali prodchnuti až do posledních let ohněm posvátným Josafatovým.“ Po 2¹/₂ století byli lidu rusinskému pravými otci duchovními, lámající chleba duším katolické církve řeckoslovanské. Proto když mnozí z nich v boji pro sv. víru byli padli, aneb dali se přemoci násilím rozkolníků ruských, nebyl, kdo by se ho byl ujal, a u vojště církevním stala se tamtéž nevyplnitelná rozsudlina. Dejž dobrotivý Hospodin požehnání svého a božské Srdce Páně zdu započatému dílu obnovnému téhož řádu v Dobromili haličské, by se i tento klášter stal druhým klášterem nejsvětější Trojice ve Vilně! Než touto právě valnou hromadou počíná nová část života sv. Josafata, již pozornost svou věnovati chceme. V jedné schůzi ohlásil metropolita, že jej došlo od krále potvrzení volby Josafatovy za biskupa a náměstka, jakož i pomocníka arcibiskupovi polockému, jenž byl vážený stařeček k zastávání úřadu svého již neschopen. Metropolita Rutský mu odevzdal diplom, v němž souhlasí J. Milost královská úplně s povýšením opata Josafata na hodnost biskupskou. Avšak pokorný muž tento, maje se za nedostatečného k také hodnosti, myslil, že smí ještě jednou alespoň všech sil napnouti, by se vymknul takovému břemeni. I vrhá se k nohou metropolitovým a hojných slz prolévaje prosí a žádá snažně a zapřisáhá jej, by předce poshověl a jeho ušetřil. Metropolita mu ovšem nedovolil déle odpor klásti, i pozvedna jej pravil: „Co vám tuto, předrahý Otče můj, ukládám, jest ku cti a slávě Boží nevyhnutelné. Rozhodnutí moje nedá se od-

volati.“ Josafat se odevzdal do vůle Boží, přijal diplom královský a vyzval Ducha sv., by se nad ním nehodným sluhou Páně smilovati ráčil. Jediná mu ještě vytáčka zbyla, na niž spoléhal, že mu k odvolání pomůže, a že se i přese vši poslušnost zbaví hodnosti tak nemilé, totiž neschopnost, kterou namítal. — Omlouval se, že není v stavu brémě takové na svá bedra vzíti, ale porovnává se s tamní hlavou rozkolu, se svým budoucím nepřítelem úhlavním; „vím,“ pravil, „o muži, jemuž by se ihned uděliti mohla hodnost tato; nechat se nepřítel můj, Maxim Sinotrycký, z rozkolu obrátí, a já mu ihned místa postoupím. Máť on alespoň vědomosti, jak se na biskupa sluší.“ Přátelé jeho a spolubratři řeholní ovšem jinak o něm smýšleli a mluvili, děkujíce všichni Bohu za takovou volbu, vidouce v ní převeliké dobro celé unii.

Za 3 měsíce byl pomazán na biskupa, 12. listopadu l. P. 1617. Byla neděle. Metropolita J. Rutský, maje kolem sebe několik sobě podřízených biskupů, žehnal mu v chrámě nejsv. Trojice ve Vilně, kdežto nový biskup jako by chtěl rozplynouti v slzách svých. Lid veškerý měl ze svého miláčka radost k nepsání, vědouce a usvědčení jsouce, že posvěcením na biskupa stane se ještě větším apoštolem nežli jím byl až posud, že nabude sil ještě větších proti nepřítelům všem. Rozkolníci arci nemálo se z toho horšili. Myslit, jestliže si Josafat jsa prostým knězem tak rázně počínal proti nám ve Vilně, že byl na nás jako kladivo, jak si povede, až bude mít co poručeti v tak rozsáhlé provincii, kam se odebere s odznaky biskupskými a autoritou vrchního pastýře.

Jaké dojmy by se byly teprvé na jevo dávaly, kdyby se bylo alespoň tušilo, že v oběhu 6 let bude nejen biskupem, ale i sv. mučovníkem za víru. Tutěž neděli a tentýž den měl Josafat po 6 letech, kdy byl na biskupa vysvěcen, též zemřiti za víru katolickou mučovníkem v tomtěž městě Vitebsku, jehož názvem za biskupa byl jmenován.

Prve nežli se uvázal ve svůj úřad předdělitý, chtěl se odebrati do samoty a siliti se modlitbou. Na 15 dní se uzavřel ve své jizbičce klášterní, aby

mluvil s Bohem svým sám a sám, a dal si od něho do srdce mluvit, okoušev tu poslednikráte radosti, jakž mívál v klidném životě a v rozjímáních svých. Konečně se mu bylo rozloučiti se svými předpřahými ovečkami. Tu však vděčná mysl mu připravila odchod věru vítězoslavný z Vilna. Když vycházel z kláštera Trojického, užířel před kostelem a klášterem shromážděných na tisíce, nájme veškerou chudinu vilenskou, jež s ušedavým pláčem a hořekováním se s ním loučila. Oplakávali v něm arci svého učitele, svého ochrance a otce. Alespoň jednou ještě jej spatřiti a pozdraviti, byla touha jejich. I doprovázeli jej až za město a mezi doprovázejícími bylo viděti četně zastoupenou šlechtu a vybranou třídu měšťanstva, vespolek si sdílejíce radost i žalost. Žalost byla u mnohých taková, že měli za to, vše býti pro ně ztraceno, jelikož jim Josafat odchází.

Smíme říci, že příčiny neobyčejné tu radosti i žalosti soustředily se všechny v Josafatově důstojnosti. Vůdcové rozkolu ve Vilně oslavovali odchod jeho jako dobyté vítězství nad unií, kdežto jiní dále prohlédajíce skřípěli zuby v nevoli své a roztrušovali všady jazykem i spisy nedůvěru proti nově zvolenému pastýři. A bohužel v leckterém srdci jeho nastávajících oveček se ujalo smíř nedůvěry. Do popředí stavěli nepřátelé jeho rozkolní ovšem, jak to i za našich dob bývá, když se má kdo hodně pro své katolictví od nepřátel katolické církve rozkřičeti, že se buď poctí jménem jezovity, buď alespoň u veřejné aneb tajné spojení s jezovity uvede; Josafat prý spíše zakuklený jezovita nežli basilian, od jezovitů prý odchován, do jejich kostela prý chodil ve Vilně i k zpovědi; a uvidíte, pravili, že i v Polocku jej budou jezovitě vítati, k nim že se bude ihned hlásiti a místo sebe nechá je po své diecési vládnouti. Nelze upřít, že Josafat byl veždy upřímným přítelem Tovaryšstva Ježíšova a že si důst. OO. jeho vážil po celý svůj život; ale to se ví též, že sv. arcibiskup polocký byl ve svém životě od nich neodvislý, že byl nejvřelejší horlitel pro služby Boží dle obřadů řeckoslovanských: tedy marná povmlva jest, že by byl

chtěl zaváděti obřady latinské při službách Božích místo řeckoslovanských, na nichž východní Slované tělem i duší visí. Ze pak kolej jezovitské se svou mládeží študující v Polocku uvítala svého nového arcibiskupa, se jí od rozumných nemohlo ve zlé bráti; vyžadovalť toho slušnosti zákony. Pozornému duchu Josafatovu to neušlo: proto bylo první jeho snahou získati si důvěry v srdcích jeho poddaných, ano i u rozkolníků.

Současný sv. Josafatovi a nám již známý životopisec jeho, Jakob Suša, vypravuje v životopise takto: „Několik dní již trvaly hody slavnostní na uvítání nového arcibiskupa u rozličných hodnostářů královských a městských, když jej pozval též jeden zamožný měšťan rozkolný, rovněž s jinými pln předsudků proti němu. Josafat pozvání přijal. Hostů bylo mnoho; než všichni více méně se rovnali hostiteli svému co do smýšlení o Josafatovi. Pozorovali spůsoby jeho jednání, naslouchali každému slovíčku se zvědavostí nerku nevinnou spíše zlovolnou. Bylť se již napřed o tom umluvíli. Sv. muž ničeho netušil. Ajhle, svou prostosrdečností, nelíčenou přívětivostí a svou střidmostí, získal si v brzce srdcí všech hostů. Když si byl dobyl jich důvěry, svěřili se mu se vším, co byli o něm na počátku mysleli. „Bylo nám namluveno,“ pravili, „že jste, Vaše biskupská Milost, ráčil přijíti k nám, abyste zrušil naše staré náboženství a že prve nežli zaujmete sídelní náš chrám sv. Moudrosti, půjdete na mši sv. do kostela latinského, abyste tam Bohu díky vzdal.“ Josafat jim snadno dokázal lichost a zlobu takových pomluv, a konec všeho byl, že se stali věrnými přívrženci svatě unie a katolické církve. „Chodte si,“ odpověděli pak biskupovi, „kdykoliv Vaší Milosti libo, do chrámů latinských; tamť se ctí Bůh zrovna jako u nás v našich chrámech. Toho se nebojíme.“ Podobnými předsudky bylo se mu potýkati z počátku často: než kdo jej viděl a slyšel a měl s ním jednati, byl zajisté proň zaujat a předsudky zmizely.

Sotva že se byl jako arcibiskup usadil v Polocku, vypravuje Jakob Suša dále, započal svou činnost v chrámu Páně sídelním. Tuť bývaly zřídka služby Boží, jen v neděli a ve svátek; proto usta-

novil, by se nejdražší oběť mše sv. co den konala. Ke sv. zpovědi chodilo duchovenstvo málo kdy do roka a kněží ovdověli ženili se podruhé, což nebylo a není dovoleno ani v řecké církvi, ač se smějí jednou, a to před svěcením, ženiti. Za tou příčinou rozhlásil, že duchovenstvo má choditi vesměs každý měsíc k správě Boží a že všichni kněží, kteří se byli proti zákonům církevním podruhé oženili, z úřadu svého sesazeni budou. Viděl ovšem všelijaké neplechty, kterých trpěti nesměl: i ustanovil se hned na tom, co nevyhnutelně bude, že rychle napraví. Při všech pracích a starostech nezapomínal nikdy na chudé, alež se o ně staral, jakkoliv mu bylo možno. Jeho přibuzní se arci radovali z toho, že jich bratr a strýček se stal arcibiskupem. Ký div, že spěchali všichni k němu, by mu blahopřáli a se do milosti jeho poroučeli. Co nejdříve přišel bratr jeho vysloviv svou naději na výpomoc v živobytí. Avšak Josafat jsa sobě dobře povědom povinností svých, uštědil mu podpory dle dobrozdání svého, podotknuv, by si růžových nadějí do něho nečinil: „Rozmilý bratře, tu máš; víc pro tebe činiti nemohu. Víš, že příjmy církevní patří církvi sv. a chudým. Hleď si jen práci rukou svých živobytí dále obstarávati.“ Byla to první a poslední výpomoc svým příbuzným. Ale i toho potom, jak se přiznal svému důvěrnému příteli, litoval, jelikož prý takto oloupil chudé o peníze, které jim patřily. Takového cosi bylo po celé zemi neslýcháno, pročež všelijak od lidí chvalně i nechvalně posuzováno; neboť každý prý hodnotář obohacoval své příbuzné, pokud stačilo.

Zatím chřadnul staříček arcibiskup Gedeon co den více a více. Josafat mu přislíbil býti synem hodným a setrval jím po všecky dni jeho života. Ctil si jej, ošetřoval jej a radíval se s ním a tento zase, by tím spíše spásu věčnou duši své pojistil, složil svému milému synu, pomocníku a náměstkovi na prestolu arcibiskupském, Josafatovi, vyznání katolické víry a od něho přijal sv. svátosti umírajících. Josafat byl až úzkostliv o svého předraženého otce, jen aby mu pojistil co nejlépe šťastnou smrti hodinku. I dával se s ním někdy do přátelských

rozhovorů, do dlouhého a proň nemilého rozebírání minulého života. Stařeček skorem bez paměti a smyslů nemaje dobře již pohromadě, viděl, jak se mezi katolickou vírou a rozkolem kolísal, nevznaje se ani v jednom ani v druhém; proto se sebral, seč síly mu postačovaly, aby přišel k úplnému uznání, že jediná katolická víra v katolické církvi jest pravá, již se celým srdcem svým podrobil. Kdo nám tu poví, jakou radostí oplýval Josafat, když jej zaopatřoval na poslední hodinku tak dobře připraveného a když mu usínal v Pánu v jeho rukou? To se stalo téhož ještě roku 1618, kdy Josafat přibyl do Polecka. Po několika tudíž měsících, co byl pomocníkem arcibiskupovým, stal se arcibiskupem polockým s úplnou právomocností. O jeho pracích apoštolských z této doby pronášá se Dr. Pelesz ve své knize o posvátné unii souhrnkem takto:

1. První věci novému arcibiskupovi bylo uspořádati si domácnost a v pořádku jejím prokázati se dosti přísným. By mu nebylo třeba o vzdejší věci příliš sobě hlavy zaměstnávat, vyhlédl si muže zbožného a rozšafného, jistého Řehoře Ušackého, jenž po jeho mučnické smrti r. 1627, když se jednalo o vyhlášení Josafata za blahoslavence, veřejně před komisary stolice apoštolské přísahal na to, co byl pověděl: „Jest tomu již přes 50 let, co trvám ve službě arcibiskupů polockých; než posud ani jeden nebyl, jenž by třebas z daleka býval arcibiskupu Josafatovi podoben.“

2. Rovněž se ihned o to postaral, by statky arcibiskupské byly obstarávány ne od mužů, kteří by na prvním místě k tomu zření měli, jak by sebe obohatili, alež od takových, již by pro slávu Boží a dobro jeho arcidiecése pečovali. K čemuž si vyvolil kněze z řádu svého, P. Geneoda Chmelnického, po dlouhá již leta jemu důvěrného, arcijáhna Dorotěje Lecikoviče, též z řádu basilianského a nejvěrnějšího syna svého duchovního, jakéhosi Řeka z královské krve, jenž byl kdysi od Tatarů unesen a nabuda svobody, utekl do Moskvy a r. 1611 sešel se s Josafatem, od něhož byl v křesťanském náboženství vyučen.

3. V residenci arcibiskupské bylo vše slušno, žádné marnivosti ani nád-

hery nebylo pozorovati; z příjmů biskupských se nejvíce těšili chudí, nuzní a opuštění.

4. Ku svým poddaným se měl velmi šetrně a shovívavě, což za tehdejších robotních poměrů a útlaku se strany šlechty a pánů bylo něco nevidaného: k nedbalcům však uměl též býti přísným.

5. Aby statků pro arcibiskupství ztracených, jež se časem do nespravedlivých rukou dostaly, opět bylo vráceno, stálo jej práce mnoho a ještě více mrzutostí. Tu byly listiny nadační z části zmařeny, jiné koupě obsahující ztraceny aneb nedostatečně opatřeny. Než Bůh byl s ním a výsledky jeho prací i v tom ohledu byly stkvělé, že by leckterý ztravník nad nimi užasl; na př. se podařilo jemu vydobytí kláštera sv. Romana a Davida, či po slovansku Borysa a Chlíba, ježž si byl jakýsi nešlechtný šlechtic Korsák svatokrádežně osvojil a v něm se i usadil. Kláštery takto dobyté vracely se rovněž svému účelu.

6. Chrám sídelní sv. Moudrosti dal nádherně zvelebiti, načež jiné chrámy i svou residenci obnovil. Avšak tyto práce svěřil starostlivým a spolehlivým mužům jiným, — sám pak

7. se obětoval správě duchovní své diecése. By tedy poznal její potřeby, jakož i svého duchovenstva a se na své oči přesvědčil o stavu jich, začal všeobecnou visitaci; načež nařídil, by každý kněz alespoň jednou do roka se k němu dostavil. Tak se stalo, že viděl každý rok veškeré své duchovenstvo a mohl k nim mluvit i otcovskými slovy. A každý mu rád ve svých svízlech přednesl vše, cokoliv na srdci měl, věda, komu je přednáší. Mimo ústní napomenutí dával každý rok svým milým kněžím také písemní, složil zvláštní pravidla synodální o kázni a povinnostech stavu kněžského.

8. Starostlivému oku jeho neušlo, že se leckterým z jeho duchovních správců nedostává bohosloveckého vzdělání. I přišel na tu šťastnou myšlenku, sepsati zvláštní katechism pro křesťanské cvičení, jenž svým obsahem a praktickým směrem výtečně se osvědčil. Sv. Josafat jej pak nejen vydal, ale i naléhal na to, by každý kněz jej měl a jako Otčenáš jej uměl a při cvičení i v kázání se naň odvolával. Úzkostlivým ovšem nesměl

vrchní pastýř býti při odstranění všech nesvárův; a nebyl jím, viděl-li jen dobrou vůli, — věděl býti shovívavým velmi. I s kněžími, kteří více méně nevědomky přestoupili zákony církevní a vstoupili podruhé do stavu manželského, ač byli dle zákona sesazeni, měl útrpnost. Nejen dosti chudý, hromadu dětí kolem sebe máje a nevěda, jak sobě a jim pomoci, obrátil se na svého vrchního pastýře a našel srdce více nežli otcovské, jež se s ním o poslední sousto dělilo. Za to byl však neústupný k zatvrzelému, pakli znova vyhlášený zákon přestoupil. Tuť se dovolával práva a po právu přísně káral a trestal.

Co jej učinilo všeobecně oblíbená u svého duchovenstva, byla ochotnost, kterou se ujímal hmotného postavení jeho, jakkoliv kde mohl. Leckterý pán a patron chrámu farního se domýšlel, že duchovní na jeho farách jsou spíše sluhové jeho nežli Pána Boha, že jsou více jemu poddáni nežli svému biskupovi, že smí s nimi nakládati dle libosti, ano tak daleko dospěli, že si i jurisdikci či pravomocnost duchovní osvojovali a rozsuzovali o mnohých záležitostech, které se jich nijak netýkaly. Tu si však vystoupil Josafat rázně i vážně, jako pravý soudce: „Nestpím nijak,“ pravil, „aby, co do světského soudu nepatří, tam bylo zavlečeno; prikazuji všem synům svým milým duchovním, aby mne ihned o všem zpravili, jakmile co kdo podobného mítí bude s panem patronem.“ Tak se arci stalo, že arcibiskup polocký pomáhal sv. unii na vše strany, a pevné základy její, které byly hodně otřeseny, upevnil, a svou moudrostí a opatrností, svou dobrotou a prostosrdečností přemohl i rozkolné občany tou měrou, že proti němu nemohli ničeho namítati, ale spíše že si i oni jeho vážili a nazvíce prohlédnuvše ku pravdě, z rozkolu do lůna církve sv. se vraceli.

9. Josafat budoval na unii, aby pro budoucí časy v bouři ostala si pevnou tvrzí a hradbou. Za tou příčinou ustanovil ve svých pastorálních pravidlech, by každý kněz, prve nežli převezme nějakou správu duchovní, se jemu představil a u svého arcipastýře o požehnání žádal. Stávalo se nejednou při obvyklých neporádcích, že si šlechta usazovala

duchovní, netázajíc se arcibiskupa, že stavěla kostely dle svého dobrozdání a jiných přechmatův si dovolovala. Což ovšem bylo nejen proti právu církevnímu, ale i z toho stanoviska nebezpečno, že se státi mohlo velmi snadno a stávalo se za tehdejších dob, po Litvě a Bělo-Rusí jako i u nás v Čechách a na Moravě, že takto nekatolictví a kacířští kněží se do katolických diecézí vedrali a jako hltaví vlci stádece hubili. Na takové vlky a prašivé ovce ve svém ovčinci mívál sv. arcibiskup zvláštní zření.

10. Mimo to ustanovil, že smí každý kněz jen jednu faru spravovati, na níž byl od svého biskupa poslán. I to bylo předčlenito, jelikož rozkolníci vilenští míváli své nohsledy do paty ochotné,

převzítí správu duchovní, kdekoliv by bylo libo, — kterémuž nešvaru zabrániti usiloval tímto předpisem.

Nuže, právě takovou správou duchovní dosáhl horlivý arcibiskup polocký toho, že se téměř celá arcidiecése polocká stala katolickou. Ký div, že lid vída, co proň nový arcibiskup činí, jak se proň obětuje a při všem tom služby Boží, na nichž viseli, nejen že nemění, alebrž zvelebují a náchylnost a úctu k nim všady na jevo dává, kterak duchovenstvo nyní k nim zcela jinak nežli dříve, totiž v pravdě otcovsky si vede, že lid přílnul tělem i duší k svému vrchnímu pastýři a co sv. Josafata nejvíce těšilo, k posvátné unii.

(Pokračování.)

Z p r á v y.

Modlitbám zbožných věřících doporučená činíme dne 9. t. m. zemřelého vdp. kanovníka a faráře v Podivíně

P. Antona Suchánka.

Kdo zesnulého znali, těch netřeba o vzpomínku v modlitbě prositi, vždyť byl zvěcnělý, jak p. kazatel o pohřbu jeho výmluvně provedl, dokonale jako člověk, křesťan a kněz. Jmenovitě o činnosti své v tomto posledním stavu zanechal na každém místě působení svého stopy trvalé. Všady, ať ve Znojmě, kde kaplanoval, ať v Olbramkoste, kde farářoval, ať v Podivíně, kde činný život svůj dokonale, všeobecně byl milován. Neprátele neměl nikdy žádných, i jinověrci i křesťané vysoce pro milostnou povahu jeho si ho vážili. Nesnadno bude dáti jemu v Podivíně nástupce, jenž by jej úplně nahradil. Zvěcnělý byl mezi jiným i výtečným, oblíbeným a hledaným řečníkem ať na kazatelně, ať ve schůzích spolkových. Co do prvního vydala pap. tiskárna benediktinů dva ročníky jeho kázání, k jichž vydání skromný kazatel jen k mnohým domluvám přátel svých,

jenž nechtěli, by výtečné řeči ty vešly v zapomenutí, se odhodlal. Kdo kázání ta čtou, k díkům zavázání jsou přátelům zemřelého, že vydání jich tiskem způsobil.

Došel nás následující telegram:

Z Lúrdy, dne 19. srpna 1883. Včera v noci o 1/2 11. hod. došla procesí pod jménem „z Elzasu a Lotring“ do Lúrdy, ve dvou vlačích, suma (pravá) 1340 osob zdravých a (nové vlaky z Paříže) 350 nemocných. Všechno, co se o Lúrdy mluví a píše, shledávám, že jest pravdivo; všechno jest úchvatno, a třeba jest býti trochu nepředpojatým, aby v celém tomto velkolepém díle spatřil každý nevýslovnou lásku Boží. Celé knihy možno sepsati o Lúrdy, a vždy obsahovaly by jen věci nové. My (dva z Moravy) jsme připraveni k poutníkům z Elzasu, ačkoli vždy se osvědčujeme z Moravy slovanské. Francie severní nechová se valně k poutníkům Lúrdským, jinak ovšem Francie jižní, kde Lúrdy leží. Že jsem vás všech pamětliv, a všech čtenářů „Školy“, rozumí se.

P. Pl. J. Mathon,
O. S. B.

V měsíci září modleme se za nezištnost.

Jestliže úmysl předešlého měsíce má být ve skutek uveden, jestliže pravý duch božského Srdce Páně má v srdci našem žádoucí přinést ovoce, pak doporučujeme tento měsíc všem zbožným křesťanům pravou nezištností, která opět velikou odstraní překážku vítězství zájmů Kristových. „Láska nezávidí, nehledá, co jejího jest,“ dí sv. Pavel v listu ke Korintánům. Pekelný protivník má zajisté veliký prospěch, neboť lidé vrhají se mu v náruč. Mimo to však hledí ještě zaseti v řady bojovníků Božích símě nesvornosti, závisť, pramen veškeré záhuby. Proto volá sv. Pavel: „Láska nezávidí!“ Nikoliv, láska nezávidí; ale závisť proniká velmi často srdce křesťanů, kteří ještě nedosáhli jistého stupně dokonalosti.

Ovšem na křtu sv. byla nám Duchem sv. vlita láska do srdce, ale ona nemůže udusit jedovatou rostlinu samolásky, která zároveň s prvním hříchem v srdci našem se usadila. Dosáhnuvše rozumu, nalezli jsme, že tyto dvě rostliny v půdě srdce našeho kořeny zapustily a stejné rostly. Milostí Boží pobádání jsme, abychom nebeskou rostlinu, lásku Boží, pečlivě pěstovali a rostlinu samolásky i s kořeny ze srdce odstranili. To však stojí namáhání a sebezapírání mnoho, ale slouží nám také ku zásluze. Čím více budeme se přemáhati, čím více samolásku budeme dusiti, tím větší zásluhy si dobudeme. Zapřeme tedy sebe samých!

Nedivme se, že veliký počet lidí pracujících na spasení svém odstrašiti se nechají sebezapíráním, bez něhož dokonalosti dosáhnouti nelze a že hledí obojí lásku v srdci svém jaksi srovnati, což jest asi tak, jako revoluce chtěla v Římě shody docílit mezi papežem a krutovládou. Jako v Římě nemůže takové mezi nepřátely býti shody, tak také i v srdci našem nemožno jest, aby obě rostliny zároveň rostly. Samoláska mající vliv na jednání naše bude jedině vyhledávati uspokojení ve věcech světských, kdežto láska k Bohu libuje si u věcech nebeských.

Samoláska, závisť jest skutečně pekelným ovocem. Závisť dábla přišla smrt na okrsek zemský. Závisťivý chce jenom sám všechno míti, jinému ničeho nepřeje, jako ďábel nepřál prvním lidem jich svatý a blažený stav v ráji. Závisť pochází od dábla; tento však jest nepřítelem Božím a vidí-li, že na cestě spasení klesáme, slaví v duši naší vítězství. Křesťan však jest přítelem Božím; jest povinen ve všech věcech Boha milovati a má tudíž zájmům Božím přednost dávat i ve všem při svých vlastních zájmech. Šťastný, kdo tedy pro Boha pracuje a ještě šťastnější, kdo se raduje tomu, vida jiného pro Boha pracovati. Závisť odpudí lidi od sebe, které bychom mohli jinak pro dobrou věc získati. Závisťivý bojí se, že druhý, je-li ctěn, on sám jest zanedbán. Jestli pravidlo: „Nejváženější lidé jsou, kteří si záslub i u jiných váží.“ Již za času veliké horlivosti prvních křesťanů nařiká sv. Pavel na mnohé hlasatele víry, řka: „Nehledají nic, leč svůj prospěch, a ne zájmy Ježíše Krista.“ A co zlého způsobila již závisť na světě mezi křesťany, kolik litých bojů, kolik pohoršení a jiného zlého!

Závisť působí také záhubné strannictvo. Dokladem toho jsou nám Korintáné, z nichž jedni chtěli náležeti Pavlovi, jiní Petrovi a opět jiní Apollovi. A přece všickni náleželi jedné hlavě, kterou jest Ježíš Kristus. Takové strannictvo snižuje nás křesťany, zdržuje horlivost naši, která má být upřímná. Skutky jiných jsou tak záslužny jako naše, poněvadž jsou skutky Kristovy. „Všecko jest vaše, vy pak jste Kristovi; Kristus pak Boha.“

Toto všechno, co až dosud o závisťi praveno, má nás povzbudit, abychom více pilní byli nezištností. Patřme na příklad předchůdce Jana. Na počátku naplňoval on celé Judstvo slovy a ctnostmi svými. Ze všech stran hrnuli se k němu lidé. A nyní vystupuje Kristus, slunce, před nímž zmizeti musí červánky. Sám vyznává učeníkům svým a zákonníkům, že není Kristus, nýbrž jenom hlas volajícího na poušti. — Kéž by všickni čtenářové „Školy,“ ba všickni křesťané naučili se nezištnosti, pak by pekelná závisť zmizela ze světa a s ní mnoho jiného zlého.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc září 1. P. 1883.

Za rezistnost.

Ó Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za dosažení milosti, aby služebníci Tvoji šířili slávu Tvou a varovali se pilně protivnictví. Nauč nás, ó Ježíši, obětovati všechny zájmy lidské, Tvým zájmem božským, abychom nehledali jiné slávy, než Tvé. Amen.

Pane Ježíši, zastrži ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

Ó přesladvé Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Dne

Obzvláště však odporňuje se:

1. *Sv. Jiljí, op. 900*: Biskupové rakouského mocnářství. Duchovní cvičení pro kněze. Za pokoru proti pýše. Lehkovážný muž.
2. *Sv. andělů strážných*: Díky všem sv. andělům strážným na světě za jich ochranu. Rozmnožení úcty k nim v mládeži. Horlivost apoštolátu na obrácení Slovanů východních. † bratr.
3. *Sv. Serapie, p. 120*: Duchovenstvo světské koruny svato-Václavské. Uzdravení nemocným. Za štědrost proti lakomství.
4. *Sv. Rosalie, p. m. 1160*: Ctnosti křesťanským pannám slušící. Zdar podniku našich panen stran kaple blah. Anežky v chrámě svato-Vítském v Praze. Starý, churavý, zrak tratičí otec.
5. *Sv. Vavřince Just., bisk. 1455*: Zachování mládeže před nevěrou a spustlostí mravů. Zpomínka na čtvero posledních věcí proti nečistotě. Dar Ducha sv. nedbalým manželům. Pokoušení.
6. *Sv. Magna, op. 655*: Zdar knihtiskárnám katol. Podporování dobrých časopisů slovanských. Za dopřejnost proti závisti.
7. *Sv. Regíny, p. m. 251*: Obnova v účtě b. S. P. Pěstování a zavedení apoštolátu modlitby v krajích česko-slovanských.
8. *Narození Panny Marie*: Úcta, důvěra a láska k blah. Panně Marii. Biskupství budějovické. Mariánské spolky, jmenovitě pro muže. Zpovědníci na Vranově. Za dar modlitby.
9. *Jména Panny Marie*: Císař a král náš se svými rádci. Mocnářství rakouské pod záštitou Královny nebeské proti všem mocem nekatolickým. Vyproštění obce z rukou lichvářských.
10. *Sv. Mikuláše Tolet. 1308*: Rozmnožení darů Ducha sv. všem letos voleným biskupům rusko-polským. Nemocný muž.
11. *Sv. Pulcherie, p. 453*: Požehnání Boží za lásku k chudým rodině naší císařské. By vláda naše víc a více podporovala život křesť. Sjednání církve rozkolné. Za tichost proti hněvu a zlosti.
12. *Sv. Valeriana, m.*: Misionáři tuzemní i za mořem. Obětavost v povolání hodných jinochům. Dar trpělivosti ženě, mající opilec.
13. *Sv. Notburgy, p. 1313*: Služebnictvo obého pohlaví. Ústavy pro služebné by našly dobrodinců. Proti přílišnému spoléhání na milosrdenství Boží. Služebné v rodinách židovských. † matka.

Připojiz každý k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o S. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lurdu, Filipsořdu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc září l. P. 1883.

Za nezištnost.

Dne

Obzvláště však doporučuje se :

14. *Povýšení sv. kříže*: Sv. kříž v účtě soukromé i veřejné. Bychom rozuměli jedenkaždý vážiti si svého kříže. Nezoufej nikdo nad milosrdenstvím Božím. Za střídmost proti obžerství. 3 sestry.
15. *Sv. Cypriana, m. 258*: Kazatelé slovanští. Jich horlivost a opatrnost. Požehnání Boží podniku jednoho kněze. † matka.
16. *Sv. Ludmily, patronky země české 927*: Úcta svatě Ludmily v krajích česko-slovanských. Spolky matek a vdov k její počtě. Chrám sv. Ludmily na Vinohradech pražských. Muž opilec.
17. *Sv. Hildegardy, abat. 1179*: Sv. Otec náš a jeho dvůr římský. Osvobození jeho od nepřátel mocných. By nikdo poznalé pravdě neodpíral. Za střídmost proti obžerství. Za pili proti lenosti.
18. *Sv. Matuše z Villanovy 1555*: Studující mládež po vlastech našich. Povolání jistého jinocha k životu dokonalosti.
19. *Sv. Januaria a spol., m. 305*: Školy národní a jich učitelstvo, by všady stály na základě sv. víry. By rodiče přihlíželi, čemu jich dítky se učí ve škole. Vychování dítek ve 4 rodních.
20. *Sv. Eustachia a spol., m. 120*: Církev sv. v Bosně a Hercegovině. Ústavy tamní na vychování mládeže. Za ty, jenž nepřejí bližnímu milosti Boží. Hříšníci k napomenutí zatvrdeli. Bohoslovec.
21. *Sv. Matuše, apošt. P.*: Za ducha apoštolského všem správcům duchovním. Ubozí a ve svaté víře vlažní Slované v Americe.
22. *Sv. Mauricia a spol., m. 330*: Návrat rozkolných do kat. církve, zvláště v Bulharsku. Dvě farnosti sv. Mořici zasvěcené. Starý otec.
23. *Sv. Tekly, p. m. v I. stol.*: Školské sestry a jich vychovací ústavy. Setrvalosti v povolání života těm, jenž se Bohu zasvětili. Za utiskovatele chudých, vdov a sirotek. Šťastný výsledek operace.
24. *Sv. Jaromíra, biskp. m. 1046*: Obživa bratrstva Cyrillo-Methodějského na obrácení Slovanů. Spolek svato-Michalský v Čechách a jinde. „Bůh vše vidí“ proti hrozným hříchům tajným.
25. *Sv. Pacifika, řeh. 1721*: Návštěva služeb Božích ve městech i na venkově. Bychom si vážili nejdražší oběti mše svaté.
26. *Sv. Justiny, p. m. 304*: Obrácení nespravedlivých a utiskovatelů bližních. Zdar křesťanům hodným v jich pracích a podnicích. Živí a zemřelí přátelé, dobrodinci a duše v očistci. Umírající.
27. *Sv. Kosma a Damiana, m. 303*: Úcta našich sv. dědiců by se víc a více vzámáhal. Jednota mužů v zájmech křesťanských pro Slovaný činná. Přemáhání zlých vášní. Spravedlivá mzda.
28. *Sv. Václava, patrona české země 935*: Díky věřel za vši ochranu zemím koruny svato-Václavské. By muži a jinochové ctili sv. Václava. Svatý pokoj jistému domu. Horlivost modlitby.
29. *Sv. Michala, archand.*: Vítězství církvi sv. nad nepřátely mimo ni i v ni. Semináře bohoslovecké i chlapecké. Zaslepené myslí.
30. *Sv. Jarolíma, círk. uč. 420*: Vysoké školy a jich učitelské sbory. By přestaly sloužiti duchu nekřesťanskému. Nemocný muž. Všickni v tomto měsíci v Pánu zesnulí údové katol. bratrstev.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltáři v Lúrdnu, Filipsořfu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Veškeré své slzy Ve Chrámích Božích pravověrně
poVězte HospoDinu!

P o k o r a.

Jak blažení jsou duchem chudí,
A říše jejich velká —;
Je k vládě určil Pán a Sudí,
Kde k věčnosti se oko budí,
A srdce více nelká! . . . —

A nade všechny ctnosti Boží
Pán pokoru víc staví! —
Ta dává tobě věčné zboží
A v nebi radost svatých množí,
A pekla pout tě zbaví! . . . —

Pán v podíl dal nám svatou lásku! —
S tou obětovať máme! —
Teď odpověz mi na otázku:
Kdo větší má tu pevnou pásku?!
Jen pokory, ty! — věčný chráme! . . .

Kdo nejvíc Kristu křičí v patě?
Pod křížem Jeho klesá? —
Kdo obětuje v chudé chatě —
A s pokorou když zmírá svatě —
Ta duše jeho věčně zplesá! . . . —

Proč my katoličtí křesťané ctíme božské Srdce Pána Ježíše.

(Dokončení.)

II. Člověk z těla a duše.

Duše jest důležitější část člověka. Dovodím tedy napřed, že úcta božského Srdce Ježíšova jest duši velice prospěšná a spasitelná. Duše křesťanská má být dcerou nebeského Otce, nevěstou Syna Božího a chrámem Ducha sv. Jak to můžeme způsobiti, aby nebeský Otec v duši naší měl své zalíbení, aby ji Syn Boží jako svou nevěstu miloval, a aby Duch sv. rád v ní přebýval?

Při uctívání svatých jest hlavně věci — tak tomu učí a tak si to přeje naše sv. matka, církev, — bychom se snažili Svatým podobati následováním jejich života a konáním jejich ctností. Totéž platí i o uctívání božského Srdce Páně. Jen ten křesťan jest v skutku ctitelem božského Srdce Ježíšova, který se snaží, ctnosti tohož lásky nejhodnějšího srdce následovati. To i žádá božský Spasitel řka: „Učte se ode mně, neboť jsem mírný a pokorný srdcem.“ Čím více se přičiníš, milý čtenáři, bys tato slova božského Spasitele plnil a čím lépe okrášlíš duši svou ctnostmi, které božskému Srdci Ježíše zalíbení nebeského Otce zjednaly, tím spíše můžeš se nadíti, že nebeský Otec i o tvé duši, jako druhdy o svém božském Synu, se vysloví: „Tatoť jest moje milá dcera, v níž se mi dobře zalíbilo.“

Je-li duše každého křesťana chrámem Ducha sv., jak tomu učí sv. apoštol Pavel, tím více platí to o Srdci Ježíše Krista. Srdce toto vyvolil si Duch sv., jak nám to anděl Gabriel zjevil, za svůj příbytek a jak nám to sv. evangelium ohlašuje, sstoupil tentýž Duch sv. při křtu Páně s nebe, a ubytoval se stále v srdci tom. Jsí-li milý křesťane horlivý ctitel Srdce Ježíšova a snažíš-li se, ctnosti tohož srdce

následovati, pak můžeš býti ujistěn, že Duch sv. i v tvé duši rád přebývá.

Duše tvá, milý křesťane, má býti nevěstou Syna Božího; s ní chce Syn Boží, jak sv. otcové slova písně Šalomounovy vykládají, se zasnoubiti. Jak to ale nejlépe pořídíš, aby Syn Boží duši tvou jako svou nevěstu uznal a si zamiloval? Tuším, že nejdříve cílu toho dosáhneš, splníš-li přání ženicha v písni Šalomounově, který sobě přál, aby jeho nevěsta jeho obraz jako zrcadlo na svém srdci nosila (Pís. Šal. 8, 6). Tuším, že mi netřeba podotýkati, toť že v duchovním smyslu má se rozuměti. Ženich chce těmi slovy říci, by jeho nevěsta ctnostmi jeho se ozdobil, tak, aby on, vída duši, v ní svůj obraz patřil. Abys ale nepřišel do rozpaků, kterými ctnostmi máš svou duši ozdobiti, sám to jasnými slovy vyřkl pravě: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Snažíš-li se, milý čtenáři, tyto dvě ctnosti božského Srdce si osvojiti, pak se obraz tohož srdce v duši tvou vždy zřetelněji a dokonaleji vtačí a přání jejího ženicha, by obraz jeho na svém srdci nosila, se vyplní. Úcta božského Srdce Ježíšova jest tedy duši naší velice prospěšná a spasitelná, neboť nás povzbuzuje, bychom dvě nejhlavnější ctnosti tohož srdce následovali, a působí, že Syn Boží duši naší jako svou nevěstu uznává a miluje.

Úcta božského Srdce Ježíšova jest tedy prospěšná a spasitelná duši naší, neboť ji činí milovanou dcerou nebeského Otce, příjemným příbytkem Ducha sv. a blaženou nevěstou Syna Božího; ona jest však užitečná a prospěšná i tělu.

Božský Spasitel učinil ctitelům svého Srdce velkolepá přislíbení. Ohlásil totiž nevěstě svého přeladkého Srdce, Margaretě Marii, že ctitelům svého Srdce

všech v jejich stavu jim potřebných milostí uděli; chce pokoj v jejich rodině přinést, v utrpení je těšiti, jejich utoučíst v životě, zvláště ale v hodinu smrti býti; ve všem, cokoliv podniknou, chce jim žehnati.

Hříšníkům má býti toto Srdce zdrojem neskonaleho milosrdenství, vlažné duše k dřívější horlivosti přivést a horlivé duše mají ještě větší dokonalosti dosáti. Kněží, kteří toto Srdce uctívají, má se té milosti dostati, že i ty největší zatvrzelce obměkčí. Božský Spasitel chce žehnati i domům, v nichž obraz jeho Srdce se chová a uctívá, a jména těch, kteří pobožnost k Srdci Ježíšovu rozšiřují, mají v jeho Srdci býti zapsána. Slovem Margareta Maria ať oznámí, že milostí bez konce, bez míry udělí těm, kteří jeho Srdce budou uctívati.

Z těchto příslibů vysvítá, že božský Spasitel ctitelům svého nejsvětějšího Srdce netoliko milostí pro duši, nýbrž též pro tělo, netoliko pomoc v duševních, nýbrž i v tělesných potřebách chce poskytovat. Že slovo své neruší, že slib svůj plní, poukazují tě, milý čtenáři, na „Školu B. S. P.“ Každé měsíční číslo ti dosvědčí, že božský Spasitel svým darům a milostem neukládá žádných mezí, nýbrž uděluje dobrodiní bez počtu, všeho druhu těm, kteří jich od jeho Srdce žádají. Každé číslo „Školy“ vykazuje pod názvem „Milodary Božského Srdce Páně“, kterak ctitelé tohož Srdce v rozličných potřebách nejen duševních, nýbrž i tělesných vyslyšení byli. Prohlédl jsem minulý ročník 1882 a napočítal jsem přes sto rozličných vyslyšení z rozličných končin naší vlasti. A kolik jest těch neohlášených? — Ano tak jest: úcta božského Srdce jest prospěšná i tělu i duši a dodávám, že jest k užtku pro srdce i mysl, v radosti i žalosti.

Radujeme-li se, toužíme, by někdo radost naši s námi sdílel, jen tehdyž

jest radost naše dokonalá. Jak mnohý vydá peněz za víno a jiné lihoviny pro jiné jen za tím účelem, by radost jeho s ním sdíleli, s ním se radovali, v hostincích s ním výskali a zpívali. Jak blahý jest ten pocit, víme-li, že někdo radost naši s námi sdílí, to ukázal i božský Spasitel podobenstvím o ovci a penízi ztracených a opět nalezených. Pastýř nalezna svou ztracenou ovci, velice se zaradoval, ale myslel, že radost jeho teprv tehdyž bude celá a dokonalá, když i jiní ji s ním budou sdíleti; proto vyzval své přátelé a sousedy, by se s ním radovali, právě k nim: „Radujte se se mnou, neboť našel jsem ovci, která byla ztracena.“ Podobně jednala žena ztrativši peníz. Když, prohlédavši celý dům, peníz nalezla, přála si, by i jiní její radost nad nalezeným penízem sdíleli, i proto svolala přítelkyně a sousedky a pravila k nim: „Radujte se se mnou, neboť našla jsem peníz, který jsem byla ztratila.“ Kdož se bude s tebou, milý čtenáři, přijdeš-li do podobných okolností, a budeš si přát, by i jiní s tebou radost svou sdíleli, nejen zevně, nýbrž upřímně z celého srdce radovati? Zajisté přede všemi ten, který skrze svého apoštola lidem nařídil: „Radujte se s radujícími, a plačte s plačícími.“ Toť jest ale Ježíš Kristus, Syn Boží, který jediný z nejsvětější Trojice má lidské srdce a již v starém zákoně skrze Ducha svatého každého, kdo se raduje, k sobě zval a slíbil, s ním se radovati, slovy: „Radovati se bude srdce mé s tebou.“ (Přisl. 23, 15.)

Avšak tak jako naše radost jest úplná, sdíleli-li ji kdo s námi, podobně se to má se žalostí; zmírňuje se, pak-li kdo sdílí ji s námi a tíží její nám pomáhá nésti. Byť zármutek sebe větší, sebe těžší byl, budu potěšen a pocítím úlevu, věrný-li přítel vysloví mi svou soustrast. Tím odnímá mi takřka polo-

vici tíže a bře na svá bedra. Kdož ale ve světě má takové srdce, že by nám v bolestech a utrpeních upřímnou soustrasť jevil? Takové srdce muselo samo bolestí a strastí hojně zakusiti, neboť by jinak krušný stav, v jaký utrpení a bolesti srdce naše uvádí, málo aneb docela nepochopilo. Kdo nikdy nebyl nemocen, nemůže si náležitě představit, jak nemoc na tělo i na duši účinkuje; naopak ten, kdo již tutéž nemoc přestál, pochopí nemocného. Tuším, že o pravdě tohoto mého tvrzení nebude nikdo pochybovati. Tvrdím ale dále, že není srdce na světě, které by našemu utrpení a strastem lépe rozumělo a s námi větší soustrasť mělo, než ono srdce, které více trpělo, než každé jiné lidské srdce od počátku světa trpěti mohlo. Toť jest božské Srdce Ježíšovo, o němž již Duch svatý v starém zákoně předpověděl, „soužení srdce mého rozmnožila se.“ (Žalm 24, 17.) „Učiněno jest srdce mé jako vosk, rozpouštějící se uprostřed útrob mých.“ (Žalm 21, 15.) „Sténal jsem od lkání srdce mého.“ (Žalm 37, 9.) Srdce toto jediné zná tu hořkost (Přisl. 14, 10), v níž v zahradě Getsemanské a na hoře Olivetské jako v nějakém moři bolesti duše pohřížena byla. Proto umí také nejlépe trpící těšiti a bolesti mírniti. Svatí Boží srdce toto dobře znali, proto nazvali je korábem, který nám ve vodách trampot bezpečný útulek poskytuje, nazvali je skalní rozpuklinou, do níž pronásledovaná holubice se skrývá, rájem, v němž zarmoucení hojně útěchy nabývají. Zkus to jen, rozmilý čtenáři, jsi-li trápením a bolestmi stíhán, otevřeným bokem v toto božské srdce vniknouti a zajisté dojdeš, jak nás sv. Petr Damiani ujišťuje, v tomto nejsvětějším srdci oblažující útechy.

Konečně upozorňuji tě, milý čtenáři, ještě na jednu dobu, v které toho nebude litovati, ano kde ti to bude největší útěhou, byls-li věrným a horlivým

ctitelem božského Srdce. Tuto dobu určit božský Spasitel sám v onom příslibení, které nám skrze svou ctitelkyni, Margaretu Marii, učinil, slovy: „Chci ctitelům mého srdce býti bezpečným útočištěm v životě, zvláště však v hodinu smrti.“ Ano, hodina smrti, ta nám ukáže, jak prospěšno a užitečno jest, božské Srdce Ježíšovo uctivati. Místo dlouhého dovozování uvedu dva příklady, z nichž, milý čtenáři, poznáš, kterak božské Srdce Ježíšovo umírající těší a sílí. Blahoslavená Johanna Cespedes-ská ležela na smrtelné posteli. Když ji před obličejem kříž drželi, prosila úpěnlivě svého Spasitele, aby na ni jednu jedinou krůpěj krve ze svého svatého srdce vylil, a ji tak od hříchů očistil. Sotva se domodlila bylo viděti, kterak krůpěj krve z boku Ježíšova na srdce umírající panny padá. Ó jakou útěchu pocítila v tom okamžiku! Byla svého spasení ubezpečena a záznak ten považovala za neklamné znamení svého vyvolení. — Jistý nábožný sluha Kristův, jménem Jakob, prosil neustále svého milého Spasitele, by jej v počet svých vyvolených přijmouti ráčil. Kristus vyslyšel jeho prosby a pravil k němu: „Krev má bude ti znamením.“ Ihned vyprýštil se hojný proud ze srdce Ježíšova, který netoliko obličej nábožného sluhy Božího, nýbrž i roucho jeho krví skropil, i pocítil v ústech takovou sladkost, že si ničeho více nepřál, než umříti a s Kristem se spojit. — V těchto dvou případech Kristus viditelně a zázračně ukázal, jak jeho nejsvětější srdce své umírající citele v smrtelném zápase sílí a těší. Pravidelně zůstává proud milostí, který se z přesladkého srdce Ježíšova vylévá, neviditelný a jen umírající citel tohož srdce jej okouší. Avšak budiž ubezpečen, milý čtenáři, že i tebe božské Srdce Ježíšovo na smrtelném lůžku posílí a potěší, jest-li za života svého se přičiníš, jemu věrně sloužiti a

horlivě je ctíti. V hodinu smrti se předsvědčí, že pravdu měla služebnice Srdce Ježíšova, Margaretá Maria, když pravila: „Ó jak sladce umírá, kdo nábožně ctíl srdce toho, jenž nás souditi bude.“

Protož, milý čtenáři, slibme na novo věčnou věrnost božskému Srdci Ježíšovu a na novo zasvěťme se jeho svatě službě! Budmež ubezpečeni, že úcta tohož přelaskavého Srdce jest Bohu Otci, Bohu Duchu svatému a i božskému Spasiteli velice milá. Avšak přičiňme se též, abychom božské Srdce Ježíšovo opravdově ctíli, následující jeho ctnosti, zvláště

tichost a pokoru; tím způsobem vtiskneme duši naší obraz tohož nejsvětějšího srdce. Pak se stane duše milovanou dcerou nebeského Otce, vhodným příbytkem Ducha sv. a milou nevěstou božského Spasitele. Z božského Srdce budou nám plynouti hojně milosti pro tělo i duši, ve zdraví i nemoci, ve štěstí i neštěstí, v radosti i v žalosti. V božském Srdci budeme šťastně a spokojeně žíti, v tomto Srdci utěšeně a šťastně zemřeme a v něm k nekonečně nevýslovné blaženosti tam na věčnosti se probudíme! . . .

Pouť k nejsvětějšímu Srdci Páně.

(Pokračování.)

VIII.

 nehdy vyprávěl mi jistý obstarlý pán rozličné příhody ze svého života. Mezi jiným svěřil se mi, kterak po mnoho let žil beze všeho náboženství. Byl sice po katolicku vychován, ale světlo sv. víry kmitalo se v duši jeho již jen jako mdlá lampička, při níž neviděl ani do sebe, ani vůkol sebe, ani před sebe do budoucnosti. I byl by velice rád býval, kdyby mu někdo světlo to roznítil a dopomohl mu zase ku pravdě Boží. Avšak hlavní překážkou bylo mu, že má katolická víra mnohá učení, jež člověk rozumem svým postihnouti nemůže, on pak je postihnouti a vyzkoumati všemožně usiloval. Zkoumal a bádál, hádaje se takřka s Bohem, proč to a ono tak a ne jinak býti má.

Ovšem to nebyla pravá cesta k nalezení pravdy Boží, neboť neřekl Spasitel: „zpytujte a zkoumejte, až se dopátráte,“ — nýbrž: „věřte věrou dětinnou, co věčná pravda vám zjevila. Nebudete-li jako ti maličci, nevejdete do království nebeského.“ — Právě tato

dětinná prostá mysl, která ve skromnosti své otci na slovo věří, ta scházela onomu pánovi. Že ale nebyl zlé vůle, nýbrž upřímně si žádal z bludů vyvážnouti, šel mu Bůh sám v ústřety a to cestou podivnou.

Jednoho dne totiž přišla mu do ruky stará kniha, v níž probíraje se nalezl obrázek a pod obrázkem nápis tohoto znění: „Člověk snáší dříví a vodu, — ale vařiti musí Bůh!“ A hle, jako blesk temnou nocí projela duši jeho ta myšlenka: „ano, tak jest; člověk vlastně nerozumí ani tomu vaření, a musí to Bohu zanechat, tím více zanech i ty Pánu Bohu všechna tajemství, sám dones jen dříví a vodu, t. j. jednoduše věř!“ I učinil tak a od té chvíle vrátil se úplně ku pravdě katolické církve.

I mně se ten nápis ve staré knize velice zalíbil, neboť v něm leží skutečně hluboká pravda a moudrost zlatá: ale musí ji člověk pochopiti.

Mnohý snad tu namítne, že nikterak nenahlíží, co by vlastně měl Bůh při vaření dělati, to že všechno působí oheň a dříví. Ale rei mi, přítelínku, kdo

vlastně dal ohni tu tajemnou sílu, kterouž přivede vodu ve var? A naopak, kdo zase vodě dal tu podivnou vlastnost, že z ohně přijímá do sebe ten žár? A konečně, co by ti platno bylo mítí oheň a vodu, nemáš-li co v ní vařit? — A kdo vlastně dává ti mouku, zemčata, řepu, maso a všecko to ostatní vařivo? Nenechá-li to Bůh růsti, pak nadarmo snášíš vodu a dříví k vaření. Není-liž to tedy dokázaná pravda, že vařití musí Bůh? t. j. ta hlavní a nejlepší při tom věc, že jest dar a dílo Boží!!

Avšak pravda ta platí netoliko o vaření, nýbrž o veškerém díle lidském vůbec. Na př. jsi snad milý čtenáři rolníkem. Ty můžeš hnojit a oratí, vláčetí a sítí, to je tvá práce. Nyní ale začne Pánu Bohu práce na tvém poli. On musí dávatí v pravý čas slunce a déšť, On musí zadržovati lijáky a krupobití, musí odháněti škodlivý hmyz, sněť a námel a jiné pohromy od tvého obilí, než uzraje a než ty, sedláče, můžeš odnésti čisté zrno na sýpku!

Anebo, jsi snad učitelem? — Ó buďsi třeba tím nejučenějším profesorem na světě, pln moudrosti a věhlasu, — nedá-li Bůh tvým žákům zdravého sluchu a zraku, a nad to především bystrou mysl a dobré vlohy, aby ti rozuměli a chápali učení tvé: pak nedovedeš se vši svou učeností ničeho! Docílili-li ale na žácích svých skvělých výsledků, nevychloubej se tím příliš; neboť to nejhlavnější při tom jest dílo Boží!

Či jsi snad milý čtenáři knězem? — Ó tu teprv v plné míře platí o tvé práci onen nápis ze staré knihy. Necht sebe lépe se připravíš na své kázání, necht přičiniš se sebe více, necht mluvíš tak vře, tak dojemně a úchvatně, že nuceni jsou posluchači tvoji vyznati: takové kázání jsme posud neslyšeli! — Všecko je to dobře; ale nepřijde-li slovo

tvé do srdce posluchačův, jest všecko na zmar! Od ucha do srdce ale jest — jak známo — daleká cesta, ano tak daleká, že nižádné slovo lidské tam nedosáhne, toliko Pán Bůh sám jest s to tam dosáhnouti. Neučiní-li to On, neposvítí-li On světlem Ducha svatého do temností srdcí posluchačů tvých a nerozhřeje-li On je ohněm lásky své: pak, pak je celé tvé sebe krásnější kázání ztraceno, ni jedno dobré předsevzetí z něho nevypučí. Ano i při kázání působí Bůh to nejhlavnější!

O tom tedy není žádné pochybnosti více — a měl bys to sobě, milý čtenáři, dobře zapamatovati, — že tu nejhlavnější a nejvýdatnější část při všech pracích našich duchovních i tělesných činí Pán Bůh sám! Neučiní-li On to, pak je všecko naše dílo nezdařené — pouhé hudlařství. Odtud také pochopitelně, proč tak mnohé dílo lidské přes všecku moudrost, opatrnost a umělost, s jakou konáno, přece se nedaří. Neníť Bůh při tom! —

Než, diví se tu asi mnohý z mých laskavých čtenářů a myslí si, kterak to vše sem přichází, že doposud ještě žádná zmínka o nějaké pouti k božskému Srdci Páně?!

Ano, již v rozličných záležitostech putovali jsme k nejsvětějšímu Srdci, hledajíce u něho pomoci, v rozličných starostech vydali jsme se k němu o radu, avšak jest ještě jedna předležitá věc, v nížto na Boha odkázáni jsme, kterýž v ní hlavní má vliv. Jest to ona pro mnohé z nás, zejména pro rodiče nejhlavnější práce, nejdůležitější povinnost, totiž: zdárné vychování dítek!

Že to nejprřednější povinnost rodičů křesťanských, z nížto jim bude jedenkrát přísně účty skládati, toho nám nebude nikdo upírati, ani toho, že to ta nejtěžší jich práce.

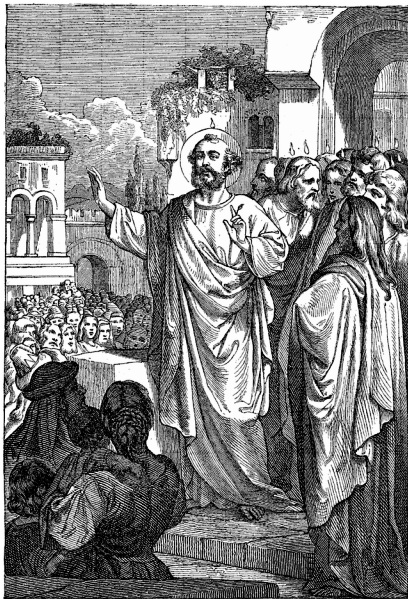
Nebo, kdyby vám, milí rodičové, dnes někdo dal kus lípového dřeva a řekl by, abyste mu z něho vyřezali nejkrásnější sochu Panny Marie, řekli byste mu zkrátka, tomu že jste se nikdy neučili, to že neumíte. Dobře. Ale pohleďte, Pán Bůh sám skutečně vložil vám do rukou dítko — tělo i duši lidskou —

a spolu vám vložil důtklivě na srdce, ba přísný rozkaz vám dal, abyste Mu z robátka toho vypěstovali svatého pro nebe. A věřte, to je mnohem těžší práce, než vydlabati ze dřeva krásnou sochu. — Mám snad ukázati vám ty obtíže, s jakými vám tu jest zápoliti? Lípové dřevo jest měkké a nemůže dlátu vzdorovati; dítě ale má svobodnou vůli a může

stavěti se vám na odpor a říci: „Tohle neudělám — toho nezanechám!“

Dříví lípové nejvhodnější jest ku dlabání, vaše dítě ale již od narození více ku zlému se kloní, k nepravostem jest náchylné, což pravý opak jest toho, co ry z něho učiniti máte. I vy rodičové ausíte hleděti až do srdce dítká vniknouti a odtud vytrhati kořen všeho zla — totiž zlé náklonnosti a žádosti, tento

jedovatý kvas všeho hříchu. K tomu ale, moji milí, nikdy nestačí tresty, pokuty a jiné vaše zevnější donucovací prostředky. Neboť uvážeš-li kousavého psa na řetěz, nemůže ovšem po tu dobu kousati, ale kousavým zůstane přece! — A kdybyste třeba i tak daleko to přivedli, že vaše dítě nic zlého by nečinilo

ani nemluvalo, jest to před Bohem ještě příliš málo! Musí dítě vaše konati i dobré, přiučovati se ctnostem, což převyšuje jeho síly přirozené. Ono musí nadpřirozeně věřiti, doufati, milovati, podle toho žíti a umříti, má-li jedenkrát spaseno býti. K tomu vy matky a otcové máte svým dítkám dopomáhati: to vaše přísná povinnost, kterou jste na se

vzali vstupující v stav manželský. Toho ale sami o sobě nejste s to na dětech svých dokázati, tak jako je nemůžete naučiti ve vzduchu lítati! Ano, v tom jedině Pán Bůh sám vám může napomáhati. A tak i o vašem vychovávání dítek platí ona slova z té staré knihy, že to nejhlavnější při tom musí vykonati Bůh! A běda, běda rodičům těm, kteří pravdu tuto nahlédnouti a věřiti nechtějí! Ó pře-

svědčí se dojista jedenkrát o ní ku své vlastní škodě a žalosti!

Než, slyším tu zase námitku čtenářovu: „Ale z toho všeho ještě dosud nemohu pochopiti, jak to souvisí s naší poutí k božskému Srdci?“

Jak to souvisí? — zcela dobře; ihned to pochopíš. Poslyš!

Za našich časů jsou ve velkých městech téměř pro každou nemoc zvláštní lékařové. Tu ku př. lékař zubní, tam oční, ušní, tu lékař pro zevnější, tam pro vnitřní nemoce, konečně i pro dítky zvláštní lékaři. Onemocní-li tedy dítě, nechají rodiče za drahý peníz přijíti takového „dětského“ lékaře, jenž se v dětech zvláště vyzná.

Než, dítě mívá často nemoce a ne-duhy (na duši), jimž ani takový studovaný pán neodpomůže, a mimo to nemohou ani chudší lidé hned lékaře z města povolati.

Pro ten pád znám já lékaře, který se výborně vyzná i v tělesných i v duchovních nemocích vašich dětí, a co více, On má dítky tak rád, že je úplně zdarma léčí a k tomu cíli ku všem rodičům do světa širého volá: „**Nechtež maličkých přijíti ke mně!**“

Již tušíš, ba již znáš, milý čtenáři, lékaře tohoto, není-liž pravda?

Ano, rodičové drazí, ten nejvhodnější lékař, ten neupřímnější přítel dítek vašich jest Kristus Pán! Jak dobře a upřímně to Jeho Srdce s nimi smýšlí, o tom svědčí, že Mu není dosti na tom, že sám vnitřními i zevnitřními milostmi vašim dítkám pomáhá, svátostmi je posvěcuje, dobrým vnuknutím povzbuzuje, ale i mezi dobrými lidmi vzbuzuje srdce šlechetná a dobročinná, jež se ujímají dítek, pečující o jejich tělesné i duchovní blaho. Kdo z vás by neznal ku př. spolek svatého dětství Ježíšova, kdo by neznal ty zbožné řady ctih. školních bratří i školních sester,

a ty četné sirotčince a jiné vychovávací ústavy mládeže? Všem těm a takovým lidem, kteří nadšení jsou vznešenou myšlenkou o řádné křesťanské vychování dítek a ji cele se obětují, — kdo že vštípl do srdce tu lásku k maličkým? — Kristus sám!

Nuže, a jaké z toho všeho plyne naučení pro vás, rodičové? Ó zpomeňte si, co činily za dnů Kristových hodné, zbožné matky judské? Znajíce dobře, jaká v Srdci Ježíšovu plápolá láska k dítkám, znajíce, jaký zisk a prospěch odtud plyne dítkám jejich — putovaly v celých zástupech k Ježíši Kristu, přinášejíce děti své s sebou a prosily Jej co nejvroucněji, aby je na těle i na duši svým spásonosným požehnáním pozdravil a posilnil.

A Spasitel s největší radostí přijímal maličké, bral na lokte, na klín svůj, tiskl je k Srdci svému a žehnal jim. Poněvadž pak požehnání Pána Boha jest všemohoucí, a všecko se splní, co On někomu žádá a přeje: tož zajisté byly i ony dítky Pánem Kristem požehnané šťastny a blaženy.

A což dnes? zkrácena snad pravice Spasitelova? či přístup k Němu nemožný? Ani to, ani ono. A přece, jak podivná to věc! Kdo ještě mají u nás trochu víry a náboženství, bedlivě o to pečují, aby pole a role jejich každoročně na jaře byla od kněze požehnána. V mnohých horských krajinách musí kněz až na hory požehnati stáda. — Jak málo ale, maloučko jest rodičů takových, kteří své dítky vedou ku knězi, aby jim požehnal! A přece by ruce jeho mnohý dar ze Srdce Ježíšova jim získaly.

A ještě méně, myslím, jest takových rodičů, kteří schválně konají pouť k Ježíši Kristu, aby si od Něho požehnání vyprosili dítkám svým. A přece by neměli tak daleko k Němu; ba mnozí by nemuseli jíti ani přes pole, majítě

Spasitele ve svém chrámě každého dne, každé chvíle přítomného. A jak o to dbají? Nanejvýš, když ochuraví dítě na těle, rozpomenou se tam na onoho lékaře ve svatostánku, jindy ale málo který otec, málo která matka pokleká tam s dítkami svými. Vždyť i v neděli a ve svátek mnozí odejdou do kostela, děti pak nechají povalovati doma a toulati po ulici, místo aby je s sebou vzali a tam od Krista Pána žehnatí nechali.

A pak, pak se diví, že děti tak nezdárny a nezbedny, že umí lháti a kletí, durdití se a rváti, že jsou neposlušny, vzdorny, drzy, směly, a že tak těžce chybám těm odvykají!!

Tam svrchu jsme slyšeli, odkud to, že to dilo řezbářské na jich dítkách se jim nedaří. Schází tu Ten, jenž při našem díle koná tu nejhlavnější a nejdůležitější částku! — A teď jsme vlastně u cíle. Vám, rodičové křesťanští, platí tentokráte hlas můj, jakož i vám všem, jichž povinností svatou vychovávají dítky. Ano vás, vás tentokráte volám a vyzývám k pouti k božskému Srdci.

Vezměte sobě příklad z oněch matek judských, jež si ani od apoštolů nedaly brániti, ale v zástupech putovaly s dítkami ku Ježíši. Ó jděte, putujte i vy často k Němu, a vezměte s sebou dítky své! Hleďte, ať i záhy poznají a milují Toho, jenž jediný z bídy hříchů je vyprostiti, jejich srdce, mysl a mrav napraviti může; kterýž po celý jich život má jim býti nejpřímějším přítelem!

Ó putujte často, zvláště za nynějších dob, kdy se všech stran tolikrá nebezpečí ohrožují spásu dítek vašich, k božskému Srdci Páně, a modlete se vroucně k Němu, aby vaše dítky požehnal, posvětil a šťastny, blaženy učinil. Učte i sami dítky své záhy modliti se k Němu, rcete jim, jak je ono přelaskavé Srdce miluje a k sobě zve. Rcete jim, že ani vy, ani kdo jiný nemůže jim pomoci od hříchu, leč jediný Kristus Pán. Pakliže pokleslo a pochybilo dítě vaše, aneb ukáže-li se na něm nějaká ta nectnost, pošlete je ihned anebo raději dovedte je sami ku kříži neb svatostánku a modlete se s ním společně, aby Spasitel milostivě vyňal ten jed hříchu ze srdcečka jeho a prominul mu spáchanou vinu. A věřte, to by desetkrát lépe účinkovalo, než to vaše kárání a plísnění v samém hněvu, a dvacetkrát lépe, než metla vaše. — Zkuste to!

Ille, milí rodičové, vy se nastaráte dnem a nocí, aby z dítek vašich něco bylo, abyste je dobře opatřili a aby šťastny byly; ale já pravím: „Odevzdejte je božskému Srdci a opatřeno bude jich časné i věčné blaho.“ Věřte, nejlepší dědictví, poklad nehynoucí, jež dítkám svým zanechatí můžete, jest: láska, důvěra a věrnost k předobrému Srdci Ježíšovu! V Jeho rukou, na Jeho Srdci nikdo ještě nezahynul a bohda i nezahyne! — Neoslyšte tedy hlasu Jeho: „Nechte maličkých přijíti ke mně!“

(Pokračování.)

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

Assendase, jenž před Koetsaetonem tak horlivě pro smrt knězovu hlasoval, díval se zamračeně na mluvčího náčelníka, v jehož prsou cit lidskosti tak skvělé vítězství slavil nade vrozenou divokostí. —

Když Koetsaeton domluvil, povstal rychle starý divoch a pravil: „Můj udatný bratr z rodiny želví se mýlí, domnívá-li se, že Černý Kabát bolesti cítil, když jsme ho na kůl uvázali. Ani slova bolesti nevyšlo z jeho úst. Mluvil neustále ke zlému duchu, jemuž slouží, a tento zlý duch, jehož Aireskoi nenávidí, dal mu síly, aby necítil bolesti. Koetsaeton praví, že Černý Kabát není bojovníkem a Koetsaeton mluví pravdu. Ale ať mi řekne, viděl-li kdy bojovníka, jenž s větším klidem a větší zmužlostí páliti, řezati a bít se dal, jako tento Černý Kabát. On je kouzelníkem, jinak by nebyl všechno mlčky vytrpěl. On se posmíval Aireskoiovi, úmyslně neběduje a jeho zlý duch, jenž jej ochraňoval, smál se Mohavkům a jejich mocnému válečnému bohu. Černý Kabát musí umřít, neboť je nepřítelem Mohavkův i Aireskoiovým! Ať řekne moudrý a statný Koetsaeton, byli-li kdy Mohavkové poraženi, když byl s nimi Aireskoi?“

Všichni shromáždění dívali se na Koetsaetona, jsouce zvědaví, co asi nyní odpoví.

Náčelník opět povstal a zvolna a vážně odpověděl: „Jestřábí Dráp pověděl rádcům, kdy a jak stateční Mohavkové poraženi byli, proto že zvědové nekonali, co konati měli. Velké, hromové zbraně Francouzů, kterých slepí zvědové neviděli, zničily Mohavky, ne však hněv Aireskoioů. Jestřábí Dráp je velkým náčelníkem, on ví, co jeho oko vidělo a co jeho jazyk mluví. Chtějí-li Mohav-

kové vinníky souditi, ať sem přivedou vyzvědače, ale ne bělochy, kteří v našich dědinách dleli, nevědouce, že jejich bratři s Mohavky bojují. Koetsaeton prosí též mocného Aireskoie, aby svému národu ku vítězství pomohl, on ví, že se Aireskoi na Mohavky nezlobí.“

Assendase však již měl opět odpověď připravenou pravě: „Což nemůže mocný Aireskoi oči rudých mužů zaslepiti, zlobí-li se na ně? Ať řekne Koetsaeton náčelníkům a rádcům, nezaslepil-li Aireskoi oči Mohavkův, aby neviděli hromových zbraní bělochů?“ ptal se posměšně.

Zdálo se, že Koetsaeton takovou odpověď očekával, neboť se neposadil, jak to řečníci v Pau-vau dělávali, když domluvíli. Stál tu vysoko vztýčen, dívaje se bez bázně na potměšilého starce a zdvíhaje ruku vysoko k nebesům pravil: „Velký duch dal svým rudým dětem oči, aby viděli a uši, aby slyšeli. On stvořil rudé muže a stvořil též Aireskoie: a proto nemůže Aireskoi chtít to zahubiti, co Velký duch udělal. Aireskoi byl dán Mohavkům, aby je chránil, ale ne, aby jim škodil. Aireskoi byl by nepřítelem Velkého ducha, kdyby rudé muže oslepoval a hluchými činil; neboť Velký duch dal jim zdravé oči a zdravé uši!“

Podobalo se, že se porada špatně skončí, neboť Assendase hleděl nyní svého protivníka tím poraziti, že ho podezřívá, jako by nevěřil tomu, čemu jeho otcové věřili. — Pestrý Had obávaje se, aby z toho nepovstalo símě nesváru, hleděl protivníky sjednotiti. „Koná-li se velká rada Mohavků v Pau-vau k tomu cíli, aby se rozdvojila?“ volal. „Naši moudří mužové konají vakon a poví nám, čeho Velký duch a Aireskoi

od Mohavků žádají. Aireskoi Mohavků nezahubí, ale dovoli-li Velký duch, může je trestati. Sachem pošle posly k moudrým mužům, kteří do rady přijdou a pak se Mohavkové od nich doví, co věděti chtějí. Zatím mohou nám udatní náčelníci, kteří se nedávno z válečné kořisti vrátili, vypravovati, co zkusili.“

Tento obrat byl všem účastníkům porady velmi milý; věděliť všichni dobře, jak velice Mohavkové jednoty potřebují. Proto povstal ochotně Orel a počal vypravovati o posledním vítězném pochodu; líčení vítězného boje a skutků statných bojovníků působilo na shromážděné velmi dobře; všichni byli zase dobré mysli, jen starý Assendase byl dosud pln jedu a zlosti, kterou však opatrně opanoval.

Po Orlovi mluvilo ještě několik náčelníkův až do poledne. O polednách vrátili se poslové ke kouzelníkům vyslani a zvěstovali, že se moudří mužové brzo v poradě objeví. Skoro zároveň objevil se vyzvědač, jemuž bylo poručeno u hollandské osady Renselaersvyku na strážii býti, všecek udýchán na prahu domku a přinesl Pestrému Hadu novinu, již zajisté neočekával, neboť se všecek udiven ještě jednou vyzvědače tázal, co pravil. Potom obrátiv se ku shromáždění zvěstoval, že se malá tlupa bělochů na dvou velkých člunech ke vsi blíží; čluny že jsou ozdobeny zelenými ratolestmi, odznaky to míru a že asi k večeru doplují. V jednom člunu že je velký bílý náčelník.

„Běloši z Cohotatce se asi dověděli, že je Černý Kabát se dvěma soudruhy u Mohavků zajat. Proto budou k Mohavkům krásná slova mluvit a dary jim nabízet, aby zajaté Francouze propustili; ale Mohavkové nesmějí se dáti oklamati,“ dodal Pestrý Had k neočekávané zprávě, které se všichni nemálo divili.

Za nedlouho zvěstoval jiný běhoun příchod kouzelníků, kteří se zvolna blížili slavnostně ozdobeni. Došedše ke dveřím poradního domku zastavili se a čekali, až jim Sagamore naproti vyjde a podle starodávného obyčeje pozdraví. Kouzelníci posadili se na skvostné kůže u poradního ohně, jenž byl uprostřed chýže zapálen a dívali se chvíli ani slova nemluvice do malého plamene.

Oděni byli velmi podivně. Od hlavy až ku patě visely jim široké kožené pásy, ve kterých byla upevněna dlouhá orlí péra. Tělo pestrě pomalované přioděno dlouhou různobarevnou košilí volně dolů splývající, evropského střihu, kterou obyčejně od cestujících obchodníků za kůže vyměňovali. Obličej měli zakrytý kůží z hlavy některého zvířete. Jeden kouzelník měl kůží vlčí, jiný divoké kočky, třetí kůží černého medvěda a čtvrtý liščí. V pravé ruce držel každý hůl skoro pět stop dlouhou, hadí kůží potaženou a všelijakými koženými pásy ozdobenou, v levici pak kouzelný pytlík.

Sagamore zakouřil podruhé z dýmky a podal ji dále, a když byli všichni několik obláčku kouře do vzduchu pustili, povstal nejstarší kouzelník a počal zpěvavým hlasem věštebný výrok oznamovati: „Vysoko nad oblačky bydlí Veliký duch. Nad oblačky a nade světlý nebeskými stojí jeho vigrvam, jenž se leskne jako jezero v hustém lese, když se na ně kulatý měsíc s hůry dívá. Ongvehonvové jmenují ho pánem nebe a života, on jim dává všechno, čeho potřebují. Jasně pohlíží na ně ve dne svým okem *) a mluví k nim ústy mužů vakonu. Nyní mluví takto ke svým dětem: Rudí mužové ze kmene Mohavků a z velkého národa Ongvehonvů! Pán nebe a života nezlobí se na vás, ale varuje vás před Černým Kabátem a jeho přátely. Oni nemluví s ním. Oni praví, že je poslal

*) Slunce.

mocnější duch, než je Pán nebe a života, Atahokan. Černí Kabátové lhou a Velký duch, jehož neznají, vydá je do rukou rudých mužů. Černý Kabát a jeho dva přátelé buďtež služebníky Mohavků, protože jich Aireskoi, jenž Mohavky ve válce řídí, nežádá za obět. Ať je Mohavkové podrží a nedbají jejich slov, budou-li jim o jiném pánu nebes a života hovořiti, neboť mají lživé jazyky a neznají Atahokana. Tak mluví Velký duch ke statečným Mohavkům, ke svým rudým dětem.“

Nyní předstoupil druhý kouzelník a mluvil takto: „Aireskoi mluví k Mohavkům. Zlobí-li se, zní jeho hlas jako brom a všichni, kdo jej urážejí, utíkají před ním. Nyní však nemluví Aireskoi zlostně k Mohavkům ústy svého přítele, jenmuž otevřel uši, aby mu rozuměti mohl. Černý Kabát jest jako černý had, jehož malý chlapec holí zabítí může. Aireskoi vydal jej Mohavkům, aby se mu posmívali. Ať pracuje se skvavy pro bojovníky. Náčelníci Huronů byli mužové a když byli na kolu uvázáni, radoval se Aireskoi. Černý Kabát není mužem a proto nezemře na kolu. Jeho jazyk je lživý, jeho srdce falešné. Mohavkové nesmějí dbáti jeho slov a mohou s ním dělati, co se jim líbí. Aireskoi nechce jej za obět. Černý Kabát je kouzelníkem, ale nemůže Mohavkům uškoditi, nebudou-li jeho lži poslouchati. Aireskoi se na Mohavky nezlobí a potáhnou-li do boje, dá jim vítězství a jejich nepřátelé utekou, jakmile jen jejich válečný hlas uslyší.“

Druzí dva kouzelníci mluvili skoro totéž a smysl jejich dlouhé řeči byl, aby Mohavkové všechny tři bělochy usmrtili, jakmile začnou kouzla tropiti. — Kouzelníci domluvili a v domku nastalo hluboké ticho, nikým nepřerušované. Asi půl hodiny seděli všichni rádcové ani slova nemluvice, aby si výrok kouzel-

níků dobře rozmyslíti mohli. Za půl hodiny povstal Pestrý Had a radil přítomným, aby byli Hollandané přátelsky přijati, a proto že bude nejlépe, aby poradu na tak dlouho odložili, až Hollandané do vsi přijdou; že tedy bude nejlépe, aby nad zajatými nerozhodovali, až poznají smýšlení Hollandanů a dozví se, co vlastně od nich žádají.

Jeho návrh byl jednohlasně přijat a lidu venku shromážděnému ohlášeno. Zároveň bylo jim oznámeno, že se hollandská deputace ke vsi blíží. Tato zpráva pobouřila nemálo všechny Mohavky v Gandavaze shromážděné a za nedlouho kolovaly nejrozmanitější pověsti o příchodu bělochů. Od posledního míru s Hollandany nepřišli žádní poslové do vsi Mohavků, a proto sjednotili se konečně všichni na tom, že Hollandané přicházejí zajaté bělochy vykoupiti. Mezi lidem nebylo však ani jednoho, jenž by byl ochoten býval řídkou kořist válečnou jen tak beze všeho vydati. Někteří radili, aby byli zajatí dále do země dopraveni a Hollandané jednoduše odbytí; jiní však považovali za lepší neodpovědětí Hollandanům záporně, nýbrž nějakým způsobem se vymluviti. Obě strany hájily své mínění, až konečně Orel spor ukončil ujišťuje, že nikterak nedovolí, aby byli zajatí bělochům vydáni.

Zálesák, jenž se nyní ve vsi objevil, hleděl náčelníka co možná nejvíce v jeho záměru upevniti a přiměl ho konečně k tomu, že zajaté před Hollandany ukryl. „Orel se dozví všeho, co Červená Ruka od Francouzů na velkém proudu slyšela, když u nich byla, aby se dověděla, co hodlají začít. Ale moudrý náčelník nesmí bělochům z Cohotatce pověděti, že Červená Ruka zde ve vsi jest. Ať jim vypravuje, že Červená Ruka mu pověděla, že běloši z Cohotatce za Černý Kabát a jeho přátele dary dáti

chtějí — více však ať o Červené Ruce nepovídá. Vykoná-li Orel, co mu Červená Ruka radí, doví se mnoho nového,“ pravil padoušský zálesák, jemuž příjezd Hollandanů tím více starostí působil, protože s nimi i velitel přijížděl; neboť kdyby ho tento v Gandavaze nalezl, nemohl by se mu tak snadno vymluvit, ačkoliv byl ve lži pravý mistr. Že však ho náčelník neprozradí, mohl býti tentokráte jist, neboť Orlu bylo se obávati, že by Hollandan, vida se prozrazena, soucitným se tvářil a hrozné muky, které bylo zajatým vytrpěti, Hollandanům zajisté nezamlčel, čímž by je byl jistě ku válce proti Mohavkům popudil.

Zatím byly všechny přípravy ku přijetí Hollandanů skončeny a když jejich čluny asi anglickou milí ode vsi vzdáleny byly, jel jim Sagamore, provázen několika náčelníky, naproti. Když se čluny potkaly a Sagamore náčelníka Hollandanů pozdravil, sestoupili Hollandané do člunů indiánských, jež je dovezly až ku velkému prostranství před Gandavagou. Tam čekalo již asi tisíc Mohavků, kteří si Hollandany velmi zvědavě prohlíželi, avšak neuznali je hodnými ani jediného pozdravu. Velitel Curler zanechav vojíny u lodí na stráží odebral se s průvodčími a služebníky, některé dary nesoucími, ku patě návrší, na němž byla Gandavaga vystavena. Tu bylo úřední uvítání. Veškerá velká rada Mohavků byla zde shromážděna a provázela bělochy do poradního domku, jenž byl na rychle zelenými větvemi ozdoben. Před chýzí se zastavili. Pestrý Had oslovil bělochy květnatou řečí a velebě jejich přátelství s Mohavky, děkoval jim za čest, již svou návštěvou Mohavkům prokázali a podal jim na znamení hostinného přátelství zapálenou dýmku. Velitel Curler odpověděl navzájem pomocí tlumočnickovou a byl pak se svými průvodci do domku zaveden.

Když byly obvyklé obřady skončeny, povstal Pestrý Had a zahájil rozmluvu. „Velký a moudrý náčelník bělochů může mluvit,“ počal vážně obrátiv se ke Curlerovi, „rudí mužové budou poslouchati jeho slov. Běloši jsou u přátel a mohou říci, co je přivádí do dědiny Mohavků.“

Když se Sagamore posadil, povstal Curler, jenž již velmi často s Indiány vyjednával a pravil: „Budeme mluvit, co myslíme. Povíme, čeho si přejeme. Národ Mohavků pozdvihl tomahavk proti Francouzům na velkém proudu a jeho mladí udatní mužové vrátili se vítězně z válečné výpravy. My nepravíme Mohavkům: Zakopejte tomahavk a zavřete mír s Francouzy! My jim též nepravíme: Jděte a zničte Francouze! Mohavkové mají mnoho moudrých mužů, a tito jim nejlépe poradí. Ale naši rudí přátelé přivedli do vsi tři Francouze, již nejsou bojovníky a my jsme se přišli zeptati: Chtějí Mohavkové těmto mírumilovným mužům dovoliti, aby s námi odešli? My je pošleme do jejich země a řekneme Francouzům: Mohavkové jsou udatní mužové, oni válčí jen proti bojovníkům!“

Labadie přetlumočil Sagamorovi slovo od slova a přeložil pak též jeho odpověď, jež zněla takto: „Běloši od Cohotatee jsou přátelé Mohavků, a co jejich moudrý náčelník pověděl, potěšilo rádece i náčelníky. Mocný národ Ongvehonvů nevykopal tomahavku. Běloši na velkém proudu vedrali se do země Mohavků, zabili mnoho udatných mužů a vtiskli Mohavkům tomahavk do rukou. Velký bílý náčelník mluví pravdu: Mohavkové bojují jen proti bojovníkům. Je pravda, že jeden Černý Kabát a dva Francouzové od bojovníků mého bratra Orla zajati byli, avšak oni táhli s huronskými bojovníky do naší země a huronští bojovníci jsou nepřátelé Ongvehonvů. Běloši z Cohotatee to vědí.“

Pestrý Had se posadil a dal Orlovi potají znamení, jemuž on správně porozuměl; neboť povstav počal líčiti výmluvnou řečí bezpráví, jakých se Francouzové na Mohavcích dopustili. Právil, že neměl úmyslu misionáře s oblaty zajati a že je pouze pro větší bezpečnost do vsí přivedl, právem se domnívaje, že by zajisté Francouze nebo Hurony na něho poštvati. Že mu též ani na mysl nepřišlo, s těmito bělochy jako se zajatci válečnými nakládati, nýbrž že je hodlá za nějaký čas vydati.“

Velitel Curler znal rudochy příliš dobře, aby jim byl věřil vyjednávaje s nimi; on vůbec nevěřil pravdomluvnosti diplomatů, tím méně však prohnáných Indiánů.

Mohavkové obcujice s bělochy naučili se již poněkud znáti cenu peněz, ale velice po nich netoužili. Radovali se, že žlutého kovu a zvonivých mincí, jež od bělochů dostávali a znali též jejich cenu, ale přes to přece bylo jim lhostejno, mají-li je nebo ne. Když tedy nyní Jakob Jansen dva těžké pytlíky otevřel a zlatý a stříbrný obsah na kůži vysypal, nebylo viděti ani na jednom rudochu, že by po drahém kovu toužil.

„To vám nabízíme za výkupné za tři zajaté Francouze,“ pravil kupec bez okolků; „chcete-li však za to zbraně, šatstvo nebo jiné zboží — nám je vše jedno!“ Sagamore pohlednuv tajně na Orla, zakýval záporně hlavou a pravil: „Černý Kabát a jeho dva mladí přátelé nejsou v Gandavaze. Jsou daleko odtud, tak daleko, že neslyší hlasu, jenž je volá. Mimo to nemůže Pestrý Had říci, co se s nimi stane; jest mu dříve s náčelníky a rádci mluvit, než bělochům odpoví.“

„Dobře, Sagamore! My jsme spokojeni. Uraďte se a pak nám povězte krátce ano nebo ne! Ale pomyslete na toto: výkupné nebude vám podruhé na-

bídnuo. Nechcete-li ho nyní, budete bez něho!“ rozhodl Curler a stroje se odejiti, ptal se, kde mají na rozhodnutí čekat.

„Pro mocného náčelníka a jeho přátele je připraven vigvam,“ odpověděl Orel. „Běloši z Cohotatey mohou se posilniti pokrmem a pak si odpočinouti; neboť velké světlo již zapadá a porada může se teprve zítra konati!“

Hollandané pevně očekávali, že bude vyjednávání dlouho trvati, a proto se nyní spánkem občerstvili. Divoši však dlouho do noci seděli v poradním domku horlivě rukující.

Zálesák přesvědčiv se, že velitel Curler se svými průvodci v noci ku poradě nepříjde, dostavil se též do chýže. Velmi chytře zaplétal proti zajatým bělochům osidlo, z něhož po lidském zdání nemohli vyvážnouti. Vytrval u porady až do konce a ještě před slunce východem nabiv svou pušku odešel rychle do Renselaersvyku, nestaraje se mnoho, jak se vyjednávání v Gandavaze skončí, neboť se domníval, že je pojištěn pro všechny případy. Neboť dostojí-li Orel danému slovu, pak dosáhl jistě svého cíle a není se mu již obávati, že někdy jeho ohavná zrada na jevo přijde; nedostojí-li však, pak si již vymyslel jiný plán, kterým se Mohavkům tak pomstí, že jim to bude velice záhubno. Že by však Orel slibu nesplnil, zálesáku skoro ani na mysl nepřišlo, neboť znal dobře jeho slabou povahu a věděl, jak velmi se ho náčelník obává.

Curler přišel ráno do porady poznal ihned, že se Mohavkové dobře připravili. Náčelníci prohlásili, že pošlou zajaté přímo do Tří Potoků a Hollandané se marně namáhali, aby jim byli zajatí hned vydáni. Vyjednávání trvalo dva dny; třetího dne vrátili se Hollandané s nepořízenou do Renselaersvyku. Že divoši upřímně vyjednávali a zajaté pro-

pustiti hodlají, tomu ovšem nevěřili, ale doufali přece, že se Francouzům prozatím není čeho báti. Velitel Curler stěží svůj hněv přemohl a byl pevně odhodlán, že nedostojí-li Mohavkové slovu a nepošlou zajaté do Tří Potoků, plné moci od spojených států plnou měrou užije a proti divochům vojenskou mocí zakročí. Jak daleko se však v tomto případě odvážiti může a bude-li mu od vlády dostatečná vojenská moc ku potrestání divochů poslána, bylo ovšem velice pochybné, neboť válka proti Mo-

havkům byla by znamenitě prospěla soupeřům Hollandanů v Americe, Francouzům. Ale naproti tomu mohlo též zajetí misionářovo spor o hranice mezi Francouzy a Hollandany ukončiti, dopomoci ku spolku mezi oběma státy, a pak mohli býti rudoši velmi snadno zkroceni. Tak aspoň myslili Curler a Jakob Jansen, rozmlouvajice na zpáteční cestě o této důležité záležitosti a všechny možné případy rozvažujice. Stalo se však jinak.

(Pokračování.)

Nová pravidla třetího řádu sv. Františka svatým Otcem Lvem XIII. ustanovená.

(J. Hejtmánek.)

Svatý František Serafinský, ač naplněn Duchem sv. a z vnuknutí Téhož svoji reguli pro třetí řád byl sestavil, žádal nicméně jako poslušný syn církve svaté římskou stolicí o potvrzení její.

Tehdejší papež Honorius III. vyhověl tomuto přání co nejochotněji, jak toho důkazem dvě bully nástupce jeho Řehoře IX. a sice z roku 1227 „Nimis patenter“ a z r. 1228 „Detestanda“, jakož i schválení od více než 30 papežů. Papež Mikuláš IV. poopravil a doplnil celou reguli ustanovením dne 17. srpna 1289, které až na naši dobu v platnosti bylo. Avšak nynější sv. Otec Lev XIII., který jsa sám terciářem, přesvědčil se již za svého biskupování, jak blahodárně třetí řád ve správě duchovní působí, věnoval nyní, stav se papežem, t. j. nejvyšší hlavou církve, veškeru svoji péči řádu tomuto. Nejprve se postaral o to, aby ustanovení vzhledem ku generální absoluci a odpustků nejen jasná, ale i stejná byla a tak kýžena jednota se docílila. To se stalo hned v druhém roce jeho papežování. Zvláštním papežským dekretem ze

dne 7. července 1882 učiněno rozhodnutí v příčině papežského požehnání a generální absoluce, kolikráte totiž a jakým způsobem se smějí udíleti. I byloť z toho již zjevno, že rozsáhlejší a potřebě časové přiměřená ustanovení budou ještě následovati; což se i v brzkou splnilo.

Roku pak letošního 30. května vydal sv. Otec předůležité ustanovení, jímž celá regule dřívější i ustanovení papeže Mikuláše IV. úplně se mění a časovým poměrům přizpůsobuje. Zníť pak takto:

Ustanovení

našeho svatého Otce — z milosrdenství Božího — papeže Lva XIII. o způsobu života údů třetího řádu sv. Františka ve světě žijících.

Lev,

biskup, sluha Boží.

Ku věčné paměti.

Milosrdný Syn Boží, který tím, že byl lidem sladké jho a lehké břímě uložil, jak na život tak i na spásu všech pamatoval, zůstavil sebou samým založenou církev nejen dědičkou své moci, ale i svého milosrdenství, aby

věškera dobrodiní, jichž byl vydobyl, na všechny doby věků následujících stejnou mocí lásky se rozšiřovala. Jak tedy z toho, co Pán Ježíš po celý svůj život byl konal nebo poroučel, ona štedrá moudrost a velikost nepřekonatelné dobroty vysvítala, tak rovněž jevila se stejnou měrou ve všech zařízeních křesťanstva podivuhodná shovívavost i mírnost, tak že i tím se zdá církev svatá míti úplnou podobu Boží, který pouhá láska jest.*) To pak jest však právě zvláštní působnost její mateřské lásky, že předpisy, pokud jen možno, časům i mravům přizpůsobuje a ve svých zákonech a požadavcích vždy jen největší spravedlnosti se řídí. Touto známou laskavostí a moudrostí dosahuje se toho, že církev svatá onu naprostou a věčnou neměnitelnost učení s rozumnou rozmanitostí svých předpisů spojuje.

Z té příčiny tedy ve srozumění našeho ducha a našeho srdce u vedení papežského úřadu, považujeme za svou povinnost, jak slušno jest, bedlivě okolností času sobě všimati a vše uvážiti, aby obtížnost nikoho neodstrašovala od konání užitečných ctností. I ustanovili jsme se na tom, dle tohoto pravidla třetího řádu sv. Františka, ve světě žijících údů, svou pozornost věnovati a náležitě zkoumati, neměly-li by se, an se i časové změnily, i jeho předpisy v něčem zmírniti.

Toto znamenité zařízení sv. Otce Františka odporučili jsme listem okružním „Auspicato,“ který jsme 17. září min. roku vydali, horlivosti věřících co nejvřeleji. Než vydali jsme ten list s tím úmyslem a jedině za tím účelem, aby co možná nejvíce jich naším povzbuzením dosti brzy přivedeno bylo ku křesťanskému, ano svatému životu. Nejhlavnější pramen těch béd, které tlačí, a nebezpečí, kterých se obává, jest zanedbávání křesťanské ctnosti; těchto vyhojiti a

oněch odvrátiti nemohou lidé nijakým jiným způsobem, leč navrátili se upřímně jednotlivě, tak i všeobecně ku Kristu Ježíši, který může též vytrhnouti vždy těch, jenž skrze něho se blíží k Bohu.*) Řádové sv. Františka však jsou úplně na zachovávaní příkázání Ježíše Krista založeni a zakladatel svatý neměl při nich ničehož jiného na zřeteli, než aby v nich, jako ve škole cvičné, křesťanská ctnost tím pilněji se konala. A v pravdě snaží se dva první řády sv. Františka, držíce se předpisů vznešených ctností, k něčemu dokonalejšímu a vyššímu; avšak tyto jsou jen pro nemnohé, totiž pro takové, jimž milosti Boží dopřáno přičiňovati se o dokonalost evangelických rad nadobyčejnou odhodlaností. Ale řád třetí jest zařízen pro lid i proň zvláště uzpůsoben a jak mnoho k utvoření spravedlivých, zachovalých a zbožných mravů přispěl, dosvědčují dějiny minulých dob i řád sám. Připisujeme to Pánu Bohu, počátku a podporovateli dobrých vnučenutí, že k našim napomínáním křesťanský lid hluchým nebyl. Ano naopak dovidáme se z přemnoha krajin, že účta k sv. Františku z Assisi se probudila a všady vzrostl počet těch, jenž do řádu třetího přijati býti žádali. Za tou příčinou, bychom těch běžících takorba ještě více povzbudili, ustanovili jsme se na tom, svoji pozornost v tu stranu obrátiti, odkud se zdálo, že by toto duši spásitelné běžení o závod zdržováno aneb poněkud promeškáváno býti mohlo. Seznali jsme ihned z počátku, že regule třetího řádu, kterou Mikuláš IV., náš předchůdce, apoštol. nařízením „Supra Montem“ ze dne 18. srpna 1289 schválil a potvrdil, s nynějšími časovými poměry a mravy se úplně nesrovnává. Že pak převzaté povinnosti bez převeliké obtíže a nesnadně plniti se nemohly, musela se mnohá řádová pravidla k prosbám

*) Sv. Jan 4. 16.

*) Žid. 7. 25.

údů dosud prominovati, což však, jak snadno pochopitelně, bez ublížení všeobecné kázní řádu státi se nemohlo.

Mimo to naskytla se v řádu samém příležitost, vyžadující naší péče a pozornosti. Naši předchůdce totiž, papežové římsí, jsouce již od počátku třetímu řádu největší láskou nakloněni, propůjčili údům jeho ku shlazení jich pokut za hříchy mnohých a bohatých odpustků, jichžto důkaz pravdivosti však během časů nesnadným se stal, a často povstal spor, zda-li v jistých případech papežské udělení odpustků jest jisté a kdy a jak se ho smí použiti. Stolica apoštolská neopomenula zajisté veškeru opatrnost záležitosti této věnovati a jmenovitě papež Benedikt XIV. snažil se ustanovením „Ad Romanum Pontificem“ ze dne 15. března 1751 dřívější pochybnosti odstraniti; než však časem, jak obyčejně se stává, vyskytlo se jich zase dosti mnoho.

Z té příčiny uváživše takové zá-
vady nařídili jsme na radu těch, jenž k ochraně odpustků a svatých ostatků ustanoveni jsou, některým kardinálům svatě římské církve, aby dosavadní předpisy řádové terciářů dopodrobně zkoušeli, všecky odpustky a výsady v seznam sestavili i zkoumali, a po zralém prohlednutí nám o tom zprávu podali, co by dle jejich dobrozdání se podržeti a co přiměřeně požadavkům časovým opravi-

viti se mělo. Vyplnivše rozkaz tento ponavrhli nám, aby stará pravidla se zmírnila a některá z nich se přeměnila a našim novým časovým poměrům se přizpůsobila. Aby se vzhledem k odpustkům každá pochybnost odstranila a veškeré nebezpečí, že by se cosi bez právomoci dělo, odvrátilo, uznali též, že bychom dle příkladu Benedikta XIV. moudře a dobře učinili, kdybychom všecky dosavad propůjčené odpustky odvolali a za ně jiné, nové, tomuto řádu povolili.

Že tedy to dobré a spasitelné, že to čest Boží rozmnožuje a snahu po zbožnosti a jiných etnostech podporuje, proto tímto listem naší apoštolskou důstojností obnovujeme a potvrzujeme reguli třetího řádu sv. Františka, jenž řádem světských sluje, tím způsobem, jak níže jest složen. Nevěř však nikdo, že by tím podstata řádu sama byla změněna; má spíše dle vůle naší nezměněn a neporušen potrvati. Zároveň chceme a stanovíme, aby údové tohoto řádu prominuti pokut aneb odpustkův a výsad, které se níže v seznamu uvádí, užívali a dosahovali, že však všecky ony odpustky a výsady, jaké apoštolská stolice řádu před tímto dnem v jakékoli době aneb z jakékoli příčiny aneb v jakémkoli způsobě udělila, se odvolávají a vzdvihuji.

(Pokračování.)

O t ě e n á š i

Když hlomoz válečný se nese z boje,
ó tehďas modlí rty se k Tobě moje:
Otče náš!

Když loďkou mojí vlna bouřná zmitá,
ó k Tobě volám, dokud naděj kmitá:
Otče náš!

Když samum v poušti žití mému hrozí,
slýš tehda mne, kdy klnou Tobě mnozí:
Otče náš!

Když chorál velebný se chrámem nese,
ó tehdy k výši nebes hlas můj pne se:
Otče náš!

Když zmríat budu, dopřej, milý Bože,
Bych mohl vzdechnout ze smrtelného lože:
Otče náš!

Ó mluvte hory, zapěj vesmír celý
tím sladkým, drahým názvem rozechvělý:
Otče náš!

F. Věrovský.

Úcta sv. Josafata, mučenika, po všem světě.

Podává *Ant. Rejzek T. J.* (Pokrač.)

XI.

toho, co jsme posud o životě a působení svatého Josafata se dověděli, snadno uhadnouti lze, jaké bylo účinkování arcibiskupa polockého na prestolu diecése více než 600 čtverečných mil rozsáhlé. Duchovenstvo lnuo k němu úctou, důvěrou a láskou vidouc v něm pečlivého otce spíše než kárajícího. Lidu ovšem neušlo, co proti novému arcibiskupovi činí, jak se proti němu obětuje: a lásku láskou mu splácel. I šlechta bělo-ruská nesměla ostatí pozadu a neostala. Očitý svědek nám vypravuje takto: „Smím jsa očitým svědkem vyznati, jakých prostředků Josafat užíval, zvláště když s rozkolníky bylo mu jednati aneb jich obmyšlel do pravého ovčince církve sv. uvéstí. Jeho řeči, které k nim míval, byly plny sv. ohně. Než kdo by byl s to jej alespoň poněkud chváliti? Měl-li kázati, lid po jeho slovech prahnoucí přeplnil obšírný chrám sídelní sv. Moudrosti, tak že ani vše pojmuti nemohl. Nejednou jako arcibiskup káže, volal s kazatelnou k lidu shromážděnému: Končím, nechci vás déle zdržovati; avšak lid mu odpovídal: Ó, sv. otče, mluv nám ještě, mluv nám ještě dále a třebaš bylo totéž, my tě rádi slyšíme.“ Načež poukazuje tentýž očitý svědek na obdivuhodné rozhovory jeho s kacíři a rozkolníky (jenž dříve též náležel k rozkolným), na soukromé a veřejné, vezdy ale opatrné a moudré rozmluvy s nimi. Rozdával aneb půjčoval nám katolické knihy slovanské a vykládal nám je pak jako otec svým vlastním dítkám. V chrámě našel hromadu starých slovanských knih, kterých, ač byly katolické, užívali rozkolníci rovněž s uniáty. Používal vítané příležitosti vyvraceje z kněh, které rozkolníci

sami v rukou měli, předsudky proti katolické víře, jmenovitě co do primatu papežského, proti němuž rozkolníci hlavně mají namířenou zbraň. I zahanbil je, nikoliv však k větší zatvrzelosti a zaslepenosti, alebrž že do sebe šli a poznali nedůslednost svou a se obrátili.

V posledních letech, zvláště když šlo o svatořečení mučenika Páně, lhali rozkolníci dějepiscové ruští mnoho do světa, jaké lsti prý a jakého násilí užíval Josafat, aby obrátil rozkolníky k unii a balamutili své čtenáře na blízku i vzdálené: ejhle, tu nám jmenuje očitý svědek ze samého tábora nepřátelského zbraně jeho a nevidíme na nich ani za nejmenší nic vadného. Patrně nám z toho jest, co učiní jeden sv. muž za krátkou dobu 3 let, když se obětuje celým srdcem svým a všemi silami pro čest a slávu Boží.

Velikým se zajisté osvědčí muž, na svícen postavený, ne tak když vše po jeho vůli bez překážky jde, ale v boji tuhém s nepřátely mocnými. Nuže taková doba nastala pro našeho světce rokem 1620, až jeho mučnickou smrtí končila r. 1623. Vůbec r. 1620 lze zváti pro celou Rus, zvláště však Bělo-Rus, rokem nešťastným a přenešťastným, jenž zničil mnoho dobrého, co se již bylo ujalo, ano i rostlo.

Theofan IV., patriarcha jerusalemský, jsa zarytým rozkolníkem a nejukrutnějším odpůrcem katolické církve, přijel r. 1619 do Moskvy, by tu otce tehdejšího cara ruského, Filareta, na patriarchu Kyjevského (rozuměj rozkolného) posvětil. V Moskvě se mu vedlo dobře. Líboval si, jelikož mu zlaté časy při dvoře císařském lichotily a přívětivost, s kterou se všude potkával, zamlouvala se u něho neméně nežli dary vzácné, jimiž byl obsypán. Zdržel se zde ještě

roku příštího. Jaké byly asi příčiny všeho, co tu činil? Jedním slovem pojme všechny, řkouce, že obnova rozkolu a zničení unie byly v tajném plánu příchodu jeho. Katolíkům latinským se vedlo v krajinách tamních tehda dobře. A unie t. j. církev katolická s obřady řecko-slovanskými ujímala se přičiněním sv. Josafata co den víc a více. K rozkolníkům patřili Kozáci po Ukrajině ruské se zdržující; ale tehdy byli poddanými krále polského, Sigmunda III., jakož i Kyjev, hlavní město tak zvané Malo-Rusi, náležel Polse. I vyskytovala se naděje, že časem tento bojovný lid rovněž přejde do lůna katolické církve. Aby se to tudíž nestalo, povolal si Theofan vůdce Kozákův do Moskvy domlouvaje jim, by se drželi věrně k pravoslavné církvi řecké, kde stěží blahobyť časný a blaženost věčnou. Přislíboval jim hory doly, jak říkáme, kterých sám neměl, zrovna jako ďábel pokoušeje Krista Pána slíboval mu království, jestliže padne a bude se mu klaněti. Vychytralý a jako pravý Řek prohnáný Theofan pozoroval dobře, jak se rozkol na Rusi rozpadává. S rozhořčením srdce rozkvašeného viděl jediného biskupa rozkolného ve Lvově, Jeremiáše Tyssarovského, i toho opuštěného. Proto si předevzal stůj co stůj ránu smrtelnou zasaditi unii, a rozkolné hierarchii na nohy pomoci.

K tomu si Vavřinec Drevinský, vyslanec volynský, na sněmě polském ve Varšavě toužil na to, že se rozkolným proto vede zle, jelikož se s nimi prý nespravedlivě nakládá; na prestolu arcibiskupa polockého sedí místo šlechtice syn kramáře vladimířského; tak potupil sv. Josafata.

Divná to věc se děje! Na 26. den měsíce března r. 1620 svolají si do Kyjeva hromadu, pozvou k ní též šlechtu, která se vskutku četně dostaví. Pod

ochranou mocných knížat zaporožských se shromáždění konají. I sami stavové litevští jsou povoláni. A co vidíme ve shromážděních těchto? Kuje se vzpoura, občanská válka se vznála a to tím krutější, jelikož jde hlavně o náboženství, kdy rozkvašenost obou stran bývá tím nebezpečnější.

Král polský se strojíl právě proti Turku, k čemuž potřeboval rozkolných Kozáků. Zdaž nehrozí mu veliké zlo od nich? Dokazuje spisovatel polský, Ignác Stepelski, že tentýž zloduch Theofan to byl, jenž popudil Turka proti Rusinům a králi jich, by je měl ve svých dábelských záměrech tím více povolny. Král polský Sigmund o tom věděl a rád by byl nemilého hosta se zbavil. Ale chytrácký Theofan pracoval k tomu, jen aby získal času; i počal vyjednávat s králem a jeho kancléřem Lvem Sapiehou až do srpna. Král stál ovšem na svém právu a po katolicku pravil: „Nechat raději se rozpadne republika naše, já i vy, co nám tu záměry své přednášíte, nechat zahyneme, nežli aby záhubu vzala sv. vira naše, nejdražší to poklad náš!“ Později však strachem před Turky dal se předce oklamati a stal se jim povolným.

Theofan se odvážil prohlásiti veřejně, že obnoví hierarchii rozkolné církve řecké tamtéž, a jmenoval 7 biskupů, které 15. srpna 1620 posvětil a jako vzdorobiskupy proti katolickým biskupům uniatským postavil. Spolu vykázal jim místa, kde se právě sídla biskupů uniatských nacházela.

Vnucuje se nám tu téměř otázka, kdo jej oprávnil k takovému jednání. A třeba jest odpovědět, že drzost bezpříkladná vedla jej v pracích jeho; neboť bezprávně jednal o všem tom, a rozkolní byli sami nemálo rozhořeni z počínání člověka cizince, přiběhlíka, prázdného vší pravomocnosti, jenž bez krá-

lovského povolení si vedl, jako by jich všech hlavou byl, a nestoudné peníze na nich vydíral.

Pravdať, církev katolická získala v krajinách litevských a ruských koncem 16. a počátkem 17. věku mnoho. Ale což se tu rozkolným dalo jakési bezprávi? R. 1439 na sněmu církevním ve Florencii učiněna jest unie s katolickou církví, že se stalo spojení rozkolných Slovanů s apoštolskou stolicí: než unie tato časem opět přišla v zapomenutí, více snad nástrahami a rejdy podvodných Řeků, již si nechtěli dáti vyrvati bohatou kofist, z níž tučněli, nežli vinou ubohých Slovanů. Vždyť právě toto vydrídušství řecké zavedlo podnět k věhlasné unii břeštské s Římem r. 1595.

Touto unií, 23. prosince metropolitou Kyjevským, Hypacem Počejem, vedenou, spojeno jest s církví katolickou na tisíce, ba na miliony křesťanů. Celé diecése se svými vrchními pastýři staly se rozhodně katolické, jako n. př. r. 1595 diecése lucká stala se uniatskou, rovněž pinská a vladimírská, přemyslská, jež byla v rukou rozkolných, k unii se vrátila za biskupa Atanáše Krupeckého r. 1612, chelmská r. 1619. Na všecky strany pokrok v životě duchovním bylo pozorovati od té doby, co Duch sv., jenž církví katolickou vládne, ovládal zase kraje tyto. K tomu arci nemohl zlý duch rozkol ovládající mlčeti. I vyslal svého náhončího Theofana, vybraného ze všech, by provedl jeho zamýšlené plány. A Theofan se prokázal býti výtečným nástrojem jeho; neboť 6 biskupů i s metropolitou beze vší pravomocnosti vtrčelcem v cizině vysvětití a ustanovití, toho by byl tisícátý nedovedl. Za to musil arci ze země: než potěchu ďábelskou si s sebou nesl, že se mu předce podařilo dílo jeho. A nyní částými dopisy na své přívržence a své nohsledy hleděl upevniti, co byl zarazil.

Zatím král Sigmund pomocí Kozáků nad Turky zvítězil, aniž by se byl pro Theofana prohlásil a jím sestavenou hierarchii uznal; avšak co na plat, když Theofan vyřídil, proč přišel a své plány provedl.

Snadno si můžeme představití ty rozmilé biskupy nově založené hierarchie. Na jaké vlastnosti se při jich volbě asi ohled bral, jaké apoštolské ctnosti se na nich vyžadovaly? Hlavní požadavek byl okázati se vášnivým rozkolníkem, úhlavním nepřítelem církve katolické a jmenovitě unie. A vskutku neostali neteční, alebrž jedenkaždý se snažil a pracoval úsilovně, kde by kterou ovečku jako pravý vlk urvati mohl stádcí Kristově. K tomu si vyhlídli města velká; především pak měli namířeno na Kyjev, Vilno, Polock a Vitebsk. Na štěstí byly všechny stolice biskupské tehdy obsazeny statečnými biskupy uniatskými. Nelze nám tuto vyličovati povahu rozkolného metropolity kyjevského, Joba Boreckého, jenž proti uniatskému metropolitovi, Josefu Rutskému, byl postaven, ani rozkolného biskupa Kurceviče, jenž byl poslán do Vladimíře proti nám již známému biskupu Jach. Morochovskému, prvnímu životopisci sv. Josafata, — arcibiskupa polockého se báli rozkolní nejvíce a proto mu postavili na vzdory nekrutějšího soupeře za rozkolného arcibiskupa jmenem Miletia Smotryského, jenž se byl osvědčil býti duší celého rozkolu po Litvě a na Rusi.

Synem jsa rektora ruské akademie v Ostroze vzdělával se nejprvé na tamní akademii a po smrti svého otce poslán byl od knížete ostrožského, největšího odpůrce unie katolické a tovaryšstva Ježíšova, na akademii jesuitskou do Vilna, kde několik let filosofii poslouchal, aniž by byl k učení katolickému přilnul. V tom účeli se tam také neodebral maje záměry učení katolickému a jeho uči-

telům zcela odporné. Proto zavítal r. 1610 do Němce na university ve Vratislavi, Lipsku a Norimberku, by se tam lépe nežli doma obeznámil a sprátelil s protestantismem. Načež se domů vrátiv započal ihned proti unii psáti a všemožně brojiti, až se stal vzdoroarcibiskupem polockým. Snahou horlivého arcibiskupa Josafata byla celá arcidiecése takměř na kat. víru obrácena. Proto do města Polocka ani nepřišel, ale ostana ve Vilně, kde rozkolní s kacíři, jak podnes to vidáme u nepřátel katolické církve, proti katolíkům bratříčkovali a k novým zástěm se povzbuzovali, úsilovně pracoval. Všude se rozhlašovalo, že prý katoličtí biskupové jsou toliko vetřelci; potrváli na dále jich vrchní správa duchovní, že bude občanská válka povinností každého poctivého křesťana. Z Vilna rozesílal Smotryský své věru paličské listy a spisy odbojné, jichž v krátkém čase celou spoustu uveřejnil. A více ještě nežli v městě samém, bylo slyšeti svůdného hlasu v okolí vilenském a po diecési polocké. Na vše strany rozesílal na výzvědy své náhonci a nohsledy. A kde nejsou mezi ovce zdraví též prašivé? I v Polocku a diecési sv. arcibiskupa byly takové, jimž zasílal Smotryský listy potají i veřejně, brzy na jednotlivce, brzy na lid, brzy na duchovenstvo celé arcidiecése a v nich vychvaloval pravoslavi církve východní a uváděl v nenávisť a opovržení unii, štvál proti katolické církvi a co katolické bylo, tupil a haněl, nové a nové urážky a nadávky proti sv. Josafatovi v záloze maje. Zajisté si myslil, jako mnohý z tábora moderních nepřátel našich: „Jen hodně štveme, něco asi přece uvizne.“ Podaří-li se zničiti Josafata, a posadíme-li na jeho prestol arcibiskupský Smotryského, máme vyhráno, tak smýšlel on sám a s ním — rozkolní. A Smotryský vedl boj s urputností a rozhor-

leností, že kdyby bylo mu šlo o život, trpčejší by býti nemohl.

Vypravuje se o jistém řeholníku, jemuž jméno bylo Sylvester, že první přinesl spisy Smotryského do Polocka. Přečta je půjčil kněžím, co s nevolí přijali, že od svého arcibiskupa za přechyby byli káráni, jakož i těm, kteří od Smotryského samého na kněžství posvěceni byli. Odtud pak je roznášeli po vši provincii rozprádající řeči o tom, co byl Smotryský jim z Vilna zaslal. Někteří měšťané, nespokojeni pro otcovská napominání Josafatova, svého vrchního pastýře, podporovali brojení několika kněžů odbojných. Měšťanosta polocký, Jan Chodyga, a Gabriel Lahodný odebrali se do hlavního města Vilna, by se uradili se Smotryským, a vrátili domů opatření jeho návody. Byl v Polocku jakýsi šlechtic, zarytý rozkolník, Jan Giedroyč, jenž popuzoval šlechtu vši moci proti svému arcibiskupovi.

Úřad nejvyššího notáře palatinátu polockého zastával tehdy Michal Skumin Tyškyjevič, syn starého palatina novohrodeckého, ježž byl před několika lety Josafat obrátil. Upřímný jsa katolík a našemu světu zcela oddán, jelikož jej s celou rodinou do pravé církve byl uvedl, snažil se, seč byl, by všecky nástrahy a nebezpečí v nivec obrátil. Jednou ve veřejné schůzi vyhrožoval Gabrielu Lahodnému tresty velmi přísnými, a bez obalu by jej byl dal zatknouti, kdyby se byl útekem nespasil. Od té doby, říkal hodný Tyškyjevič, mám toho zlocha Lahodného v ošklivosti, jako mor, jediné proto, že zanesl sem listy Smotryského, stavši se příčinou všech bouří, tak že samou smrtí sluhy Hospodina teprve vzaly za své.

Nastala doba krutého boje. K tomu na neštěstí bylo se Josafatu právě odebrati do Varšavy na sněm říšský, by tam s metropolitou svým, Jos. Ruským

ze všech stran napadenou unii hájili. Při odjezdu jeho bylo ještě vše v klidu a pořádku, v poslušnosti a oddanosti svému vrchnímu pastýři, tak že každý současník říci mohl: „Byli jsme jedné mysli a jednoho srdce.“ Aj hle, v krátkce nabyl koukol Smotryského tak úrodné půdy, že si nijak nelze vysvětliti toho. Josafat tu přece neunavně po tři leta pracoval. Odkud se vzal tak náhlý převrat?

Předsudky tu byly arci z polou vykořeněné: než oheň doutnající pod popelem tu byl a vzňal se, jakmile paliva našel. Bázeň lidská odolati se zpěčuje a přirozená touha po novotách působí na lid více, nežli cos jiného. Tím více to platilo u lidu na hranicích moskevských,

kde lid neměl tolik samostatnosti a bázně byl navyklý. Rozkolníci vyhrožovali a lid ustoupil, ano i na jejich stranu přestoupil.

Josafata čekala trudná doba. Na jednou v Mohylevi, v Orši, ve Vitebsku takorůzka vše se vzbouřilo proti arcibiskupovi svému, vypověděli mu poslušnost; v Polocku nebylo povstání tak obecné, většinou však jednalo obyvatelstvo podobně naslouchavší svědčům jako jinde. Bylo zlé. A představme si je u velikých rozměrech v obrazotvornosti své, nebudeme asi přeháněti. Spíše myslím, že sotva je podle skutečnosti dosáhneme. Než tu se právě osvědčil náš svatý arcibiskup rekem a hrdinou neohroženým.

(Pokračování.)

Apoštolát tisku.

brněnské diecési byla při posledních konferencích dekanát-ních probírána otázka katolického tisku a všude uznána jeho nutnost a svrchovaná potřeba jej podporovati. Takováto svornost ve smýšlení dodává naděje na svornost v jednání. Povzbuzování i z ostatních krajů českomoravských, klademe zde svoje náhledy o „apoštolátu tisku.“

Co chceme apoštolátem tisku? Naši snahou jest zjednati zásadám křesťanským v životě obecném patřičné platnosti, a sice vzhledem k písemnictví a knihtiskářským výrobkům. Po právu má každé umění lidské, každý vynález sloužiti slávě Boží, k ušlechťení a dobru bližního. To platí zajisté též o umění knihtiskářském, jemuž již v kolébce přivolavali a za ně slibovali, že bude tlumočnickem pravdy a práva, píštělem a zastancem ušlechtilosti ducha a mravů.

Poněvadž však na úkor vznešenému tomu účelu zneužívá se umění tiskářského směrem opačným, poněvadž idey podvrtné a zhoubné, tiskem šířené i v naší vlasti téměř převládají a hrozí strhnouti národ náš na takové bezcestí, kde daleko mocnější národové zahynuli, přirozená povinnost sebezachování a sebeobranu velí nám, abychom, vidouce nebezpečí, v čas se proti němu postavili a seč jsme je odvrátili.

Proto chceme v lidu šířiti spisy ušlechťující, poučné i zábavné, spisy sloužící jen pravdě a právu, nikdy lži, spisy, které věrným přítelem a upřímným rádcem mohou býti zejména sklíčeným, v beznadějnost a zoufalství puzeným.

Takto chceme napravit, co po-kaženo, na pravou cestu přivést, co zbloudilého, a upevniti, co dosud vrtkavo.

Budeme podporovati každou literární práci zmíněného směru pravdy a sluš-

nosti, každý dobrý spis od kohokoliv a kdekoli vydaný, tím více pak, je-li i formou dokonalejší, družili se ku zdravému jádru příjemný způsob a zevnějšek.

K tomu cíli povedeme seznam knih a časopisů v pravdě odporučení a rozšíření hodných a vynasnažíme se, zjednati je od nakladatelů za cenu sníženou; orgánem však naší činnosti bude list, vycházející prozatím dvakrát za měsíc za celoroční předplatné 1 zl.

Účastníci apoštolátu tisku jsou na způsob předplatitelů, a sice: 1. doživotní s vkladem 25 zl. jednou pro vždy nebo v pěti lhůtách, 2. roční se vkladem 1 zl. pro jeden rok.

Za onen 1 zl. ročně nebo 25 zl. pro vždy obdrží každý podílník za rok, kterém 1 zl. přispěl, nebo každoročně do smrti knih asi do 2 zl. obyčejné tiskové ceny. Je-li účastenství veliké, může se více knih, nebo mimo jistiny zakládajících nebudou se žádné knihy ukládati, nýbrž vynaloží se jen na spisy.

Časopisy a jiné knihy mají se vydati o tom rozhodne výbor redakční, zvolený z řady doživotních a horlitelův a z příležitostných členů.

Členové apoštolátu tisku, kteří jsou doživotní atd. mají právo rozšiřovat, kteří z řady doživotních členů ziskávají zisk z tiskové zařízení, z družstva, jejichž členy jsou, nebo měsíčně z tiskové noviny a z tiskové farní knihovny, kdekoli v tiskové knihovně, členův zisk z tiskového, z tiskové práce.

Duchovní výhody apoštolátu tisku.

Každoročně bude sloužena mše svatá za živé i zemřelé účastníky.

Každý kněz účastník bude při každé mši svaté, již slouží, pamětliv živých i v Pánu zesnulých členů apoštolátu tisku.

Budou požádány kláštery, zvláště pak kongregace ženské, aby členové jejich a ústavy věnovaly své častější sv. přijímání na úmysl apoštolátu tisku.

N.B. Vyzádáme si od apoštolské stolice i jiné výhody duchovní.

Počátek v té záležitosti učinili následující: Jako členové doživotní s vkladem 25 zl.: P. Matěj Choděra, děkan v Plaňanech; K. Dunda, farář v Moravci; Anna Vaškova z Ústí n/O.; Florian Fabian, krejčí v Háči (pruské Slezsko, lhůta 2 zl.); nejmenovaný z Nebovid (5 zl.); klášter Uršulinek v Kutné Hoře (5 zl.); Barb. Vaškova z Nebovid. Jako členové s ročním příspěvkem 1 zl.: Z Ústí n/O.: Ferd. Kalous, Ant. Čermák, F. Trávníčkova, F. Příbyl, nejmenovaný, Josef Cibulka st., Josef Cibulka ml., Lad. Stehno, Ludvík Stehno, J. Khunt, knihovna (v Ústí), F. Maršova, Anna P.; K. Vaško, učitel v Hřišici; F. Ryšavá z Dobrušky; Ign. Cigánek z Místku; Fr. Haas; Marie a Františka Ježkova ze Ptení; P. Jan Vorálek, farář v Nevojicích; P. Al. Kopecký, farář v Proseči; J. Husk v Starém Městě; P. Frant. Korhoň, farář v Jankovicích. Jako členové s příspěvkem 50 kr.: Z Ústí n/O.: Jan Šír, Anežka Robova, Josefa Hermanova; Anastasia Buršova z Řetové; Florentia Kubičková a Anežka Kunčíkova ze Ptení; z Košíků: Josef Remeš, domkář, J. Tomaščík, domkář, J. Pučálík, domkář, J. Hučík, podsed., F. Remeš, pods., Klára Mrázková, domk., Š. Hučík, pods., V. Hučík, domkář.

Začátek již jest učiněn a s Boží pomocí dospějeme i k takovému úča-

ze všech stran napadenou unii hájili. Při odjezdu jeho bylo ještě vše v klidu a pořádku, v poslušnosti a oddanosti svému vrchnímu pastýři, tak že každý současník říci mohl: „Byli jsme jedné mysli a jednoho srdce.“ Aj hle, v krátkce nabyl koukol Smotryského tak úrodné půdy, že si nijak nelze vysvětliti toho. Josafat tu přece neunavně po tři leta pracoval. Odkud se vzal tak náhlý převrat?

Předsudky tu byly arci z polou vykořeněné: než oheň doutnající pod popelem tu byl a vznal se, jakmile paliva našel. Bázeň lidská odolati se zpěčuje a přirozená touha po novotách působí na lid více, nežli cos jiného. Tím více to platilo u lidu na hranicích moskevských,

kde lid neměl tolik samostatnosti a bázně byl navyklý. Rozkolníci vyhrožovali a lid ustoupil, ano i na jejich stranu přestoupil.

Josafata čekala trudná doba. Na jednou v Mohylevi, v Orši, ve Vitebsku takorůzka vše se vzbouřilo proti arcibiskupovi svému, vypověděli mu poslušnost; v Polocku nebylo povstání tak obecné, většinou však jednalo obyvatelstvo podobně naslouchavší svědkům jako jinde. Bylo zlé. A představme si je u velikých rozměrech v obrazotvornosti své, nebudeme asi přeháněti. Spíše myslím, že sotva je podle skutečnosti dosáhneme. Než tu se právě osvědčil náš svatý arcibiskup rekem a hrdinou neohroženým.

(Pokračování.)

Apoštolát tisku.

brněnské diecési byla při posledních konferencích dekanát-ních probírána otázka katolického tisku a všude uznána jeho nutnost a svrchovaná potřeba jej podporovati. Takováto svornost ve smýšlení dodává naděje na svornost v jednání. Povzbuzování i z ostatních krajů českomoravských, klademe zde svoje náhledy o „apoštolátu tisku.“

Co chceme apoštolátem tisku? Naši snahou jest zjednati zásadám křesťanským v životě obecném patřičné platnosti, a sice vzhledem k písemnictví a knihtiskářským výrobkům. Po právu má každé umění lidské, každý vynález sloužiti slávě Boží, k uslechtnění a dobru bližního. To platí zajisté též o umění knihtiskářském, jemuž již v kolébce přivolavali a za ně slibovali, že bude tlumočnickem pravdy a práva, pěstitelem a zastancem uslechtilosti ducha a mravů.

Poněvadž však na úkor vznešenému tomu účelu zneužívá se umění tiskářského směrem opačným, poněvadž idey podvrtné a zhoubné, tiskem šířené i v naší vlasti téměř převládají a hrozí strhnouti národ náš na takové bezcestí, kde daleko mocnější národové zahynuli, přirozená povinnost sebezachování a sebeobranu velí nám, abychom, vidouce nebezpečí, v čas se proti němu postavili a seč jsme je odvrátili.

Proto chceme v lidu šířiti spisy uslechťující, poučné i zábavné, spisy sloužící jen pravdě a právu, nikdy lži, spisy, které věrným přítelem a upřímným rádcem mohou býti zejména sklíčeným, v beznadějnost a zoufalství puzeným.

Takto chceme napravit, co po-kaženo, na pravou cestu přivést, co zbloudilého, a upevniti, co dosud vrtkavo.

Budeme podporovati každou literární práci zmíněného směru pravdy a sluš-

nosti, každý dobrý spis od kohokoliv a kdekoliv vydaný, tím více pak, je-li i formou dokonalý, družili se ku zdravému jádru příjemný způsob a zevnějšek.

K tomu cíli povedeme seznam knih a časopisů v pravdě doporučení a rozšíření hodných a vynasnažíme se, zjednati je od nakladatelů za cenu sniženou; orgánem však naší činnosti bude list, vycházející prozatím dvakrát za měsíc za celoroční předplatné 1 zl.

Účastníci apoštolátu tisku jsou na způsob předplatitelů, a sice: 1. doživotní s vkladem 25 zl. jednou pro vždy nebo v pěti lhůtách, 2. roční se vkladem 1 zl. pro jeden rok.

Za onen 1 zl. ročně nebo 25 zl. pro vždy obdrží každý podílník za rok, ve kterém 1 zl. přispěl, nebo každoročně až do smrti knih asi do 2 zl. obyčejné krámské ceny. Je-li účastenství veliké, rozdává se více knih, nebo mimo jistiny členů zakládajících nebudou se žádné peníze ukládati, nýbrž vynaloží se hned na spisy.

Jaké knihy mají se vydati o tom rozhoduje výbor redakční, zvolený od účastníků doživotních a horlitelův a jiných stejně smýšlejících.

Horlitelé apoštolátu tisku, kteří při volbě družstva redakčního atd. mají hlas, jsou oni pilní rozšiřovatelé, kteří ročně aspoň 20 přispívajících členů získají. Jim připadá po venkově zařizovati a pořádati odborná družstva, jejich členové malými týdenními nebo měsíčními příspěvky kupují dobré noviny a spisy a zakládají knihovny farní neb obecní. Starají se, aby, kdekoliv jest národní škola, byla i veřejná knihovna pod dozorem uvědomělých občanů, členův apošt. tisku, a za vedení obětovného, svědomitého učitele nebo jiného vzdělance. Knihovny farní spravují správcové duchovní.

Duchovní výhody apoštolátu tisku.

Každoročně bude sloužena mše svatá za živé i zemřelé účastníky.

Každý kněz účastník bude při každé mši svaté, již slouží, pamětliv živých i v Pánu zesnulých členů apoštolátu tisku.

Budou požádány kláštery, zvláště pak kongregace ženské, aby členové jejich a ústavy věnovaly své častější sv. přijímání na úmysl apoštolátu tisku.

NB. Vyžádáme si od apoštolské stolice i jiné výhody duchovní.

Počátek v té záležitosti učinili následující: Jako členové doživotní s vkladem 25 zl.: P. Matěj Choděra, děkan v Plaňanech; K. Dunda, farář v Moravci; Anna Vaškova z Ústí n/O.; Florian Fabian, krejčí v Háci (pruské Slezsko, lhůta 2 zl.); nejmenovaný z Nebovid (5 zl.); klášter Uršulinek v Kutné Hoře (5 zl.); Barb. Vaškova z Nebovid. Jako členové s ročním příspěvkem 1 zl.: Z Ústí n/O.: Ferd. Kalous, Ant. Čermák, F. Trávníčkova, F. Příbyl, nejmenovaný, Josef Cibulka st., Josef Cibulka ml., Lad. Stehno, Ludvík Stehno, J. Khunt, knihovna (v Ústí), F. Maršova, Anna P.; K. Vaško, učitel v Hřišici; F. Ryšavá z Dobrušky; Ign. Cigánek z Místku; Fr. Haas; Marie a Františka Ježkova ze Ptení; P. Jan Vorálek, farář v Nevojicích; P. Al. Kopecký, farář v Proseči; J. Husok v Starém Městě; P. Frant. Korhoň, farář v Jankovicích. Jako členové s příspěvkem 50 kr.: Z Ústí n/O.: Jan Šíř, Anežka Robova, Josefa Hermanova; Anastasia Buršova z Řetové; Florentia Kubičková a Anežka Kunčíkova ze Ptení; z Košíků: Josef Remeš, domkář, J. Tomašík, domkář, J. Pučálík, domkář, J. Hučík, podsed., F. Remeš, pods., Klára Mrázková, domk., Š. Hučík, pods., V. Hučík, domkář.

Začátek již jest učiněn a s Boží pomocí dospějeme i k takovému úča-

stenství, jakému se těší Družstvo sv. Mohara mezi Slovinci, které ku př. na rok 1883 mělo účastníků (nejmenších po 1 zl.) **24.474**. Se strany benediktinské knihtiskárny a vydavatelstva činíme toto, že jsme celý svůj sklad rozdělili na podily za 50 kr., 1 zl., 2 zl. a 5 zl., za které lze dostati knih aspoň ještě jednou

tak velké krámské ceny. Tu přestanou snad některé, ač úplně neoprávněné poznámky, že knihy naše jsou drahé.

Kdokoli přeješ rozšíření křesťanskomravných knih slovem, přej tomu i skutkem, k čemuž nyní hojně jest příležitosti.

P. Pl. J. Mathon.

Jubilejní pouť do Lúrdu.

Etos bylo tomu 25 let, co začaly zvláštní události v horách Pyrenejských, takřka na hranici dvou velestatů evropských, Francie a Španělska; — jest tomu 25 let, co vidělo prosté děvče Subirúšů z Lúrdu u skal Massabielských překrásnou paní, která nejen vlastním vyjádřením, nýbrž brzo následujícími, nepopíratelně divnými, zázračnými uzdraveními osvědčila se býti Pannou Marií, Královnou nebes. Byla-li ona zjevení událostí podivnou, tu ještě více bylo to celému světu nápadno, že právě v Lúrdech se dělá, že právě v té době rozkvětu lžiliberalismu a takovým způsobem, který z počátku nesliboval žádného blahého výsledku. Než v tom právě osvědčila se moc nadpřirozená, takovým právě způsobem, podle lidského úsudku pochybeným, a neočekávaným výsledkem bylo každému nepředpojatému pozorovateli brzo na rozum dáno, že tu prst Boží vládne a cesty Boží mnoho že se liší od cest lidských.

Tajemná překrásná paní, která ve slují skal Massabielských na břehu řeky Gavy děvčeti Bernadettě se zjevila a sama se pojmenovala „Neposkvrněná početi,“ jako by chtěla říci: čistota a bezúhonnost sama, kterým názvem přeje si býti poctěna, přikázala děvčeti, aby vyřídilo poselství její na kněze

Lúrdské (na faráře Peyramale), že chce míti na těch místech kapli a chce, aby k její cti mnoho lidu sem se scházelo.

Na další dotaz děvčete, z návodu lidu, co jiného si přeje ta paní a co mají lidé činiti, dána odpověď, že pokání mají činiti, pokání opravdové.

Obě nařízení nebes Královnou stalo se již skutkem: Nad místem zjevů, na úbočí skal Massabielských, rozprostírá se nádherná basilika, celá z bílého mramoru a za nedlouhou výšine se dole v údolí třikrát tak velký nový chrám Páně, ku kterému právě letos byl kladen základní kámen.

Nikoli pouhá kaplička, nýbrž velikolepé chrámy první velikosti jsou na místě zjevení, které mimo děvče Bernadettu žádný neviděl, ale ovšem pravdivost jejich přeceťnými zázračnými uzdraveními tisícové pocítili. Jaké množství lidu, poutníků se schází každodenně a každoročně na těchto místech, dokazují nám zvláště k tomu účelu vydávané, jen na pravdě se zakládající letopisy, o tom dosvědčí každý, jemuž popráno přijíti sem a všechno viděti.

Avšak i to třetí — pro nás zajisté nejhlavnější přání Matky Boží, plní se poznenáhla. Ti tisícové poutníků, kteří z pravidla s velikou úctou sem přicházejí a kterým neustále se hlásá ono napomenutí Panny Marie: Pokání, pokání! nemohou býti hluchými k tomu

hlasu, zvláště chtějí-li si vyprositi nějakých milostí pro duši neb pro tělo, — musejí uznati svou hříšnost, sami v srdci se pokoriti a v duchu kajicnosti svou prosbu přednášeti.

Že právě ve Francii a na hranicích Španělska ty divné věci se dějí, jest svědectvím Boží prozřetelnosti a dobroty, která chce právě v těchto dobách zmáhajícího se neznabožství věrné věřící potěšiti a povzbuditi a ještě doutnající jiskru důvěry v Boží prozřetelnost v oheň živé víry roznítiti.

Lid katolický ve Francii a Španělsku zdá se, že pochopuje účel zjevův a zázraků Lúrdských, a chápe se této příležitosti a snaží se nejen jednotlivců víru zde oživit, nýbrž pro celou vlast potřebných milostí vyprositi.

Není žádnému tajno, že ve Francii (i ve Španělsku) jsou u vesla vlády lidé, kteří Krista znáti nechtějí, a kteří za hlavní cíl člověka něco jiného mají, než co Kristus Pán učil, lidé, kteří i nenávisť jsou plni proti všemu, co jest opravdu křesťanské. Když takového ducha jest vláda, ducha, který jest totožný s duchem krvavé komuny z r. 1870 a zběsilé revoluce před sto lety, nemohou-liž každé chvíle podobné zlosynné převraty následovati, jako za dob nedávno minulých? Proto vzhopila se letos celá katolická Francie, oslavila 25leté jubileum důstojně, tisícové a tisícové uvědomělých katolíků putovali v duchu kajicnosti a opravdové zbožnosti do Lúrdu k Panně Marii „uzdravení nemocných“ (de Salute), aby vyprosili své vlasti uzdravení a vyléčení od neduhů duše, od zlého nežitu pýchy a požitkářství, jímž stůně celý nynější tak zvaný „vzdělaný svět.“

Katolíci francouzští zařídili letos do Lúrdu pouť národní (la pelerinage nationale), aby tím více roznítili srdce

svých spoluobčanův, aby ku spáse vlastní a ku spáse vlasti hodných skutků kajicnosti konali.

Takové jedné pouti, která vlastně šla z Elzas, Lotaring a Luxenburku, účastnili se také někteří ctitelé Panny Marie Lúrdské z Německa, Bavor a i z Rakouska. Pro tyto, že se mohli účastniti, má hlavní zásluhu p. t. pan farář z Zeilu C. Link a baronka Anna Kannacherova, vydavatelka časopisu „Echo der Annalen von Lourdes,“ kteří s velikou obětavostí celé spojení zosnovali a o předběžné zakoupení lístků pro jízdu ve Francii starost vedli. Že nám také dostalo se toho štěstí, podílu bráti na celé pouti, očitými svědky býti mnohých ostud a obtíží takové pouti po železnici a spolu zakoušeti radostí duševních v Lúrdu, děkujeme zmíněným dvěma podnikatelům a ze vděčnosti k Panně Marii za obdržené milosti sdělujeme svým čtenářům tuto některé svých zkušeností.

1. Přípravy na pouť. Když jsem se byl z pouti domů vrátil a na mohé dotazy odpovídal, spozoroval jsem, že mnozí z našich krajanů touží velice, také shlédnouti to skutečně posvátné místo, kde tolik slzí se stírá, kde tolik bolaček se hojí, a není to žádnou nemožností, takové touze zadost učiniti. Proto předesyílám některé pokyny pro příští poutníky.

Kdokoliv na pouť do Lúrdu se vydáš, nehledej ani po cestě ani v Lúrdu samém žádné kratochvíle, neboť ji nenalezneš a byl bys velice sklaman v celé své pouti. Připrav se raději na mnohé obtíže a nepohodlí a nic jiného neočekávej; — pak nalezneš všechno příjemno a bude tě to těšiti. Jelikož jest cesta dlouhá a i na železnici mnohým jsi vystaven nebezpečím života, učiň hned doma pořádek s Pánem Bohem (správou Boží) a se světem, — máš-li čím vládnouti, učiň poslední vůli atp.

Na cestu po Německu potřeba peněz německých (marků), po Francii peněz francouzských (franků), po Itálii peněz italských (lirů); těch peněz, kolik asi budeš potřebovati, zakup v některé poctivé měnirně větších měst našich, nejlépe na hranici, v Solnohradě, v Terstu anebo ve Vídni, jinak bys v cestě lehce přišel do nesnázi. Prádla vezmi s sebou co nejméně, raději dej si vyprati v Lúrdu, kde beztoho aspoň 2 až 3 dni se zdržíš. Na velkou úpravu prádla z Lúrdu nečekej, dobře když jest vypráno, válení a žehlení musíš činiti na vlastním těle.

Vůbec účiň, abys neměl než dva balíčky, do každé ruky jeden, které bys ve voze železničním snadno mohl uložit; a lehce je nosil po čekárnách a stanicích, kde mnoho musíš se potloukat. Neviděl jsem sice ani neslyšel na celé cestě, že by někomu někde bylo něco ukradeno — pro výstrahu však nalezneš často ve stanicích „Pozor před zloději“ — ale stalo se, že cestující ve zmatku přelézání atp. svoje zavazadla částečně neb úplně ztratili a jen za tou příčinou je našli, že spolucestující sami po pravém majiteli nalezených věcí pátrali. Jede-li celá společnost poutníků stejně smýšlejících, jsou ovšem všichni jako doma, tvoří jednu velkou rodinu katolickou a každému jest to opravdovou rozkoš, může-li posloužit druhému. Na takových poutích, zvlášť trvalých déle, vyvinuje se duch vzájemnosti, — ač je-li veden opatrnými a rozhodnými vůdci. Mimoděk toužil jsem po našem sv. Hostýnu a zpomínal opravdu obětavě a velkolepě pouti sv. Hostýnské r. 1881, při které pořadatelé také všechny jednotlivé houfce přehledně hodlali uspořádati, v čemž však rozhodující překážku učinil velký liják trvající po celý den. Tenkrát však osvědčila se zbožná a pevná mysl Moravanů na sv. Hostýn

připutovavších a trvá podnes a čeká jen povzbuzující příležitosti.

Dále jest potřeba, aby cestující znal aspoň to nejpotřebnější pro dorozumění se s Francouzi neb Italy, třebaš by stál pod vůdcem znalým těch řečí; nebo ustavičně nemůže se ho držeti a zvlášť má-li takový vůdce hlouček trochu větší, kterému má býti tlumočníkem a otcem. Pro takového vůdce, řeknu jen 10 osob, jest to opravdovou obětí, péči míti pro všechny své svěřence, kteří ve velkém směsu lidstva tak lehce se ztratí a celé hodiny bloudí, — nenepodobní hluchoněmým, — a pak na svého vůdce hubují!

Z našich krajů jest pouť do Lúrdu nejkratší směrem jižním: na Terst, Benátky, Janov, Marseil, aneb skrze Švýcary na Basilej a Lyon; naše letoši však pouť, jelikož byla to pouť Elsasanů a Lotrinských, vyšla ze severní Francie, z Nancy k jihu na Paray-le-Monial na Dijon. —

2. Putování. Naše pouť cilila nejen do Lúrdu, nýbrž také do Paray-le-Monial, kde Spasitel svaté panně Markétě své nejsv. Srdce zjevil a k uctění ho tak důtklivě vybízěl, a do Tůru ke hrobu sv. Martina, a jelikož i po železnici měla býti opravdovou poutí, vydán určitý pořádek pro všechny dny od 16. do 25. srpna (tak dlouho pouť trvala), ustanoveno zevrub, čím se mají poutníci zaměstnávat i ve dne i v noci. Z Bavor a ostatního Německa a Rakouska účastnilo se této pouti 57 osob, kteří všichni večer 15. ve Strassburku se sešli a 16. předpolednem k ostatním poutníkům, s kterými dojel i vůdce a předseda této pouti Abbé Nuël a zastance německých poutníků P. Fund.

Dva dlouhé vlaky byly přichystány pro poutníky, jichž bylo zdravých 1340, nemocní a neduživci měli zvláštní třetí vlak. Již v Strassburku počaly obtíže cesty, neboť ti, co večer neb v noci

teprv tam dojeli, musili se potloukati po hostincích, nemohouce nikde noclehu najít, a když konečně nějaký kout nalezli, tu teprve bylo shánění po zavazadlech. V Nancy nastaly nové nesnáze, zvětšeny

návalem k pouti přichystaných a je doprovázejících. K tomu pomysli si různé zprávy, nevím kým roztroušené, že vlaky v určitou hodinu nepojedou a ty a ony překážky že nastaly atd. (Pokračování.)

Milodary božského Srdce Páně.

Jistý učenec pravil, že nemenší div jest zachování celého světa nežli jeho stvoření, a ten div opakuje Hospodin každého dne, každé chvíle před našima očima, aniž bychom si toho všímali. Jsme jako slepi uprostřed zázrakův a připisujeme je jakési přírodní síle, aniž bychom dále pátrali, odkud ta přírodní síla, kdo její původcem, kdo tvůrcem toho všeho. Podobně se děje často v duševním životě lidském. Kolik nebezpečí hrozí často naší duši, a ze všech nás vytrhuje svatý anděl strážný z nařízení •Božího, aniž bychom my toho mnohokráte

dbali. Jen někteří jsou pamětlivi také dikůvzdání za obdržená dobrodíní a činí to různým způsobem, buď soukromně, buď veřejně, jako ku př. následující:

Z okolí Prahy. V. V. vyplňuje svůj slib srdečně děkuje za vyslyšení prosby, že s pomocí nejsv. Srdce Páně a za přimluvy nejbl. Panny Marie, královny sv. růžence, sv. Tomáše Akv., sv. patronů českých i svých soukromých velmi dobře vykonal červencové zkoušky bohoslovecké. Dále k povzbuzení citelů božského Srdce Páně ze slibu podotýká, že se mu dostalo tohoto časného pozhnání právě v měsíci, kdy měl první službu ze známých „Devatero služeb lásky k božskému Srdci Páně,“ jakož že i jiná léta obyčejně při první službě nějakým dobrem duchovním neb časným byl obdařen.

— Jistý jinoch vzdává vřelé díky božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za vysvobození z nebezpečného postavení a vyzývá všechny čtenáře „Školy B. S. P.,“ aby ve všem své útočiště brali u těchto tří nejsvětějších osob. — Jistá matka děkuje Panně Marii dobré rady za dosažení velkých milostí.

Od Dobrušky. Budiž božskému Srdci Páně, naší Bohorodičce, sv. Josefu, sv. Filumeně a druhým přátelům nebeským čest a věčná chvála za šťastné vyřízení jedné těžké záležitosti s uvarováním všech hrozících neptijemností. — Podobně děkuje jiná osoba za mnohonásobnou pomoc, zejména za ulehčení v bolestech užitím Filipsdorfského plátna.

Z farnosti Mělnické vzdává jistá rodina srdečné díky božskému Srdci Pána Ježíše a P. Marii Staroboleslavské za uzdravení syna. J. S.

Z Brna. Nacházela jsem se ve velkém nebezpečení. Tu jsem se obrátila k božskému Srdci Páně a P. Marii s tím úmyslem, že, budu-li vyslyšena, uveřejním to ve „Škole B. S. P.“ I stalo se. Pročež nejvřelejší díky vzdávám.

Podobně vzdávají díky: J. Ž., rolník, v Heřmanicích, za osvobození od velké duševní úzkosti; jistí manželé z Přerova za uzdravení dítky; G. H. z Podšumaví za šťastné vyřízení důle-

žité věci; Z. B. z **Prerova**; z okolí **Ústeckého** jistá rodina za vysvobození a pomoc v nemoci a chromoty velmi bolestné a nebezpečné a prosí při tom laskavě čtenáře o jedno Zdrávas na úmysl dobrý ve věci velmi důležité; A. O. z okolí **Chrudímského**; J. V. z osady **Chlumské** u Sedlčan za odvrácení padoucnice od jeho syna, jež Matce Boží na Sv. Hoře zaslibil; jistá rodina z okolí **Luháčovického** za vysvobození z velké tísně, v níž si ne-

věděla rady, až se obrátila s důvěrou k božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu a slíbila uveřejnění ve „Škole B. S. P.“; jistá služka děkuje sv. Josefu, že po vykonané 9denní pobožnosti k jeho cti dobrou dosáhla službu v rodině křesťanské. Podobně děkuje božskému Srdci Páně jistý mladík za vysvobození z nebezpečí hrozícího, a jistá osoba z okolí **Olomouckého** za ulevení v dlouhé nemoci.

Z p r á v y.

Měsíc zasvěcený nebes Královně. Sv. Otec Lev XIII. vyhlásuje celý nastávající měsíc říjen za posvátný Královně sv. růžence, Panně Marii, a nařizuje biskupům, aby ve všech farních chrámech dali se modlití každodenně pět desátek růžence a litanie loretanské. Za to uděluje sv. Otec zvláštní odpustky. Právě sv. Otec ku konci svého okružníku, když byl vyhlásil důležitost účty Panny Marie a prospěšnost sv. růžence:

„Za tou příčinou netoliko všechny křesťany snažně napomínáme, aby buď veřejně buď soukromě každý ve svém domě a ve své rodině zbožně toto dílo sv. růžence konati hleděli a v nepřetržitý vzal obyčej, ale i celý měsíc říjen běžícího roku nebeské Královně věnovati a zasvětití žádáme. — Ustanovujeme tedy a nařizujeme, aby roku tohoto po celém světě katolickém svátek růžencové Panny Marie s obzvláštní slávou konán byl, i aby prvním dnem nastávajícího měsíce října počínaje až do druhého dne následujícího listopadu ve všech kostelích se správou duchovní spojených, a uznají-li to biskupové místní za užitečné a příhodné, i v jiných kostelích a kaplách účtě Rodičky Boží zasvěcených, alespoň pět desátek sv. růžence s připojenými litaniami loretanskými zbožně se modlilo; jest však přáním Naším, aby, když lid k modlitbě té se sejde, v též čas buď mše svatá byla sloužena, aneb velebná Svátost k uctění byla vystavena a na to zbožnému modlících se shromáždění sv. požehnání bylo uděleno. Velmi také

schvalujeme, aby růžencová bratrstva ulicemi měst podle dávného zvyku slavné průvody konala a víru svou veřejně vyznávala. Kde by toho však nepřízeň časů nedovolovala, častější návštěvou chrámů budiž nahrazeno, čeho veřejnosti v příčině té se nedostává, a bedlivějším konáním křesťanských ctností vroucná zbožnost jasněji se ukazuj.

Těm však, jižto konati hodlají, co svrchu jsme nařídili, rádi nebeské poklady církve otevíráme, aby odtud i povzbuzení brali i pobožnosti své odměnu. Všem tedy, kdož během vyměřeného času veřejně modlitbě růžence a litanii budou přítomni a na úmysl Náš se pomodlí, udělujeme pokaždé odpustky sedmi let a sedmi kvadragen. Milosti té budou rovněž účastni i ti, kdož za spravedlivou příčinou veřejným těm modlitbám obcovati nemohou, ale s tou vždycky podmínkou, že pobožnost tu soukromě vykonají a taktéž na úmysl náš k Bohu se pomodlí. — Ty však, kdož v době svrchu řečené alespoň desetkrát, buď veřejně v kostelích aneb ze spravedlivých příčin soukromě touž pobožnost vykonají, z hříchů náležitě se očistí, a z oltářní oběti poživí, ode všech trestů a pokut za hříchy spáchané rozhrěšujeme na způsob odpustků papežských. — Plnomocné tyto odpustky udělujeme i všem, kdož buď o samé slavnosti růžencové, aneb kteréhokoliv z následujících osmi dnů svědomí své rovněž spásitelnou zpovědí očistí, ke stolu Páně přistoupí a v některém kostele za potřeby církve na úmysl Náš k Bohu a Rodičce Boží zbožně se pomodlí.

Nuže, ctihodní bratří, kolik Vám i čest Marie i blaho společnosti lidské na srdci jest, tolik hleďte ku vznešené Panně podněcovati národů pobožnost a rozhovívati důvěru. Řízením zajisté Božím stalo se, že i za těchto časů církev nad jiné bouřlivých v největší části lidu křesťanského pevně stojí a trvá odvěka ku vznešené Panně úcta a pobožnost. Nyní však národové tímto Naším napomenutím byvše povzbuzeni a Vašimi hlasy rozniceni, zápalem co den větším utíkajte se pod věrnou ochranu Marie a víc a více setrvávejte oblibovati si v uvyklé modlitbě růžencové, jižto předkové naši nejen za jistou pomoc v dobách zlých, alebrž i za vzácné znamení křesťanské zbožnosti pokládali. Proseb společných a pokorných nebeská patronka pokolení lidského ráda přijme a snadno toho vyžádá, by dobří chvály hodnou ctností prosperovali; by bloudící ku spáse své se vzebrali a zmoudřeli; by hříchů mstitel Bůh k mírnosti a milosrdenství byv nakloněn záležitostem křesťanským i obecným po odvracení nebezpečení žádoucího pokoje navrátíl.

Touto nadějí jsouce povzbuzeni, vyzýváme Boha co nejvroucněji skrze Tu, v nížto plnost všech věcí dobrých složil, aby i Vám, ctihodní bratří, největších darů nebeských uštědřil, na jejichžto návštěji a závdavek Vám, i duchovenstvu Vašemu i národům péči Vaši svěřeným milerádi apoštolské pozhennání udělujeme.“

Apoštolát modlitby jest v brněnské diecési (podle biskupské kurrendy dtto. 6. září 1883) jen v 65 místech rozšířen, což zajisté jest jen skrovný počet a opravňuje svrchovatě přání nejd. p.

biskupa brněnského, aby věřící co nejvíce se přihlašovali k tomuto zbožnému spolku, který pražádných obtíží neukládá a tolik slibuje a také poskytuje výhod společné modlitby. Vždyť kdekoli jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu Kristově, o jakoukoli věc prosí, obdrží ji; proč tedy nechápati se prostředku tak lehkého a tak spolehlivého?

Nový biskup budějovický.

Jeho Velič. císař jmenoval rektora pražského bohosloveckého semináře, msgra. Dr. Františka hraběte Schönborna, biskupem v Budějovicích. Nově jmenovaný nejd. p. biskup narozen dne 24. ledna 1844 v Praze, jest třetí syn hraběte Ervina Schönborna (dne 12. ledna 1881 zemřelého) a mladší bratr člena panské sněmovny hraběte Karla a mistodržitele moravského hraběte Bedřicha Schönborna. Absolvovav v Praze studia, věnoval se zprvu stavu vojenskému a jako poručík dragonského pluku č. 6.účastnil se války v r. 1866. Brzy však opustil řady vojenské a věnoval se studiu bohosloveckému v Inomosti a v Římě, kdež byl promován za doktora theologie a dne 12. srpna 1873 na kněžství vysvěcen. Sv. Otec Pius IX. jmenoval jej papežským komořím. Meškav krátký čas jako výpom. kaplan v Přesticích, jmenován byl r. 1875 druhým, r. 1877 prvním kaplanem v Plané a konečně v r. 1879 místeředitelem kníž.-arcibiskup. semináře v Praze. Když se rektor Dr. Bauer stal biskupem v Brně, stal se r. 1882 hrabě Schönborn jeho nástupcem jako ředitel téhož semináře, ktercz místo až dosud zastával.

(„Čech.“)

V měsíci říjnu modleme se za ducha katolického.

Estít tomu asi rok, co jsem spojili modlitby své v ten úmysl, aby se rozšířil pravý duch božského Srdce Páně. Než Spasitel náš chce nám ještě jiných dáti milostí, budeme-li Otce prositi ve jménu jeho. Praví: „Jestliže vy, zlí jsouce, umíte dobré dary dávatí synům svým, čím více Otec váš nebeský dá ducha dobrého těm, kteříž ho prosí?“ (Luk. 11.) Zrovna nám tedy udává Pán úmysl svůj, zač máme prositi, totiž za ducha dobrého. Tento duch dobrý není jiný, leč onen duch, jenž oživuje božské Srdce Páně. Uposlechli jsme tedy vyzvání Pána a chceme tento měsíc všickni pospolu vroucně prositi o Ducha dobrého, jehož jest tak málo mezi námi; chceme prositi o ducha katolického. Zapomínáme, že jsme katolíci, že jsme synové a dcery jedné, svatě,

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc říjen l. P. 1883.

Za ducha katolického.

Dne

Obzvláště však odporučje se :

14. *Sv. Kalixta, pap. m. 226*: Přemožení rozkolu na východě. Nově ustanovení arcibiskupové a biskupové katoličtí na Rusi. Pro-následování kněží. Obnova posv. Hostýna. Horlivá modlitba.
15. *Sv. Terezie, p. 1582*: Řády karmelitské pod ochranou sv. Terezie. By vychladlá srdce lidská pro Pána Boha opět se vzňala.
16. *Sv. Havla, op. 646*: Duchovenstvo řeholné by lnulo k rozjímavé modlitbě. † 2 kněží u sv. Havla v Praze. Poutnici do Lúrdu.
17. *Sv. Hedvičky, vévodk. 1243*: Vysoko postavené a zámožné paní by se snažily dobročinností a láskou výkonnou se vyznamenati. Ozdoba chrámů Páně. Křesťanské vychování ve dvou rodinách.
18. *Sv. Lukáše, evangel. P.*: Umění malířské ke slávě Boží a počtě bl. Panny Marie. Odstranění obrazů oplzlých. Zdar malířům opravdu křesťanským. Odstranění příležitosti ke hříchu. Dar střidmosti.
19. *Sv. Petra z Alcantary, řeh. 1562*: Semináře bohoslovecké a jich správci.
20. *Sv. Jana z Kentu, uč. v XV. stol.*: Vyhubení kacířství a nevěry v obém pohlaví vlasti našich. Bojujme úsilovně dobrým tiskem proti záplavě nauky protikatolické. Obětavost křesť. Nedůživci.
21. *Posvěcení chrámů P.*: Svěcení nedělí službami Božími a zdržením se práce těžké. Štědrost na chrámy právě se stavící, jmenovitě na hlavní svatyni česko-slovanskou sv. Víta v Praze.
22. *Sv. Korduly, p. m. 473*: Řády panenské a učiliště jim svěřená. Rodinná láska a svornost. Za moudré a horlivé zpovědníky.
23. *Sv. Jana Kapistrána, řeh. 1456*: Kazatelé slovanští. Upravení církevních záležitostí v Bosně a Hercegovině. Svornost bratří.
24. *Sv. Rafaela, archand.*: Studující mládež na školách středních a jich učitelstvo. Šťastné vyřízení oprav školských podle ducha křesť.
25. *Sv. Křišpina a Křišpiniana, m. v III. stol.*: Dělnictvo v krajích našich, jmenovitě ve velkých městech. Vytrvalost v povolání.
26. *Sv. Evarista, pap. m. 112*: Úcta sv. patronů našich a jich ostatků. Vyřízení důležité věci v Římě. Snahy několika hodných jinochů.
27. *Sv. Fromencia, biskp. v IV. st.*: Biskupové zemí koruny svato-Václavské duchem apoštolským výteční. By si lid náš co nejvíce vážil sv. víry. Modlitba ranní a večerní. Pořádek v domácnosti.
28. *Sv. Šimona a Judy, apošt. P.*: Slované mimo vlasti své ubytováni a jich duchovenstvo. Správcové duchovní by otcí byli svým dědinám. Za dar moudrosti. Odstranění zastaralé nárůživosti.
29. *Sv. Narcisa, biskp. 212*: Podpora katolického tisku odbíráním, rozšiřováním a spisováním. Přemáhání nezřízené zvědavosti.
30. *Sv. Serapiona, biskp. 213*: Posvátná misie v jednom městě. Zavedení bratrstva božského Srdce Páně tamtéž. Za posilu a otužilost křesť. Znovuzřízení Velehradu. Zachování dobrého jména.
31. *Sv. Wolfganga, biskp. 994*: Za obrácení všech, kteří v nebezpečí jsou nešťastnou smrtí jednou ze světa odejiti. Touha po nebi. Všickni v tomto měsíci v Pánu zesnuli údobí katol. bratrstev.

Odpustky 100 dní za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o 8. hod. mše sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lúrdu, Filipstadtu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojí každý k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

SVatá ALžběto! VyprosIž na HospoDInu nejjasnějšI
CÍsařoVně a kráLoVně našI Mnoho Let žIVota a ChranIž jI!

Hvězdné nebe.

Nebe hvězdné v jasné noci
důkazem jest Boží moci;
světlych těles na tisíce
plamenné své sklání líce
před Tím, Jehož věčný dech
stvořil zlatou krásu všech.

Stvořilť Pán Bůh krásné hvězdy,
aby hlásaly nám vezdy,
kterak hlavní přikázání
konat máme bez přestání;
jak se máme milovat,
svornost blahou pěstovat.

Hvězda hvězdu pěkně vodí;
každá svou jen cestou chodí;
hvězda na hvězdu se dívá,
laskavě se pousmívá;
hvězda hvězdě roní svit,
laskavě ji bystří vid.

Milliony jasných tváří
na obloze modré září;
všechny poutá jedna páska,
nerušená svatá láska;
hvězdy po všem obzoru
skytají si podporu.

Hvězdy nebes, Boží tvory,
zapuzují všechny spory;
od počátku, od stvoření
hádky mezi nimi není.
Národe můj, svornost můj,
hvězdíčkám se podobej!

Rozumnou má člověk duši,
a přec pokoj často ruší;
pohledem a slovem, skutkem
obsypává bratra smutkem;
oh, ten nechť se zastydí,
hvězdíčky když uvidí!

Na oblohu pilně zírej,
naučení tam si sbírej,
že jen láska radost plodí,
anaž k nebes branám vodí;
hvězdy dají žalobu
na nesvornost, na zlobu!

Beneš Method Křídla.

Pomoc duším v očistci — útěcha Srdci Kristovu.

Spasitel, útrpnost s bídou člověka trpícího byla, jak známo, jedna z nejkrásnějších vlastností Spasitele našeho. Vždyť právě lítost nad kleslým člověčenstvem přivedla Ježíše s trůnu nebeské slávy, již u Otce požíval, do slzavého údolí země naší. A na této zemi, kudy chodil, vsudy dával na jevo nejvřelejší soustrast s trpícími všeho druhu. Tam jedva že zaslechl bolestný pláč vdovy Naimské, anež poslední svou útěchu a podporu, jediného syna, ke hrobu doprovází, byl tak dojat, že netoliko matku zarmoucenou slovy laskavými těšil, ale i mládence mrtvého velikým zázrakem k životu vzkřísil. Tu zase v Bethanii vida Marii a Matku oplakávati smrt Lazarovu, pohnut jest žalostí tak, že sám hořce zaplakal. Ano, Spasitel zaplakal lítostí i nad městem Jerusalemem, že v duchu viděl trest a bídu i trápení, jež nešťastné to město očekává. —

Tuto krásnou stránku božského Srdce Kristova chtěl jsem Vám, rozmilí čtenářové, připomenouti na počátku tohoto měsíce — listopadu, — a to netoliko k obdivování, nýbrž i k následování!

Proč tak činím právě v listopadu, — to uhodnete snad sami. Připomínám vám v těchto dnech církev sv. ubohé duše v očistci trpící, a hle, toť zajisté vhodná příležitost všem citelům božského Srdce, aby Ježíš následující a nápodobíce lítost a soustrast projevíli s trpícími v mukách očistcových.

Neníť zajisté třeba líčiti své bídu a nouzi těchto duší ubohých, o nichž dí sv. Tomáš Akvinský: «Jejich nejmenší muka převyšuje největší bolest, již bys na tomto světě strpěti mohl.»

Není třeba připomínati, že duše tyto samy sobě pomoci nemohou! Taktéž nemohou si ničeho zasloužiti a

nejmenší úlevy svých trestů dostati. Nemocní a chudí zde na světě mohou alespoň o pomoc prositi a mnohdy pouhý pohled na ně pohne nás, abychom účast měli v jich bolestech; ale duše v očistci nemají jiných prostředků, než trpělivost, odevzdanost a naději. Jakkoli nařikají a po lepší budoucnosti touží, Bůh jim neodpovídá nic jiného, leč, že «přišla noc, kdežto žádný nemůže více dělati.» —

Ale to chci připomenouti: jestli že božský Spasitel takovou soustrast jevil s trpícími zde na zemi, o nichž věděl, že jsou to mnohdy Jeho nepřátelé, kteří Ježíše nenávidí a tupí: ó jak velikou útrpnost a lítost cítí zajisté Jeho Srdce přelaskavé nad těmi ubohými dušemi v očistci, kteréžto jsou Jeho přátelé, Jeho milé dítky v lásce a milosti Boží zesnulé! Ó miluje-li i hříšníky takovou láskou, jakouž «žádná matka dítě své milovati nemůže,» jakou teprv láskou vroucí miluje ony duše v očistci, které již mezi Jeho svaté a vyvolené náleží! —

Kdožkoli tedy uctíváš božské Srdce Páně, kdožkoli snažíš se Je následovati, Jemu se připodobňovati, nepřehlédni tuto stránku Jeho, ale měj také lítost a soustrast s těmi ubohými v očistci!! —

Avšak pozoruj dále. Lítost a útrpnost Kristova s trpícími nebyla jen planý pocit, jen pouhé pohnutí srdce, nýbrž jevila se vždycky také skutkem. Spasitel náš netoliko litoval ubožáky, ale pomáhal jim také, kde a jakkoliv jen mohl.

I v tom hled, milý čtenáři, následovati Spasitele. Nezůstaň při pouhém politování ubohých duší očistcových, nýbrž dokaž to skutky a pomáhaj jim. Máme k tomu hojných prostředkův! Máme

modlitbu, půst neb jiné kající skutky, almužnu, oběť mše svaté, sv. přijímání, obětování vlastních zásluh, odpustky, poutě a j. v. Takže pravila kdysi Kateřina Emericchova: «Hrůzou mne naplňuje to nesmírné zanedbávání a plýtvání milostmi sv. církve, jež se tu lidem bez počtu nabízí. co zatím ubohé duše po nich marně prahnou a touží.» —

Nuže, kdo miluješ nejsvětější Srdce Páně, neopomeň v tomto měsíci dokazati mu to skutkem. a sice nějakou obětí za duše v očistci. Čímkoli poskytněš jim pomoci, tím samým potěšíš a obveselíš Srdce Ježíšovo, jemuž velice záleží na tom, aby co nejdříve jsouce oková zblaveny vešly do radosti nebeské.

Aj, co všechno podstoupili svatí a svěťice Boží v životě svém za duše v očistci!! Láska mnohých byla tak veliká, že se odhodlali dobrovolně na sebe vzíti muky očistcové za tu neb onu duši. Tak na př. sv. Kateřina Sienská zápasilá takřka s Hospodinem, jako ondy patriarcha Jakub, aby duše zesnulého otce jejího přímo vešla do nebe, nezakusíc muk očistcových. Když však nejvyšší Soudec ji namítnul, že nutnost nevyhnutelná káže, aby spravedlnosti Jeho zadost učiněno bylo, nabídla se svěťice, že tedy sama ponese přisnost Jeho. A hle, Bůh přijal nabídnutí to, a od té chvíle byl celý její život, až do skonání, neustálý kříž, nepřetržitá muka.

Podobně tvrdí i sv. Kateřina Ženevská, že po dvě léta trpěla za ubohé duše muky očistcové, pokud smrtelné tělo lidské je snéstí může.

Ovšem podobnou oběť neosmělím se na tobě, milý čtenáři, žádati, k tomu je třeba hrdinné lásky, která přesahuje obyčejné síly lidské; ale obětovati čas od času nějaký dobrovolný půst, zřeknouti se dovolené zábavy, neb jiné jaké-

koli pokání za duše očistcové vykonati, nebylo by snad tak přílišné.

Sv. Tomáš Kempenský píše v životopisu sv. Lidviny, že veliká tato trpitelka za těch 34 let, co bez přetržení nejbolestnější nemoce snášela, často bývala u vytržení od svého anděla do očistce vedena, — kde viděla ubohé duše v přemnohých odděleních mnohonásobné a těžké muky snášeti, a mnohé ze svých přátel mezi nimi poznala. To bylo jí příčinou, že od té chvíle nedbajíc svých vlastních bolestí při své horlivosti i jiné ještě kající skutky podnikala. Bez přestání vzývala za ně nekonečné milosrdenství Boží, plakávala nad jich převelikou bídou tak často, že krvavě ronila slzy.

Vsak nelze ani vypověditi, jak utěšitelné a prospěšné jsou almužny tohoto druhu ubohým duším v očistci. Kdož by tedy z věrných přátel Kristových zdráhal se tu neb onu oběť sebezapření za ně podstoupiti? —

Staré letopisy vypravují nám, že roku 360 před Kristem P. uprostřed pohanského tehdejší Říma roztrhla se země v hroznou, bezednou propast, z kteréž vystupovaly jedovaté páry, otravující vůkolní vzduch, takže lidstvo u velikém počtu umíralo. Ačkoli všickni ze všech sil se namáhali, aby propast země vyplnili, zůstávala všechna práce marna. I tázáno hádačů a věštkyň, jaká by pomoc byla, a tu dáno za odpověď, že bohové žádají oběť, která by Římu pojistila vládařství světa. Slovo to vykládal si jistý mladík z urozené rodiny, jménem Curtius, v ten smysl, že žádají bohové oběť statečnosti vojenské. I vyzbrojil se od hlavy do paty, vsedl na koně vyzdobeného a — vrhl se střemhlav do propasti, která se prý hned nad ním zavřela. Lid sypal růže a lilie na hrob hrdiny tohoto a u věčné památce choval jméno muže, jenž dobro-

volně se obětoval za blaho svých spoluobčanů. —

Podobně zajisté čekají i ubohé duše v propasti očistcové na pomoc takového srdce lrdinného a obětavého, kteréž by za ně trpělo, aneb alespoň částku svých radovánek a požitků pozemských obětovalo a tak trápení jejich jim ulhčilo. Jsouce pak vysvobozeny obsypou dobrodince své nikoli růžemi a lillemi vadnouchými, ale veškerých milostí a tisíců rých darů nebeských na Bohu jim vyžadají! —

Než, kdo nemáš tolik odvahy, abys za ty ubohé dobrovolně kající skutky podstoupil, poslyš, co ti povím! Velice jim přispěti můžeš i tím, budeš-li trpělivě snášeti kříže, nesnáze, křivdy a všeliká protivenství, jež tě proti vůli tvé potkají. Hle! toť předce velmi snadná a duším očistcovým nicméně výdatná pomoc! Tu na př. píchá tě v hlavě, v zubech, tu vrtají a lámou tě bolesti v nohách, v rukách, tu zimnice lomeje těbou, tu zase jiné bolesti tě souží a všecken spánek zaplašují s očí tvých a p. Ty jsi neschopen ku všeliké práci, ale věz, obětuješ-li bolesti své Pánu Bohu za duše v očisti, získáš jim velikého ulevení a ulehčení muk jejich. Ano, jako v čerpadlech horních v té míře, co padá jedno vědro dolů, stoupá druhé vzhůru, podobně, čím více ty trpěti budeš na lůžku bolestném, tím více uleví se duším v očisti. A jestliže tvou láskou vyprostěny a vysvobozeny jsou, — přijdou před tvář Boží, tam zajisté odplatí tobě a zastanou se tě s takovou výmluvností, že na jejich prosby bolest a nemoc tvá docela tě opustí, aneb alespoň nabudeš síly, bys ji snášel k prospěchu duše své. —

Starý pohanský spisovatel Plinius vypravuje o jistém druhu ryb, které prý v tak přátelském poměru pospolu žijí, že sobě na vzájem v nesnázích i po-

máhají. Chytne-li se na př. některá z nich na udici, přikvapí ihned družky její a ostrým hřebenem, jež na hřbetě mají, pracují tak dlouho, až udici přerážnou, a lapenou družku svou vysvobodí. Tak prý i zvířata prokazují lásku svým druhům trpícím! — Jak, milý křesťane, dal bys se jimi zahanbiti? — Ó učin podobně i ty uvězněným přátelům svým! Daruj jim alespoň zisk a zásluhu všech svých bolestí a neduhů. a Bůh v neskonalém milosrdenství pro lásku tvou je osvobodí. A když ty jedenkrát zemřeš, přičiní se oni ze vši síly o tvé osvobození, takže jedva muk očistcových zakusíš! —

Ale ty namítneš snad, že, chvála Bohu, jsi zdrav a celý čas že tě žádná bolest nenavštíví, že nemáš, co bys duším v očisti obětoval. Ó pak vím pro tebe ještě jiný a ještě snadnější prostředek ku spomáhání jim. Naš Bůh nebeský jest tak laskav a shovívav s naší slabostí a nedostatečností, že i pouhou dobrou vůli běře někdy za skutek, i pouhý upřímný soucit přijímá za zásluhu! Viz jen známé dvě sestry Marii a Martu. Lazar, bratr jejich ležel již čtyry dny v hrobě; obě sestry pak jevily takovou lítost nad ním a tak upřímně oplakávaly jej, že i Ježíše k slzám pohnuly, tak že následkem toho vzkřísil jim bratra z mrtvých; ač nečteme nikde, že by Jej o to hlyly výslovně prosily.

Tak uněš ceniti Spasitel upřímnou soustrasť. — A hle, milý čtenáři! i tvoji bratři a sestry a přátelé leží pohřbeni v lůnu země, a Spasitel tvůj má podnes to dobré, laskavé, útrpné Srdce, jako tehdaž — nuže, navykni si, kdykoliv vzpomeneš si na své zesnulé miláčky, věnovati jim aspoň povzdech upřímné soustrasti za jich vysvobození. Řei na př.: «Rač jim Pane dátí lehké odpočinutí!» — aneb: — «Buď jim milostiv, ó Ježíši,

tam na věčnosti!» «Dej jim Pane radost věčnou!» a p. Nech těci i slze své nad jejich roveň, a slze ty — jsou-li upřímné — pohnou Ježíše k slitování, a uhasí tak aneb alespoň umírní plameny očišťujícího ohně, v němž hoří ty duše ubohé, ba snad i na tvůj pláč otevře se jim brána a vzlétnou k nebeské obloze do radosti života věčného!

Scházeli-li však očím tvým slzy. ó pak alespoň časem vyšli kratičkou jen modlitbu jako ohnivý šíp tam k božskému Srdci Kristovu! Ano, vzbud' alespoň v srdci upřímnou touhu a žádost, jak rád že bys jim pomohl, co by jen bylo v moci tvé, a jak líto ti jest, že nemůžeš! — — A zajisté každé tvé slovo, tvá slza každá, a cokoli z lásky k duším v očišči učiníš, přispěje jim.

Známoť z písmna sv., kterak bezbožný Haman ustanovil všechny židy jednoho dne zabít, a hle — jedno slovo, jeden stesk Esthery stačilo k zamezení a odvrácení osudného neštěstí! —

Ó křesťane, velmi malou měl bys lásku k bližnímu, a ta krev v žilách tvých musela by býti jako led studený, kdybys tentokráte necítil žádné soustrastí s ubohými dušemi, jež, jsouce přátelé, dítky Boží, v ohni očištcovém nevýslovných zakouší muk! —

A nestačí-li slovo mé, aby proniklo na grunt srdce tvého, — ó pak poslyš na chvíli spravedlivý nářek, pláč a žaloby opuštěné matky v očišči! — (Snad je to dokonce tvá vlastní matka. milý čtenáři, poslyš ji s dětinou láskou! Slyš, duše svatá, ale nevýslovně trápená volá k tobě z té propasti! — —)

«Nejsem-li já nejnešťastnější ze všech matek lidských!? — Měla jsem vždycky za to, když já se obětuji za děti své, ony také po mě smrti ustrnou se nad duši mou, — ale ach! již tak dlouho hořím zde v tom ohni nesnesitelném, a dosud žádný na mne nevzpomenul.

Ó mnohem více, než ten oheň palčivý bolí mne to, že tak brzy na mne zapoměli, tak dočista mne opustili ti, jimž jsem život dala! — Ó děti nevděčné! vy nepřejete mše sv. — ani almužny, ani slzy, ba ani upřímného povzdachu nešťastné matce své, která sobě tolik odepřela — od úst, aby vám, co nejlepšího opatřila. — Ó vizte jen nezdárného syna, jak v nádherný šat se odívá, v pohodlí a přepychu žije, co zatím mým příbytkem jest oheň a šatem mým zžíravé plameny! Ille, on za jeden den promarní, co jsem já za leta nastrádala! Ó že jsem raději nebyla chudou — nebyla bych teď tak nešťastna a děti neměly by tak velikou vinu! — Ale ach! Jaká to bolesť pro mne, když se mne táží ubohé duše v očišči, nemám-li dítěte na zemi, či nemají-li žádného jmění, že mne nechají tak dlouho zde se trápit a hynouti v mukách, aniž by mi nejmenší pomoci poskytly?! — Já nešťastnice ubohá, co jim mohu odpověditi, — leč to: ano. domnívala jsem se, že jsem si dítky vychovala, ale nyní vidím, že nezasluhuji jména toho! — — Ovšem, když jsem ležela na lůžku bolestném, zápasíc se smrtí, myslila jsem dle jejich nářku a pláče, že mne milují, ale, co vlastně milovaly, byly statky a poklady, které jsem jim téměř s nebezpečenstvím života, ba i spásy, nashromáždila! Slyšíc je nařikati, doufala jsem, že budou nejupřímnější dědicové, a zatím — teď — kdo z nich vzpomene si, aby mi ulehčil muky, jež odsouzena jsem trpěti? — — Oběťujte jen nesmyslní rodičové, oběťujte jako já všechno dítkám svým, oběťujte jim i své nejdražší zájmy, abyste je povýšili a oblažili, ony pak ani jiskry dětinské lásky k vám nemají! Ó spolehněte se jen na dědice, kteří raději o dědictví po vás se hašteří, než aby vám z plamenů očištcových pomáhali! — — —

Než, proč naříkám a žaluji na ty, jež nemají největší viny na mém neštěstí? — Já, já sama jsem chybila! Na sebe samu jest mi nejvíce naříkati! Či nevěděla jsem, že se spásou duše na žádného se nemáme spoléhati, leč sami na sebe?! Nevěděla jsem, že lidé vždy lidmi zůstanou, že koho s očí ztratí, ztratí také brzy z mysle? — Neslyšela jsem to kolikráte, že kdo sám o svou duši nepečuje, není hoden, aby jiný o něho se staral? — Nečetla jsem v evangelium, aby si člověk almužnou činil přátele, kteří by jej přijali do stánků věčných? Neslyšela jsem to častokrát v kázani, že sklenice vody v čas darovaná uhasí oheň očistcový, aniž by děti okradla o dědictví? — Ó, že jsem alespoň částku těch statků, jež jsem nevědným dětem zanechala, nedarovala

chudým; byla bych nyní již dávno mezi anděly, požívajíc blaženosti jejich! — Nebylo mi tolikráte připomínáno, že moudrý člověk posílá své dobré skutky před sebou na věčnost, ale pošetilý že je po smrti vleče za sebou; mnohdy však že nevlče nic jiného, leč žal a litost! — Nuž, ať již na mne zapoměly dítky moje, ať mne nechají dotrpěti pokání, zasloužil jsem si je nemírnou láskou mateřskou. Ale bolest všech bolestí jest mi to, že se téměř ostýchám Boha za ulevení svého trápení poprositi; neboť On mi slíbil pomoc, pomohu-li já prvé chudým, — a já to neučinila! — Teď, nevzbudí-li můj anděl Strážný v některé dobré duši soustrast nadě mnou, nebudu odtud propuštěna, dokavad nezaplátím dluhu svého do posledního halíře! —

Upomínka na mrtvé,

čili:

Spolek pohřební.

I. Prospěšnost spolku pohřebního.

Smutná máše zádušní a slavný pohřeb nelíší se mnoho od sebe. Obě jest ceny nekonečné a tato cena pochází vždycky z obětí, z nehlubšího pokoření Boha, jenž na našich oltářích obětí kalvářskou obnovuje.

Rozdíl mezi smuteční mší zádušní a pohřebními obřady záleží jen na přivlastnění ovoce nejsv. obětí. Nikdy nemůže ovoce nekonečné obětí přivlastněno býti duši v míře nekonečné; stvoření jest konečné; a kterékoliv jsou jeho potřeby, nemohou býti jinaké, leč obmezené a konečné.

Přivlastnění ovoce nejsv. obětí duši v očistci může býti jenom částečné, a můžeme říci, že vůbec duši nemůže více přispěno býti, než vyžadují její potřeby. Kdyby tomu bylo jinak, pak by církev

svatá neradila, aby se za zemřelé obětoval veliký počet mší sv. V jaké míře lze duši v očistci pomoci? Toť tajemství Boha samého.

Než jedna věc jest naprosto jista, že totiž přivlastnění nejsv. obětí jest mnohem výdatnější, útěcha duši nám milých jest mnohem větší, než když církev svatá ve jménu svém a našem obětuje vroucí modlitby, slavné a dlouhé, a obětí s naší strany jsou vážnější a rozsáhlejší. V tom záleží tedy rozdíl mezi zádušní obětí máše sv. a mezi pohřební slavností.

Jak slavné jsou smuteční obřady! Ten mocný a dojemný hlas církve, jenž vznáší se k Bohu; ty vznešené zpěvy, jimiž kněz velebí všemohoucnost, spravedlnost a neskonale milosrdenství Soudce nejvyššího, a které trápícím se

duším velikou v bolestech poskytují úlevu; přítomnost vícero kněží, četnější posluha duchovních dodává modlitbám těm ještě více moci; oběti, s nimiž slavný pohřeb spojen jest, a které člověk na sebe bere, to všecko není bez ceny v očích toho, jenž odplatí i hlt čerstvé vody, který dáme žíznivému ve jménu jeho. To všecko Bůh odplatí a první odplatou jest, že rozdává duším, za něž se modlíme, v přehoňné míře ovoce nejsv. oběti mše sv.

Tak tedy obřady pohřební jsou dobrým skutkem zvláště prospěšným duším v očistci; jsouť mocným lékem pro veliké bolesti jejich!

II. Výkon církevní.

Patrným důkazem prospěšnosti pohřebních obřadů a vroucí touhy církve, aby co nejčastěji slavné tyto obřady se konaly, jest, že s radostí a ochotou potvrdila a ustanovila jisté dny, kdy lze sloužiti zádušní mši svatou.

Církev, abych tak řekl, učinila smlouvu s bolestí svých dítek, ať jsou ještě na živu anebo již se v očistci trápí. Ona ustanovila netoliko obřady, modlitby, oběti, jimiž své slzy míchá se slzami našimi, jimiž chce zadosť učiniti věčné spravedlnosti božské ve prospěch ubohých duší v očistci, nýbrž ustanovila ještě zvláštní dny pro takové smuteční obřady pohřební.

Spasitel náš vstal třetího dne z mrtvých; Stvořitel odpočinul sedmého dne od díla, jež byl učinil. Církev sv. pozdvihuje slavně hlasu svého dne třetího a sedmého po pohřbu, aby vyžádala na Bohu, by duše zemřelého byla z muk vysvobozena, aby povznášela se u vítězoslávě ku lásce Boží a odebrala se na věčný pokoj. Známa jest důležitost devíti dnů. Co jsme za zemřelé obětovali po těch devět dnů, své modlitby a dobré skutky, to všecko bude korunováno touto

devítidenní pobožností. Smuteční obřady pohřební konají se i třicátého a čtyřicátého dne; a každoročně, ve výroční den, kdy se opakuje doba krutého rozloučení, koná církev ještě výroční slavnost pohřební.

Kromě toho mohou se i kterýkoliv den, není-li církevní překážka, konati pohřební obřady a modlitby i zádušní mše sloužiti. Ano, ještě více: Církev sv. dovoluje, aby každoročně a každý den, kterého dne podle liturgických zákonů to možno, sloužila se mše sv. za zemřelé; dále jsou jisté dny, jež si zemřelý anebo jeho přátelé ustanovili zbožným nadáním, a to v den úmrtí na všechny časy, a tak vidíme, že co bývalo v první církvi, i nyní zkvétá.

Jako jest církev matkou živých, tak jest i obecnou orodovnicí za všechny zemřelé, modlitby a oběti po všechny časy z úřední povinnosti a činnosti své konají i za ty, na které nikdo zvláště nepamatuje, za všechny bez rozdílu, kdož na věčnost odešli a k duším věrných zemřelých se přidružili.

III. Povinnosti zbožných křesťanů.

Pamatovati na mrtvé jest tolik, jako prodloužiti život jejich na zemi; zapomenouti na ně jest tolik, jako by podruhé umřeli. Oni vrací se pokaždé k nám, kterýkoliv den věnujeme památce svých milých zemřelých. Jak velice množí se tyto dny truchlivosti a zármutku během života našeho! Tehdáž ti, jež jsme ztratili, objeví se nám s mrtvými tahy ve tváři; jich smrtelný zápas obživne v paměti naší a dotkne se útrob srdce našeho, a zdá se nám, jako by dřímali. Ach, jen nezapomínejme na zemřelé, nezapomínejme na dobu bolesti těch, jimž památku věnujeme!

Ale, ať upomínka tato není marna a neplodna pro zemřelé naše přátelé. Upomínka planá byla by skoro posměchem, ba krutým nevděkem a zmi-

zela by ve krátkém čase. Třeba jest pamatovati na zemřelé a tuto památku dokázati skutkem. „Smilujme se nad těmito ubohými dušemi a nad svou vlastní duší!“

Naši povinnosti, ba naši nejmilejší starosti budiž, obětovati se zemřelým a to ne snad jen někdy jim přispěti, nýbrž rychle a mnoho jim pomáhati. A poněvadž obřady pohřební jsou zvláště dobrým skutkem, které tak říkajíc nechají padati do ohně očistcového přehojnou rosu milosti a požehnání, jsou proto povinností, jakéž vyžadují naši rodičové, naši přátelé, duše opuštěné; jsou to povinnosti naší šlechetné útrpnosti jim ku pomoci přispěti. Nezapomínejme ostatně slov božského Spasitele: „Jakou měrou měříte jiným, takovou bude vám odměřeno!“

IV. Obtíže, jež překáží věřícím plnění povinnosti tyto.

Známe překážky, často veliké, jež se staví věřícím v cestu. Mnozí mají srdce šlechetné, a ještě více lidí má ruce skoro prázdné. Chtějí něco učiniti a nemohou. Kéž by byl takový spolek pobídkou nějakou, abychom dobrou vůli svou spojili s jinými lidmi, též dobrou vůli majícími, aby utvořili pohřební spolek. Hledáme ho a nemůžeme ho nalézt. A právě tyto překážky chceme přemoci; právě takový spolek založiti.

V. Účel spolku.

Účel spolku tohoto dá se vyjádřiti v tento smysl: 1. Posloužití zemřelým, nám doporučeným, útěchou co možno největší a nejrychlejší. a sice vystrojením jich pohřbu. 2. Učiniti účastenství při tomto spolku zbožném co možno nejlehčím, aby měli přístup všickni věřící dobré vůle.

Známe moc zbožných spolkův a jich životní sílu. Duši, která by sama o sobě sotva šťastnou byla, aneb snad bídně bynula, jest spolek tento nad míru

prospěšným. Pomáhá ubohým duším četnými obětmi mše sv., aby z očistce vysvobozeny byly a světla, jakož i pokoje věčného dosáhly.

VI. Užitek spolku.

1. Náhrada za oběti mše sv. nadacím učiněné ve chrámech a kaplách, kdež buďto nedopatřením poslední vůle, anebo nedbalostí dědicův aneb z jiné příčiny se zanedbaly.

2. Náhrada za bezčetné oběti mše sv., jichž počet zmenšen jest nepřiznivým bojem proti církvi, jakož i nedostatkem kněží.

3. Náhrada duším v očistci, pravým to žebrákům v onom životě, které nemohou pro sebe ničeho učiniti, ničím sobě pomoci, a proto tím více po pomoci naší touží a zasluhují než všickni ostatní.

Zbožní křesťané, nezapomínejte tedy na zemřelé své příbuzné a přátely! Aby byli vám ustavičně na paměti, k tomu vám dopomůže tento pohřební spolek.

VII. Zařízení spolku.

1. Nežádá se žádný roční plat; jediná podmínka je, aby se jednou pro vždy malá oběť přinesla za každého zemřelého člena.

2. Možno-li, udati se má čas úmrtí; pak jméno a příjmení zanesou se do seznamu zemřelých, složeného u nohou Spasitele našeho, jako svědectví stálé důvěry, v kaple duší očistcových v Auriac-u, sídle tohoto spolku, kdež každé pondělí, aneb v nejbližší den volný, sloužena bude o sedmé hodině mše sv. za zemřelé údy.

3. List přistoupení anebo zápisní, vzácná to památka výročního dne anebo úmrtí knihy rodinné, na němž udán jest rok, měsíc a den úmrtí, se svědomitě zašle rodině, která odporučila tomuto spolku jednoho nebo více zemřelých.

4. Každoročně první dny v měsíci květnu mají horlitelové a horlitelky podíl

na devíti mších sv., sloužených na jejich zvláštní úmysl, jestliže sebrali anebo zaplatili sto podpisů.

5. Při upomínce na živé při všech obětích mše sv., sloužených na úmysl spolku, budou všickni rodičové zemřelých členů zvláště odporučeni Spasiteli našemu, aby jim popřál milostivě šťastnou hodinku smrti.

Takový spolek zařizuje se ve Francii

horlivými katolíky. U nás nelze sice něco takového docílit, ale tolik přece možno, aby jeden každý památku zemřelých jak náležitě ctil a zachoval jak modlitbou, tak i obětí mše sv., k čemuž krásné podává navedení kniha: „Klání se nejsvětější Svátosti oltární ku vysvobození duší z očištky pod ochranou sv. Benedikta,“ vydána v Brně knihtiskárnou benediktinů rajhradských.

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

Nové muky.

dyž byla porada skončena, vrátili se Mohavkové do svých dědin, a když obchodník Renard podruhé z Renselaersvyku do Gandavagy přišel, bylo tam již úplně klidno a všechno šlo starými kolejemi. Hodný ten muž dověděl se od Orla, že budou zajatí Francouzové svým krajanům na řece sv. Vavřínce vydáni, jakmile jen velké deště přestanou a půda se vysuší. Zajatých viděti se mu však nepodařilo.

Když byl Renard své obchody v Gandavaze skončil a do jiných vsí odešel, byli P. Jogues a René z úkrytu zpět přivedeni a svým pánům odevzdáni. Zajatí ovšem ani netušili, že Hollandané o jejich svobodu vyjednávali, a proto se nemálo podivili, když jim nyní Sagamore ohlásil, že budou brzo na svobodu propuštěni, nebudou-li však tak dlouho, dokud v Gandavaze zůstanou, kouzelské tropiti, zaklínacích slov pronášeti a se zlým duchem rozmlouvat. Kněz přetlumočil Renéovi podmínku, jakou jim Sagamore uložil a napomenul ho, aby nyní své modlitby potají konal. Avšak již za několik dní zapomněli oba všeliké opatrnosti.

P. Jogues nemohl nijak odolati touze svým huronským soudruhům v utpení útěchu náboženství poskytovat a poučovati je dále ve sv. víře; navštěvoval každodenně zajaté Hurony v Gandavaze, těšil je, poučoval je a modlil se s nimi.

René Goupil bydlel u rodiny, u níž bylo malé děvče, které bylo přívětivému bílému muži každodenně více oddáno a též Goupil radoval se velice z přítulného děvčete. Obcuje neustále s divochy naučil se brzo tolik, že se s nimi dorozuměti mohl, a nyní vypravoval malému děvčeti mnoho ze sv. písma, mluvil s ním o Bohu, o slávě nebeské, o krásných andělech a zástupech blažených duší, jež trůn věčného Boha obstupují a neustále chvály prozpěvují. Děvče bylo velice pilnou žačkou a pokřždě, když bylo s oblatem o samotě, prosilo ho, aby mu dále vypravoval. René poručil děvčeti, aby nikomu o jejich rozmlouvách nepovídalo a hrozil mu, že mu nic více nepoví, nebude-li mlčeti. Děvče pak ani slůvkem neprozradilo sladkého tajemství, a mimo kněze neměl nikdo ani zdání, že se oblat snaží mladou duši Kristu získati.

Jednoho rána byl učitel se žačkou opět pospolu a domnívali se, že jsou sami v domku. René učil děvče znamení

kříže dělali a Otčenáš se modliti, když tu náhle smíchem, jenž v koutě chaloupky zazníval, ze svého zaměstknání vyrušen byl. Polekán obrátil se a před ním stál starý Assendase, pohlížeje divoce hned na dítko na zemi klečící, hned zase na polekaného oblata. „Ošemetný běloch otravuje dítky Mohavků! Vodi je k zlému duchu, aby je zničil!“ volal Indián, zuře hněvem.

„Ne ke zlému duchu, ale k Bohu, láskyplnému Oci všech lidí, bílých i rudých, rád bych zavedl toto dítko,“ odpověděl René klidně.

„Bělochu, učinil jsi něco, čeho budeš pozdě litovati!“ hrozil mu starý Mohavk a odešel rychle ze světnice.

„Pojď se mnou, bílý muži, aby tě bojovníci nezabili!“ prosilo děvče poznávši nebezpečí, jaké jeho učiteli hrozí, a vyběhlo na ulici.

Bezděky následoval mladý Francouz kus cesty svou malou vůdkyni, ale náhle mu přišlo na mysl, aby vyhledal P. Joguesa a proto se zastavil. Děvče myslíc, že jde bílý přítel za ním, utíkalo dále neohlížeje se za ním, k úkrytu, v němž ho chtělo zachrániti.

René blíže se k domku, kde misionář bydlel, uslyšel uvnitř velký křik a spílání. Choromyslný pán misionářův křičel totiž jako posedlý, proto že mu kněz nechtěl dáti jediný kus hrubého oděvu, kterým byl oděn. Uviděv nyní druhého bělocha, domníval se, že ho chtějí zabiti a vyběhl, hrozně křiče, na ulici.

„Co se ti stalo, dobrý René?“ ptal se misionář oblata, pozoruje, že dnes není jako jindy. „Jsi dnes tak bledý a smuten.“

„Myslím, že mne a bezpochyby též vás usmrť,“ odpověděl oblat vážně. „Nehodlám utéci, ale šel bych rád s vámi ven do přírody, abych vám říci mohl, co se stalo, vyzpovídati se a modliti se s vámi. Půjдете se mnou, otcě?“

„Zajisté, René; ale nechoďme branou, aby nás neviděli!“ radil kněz.

Vyběhli rychle z domku a utíkali ku palisádám, jež dědinu ohražovaly a křovím byly obrostly, a dostali se nepozorovaně do lesa. Asi za deset minut dostali se na malé holé návrší, s něhož mohli celou Gandavagu přehlednouti. Tam se zastavili a posadivše se pod košatý strom vypravovali si navzájem, co se stalo.

P. Jogues byl dalek toho, aby oblata káral, ano nenazýval ani jeho skutek neopatrným. „Jsme v moci Boží,“ pravil, „a co ve jménu Jeho konáme, to je dobré. Upokoj se, René! Smrt nás nenajde nepřipraveny.“

„Nejsem ale tak připraven, jak bych si přál, otcě!“ vzdychal René.

„Vyzpovídej se tedy, můj synu!“

„To učiním, můj otcě! Ale mimo to mám ještě jiné přání; smím je vysloviti?“

„Mluv, dobrý René!“

„Tak tedy budiz! Dovíte se nejtajnější a nejvroucnější přání mého srdce; avšak obávám se, že mi ho nebudete chtítí vyplniti!“

„Je-li to v mé moci, zajisté to učiním.“

„Ovšem že jest. Vyslyšte mne tedy! Jakási předtucha, jež mi již od několika dní praví, že se blíží hodina mého odchodu z tohoto světa, pohnula mne k tomu, že vám konečně vyjevuji přání, jež jsem tak dlouho v srdci svém skrýval. Rád bych zemřel jako nepatrný úd tovaryšstva Ježíšova! Ó můj otcě! přijměte ode mne sliby! Zde klečím před vámi na kolenou a prosím vás: neoslyšte mé prosby! — Vy mlčíte! — Vy se usmíváte! — Smím doufati, můj otcě? Smím před vámi slib složit? — Čas kvapí, Mohavkové jsou velice rozčileni. Pohlédněte dolů do vsi! Za několik okamžiků přijdou mne hledati a já se nebudu skrývati. Vyplňte

inou prosbu, a já se budu za vás vroucně modlití! Chcete, můj otče?“

Ruce prosebné spínaje klekl mladý muž před knězem. Jeho obličej zátíl, neboť úsměv misionářův byl mu znamením, že neprosí nadarmo.

P. Jogues díval se chvíli na věrného, až na smrt oddaného soudruha v utrpení, a pak pravil pohnutým hlasem: „Jak bych ti mohl takové přání odpřítí, drahý René? Vždyť jen slabé zdraví bylo dříve překážkou, že jsi nebyl přijat do tovaryšstva. Chceš-li tedy nyní sliby složití, jsem ochoten je vyslyšet a přijati tě za člena tovaryšstva Ježíšova.“

Tato hodina byla snad nejdojemnější v životě mladého oblata. Vyzpovídal se, dostal rozhřešení a viděl se nyní u cíle svých tužeb. Podzimní les šuměl tiše tajemnou řečí, široké větve lesních velíkanů skláněly se nad hlavami dvou bojovníků pod praporem víry. Dlouho držel kněz nového spolubratra v objetí, dlouho vysílali oba k nebesům výmluvné modlitby.

Ve vsi zuřili zatím divoši a křičeli hrozně. Maruě hledali bělochy v jejich domcích, marně prohledali každý kout — po běloších ani památky. Orel a Pestrý Had, k nimž se později Koetsaeton připojil, namáhali se nadarmo, aby rozčilený lid upokojili. Bojovníci křičeli víc a více, a rozsápané ženy stály je neustále proti bělochům. Orel vidá, že bojovníci jeho hlasu neslyší, vyskočil na vysoký špalek před poradním domkem a volal mocným hlasem: „Chtějí bojovníci uzavřítí uši své přede slovy svého náčelníka? Popudil je zlý duch, aby neposlouchali jeho hlasu? Orel vám dobře radí; zahubiž ho Aireskoi, nemysli-li dobře s Mohavky. Běloši neutekli! Ulekli se jen divokého hněvu Mohavků. Schovali se a zůstanou v úkrytu tak dlouho, až se bojovníci poněkud upokojí. Kam by mohli utéci? Moji udatní mládí mužové chytanou jelena

na préríi.*) Může-li tedy utéci Černý Kabát, jenž nikdy svých nohou necvičil? A mladý běloch, jeho bratr, je skoro slep. Jak by nám mohl utéci? Shromážděte se kolem svého náčelníka, bojovníci! On vás povede za bělochy a najde je!“

Orel zvolil dobrý prostředek. Odvolává se na poslušnost bojovníků, utišil rozčilené obyvatele. Za chvíli byla již celá Gandavaga kolem náčelníka shromážděna.

„Náčelník má pravdu!“ volali někteří.

„Ano, on má pravdu a my ho budeme následovati!“ odpověděli všichni jednohlasně.

„Orel mluvil rozumně. Ale mladý běloch musí umřítí, proto že chtěl toto dítě zlému duchu obětovati,“ ozval se náhle starý Assendase, jenž malou začku Reného v jejím úkrytu našel a nyní všecku ustrašenou do výšky vyzdvihl, aby ji všichni viděli. „Podívejte se, Mohavkové, toto dítě vám ukáže, čemu je podvodný běloch učil a pak sami povězte, nejsou-li to kouzelná slova a znamení!“ pokračoval starý Indián a ptal se pak přísně mladého děvčete: „Co jsi musela dělati a říkati, když jsi byla s bělochem sama doma?“

Děvče udělalo znamení kříže a odříkávalo několik proseb Otčenáše, jež si zapamatovalo, načež je Indián na zem posadil.

Divoši vydali ze sebe hrozný ryk, jenž až ku bělochům, na pahorku se modlícím, dozněl.

„Slyšíte, jak zuří, můj otče?“ ptal se René.

„Slyším je, můj synu,“ odpověděl kněz odhodlaně.

„Nebudete tak laskav a nenecháte mne o samotě, drahý otče?“

Překvapen podivnou otázkou od daného soudruha pohlédl misionář na

*) Veliká rovina vysokou travou porostlá.

mladíka a pravil s úsměvem: „Nikoliv, drahý René, zůstaneme pohromadě, děj se co děj.“

„Prchněte, drahý otče! Tam již se blíží divoši. Rychle, rychle!“

V malém křoví, jež obrůstalo veliký pahorek, na němž se naši dva odhodlaní hlasatelé víry Kristovy skrývali, praskaly větve, rozhrnovány jsouce silnou rukou velikého Mohavka, jenž ostatní daleko předběhl a spatřiv bělochy rychle k nim ubíhal. René mysle, že to zvláště urputný divoch, jenž po jeho krvi dychtí, povstal a sepal ruce k modlitbě.

Indián přikvapil ku bělochům, avšak proti nadání nesáhl po tomhavku za pásem, ani po nabitě pušce, kterou v ruce držel. Byl to Koetsacton, jenž se za bělochy u porady tak horlivě přimlouval. „Mohavkové hledají bělochy; chtějí je usmrtili. Koetsacton nevěří, že je Černý Kabát kouzelníkem. Běloši musejí se schovati! Koetsacton je zavede do skrýše, kde budou jisti tak dlouho, až přestanou bojovníci toužit po jejich životě!“ volal spěšně.

„My neuprchneme, dobrý Koetsactone!“ odpověděli oba jedněmi ústy.

Překvapen pohlédl náčelník na Francouze. „Běloši musejí následovati Koetsactona, jenž je chce zachrániti,“ pokračoval po malé přestávce.

Kněz zakýval záporně hlavou. „Nikoliv, náčelníku, my zůstaneme, kde nyní jsme,“ odpověděl mu René.

„Ať si vezmou bojovníci náš život! My jsme jim neudělali nic zlého a budeme je zde očekávat,“ doložil P. Jogues.

„Pak jest Koetsactonu odejiti. Běloši myslí, že nemluví pravdy,“ odpověděl tiše dobrý náčelník a dal pušku, již před chvílí na zem položil, opět na rameno.

„Mýlíš se, náčelníku! My ti věříme a důvěřujeme, ale nemůžeme s tebou jíti,“ vysvětloval mu misionář.

„Uah! Může-li Černý Kabát dvakrát umřít?“ zvolal náčelník s výrazem největšího podivu a zmizel rychle ve křoví na druhé straně pahorku.

„Jaká to velikomyslnost!“ divil se René.

„Bůh mu to odplatí!“ ujišťoval kněz.

V tom okamžení zazněl pod pahorkem divoký hluk. Několik bojovníků, s tomhavkem a puškou v ruce, hnalo se na návrší a uviděvše bělochy kvapili s jásotem proti nim.

„Aireskoi tě žádá za oběť, černý hade!“ zvolal nejprvnější pronásledovatel a hnalo se na kněze, jenž ho pokojně očekával.

„Ondesonk nechtěl utéci,“ ujišťoval P. Jogues; „ať ho jen Mohavkové usmrtní.“

„Vy hledáte mne,“ zvolal René kráčeje divochu naproti; „já jsem tu, svažte mne!“

Zdálo se, že chladnokrevnost Renéova učinila na divochy nemalý dojem, neboť netržníce bělochů, jak se dalo očekávat, hnali je do vsi, vyskájíce a radostí poskakující. Francouzové se nahlas modlili.

„Běloši volají nadarmo ke svému zlému duchu; on jich neslyší, neboť Aireskoi ho přemohl,“ posmíval se jim jeden bojovník a přiskočiv ku knězi dal mu takovou ránu, že daleko zavrával.

V témž okamžení zazněla za nim temná rána a René vykřikl: „Ježíš Maria!“ P. Jogues poděšen se obrátil: před ním ležel René s rozpoltněnou hlavou a vedle něho stál vražedník, mávaje krvavým tomhavkem. Misionář padl na kolena, sklonil hlavu, očekávaje taktéž smrtící ránu a odporoučel svou duši všemocnému Bohu. Ale rána nedopadla podruhé; neboť Indiáni hanbíce se za náhlý skutek zuřivého bojovníka hnali misionáře do vsi na místo před poradním domkem.

Na rychlo byla svolána porada náčelníků. Opatrnější z nich prohlásili za vraždění mladého Francouze za skutek velmi neopatrný, jenž může mít pro všechny Mohavky vážné následky. Někteří byli toho mínění, že Hollandané, jimž běloši nebyli vydáni pod záminkou, že budou přímo do francouzských osad poslání, pomstí krvavý skutek a povedou válku proti Mohavkům jakožto proti nepřítelům všech bělochův. Ačkoliv ani mírnější náčelníci neměli dříve úmyslu bělochům svobodu darovati, přece nyní násilného činu neschvalovali. Vždyť by se bylo více příležitosti naskytlo zajaté bělochy odpraviti, když již jednou bylo ustanoveno, že mají být usmrceni. Mohli být beze stopy odpraveni a Hollandané mohli pak být snadno přesvědčeni, že jsou Mohavkové nevinnými. Orel byl úplně tohoto mínění a též Pestrý Had se mnoha jinými byli pro tento plán. A nyní byl jejich úmysl úplně zmařen, neboť Hollandanům nemohlo zůstat dlouho neznámo, že je mladý Francouz usmrcen.

Aby se nyní uvarovali nebezpečí války, bylo jim všemožně pracovati, aby aspoň misionáře zachránili. Neboť budou-li ho před divokými bojovníky, kteří po jeho krvi dychtí, všemožně chrániti, a podaří-li se jim na živě ho zachovati, budou moci ještě vždy Hollandanům namluvit, že byl René usmrcen od poštilce, za něhož není všecken národ Mohavků zodpovědným. Vražedník může být zatím na nějaký čas dále do země odstraněn a Hollandanům možno slíbiti, že jim bude zločinec vydán, jakmile se ho jen zmocní. To bylo radou Sagamorovou a starších náčelníků, kteří se chtěli vyhnouti válce s Hollandany. Mladší náčelníci prohlásili naproti tomu, aby národ Mohavků všechny možné následky na se vzal a Hollandanům bez okolků řekl, že jim po této záležitosti ničeho není; chtěli-li však tomahavk vykopati, že najdou vždycky Mohavky připravené. Porada byla velice bouřlivá a trvala několik hodin. Konečně zvítězila strana mírnější. Toto všechno stalo se na svátek sv. Michala roku 1642.

(Pokračování.)

Konstituce (ustanovení)

Jeho Svatosti papeže Lva XIII. o reguli světského III. řádu sv. Františka.

Nutné připomenutí.

Dle následujícího papežského ustanovení ostává sice podstata III. řádu, jak v I. díle „Duchovního života“ naznačena, nezměněnou; avšak uvádí se nicméně některá poměry časovými žádoucná umírnění sv. regule, a to zvláště co se ~~řádové~~ modlitby a postu týče, anižby se snad proto zbožná horlivost údů tím obmezovala, jež by prvotní reguli sv. Františka úplně zachovávatí chtěla. K dosažení všech těch přehojných milostí, jakých III. řád svým řádným údům skýtá, postačí nyní, když tito jen místo sv. reguli předepsaných hodin Marianských a těch řádových postů nyní se přidrží těch v papežské konstituci obsažených zmírněných předpisů. Pouze co se odpustků a dní, v nichž jak odpustky, tak i generalní absoluci a papežské požehnání získati lze, týče, v tom stala se novým nařízením Jeho Svatosti papeže Lva XIII. značná změna, která jest od této chvíle jedinou normou pro každého terciáře i řiditele III. řádu.

Pravidlo údů III. řádu sv. Františka, jenž slove světský.

I. hlavní část.

O přijímání, době zkoušky a profesi.

§. 1. Nemá býti dovoleno jiných přijímání, leč takových, kteří 14. rok věku svého byli překročili a nad to dobrých mravů jsou; kteří jsou svornosti pilní a především dobře v katolickém svatém náboženství vycvičení, i osvědčené oddanosti k římské církvi a apoštolské stolici.

§. 2. Ženy provdané nemají býti přijmuty, leč s vědomím a svolením manželovým; bylo-li by ale radno od toho upustiti, pak by se jen tak státi mohlo s přivolením kněze, který jest zároveň její zpovědníkem.

§. 3. Do řádu přijmutí mají nositi malý škapulír a opasek, jak až dosud obyčejem; nenosí-li však těchto, mají býti i práv i výsad proto zbaveni.

§. 4. Kterí do III. řádu vstoupili, mají celý rok noviciatu čili zkoušky; pak mají řádným způsobem profesi složiti a výslovně připověditi, že chtějí příkázání Boží plniti a církve svaté poslušnými býti; mimo to mají všickni příslibiti, že zadost činiti budou za všecky poklesky a viny, pochybí-li nějak v tom, co při profesi slibovali. —

II. hlavní část.

Způsob života.

§. 1. Členové III. řádu nechť ve způsobu života i oděvu se řídí pravidlem prostřednosti, která každému sluší, varující se dražší a cennější jemnosti.

§. 2. Tanečních zábav a lehkovážných her divadelních, jakož i nestřidných kvasů ať se bedlivě vystríhají. —

§. 3. V jídle a pití mají býti střidmi a ať ani ke stolu sedajice ani od něho vstávajice zbožného Bohu díkůčinění neopomenou.

§. 4. Ve svatvečer slavnosti neposkvrněného početí P. Marie, jakož i sv. Otce Františka mají se všickni postiti. Velké pochvaly hodni jsou ti, kteří tak dle dávného obyčeje terciářů buď na všecky pátky se postí aneb na všecky středy masitých pokrmů se zdržují.

§. 5. Spáchaných hříchů mají se pravidelně každoměsíčně sv. zpovědí zbaviti; rovněž jednou za měsíc k stolu Páně přistoupiti.

§. 6. Terciářům stavu duchovního, aniž se denně již své žaltářové modlitby modlí, nechceme milostivě z té příčiny žádných dalších závazků ukládati. Laikové, kteří ani kněžské ani Mariánské hodinky, obyčejné malé officium nejblahoslavenější Panny Marie zvané, se nemodlí, mají každodenně dvanáctero otčenášů, zdравasů a Sláva Otci, i Synu atd. se modliti — leč, že by nemoc jim v tom překážela.

§. 7. Kterí mohou závěť činiti, nechať zavčas o svém majetku se rozhodnou.

§. 8. V životě domácím mají se vynasnažiti ostatním dobrým příkladem předcházeti; rovněž ať podporují zbožné umění a nejprospěšnější věci. Nemají trpěti, aby knihy a noviny, které by ctnosti záhubnými byly, do jich domů se donášely a od těch, kteří jich moci jsou podřízeni, se čítaly.

§. 9. Lásku blahovolnou ať nejen mezi sebou ale i těm, jenž terciáři nejsou, zachovati se vynasnažují. Kde jen mohou, nechť si dají na tom záležeti, aby nesvornosti usmířovali.

§. 10. Přisahati nemají nikdy, leč v případě nutnosti. Opzlych řečí a šaškovitých žertů ať se varují. Na večer ať zpytují své svědomí, zdaž se čeho takového nesmyslným způsobem byli

dopustili; stalo-li se tak, nechať chybu aspoň kajeností napravit.

§. 11. Na mši sv. mají denně choditi ti, kteří snadno mohou; taktéž i k měsíčním shromážděním, jaká představený nařídí, ať, mohou-li, přicházejí.

§. 12. Mají jeden každý dle svého majetku společně něco ukládati, z čehož by buď nuzní údové — zvláště — jsou-li i nemocní. podporováni byli, buď o důstojné odbyvání služeb Božích se staralo.

§. 13. K nemocnému údu mají představení buď sami docházeti aneb někoho poslati, který by témuž služby lásky konal. Rovněž mají tito, v čas nebezpečí života napomínati a přemlouvati, aby nemocný záhy se o to postaral, co k očistění duše slouží. —

§. 14. Na pohřeb člena zemřelého mají údové v tom místě i z okolí se sejíti a společně Mariánský žaltář dle nařízení Otce Dominika, to jest sv. růženec, a sice: třetí část žaltáře k nebeské potěše zemřelého se modliti. Mimo to mají kněží při mši svaté — laikové však, kdy mohou, po sv. přijímání za zemřelého spolubratra věčný pokoj milosrdně a ochotně prositi.

III. hlavní část.

O úřadech, dohlídce (visitaci) a reguli samé.

§. 1. Úřady mají se vždy u přítomnosti k shromáždění svolaných členů odevzdávati — a mají tři léta trvati. Svěřili-li se komu nějaký úřad, nemá se bez příčiny ani zpečovati jej přijmouti, ani nedbale jej zastávati. —

Seznam odpustků a výsad.

I. hlavní část.

O plnomocných odpustcích.

Všem členům III. řádu obého pohlaví, kteří vyznáním svých hříchů dle křesťanského obyčeje se byli očistili,

§. 2. Dohlžitel, který visitator sluje, má pilně přihlížeti k tomu, plní-li se předpisy náležitě. Máť proto každoročně, ano i častěji, vyžadují-li potřebu toho okolnosti, dle možnosti sídla rozličných shromáždění vyhledati, schůzi odbyvati a na to doléhati, by se všickni představení i členové dostavili. Pamatuje-li visitator někoho buď napomenutím neb rozkazem na jeho povinnost aneb ukládá-li někomu spasitelný trest, má to též pokorně přijmouti a se nezpečovati všemu se podrobiti.

§. 3. Visitatoři mají bráni býti z prvního řádu svatého Františka aneb z třetího řádu z těch v klášterích žijících a mají býti jmenováni od kustodů čili kvardiánů, byli-li o to požádáni. Úřad visitátora se laikovi zapovídá.

§. 4. Neposlušní a celku škodliví členové mají dvakrát i třikrát na povinnost býti připamatováni; neuposlechnou-li, nechať z řádu jsou vyloučeni.

§. 5. Měl-li by se kdo proti těmto předpisům prohřešiti, tedy věz, že se proto nestává žádného hříchu vinným — vyjímaje v těch věcech, jež se zákony Božími a církevními bez toho již prikazují. —

§. 6. Zabránuje-li důležitá a spravedlivá příčina někomu některá ustanovení této regule zachovávat, má býti dovoleno, jej této částě pravidla dispensovati, aneb ony povinnosti za jiné s rozvahou zaměnit. Za tou příčinou uděluje se řádným představeným prvního i třetího řádu sv. Františka, jakož i jmenovaným visitatorům plnomocí i právomoc k tomu. —

Svatost oltární přijali, udílí se právo získati plnomocných odpustků a to v následující dny a za podmínek, které následují:

1. V den oblečení a

2. v den, kdy poprvé skládají profesi.

3. V den, na který se k měsíčnímu kázání anebo shromáždění sejdou, navštívi-li pouze nějaký kostel neb veřejnou kapli k vůli pobožnosti a odporučili Bohu obyčejným způsobem veškeré potřeby křesťanstva.

4. Čtvrtého října, v den narození sv. Otce Františka, 12. srpna, v den narození svatě panny a zakladatelkyně Kláry; 2. srpna — na slavnost Marie, andělů Královny, pro posvěcení jich chrámů; dále v ten den, na němž se každoročně slavnost toho světece koná, v jehož kostele zařízení jest sídlo shromáždění, navštívi-li jen s pobožností tento kostel a odporučili, jak obyčejem, Bohu veškeré potřeby křesťanstva.

5. Jednou za měsíc v týž den, jež si každý terciář sám zvoliti může, navštívi-li jen nějaký kostel aneb veřejnou kapli z pobožnosti a setrvá-li tu nějakou chvíli na modlitbách na úmysl sv. Otce.

6. Kolikrátkoli se ze snahy dokonalejšího života po osm po sobě jdoucích dnů světa vzdálí za tou příčinou, by se jistým vnitřním rozjímáním oddali.

7. Dále umírajícím, vzývají-li jen svatě a spásanosně jméno „Ježíš“ buď ústy, aneb, nemohou-li více mluvit, aspoň srdcem. Titěž mají i téže výhody účastni se státi, i když by se ani zpovídati ani Tělo Páně přijímati nemohli — pak-li jen vnitřní lítostí a bolestí své hříchy smažou.

8. Když dvakrát v roce požehnání ve jménu papeže udělované obdrží, pomodlí-li se jen k Bohu nějakou chvíli na úmysl téhož sv. Otce; rovněž pod těmito podmínkami modlitebními, obdrží-li požehnání, jež se generální absoluce zove, v tyto zde následující dny, a sice: 1. Na den narození našeho Pána Ježíše Krista;

2. na den slavného z mrtvých vstání Páně; 3. na slavný hod svatodušní; 4. na slavnost nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše; 5. na den nepoškvrněného Početí Panny Marie; 6. na svátek sv. Josefa, jejího ženicha, 19. března; 7. na památku svatých ran sv. Otce Františka, dne 17. září; 8. na svátek sv. Ludvíka, krále francouzského, tohoto nebeského a spásanosného patrona údů III. řádu; 25. srpna, 9. a 19. listopadu, jako památku sv. Alžběty Uherské. —

9. Dále jednou v měsíci ti, kteří se pětkrát Otčenáš, Zdrávas a Sláva Otci za blaho křesťanstva a ještě jeden Otčenáš, Zdrávas a Sláva Otci na úmysl papeže pomodlí, ti mají ku shlázení trestů za hříchy ono úplné právo míti, jehož se účastni stávají, jak ti, jenž v Římě římské štace (kostely, v nichž dle pořádku se odpustkové pobožnosti odbyvají), navštěvují, tak i oni, kteří porciunkule, nejsvětější místa v Jerusalemě, a chrám sv. apoštola Jakuba v Kompostelli nábožně navštěvují.

10. V ty dny, na něž v římské naší knize prosebné štace jsou zaznamenány, navštívi-li jen kostel aneb kapli, v níž se obyčejně shromáždění odbyvají, a jak obyčejem Boží křesťanstvo odporučují, mají v tyto dny v témže kostele neb kapli onoho obsáhlého práva nabyti, jakého se v Římě domácím i cizím uděluje. —

II. hlavní část.

O neplnomocených odpustcích.

1. Všichni údové III. řádu získají, navštívi-li chrám Páně nebo kapli, jež ke shromáždění se užívá, a pomodlí-li se k Pánu Bohu za blaho křesťanstva v týž den, na který sv. O. i Františku mocí Boží sv. rány vtisknuty byly, — pak v dny svatých: krále Ludvíka, Alžběty, královny Portugalské, Alžběty

Uherské, Markéty Kortonské a ještě v jiných 12 dní, jež si každý jednotlivec sám zvolí a představený řádu schválí, uvedenou modlitbou odpustků 7 let a 7 kvadragen.

2. Kolikrátkoli jsou přítomni mši svatě aneb jiným službám Božím aneb veřejným neb soukromým schůzím údů, nuzné přechovávají, sváry usmírují aneb o to se starají, aby se smíření stalo, ve spořádaném průvodu jdou, nejsvětější Svátost, kdykoliv se veřejně nese, doprovází, aneb nemohou-li doprovázeti, při znamení zvinkem jednou Otčenáš a pozdravení andělské se pomodlí, aby Bohu buď křesťanstvo aneb duše zemřelých údů odporučili, mrtvolu ku hrobu doprovodí, pobloudilého na cestu povinnosti jeho přivedou, někoho v příkázáních Božích a jiných ku spáse potřebných věcech cvičí, aneb podobný nějaký skutek lásky vykonají, má každému jednotlivci na základě těchto jednotlivých skutků dovoleno býti, získati odpustků na 300 dní. Má býti dovoleno terciářům, chtějí-li, všechny a veškeré uvedené odpustky, ať plnomocné ať neplnomocné, duším očišcovým ke shlazení jich skvrn hříchů a trestů přivlastniti.

III. hlavní část.

O výsadách čili přednostech toho řádu.

1. Kněží-terciáři mají po tři dny v týhodnu právo oltáře privilegovaného (t. j. kterýkoliv den z těch třech u kteréhokoli oltáře mši svatou za zemřelého obětují, jsou s ní spojeny za tu duši plnomocné odpustky), nemají-li již této pravomoci oltáře privilegovaného pro jiný některý den.

2. Kdo slouží mši svatou za duše zemřelých členů, může všude právo oltáře privilegovaného míti, aby zemřelým prominutí trestů vyprosil.

A toto všecko i každé jednotlivé, jak svrchu ustanoveno, má po naší vůli pevně, nezměnitelně a platně na věčné časy trvati, a nemají tomu překážeti ani ustanovení, ani apoštolské listy, ani stanovy, ani obyčeje, ani výsady a jiná pravidla od nás neb papežské kanceláře, a vše, co by jakkoli na odpor býti mohlo. Nebudiž tedy nižádnému člověku dovoleno, tento náš list nějakým způsobem aneb v některé jen části měniti. Kdyby však kdo cos takového se odvážil, má věděti, že tím propadá nemilosti všemohoucího Boha a jeho sv. apoštolů Petra a Pavla.

Dáno v Římě u sv. Petra roku vtělení Páně tisíc osm set osmdesát tři, dne 30. května, v šestém roce naší papežské vlády.

C. Card. Saeconi, Pro-Datarius.

Th. Car. Mertel.

Loco $\dagger$ Plumbi.
Reg. in Secret. Brevium.

Úcta sv. Josafata, mučenika, po všem světě.

Podává *Ant. Rejzek T. J.* (Pokrač.)

XII.

Pravý rek a hrdina se osvědčil v ohni a tuhém boji. Svatý Josafat, arcibiskup polocký, bojoval neohroženě za sv. víru a pravdu Boží, jako pravý rek, až se dobojoval vítězství ve smrti mučenické ku slávě katolické církve a spásě tisíců a tisíců nesmrtelných duší. Blížíme se již oné poslední době života jeho, ve kterou prokázal sv. Josafat největší svou lásku k Bohu. Býváť poslední den každému sv. mučeniku pozhnaným na věky; proto také slove v církvi sv. den utrpení svatých dnem jich narození, narození totiž pro nebe a radost věčnou. Takovým byl rovněž poslední den na zemi sv. Josafatovi.

Pamatujeme se, že byl 12. listopadu 1617 za biskupa vitebského posvěcen a ustanoven prozatímním pomocníkem staříckého arcibiskupa polockého; podivno jest, že právě ve městě Vitebsku mu bylo nejkrutější boje vésti, až 12. listopadu 1623 ve Vitebsku od svých bratří slovanských pro sv. unii s velkou ukrutností zavražděn byl.

Odpadlý basilán Sylvestr, jenž byl soupeřníka Josafatova, rozkolného arcibiskupa polockého, Miletia Smotryského, spisy rozsel rozkolu po městě polockém, přibyl koncem ledna r. 1621 do Vitebska. S sebou si přivedl rozkolného popa, jakéhosi Jana Kaměněce; zde si vyhledali ještě jiných, co je měli podporovati. Za několik dní se po celém palatinátě vitebském četly spisy rozkolné a drzé nadávky proti katolické církvi, sv. unii, řecko-slovanskému arcibiskupu katolickému Josafatovi, tak že již z počátku února upozornilo několik katolických šlechticů úřad na hradě vitebském, by rejdy rozkolníků překaženy byly, jinak že nastane brozná bouře a vzpoura

proti králi i katolické církvi. Královští úředníci nepřikládali veliké váhy zprávám těmto; a úřad městský, samí přívrženci obřadů řeckých, byli již získáni pro rozkol.

Dne 3. března 1621 přijalo město na radnici poselství Smotryského. Šlechta i městská rada byla tu shromážděna. Sylvestr a Kaměněc přinášejí nález, že pravým arcibiskupem jest Miletius Smotryský, by jej tudíž za svého arcipastýře uznali. Mezi přítomnými bylo viděti též zemského písaře a jakéhosi Mikuláše Vasilevského, zarytého rozkolníka, jenž přiběhl sem z Polocka, aby řídil nepřátelský šik proti Josafatovi. Smotryskému mají slibiti všichni věřící církve řecké na Bělo-Rusi, zvláště pak ve městě Vitebsku, poslušnost.

Jedni radili, druzí zrazovali předvidajíce, k jakým koncům přijdou. Zatím se však sběhly davy lidstva kolem radnice, tlačily se dveřmi do síně radní. Jejich hluk a dotěravost písařova a jeho přívrženců, jmenovitě pak dva radové městští, Nahum Vlk a Simeon Něša, urputní nepřátelé unie, vynutili si drzostí svou, že se předčítaly Smotryského listy. Načež ihned provolali náhonci rozkolní, že prý lid nechce o Josafatovi ani slyšeti, že neuznává za arcibiskupa svého nikoho, leč Smotryského. Málo sice radních dalo hlasy své k nálezům lžipastýře, ale mnozí mlčeli a opřiti se bylo marné pro nesmírný hluk.

Za několik dní se ubírá Sylvestr opět se svými spřeženci na radnici, aby tam výbor městský složil slib věrnosti na přípis Smotryskému, opatřený již mnohými podpisy. I tu se neodvázili na odporu býti: a hle, město Vitebsk odpadlo od katolické víry a chrámy uniatů byly odňaty. Většina kněží

řeckých uznala Smotryského, druzí pro samý strach utekli z města aneb byli vyhnáni. Tak daleko dospěli rozkolníci v zuřivosti své, podotýká Dr. Pelesz, že všechny katolické Rusiny, co jej uznati nechtěli, z města vypudili, předstírajíce, že král sám hierarchii rozkolnou uznal a schválil, a proto prý uniatskou, totiž katolickou, zavrhl.

Josafat žádného nebezpečí se nezhröziv spěchal do Vitelska na pomoc. Jako v Polocku ani zde žádného povyku s úředníky nečinil přemýšleje spíše, jak by obyvatelé a rozkolníky vůbec Bohu a unii opět získal. Našel ovšem také několik svých věrných přátel, mezi nimiž vynikali Petr Ivanovič a Basil Bonič, jsouce členy městské rady aneb alespoň v ní brzy, na to zasednouce: než ačkoliv mnoho dobrého proň byli učinili, ve výsledcích valně šťastni nebyli. Upříti nelze, že se podařilo vrchnímu pastýři s jich pomocí vrátiti unii mnohé občany a mnohé rodiny; ale což, když rozkolní ostali předce většinou a pány města!

Odsud spěchal pastýř starostlivý o spásu oveček svých do Mohyleva a pak do města Orše, všady utvrzovav ve svaté víře a vraceje pobloudivé do pravého ovčince. Jak rád by byl viděl všechny v lůně jedino-spasitelné církve katolické: než horlivosti jeho nerovnal se vždy tak skvělý výsledek, jakého by se bylo nadíti.

Teprve koncem roku navrátil se zase arcibiskup do Polocka, kde byl započal utvrzovati těch, co mu ostali věrni; jedněch rozviklanou víru upevniv, druhých k vytrvalosti povzbudiv, vrátil všem důvěru a pokoj v Pánu. Spočívaje na statečné bojovnický a svatou unii a věrnost k svému arcibiskupovi opustil Polock na počátku roku, a nyní vraceje se viděl, že počet nepřátel jeho sice nevzrostl, ale síla rozkolným že předce

přibyla spojená s drzostí. „Unie — říkali si Poločané — by zajisté byla již polhrbena, kdyby nebylo 2 mužů v našem městě.“ Tito 2 muži byli městský rada Dorotěj Achumovič a notář Jan Džahylevič. (Onen od mladosti přítelem Josafatovým, již tehdáž, kdy ve Vilně oba slasti a strasti kupeckého učně, Dorotěj u obchodníka Lukáše Sataniče, a Josafat u Jacka Popoviče, snášeli, — tento r. 1611 od sv. Josafata z rozkolu obrácen, věděl, čím jest otci svému duchovnímu zavázán a co na sv. katolické víře má.)

Tito muži vážní se stali vůdci bojovníků za sv. unii v Polocku. A čím více nevděkem spláceli jedni arcibiskupovi jeho péči oteckou, tím více lásky a oddanosti dávali mu tito na jevo skutky, které je nejednou stály velkých obětí. Na př. Džahylevič býval pronásledován nejen rozkolníky, alebrž svými domáciemi, od nichž horších protivenství snášeti mu bylo nežli samé smrti. Jeho vlastní rodiče byli naň rozhoršeni v té míře, že nechtěli jej již viděti ani o něm slyšeti, ani přes práh jim nesměl vkročiti, a jeho vlastní matka zuřila proti němu nejvíce! Ještě potom trvalo 17 let, co měl na své matce ukrutnou odpůrkyni svého sv. náboženství; a to vše snášel z lásky k Bohu u vši trpělivosti.

Josafat bojoval s nimi a u velikých nesnázích jsa postaven utíkal se k Bohu, na modlitbách trvaje celé noci, a radil se s ním, co by měl činiti. I usnesl se na tom: možná, zakrčí-li král sám, že se docílí výsledků lepších. Příčin k tomu měl bez toho mnoho, a jelikož se dovolávali rozkolní pravomoci královské, roznášejíce, že král svolil k Smotrynského vysvěcení Theofanem, patriarchou jerusalémským, a tím že jej uznal za pravého pastýře diecése polocké, — proto — bylo vhodno z té strany je poraziti. Josafat se doprošoval tedy veřejného listu královského, v němž by

byla obsažena lež Smotryského a její úplné odkrytí. Král Sigmund III. dal ihned odpověď. A arcipastýř obdržev ji spěchá na radnici, čte královský dopis, jenž z jeho úst činí na všechny přítomné dojem ohromující; na to dal jej čísti po všech městech Bělo Rusi, aby Smotryský byl vystaven na pranýř jako svůdník a buřtík, a by patrna byla vůle krále, neuznávající leč jedině arcibiskupa polockého, Josafata Kunceviče. Král v něm napomíná lid k poslušnosti pravomoci arcibiskupské a církve katolické, varuje nástrah člověka, vinného velezrády Jeho Veličenstva.

Umluvil se tudíž s palatinem Michalem Sokoliňským, notářem palatinovým Michalem Tyškyjevičem, místo-kapitánem Janem Charminským, mimo to s 3 katolickými šlechtici, a jinými zástupci královské moci ve městě i okolí. Palatin měl právo svolati radu městskou a městanstvo vůbec. Ustanovený den odeberou se na radnici; několik katolíků, dílem — z unie, dílem — z církve latinské, měli dáti arcibiskupovi a jeho duchovenstvu čestnou stráž. Notář Džahylevič přinesl královský list. Na rozkaz palatinův udeřil se na zvon radnice; měšťanosta s výborem spěchají na radnici. Již napřed věděli, oč se bude jednat; a veliké davy lidu s tvářemi zkaženými ze všech stran se sbíhaly.

Sotva že se započal list královský čísti, bylo slyšeti repot. Josafat je zakřikuje řka, že věrným jest synem katolické církve a na svých milých ovečkách že žádá, by i ony se přiznávaly k unii a katolické víře. Předvídal bezpochyby, co mu na to odpovědí; „než Josafat chtěl, tak dosvědčuje Jan Charminski, místo-kapitán, aby nikdo o něm nesoudil, jako soudili o jeho předchůdcích, a aby každý věděl beze vší i nejmenší pochybnosti, že on jest uniatem slovem i skutkem.“ Ovšem

téměř jednohlasně mu všichni odvětili: „Ale my nejsme uniti, my vás nechceme již za svého arcibiskupa. Ve městě není beztoho více než asi deset katolíků uniatských.“ A u víravé takové ozývaly se též hlasy: „Smrt zrádci! Smrt podvodníku a šibalovi, ukrutníku a utiskovateli naší víry, tomu duševchvatu!“

Nastala skutečná bouře. Muži a ženy i děti, ozbrojeni jsou všichni klacky, noži a kameny, drali se hulákající do vnitř budovy na místo shromáždění. Palatin a katolíci vůbec octlí se tu v nemalém nebezpečí: neztratili však mysl. Poznavše vůdce rozkolníků v radách městských a tušíce patrně, že jimi vlastně vše zosnováno jest, vyhrožovali jim ztrátou života, neodvrátili-li luzu tuto tolik je tu znepokojující. „Jest-li toho třeba, abychom uhájili našeho arcibiskupa, pravili katolíci, my volíme všichni zahynouti: avšak vztežte, prvé nežli my zemřeme, bude veta po vás!“ Načež pozdvihl palatin svou kovanou hůl, vyhrožuje Janu Terlikovskému, náčelníku rozkolných a Tyškyjevič míří svou bambitkou naň volaje: „Ty's, bidníce, příčinou všeho zlého! Uchovej nás Bůh, věru, ty mně neujdeš!“ Josafat se postavil mezi ně, aby se neštěstí nestalo.

Tato neohroženost zlomila sílu buřtíků rozkolných; i snažili se utišiti pobouřený lid. Prosili, by sami ustoupili. „Což nevidíte, že vašeho představenstva život je v nebezpečí? Nevydávejte nás jisté smrti! Jest vám pak samým všeho se báti, urazíte-li královské Veličenství!“ Lid se zarazil. Výbor městský mu znova domlouval, by se bral zpátky. Konečně se podařilo, že uprázdnil se arcibiskupovi, palatinovi a ostatním katolíkům, již se byli v radě shromáždili, východ. Josafata vyprovázeli jeho dva nejvěrnější přátelé.

Na jeho tváři nebylo pozorovati ani nejmenšího hněvu aneb rozčilenosti; což na rozkvašený lid tolik účinkovalo, že ani nejmenšího se jim nestalo. Ubíraje se do své arcibiskupské residence pozdravoval po svém způsobu vše, přátele i nepřátele, koho byl potkal.

Než lid nesměje si vyliti svou zlost na arcibiskupovi, chystal se tím více na notáře Džahyleviče. Jelikož jej neviděli vycházeti s palatinem, měli za to, že ještě jest na radnici. I uzavřeli vrata a dvěře, by jim uniknouti nemohl; načež se dali do hledání. Ale vše bylo marno. Jeho přátelé si vyprávěli, že jako zázrakem tehdy ušel luze, projda jejími řadami, aniž byl od nich poznán. Džahylevič sám nebyl s to vysvětliti, jakým způsobem jim bez úrazu unikl. Niceforu Hryckyjevičovi, knězi sídelního chrámu, zasadil Jan Chodyga, urputný rozkolník a nepřítel Josafatův, ránu, že by jej byl zavraždil, kdyby se byl nebál následků nemilých proň. Celou tuto událost až do podrobná vypravuje nám latinský biograf Jakob Suša.

Patrně bylo ze všeho, co se tu dalo, že se jim jednalo o bezžiti arcibiskupovo. Nejlítěji si počínaly ženské, ozbrojené noži a kameny, na hlas před se berouce, že jej ukamenují a pak na kusy rozsekají. Ale Josafat nepomýšlel na nijakou ochranu, tím méně na pomstu; ani mu nepřišlo na mysl dáti potrestati snad vinníky, již se byli proti němu prohřešili. Obcovał se všemi s láskou oteckou i s rozkolníky jako dříve, ano jeho láska k nim ještě rostla, poněvadž měl příležitost milovati nepřátele své. I zval je k sobě, jak čteme u téhož životopisce, do paláce, ke stolu a kde se příležitost naskytla. A v pravdě, jeho shovívavost získala mu leckteré z nepřátel, ano mezi nimi se nacházel též Jan Terlikovský. Přijdouce do paláce

arcibiskupského vrhali se k nohám svého arcipastýře prosíce jej za odpuštění. Josafat pak, prolévaje slze radosti, odpustil jim, obejmul je jako otec své syny, jež byl již nedočkávě dlouho očekával. Zavedl je do chrámu, kde nejdnou zapěl a dal svými proslavenými zpěváky zpívati na poděkování: „Tebe, Bože, chválíme.“ Což činival, kdykoliv se mu podařilo naléztí pobloudilou ovečku a uvéstí ji do ovčince Kristova. „Můj Bože,“ rozradován říkával svým přátelům, „nalezl jsem bloudící ovečku a vaši péči ji svěřuji.“

Na to se odebral zase do Vitebska chtěje městu osobně sdělití dopis královský. Jaká byla nálada města vitebského k němu při poslední návštěvě, ještě nám je známo. Když se na radnici Vitebsčané se svým arcibiskupem sešli, a Josafat jim dal předčítati královský list, tuť veřejně prohlásili, že se chtějí proti unii brániti jakýmikoliv zbraněmi, a bez ohledu na místo-palatina a ostatní úředníky královské, házeli houfně do radní síně své beranice na znamení, jak smýšlejí proti Josafatovi. Brzy se ozývaly též jich rozmrzelé hlasy. Když pak sloužil arcibiskup v chrámě biskupském služby Boží, přepadli rozkolníci chrám, zbili kněze i sluhy arcibiskupské a vyloupili pokladnici. Měšťanosta však po své povinnosti ujal se práva a pohnal vinníky před soud.

Tito dostavíce se až do jednoho, vyhrožují mu ukamenováním, neupustili ode pře; načež obnovili před ním přísliby své proti Josafatovi. To se dalo koncem února r. 1622.

Počátkem března byli rozkolníci soudem královským přinuceni vydati odňaté chrámy arcibiskupovi: vydali je, avšak již cele spustošené a ze všeho, co ceny mělo, vyloupené. Katolické služby Boží dle obřadů řecko-slovanských se tedy do Vitebska zase vrátily, než

pravověřících bylo tu jen málo a ti bývali co den, až skoro i v chrámech samých, vystaveni surovému násilí buřičů rozkolných. Co jsme tuto vyprávěli, nalezá se zaznamenáno v památních knihách hradu vitebského z oné doby.

Únavnou prací celého roku 1621 vydobyl si Josafat nejedno stanovisko ztracené a shromáždil kolem sebe dosti velký počet zbloudilých: ale nepřátelé jeho se nebáli a nevzdávali se svých nadějí. Ohlédnemo-li se po příčinách, nalezáme je v celém položení království polského.

Král Sigmund III. poslal do Vilna nejvyššího kancléře Lva Sapiehu, aby zlomil drzost pobouřených měšťanů; a devět buřičů tu bylo zajato. Nebyla to snadná práce: s jedné strany viníky po spravedlnosti trestem postihnouti ani příliš shovívavě ani příliš přísně, s druhé pak jich chtivosti po krve prolévání nevyhověti. Posledního si rozkolníci velice přáli. Vešel tudíž velkokníže litevský u vyšetřování tím, že se s místokanclérem svým a místo-pokladníkem nejprve dorozuměl, aby překazili rejdy rozkolných biskupů a jich soupřeženců ve Vilně. Raditi se mu bylo s metropolitou Ruským, jak by se nebezpečný požár tento nejsnadněji uhasiti dal, jak viníky potrestati a ostatní buřice v zemi a po městech ukonejšiti, by se vzdali svých zlovolných záměrů. Král sám jemu psal: „Ponechávámě vašemu úsudku, uznáte-li za potřebné pohnati Smotryského na sněm. Jestli člověk sprostý co do rodu svého, soudem církevním odsouzený, má-li se vzíti s ostatními ve Vilně na púhon. Vyšetřetež, co by bylo činiti; a sdělte nám dle uznání.“

Než nic rozhodného se nestalo; ostaliti v polou cestě státi. Co tedy na plat, když hlavou byl rozkolný arcibiskup Smotryský a jeho nezajali! Vytatil se na chvíli z Vilna, aby spěchal

ku svému rozkolnému metropolitovi a tento zase ku svým, úhlavním totiž nepřátelům unie, Kozákům, aby hodně králi vyhrožovali, nepovolili. Zdaž to nebylo patrné pronásledování řecko-slovanských katolíků?

Nejvyšší kancléř, ač jinak velmi moudrý byl a upřímný katolík a veliký ctitel sv. Josafata, obrátil své ostří proti arcibiskupu polockému a předhazuje mu v obšírném psaní jako by on svou apoštolskou činností byl zavinil všechny hrůzy a nebezpečí, kterým celá říše byla vystavena. Arcibiskup se viděl odkázána proti nepřátelům vnějším na ty, proti kterým měl věsti náboženskou válku. Právě r. 1621 byla zaplavena Polska hroznou mocí tureckou. Sultán Osman, rozhnčvaný vpády Kozákův, vytáhl do pole proti Polsku v čele tureckého vojska 300.000 mužů s 260 děly. Proti takové spoustě potřebovali Poláci pomoci Kozáků, kteří též ji slíbili. A kozácký hejtman Konaševič s 30.000 Záporožci proklestil si cestu skrze husté davy turecké a pomohl vojsku královskému k vítězství. Po celý měsíc září doráželi Turci na opevněný tábor polský; a když se konečně strašný útok Turkův na den sv. Václava, 28. září, nezdařil, učiněn jest 9. října mezi Tureckem a Polskou pokoj.

A právě ti, co nejvíce přispěli k vítězství Chotinskému, byli nejzarytější nepřátelé unie. Tuť bylo přetěžké jednání, poněvadž co den zpupnost rozkolníků se rozmáhala. V Kyjevě předpadli katolický klášter řecko-slovanský, kde starostu jmenem Grekoviče zavraždili. Z Kyjeva táhli do jiných měst, všady lid proti unii pobuřující. Především však namířeno měli na arcibiskupa polockého, o němž již tehdy, rok před umčením jeho, šlo jako okružníkem tajemství, že odstraněn býti musí stůj co stůj, třeba i násilím. Očekávalať se jenom vhodná chvíle.

Metropolita řecko-katolický, Ruský, vyjednával s králem ve Varšavě a získal jej pro své záměry. Než stavové zeměští snýšleli zcela jinak! S Kozáky prý smír býti musí, byť i měla býti obětována unie. Beztoho zavadala podnětu ke vzpouře a nepokojům tolika let od počátku svého. Proč a jak, to neřekli: avšak bývalo by dobře, kdyby se byli přiznali. Neboť jediné proto byly bouře skrze sv. unii, že nechtěli se státí katolíci řecko-slovanští ani obětí protestantismu ani obětí rozkolných Řeků.

Sv. Otec tehdejší, Řehoř XV., osobně psal v záležitosti té králi, litoval a stěžoval si na útisky sv. unie, domlouval mu, by takové týrání a utrpení katolíků netrpěl, povzbuzoval jej k obraně a na metropolitovi hnězděnském a primasu církve v Polsece žádal, by byl králi radou nápomocen.

Nejhorší při všem tom bylo, že si rozkolníci hráli na nevinné a utiskované. Roku 1623 vidíme na říšském sněmu rozkolného arcibiskupa Smotry-

ského, ne jako vinníka, ale jako žalobníka, s celou řadou vylhaných krivd, které spíše sami katolíkům nadělali, nežli utřžili. Ruský byl ovšem dobře obrněn proti němu a posvětil na pravdu, že se očekávalo všestranné zastání svatě unie. Avšak při nejlepších nadějích vypadl rozsudek velmi bledě pro samý strach, ježž měli král i rádcové jeho. Majít se vespolek snášeti, bylo konečné vyřízení!

Tedy hierarchie rozkolná jako by na sněmu varšavském byla proti hierarchii katolické uznána. Metropolita Ruský píše o tom všem velmi krásně do Říma na kongregaci pro rozšíření sv. víry. Vše nás opouští na světě a stavi se proti nám; „jen svatá stolice apoštolská nás neopouští a náš král.“ V pěti člancích líčí všeliká bezpráví a příkoří sv. unii činěná. A Řím se právě chystal na výdatnou pomoc, když se roznesla zpráva, nevím zda-li více bolestná nežli radostná, o umučení arcibiskupa polockého, Josafata z Vitebska.

(Pokračování.)

Jubilejní pouť do Lúrdů.

(Pokračování.)

Z Nancy do Paray-le-Monial.

První hlavní stanicí na pouti naší do Lúrdů bylo pro nás nejvýznamnější místo „Paray-le-Monial“ — město, ve kterém blh. Markétě Alakokové Božský Mistr ráčil své Srdce zjevití a všechny poklady ji otevřítí, kterých mají býti účastní všichni upřímní citelé Jeho. Proti Lúrdům jest Paray ovšem ještě nepatrné místo poutní, ale jest právě podle Srdce Ježíšova, podle toho Srdce tak pokorného, tak milostného, které všech pokladů jsouc plno, vechoťné je rozdává všem, kteří s důvěrou je vyzývají, — ale které na přímluvu

Matky Boží jest ochotno ještě více činiti. Svatyně na místě zjevení jest nevelká, ale přebohatě ozdobena a stěny celé pověšeny památnými mramorovými tabulkami na důkaz díků za obdržení dobrodiní. Nevelká tato svatyně jest svatyní světovou, mimoděk modlí se tu poutník s plnou důvěrou a odchází odtud s vědomím, že nebyl oslyšen. Z této svatyně přicházíme do katedrálního chrámu, který souvisí se starým, od nekřesťanské vlády francouzské zabraným (zrušeným — a ku světským účelům upotřebeným) klášterem starobylým; — všude po celém tak zvaném světě z b o-

řeniště „pokroku“ vedle nových krásných chýží, které šlechtí „zatmění“ zasvěcují Bohu a podpoře bližních, — všude odvěky boj obětavého křesťanství proti surovosti neznabožské. Toť historie křesťanství: boj lásky proti zlobě!

V tomto stoličném chrámu Páně, který božskému Srdci jest zcela zasvěcen, nalézal jsem několik těžce nemocných, uložených na marách čili na postelích, ani před oltářem pobočným leží a v plné důvěře — očekávají zázračného uzdravení. Zajisté, že mnohá uzdravení se zde dějí, jinak by tolik často na únor nemocných zde neprodlévalo v očekávání uzdravení. Ach, jaká to víra, jaké to odevzdání do vůle Boží! Celá atmosféra veřejného života ve Francii jest, řeknu směle, neznabožská, a proto s tím větším úsilím bojuje milostivý J. žis o duše, které stát ďáblu chce zasantročiti, s tím větším úsilím tulí se uvědoměti katolíci k milosrdnému Srdci Pána Ježíše. Kdokoli nepředpojatý sem přijdeš, nemůžeš se uzavřítí mocnému vlivu těchto událostí. Tu se také vysvětlí, proč v posledních letech právě ve Francii tolik divů a zázraků se děje na poli náboženství. Nám, kdo ještě v příznivějších jsme poměrech náboženských, jest to důrazné „memento,“ abychom nespali, ale, dokud jen trochu času jest, všech možných prostředků se chopili ku znovuzrození křesťanskému.

Z Paray do Lúrdů.

Pout' do Lúrdů zemí francouzskou jest, jak jsem byl s vrchu řekl, skutkem kajicným, — o to se starají posluhové železnic; proto netřeba cestu dále popisovati. Proto jsem mlčením pominul zástavku v Hymontu-Mattaincourtu, kde poutníci měli svou poklonu učiniti blh. P. Petru, jehož ostatky zde odpočívají. Z Paray jeli jsme do Lúrdů od 6 $\frac{1}{2}$ ho-

diny odpoledne v pátek do 9 $\frac{1}{2}$ hodiny večer v sobotu, a v celém vlaku konaly se modlitby a pobožnosti, jako bychom pěšky pout' konali. Každému byl dán pořádek denní, jehož muselo býti setřeno v celém vlaku, a který zajisté dal společnosti opravdový ráz poutníků. Uvádíme na př. řád z Paray do Lúrdů:

V pátek 17. srpna, v 5 h. 26 m. večer odjezd z Paray-le-Monial. Magnifikat.

5 h. 40 m.	—	<i>přijezd</i> do Digoinu. Modlitby při začátku pouti.
	—	do Saint-Agnan, Gilly, Diou, Dompierre-Sepfond. 1. růženec.
6 h. 50 m.	—	do Thiel. Devítník, loreťanské litanie.
7 h. 48 m.	—	do Montbeugny, Moulins. 10 m. čekání.
	—	do Bessay, La Ferté-Hauterive, Varennes, Grechy. 2. růženec.
8 h. 45 m.	—	do Saint-Germain-des-Fossés. Modlitby večerní.
	—	St.-Remy, Montaignet-Esc. 3. růženec.
9 h. 40 m.	—	Gannat. Mlčení.
	—	Aigueperse, Poutmort, Riom, Gerzat.
10 h. 25 m.	—	Clermont-Ferrand, 10 m. čekání.
3 h. 50 m.	—	Murat, 5 minut čekání.
	—	Ave Maria stella.
	—	Le Lioran, Saint-Jacques, Thiezac, Vic-sur-Cère, Polminhac, Arpajon.
5 h. 56 m.	—	Aurillac, 10 m. čekání. Modlitby ranní a rozjímání.
	—	Ytrac, La Capelle, Le Rouget, Boisset, Maurs, Bagnac, Figeac.
8 h. 40 m.	—	Capdenac, 10 m. čekání. Modlitby mešní.

8 h. 40 m. *příjezd* do Monteils, Najac, La-
guépice.
10 h. 40 m. — Lexos, 5 m. čekání.
1. rúženec.
--- Vinrac, Donnazac, Ca-
huzac. 2. rúženec.
11 h. --- m. — Gaillac, l'Isle-d'Albi,
Rabastens, St-Sulpice.
Anděl Páně.
1 h. 40 m. odpoledne — 2. h. 55 m., *odjezd*
z Toulouse. Ave Maria stella.
Empalot, Gironis, Portet-Saint-Simon. Ne-
špory o nejsv. P. Marii.
Muret, Longages, Corbonne. 3m. čekání.
Zpěvy lúrdské.
Saint-Julien, Cazères, Martres. Litanie
lorcťanské.
3 h. 40 m. — 4 h. 55 m. Boussens.
10 m. čekání.
Saint-Martory, Labathe. 3. rúženec —
atd. atd.

Kdyby někdo z našich krajanů
měl kdys příležitost podobné pouti po
železnici se připojit jako účastník,
radíme mu, aby pořádek ustanovený
zevrub a svědomitě zachovával a nijak
od něho se neodchyloval, zvlášť je-li
knězem, od kterého francouzské kře-
stánské obecenstvo vždy očekává, že
jest vůdcem, aspoň hlavním sloupem
toho pořádku, buď si odkudkoli, když
jen jest knězem. Na doklad toho sdě-
luji, že někdo z naší společnosti, který
těch ustanovení méně šetřil a cestu více
za pouhou zábavu považoval a tak
se choval, ředitelstvím pouti brzo byl by
vyloučen býval a z vagonů vyhostěn,
a pouze z ohledu ostatních poutníků,
jichž známým byl, jeho v celém shro-
máždění trpěno — jak mně to později
bylo řečeno. Ovšem jest taková disci-
plína dobrá, ba nutná, má-li se uvaro-
vati celá zbožná společnost pomluv ne-
zaviněných pro některého lehkomyslníka.

Po mnohých ostudách na železnici
dostali jsme se šťastně do kýžených Lúrdů.

V Lúrddech.

Do Lúrdů jsme dojeli o 1/2 10. ho-
dině večer a bez dlouhého smlouvání
najali jsme sobě, jakmile nás z ohradí
nádražního propustili, fiakra za 5 franků,
který nás bezpečně dovezl do hostince,
který jsme mu udali. Mnozí poutníci
přijímají nabídky soukromníků a uby-
tuji se v rodinách za 3—4 franky denně,
beze stravy, kdežto v hostincích se platí
denně i se stravou (která ovšem za
mnoho nestojí) 12 franků (as 1/2 6 zla-
tého r. č.). Nevím, co bych měl více
odporučiti. V hostincích máš přece jakýs
pořádek a jsi samostatnější, kdežto v ro-
dinách musíš se úžiti a jsou-li někde
nemocné děti, v noci ani oka nezavřeš.
Nejjednodušejí by ovšem bylo, najmouti
si postel pro první noc beze stravy, a
je-li počasí příhodné, přenocovati statní
noci zrovna u jeskyně, nebo u kostela,
jak to mnozí poutníci činili. Hlavní
touha každého poutníka jest, spatřiti
jeskyni, vkročiti do basiliky, napítí se
ze zázračného pramene a umýti se jeho
vodou. Proto nemohli jsme se rána ani
dočkati a hned na úsvitě spěchali jsme
za město ku skalám Masabielským,
vzdát Bohu dík, poklonit se Panně
Marii a přednést své záležitosti.

Celé město Lúrdy hemžilo se ci-
zinci, domácí lid jest v malinké menšině
a můžeme říci, že jest více k posluze
cizinců, z kterých ovšem nyní hlavně
i žije. Jsme nyní v Lúrdu, u cíle své
pouti, jsme na místě, kde makavými
důkazy hlásá se moc a dobrota Matky
Boží, jsme u podivuhodného pramene,
jímž veškerý neduh se uzdravuje, ne
právě vždycky a hned, nýbrž jak Bůh
usoudí, ale každého takřka dne, ne-
přetržitě.

(Dokončení.)

Všem ctitelům božského Srdce Páně.

Svatý Otec Lev XIII. napomíná v nejnovějším listu všechny křesťany, celou církev, abychom činili pokání a vzbuzuje nás k modlitbě vroucné, abychom všickni pospolu Boha všemohoucího prosili, aby milostivě jak církevní tak občanskou společnost ochránil od všelikého zla a nátlaku nepřátel, kteréž jsou tak závažné, tak všestranné, že lidská pomoc tu nepostačuje, že jediný Bůh nám pomoci může. Náměstek Kristův napomíná nás, abychom s prosbou obrátili se k Marii, Pomocnici křesťanů, abychom její mocnou přimlouvu dosáhli, čehož sami dosáhnouti nezasluhujeme. Svátý Otec udává, doporučuje nám také jistou modlitbu, modlitbu sv. růžence; poněvadž touto pobožností právě křesťanstvo několikrát od veliké záhuby vysvobozeno bylo. Maria Panna, zjevivši se 1858 v Lúrdu, držela v rukou sv. růžence a volala: „Pokání, pokání, pokání! Modlete se růžence, činite pokání za obrácení hříšníků!“ A nyní, po 25 letech, vyzývá sv. Otec celý svět křesťanský ku pobožnosti sv. růžence, jako modlitbě mocné, Rodičce Boží milé. A proč máme pokání činiti, proč růžence se modliti? Jest již tak zle? Ba jest zle! Abych obraz nynější doby ve hlavních rysech podal, postací, řeknu-li, že zloba všecku pozemskou moc má ve své moci, že všemu dobrému, jak v oboru církevním, tak v občanském, záhubu přiněsti se zapřisáhla, a všemi silami a prostředky ku záhubě všeho stávajícího dobrého, jako náboženství, mravům, zbožnosti, pravé vzdělanosti, pracuje. To vidí, slyší a cítí všickni, kdož nezavírají oči, aby neviděli, kdož nezacpávají uši, aby neslyšeli, kdož srdce nezatvrzuje, aby necítil. A kdo to zlo hrozné vidí, slyší a cítí, nařikají, ale pomoci nemůže nikdo.

Vedeme život smrti, která na celé společnosti ustavičně hlodati se zdá. Církev svatá se utiskuje, a s ní, matkou svou, cítíme my věrní katolíci bolestné rány nevěry a nemravnosti, jež vesnice, města, ba celé země pustoší. Což nám jiného zbývá, leč pokání činiti, a na volání sv. Otce sv. růžence se modliti?

Či kdy bylo více potřebí činiti pokání, ne-li za našich dnů? Války, mory, nemoce, zemětřesení, ohně, povodně, neúroda, drahota, chudoba se zmáhající tíží všecken svět.

Celá Evropa podobá se sopce oheň chrlicí, která hrozí všecko zničiti. A což horšího jest, jest všeobecné zmáhání se nemravností, která jako rak hryze na jádru nevinnosti a ctnosti; neunavně pracují nepřátelé na záhubě církve, sv. víry, tajně i veřejně, lstí i násilím, všemi možnými, ba sebe horšími prostředky, beze studu, beze cti a beze práva. Příkázání Boží se přestupují veřejně a s posměchem; kněží vyhlašují se za svědce lidu; sv. svátostem se rouhají; nejkrásnější ctnosti prohlašují za nepřirozené; a nejhorší a nejpřirozenější nepravosti se vyhlašují za pouhé zábavy; zjevené pravdy víry zapírají; a k této záhubě užívají zvláště prostoty, nevědomosti a lehkovérnosti lidu; slovem všecko časné i věčné dobro jest nad propastí; jest se nám obávati všeho zlého pro tento čas i pro věčnost.

Pokáním může se vše napravit, všechny tyto tresty odvrátiti. Hle, David činil pokání; Ninivetští činili pokání v zíní a postu, a odvrácen jest trest Boží od nich. Neodkládejme s pokáním jako Saul, jako Achab, jako Antioch, abychom rovněž nezahynuli, podobajíce se neužitečnému stromu fíkovému. Hle, jak veliká potřeba, abychom Bohu spravedlivému učinili zadosť za hříchy, za

než trestání jsme. Spasitel náš zjevil před dvěma sty lety blh. Margaritě nevýslovné bohatství svého božského Srdce, ukázal se celý hořící láskou k nám lidem, žádaje jedině spasiti nás. Zjevil se však, jako by měl ruce svázaný hříchy našimi, které místo milostí a milosrdenství Božího spravedlnost na svět svolávají. Prosbami zařikal všechny věřící, aby byli jeho oddanými přátely, aby mu ruce rozvázali, spojující své pokání a zadostučinění s jeho utrpením na zemi. Toť zajisté veliký důkaz, jak máme činiti pokání, kteréž by smazalo hříchy života našeho. Poskvrnili jsme život svůj obcováním se hříšníky, s nevěrci, ba i svou vlastní náklonností ku zlému; byli jsme zahrabáni tak říkajíc starostmi

o časný zisk, duch náš zesvětačil a tak jsme na pokání zapomněli. Nezbyvá nám, leč polepšiti se v každém ohledu, jen tak se zachráníme. A tudíž navrhuje, abychom sami za sebe, za náš národ, za celou církev pokání činili.

Nuže, poslechněme hlasu dobrého pastýře Ježíše Krista, jehož srdce plápolá láskou k nám, číňme pokání, usmířme spravedlnost božskou. Obnovme důvěru svou k Marii, matce Boží a matce naší, chopme se sv. růžence. Pak budou hory a údolí, krajiny a města, pole a chrámy naplněny chvalozpěvy Panny Marie. Tenkrát časný blahobyt bude vzkvétati, víra sesílí, mravnost se povznese, nevinnost a ctnost obživne, a trestající ruka Páně od nás se odvrátí.

Dopis o apoštolátu modlitby.

Měli jsme shromáždění v Toulouse městě, abychom vespolek pojednali o bratrstvu apoštolátu. Podivili jsme se, jak blahodárně zkvétá apoštolát, jak v horní Francii a Belgicku, tak také i v Anglii. Jestliť to spolek světový, čítající bez mála 35.000 údů prvního stupně apoštolátu; více než 5000 údů druhého stupně a 7500 údů se společilo, jenž každodenně svůj desátek růžence se modlí na úmysl apoštolátu. Více než 3490 sv. přijímání usmírujících počítá se týhodně i měsíčně, k němuž se horliví apoštolé modlitby zavázali, a ti jsou třetí stupeň. V tomto spolku počítá se 300 horlitelek a 150 horlitelů, z nichž sestává výbor bratrstva a vícekrát se shromáždí, aby horlivost svou poznovu vzbudili a o prostředcích rozšíření apoštolátu se poradili. — V Anglii se apoštolát modlitby pomalu ujmá a to na jisto. — Ve Španělsku se šíří apoštolát náramně rychle, neboť v době dvou

měsíců, srpna a září, zapsalo se do apoštolátu více než 300 údů.*)

Podáváme tuto čtenářům svým přehled rozšíření apoštolátu modlitby v posledním desetiletí. V měsíci květnu r. 1873 počítalo se 20.574 členů druhého stupně; v Evropě jich bylo 19.644; v Asii 48; v Africe 89; v Americe 750; v Australii 430. V měsíci srpnu 1878 vzrostl počet údů na 31.889; v červnu 1881 na 32.582. Konečně v září 1883 počítá se jich 35.606. K těmto členům druhého stupně přivtělo se 13 millionů jiných příbratřených údů.

Třeba jest věděti, že tito přivtělení spolučlenové připočtení bývají ke druhému stupni apoštolátu pod tou výminkou, aby byli horlitély neb horlitelkami, aby hleděli více a více získati členů.

*) V našich krajích bohužel jaksi ochabuje tento blahodárný spolek. Potřeba vydatného povzbuzení k této vzájemnosti křesťanské.

Při tomto shromáždění ředitelstva apoštolátu modlitby dále bylo zjevno, že čtrnáctero rozličných vychází časopisů božského Srdce Páně, kteréž po všech zemích, mezi všemi národy na té širé zemi účtu božského Srdce Páně rozšiřují. V pravdě síla to veliká a podivuhodná, a jest nemalou hrází proti špatnému tisku. Čtenářů těchto časopisů v rozličných jazycích počítá se na sta tisíců.

Mimo tyto čistě lidské prostředky máme ještě nemálo jiných. Všecky veliké duchovní řády mužské i ženské, všechna veliká bratrstva katolická mají přímé spojení a účastnictví na modlitbách a zásluhách apoštolátu a

těch 40.000 usmířujících sv. přijímání každodenních zajisté prospívá všem k duševnímu blahu.

Tak tedy máme lidskou i božskou pomoc ku šíření apoštolátu modlitby a všecky nástrahy nám činěné budou marnými.

Když se všude tak apoštolát modlitby rozmáhá, nuže, hleďme i my na Moravě, v Čechách a ve Slezsku, aby zkvétal spolek náš. Příčině se sami, navštěvujme nejsv. Svátost oltářní, modleme se na úmysl sv. Otce růžence, čtème dobré a nábožné knihy, rozšiřujme dobré knihy a časopisy, nebo tím širíme také ducha katolického, a jsme tak pravými apoštoly uprostřed světa.

Milodary božského Srdce Páně.

Z Heřmanic u M. Ostravy vzdává jistý jinoch slíbené díky za dosažení klidu ducha a vysvobození z trapného postavení. Vzal útočiště své k Božskému Srdci Páně a odstraněny ihned všechny úzkosti.

Z Brna děkuje jistý učitel za dosažení zdraví a sice, jak pevně věří, na vykonaný devítník k Panně Marii Filipsofské.

Z Jaroměře děkují za uzdravení otce na přímluvu P. Marie Lúrdské.

Z Kroměříže a z města nejmenovaného děkují B. Srdci P. a Panně Marii za šťastnou zkoušku.

Z Roketnice děkuje T. K. za úplné uzdravení.

Z Koumle děkuje jistá osoba, která ve svých bolestech brala útočiště k Panně Marii Filipsofské za úplné uzdravení.

Z Mor. Ostravy děkuje A. D. za uzdravení od dny, kterého dosáhla devítidenní pobožností k Panně Marii Lúrdské.

Modlitba sv. Alžběty Durynské.

Jakkoliv dojemný život této světice čtenáře až k slzám pohne, předce nejutěšenějšího dojmu způsobí v duši naší její krásná modlitba při smrti mladého, vroucně milovaného manžela jejího, Ludvíka lantkraběte Durynského. Zahynul totiž ve křižácké válce a ona, vdova s třemi dětmi, mezi necitelnými švakry

tu zanechána. Tato rána velice zdrtila jemnocitné srdce její, hned však se v duchu svém zkormouceném sebrala a takto svému bolu ulevila: „Viš, ó Bože, že na tomto světě nic nemilovala jsem více, než manžela svého; a nikoliv snad jen proto, že manželem mým byl, nýbrž, že i také Tebe z celého srdce

miloval. Poněvadž však Tobě zalíbilo se, jej k sobě povolati, jsem s dopuštěním Tvým spokojena, a kdybych mohla jej snad jedinkým „Otčenášem“ proti vůli Tvé opět vzkřísiti, nemodlila bych se jej. Toliko prosím Tě, uděl mu věčného pokoje a mně milosti, abych mohla Ti až do smrti věrně sloužiti. Poněvadž umřel on, chci i já od téhož okamžiku umřítí sama sobě a marnému světu tomuto.“

Kéž by všichni, jenž nad smrtí svých miláčeků nekřesťanský vedou nářek, tak pozdvihli k Bohu mysl svou a nezapomínali na slova Kristova: „Kdo miluje manželku, otce nebo matku více, nežli mne, není mne hoden!“

Vyhnána byvši ze svého hradu a zbavena všeho právního dědictví, nalezla sv. kněžna nuzného přístřeší v bídém chlívě. A přece dala v kostele kláštera františkánského, jež byla založila, zapěti: „Te Deum laudamus!“ na důkaz důků za to, že jí Bůh udělil, se Spasitelem stejného podílu míti v chudobě a opovržení. Pravá rekyne křesťanského sebezapření.

Na jejím životopisu nalezájí vzor svůj členové III. řádu sv. Františka, a znamenitý spisovatel † Alban Stolz věnoval její památce výtečné své péro a mnozí umělci (Fiesole, Dürrer, Führich) svým štětcem malířským oslavili dojemné zjevy života jejího. V. B.

V měsíci listopadu

modleme se za odvrácení a vyhlazení kacířstva.

odivný jest tentó rok. Letos připadla v únoru 25letá památka zjevení Panny Marie v Lúrdu, a letos právě připadá památka narození původce protestantů, Martina Luthera, kteroužto památku chtějí luteráni, kalvini, helveti oslaviti s velikou okázalostí dne 10. listopadu letošního roku.

A kdo byl ten Martin Luther? Martin Luther byl syn chudého horníka saského. Narodil se roku 1483 v Eisenachu. Byl nadán výbornými dary duševními a chtěl býti právníkem; ale broznou událostí rozechvělý vstoupil proti vůli otcové do řádu Augustinianův. Byl pilný v bohosloví a pobožný, ale klidu nenabyl. Byl posvěcen na kněžství a stal se profesorem filosofie na universitě. V tomto čase 1510 poslán byl do Říma v záležitostech řádu. Přišel a odešel z Říma s velikou úctou. Po svém návratu pokračoval ve vyučování na universitě Vittenberské, ale začal zabířdat do bludů, tvrdě, že svobodná vůle člověka nemá do sebe leč síly ke zlému.

Téhož času chtěl papež, Julius II., vystavěti chrám sv. Petra v Římě, největší a nejkrásnější ve světě, a měli naň přispívati křesťané z celého světa, což také bylo slušno. K tomu účelu vypsál on a nástupce jeho Lev X. ve všech zemích plnomocné odpustky pro ty, kteří by skroušenou zpověď vykonalí a k této stavbě něčím přispěli. To však nebylo Lutherovi vhod. Jsa mladý a z horka nakvašený doktor, který dle vlastního vyznání ani nevěděl, co odpustky jsou, začal proti nim kázati a brojiti.

Mimo to vydal 95 položek bohoslovných, naskrze bludařských. Až byl Luther od samého papeže poučen, nechtěl ustoupiti; ano samému papeži hrubě odpověděl a odvolával se ku všeobecnému sněmu. Ale naprav člověče tvrdou

hlavn, můžeš-li. Luthera píchala pýcha, postavil si hlavu, a již nemohl ho nikdo o jeho bludu přesvědčeti, ani sněm církevní. Katolické biskupy, o svou církev zasloužilé, nazýval tyrany, vrahy duší, apoštoly antikrista.

Ovoce takového učení brzo dozrálo. Povstal krutý boj, tak zvaná válka selská, roku 1525, v nížto sedláci a proletáři hrozné páchali ohavnosti, pálili kostely, kláštery, trýznili duchovenstvo a šlechtu; byli prvními demokraty. Luther se tak zapomněl ve své zpupnosti, že se oženil s uprchlou jeptiškou, Kateřinou z Bory. Ovšem po obou nebylo nic. Ve válce Lutherově padlo na 100.000 lidí a ztráta na jmění nedá se ani spočítati. Jeho nauka, že víra sama spasí, nalezla stoupencův, kteří ji ještě více překrucovali, války vzbuzovali, trůny káceli, kostely bořili, dědiny pálili a lidi trýznili.

Tak muž, jinak nadaný, nezbednou snahou církev Boží po smyslu svém opravití, přemnoho zlého natopil; hlavu cirkve hanami obsypával, učení Krista Pána překrucoval, jednotu cirkve potrhal, nesvornosti nase, která trvá až dosud i u nás, zvrátil půdu, na níž křesťanská věda kvetla a tolik dobročinných ústavů vzniklo. Odstraniv božskou auktoritu, uvedl samou svévoli, byl původcem mnohých bludařských sekt, které i mezi sebou nesvorny jsou, tak že nyní v Německu se čítá samých protestantských sekt na 200, a každá má své učení. Může ono býti pravé? Luther sám stal se trudnomyslným. Již roku 1532 pravil v jednom kázání: „Svět bude podle tohoto učení mého co den horší, bezbožnější a nestydatější.“ Dáblí vcházejí nyní do lidí, tak že tito jsou tím lakotnější, nestydatější a horší, než byli dříve, to vidíme všude. V městě Eisleben zemřel roku 1546 Luther, muž, bludař, jenž srdce národů odcizil, jenž rodinná roztrhal pouta, jenž církvi uškodil, ale ji neusmrtil, jak chtěl učiniti; ba právě jim byla církev očištěna od mnohých ran, nemocí a nečistoty, jakéž lidé do ní donesli. A Lutherem samým všechna ta nečistota otekla.

A nyní chtějí bludaři oslaviti den památky jeho dne 10. listopadu. A protož jest na nás, abychom se právě tento měsíc k božskému Srdci obrátili s prosbou, aby poníženo bylo všeliké bludařství, z pýchy pocházející. Ten den má býti všem katolíkům dnem pravého pokání a napravení, co ti bludaři pokazili. Jim bude den ten radostně pekelným. Odporujeme všem ctitelům božského Srdce Páně ten den sv. přijímání, aby jim napravili urážky, jakéž Pánu Ježíši oni bludaři činí. Hleďte také se zachováti, jako hodní a poslušní synové a dcery cirkve sv., buďte poddanými nebeského Krále Ježíše Krista a náměstka Jeho sv. Otce. Přidržme se pevně učení cirkve sv., Duchem sv. řízené a nezboudíme nikdy.

Modlitba.

Ó Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za obrácení všech kacířů a bludařů, aby se vrátili do cirkve svaté. Božský pastýř dobrý chraň nás milostí svou v dobu, kdy nás ovce Tvé rozehnati usilují, a raději spoj všechny v jednom ovčinci Tvé sv. cirkve. Amen.

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc listopad I. P. 1883.

Za odvrácení a vyhlazení kacířstva.

Ó Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavíme na oltáři obětujes. — Obzvláště je obětují za obrácení všech kacířů a bludařů, aby se vrátili do církve svaté. Božský pastýř dobrý chraň nás milostí svou v dobu, kdy nás ovce Tvé rozehnatí usilují, a raději spoj všechny v jednom ovčinci Tvé sv. církve. Am.

Pane Ježíši, zastrž ochranou svého božského Srdce našeho sv. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

Ó přelaská Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!

Sv. Michale archanděle, sv. Josefe, svatí Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Dne

Obzvláště však doporučené je :

1. *Všech Svatých*: Důvěra ve přímluvu svatých v potřebách časných i věčných. Oživení víry v život věčný. Křesťané, již smrtelných hříchů na svědomí mají. Odvrácení nepřátel.
2. *Všech věrných dušiček*: Duše v očistci. Touha po bohumilé smrti. Horlivost v získání odpustků a vážení si pokladu tohoto. Za uzdravení plnicí nemocí a chrlením krve stíženého. † matka.
3. *Sv. Malachjáše, bskp. 1148*: Díky nejsl. Srdci P. M. za milosti pobožnosti růžencovou v říjnu všady získané. Představení domů řeholních Za svornost v rodině, aby Bůh napravil sestru.
4. *Sv. Karla Borom., bskp. 1584*: Rozmnožení úcty božského Srdce Páně, jmenovitě mezi Slovaný. Oprošení za všl vlašnost a obnova v horlivosti křest. Jistý kněz a chorý pán. Bohoslovec.
5. *Sv. Juty, hraběnký a poustev.*: Biskupové rakouského mocnářství. Povolání kněžské. Mladý muž, opilství náchylný. † otec a dítka.
6. *Sv. Leonhárda, poust. 559*: Sv. Otec náš a sbor kardinálův. Snahy jeho na obrácení Slovanů, by modlitbou a skutky byly podporovány.
7. *Sv. Engelberta, bskp. m. 1225*: Světské kněžstvo po vlastech našich. Horlivost apoštolátu modl. Ctnost sebezapírání.
8. *Sv. Bohumíra, řeh. 1118*: Jednota a svornost katol. Slovanů v boji proti nepřítelům církve sv. Úcta sv. patronů našich.
9. *Sv. Theodora, voj. 306*: Císař a král náš. Důvěra v Boha. Věrnost v modlení se církl. hodinek. Překážení všelikých pohoršení.
10. *Sv. Ondřeje Avel., řeh. 1608*: Církve sv. na Rusi. By dobrým snahám ruského mocnáře stran katolické církve od mocných nepřátel jeho škozeno nebylo. Za potlačení nečistých myšlenek.
11. *Sv. Martina, bskp. 400*: Arcibiskup mohilevský, spolu metropolitá všech diecézí římsko-katolických na Rusi. Shoda a důvěra mezi apoštolskou stolicí a carem ruským. Dva mladí manželé.
12. *Sv. Martina, pap. 654*: Školy střední a jich učitelstvo. Povinnosti křesťanské. Vychování dítek ve 4 rodinách.
13. *Sv. Stanislava K., panice 1568*: Noviciaty tovaryšstva Ježíšova. Vyzývání sv. dědiců v zemích slovanských. Úcta študujících k nevinnosti křesťanské. Vytrvalost v boji křesťanském.

Odpustky 100 čili za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o S. hod. muč. sv. na úmysly dne, které i vloženy jsou na oltáři v Lardu, Filipsofdu, Častochoře, Boleslavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly doporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

Apoštolát modlitby čili společnost přátel Ježíše Krista.

Měsíc listopad I. P. 1883.

Za odvrácení a vyhlazení kacířstva.

Dne

Obzvláště však odporučuje se:

14. *Sv. Homobona, kupce 1197*: Díky Pánu Ježíši Kristu za oslavu sv. Josafata po všem světě. Basiliáni v Dobromili. Starý otec.
15. *Sv. Leopolda, markrabě 1136*: Rodina císařská. Horlivost modlitby. Návrat 2 odpadlých sester do církve sv. Duše v očištění. Zdar časopisu dělnického. Zdar záležitosti sv. Hostýnské.
16. *Sv. Otmara, op. 759*: Biskupové katoličtí ve Vilně a Polocku, na Rusi. Jich duchovenstvo se stádeci jim svěřenými.
17. *Sv. Řehoře, Divotv. 270*: Vysoké školy naše. Svěcení neděle v mládeži studující. Sv. zpověď a sv. přijímání. Dítky čtyř rodin.
18. *Sv. Odon, biskp.*: Katoličtí biskupové v Žitomiři a Samogitii se svým duchovenstvem v ruském Polsku. Dělnictvo naše. Nespravedlivé souzení. Dar trpělivosti a snášenlivosti. † syn.
19. *Sv. Alžběty, vd. 1231*: Řád Alžbětinek. Matky a vdovy křesťanské ve svých povinnostech. Na jistý úmysl. Svornost v rodině. Uzdravení kněze. Dar sebezapření. Dar tichosti a mírnosti.
20. *Sv. Felixe z Valou, zakld. ř.*: Slované v Asii křesťanské víry neznali. Zatvrdli hříšníci a u víře vlažní po krajích našich. Dar živé víry. Stalost v dobrém. † rodiče a příbuzní.
21. *Obětovní blh. P. M.*: Družiny a spolky Mariánské mezi našinci. By matky záhy učily dítky účtě Bohorodičky. Následování P. Marie v obětování života. Dobrý příklad na vzájem.
22. *Sv. Cecilie, p. m. 230*: Jednoty ku zvelebení zpěvu církevního. Horlivost panen v ozdobě chrámů a pěstování ctností příslušných.
23. *Sv. Klementa, pp. m. 100*: Bratrstvo Cyrillo-Methodějské. Slované o sv. víru nedbající. Muži naši v úřadech vysokých postavení.
24. *Sv. Jana z Kříže, řeh. 1591*: Řády karmelitánské. Popiel, arcibiskup varšavský a Beresnievič, biskup v Kališi, na Rusi.
25. *Sv. Kateřiny, p. m. 307*: Filosofie sv. Tomáše Akvin., by ještě více příznivců nalezla mezi bohoslovci. Ústavy vychovávací ženské. Vyplnění vřelé touhy. Bratrstvo růžencové v jisté obci.
26. *Sv. Konráda, biskp. 976*: Misie slovanské tu a za mečem. Českoslov. misionáři v Nebrasce. Umírající. Horlivý zpovědník. Uzdravení kněze. Dar sebezapření. Odvrácení příležitosti hříchu.
27. *Sv. Věrghila, biskp. 784*: Rozmnožení víry, naděje a lásky. Diecése sandomirská a lublínská se svým duchovenstvem. Přemáhání náruživosti ve stavu duchovním. Úleva v nemoci.
28. *Sv. Štěpána, op. 768*: Věrnost v povolání dle stavu. Duchovní správcové po venkově. Za sv. trpělivost. Vytvrlost v dobrém předsevzetí. Uzdravení kněze. Zdar záležitosti Velehradské.
29. *Sv. Saturnina, m. 250*: Semináře bohoslovecké a pacholecké. Všestranné podporování katol. tisku. Obětavost příslušná. Dělnictvo knihtiskárny. Nestřídmy. Dar sebranosti mysle.
30. *Sv. Ondřeje, apošt. P. 72*: Církev sv. řecko-slovanská, její duchovenstvo. Setrvanlivost v pravé živé víře. Dar zbožnosti a odevzdání do vůle Boží. V Pánu zesnulí údové katol. bratrstev.

Odpustky 100 dnů za dobré činy konané na ty úmysly.

Každý den slouží se o S. bod. naše sv. na úmysly dne, které i vyloženy jsou na oltáři v Lúrdu, Filipdorfu, Častochově, Boleslavi a m. ost.

Připojíž každý k úmyslům dne: „i na úmysly odporučené v ostatních časopisech apoštolátu modlitby v jakémkoli jazyku.“

V aDventu přiPravujte sVatou CtnostÍ Cestu
spraVeDLIVého souDce!

Štědrovečerní dárek.

I. Betlém.

Betlémě na večír svatý Josef chodí,
Matku požehnanou dům od domu vodi.
„Prosím vás, lidičky, popřejte místečka,
ubohým poutníkům, než ta noc se
přečká.“

Tak od srdce prosí, vždyť je venku
chladno,
a pod širým nebem nocovat nesnadno.
Dlouhá byla jistě z Nazaretu cesta,
než poslušně přišli do Betléma města.
„Lidé ustrňte se,“ prosí Josef dále,
„aspoň koutek přejte, kdes v komůrce
malé.“

I Maria Panna pohledem svým prosí;
i to dítě Boží, jež pod srdcem nosí.
Než, ti lidé krutí, polituj je nebe,
oni Boha svého odháněj' od sebe;
nedali místečka té rodině Páně,
přec by bylo přišlo požehnání na ně.
Už jde Josef svatý, s Marií jdou dále;
by nocleh na tvrdé vyprosili skále.

Chraň nás, Bože milý, od srdce tvrdého,
bychom nezhrdali prosbičkou chudého. —

* * *

II. Chlév Betlémský.

Za městem jeskyně stojí osamělá,
sláma v ní a jesle, toť okrasa celá.
Slunko už zapadlo a venku se stmívá,
chladný vítr fučí, zima je mrazivá.
Kdo to tam po cestě pozdě večír kráčí,
a kroky své přímo k jeskyni zatáčí?
Aj, toť muž a žena, jež sem vede cesta;
Josef a Maria, jsou vyhnáni z města.
„Co si, lidé svatí, co si jen myslíte,
zde jen chlév je bídný, což pak to nevíte?
Není to příbytek pro lid k obývání,
tu jen za deštiva dobytek má stání.“
Vejdou do jeskyně, na kolena padnou,
děkující Bohu za komůrku chladnou.
Tu pak v té jeskyni, na tom pustém
místě,
narodil se v noci Kristus z Panny čisté.

* * *

III. Jezulátko.

Jezulátko svaté, milé,
s nebe kráčíš této chvíle;
s nebe na svět, Boží dítko,
padáš jako jara kvítko.
Bůh Tě poslal, lidé mili
od něho Tě vyprosili;

abys duše jejich hříšné
učinilo svaté, čisté.
Žehnej, vztáhni svou ručičku,
učiň dobrou mou dušičku,
bych vždy hodné dítko bylo,
a Tobě se zalíbilo.

Jan Seda.

Poslední pout' k nejsvětějšímu Srdci Páně.

ak v kalendáři čteme, chýlí se letošní rok ku konci. Tam v té Boží přírodě byl už v listopadu všemu konec. Stromové jakoby nemohli unést listy, nechali je opadati, země taktéž nemohla trávu a květiny již uživit, neboť je sama všechna zkrhlá a ztuhlá, ba i tomu sluněčku tam nahoře zdá se, že vyhasl oheň, neboť již nemůže snít roztavit a musí jej na polích a lukách nechat ležeti. Obloha jest sama mlha a šedý mrak, den vůči hledě se krátí, zrovna jakoby do konce roku dočista chtěl se odtud odstěhovat a nám jen samou noc zanechat.

Než, to už je ta stará píseň, již nám každoročně prosinec zahude. Ovšem v takovém čase — či vlastně nečase — těžko vybízet někde na pout'; však nicméně dobře se nám hodí ten smutný a pošmurný den k věci, o níž chci dnes s tebou, milý čtenáři, porozprávět.

Poslyš, co to má být, a nelekej se!

Onehdy jsem četl hrozný příběh, jenž se jistě paní udál. Ačkoliv dříve dosti horlivou křesťankou byla, pozbyla znenáhla téměř vsí víry v Boha a upadla v čirou nevěru tak, že se směle i Bohu rouhala a těžce Jej urážela. V smutném tom stavu duševním náhle a velmi nebezpečně ochuravěla. Jednoho dne pak pozbyla úplně sebevědomí a

skoro i života. Co se jí při tom událo, vypravuje sama takto:

„Probudivši se z mrákot citím, že jsem studena jako led. Otevru oči, ale nevidím nic: naslouchám ušima, ale neslyším nic; chci vstát, ale nemohu; chci pohnouti nohama, ale nemohu; chci si rukou protřít oči, ale ani to nemohu; cítím, že jsem celá těsně v plátna zavínuta. Nahnu se v pravo, ale tu nějaká zeď, obracím se v levo, ale tatáž zeď i tu, a zeď i nade mnou, a to tak těsně, že mi i nejmenší hnutí tělem nedovolovala. Z počátku myslím, že to sen: ale pak sbírám smysly své a poznávám, že myšlenky mé jsou jasné a dobře souvislé. Upamatovala jsem se na svou nemoc. — Jsem snad posud na posteli? — než, to není dojísta žádná poduška, na čem ležím! — mimo to i hnu-li hlavou, hnu-li nohou, narážím na tvrdou překážku, udeřím-li loktem v pravo neb v levo, cítím bolest! — — — Pro Bůh, kde to jsem? — — — Měli mne snad za mrtvou a — pochováli mne snad? — — — Myšlenka ta projela jako děsný blesk duši mou, a studený pot vyrazil na celém těle mém! Hýbám se opět, hmatám, volám seť jsem. — nikdo neodpovídá, hlas můj zaniká bez zvuku! — Ó hrůza hrůzoucí! teď poznávám již, že ležím v rakvi! — Dvacetkrát za sebou pravím k sobě: »to není možné! — není to možné!« ale vše vůkol odpovídá mi s děsnou jistotou:

»a přece pravda to, — ty jsi — za živa pohřbena!!« — —

Přátelé! čtenářové moji! Bůh nebeský nás chraň všechny před takovýmto neštěstím, nad něž hroznějšího nelze si pomyslet!! — Než, cosi alespoň trochu podobného stane se i tobě, milý čtenáři! Nemohu za to, neboť to čeká i mne tak dobře, jako tebe, bychom zemřeli přirozenou a obvyčejnou smrtí! Přijde ta chvíle, kdy oči jako skleněné obrátí se v sloup a nic nebudou viděti, uši nic nebudou slyšet, a tobě bude tak těsně, tak úzko, jako by tě někdo dusil. Nohy budou jako olovené, nebudeš jimi moci pohnouti, studený pot skropí čelo tvé, nastane zápas se smrtí, a tebe nečeká nic, než hrob! Ó není divu, když umírající s hroznými posuňky se svíjí a sténají bolestí a strachem před smrtí. Však jest také smrt nejtěžší trest zde na zemi, jehož se člověku dostalo za hřích jeho. A není proti smrti nižádného prostředku ani léku, ani odvolání k nějakému vyššímu soudu, neboť ortel smrti vynešen nejvyšším soudním dvorem, takže nelze jej ani odvolati ani změnit. Toliko zbývá tu otázka, je-li aspoň prostředku nějakého, jimž by bylo lze tu hroznou bolest zmírniti, ten děsný zápas se smrtí usnadniti, tu horkou chvíli osladiti?

Co myslíš, člověče, lze-li lék takový nalézt? — —

Zatím se vrátíme k oné paní za živa pohřbené, kteráž nabyla úplna sebevědomí, že leží v temné, těsné rakvi; slyšíme, co vypravuje dále.

»Když jsem seznala hrozný svůj osud, zmocnila se duše mé zimničná šílenost. — Zde, zde tedy máš skončiti život svůj bez pomoci, bez útěchy, v té děsné opuštěnosti, v té noční temnosti — mezi mrtvými!! — A jak ukrutná bude smrt tvá! buď hlad mne poznenáhla umoří, anebo se zadusím!

— Tak jsem sama se sebou rozmlouvala. Rozčilená má obrazotvornost líčila mi nejhroznější muka, jež mne čekají a na-proti tomu nejluznější obrazy o tom světě tam nade mnou. Viděla jsem své přátele a známé, jak se radují svému životu, viděla jsem je, jak jsou šťastni a veselí, majíce čerstvý vzduch a světlo sluneční, a mohouce vespolek se baviti a vyrážeti — a já!! — — Byla jsem nad tím všechna bez sebe, oddala jsem se zlosti a vzteku, volala jsem smrt a prosila ji, aby jen brzy, brzy přišla a vysvobodila mne. V šílenosti své bila jsem hlavou do rakve, ba zuby svými byla bych se rozsápala!!« —

Hle, milý čtenáři! to je druhý osten smrti, jimž umírajícího bodá. Stavit mu na oči minulý jeho život, připomíná mu jeho statek a majetek, jimž zde vládl, ukazuje mu jako naschvál štěstí a blaženost jiných lidí, a tak umírajícímu stav jeho přitěžuje. Ó jak mu bolestno vše kolem sebe a navždy opustiti! Jak mu žalostno viděti lidi tak zdravých a veselých tvář, co zatím on sám a sám leží v bolestech na loži, nemaje nic jiného k očekávání než smrt a hrob! —

Je-li všechno loučení člověku bolestné, jak teprve bolestné musí býti loučení na smrtelné posteli, o němžto víš, že je na vždy! ? Vícekrát tedy již nepřijdeš na svá pole a luka, kde jsi se každoročně těšil z růstu úrody Boží; vícekrát již nepřijdeš navštívit syna, dceru, aneb svou starou matku, ani koho jiného z příbuzenstva!... Než, marné tu všechno nařikání, nezbývá ti, než rozloučiti se již jednou s tímto světem! — — Ale, což není nikoho, jenž by tak laskav byl a na tu smutnou poslední cestu tě vyprovodil? — Přemýšlej o tom sám a já zatím nechám vypravovati onu paní za živa pohřbenou. Právě dále:

»Všecko to pomýšlení o mém stavu bylo sice děsné pro mne, ale přece právě nebe proti té hrůze, která mne pojal, když mi z nenadání přišel na mysl Bůh! — soud! — věčnost! — peklo! — Ach, kterak předstoupím před Boha, jehož jsem tolikráte svévolně a směle urážela? Ach, jak mne uvítá, jak mne tam přijme? jaký nový lrest mne tam teprv očekává? — — Ó již jsem si nepřála smrti, ale přála jsem si raději, na věky ležeti zde v tmavém hrobě, než upadnout v ruce Boha rozhněvaného.«

Hle, za jejího živobytí nevzpomněla ani v myšlenkách na Boha a na věčnost: ba i když se jí něco takového jako blesk kmitlo hlavou, zavřela ihned před tím oči své, t. j. všelikou takou upomínku a strach zapudila ihned z hlavy. Nyní však, jdouc jistě smrti vstříc, nevyžene žádnou mocí ani Boha ani věčnosti z myslí. A to jí působí taková muka, že — jak praví — za živá býti pohřbenu jest nebe proti tomu!

Ovšem, tak se obvykle stává lidem, jenž za dnů zdravých a veselých na přístí soud a přísného soudce nikdy nevzpomenou. Na smrtelné posteli však připadne na ně taková úzkost a bázeň, a mučí a trápí to srdce jejich jindy tak zpupné a vzdorné, že pak v tom krutém zápasu se smrtí ztrácejí odvahu a upadají v málomyslnost. Však bys i za zdravých dnů byl pamatoval na konec svůj, neméně když k tomu přijde, obklíčí tě ta myšlenka na soud asi tak jako když za letního parna vyvstane na nebi černý mrak, plný bleskův a krup. Ano nezřídka i svatým mužům vyžene strach před soudem studený pot na čelo. — Ó človče! příteli, čtenáři milý, jak asi tobě bude jednou v té poslední hodině?! — Ó nezaháněj myšlenky té z hlavy své, měl bys teď ovšem ležeti a veselejší mysl, ale to neulehčí nic

tvé skonání; ba naopak, čím více nyní takovým spasitelným myšlenkám se bráníš, tím krutěji budou tě jednou na smrtelné posteli mučiti!

Protož, buď moudrý a v čas postarej se o to, co by ti jedenkrát nejtрудnější a nejbolestnější hodinku ulehčilo a osladilo. Buď upřímný sám k sobě a poslechni mou radu, kdož ví, budeš-li mít v poslední nemoci své tolik času a síly, bys na to sám pomyslí; kdož ví, bude-li u lůžka tvého kněz a dostane-li se ti vůbec poslední útěchy duchovní!

V jedné staré knize četl jsem, jak se o této poslední pomoci duchovní vyjádřil jistý zesnulý muž příteli svému. Právě takto: »Domluvití a napomenutí zdravého mezi čtyrma očima ku pokání, kdy mu ještě lze, co třeba, vykonal — to je zlato; domlouvati a přimlouvati nemocnému, pokud je při smyslech, — jest stříbro; domlouvati umírajícímu v posledním tažení — jest velmi zhusta — olovo.« —

Vidíš, drahý příteli, a já bych ti tak od srdce rád podal to zlato, — ó vezmi, vezmi je, a dobře použij! Rady té uposlechl a ona paní za živá pohřbená, a majíc nyní po druhé zemřít, jinak se k tomu chystala. V té přehrozné úzkosti podzemní, již ani vyličiti nelze, upamatovala se, že slyšela jednou, že nezamítne Bůh pokorné a skroušené modlitby, a že zvláště umírající může naléztí milost v nejsladším Srdci Ježíšovu. I sebrala se tedy a v myšlenkách vydala se ubohá na pouť k Božskému Srdci, tam k Němu vysílala z hrobu svého vřelé tužby a vzdechy. Již neprosila o brzkou smrt ani o vysvobození z hrobu, nýbrž modlitba její teď byla, aby ji Bůh nebeský tak dlouho nechal v tom hrobě, až by v skroušené lítosti náležitě pokání vykonal, a aby tu hroznou ji nastáva-

její smrt přijal jako zadostiučinění za hříchy její. Po takové vroucí modlitbě upokojila se a nabyla zase odvahy trpěti vše, co jí očekává, pevnou majíc naději, že umírněn bude nyní její osud tam na věčnosti. — Však jinak rozsoudil nad ní Bůh. Vysvobodil ji skrze hrobaře živou z hrobu, tak že sama toto vše mohla o sobě vypravovati. Z věčnosti za tak trpké poučení, jehož se jí dostalo, napravila nyní z gruntu život svůj a co hlavního — lépe se teď připravila na smrt než byla prve učinila. —

Hle, milý čtenáři! z příběhu toho vidíš, že je tu přece ještě někdo, kdo by ti v té poslední hodině v té největší bídě mohl pomoci, kdy není již žádné lidské pomoci. Ano, jest tu někdo, jenž by tebe tenkrát, kdy všickni tě opustí, mohl bezpečně doprovoditi na poslední té pouti do věčnosti: a to není nikdo jiný, než sám Bůh a Pán tvůj! — Ježíš Kristus! že také k tomu ochoten jest, dosvědčuje ti každý obraz Ukřižovaného. Pohleď jen na něj: dává se proto také kříž umírajícímu do ruky, aby si vzpomněl, že i On na kříži tak bolestně umíral dilem i proto, aby nám smrt ulehčil a záslužnou učinil. Mnoho to však na kříži, kdy sám v největších mukách a úzkostech smrtelných tonul, ukázal nám, jak velikou lásku a útrpnost chová Srdce Jeho k člověku umírajícímu. Umírající ten byl lotr na pravici Jeho, tedy člověk, který mnoho zločinův a ohavností spáchal a těžce Boha urazil. Avšak v té chvíli, kdy nezbytná smrt stála před ním a soud Boží ho čekal, sebral se nešťastník a putoval k dobrotivému Srdci Boha-Člověka, jenž nedaleko něho na kříži pněl. Přednesl Mu jen jednu prosbu, jen kratičkou, ale vycházela z litostivého, skroušeného srdce, byla to prosba kajícího hříšníka o milost a vpustění do nebe. A aj, to předobré, milosrdné Srdce Páně nenechalo jej

dlouho prositi, ale slíbilo mu ještě téhož dne ráj nebeský.

Ostatně, jak velikou lásku má Srdce Spasitelovo k umírajícím, poznati lze odtud, že jim pro onu těžkou a trpkou hodinku smrti tři svátosti ustanovil, z nichž každá hojně milosti a posily jim přináší. Víť On dobře, že na rozhodnou tuto chvíli číhá i peklný vlk a poslední činí tu útok, aby uloupil ovceku dobrému pastýři. To neštěstí právě snaží se Kristus Pán svými svátostmi zameziti; padá-li však někdo přes to vše s lůžka smrtelného přímo do pekla, jest toho úplně jen sám a sám vinen!

Slyšíš, můj příteli a čtenáři, to plati i tobě, považ to dobře! Zemřeš-li jednou nešťastně, jsi tím sám vinen! — Hroznému tomu neštěstí můžeš ještě předejíti, spojíš-li se v čas s milosrdným Spasitelem svým na poslední tu cestu. Ale ne nadarmo pravím v čas!

Nebot' chtěti odkládati s přípravou na cestu do hrozně věčnosti až na smrtelnou postel, jest nad míru nebezpečná věc! Za jedno, kdož ví, nechá-li ti smrt tolik času, nepřepadne-li a neodpraví-li tě z nenadání. A dejme i tomu, že to s tebou bude zvolna zkoušeti a jednu nitku života po druhé trhati, budeš-li pak pro bolest moci nejdůležitější a nejzávažnější věc z celého světa tak dobře spořádati, jak by toho vyžadovala? Příteli, je-li ti již nyní za dnů úplného zdraví tak nemilé a odporné, že s tím ode dne ke dni, od roku k roku odkládáš — ó jak trpké a těžké bude ti to teprv na smrtelné posteli! — Protož buď moudrým, bratře, a započni již záhy hotoviti se na poslední hodinku: dozajista nebudeš toho litovati, že jsi tak učinil: — ale hrozně trápití a soužití se budeš, jestli jsi tak neučinil.

Protož, věda nyní, kdo jediný ti pomoci může k šťastnému skonání, putuj již teď, pokud ti lze, častěji k pře-

dobrému Srdci Ježíšovu. Jeť ti tak blízko, že máš jen několik kroků k němu do chrámu. Obětuj si tolik času, abys možno-li každodenně aspoň jedenkrát Jeť navštívil v nejsvětější Svátosti ukrytého; tu si vypros na Něm vše, čeho si žádáš k šťastnému vykročení z tohoto života. Čím častěji Jeť navštívíš, tím více Jeť sobě nakloníš, a získáš si Jeho předobré Srdce tak, že až se přiblíží poslední tvá hodinka, přijde navštívit i On tebe a dobrým vynuknutím a vnitřní útechou přispěje ti vydatně v posledním tvém boji; buď jak buď, nenechá návštěvy tvé bez odměny. —

Ještě prospěšnější pouť k Božskému Srdci Páně jest častější a hodné přijímání svátosti oltární. Ano, sv. přijímání poskytuje duši zázračnou sílu netoliko pro život, ale i pro umírání. Sváté přijímání občerstvuje totiž rosou nebeskou srdce v ctnosti uvadlé, rozněcuje v něm lásku k Bohu a bližnímu, odráží útoky ďábelské, hojí neduhy duše a působí zdárný zrust ctností. A to vše zda to není spolu nejlepší příprava k poslední cestě do hrobu? — Sám Spasitel náš se o tom tak vyjádřil a nařídil blah. Markétě Alakok, aby z lásky k Němu po 9 měsíců vždy prvního pátku přistupovala ke Stolu Páně, začať jí hojnou odplatu přislíbil, řka: »Tobě i všem, kdo takto činiti budou, udělí všemohoucí láska moje milost pravého pokání v poslední hodině smrti, tak že nezemrou v mé nemilosti, ani bez sv. svátosti. Mé Srdce bude jim v té hořké hodině bezpečným útlukem!« — A hle, přislíbení to splnilo se do slova na bl. Markétě Alakok. Svátostmi umírajících jsouc zaopatřena zemřela blaze v Pánu, jak sama říkala: »Sladko umírati tomu, kdo v životě svým pravou zbožností Srdce Páně ctíval!« —

Ale ještě znám třetí způsob putování k Božskému Srdci Páně. — Není-liž

pravda, až budeš ležeti na smrtelné posteli, bude ti velmi milé, přijde-li některá dobrá duše a promluví-li k tobě několik laskavých slov a setře-li ti studený pot s čela! — Ó jak milé by to bylo bývalo i Srdci Ježíšovu, kdyby tam v zahradě Getsemanské, když ve smrtelné úzkosti krví se potil, někdo tu lásku byl Mu prokázal a setřel s čela ony růžové krůpěje! — Ale viz, má duše drahá! To Mu můžeš i teď prokázati! Jakým způsobem by Mu to milé bylo, pověděl též sám blahosl. Markétě Alak., totiž, aby každého čtvrtku u večer v duchu na horu Olivetskou se odebrala a tam s Ním na modlitbách prodlívala, odprošujíc a ukrocujíc hněv Boží nad hříšníky; tak že bude uctívati a spolu oslazovati Mu onu úzkost a bolest, jichž tam zakusil. —

Ovšem hlavní a nejdůležitější pouť pro tebe, milý křesťane, jest, abys zbožným a bohumilým životem den po dni víc a více se přibližoval k Božskému Srdci Páně. K tomu právě směřovaly poutě, jež jsem ti v těchto listech letos vypisoval. Poukázal jsem ti tu na hlavní ctnosti, jež musíš mít, má-li i tvá poslední pouť jedenkrát vésti k Srdci Kristovu; jsouť to zejména pevná víra, upřímné a opravdové odřeknutí se hříchu, spořádání celého života dle předpisů sv. víry naší, statečnost a vytrvalost na cestě dobré, věrná láska k Bohu a trpělivost v snášení křížů. Ovšem sám ze sebe toho nedovedeš, ale právě proto vedl jsem tě k tomu všemocnému Srdci Páně, zde u Něho nalezli dostatečnou pomoc a sílu i všickni ti, jež jsem ti na každé pouti za vůdce postavil. Nuže, následuj jich! Putuj příteli, putuj často k Božskému Srdci Ježíše Krista v nejsvětější Svátosti skrytému, a pak troufám si ve jménu Jeho ti slibiti, že jedenkrát, až se přiblíží konec tvůj, připutuje Spasitel k tobě a pak spolu

s tebou vejde tam do nebeského domova, kde s Bohem Otcem a Duchem Svatým živ jest a kraluje na věky věkův!

A nyní buď s Bohem, má duše drahá, putuj sama dále, blaze a šťastně, a dojdeš-li tam přede mnou k cíli nebeskému, pozdrav tam všechny ty Vyvolence Boží, jenž nalezli již odpočinutí na Srdci svého Ježíše! —

«Ó Jesu, láska moje, já často s Tebou byl; kéž bys i Ty mne tenkrát v lásce navštívil, až duše moje s tělem se bude loučiti. Ó pak jako vůdce ji v radost věčnou provodiš! Pak, věčný soudce Jesu, u milost vejdi s ní, bychom tam na věčnosti zase byli spojeni!»

Úcta sv. Josafata, mučenika, po všem světě.

Podává *Ant. Reizek T. J.* (Dokoně.)

Dospěli jsme životem sv. apoštola rusínského k poslednímu proň roku na tom světě 1623. Kdo sv. unii s Římem za oné doby znal, tušiti mohl, že se církvi řecko-slovanské dostane veliké slávy, jelikož předvídati bylo, že v brzce potече krev mučenická za sv. víru a jmenovitě že Josafat, arcibiskup polocký, sotva unikne nepřátelům svým. Úhlavní nepřítel jeho, rozkolný arcibiskup polocký, Meletius Smotryský, neměl stání ve dne v noci: čekalť každého dne na nějakou příležitost z venku.

Tu se proslýchalo, že kozáci, štváni patriarchou jerusalémským, Theofanem, přepadli klášter vydubický v Kyjevsku, představeného zavraždili a vše spustošili. A na tom nebylo dosti; mělo býti ještě hůře. Rozkolníci roznášeli všudy, že se jim zadostučinění stalo, nyní že mají svobodu náboženství a na zemském sněmu že jsou uznáni, což nijak pravda nebylo. Na správu tuto dal Job Borecký, rozkolný metropolita kyjevský, zbraněmť kozáckými sehnati v Kyjevě katolíky, nutě je násilím, by odpadli od katolické víry, a jelikož se zdráhali, ukrutně s nimi bylo nakládáno. Arcikněz kyjevský, jménem Baŭla, s 2 katolickými knězi byli pro svou věrnost metropolitovi svému,

Josefu Rutskému, obžalováni, před Boreckého předvedeni a nechtíce od katolické víry odpadnouti, byli státi. Matouš, arcikněz šarohrodský, v diecési přemyšlské Antonín Rudkyjevič, basilián, a jiní byli na smrt' mučeni pro sv. unii.

Zprávy tyto přišly až do Polocka, a nepřátelé arcibiskupovi jásalí radostí; spoléhajíce na kozáky měli za jisto, že nastane konec unii a katolické víře na Rusi za krátký čas. Rutský vydává svědectví před komisary apoštolské stolice o sv. Josafatovi takto: „Zprávy o umučení bratří jeho dodávaly služebníku Hospodinovu, beztoho již po cestách jeho běžícímu, myslí, by tím více běžel. Proto ona touha po smrti mučenické vzmáhala se v něm, co uslyšel z rozličných stran o nátiscích, pronásledováních, vraždách — a hrůzách kozákův lžibiskupy na nás štvaných.“ Notáři pak hradu vitebského, Basilu Chotelskému, pravil: „Ó kéž by mě zbavili povinnosti biskupských a poslali představení moji do Kyjeva; s jakou radostí bych spěchal smrti vstříc, abych prolitím své krve zúrodnil zemi vypráhlou, jež by potom přinesla stonásobného užítku!“ Kudy chodil, na nic jako by nemyslel, nežli na oběť života svého. I ku svému správci, věrnému Emanuelu Kantakuzenovi, řekl: „Emanuele, pojďme

do Kyjeva hlásat katolickou víru a sv. unii s Římem!“ — „Vaše biskupská Milost,“ odpovídá jemu Kantakuzeno s ostýchavostí, „já nemíním ještě zemřít.“ Načež di Josafat: „Ó milý bratře, tím dříve bychom se dostali do nebe.“ Vyznání tato se nacházejí v listinách vyšetřovacích o sv. mučeniku od svědků samých podaná.

Než sv. Josafatovi nebylo třeba jíti do Kyjeva. Padouchů žíznicích po jeho krvi našel i doma v odpadlých popech, jakož i v měšťanech, kteří rozšiřovali spisy Smotryského. A jsa o všem dobře zpraven, prohlížel jich úmysly. Jakob Suša nám zaznamenal, že arcibiskup polocký před poslední svou cestou do Vitebska v chrámu Narození Páně zasvěceném slovo Boží hlásal, kdež mezi jiným podotkl: „Není nás tajno, že se nám činí odevšad nástrahy a připravuje smrt. Věztež, že naši největší touhou jest obětovati život svůj pro Pána našeho Ježíše Krista, sv. unii, nejvyšší hlavu církve svaté.

Z Vitebska docházely smutné zprávy. Měšťané se dali pobouřiti proti unii a arcibiskupovi; veřejně se již mluvilo, že se dobude vítězství nad unií, byť to stálo třebas i smrt. Josafat měl v obyčeji spěchati tam, kde bylo nejhůře. Proto oznámil ku konci října, že se odebere do Vitebska. Poločané, co mu ostali věrni, trnuli oň; zrazovali jej, by se tam nevydával. Věděliť všichni, oč se ve Vitebsku jedná, že jde arcibiskup jistě smrti vstříc. Šlechta i měšťané vynaložili vše, by mu vymluvili cestu tuto; než vše bylo marné. „Což já se smrti nebojím,“ byla jeho odpověď. „Kéž bych s milostí Boží byl tak šťasten a mohl si zasloužiti korunu mučnickou!“ Petr Dankovský, městský obhájce a přítel jeho, dosvědčuje: Já mu častěji říkával: „Vaše biskupská Milost! máte v Polocku mnoho nepřátel, již se zapíráhli na Váš

život; ejhle, až do Vitebska je slyšeti, že se vyhrožuje smrtí Vaší arcibiskupské Milosti.“ On mi však odpověděl se sv. Pavlem (Filip. 1. 23.): „Žádost mám rozdělena býti a býti s Kristem; ochoten jsem krev svou dáti za katolickou víru a sv. unii.“ A když jej domácí jeho upozorňovali na nebezpečí: „Moji drazí, odvětil, Boha jest se nám báti a ničeho jiného. Onť ostane s námi a neopustí nás.“

Usnesli se tudíž někteří šlechticové polští, že jej sprovázeti budou, by mu poskytl ochranu před rozkolníky. Josafat se poděkoval za jich ochotnost, stráž pak nepřijal. „Nepřeji si žádně ochrany lidské; jediný Bůh buď mým štítem. Postačí mi vzítí s sebou své zpěváky na mši sv., by mě doprovodili. Ostatně bude pro mne velikým štěstím, smím-li zemřítí za sv. víru. Naději se do něho té největší milosti, které na zemi účasten se státi mohu.“ Tak dosvědčuje u výsledku církevním o mučnictví Josafatově P. Kosiňský. Den odcestování se přiblížil. Ještě jednou navštíví svůj sídelní chrám. Tu obklopen svými čtiteli, od oltáře, ježž byl s celým chrámem sv. Moudrosti obnovil, praví určitě a bez obalu, že zná pikle rozkolných. „Vím dobře, že jdu do Vitebska jistě smrti v ústrety, ale jdu s radostí.“ Kolem sebe vida sbromážděné kněze a svou družinu domácí hořce plakati, těší je řka: „Nebojte se, moji drazí; dojde-li vás truchlivá zpráva z Vitebska, bude se týkati jenom mě. Nikdo jiný při tom života neztratí.“

A tu opět prvé nežli odjel, prohlédl si svůj započatý hrob, ježž si dal ve zdi chrámové na pravé straně hlavního oltáře zbudovati. Až budete hotovi, doložil na rozloučenou, sdělte mi; učiníte mi tím nemalou radost.

Jako v Polocku tak i ve Vitebsku o ničem téměř nemluvil, nežli o smrti a hrobě, a mučnické koruně. „Nelze ani lépe zemřítí,“ vyznal u výsledku

přítel světcův, Řehoř Ušacký, jeho slova, která sám slyšel, „než-li zavražděnu býti pro primát sv. apoštolské stolice. Prál bych vám všem, říkával své družině, byste tou samou smrtí zemřeli.“ Ve Vitebsku jak jej uvítali, snadno si lze pomyslet. Veliké davy lidstva pobouřeného se shlukly, odhodlány potřísniti rukou svých krví nevinného arcipastýře. Obstoupivše jej, žádali hlavu jeho. On však, otecky k nim mluvě, upokojil jich, že na chvíli alespoň utichli a každý se domů odebral. Nikdo se ještě neodvážil vztáhnouti naň ruky své, poněvadž byla posud nepřišla hodina jeho: jako o Kristu Pánu, tak i o něm smíme mluvit. Nepřátelé jako ondy židé skřípěli zuby, i hledali lsti jej sprovoditi ze světa.

Celých 15 dní již trval Josafat ve Vitebsku, přízni svou nejednu rodinu si získal, semo tamo k rodinnému krbu zavedl mír a svornost. Avšak zvláště jeden člověk zpěchoval se přízni muže, ku každé oběti tak ochotného a vši lásky hodného. Bylť Nahum Volk, městský rada, jenž už dlouho práhnul po krvi sv. arcibiskupa polockého. Josafatovi bylo vše povědomo; za vše to jej tím více vyhledával jako svého přítele a snažil se, jakkoliv mohl, získati jeho duši Hospodinu. 4 dni před vzbouřením lidu, v němž se stal Josafat sv. mučéníkem a Nahum Volk pravým vlkem a vrahem pomazaného Páně, byl bidník onen v rezidenci biskupské. Josafat mu domlouval všemožně, by přece jednomu nepříteli svému odpustil; než vše bylo marné. Konečně vezma na se tvář přísnou, pravil k němu slova tato: „Příteli, pozor; nedáte-li se na pokání, zahynete v brze a to smrtí násilnou!“ Při slovech těchto se Nahum potupně usmál. Za několik neděl zemřel na popravišti pro spáchaný zločin vraždy na arcibiskupovi Josafatovi.

Vitebsk, město neveliké, skorem nepatrné, druhdy tak klidné, bylo počátkem listopadu 1623 velmi rozechvěno; jmenovitě od té doby, co se tam zdržoval sv. apoštol uniatský, bylo hluku a hrozeb, že lid víc a více se viděl býti pobouřen. Neodvážili se na arcibiskupa, myslili si náhončí, osměli se na jeho služebnictvo. Služebníci jeho jistě se budou brániti a vlnou se na někoho z lidu; my pak budeme se moci vykázati, že arcibiskup se svým lidem pobouřil město a občanstvo pohanil; za to musí k soudu. Než sv. Josafat varoval své služebnictvo, by se nepouštělo do žádné pŕtky. A vskutku celých 14 dní si dalo služebnictvo arcibiskupovo od shluklé luzy vše líbiti. 8. neb 9. listopadu byla opět hromada na radnici. Zavraždění Josafatovo zcela rozhodnuto a den 12. listopadu, totiž příští neděle, k tomu ustanoven.

Po městě se potuloval jakýsi pop, jmenem Eliáš, jenž nadával strašně uniátům. Jeho si vyhledali, uplatili jej jako Jidáše, by arcibiskupovi po náměstí a před jeho domem láli, nadějíce se, že Josafat si to líbiti nedá, alebrž rozkáže jej zatknouti; alespoň služebnictvo vyběhne naň, uvrhne jej do biskupské káznice aneb zasadí mu několik ran. Ať jest pak jakkoliv, my se ho zastaneme a vrazíme do paláce biskupského. Tak zahyne sám svou vinou jako hlavní kazimír našeho druhdy klidného města a nebude nás moci děle týrati svou unií. Tot bylo dobře vymyšleno. Každému účastníku vykázáno místo, aby pobuřovali lid k povstání. Na znamení dané na radnici má se všemi zvony městskými zvoniti; lid se má shluknouti a vedrati se do budovy a zavražditi svého pastýře.

Nezdárný Eliáš uposlechl a držel se pilně příkazů mu daných. I z plného hrdla hulákal a nadával celou sobotu 11. listopadu od rána až do večera před palácem na unií a katolické církve,

na arcibiskupa a družinu jeho. Avšak volal nadarmo. Ač byla veliká jeho drzost a služebnictvu bylo mnoho trpělivosti a sebezapření třeba, když slyšeli, jakým způsobem se jich pán, jehož si tolik vážili, zneuctívá. Než drželi v sobě svůj hněv a přemáhali nevoli svou.

Josafat toho dne ani nebyl doma. K večeru teprve přijeda domů, slyšel, co se bylo po celý den dalo. Rozkázal tedy na doléhavé prosby, jestliže by se podobná utrhaní na zejtrí opětovati měla, by ničema onen zatknut byl. Tomu právě chtěli. Když tudíž hned z rána rozvzteklý Eliáš opět začal láti, ještě zpozděleji a nápadněji nežli včera, zatknuli jej. Ale tu se dali najatí a podplacení jako pominuli ihned do křiku, všemi zvony až na jediný chrám sídelní se zvoní na poplach, u velikém množství se derou davy do paláce arcibiskupského, a ač byl Eliáš na rozkaz Josafatův na svobodu propuštěn, přece učiněn jest útok na příbytek a život jeho. Arcipastýř viděl patrně, že je zle. Rozkázal tedy všem domácím, již se chtěli brániti, by se k ničemu neodvážili a nechali rotu činiti, co by chtěla: sám pak navrátil se do svého pokoje, vyslal Hospodina vroucnou modlitbu, obětovav život svůj a poručiv duši svou v ruce Hospodinovy; načež se objevil nepřítelům svým, vztáhna rukou svých k nebesům, aby jim požeňání udělil.

V tom mu jeden ze zlochů zasadil ránu kyjem a druhý sekerou do hlavy, tak že okamžitě bez sebe se zvrátil a na zemi padl. I vrhli se naň zuřivci, jeden přes druhého, nadělali mu ran, že byl jimi jako posetý. Šlapali po něm, tloukli do něho a majíce za to, že posud nemá konec život jeho, svlekli jej dolů na nádvoří a tam jej dočista ubili. Ale zdaž byla jich nenávisť ukojena? Na tom všem neměli dosti.

Posvátné tělo umučené mělo být i ještě po smrti vydáno nelidským poňanům. Ze služebníků jeho ležel též každý v kaluži své krve; proto tu nikoho nebylo, jenž by alespoň se zastal posvátného těla jeho. Jediný pes domácí se přihnal a zaujáv místo podle svého pána, hájil jej, až vrahové chopíce se jeho, zabili jej, chtěje posvátnou krev mučenika zneuctiti krví zvířete. Rozsekali psa na kusy, jež naházeli na tělo posvátné.

Takto jej i po smrti zneuctivše, dali se do pustošení a drancování paláce. V okamžiku byl celý palác jako na vrub obrácen. Co bylo od zlata a stříbra, co oděvův a náčiní až i kuchyňské nářadí, vše pobráno neb poroucháno jest. Výsady, nadací, celý archiv biskupský byl zničen. Že v tom někdo jiný nežli chátra plány své prováděl, bylo patrné; onat' by si zajisté pramálo byla všimla starých papírů pro ni bezcenných.

Vysílení jsouce drancováním dali se do pití. Sklep byl otevřen, v němž našli vína, piva a jiné zásoby na zimu. Vrhli se na vše jako hladoví psi. Jedli a pili po chodbách a na nádvoří; prázdné pak sudy a nádobí házeli do řeky Dviny, podle tekoucí. Když se byli najedli a napili, vrátili se opět ku své oběti. Zsinalé tělo Josafatovo bylo posavade na nádvoří. Opilí muži, rozpustilé děti, nestydaté ženy obstupují je, by se na ně vrhli znova. Kopají je nohama, tahají je za bradu, za vlasy, plivají po něm. Pak je vezmou a postaví na nohy, volajíce: „Vaše biskupská milost! dnes je neděle, kdy bude kázání? Nuže, lid je shromážděn; tedy začněte, chtějí Vás slyšeti!“

Než Bůh okázal též svůj hněv. Jedna žena sotva že vzala služebníka Páně za bradu, ihned byla raněna slepotou, v níž žila ještě dlouhá léta až do smrti, svědectví dávající o trestu

Božím a neustále oplakávajíc své hříchy. Světla Božího neuzřela více. Ale luza ve svém ďábelském rozechvění nedbala ani věci takové.

Svleknou mu oděv arcibiskupský, přiváží provaz k nohám a vlekou jej u vítězoslávě ulicemi městskými. Tak se chovali tito zlotřilí lidé k svému vlastnímu pastýři, jenž býval ke každému z nich tak milostiv! Vkročili s ním tedy na loď, až s jednoho skaliska přivázavše mu veliký kámen na krk, uvrhli jej do hlubiny řeky Dviny, by na vždy tam ostal pohřbený.

Ejhle, sv. Josafat, mučeník katolické církve, dokončil život svůj v sebevědomí, že umřel pro Boha, pro nejdražší poklad svých oveček, sv. víru a za obhájení sv. unie; a Bůh všemohoucí přijal oběť jeho a dokázal četnými divy, že zvelebují ty, co snažili se v životě velebiti Jeho a starati se o čest a slávu Boží. I o něm platí: „Vzácná jest před tváří Páně smrt svatých Jeho!“

Krev mučnická nebývá nikdy zmar prolita, nýbrž vezdy se stává semenem, hojnou žeň přinášejícím.

Ve Vitebsku se arci vzpínatovali, když už bylo pozdě. Sami sobě se divili, kterak v jich městě takového cosi proti svému arcipastýři, muži to svatému a za ně tolik obětavému, učiniti se smělo. Vůdcové lidu se rozprehli a lid se dal nyní do usedavého pláče nad umučením a smrtí svého sv. biskupa.

Ihned se dali do hledání posvátného těla jeho, které chátrou tolik zohaveno bylo. Po 6 dnech je našli, spatřivše neobyčejné světlo nad vodou, jež jim ukazovalo, kde by hledati měli; a nalezše je zcela neporušené vytáhli a do sídelního chrámu vitebského zanesli, kde po 9 dní vystaveno bylo účtě věřících. Načež s největší slávou, podobající se pravé vítězoslávě, do Polocka převezen a

v tamním arcibiskupském chrámě 18. led. 1624 sv. Josafat pohřben byl.

Zázraky se tu daly na přímluvu světce našeho patrné; za tou příčinou již 30. dubna téhož roku 1624 započalo vyšetřování před komisary apoštolské stolice, mající úkol uznati a vyhlásiti arcibiskupa polockého, Josafata, za mučeníka katolické církve a blahoslavence. R. 1643 došlo vyšetřování konce. Od té doby se ctil veřejně ve chrámech i doma, mše sv. k počtě blah. Josafata se měla sloužiti v unii a katolické církvi na východě mezi Slovany. I na dále se divy množily, jmenovitě ve válkách Kozákův, těch katolíkobičů, kdy arcibiskup polocký, Gabriel Kolenda, s ostatky blah. Josafata po několik let z místa na místo utíkat musil, skrýváje jich před svatokrádežnou rukou, až se opět do sídelního chrámu polockého vrátili směly.

R. 1705 navštívil car ruský, Petr Veliký, Polock. Poptával se pilně po sv. ostatcích Josafatových, arciť nikoliv by jim účty vzdal, alebrž ohněm by je zničil. Za tou příčinou byly potají vzdviženy a kníže Radživill, jemuž byly svěřeny, vstavěl jim na počtu v Bělé, městě to podlašském, zvláštní kapli, kdež až do poslední doby uschovány byly. Když pak se stala i diecése cheľmská násilím vlády ruské, jak dokládá Dr. Pelesz v dějinách církve uniatské, rozkolnou, měly býti ostatky sv. Josafata, apoštola sv. unie a úhlavního nepřítele rozkolu, — též zneuctěny. Proto zavezeny jsou, tak praví nám Dr. Pelesz, na místo, o němž nikdo neví.

Sotva že se byla odbyla slavnost vyhlášení Josafata za blahoslavence, volaly zázraky nové k svatořečení; a ctitelé jeho, jmenovitě katolíci řecko-slovanští, nešetřili ani práce ani výloh, by se uskutečnilo jich přání; než pro mnohé překážky nebylo lze dojíti ke

koncům, až teprve r. 1867 papežem Piem IX. mezi světce Boží vráđen jest. A sv. Otec náš Lev XIII. ustanovil minulého r. 1882, by sv. Josafat, mučovník, apoštol Rusínů, byl ctěn po celém světě křesťanském, by se každoročně 14. listopadu sloužila nejdražší oběť mše sv. a hodinky církevní konaly se k jeho počtě.

Máme vysílati k němu vzdechy své o přimlůvu po příkladu sv. Otce Lva XIII., jenž veliké důvěry skládá ve přimlůvu svatých na nebi. Následujme jej v té důvěře. Dobré jest se nám obeznámiti s předním bojovníkem za církev sv. v 17. věku na Litvě, bychom i my bojovali novými silami po příkladu jeho za víru sv., nejdražší to poklad náš. Jestliže sv. Otec pracuje vši silou mohutného ducha svého, aby se stala velkolepá unie křesťanská na Východě skutkem, za niž sv. Josafat krev i život dal: neostaňme pozadu, ale pomozme, seč můžeme, modlitbou a dobrými skutky. Mnoho zmůže modlitba společná, modlitba jednotlivce s dobrými skutky spojená. Údové apoštolátu modlitby, obrňme se novou horlivostí, nebo mo-

dlitba se nese k Srdci Páně; z božského Srdce kyne milost do srdce hříšného, Bohu nevěrného, třebas i zatvrzelého; inilost pak zmůže srdce byt i bylo tvrdší kamene.

Máme zajisté letos příčin děkovati Srdci Páně za úspěchy stolice apoštolské na půdě ruské, za onu shodu a důvěru mezi Římem a vládou ruskou, za obzazení 2 metropolí, varšavské a mohylevské, s 10 diecésemi katolickými arcibiskupy a biskupy, jež jsou pastýři podle Srdce Páně.

Řecko-slovanským katolíkům na Rusi posud vyhověno není v jejich náboženských potřebách. Pamatujeme se ještě na ony srdcelomné výstupy statečných a za sv. víru bojujících uniátů, kteří se na apoštolském vyslanci, jedoucím do Moskvy ku korunování cara Alexandra III., doprošovali nutné pomoci způsobem všudy obdiv vzbuzujícím. Ó božské Srdce Páně, rozmuž víru sv. v krajích českoslovanských, a dej nám sloučení se milionů rozkolných Slovanů s římskou, jediné spasitelnou církví! —

S i r o t e k.

mřela matka dítěti,
ve hrob ji dali tmavý. —
Kde jsou ty líc veselé,
kde obličej je smavý!

Smutno je, smutno dítěti,
macecha v domě vládne,
dítě dřív plno života,
teď bledne, schne a vadne.

Macecha trýzní zlobivá!
ach! ubohé to robě,
to zmořeno si přeje dlít
tam vedle matky v hrobě.

Jasní se dítěta bledá tvář,
jasní se jeho líc,
anděl je k matce vede tam,
kde slastí na tisíce.

Večer se snesl na zemi,
kraj halí v háv svůj temný,
z postýlky štkání slyšeti
a hlásek dítěta jemný.

„Vezmi mne k sobě, maticko,
trápiť mne nenech děle,
spolu žít v nebi budeme
bez smutku, strastí, žele.

Andílku strážný, vůdce můj,
jenž všude se mnou chodíš,
uveď mne v nebe k matince,
z žalů mne vysvobodíš.“

Jubilejní pout' do Lúrdy.

(Dokoneení.)

Kdožkoli do Lúrdy přijde, spěchá co nejdřív k posv. jeskyni, ven za město, kde bystrá řeka Gave veselé šumí, odrážejíc se od skalisk ke skaliskům. V městě jest jedno panorama, které — jak praví domorodí — velice věrně ukazuje, jak to vypadalo před 25 lety u skal Massabielských, kde se zjevení tenkrát událo a kde podnes podivné věci se dějí. Jaký to rozdíl mezi tenkrát a nyní. Tenkrát nic než pustá, šedá skaliska, nepřijemná sluje, nenepodobná vchodu do jeskyň Sloupských, a vedle ní řeka Gave v neupraveném řečišti, zasahující svými vodami někdy až do sluje a pozůstávající tam kusy naplaveného dříví a chrastí, — nyní polootevřená jeskyně, ovšem tatáž nezměněná, ale zábradlím od obecnstva oddělená a s hůry velikánskou plachtou chráněná proti dešti i proti slunečním paprskům, a před jeskyní rozprostírá se as 60 metrů široké a na 3—400 metrů dlouhé prostranství dlážděné asfaltem, jako jedinou ohromnou dlaždicí, a vedle tekoucí řeka jest olemována jedním jediným as 200 metrů dlouhým sedadlem z tesaného kamene, pro pohodlí poutníkův a zbožných modlitelů.

Na prostoru před jeskyní rozestaveny dvěma řadami stolice a klekadla (jako u nás v kostele) a uprostřed nich, právě v průčelí jeskyně, umístění jsou nemocní na svých ložích, barácích a nosidlech. Chťiti popisovati těch bídáků, popisovati jejich a jich příbuzných neoblomnou důvěru, bylo by naprosto marným pokusem; dostačíc zde říci, že něco podobného sobě žádný ani nepředstavuje, dokud sám nebyl očitým svědkem. V Lúrdy jest bratrstvo nosičův a nosiček nemocných, k němu přísluší členové z celé Francie a k nim se s chlubou

čítají takřka vesměs v znečené osoby. Tito jsou v Lúrděch jedině ku službě nemocných, kterých obyčejně neznají, a obětují se jim s podivuhodnou pilí a zevrubností, sloužíce v každém nemocném vlastně Kristu Pánu. S těmito nosiči, s koženými pásy (šráky) přes ramena, setkáš se všude v Lúrděch, v kostele, u jeskyně, u koupeli, na ulici, v hostincích, a všude věnuje se jim patřičná úcta; ty řemeny, nenepodobný oněm našich obecných posluhů, jsou jim znakem čestným a dvojictihodným, za první pro jejich službu nemocných a za druhé pro veřejné vyznávání víry křesťanské.

Přišedše k 10. hodině do hostince a nalezšc si světničku k noclehování (vyjednáno za den bytu i se stravou 12 franků, našich peněz asi 5¹/₂ zl.), uložili jsme se ku krátkému spánku; skoro ráno ustanoveno jíti k jeskyni a do basiliky. Vyšli jsme z rána k šesté hodině a domnívali jsme se, že při tolika oltářích najdeme místa ku sloužení mše sv. Kostel nemalý (prostorou as jako sv. Jakuba v Brně, k tomu kostel krypty v podobném rozměru) byl poutníky naplněn, na všech oltářích (umístěných ve výklencích, kde při každém i zpovědnice jest) slouženy mše sv. a u každého čekalo ještě až 6 kněží, kteří podle řady ku sloužení přišli. Tak jsem musil i já se svým soudruhem hezky dlouho čekati, až řada na nás přišla. Kněží přísluhovali u oltáře jeden druhému, já však pro jistotu zachytl jsem v sakristii ministranta, který nemálo byl tomu rád, že také k něčemu přijde. Úřadující kněz misionář tázal se nás, kolik dní hodláme se v L. zdržeti, a podle toho dal nám hostiř, které jsme si i s purifikatoriem domů vzali a pak vždy do kostela přinesli.

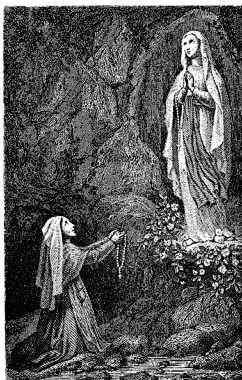
Tážeš se, milý čtenáři, jak as vypadá ta svatyně, která nad posv. jeskyní se vypíná?

Až bude dostaven nový kostel patnáctero tajemství sv. růžence, který s nynější basilikou bude souviseti, a tím stavby nejpotřebnější budou zakončeny, podáme obšírný, zevrubný popis celého místa a postaráme se o dobré vyobrazení; proto dostačíž nyní jen něco málo o svatyni Lúrdské.

Jak to zvěčnělý farář Peyrawale chtěl, vystavěna v útesu hory svatyně Bohorodičky důstojná, celá jest ve slohu nové gotiky, z bílého mramoru, samá elegance a při tom patrná skromnost: všechno jest souměrno s ideou, všechno se podivuhodně shoduje s křesťanskými názory o neposkvrněném početí a o pokání. Sochy na oltářích jsou práce mistrovské, po stěnách rozvěšeno mnoho praporův a darů z vděčnosti, ale tak souměrně a tak k celku příslušně, že se podobají ty okrasy jako by v původním plánu již byly bývaly vytknuty, — slovem: překvapen jest každý, kdo sem do svatyně vkročí, a nevyjde z ní žádný bez útěchy a uspokojení.

Svatyně a jeskyně jsou po celý den plny zbožných poutníkův a skvělým závěrkem jest každodenní průvod s pochodněmi, který vychází od posv. jeskyně, serpentinami jde na horu k basilice, opět dolů na pláň velikou (kde nový bude kostel), až ku kříži, okolo nazpět druhou stranou k soše nejblh. P. Marie korunované, kde zpěvy a kázáním obyčejně se ukončí.

Druhého dne, když jsem se průvodu neúčastnil, postavil jsem se na místo, odkud takřka všechny od posv. jeskyně vycházející mohl jsem pohodlně počítati, a tu jsem jich načítal na 5000, všechny se svícemi v rukou, zpívající událost lúrdskou, jejíž refrén jest nezapomenutelné *Avé, avé, avé Maria!**) Pět tisíc prozpěvujících uvědomělých křesťanů, každý den nových, nikdy těch samých (domácí se neúčastní takřka nikdy), toto vědomí uchvacuje i člověka srdce chladného. Což pak jsou to naše poutě na Velehradě, na sv. Hostýnu, na

sv. Hoře, na sv. Kopečku, atd. atd., a Alt-Ötting, Maria Einsiedeln atd. atd. — to všechno nelze porovnat s Lúrdy.

A co dělá Lúrdy tak proslulými? Ty hojně zázraky, kterých žádný nelze upřítí a které co den ustavičně se dějí. Za mého pobytu v L. událo se také několik zázračných uzdravení, která jsou uveřejněna v annalech (letopisech franc.), lúrdských a odtud do různých jiných listů.

Vraďujeme sem krátké popisy jistého lékaře, které mají důležitost zvlášť proto, že vpadají do tétož doby, ve které jsem tam byl. Uveřejněny jsou ty zprávy v „Blahověstu“, ze kterého je vyjímáme. Píšet:

V Lúrděch dne 21. srpna 1883. Jako loňského roku taktéž i letos navštívil jsem toto posvátné místo, a dal jsem se najati k nosičům nemocných; letos však byla služba ta velmi krušná, poněvadž bylo mnoho práce, neboť mimo

*) Příležitostně povíme si ještě o tom a onom.

poutnické procesi z Lotarink, které mělo 200 nemocných, přibyl ještě národní průvod z Paříže, kterýž nám do nemocnice 850 nemocných k ošetřování přivezl. — Jaktě živ jsem se tak silně nepotil, jako tenkrát. Byloť náramně parno, po celý den jsem musil nemocné nositi. Za žádný plat nebyl bych se takové práci podrobil, aniž bych ji byl vykonal, ale z lásky k Bohu a k nemocným byla mně sladkou a milou. Třetího dne však, když jsem byl již všecek unaven a zemdlen, prosil mne pan hrabě de Corubottes, abych se vzdal této služby a jakožto lékař v písárně trval, kde se vyšetřují rozličná uzdravení. Snadno si pomyslíte, jak rád jsem to přijal. Byli zde se mnou ještě čtyři kollegové, všickni znamenití a svědomití lékaři. Bylo nám zkoumati a dokazovati, je-li každé uzdravení skutečné a pravé, to jest, zda-li jest to zázrak. Ale nejsvětější Panna, tato dobrá Máti, nám práci ulehčila. Neboť osvědčila se velice štědrou, skoro bych řekl, že milostmi svými plýtvala, a zázraky byly ihned na jev. V krátkosti uvádím jenom nejvíce nápadné. Dvě řeholnice byly velmi těžce nemocny, jsouce skličeny rakem žaludečním, ale jednou koupeli u pramene ihned se uzdravily. Jiná paní trpěla tímž vředem, ale též okamžitě se uzdravila, — u všech tří nezůstalo ani nejmenší známky vředu. Jistá slečna, 32 let stará, trpěla již dlouho vnitřním vředem. Dvě léta byla bolestmi na lůžko upoutána, mimo to byla na levé straně ochromena, ztratila řeč. Loňského roku byla též v Lúrdech, avšak nepozdravila se. Než právě tato okolnost, že nenabyla žádoucího zdraví, dodala jí ještě větší důvěry k nejblahoslavenější Panně. Za těmi největšími obtížemi dala se letos do Lúrd dovézt, neboť nemoc její se tou měrou zhoršila, že žádného jídla nesnesla, a když do

Lúrd byla dovezena, byla takofka na pokraji hrobu. Ihned byla přinesena ku pramenu a v tak zvaném rybníčku potopena. A ejhle, kteráž již dvě léta nemluvila, tato umírající volá: „Milá Máti, oroduj za nás! Já jsem uzdravena, já jsem uzdravena!“ — A vskutku bylo tomu tak, veškerý zástup viděl to, a děkoval s ní Bohu a Marii Panně, a my čtyři lékaři mohli a musili jsme dosvědčiti, že jest na dobro uzdravena. — Dvě jiné řeholnice, které měly na kolenou vředy, a jiti nemohly, se též v okamžení uzdravily. — Jistý muž z Paříže, který měl na prsou veliký vřed, uzdravil se tou měrou, že vřed ten zcela zmizel, a jenom holá kůže zůstala. Mezi všemi nejznamenitějšími událostmi jest případ s dítkem, 13 a půl roku starým, které bylo slepé na obě oči, majíc bělmo, i to se úplně uzdravilo — tím, že se jenom vodou u pramene umylo. Těch chromých, kteří opět svých údů používati mohli, aneb kteří rozličnými nemocemi na čívech trpěli, bylo nejméně 40. — Deset dní ztrávili jsme v Lúrdech, a byli jsme nad míru blaženými; zde jest divadlo, jakéhož, po mém mínění, na světě není. Aneb na kterém místě objevuje se moc a dobrota nejblahoslavenější Marie Panny takovým způsobem jako zde? Ale jakou ohnivou viru a činnou lásku nelze zde též spatřiti!

Po národním průvodu pařížským přišli též spolkové katolických dělníků, za vedení hraběte de Muna, bylo jich asi 2000. Měl jsem potěšení s tímto pánem jisti a jeho řeč slyšeti. Onť jest pravým apoštolem; horlivostí pro dobrou věc, živou věrou a činnou láskou jest všecek nadšen; svým ohnivým slovem uchvacuje a unáší své posluchače. Ó toť bylo dojemné divadlo, viděti 2000 mužů, kteří na něm takofka lpěli, ó jak naslouchali jeho přednáškám, když mluvil o povinnostech sociálních a o víře křesťan-

ského muže; — řeči jeho byly s největší pochvalou a nadšeností přijaty. — A proč pak nejdou všickni mužové touto cestou, a proč neposlouchají svých vůdců? — Jenom mezi takovými muži cítí se člověk blaženým. Těchto 2000 mužů bylo rozestaveno na rozličné řady. Byliť mezi nimi vyslancové z měst francouzských. Každý oddíl měl svou korouhev a v tom nejvýznamnějším pořádku ubírali se městem ku svatyni Matky Boží, zpívajíce aneb se modlíce. Každodenně bylo generální přijímání, pak mše svatá, při kteréž z úst těchto 2000 mužů zaznělo Věřím v Boha. Uprostřed toho velkolepého shromáždění bylo 200 korouhví, kteréž měly kříže s tímto nápisem: In hoc signo vinces. V tomto znamení zvítězíš. Na toto divadlo do smrti nezapomenu. Dne 28. srpna opustili jsme Lúrdy a děkovali jsme Pánu Bohu z celého srdce, že nám dopřál viděti podobné věci.“ — Tak dopisovatel „Blah.“

Naši poutníci zdrželi se v Lúrdách 19., 20., 21. a 22. dopoledne, každý věnoval větší část noci, ne-li celou, modlitbě před jeskyní, kněží sloužili od půlnoci mše sv. na všech oltářích, v basilice, v kryptě, ba i v boudě vedle kostela, kde uschovány jsou kameny (již posvěcené) oltářní pro nový kostel. Každý se loučil s posvátným místem, Matce Boží se zasliboval, předsevzeti obnovoval, pro své známé doma požítavéní milostí se domáhal a duchovní ovoce své pouti si pořádal.

V poledne odjeli jsme z Lúrdy směrem k Toursu, ku hrobce sv. Martina, a do Paříže. Odtud opět do Nancy a Německem do své vlasti.

Rozloučili jsme se, avšak památka nám z mysli nikdy nevymizí a duchem zůstaneme vždy v posvátné jeskyni u divotvorného pramene.

Proč pěli andělé na luzích Betlémských:

„Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“

Bhtic aby spal, tak zpívala Synáčkovi!« začíná jedna z nábožných písní našich vánočních. — Ano, zpívala Bohorodička Synáčkovi svému Jednorozencému, aby spal, — ale byla to snad jediná ukolébavka, mimo níž žádný jiný nezazníval zpěv ku skrovným jesličkám a žádný jiný hlahol nerozléhal se po nivách betlémských!? — Aj! vizte tam pod onou skalou nevysokou u bran města Davidova při stádě ovce pastýře; — vizte, jak naslouchají — již vstávají: sotva zraku svému věří, neb světlo rozlilo se po lučině — pastýřové k nebesům pohlížejí, odkud jasno to pochází —

přemítají, co vše to znamená, — aj! již chápají — již vidí ty posly Boží, ty anděly, to dvorstvo Páně! —

»Chvála Bohu na výsostech!« zavní to najednou a celý kůr andělský v plné kráse a velebnosti objeví se nad obzorem; — »a na zemi pokoj lidem dobré vůle« — hned na to kůr druhý pjeje, a tam — tam, k tomu ehlévu v Betléme jíti, spěchati ukazuje! — —

Proč medle sesláni byli andělové ze sídla svého nebeského, aby zvěstovali, že narodil se slíbený Mesiáš!? — Či snad nevěděl to národ žudský, ano celý tehdejší svět!? Nevědělo se tehda kdy, jak a kde Kristus Pán na svět

přijde? Vždyť milosrdný Bůh slibil to a proroci předpovídali! A hle! předce, předce, — mezi své přišel, a svoji nepoznali ho! Jen onen hlouček pastýřů uvítal první krok spásy na tento svět — a to jen tehda, když andělé Boží jim to oznámili. A taktéž i my mnohdy, ač pro dobrou věc zaujati, často — často utuchujeme v horlení svém, — a snad bychom i utuchli docela, kdyby jiného hlasu nebylo, který nás ku svaté povinnosti pobádá, v únavě síly nové skýtá — a nejvíce příkladem svým předchází.

Nedějme tudíž zahanbiti se pastýři a jako oni následovali anděly do Betléma k Ježískovi novorozenému, tak i my následujmež vůdce své po cestě spravedlnosti i pravdy — a dojdeme cíle vznešeného, života věčného, dospějeme tam do lůna nebeského ku Kristu Ježíši, — jenž, jak sám o sobě di, jest pravda, cesta, život.

Než k dosažení cíle toho jest potřeba, abychom i mezi sebou společně se tužili, jeden druhého pobádali a za společným praporem víry Kristovy spěli

k vítězství nade zlem, abychom se pak radovati mohli tam v té slávě nebeské po přestálém boji, v tvář Boží patřice. Silami spojenými se tedy na vzájem podporujme!

Pěla Maria Panna Synáčkovi svému, aby spal, pěla ukořezavku — však andělé pěli píseň jinou, píseň, řekl bych, ranní, ze sna probouzející; probudit ji ze spánku pastýře — a s nimi i nás všechny ze života hříšného, nepravostného k životu Bohu milému, věčnému, podávající nám zároveň i důkaz o nesmírné lásce

Boží k nám. Neboť: »tak Bůh miloval svět, že Syna Svého Jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. A jako Maria Panna střežila Jezulátko v těch jesličkách chudičkových, před každým větérkem, před každým dechem studeným Jej chráníc, — i my rovněž, bratři draží, neustávejme bdíti jeden nad druhým, abychom neuchýlili se od pravé víry Kristovy a zachovávali tak věrně a nevinně tento poklad svůj jediný a odkaz Kristův, jemuž jako pastýřové v Betlémě

srdce své útlé v obět přinášeje — a on zajisté přijme nás milostivě a neopustí, nepropustí nás z lásky své, jakož i nepropustil pastýře od jeslíček svých. Dbejme o to, abychom jedenkrát povzdychnouti a dobré svědectví dáti si mohli: »V Tebe, ó Pane, vždy jsem doufal, na věčnosti zahanben nebudu!« — a tam pak s anděly jednou pěli: »Chvála Bohu na výsostech!«

Chvalozpěv Betlémský však těž ku jinému cíli byl prozpěvován v oblacích! Bratři drazí, zda viděli jste kdy, když panovník slavil triumf svůj do toho kterého města říše své!? Tu každému, každému tvář se rozjasňuje, vše se krásí, zelení bujarou věncí, fábory vlají, zvony znějí, střelba oznamuje brzký vjezd... Než, jak pak medle uvítán byl král králů všech na svět tento vstupující!? — Chudé jeslíčky nahrazovaly královské zpřežení; Matička Jeho, sv. Josef a těch několik pastýřů — to jsou ty davy vítací! Chudičká plénka — toť ten háv královský a seno svěží zeleň nahrazuje. Však přece ne tak chudě, ne tak prostě uvítán byl Kristus Pán na tento svět. A když všickni, celý svět naň zapomenul, tu Otec Jeho nebeský oslavil Ho: — Aj, andělové v oblacích objevili se v záři nebeské a pěli písně radostné a chorály vznešené! Onen lesk nahradil všechny ty tváře rozradostněné, a onen zpěv převýšil všeliké výkřiky radosti a slávy i střelbu vítací. — »Sláva, sláva Bohu na výsostech!« znělo to, Ano, sláva budiž Mu, sláva neskonálá, sláva, jakouž On sám majestátnosti své si připravil. Protož pokorme se i my Jezulátku v jeslíčkách, neboť: »Nám, nám narodil se Kristus Pán!« —

Tedy i na oslavu Páně pěli andělové píseň novou, píseň radostnou! Pějme i my slávu Pánu svému, chvalme Hospodina a dobrořečme Jemu. Tak nejlépe zalíbíme se Stvořiteli svému i Spáse

naší v jeslíčkách ležící. Tak staneme se zase dítkami Božími a hojná odplata na nebesích nemine nás, a pozemské slzavé údolí promění se nám v ráj pokoje; pak i druhá část chvalozpěvu andělského platiti bude! —

»A pokoj lidem dobré vůle!« —

Co jest pokoj?! Řekl bych to, co mnohému na světě nejvíce schází. — Vizte boháče, — ten vším oplývá: bohatstvím, důstojnostmi, urozeností — nic nezdá se mu scházeti — však přece, přece starosti ryjí vrásky v obličej jeho, on není spokojen, schází mu pokoj a mír duševní, — on klesá v hrob předčasný. — A připomeňte si známou onu povídku o chudičkém uhlíři; sotva že se užívá s rodinou svou, — však tvář jeho svědčí o míru duševním, o myslí jasné, — on jest spokojen i s málem, on požívá pokoje.

A v čem asi záleží onen mír duševní? V klidném svědomí, které podle mínění mudrců ten má, kdo sám sebou spokojen jest. Než nejspolehlivějším a jediným prostředkem, kterým lze nabýti člověku onoho míru duševního, jež veškerého světa nemohou poskytnouti poklady, jest náboženství, jest naše svatá víra od otců zděděná, již věrně zachovávati tudíž nejsvětější povinností naší buď! Jaký má však následek, když na tuto nejsvětější povinnost zapomínáme!? Zda jen zkázu tělesnou na tomto světě? Zda-li může takový člověk sám s sebou spokojen býti? Zajisté ne — i když by na nějaký čas udusil v sobě výstražný hlas svědomí! A ten se probudí zajisté — dřív anebo později — a běda tomu, komu později připomene způsobem strašlivým: »Bůh není s tebou spokojen!« Pak nešťastný člověk ten! On nejen že jméno své hanobí, on i ničí sebe, svůj život záhrobní, on se připravuje o ráj, o blahoslavenství, které slíbil Bůh těm, kteří Ho milují. Neboť nemiluje

Boha, kdo svatými příkázanými Jeho opovrhne, kdo z ovčince Jeho přechá a mezi vlky bloudí. Ó tomu pak nepěli andělé: »Pokoj tobě dobré vůle na zemi!« Však velké jest u Boha smilování! Když se hříšník kaje, když opět hlásí se k Otci svému nebeskému, když se pokoří Ježíškovi v jesličkách — tu On s velkou radostí opět přijme jej do ovčince svého, on pak i ten pokoj na zemi dobré vůle zakouseti bude. Tomu rozjasní se opět hvězda spásy, on podílů míti bude v království nebeském — i s něho sejme Beránek Boží nevinou krví svou hřích a uvede jej v říši spravedlivých! —

»A pokoj lidem dobré vůle na zemi!« oznamovali andělé v oblacích při narození Páně — »a pokoj lidem dobré vůle na zemi!« volá nebeský Mistr náš v jesličkách! Vizte: »Noc tmavá se proměnila v světlo denní!« — Ta tmavá noc — to jsou ty chmůry starozákonní, to jest hřích člověka, jenž na Boha zapoměl; a ono světlo — toť sám Pán Kristus a celé učení Jeho. — Již při prvním

kroku Jeho na tento svět mizí vše, co tmavé, nepravé jest — a světlem Jeho mír a pokoj všude zavládá! Proto tedy pěli andělé, že mír a pokoj na svět tento s Kristem Pánem vešel a pro každého určen jest, s kým spokojen jest Pán pánů všech — ten pak může býti spokojen i s sebou sám. Pravý mír, pravý pokoj a vůle dobrá záleží tedy v Kristu Pánu, — v Něj věřice a Jeho vzývající šťastni jsou i jednotlivci i celé národy! — Dejž Bůh, by tak šťastným i blaženým byl celý národ náš!

Bratři drazí, končím! Jen málo ještě slov popráno budiž mi, aby doznělo v srdci mém to, co přáním srdečným nazýváme. Buďte spokojeni, — buďte šťastni! Oslavujte Hospodina, Syna Jeho následujme s křížem svým po trnitě a drsnaté ctnosti dráze. Pak i nám platiti bude ono oslovení andělské: »A na zemi vám pokoj dobré vůle!« Pak snad i nám zaskvěje se hvězda jasná, hvězda spásy, jaká zářila kdysi nad požehnaným Betlémem. — Amen.

Postní řád v diecési brněnské pro rok církevní 1884.

J. M. nejd. biskup brněnský ustanovil pastýřským listem ze dne 13. listopadu následující:

I.

Předpisy obecné.

Příkázání církevní o postu je dvojí: jedno předepisuje půst v přísnějším slova smyslu čili jediné toliko za den nasycení a spolu zdržení se pokrmů masitých, druhé půst nevlastně tak řečený čili pouhé zdržení se masitých pokrmů.

A.

Jediné za den nasycení a spolu zdržení se masitých pokrmů předepisuje církev:

1. o 40 všedních dnech před velikonočí;
2. o středě, pátku a sobotě čtvera suchých dnů;
3. o vigiliích čili svatvečerech Božího narození, letnic, nanebevzetí P. Marie, sv. Petra a Pavla, jakož i všech svatých;

4. o středě a pátku v adventě náhradou za posty svatvečerní jistých svátků papežem Klementem XIV. v Rakousku zrušených.

Předpis tento zavazuje pod těžkým hříchem každého křesťana, jakmile 21. rok věku svého přečkal a pokud 60. rok nepřekročil, a nemá oběd z pravidla počítí před polednem.

Vzhledem k jedinému nasycení není vlastně žádné dispense, nýbrž dává se toliko ujištění, že předpis ten v jistých případech nezavazuje. Církev totiž tomu zajisté nechce, aby předepsanou ujmou někdo na tělesné síle podle stavu a povolání nezbytně potřebné utrpěl. Proto dovoleno i vícekrát za den pokrmů požívati nemocným, ženám těhotným a kojícím, jakož i osobám, které namáhavé a unavující tělesné aneb duševní práce, a pocestným, kteří delší a obtížnou cestu konají, dále chudým, kteří nemají za tolik, aby jednou do sytosti mohli se najísti, a vůbec všem, kteří by při jednom toliko za den nasycení povinností povolání svého zadostučiniti nemohli.

Uvážíte-li při tom, rozmilí v Kristu, dí nejd. p. biskup, že příkázání postní toliko pokrmů se týká a nikoli nápojů; dále že podle nauky sv. Alfonsa dovoleno i mimo oběd, ku př. k snídání, požití kávy aneb thé, pokud značnější přísadou cukru a mléka nepřestávají býti nápojem, což v našich končinách za podobných podmínek zajisté platí také o rozličných druzích polévky z vody; konečně že i mírné občerstvení večer se nezapovídá, tož tuším nikdo na přílišnou přísnost příkázání postního naříkati si nemůže.

B.

Zdržeti se toliko masitých pokrmů bez ujmy předepisuje církev:

1. každý pátek (v některých diecésích i každou sobotu) v roce, vyjímaje narození Páně, kdyby připadlo na pátek;

2. o nedělích 40denního postu.

Zavazuje se předpisem tímto každý křesťan, jakmile dospěje k užívání rozumu (od 7. asi roku), vyjma ty, již pro nemoc aneb nedostatek jím spravovati se nemohou, dále ty, jimž obecného aneb zvláštního prominutí se dostalo.

II.

Prominutí, jehož udělití mohu, týká se toliko záповědi masitých pokrmů. Uděluji je:

A.

vůbec všem věřícím diecése:

1. pro všechny neděle a všední dny 40denního postu, vyjímaje:

- a) středu popeleční,
- b) středu suchých dnů,
- c) pátky doby této,
- d) poslední tři dny sv. týdne;

2. pro soboty čtvera suchých dnů;
3. pro vigilie nanebevzetí P. Marie, sv. Petra a Pavla, jakož i všech svatých;

4. pro středy adventní, vyjímaje středu o suchých dnech adventních;

5. pro pátky, na které zasvěcený svátek (v tomto roce nanebevzetí P. Marie,) aneb výroční trh, aneb mimořádná nějaká místní slavnost církevní připadá;

celkem tedy nejméně pro 44 dní, o kterých předkové naši od masitých pokrmů se zdržovali.

Totéž prominutí platí i pro dotčené občerstvení večerní, pokud se jedná o zbytky od oběda pozůstalé.

Bude tudíž dovoleno požívat i masitých pokrmů po celý rok, vyjímaje toliko:

1. pátky, leč by na ně připadl nějaký zasvěcený svátek (v tomto roce nanebevzetí P. Marie), aneb výroční trh, aneb mimořádná nějaká místní slavnost církevní;

2. středy čtvera suchých dnů;

3. středu popeleční;

4. poslední tři dny sv. týdne;

5. vigilie Božího narození a letnic.

Budiž zde také připomenuto, že k úpravě postních jídel také sádlá užívati obecně se dovoluje.

B.

pro jisté osoby a zvláštní případy.

1. Kdož pracují v dílnách a dolech, jakož i pocestní, a vůbec všichni, jimž jest stravovati se v hostincích, aneb bráti pokrmy z domů, kdež nelze dostati jídel postních, aneb s velikou toliko obtíží, vázání jsou příkázáním o zdržení se masitých pokrmů jen o štědrém večeru, o popeleční středě a v poslední tři dny sv. týdne.

2. V restauracích nádražních zapovídá se pocestným požívání masitých pokrmů jen na veliký pátek.

3. Téhož prominutí uděluji osobám odkázaným stravovati se v rodinách, kdež se jim toliko masitých pokrmů poskytuje.

4. Nemocní, jsoucí v lékařském ošetřování, spravujtež se co do pokrmů předpisy lékařovými.

5. Kdož nejsou právě nemocní, ale nicméně pro tělesnou slabost aneb z jiných podstatnějších příčin prominutí jsou potřební, mohou zajisté nadíti se příznivého posouzení, podají-li mi žádost o další prominutí duchovním správcem, zpovědníkem aneb lékařem svým. Pro jednotlivé případy a na kratší lhůty splnomocňuji za podobných příčin duchovní správce a zpovědníky.

Ostatně všem, kdož dispense této užiti hodlají, dvou věcí všímati si jest:

a) že náhradou za nezdržení se masitých pokrmů povinni jsou modliti se (o každém dispensovaném dni 3 otčenáše s 3 zdrávasy a 1 věřím), pokud možná udělovati almužny (zvláště pro strážce sv. hrobu v Jerusalemě), a konati jinak ještě skutky tělesného i duchovního milosrdenství;

b) že není jim dovoleno o postních dnech v užším slova smyslu (viz svrchu I. A.), jakmile dispense použijí, jakož i o nedělích 40denního postu mimo masité pokrmy i ryb požívatí.

Zdržuje-li se kdo v diecési cizí, povinnen jest spravovati se postním řádem tam platným, vojáci pak ve službě jsoucí a rodiny jich postním řádem nejduť. polního biskupa svého.

K řeholníkům a řeholnicem postní tento řád se nevztahuje, anobrž platí pro ně předpisy a stanovy řeholní.

První misionáři v Americe.

(Pokračování.)

P. Jogues byl pevně přesvědčen, že také jeho poslední hodinka odbíla a proto modle se očekával v domku svých katanů. Mezi poradou přišlo k němu několik Indiánů, kteří s posměchem ujišťovali, že bude velmi brzo na smrt veden. Ano jeden z nich, jenž si nejdivěji ze všech počínal, tvářil se, jako by chtěl misionáře na místě usmrtiti, a kdyby mu nebyli strážcové, které Orel za život misionářův odpovědnými učinil, jeho vražedného úmyslu překazili, byl by jej zajisté vykonal.

Misionář nepozbyl ani na okamžik obyčejné rozvahy a zmužlosti. Modlitbou připravoval se na smrt. Když byla porada úplně skončena, vstoupil jeden náčelník do domku a poručil misionáři, aby ho následoval. P. Jogues poslechl, ani slova nemluvě. Cestou bylo mu podivno, že již nestojí na ulicích, kudy se ubírali, tlupy lidí, ano že i ti, kteří tam byli přítomni, nikterak ho neznepokojují a neposmívají se mu, nýbrž jen mezi sebou horlivě rozmlouvají a jen někdy kradmo po něm se ohlédnou.

Náčelník, jenž ho vedl, zastavil se před domkem starého Mohavka, jenž

před nedávnem své zajaté otrokyni na popravním místě poručil, aby misionáři palec uřezala. Zavolav divocha, jenž byl nesmířitelným nepřítelem Huronův a Francouzů, odevzdal mu náčelník misionáře za otroka a pošeptav mu ještě cosi do ucha, rychle odešel.

P. Jogues se domníval, že bude veden na popraviště, a proto si nyní nijak nemohl vysvětliti náhlou změnu ve smýšlení divochů. Ale ještě více se podivil, když jeho nový pán, jehož do chýže následoval, docela klidně s ním rozmlouvati počal, ujišťuje ho, že je nyní životem úplně jist a že zavraždění Goupilova nebylo radou schváleno. Že jsou ovšem ve vsi některé divoké hlavy, jimž nelze důvěřovati; ale Ondesonk — Mohavkové jmenovali jej jeho huronským jménem — že nemá za branami co dělati a ve vsi že na něho nikdo ruky nevloží, dokud jej rada na živě nechati chce. Aby jen budoucně svých kouzel zanechal a pak že bude jistě poslán ku bělochům na velkém proudě.

P. Jogues soudě dle starých zkušeností, nemohl ovšem na tyto nové sliby spoléhati; nyní jen to s jistotou věděl,

že nebude prozatím veřejně odpraven, nýbrž že snad bude později úkladně zavražděn, ovšem neusmrtí-li ho již dříve nějaký divoch o své újmě. Ale takové myšlenky, jež ovšem nebyly s to, aby ho potěšily, hleděl odhodlaný misionář zapuditi; vždyť jeho život byl v rukou Božích a jak to Bůh zařídil, tak bylo nejlépe. „Tvá nejsvětější vůle se staň!“ modlil se kněz každodenně, ano každou hodinu.

Když starý Mohavk druhého dne svému novému otroku oznámil, že dnes nemá nic na práci, prosil ho kněz, aby směl pochovati mrtvolu zavražděného přítele, čemuž se starý Indián velice podivil. „Chce se Ondesonk sám do rukou svých nepřátel vydati?“ ptal se ho nedůvěřivě.

„Jest mi konati, co mi povinnost poroučí: musím pochovati svého bratra,“ odpověděl misionář a vydal se na cestu.

Cestou mu sice nikdo nezbraňoval, ale někteří bojovníci, kteří mu již dříve naklonění byli, radili mu, aby upustil od svého předsevzetí. „Více než jeden nepřítel dychtí Ondesonka zavraždit; potká-li ho na odlehlém místě. Ondesonk nedělá dobře, odchází ze vsi.“

Tak a jinak varovali ho mužové dobře s ním smýšlející, ale nemohli ho od jeho předsevzetí odvrátiti. Kněz jim děkoval za jejich přátelskou radu, ale šel dále.

Před branou volal za ním jiný obstarlý muž, u něhož několik dní bydlel, a jenž již tehda všelicos dobrého mu prokázal. „Kam jde Ondesonk?“ ptal se ho dobrosrdečný Mohavk.

„Ven do lesa, kde můj bílý bratr zabít odpočívá. Musím ho pochováti,“ odpověděl misionář, chtěje dále jíti.

Tu mu zastoupil Mohavk cestu a ukázal mu na čtyry divoké, mladé bojovnický, puškami a tomahavky ozbrojené, kteří taktéž ke bráně šli a časem se za

misionářem ohlíželi. „Vidí Ondesonk ty mladé muže, a ví, že po něm číhají?“ ptal se ho šeptem.

„Vidím je, ale nebojím se jich; musím vykonati, co jsem si umínil,“ odpověděl jesuita pevně.

„Ondesonk spěchá své záhubě na-proti,“ bručel starý Indián; „ať jde, kam chce jíti, ale ať vezme s sebou průvodčího. Zavolám jednoho muže, jenž ho bude provázeti; pak bude jist. Mladí bojovníci ho nepřepadnou, nebude-li sám,“ pravil dobrý stařec a přivedl z blízkého domku bojovníka ze kmene Alonquinů, před lety zajatého, jenž byl již dávno do národa Mohavků přijat a spokojeně mezi nimi žil. Misionář vyšel se svým průvodcem za bránu a spěchal rychle ke svému cíli; v malé vzdálenosti za nimi plížili se zmínění bojovníci. Mrtvola zabitého Renéa ležela dosud na téměř místě; když se naši dva mužové blížili, spatřili několik psů kolem ní, kteří, uviděvše lidské postavy, s velkým štekotem pryč ubíhali. P. Jogues přiblížil se rychle ku mrtvole a s hrůzou spozoroval, že je drahé tělo věrného sousedruha na mnoha místech ode psů ohyzdně rozsápáno. S pláčem klekl vedle mrtvoly a modlil se; za chvíli povstal, zanesl tělo s pomocí Alonquina do blízkého vyschlého potoka a obtěžkal je několika velkými kameny. Teprve když byl již za branou, vzpomněl si, že zapoměl doma potřebné nástroje, aby mohl hrob vykopati a tělo pochovati, a nyní bylo již pozdě se vrátiti. Zarmoucen vracel se nyní se svým průvodcem do vsi, hodlaje se opět co nejdříve do lesa odebrati a dílo dokonati.

Cestou přiblížili se k nim jeho následovníci, kteří se z úkrytu na jeho práci dívali a hrozivě se ho ptali, proč ze vsi odešel.

„Můj pán mi pravil, že smím odejíti, a proto jsem šel. Konám, co mi poroučí,“

odpověděl kněz odhodlaně a kráčel dále; divoši pak neptajíce se již více, odešli takéž jiným směrem. —

Druhého dne šel s ním jeho pán na pole a poručil mu nasbíratí několik košů kukuřice. Když se kněz na několik kroků vzdálil, objevil se náhle jeden z oněch čtyř bojovníků, kteří včera na něho číhali a běžel s napřaženým tomahavkem proti němu. Ale ještě v čas přikvapil starý Indián a zastoupiv divochovi cestu, překazil mu vražedný plán. K polednám počalo pršet a od severu vál tak studený vítr, že P. Jogues, jenž pouze roztrhaným kusem oděvu až po kolena sahajícím přikryt byl, nemálo zimou trpěl; střevíce, punčochy, klobouk a ostatní oděv byl mu již dávno vzat. Též Goupil měl sotva tolik, aby svou nahotu poněkud zakryl. Roztrhaná košile, krví potřísněná, které mu žádný Indián nezáviděl, byla mu jedinou ochranou proti nepohodám nestálého počasí. Často bylo takové parno, že misionáři i Goupilovi kůže z prstův a ramen opadávala. Jindy neměli mnoho dní čeho jísti, při tom bylo jim dlouhé pochody konati a největší muky vytrpěti. A to všechno snesli slabí mužové, nepodlehnuvše nevýslovným namaháním; to všechno snesl též mladý muž, jenž teprve před nedávnem do tovaryšstva Ježíšova nebyl přijat pouze proto, že byl slabého zdraví!

Druhého dne již před východem slunce spěchal kněz s rýčem do lesa pochovat mrtvolu. Ale jaké bylo jeho leknutí, když ji tam nenalezl! Domnívaje se, že snad byla proudem, jenž následkem silného deště povstal, dále odnesena, nebo někde ve křoví leží, hledal neunavně několik hodin, brodě se v potoku a prolézaje každé křoví, ale nadarmo; mrtvola zmizela a misionář dospěl konečně k úsudku, že pověreční

Indiáni mrtvolu buď ze strachu nebo ze zlomyslnosti pryč odvěkli.

Zarmoucen vrátil se na místo, kde byl René zavražděn, klekl a modlil se dlouho a vroucně za drahého soudruha a odešel pak na pole do práce s pevným předsevzetím, že bude co nejdříve ještě jednou pilně hledati.

12. Obchodník Renard.

Zima přikvapila tentokrát velmi brzo. Již v polovici října byly řeky zamrzlé a země sněhem pokryta. P. Jogues, nemaje prazádného teplého obleku, trpěl velice ostrou zimou. Velmi často krčil se na loži, nemoha zimou usnouti a nezřídka vstal, vyšel na ulici a hleděl se rychlou chůzí zahřáti; za to však ráno byl ještě více unaven, než den před tím.

Ačkoliv bylo v poslední poradě ustanoveno, že má misionář na živu zůstat, byl přece v ustavičném nebezpečí života a více než jedenkrát stál již před branou věčnosti. Tak na př. měl brzo po smrti Goupilově jako služebník následovati zemřelého syna jednoho náčelníka do věčných honův, a dvě ženy od matky zesnulého podplácené zavedly kněze pod jakousi zámlkou na pole, kde na něho vrah Goupilův číhal. Avšak misionář, kráčeje vedle něho, poznal ho ihned a podíval se na něj tak pronikavě, že úkladník ani slova nepromluviv utekl. Nemohl ostrého pohledu odhodlaného muže snést, nebo se bál hněvu Sagamorova a jiných náčelníků? Dosti však na tom, že utekl a skryl se před knězem. S úžasem dívaly se ženy, o dobrou odměnu připraveny, kolem sebe a ubíhaly pak zlostně do Gandavagy ku matce ošemetného úkladníka, již celou událost vypravovaly. Ale tato ukázkaví na kněze, pošeptala jim několik slov, které na ně patrně jakisi kouzelné působily, neboť podíivavše se

s vytřeštěným zrakem na P. Joguesa před svou chýží stojícího, daly se pak na útěk úzkostně bědujice a od té chvíle se mu vždycky daleko vyhýbaly.

P. Jogues se nemálo radoval, že mu nebylo příliš mnoho práce ukládáno, neboť uměl prázdného času velmi dobře užití. Vyučoval totiž několik zajatých Huronů, do rodin Mohavků přijatých, které poznenáhlu v Gandavaze nalézal a poznával. Nebezpečí, jež mu tím hrozilo, dbal velmi málo, ano nic; neboť jako pravý bojovník Boží považoval za svou povinnost hlasu svého Pána vždycky poslouchati; ale jeho hodina ještě nepřišla, a Bůh zmařil vždycky ošemetné nástrahy, nastrojené proti životu svého věrného služebníka, jemuž bylo ještě velmi mnoho vytrpěti, než byl hodným uznán věčné odměny za svou vytrvalost.

V polovici října vyzbrojili a přichystali se Mohavkové ku velkému zimnímu lovu a P. Jogues měl jíti s nimi. Misionář již věděl, že divoši větší díl zimy venku táboří a zvěr velmi daleko pronásledují. Jeho oděv byl dosud tentýž jako dříve — jediný kus roztrhaného šatu, a protože byla zima čím dále tím krutější, stěžoval si ubohý trpitel svému pánu, prose ho, aby aspoň nějaký kousek oděvu mu daroval, aby se aspoň poněkud proti kruté zimě ochrániti mohl. Ale starý Indián se mu vysmál a potěšil ho tím, že snad později jiný oděv dostane, bude-li výtěžek lovu značný; zatím aby si pomohl jak může. Ostatně dobrý kouzelník že necítí ani zimy ani horka, ani hladu ani žízně; aby si tedy nyní sám pomohl. A skutečně bylo mu hrzo neočekávaným způsobem pomozeno.

Den před tím, než Mohavkové na lov odešli, byl misionář poslán od svého pána do lesa, aby nasbíral dříví. Kněz měl již hodnou otep suchého roždí nasbíráno a měl se právě k odchodu, když tu za sebou uslyšel kroky. Ohlédnuv

se, byl tak překvapen, že ani svým očím věřiti nechtěl. Lesní stezkou přijížděl k němu totiž běloch a vedle svého koně vedl za uzdu mezka, na němž byl naložen velký balík. Cizinec byl oděn koží po způsobu lovcův a ozbrojen. Zpočátku domníval se P. Jogues, že je to snad zbloudilý obchodník s kožemi a šel mu naproti, chtěje mu říci, v které krajině se octl. Přišed blíže poznal však, že mezek nemá naloženy nevydělané kůže, nýbrž dva velké balíky rozličného šatstva, jaké prodávají obchodníci, již s Indiány výměnný obchod provozují. Ale sotva přicházející cizinec poznal, že sběratel dříví je běloch, pustil uzdu svého soumara a jel rovnou cestou ku knězi.

„Pochválen buď Ježíš Kristus!“ zvolal francouzsky a seskočiv s koně, smekl koženou čepici a pravil kvapně: „Jste Vy onen misionář, jenž je v Gandavaze v zajetí? Ano, vy jste to zajisté! Díky a chvála Bohu, že Vás konečně nalézám. Divoši s Vámi zajisté ukrutně nakládají! Proto také nalhali hodnému veliteli osady Renselaersvycké, Curlerovi, který k nim do Gandavagy přišel Vás vykoupit, že tam již nejste. Ale já tu žvatlám a zapomněl jsem docela, že tu přede mnou ve kruté zimě mrznete. Nemám tu sice kloudného oděvu, ale je-li někdo tak nuzně oděn, jako Vy, můj otče, nepohrdne zajisté šatem poněkud obnošeným.“

Misionář se nemohl z údivu ani vzpamatovati. Katolické pozdravení ve drahé mateřštině znělo mu jako sladký, libezný pozdrav z daleké domoviny. Odkud přišel ten cizinec, jenž měl tutéž víru, touže řečí mluvil jako on? Jak ho znal a co ho přivedlo do vsi Mohavků? Tyto myšlenky prolétly misionáři bleskem hlavou, takže v prvním okamžení ani slova nenalezal, jak by své podivení na

jevo dal. Konečně vyklouzla mu ze rtů přirozená otázka: „Kdo jste Vy?“

„Hned Vám to povím, drahý otče! Jen mi dovozte některé maličkosti z mého balíku vyndati. Vždyť se na to ani dívati nemohu, jak jste zimou modro-fialově zbarven, a jen tím starým hadrem oděn jste. Nemohu Vám ovšem nabídnouti oděvu, jaký by Vám slušel, ale snad vezmete i tím, co mám, za vědek. Tady mezi Indiány, dá omluviti se již, není-li někdo právě „podle stavu“ oděn. Tak! Konečně je to venku. Tu máte především košili. Jen rychle do ní! Pak tu mám ještě spodní kazajku, kabát a kožené kalhoty s kamašemi. Také pár střečův a kožená čepice je tu; punčoch bohužel nemám.“

Obchodník vybaloval právě tak rychle, jak mluvil, a když P. Jogues váhal nabízené věci přijati, tu se opět dárce nemohl dosti vynadiviti. „Ale proč se neoblékáte, můj otče? Je to sice jen obyčejný oblek, ale nouze láme železo!“ nutil ho srdečně cizinec.

„Milý neznámý příteli, nemyslete, že snad Vašimi dary pohrdám,“ odpovéděl kněz. „Ó nikoliv, jsou mně zajisté velice vzácnými, ano toužím po nich až příliš, ale bojím se, že až mě Mohavkové uvidí, nejen že mi všechno vezmou, nýbrž mimo to mě znovu týrati budou a snad i Vás o Vaše věci oloupí. Kdybyste mi tak mohl dáti nějaký kus hodné starého šatu, pak bych si jistě nedal dvakrát říkati. Vezmu-li však tyto pěkné šaty, neponesu je dále než do vsi, a Vy pak přijdete nejen o tyto, nýbrž i o druhé, co Vám ještě zbyly.“

„Ach! To jsou Vaše starosti?“ zvolal obchodník. „Ty jen vypuďte z hlavy! Já půjdu s Vámi do vsi, a promluvíme se sachemem dobré slovo a pak budete bezpečen. Hollandané, od nichž přicházím, jsou u rudochův, a zvláště u těchto Mohavků, ve příliš velké vážnosti, než aby

nebylo dbáno v Gandavaze jejich přání. Jen se oblecte, můj otče! vždyť je to vlastně jen starý cár.“

„Vědí Hollandané, že jsem zajat?“ tázal se kněz oblékaje se do teplých šatů.

„Vědí a mají s Vaším osudem velice účastenství. Avšak je mi velice divno, že o tom dosud ničeho revite. Což s Vámi o tom nemluvil Zálesák, jménem Jan již před několika týdnů a nenabídl za Vás výkupné ve jménu velitele Curlera? Vždyť velitel Curler byl nedávno sám v Gandavaze a vyjednával osobně s náčelníky.“

„To vše je mi úplně neznámo a naplňuje mě podivením, neboť Hollandané nejsou nám Francouzům, a zvláště katolíkům, přátelsky nakloněni.“

„Kolem dokola máte celkem pravdu, můj otče, ale Váš a Vašich soudruhů osud je přece velice dojal, a můžete býti ujisti, že ničeho neopomenou, aby Vás ze zajetí vysvobodili. Se Zálesákem Janem jste tedy nemluvil?“

„Byl zde ovšem jakýsi zdivočelý člověk, jehož právě jméno jsem slyšel, ale zapomněl. Štval divochy proti nám a zvláště mne vinil kouzelnictvím. Indiáni ho jmenovali Červenou Rukou. Pokud je mi známo, neučinil pranic k našemu prospěchu; naopak, sám jsem slyšel, jak Mohavky povzbuzoval, aby nás mučili a pak bázku Aireskoiovi obětovali. Je-li však tento pustý člověk tím Jenem, kterého miníte, toho ovšem nevím.“

„Nemůžete si opravdu vzpomenouti, jak se ten váš Zálesák jmenuje?“

„Právě o tom přemýšlím. Slyšel jsem ho jmenovati jakýmsi francouzským jménem. Spáchal prý jakousi vraždu a byl odsouzen od úřadů v Quebecu ku smrti, — to jsem si pamatoval. Počkejte! již to mám, jeho jméno začíná písmenou B.“

Obchodník uslyšev o vraždě a městě Quebecu, patrně se zarazil, a když mi-

sionář domluvil, ptal se ho rychle hlasem takofka hrobovým: „Snad se nejmenuje ten člověk Bouffet?“

„Ano Bouffet, uhodl jste. Můj věrný René, jehož Mohavkové před čtrnácti dny zabili, poznal v něm ihned, jakmile se s ním poprvé setkal, uprchlého zločince a jmenoval ho Bouffet. On sám toho nezapíral, že se tak jmenuje. Ale co je Vám, milý příteli? Vždyť jste zbledl jako mrtvola!“

„Teď se mne neptejte, můj otče! Časem se všeho dovíte. Tedy Jan Bouffet zde? — Kdy jste ho naposled viděl a kam odešel? Přemýšlejte, drahý otče, neboť na tom velmi mnoho záleží, abych mu přišel rychle na stopu.“

„To Vám povím nepřemýšleje. Naposledy viděl jsem Červenou Ruku, nebo lépe Jana Bouffeta, v jedné dědině Mohavků, kam jsme byli vlečeni brzo po tom, co jsme přišli do Gandavagy. To bylo asi na svátek sv. Bartoloměje. Ale kam ten člověk odešel, toho Vám nemohu říci.“

„Tedy tu již přes měsíc nebyl?“

„Ne, je tomu asi šest neděl.“

„Hm! To je trochu dlouho. Byli s ním Mohavkové za dobré?“

„Nikoliv; zdá se mi, jako by mu nedůvěřovali. Ale snad se mýlím. Velmi často mluvil též s Orlem a Pestrým Hadem.“

„Pochybuji, že byste se mýlil, otče! Mohavkové větrí nepřítele lépe než liška. Ale pojďme nyní do vsi, je-li Vám libo. Jsou Mohavkové dobré chuti?“

„Ke mně nikoliv, milý příteli. Ode smrti Renéovy baží každodenně lidé, jichž ani neznám, a jimž jsem nikdy příčiny k zášti nedal, po mém životě; k Vám budou snad přívětivější.“

„René byl jedním z Vašich dvou bílých spoluzajatých, není-li pravda?“

„Ano, drahý příteli! René Goupil nebyl jen věrným druhem v utrpení, nýbrž i mým bratrem.“

„A byl zavražděn? Prosím Vás, vypravujte mi o tom něco, třeba jen krátce, než dojdeme do vsi! Vaše dříví naložím na svého koně. Jen je dejte sem! Tak je to dobře. Teď pojďme!“

Ačkoliv šli dosti pomalu a velmi často se zastavovali, přece mohl P. Jogues obchodníkovi jen nejpotřebnější povědět, aby mu objasnil stav, v němž se nyní nalézali, a dověděl se od něho navzájem jen jméno, účel jeho příchodu a něco o plánech Holanďanů. Zatím došli do Gandavagy.

Provázení zástupem zvědavců, starých i mladých, odešli rovnou cestou ku domku Sagamorovu. Napřed Indiáni P. Joguesa v jeho nových šatech ani nepoznali; ale když pak jeden skvav na něj prstem ukázal a jeho indiánským jménem ho jmenoval, nemohli se Mohavkové dosti vynadiviti. Jako blesk rozléta se tato novina od chaloupky k chaloupce a za chvíli byla shromážděna všechna Gandavaga na návsí, aby se podívala na neobyčejné divadlo, jaké se s Ondesonkem dít mělo. Příchod obchodníkův, jehož Indiáni pro jeho kučeravé vlasy „Křivým Vlasem“ pojmenovali a všeobecně rádi měli, byl všechněm velmi vítán. Stařec, jemuž misionář sloužil, uslyšev o jeho štěstí, zvolal: „Ondesonk je přece kouzelníkem!“ a utikal střelbitě do poradního domku, aby obeslal svého otroka před Sagamoru a přivlastnil si jeho nové šaty. Ale cestou rozmyslil se jinak. Neboť opatřil-li si Ondesonk nové šaty svými kouzly, pak mohly nemálo škoditi každému, jenž si je osobiti hleděl. Starý Indián všechno zrale rozmysliv, dospěl k úsudku, že zde třeba veliké opatrnosti. Proto nešel již k Sagamorovi, nýbrž vrátil se a vmísil se mezi lid, očekávaje obou bělochů, kteří právě dleli u Pestrého Hada.“

(Pokračování.)

Milodary božského Srdce Páně.

Kdož by mohl vypočísti všech milostí a dobrých věcí, jež dobrota Páně nám poskytl průběhem tohoto roku, kdož jest s to, z vlastního života všechny milodary, kterých dosáhl štědrou rukou Hospodina, vypsatí a za ně příslušně se poděkovati! A což teprv celé člověčenstvo, celé tvorstvo! Vždyť v Ném všichni žijeme a se hýbáme a od Něho cele závisíme. Nevýslovná jsou Jeho dobrodiní, přece však slušno aspoň nějak svůj vděk vyjádřiti; tak to činí k. p. následující:

Od Olomouce. Že ve všech potřebách a v každé úzkosti nám nejsv. Srdce Ježíšovo a přimluva panenské Matky Jeho vezdy přispívají, když jen důvěrně se k Nim utíkáme, toho důkazem jsou následující řádky: Svirala mne veliká úzkost o dítka, neb jsem se obávala, aby ve zlých společnostech v záhubu neupadlo. Vzala jsem tedy útočiště k Božskému Srdci Páně a k Panně Marii v devítidenní pobožnosti, slibující, pak-li vyslyšení dojdou, ve »Škole Božského Srdce Páně« to uveřejniti. A hle! toto Srdce, vezdy plné smilování, pomohlo, — dítka počalo se lepšíti. Než já opomenula jsem slib svůj splniti, — musila jsem však poznovu útočiště své k těmto milosrdným Srdcím vzíti, ježto jiná pohroma na mne se valila. Měla jsem totiž utrpěti značnou škodu na svém skrovném majetku. Než i tentokráte nebyla jsem oslyšena. Proto splňuji nyní svůj slib a vzdávám Božskému Srdci Ježíšovu a panenské Matce Jeho vroucí díky. J. V.

Z okolí Olomouce. Jistá osoba vzdává zvláštní díky Božskému Srdci Páně za pomoc v časných záležitostech po dlouhý čas ve velmi sklíčené rodině,

ve kteréž po vroucně vykonané devítidenní pobožnosti a učiněném slibu, že přinese Božskému Srdci nějakou oběť, stal se příznivý obrat.

Nejmenovaná osoba

Z Hustopeče. Byla jsem nebezpečně nemocna. Často jsem mívala úzkostlivé záchvaty, tak že jsem myslila vždy, že už se má poslední chvíle blíží; a když bylo nejhůř, utíkala jsem se s prosbou k Božskému Srdci Páně a k P. Marii Lúrdské, a byla jsem té hrozné nemoce zbavena. Byla jsem častokrát i v jiných potřebách vyslyšena. Pročež plním svůj slib a vzdávám veřejné díky Božskému Srdci Páně a P. Marii Lúrdské.

A. Št.

Jistá osoba z **Pozoří** vzdává díky za pozdravení ze dvouleté nemoce po vykonané devítidenní pobožnosti růžencové ve chrámu Páně.

Z Rychtářova vzdávají 2 sestry vřelé díky P. M. Lúrd. a sv. Josefu za vytržení bratra z nebezpečné nemoci.

Ze Žerotína děkuje ze slibu manžel za uzdravení manželky své.

Z Chrlic děkuje R. Č. za dosažení dobré služby, hned, jakmile započala devítik k P. M. Filipsdorfské.

Podobná díků vzdání zaslána z **Uh. Brodu** od N., z **Bejstrošic** od A. V., z **Prerova** od K. J., z **Mor. Ostravy** Alžběta D., která po mnohá léta dnou trpěla a po vykonané pobožnosti k P. M. Lúrdské úplného zdraví nabyla.

Ze Bzence plní J. K. svůj slib. uveřejňuje, že jeho manželka osvobozena byla od nebezpečné nemoci bolení hlavy.

Z Letovic vzdává jistá osoba vroucí díky Božskému Srdci P. Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení jisté prosby.

Z Vinohrad u Prahy. Jsem již v pokročilém stáří, kde již rozličné bolesti a neduhy jsou člověka takřka každodenním hostem, ale snášim je s oddaností, — Pán Bůh vždy zase opět chvíli poklidu mně propůjčuje; ale tu najednou začínám ztráceti sluch, — a tento dar Boží ztratit, což při mém stáří by se státi mohlo, — toho jsem se velmi zděsila; i vzala jsem útočiště k Božskému Srdci Páně a konala pobožnost po devět dní a milostivý Pán ráčil mne vyslyšeti a opět mně zdravého sluchu popřál.

A. K.

Z p r á v y.

Měsíc říjen v Těšetické farnosti. Řeknu-li, že v Těšetické farnosti měsíc říjen, ač dobou nejpilnější práce s řepou, byl měsícem vroucí zbožnosti, an dle nařízení a přání sv. Otce farnici nejen do chrámu Páně i ve věšdní dny valně přicházeli k pobožnosti sv. růžence, ale i v domech po většině každodenně se modlivali, tu si pomyslí cizí čtenáři: což to divného, vždyť u nás také podobně se dělo.

Není však můj úmysl psáti o pobožnosti sv. růžence vůbec, nýbrž o radostné události, která valně přispěla k oslavě Královny růžence vůbec a ku zvýšení lásky a úcty ke sv. růženci.

Měli jsme toho měsíce, totiž 14., svěcení sochy, či lépe, jeskyně P. Marie Lúrdské při farnosti.

Není jeskyně při chrámě, nýbrž v přifařené, 1/4 hod. vzdálené vesnici Ratajích. Zbožní manželé Kašpar a Františka Sedlákoví zhudovali ve své vlastní zahradě v zadu u silnice jeskyni, provedenou z krápníkového kamene, v jejíž výklenku stojí socha Panny Marie Lúrdské v životní velikosti. Zajisté, milý čtenáři! již se domyslíte, že celá

sкупenina jest překrásná. Každý také uzná, že holá socha Panny Marie Lúrdské nemá tolik významu a půvabu, jako ve skalní jeskyni. Taková jeskyň živě znázorňuje celý svatý zjev Lúrdský a v pravdě dělají si naši farnici ten pocit, jakoby se jeskyně Lúrdská k nám byla přistěhovala. Mnohý dojat půvabem jeskyně se sochou, zvolal: Co krásnějšího jsem ještě neviděl.

Popisovati slavnost, vyličovati radostnou náladu četného lidu, bylo by zbytečno; nepověděl bych, než co bylo i jinde.

Ale k užítku čtenářů všech bude, podám-li myšlenky, jež pronesl kazatel ve slavnostní řeči.

Hned v úvodu upozornil kazatel, že by někomu se zdálo nápadno a závadno, že tak čteně se staví na Moravě sochy Panny Marii Lúrdské. Nechť se nikdo nad tím nepozastavuje, ale spíše se raduje, pováží-li, že snad nižádným jiným vyobrazením se účta k Rodičce Boží vůbec tak nerozvádí, jako zjevem Panny Marii Lúrdské, a tímto rozničení jsouce budou věřici tím více Pannu Marii vyzývati a ctíti i pod jinými jmény i na našich slavných poutních místech.

Říká se, že Panna Maria Lúrdská jest světová; a to bylo v řeči vysvětleno.

Úmysl, proč Maria Panna v Lúrdch se zjevila, jakož i okolností a celá podoba zjevení nejsou rázu soukromého, jako n. př. zjevení ve Filipisdorfe, nýbrž všeobecného, ona se představila nejen jakožto pomocnice, nýbrž jakožto kazatelka pro veškeré křesťany katolické. Chtěla totiž:

1. Kázati nám pevnou, živou víru, jak na katolické křesťany sluší.

Jak mnoho jest mezi křesťany takových, že nechtí věriti neb neradi věří co nadpřirozeného. A jak mnozí jsou tak slabé víry, že chovají neb i vyslovují pochybnost, že snad Pán Bůh o svět a lidi se nestará. Však aj! v tom malověrném věku našem zjeví se Rodička Boží v Lúrdch tak patrným způsobem, že nikdo z pozorovatelů Bernardiny o tom pochybovati nemohl; a tímto zjevením kárá Rodička Boží naši malověrnost, jakoby řekla: »Vy synové a dcery církve katolické! nemyslete, že nebe je nějaký uzavřený zámek, že Bůh o vás neví a my nebesané že se o vás nestaráme; ejhle! na mně máte důkaz, jak mi záleží na vašem blahu časném a zvláště věčném!«

Jestě více utvrzuje Panna Maria Lúrdská naši víru mnohými zázračnými událostmi. Jako kdysi Ježíš Kristus farizej káral »pokolení cizoložné hledá divy!« tak zdá se, jako by Panna Maria Lúrdská volala světu: »pokolení nevěrecké neb i malověrné hledá zázraků!« aj, zde jsou: což ještě nechcete věriti, že Bůh jakož byl, tak zůstává a bude vždy všemohoucím? — mějte tedy víru v moc Boží, mějte důvěru ve všemohoucí jeho dobrotu, a podrobte se jeho všemohoucí prozíratelnosti!

2. Káže Panna Maria Lúrdská hříšníkům pokání.

Ve čtvrtém a pátém zjevení ukázala se Panna Maria s výrazem velikého bolu

a zármutku, tak že Bernardina se polekala a tázala se sv. Panny, co by to znamenalo.

I pověděla Maria, že truchlí pro hříchy lidské a že žádá pokání. Pročež Bernardina, obrátivši se rychle k lidu, pokynula, aby klekali, volajíc při tom: »pokání, pokání!« — Křesťany hříšné ku pokání a polepsení volati, to byla hlavní pohnutka, proč se Maria zjevila. Uzdravování nemocných bylo jen podporou a pobídkou ku polepsení hříšníkům. Pramen zázračný. vyprýštil se, měl býti jen obrazem očistění se z hříchů!

3. Spravedlivým a zbožným zároveň káže Panna Maria Lúrdská, aby se za hříšníky modlili a pokání činili. Žádala to od Bernardiny a tato sdělila přání Marie lidu.

Tuto žádost Rodičky Boží seznáváme, kdykoli pohlédneme na její sepnuté ruce, na její zrak k nebi obrácený a zvlášť na růženec. Růženec sdělila Rodička Boží sv. Dominiku a v Lúrdě pozpovu ho všem křesťanům doporučila, jako by chtěla říci: »v tom znamení zvítězíte nad peklem!«

4. Jaké kázání Panna Maria Lúrdská dává mládencům a pannám křesťanským, o tom není třeba slov šířiti.

Jediný pohled na bílé, čisté roucho její a na nápis nad hlavou: »já jsem Neposkvrněné početí,« kterýmiž slovy se Bernardině oznámila; pak pohled na blankytný opasek, jenž znamená potlačování tělesného smýšlení, pohled na sepnuté ruce a oči obrácené k nebi, a růženec, jenž dává pokynutí, kde a v čem hledati pomoci proti pokušením a nebezpečnostem světa — to je samo v sobě výmluvným kázáním.

Čistota, ale také jednoduchost oděvu Panny Marie Lúrdské jest také všem ženám vůbec pokynutím, aby si hleděly více čistoty a slušnosti v oděvu nežli nádheru.

Ona čistota a slušnost že jim zjedná více zalíbení u Boha i lidí, než-li hledaná krása a nádhra! — Z těch okolností tedy, že zjev Panny Marie Lúrdské jest tak spůsobilý k roznicení pobožnosti k Panně Marii vůbec a k polepšení a zachování čistých mravů křesťanů, každý rád přisvědčí, že Panna Maria Lúrdská má světový význam.

Ku konci jest mi ještě poukázati, jak u nás nově posvěcená jeskyně Panny Marie Lúrdské přispěla k oslavě měsíce růžencového.

Každodenně na večer sešli se osadníci Ratajští k jeskyni k modlení sv. růžence, a to za vedení samého p. starosty. V neděli pak po požehnání šlo se od kapličky na návsi k jeskyni průvodem za zpěvu a modlitby. — Jednotlivci pak chodili až do pozdní noci k jeskyni se modlit a srdce své vylévat před milostivou Rodičkou Boží.

Nemohu také mlčením pominouti, že jistá sousedka p. A. Ř. spůsobila velkou radost družičkám, ana všem objednala stejné nové růžence modré barvy.

Volný návrh v příčině „pěstování zpráv spolkových“ ve „Škole B. S. P.“
Časopis náš „Škola B. S. P.“ praví o sobě, že jest listem pro katolíky, zejména pro jejich „zbožné spolky a bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.“ Než stopnu-li jeho obsah, tu sice radostně uznávám, jak bedlivě pečuje o zbožné spolky a bratrstva: přinášeje úvahy o podobných společnostech a vybízeje k jich účastenství (Apoštolův modlitby v ročníku, Rozšíření sv. víry r. XVI., Třetí řád sv. Františka, Pomoc duším v očisti atd.), naváděje čtenáře své k bohabojnému životu a nábožensky rozmanitými články je vzděláváje, — avšak jedné věci téměř pohřešuji, i osmělím se na ni poukázati.

Je-li „Škola B. S. P.“ orgánem zbožných spolků a bratrstev, tu jest

mým osobním míněním, že by měla přinášeti častějších „zpráv spolkových,“ což by jistě přispělo k rozmanitosti obsahu, spokojenosti nejednoho čtenáře, a ku prospěchu věci samé. Na otázku, čeho vyrozumívám pod „zprávami spolkovými,“ odpovídám:

1. P. t. předsedové (v Praze, v Brně, na Sv. Hoře, atd. i ve filiálkách) račtež uveřejniti alespoň ročně počet členů nových a zemřelých toho kterého roku, a počet souhrnný. (St. Benedicts-Stimmen, orgán bratrstva „Věčného uctění nejsv. Svátosti,“ činí tak každého měsíce.) Ukáže-li statistika členů ubývání, horlitelé budou povzbuzeni o získání členů nových.

2. Koná-li bratrstvo v té které osadě občasně pobožnosti neb slavnosti, budiž o tom zpráva podána od některého člena. Dočte-li se osada jedna o slavnostech v osadě druhé, snad bude dobrého příkladu následovati. Jak blahodárně působí takovéto „společné pobožnosti a slavnosti na život spolku, o tom netřeba se šířiti.

3. Zřídí-li se kde zhožný spolek nebo bratrstvo hlavní či filiální, nechť se o této radostné události dozvíme všickni. Jak mnoho jest zbožných spolků, o nichž vědí pouze jednotlivci. Není sice naší zásadou: býti členem bratrstev co možná počtem nejvíce: neboť lépe jest správně plniti povinnosti spolku jednoho, než býti údem mnohých a povinnosti opomíjeti: avšak jednomu jest příhodnější spolek ten, druhému onen.

Píše o té známosti láži se k př. „mnoho-li čtenářů „Školy B. S. P.“ a třeba Pražanů vi, že důst. OO. jesuité u sv. Ignáce obnovili slavnou kdysi kongregaci Mariánskou?“

Takové jsou asi po soudu mém „zprávy spolkové,“ kterým tuším sl. redakce novým ročníkem počínajíc ochotně otevře zvláštní rubriku, a které, trvám,

láké p. t. čtenářové radostně čísti budou. Ano jest mým přáním, aby i pomocí tohoto prostředku nabyla »Škola B. S. P.« nových odběratelů a čtenářů, zejména aby se stala skutku orgánem a pojídlem všech zbožných spolků a bratrstev českoslovanských. (Co na nás starších čtenářích »Školy B. S. P.« jest, působme mezi svými za tímto účelem.)

Ukončuje svůj dopis, ohražují se již napřed proti možné výtce, jakoby chtěl tvrditi, že časopis náš dosud zpráv spolkových nepřestoval. Toho nepravím; neboť dobře jsou mi známy milodary na sv. dětství a pro rozšíření sv. víry, dopis o apoštolátu modl. v čísle minulém, zpráva spolku »N. Sv. Ůlt.« v čísle předminulém, a roční zprávy o »dětství Páně«, které »Škola« přinesla; nýbrž osměluji se jedině k tomu ponkázati, že se nedočítáme ve »Škole B. S. P.« o zprávách spolkových v té míře, jak bychom v orgánu spolkovém očekávali.

Nuže zaletněte slova má do Prahy ku sv. Ignáci a Kajetánu, do Brna, na Sv. Horu, do svatých velebných OO. Františků, kde se shromáždí zbožní terciáři, mezi »čtitely pacholete Ježíška,« a na všechna místa, kde rozbily stany katolické spolky a bratrstva, a navratte se se zprávami mnohými, tak, abychom za novoroční dárek obdrželi radostného přesvědčení, že dosud žije dobré, zbožné plémě Cyrillo-Methodějské a Svato-Václavské, že ještě žijí po vlastech našich tisíce věrných synů a dcer sv. církve katolické, kteří modlitbou, zbožným životem i prostředky hmotnými (spolek sv. Michaela, Františka X. a Vincence) pečují o slávu Boží a Svatých, o blaho sv. církve, o časné i věčné dobro bližních, o útěchu ubohým duším v očisti, a tak bezpečně pojišťují blaho věčné i časné sobě!

Čtenář »Školy B. S. P.«

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rok 1883 chýlí se ku konci, rozhlédneme se, co se přihodilo v době právě uplynulých dvanácti měsíců, jak daleko dospěly práce Božského Srdce Páně a jeho přátel, práce věnované spásě nesmrtelných duší, jak byly podporovány zájmy Spasitelovy zde na světě. jaké stávají právě nyní.

Nejhlavnější zájmy Krista Pána jsou krátkými slovy vytknuty: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. To je-li dosaženo, dosáhnuta i spása duší a věčná blaženost, a v té míře, jak se jméno Hospodinovo od lidí čtí, jak se napodobuje na zemi pořádek v nebesích a vůle Hospodinova se plní, v té míře jsou zájmy B. Srdce Páně fedrovány, k jeho radosti a nám ku spasení. Nuže, vizme, jak se dělo po tento rok?

Nelze popírati, že dějiny národa židovského ve Starém Zákoně jsou nám

spolehlivou učitelkou, jak Hospodin vždy nakládá a nakládáti bude s jednotlivci a s celými národy bez výjimek: Dokud se drží jednotlivci a národové náboženství, jsou šťastni a přemáhají lehce, ba hravě přirozené svízele života; jakmile opouští přikázání Páně, stiháni jsou pohromami živli, rozbroje vnitřní a nepřátelství z venku maří klid a bezpečnost — neštěstí otvírá si dvěře. Bůh odtáhl svou ochrannou ruku a člověk (a celý národ) jest vydán na pospas všelikým nehodám.

Vizme k. p. **Italii**. Nespravedlnost a nevázanost slaví poslední léta vítězství; za to však jest obyvatelům té »svobodné« (!?) a spojené Italie zakoušeti čím dál větších břemen daní a nic jim nepomáhá oloupení církve o její majetek. Dokud statků církevních ještě neměli, křičeli, že jich je mnoho, nyní praví, že jich málo — ovšem pro nenasytnou loupeživost. Král italský již dobře to